This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

WIDENER LIBRARY
HX 58U4 B

Digitized by Google

VE RI TAS

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՏԻՒՇԷՍՍԱԼԷՐԻՆՏԷՆ

ԳԵՆՈՎԱՓԷ

ՆԱՄ ԱՖԻՖԷ ՔԱՏԸՆԸՆ

ՀԷՔԵԱՅԷՅԻ ՂԱՐԻՊԷՍԻ

ԷՐՄԷՆԻՃԷՏԷՆ ՄԱՆԶՈՒՆ ՎԷ ՄԷՎԶՈՒՆ ՕԼԱՐԱՔ
ԹԷՐՃԻՄԷ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

BOSTON 1913

ԷՍԷՐԻ
ՊԻՏԱՐԻ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ
ՄԱԹՊԱԱՍԻ Ց. ԳԱՖՖԱՖԵԱՆ

1886

Digitized by Google

WID-LC
Midtast
PL
102
.C8
1818x
vol. 16
pt. 1-4

Ցովսէփ Գաֆֆաֆեան մեսարիֆաթը իլէ
թապ օլունմուշ տըր.

...RD UNIVERSITY
LIBRARY
...OV 29 1990

معارف نظارت جلیله‌سنك ۳۳۷ نمره‌لی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Ա.

Եվվէլա իտէլիմ համտ իլէ սէնա
Վիրտիմ օլսուն տիլտէ հազրէթի Մէվլա.

Հէման ճիւմլէմիզի Րապպիւլ ալէմին
Գիլ ճիւմլէ խաթատէն էյլէյէ էմին.

Տինլէ սէրկիւզէշթիմ սէն տախի էյ ճան
Սանա պիրէր պիրէր իտէյիմ պէյան.

Գիւքի պու ճիհանըն միհնէթի չօգ տըր
Տախի պիր քիմսէյէ վէֆասը եօգ տըր.

Կէօր նէլէր չէքէրմիշ ինսան տիւնեատէ
Իկէր պահտը էրիշմէսէ իմտատէ.

Իշթէ պէնտէ պասըմ պու խալէ գատէմ
Ջօճուգլուգ հալիյլէ բիւր շատ ու խիւրրէմ.

Եէտի եաշըրմատագ հալտէն պիխապէր
Գիլմէզ իտիմ քէնտի քէնտիմի ախէր.

Հէվայի նէֆս իլէ գալպիմ միւշէվվէշ
Ճանըմը զապթ իթմիշ օլ նէֆսի սէրքէշ.

Հագգա մուհապպէթիմ եօղ իտի ասլա
Ինսանլէրտէն տախի իթմէզտիմ հայա.

Ինսան օլտուղումու պիլիրտիմ ամմա
Ինսանլըգ ն՚օլտուղուն պիլմէզտիմ ասլա.

Էլիմ իշտէ կէօզիւմ օյնաշտա իտի
Օյուն իչիւն կէօյնիւմ թէլաշտա իտի.

Տօստ իլէ տիւշմանը պիր կէօրիւր իտիմ
Կէօյնիւմ խօշ իտէնէ տօստ տըր տէր իտիմ.

Digitized by Google

Գանա նուսհ իտէնի սանրքտրմ ախէր
Գի պաղրրմա խանչէր սաբլամադ իսթէր ·

Կիտերէ.ք սէրբիլտիմ ֆիտան միսալի
Ազատէ սէր կէզէր ճէյլան միսալի ·

Վարա վարա սէրվի օլտու բէֆթարրմ
Հիճապրմտան ալ օլուրտի բուխտարրմ·

Կէրչի կէօյնիւմ պէրի իտի կիւնահտան
Լաքին ուզաղ գալմրշ իտի Ալլահտան ·

Զիւնքի պու տիւնեանրն լէթաֆէթինէ
Գաղլանմրշտը ֆանի սէֆահէթինէ ·

Շէօյլէ քի պու կէօնիւլ տիւնեա զէվգինտէն
Օսանմադ պիլմէզտի զէվգ ու չէվգինտէն ·

Գիր խօշ սէտա իշիտինճէ պէն հէման
Կիւլիւպ օյնամաղա աթարրտրմ ճան ·

Գէօյլէճէ թամ ենտէօրտ եաշրմա կիրտիմ
Հիւսնի ճէմալիմէ զկյպ ու ֆէր վէրտիմ·

Կիւզէլկիյիմ պուլմուշ իտի քէմալի
Եանի կէօյտէն ինմիշ մէլէ.ք միսալի ·

Կէօրէնլէր հիւսնիւմէ հայրան օլուրտը
Աղդրմ իլէ տիտէ կիրեան օլուրտը ·

Գալպիմ տիւշտիւ պիր ճայիպ թէշվիշէ
Էսիր օլտում մէշրէպիմէ հէմիշէ ·

Ախշամատադ այինէյէ պադարտրմ
Գեաբիւլիւմէ կիւլ ու սինպիւլ թադարտրմ·

Լաքին չօդ կէչմէտէն պիլտիմ իսեանրմ
Թաճիզ իտէր իտի պէնի վիճտանրմ·

Digitized by Google

Անլատըմ քի Հագգա եարամազ պու հալ
Գանա պու հալ իլէ եաշամագ մուհալ.

Մէզհէպիմէ տէյիլ պու հալ մուվաֆըգ
Մէշրէպիմէ տախի տիւշմէզ միւթապըգ.

Տիւշիւնիւրքէն պիր կիւն պէօյլէ նակեահան
Համտ օլա քի իլհամ օլունտու հագտան.

Պէն քէնտի քէնտիմէ էյլէյուպ իթապ
Գու եօլտա էյլէտիմ նէֆսիմէ խըթապ.

«Ցէտիմ էյ նէֆս հալիմ նիճ օլուր ախէր
Գու ճուրմու իսեանըլէ էօլիւրսէմ էկէր»

Թէշվիշէ տիւշիւրտի պէնի պու էֆքեար
Իթտի պէնի սօն տէրէճէ տիլֆիքեար.

Էսէֆ իտէրտիմ քի կիւնլէրիմ պէօյլէ
Պէյհուտէ կէչէրտի բիւր հէվա իլէ.

Գու ֆիքր իլէ տէօքտիւմ կէօզտէն գանլը եաշ
Շօլ Մէրեէմ անէյէ հէման վուրտում պաշ.

Մուգատտէս Թասվիրին բուս իտէրէքտէն
Հէմ խաքի բայինէ եիւզ սիւրէրէքտէն.

Տէտիմ «էյ միւշֆիգէ պէքիր Վալիտէ
Լութֆուն իլէ էյլէ պէնի զահիտէ.

Ճանու թէնիմ սանա իհտա իտէրիմ
Էվլատ էթ քէնտինէ պէնի մատէրիմ.

Լութֆու քէրէմինլէ գալպիմ էյ պէքիր
Կիւնահ չիրքեապընտան սէն էյլէ թաթհիր.

Ալուտէյի իսեան օլան տամանըմ
Բաք էյլէ քի սէնսին պէնիմ կիւմանըմ».

Digitized by Google

Սանրրսրն քի պիքիր տատ իթտի պանա
Գալմատը կէօյնիւմտէ գայտի մասիւվա .

Անլատրմ քի էնճամ պու ֆանի ճիհան
Միւճրիւմէ ճէննէթ տիր միւմիւնէ զընտան .

Պու սէպէպլէ էյլէմէտիմ իթիպար
Տիւնեանրն մալինէ թա զէրրէ գատար .

Մալիքէ օլտու զում ճիւմլէ էմվալի
Եանի ալթուն ինճու ճէվհէր միսալի .

Զիյգրյմէթ էշեամը ճանու կէօնիւլտէն
Ֆագրը ֆրգարայա պախշ իթտիմ պիրտէն .

Ֆագրը օլտում Մէսիհանրն աշգընա
Քէնտիմի պէզլ իթտիմ անրն աշգընա .

Բէտերիմ զէնկինտի կէրչի հէմ քիպար
Ռիճալը տէվլէթտէն սահիպ իթիպար .

Պէնիմ իսէ մալիմ վարրմ բուզ ու չէպ
Հազրէթի Իսանրն աշգը իտի հէպ .

Իշթէ պու սէպէպլէ պէն նէլէր չէքտիմ
Պիլսէն նէ իշքէնճէ նէ տերտլէր չէքտիմ .

Պապամնա աննէմին կէօզիւնտէն չրգտրմ
Խալգրն սիթէմինտէն օսանտրմ պրգտրմ .

Պիր եանտան սիթէմի տօստը պի բէրվա
Պիր եանտէն թանէյի տիւշմէն պէտլիգա .

Քիմի կիւլէր քիմի իսթիհզա իտէր
Քիմի պու պիչարէ տիվանէ տիր տէր .

Տայագ պիլէ եէտիմ պէն պու սէպէպտէն
Գան իլէ պօեանտը պու նազիք պէտէն .

Digitized by Google

Հազրէթի իսանքն աշգըյլա անճա
Կէօրիւնմէզտի պունլար կէօզիւմէ ասլա ·

Զօգլար կիւյա իտէրլէրտի նասիհաթ
Կէօյնիւմիւն եարէսին էյլէյուպ գաթ գաթ ·

Լաքին Ալլահ պէնի թէշճի իտէրտի
Սէօզլէրիմէ թէյսիր գուվվէթ վէրիրտի ·

Շէօյլէ քի ճիւմլէսին ութանտրրրտրմ
Լալ իտուպ տիլլէրին հէմ գանտրրրտրմ ·

Լաքին չիֆայտե քի պու ահվալ իլէ
Տէսթան օլուպ տիւշտիւմ հէպ տիլտէն տիլէ ·

Բէտէր ու մատէրիմ իտուպ ահ ու զար
Աղլարլարտը կիճէ թա սիւպհէ գատար ·

Պու սէպէպ սէսիմի քէստիմ պիր էյյեամ
Քէնտիմի Ալլահէ էյլէյուպ ինամ ·

Սուրէթա կէյինտիմ գուշանտրմ եինէ
Վէ լաքին Իսայէ տաեանտրմ կինէ ·

Տէտիմ «Աշգընլա էյ քեանի քէրէմ
Էյլէ պու կէօյնիւմի միւպթէլայի ղէմ ·

Ազիզ Խաչըն իչիւն պէնի զար էյլէ
Զէքտիյին տէրտլէրէ հիսսէտար էյլէ ·

Տէօքտիյիւն մուգատտէս գան իլէ պէնիմ
Մէրհամէթ էյլէյուպ բաղ էյլէ թէնիմ ·

Թա քի լութֆուն օլա կէօյնիւմտէ զահիր
Պու ֆանի ճիհանէ օլայրմ էսիր » ·

Պէօյլէճէ պիր էյյեամ էյլէտիմ թէվքին
Խալգըն սիթէմինտէն օլմազ՝ չիւն էմին ·

Digitized by Google

Լաքին վալիտէ յնիմ եինէ պու հալտէն
Խօշնուտ տէ յիլէր՝տի պու հալ ու գալտէն .

Աղայարագ պիր կիւն վալիսէմ հաթոտա
Շու եօլտա պիր իթապ էյլէտի պանտա .

Տէտի «Գենովափէ գըզըմ նէ պու հալ
Լայը՞գմը խաթրըմըզ իտէսին բամալ .

Նէ ըէվա պէն սէնատէն տիլֆիքեար օլամ
Մնուլմազ տէրտլէրէ կիրիֆթար օլամ .

Պիզի մէլիլ մահզուն իթմէ էվլատըմ
Գալպիմիզի բիւր խուն իթմէ էվլատըմ .

Բէտէրին իլէ պէն նէյէ պիր զէման
Կէօզ եաշըյլա սէնի տիլէտիք Հագտան .

Համո օլսուն խիւտայէ իրտիք միւրատէ
Մալիք օլտուգ սէնին կիպի էվլատէ .

Սէնին իչիւն խազինէլէր ճէմ իթտիք
Ալթուն ինճու միւճէվհէրլէր ճէմ իթտիք .

Պէօյլէ մէսէրրէթլէ տիլ իքէն մէմնուն
Լայը՞գ մը իտէսին մէլիլ ու մահզուն .

Պու թուրթտուզուն թարիք եաման տըր պիլլահ
Գալպինտէ էվլատըգ աշգը եօգ մը ահ .

Գենովափէ գըզըմ կէլ տինլէ սէօզիւմ
Իօմրիւմիւն հասըլը ա՛ իքի կէօզիւմ .

Քէրէմ գըլ էվլատսըզ զըրագմա պէնի
Այրըլըգ նարինէ կէլ եագմա պէնի .

Սէնի պիզէ պիր նուր պախշ իթտի Ալլահ
Օլ նուրը քէրէմի մահվ իթմէ նակեահ .

Digitized by Google

Պիր կիւլի նէվրէսթէ նազիք պէտէնսին
Պէնիմ պու ճիհանտէ իւմիւտիմ սէնսին ·

Սէնի հագ էօզէնմիշ էօյմիւշ եարաթմըշ
Հիւսնիւ ճէմալինէ զիյա ու ֆէր գաթմըշ ·

Պագսանա ա գըզըլ սէն նէ կիւզէլսին
Կիւզէլլիքտէ եուսուֆտանտա էզէլսին ·

Վիճուտին խասէմէն սէրվի րէֆթարըն
Օլ ղօնչէ տիհանըն կիւլի րուխսարըն ·

Քաքիւլլէրին թօք թօք մանէնտի սիւնպիւլ
Հէլէ կէյսուլէրին գաթմէր գարէնֆիլ ·

Լէպի լալին սէնին քեանի պէտէխշան
Կէօզլէրին մանէնտի խուրշիտի րախշան :

Սէրվիլէրի ութանտըրըր խիրամըն
Պիւլպիւլլէրի լալ իթտիրիր քէլամըն ·

Պու կիւզէլլիք սանա նիքմէթի Հագ տըր
Հիչ պաշգա չէյ տէյիլ գուտրէթի Հագ տըր ·

Լայը՛գ մը պու լութֆը էյ ալի ճէնապ
Մէսթուր իտէ ախէր պիր սիյահ նիգապ ·

Պիզ սէնինլէ իթմէլիյիզ իֆթիխար
Եօխսա պու վէլատէթ նէմիզէ՛ խարար ·

Նէլէր չէքտիմ նէլէր կէօրէյտին պէնի
Կէթիրէնէ գատար պու չաղէ սէնի ·

Անէլէյի գօլայ զանն իթմէ գըզըմ
Աննէնին գալպինի ինճիթմէ գըզըմ .

Ույույամազ իտիմ կիճէ սապահէտէք
Կեահ սիւտ վէրիպ կեահի նէննի տէյէրէք ·

Digitized by Google

Մութլու սիզէ տէրքէն հէպ խալգ ու ալէմ
Ըէվա՛ մը կէօրէլիմ եէնիտէն մաթէմ.

Խանէմիզին նուրը իքէն սէն էյ մահ
Լայը՞գ մը պու նուրը իտէսին թէպահ.

Թամամ քի աչըլտըն կիւլ կիպի ճանա
Կէլին օլմամ տէմէք լայը՛գ մը սանա.

Գըզըն կէլին իթմէք մահզուզիէթ տիր
Անայա պապայա պաչգա միւրվէթ տիր.

Պիզի մահրում իթմէ իչպու միւրվէթտէն
Վաղ կէչ գըզըմ վաղ կէչ կէլ պու նիյէթտէն.

Կէլին օլմաղըլա ճանըն ղայպ օլմաղ
Գըզլարա էվլէնմէք ասլա այպ օլմաղ.

Սէնին կիպի բէք չօգ գըզլար ագըպէթ
Էվլէնիպ օլտուլար նայիլի ճէննէթ.

Էմրիմէ իթա՛աթ էյլէ էվլատըմ
Կէօքլէրէ չըգարմա ահ ու ֆէրեատըմ.

Էօլիւմիւմէ սէպէպ օլմայասըն սէն
Պաղ քի կիւնահ իչրէ գալմայասըն սէն.

Պիլահ հաղգըմ հէլալ էյլէմէմ սանա
Պունտան պաչգա պիր սէօզ սէօյլէմէմ սանա »

Պու կիպի ճիյէրսուզ սէօզլէրլէ անէմ
Խաթմը քէլամ իթտի կէօզլէրինտէ նէմ.

Հայլիճէ աղլէյուպ եանտը սրզլատը
Պէնիմ տախի ճիյէրճիյիմ ճըզլատը.

Ագըթտըմ կէօզիւմտէն գանը եաչըմը
Տիզի իւզրէ գօյտում ղարիպ պաչըմը.

Digitized by Google

Տէտիմ «Վալիտէմ աղլամա արթըդ
Կէօզ եաշընա սէնին տէյիլիմ լայըգ ·

Տէրսին քի պախշ իթտի սէնի հագ ատիլ
Օլ Լութֆէ օլուր մը պու հալ մուգապիլ ·

Տէրսին քի Հագ սէնի կիւզել խալգ իթմիշ
Նուր վէրմիշ եիւզիւնէ մահէ պէնզէթմիշ ·

Նէյլէյիմ օլ նուրը քի տէյիլ պագը
Նուրի խիւտա իլէ եօգ իշթիրագը ·

Կիւզէլլիք նուրընտան պանա նէ ֆայտա
Ճանըմ գարանլըգտա գալմըշսա հաթտա ·

Քեաշքի սօն տէրէճէ չիրքին օլայտըմ
Թէք խէլասի ճանէ էմին օլայտըմ ·

Զանն իթմէ քի հալի խօշ տըր ճիհանըն
Հէր պիր կիւզէլլիյի պօշ տըր ճիհանըն ·

Սուրէթը զահիրտէ ալէմի ֆանի
Խօշ կէօրիւնիւր ամմա ֆէրք խտէն անի ·

Անլար քի պէյհուտէ պիր թամաշա տըր
Պու կիւն վար եարըն եօգ պիր շաշա'ատըր ·

Կէրչի չօգ տէրտ չէքտին էյլէմէմ ինքեար
Թա պէն կէլէնէտէք պու չաղէ գատար ·

Պէնի սէն տօղուրտուն լաքին եարատան
Կէօյնիւմի աշգըյլա իյլէտի սուգան ·

Թուլթալըմ քի սէնի խալգ պէնիմ իչիւն
Սիթայիշլէ թէպրիք խտերլէր հէր կիւն ·

Պու գուրու իւնվանտէն ճան ֆայտա կէօրմէզ
Ալէմի պագիտէ մագսուտէ էրմէզ ·

Digitized by Google

Հայաթըմա սէպէպսինիզ սիզ վագա՝
Ինքեար իթմէմ պունու պիլիրիմ հագգա.

Վաճիպ տիր քի սիզէ բաղպէթ իտէյիմ
Պիր տէրէճէյէտէք բայէթ իտէյիմ.

Վէ լաքին շիմտի պու մէսէլէ պաշգա
Պէն կէօյնիւմի վէրտիմ պաշգա պիր աշգա.

Քէնտիմի Իսայէ իհտա էյլէտիմ
Կէօյնիւմտէն տիւնեայը իլգա էյլէտիմ.

Պու սէօզիւմտէն տէօնմէք եարաշմազ պանա
Սօն քէլամըմ պու տրը վալիտէմ սանա».

Լաքին պու սէօզլէրի սէօյլէտիյիմ տէմ
Պէն քէնտի քէնտիմէ տէյիլտիմ մահրէմ.

Աշգըմտան թիթրէրտի այաղըմ էլիմ
Սանըրսըն աթէշէր սաչարտը տիլիմ.

Վալիտէմին գալպի գանէ պօեանտը
Պէնիմ տախի սապբ ու գարարըմ եանտը.

Տէրունի տիլիմտէն ահի սէրտ չէքտիմ
Զէշմէլէր միսալի կէօզ եաշը տէօքտիմ.

Վալիտէմ խըշմ իլէ պըրագտը կիթտի
Ահ պիլմէմքի պանա նէյլէտի նիթտի.

Պիրտէ պապամ կէլտի ֆէրեատ իտէրէք
Կէօզլէրինտէն գանը եաշլաբ տէօքէրէք

Պիրտէն պիրէ այաղրմա գաբանտը
Պէնիմ տախի ահըմ աբշա տաեանտը.

Եէրտէն գալտրրմաղա իտիեճէ մէրամ
Օլ պանա շու եօլտա էյլէտի քէլամ.

Digitized by Google

Տէտի « Գըզըլ Գեննավարիմ ճիվանըմ
Էօմրիւմիւն հասըլը սինէմտէ ճանըմ.

Էօլտիւր պէնի պու հալ ն'օլտուն սէվտիյիմ
Գանըմ սանա հելալ օլսուն սէվտիյիմ.

Էյլինլէ մէզարըա գօյ պէնի սօնրա
Սէն վար րահիպէ օլ կիր մանասթըրա.

Օլ վագըթ պիլտիմքի ճէնապը Եէզտան
Գաշգա կէօնա իթմիշ հագգըմա ֆէրման.

Էմրի շէրիֆինէ ինգըեատ իթտիմ
Լութֆ ու քէրէմինի խաթիրմնատ էթտիմ.

Սօնրա բէտէնիմէ էյլէտիմ խիթապ
Տէտիմ « Էյ բէտէնիմ էյ ալիճէնապ.

Էմրին պաշըմ կէօզիւմ իւսթիւնէ օլսուն
Նէ իսէ միւրատըն եէրինի պուլսուն.

Էկէր քի պու իշէ չօք հիւքմի Մէվլա
Գատէզին հէր եմրի միւպարէք օլա ».

Պու սէօզտէն չէվիր իլէ պէնի թուս իթտի
Սուրուրինտէն ատըը պաշըլտան կիթտի.

Լաքին սօնրա պիլմէմ նէ վուգու պուլտու
Գըզըարտը եիւզլէրի կէօզլէրի սօլտու.

Նակեահան տէրեայի մաթէմէ տալտը
Եիւզիւն գօյու սիւշիւպ պայըլա գալտը.

Պու հալի կէօրիւնճէ չաշըրտըմ գալտըմ
Թէնտիմի կիրտապի միհնէթէ սալտըմ.

Տէտիմ եարէպ էյ վահ իթտիյիմ պուլտում
Սէֆիլ բէտէնիմին ճէլլատը օլտում.

Digitized by Google

Կիրուպ խատէմէլէր իչէրի պիր պիր
Քիմի րուհ գօգլատըր քիմի սու վէրիր.

Գուճագլայուպ հէման աղուշէ չէքտիմ
Հընչգըրա հընչգըրա կէօզ եաշը տէօքտիւմ.

Ֆէրեատըմտան աչտը կէօզլէրին հէման
Եիւզիւմտէն եօգարը օլարագ խէնտան.

«Գօրգմա գըզըմ» տէյուպ գայգտը օթուրտու
Շէօյլէ օմուզումա տաեանտը տուբտու.

Տէտի «Գեննովափեմ գըզըմ սէվկիւլիւմ
Նիկեարըմ մէլէյիմ պիր թանէ կիւլիւմ.

Թէշէքքիւր իտէրիմ քի պէնի էնճամ
Իթա՛աթ իթմէքլէ գըլտըն շատիկեամ.

Տիլի նաշատըմը սէն շատ էյլէտին
Պիր օլմազ էլէմտէն ազատ էյլէտին.

Սաղ օլասըն վար օլասըն ճիվանըմ
Սէնի մէսրուր իտէ ղանի Եէզտանըմ.

Թօբլանուպ ագրապա տօստլարըմ կէլսին
Ձիւմլէսի պու հալի անլասըն պիլսին.

Ալլահա սէնալէր իթսիւնլէր պիւթիւն
Քիմ պանա մէսէրրէթ կիւնի տիր պու կիւն.

Պատէզլին պահտըմտան չէքվա իթմէյիմ
Օլուր օլմազ տէրտէ տէրտ տիր տիմէյիմ.

Պանա պունտան պաշգա օլուրմու միւրվէթ
Քի գըզըմ էմրիմէ իյլէր իթաէթ ».

Digitized by Google

Բ.

Իպրէթ ալբն պէնտէն հալիմ կէօրէնլէր
Խօտ պէ խօտ ահտ իլէ բէյման իտէնլէր.

Ջիրաքի սէօզիւնտէն տէօնէրսէն էկէր
Պէն կիպի չէքէրսին պին պէլա ախէր.

Պու սէպէպտէն կէօր քի պէն նէլէր չէքտիմ
Վասֆ օլունմազ տէրտ ու քէտերլէր չէքտիմ.

Սբիրիտոն նամիր պալատին զատէ
Խանէտանը գրալիտէն պէյզատէ.

Հէր ճիհէթլէ քիպար պու էհլի էտէպ
Պէնի զէվճէլիյէ իթմիշտի թալէպ.

Բէտէր ու վալիտէմ բիւր շատ ու խէնտան
Պու թէզվիճէ գարար վէրտիլէր հէման.

Տէրագապ գուրուլտու միւքէմմէլ տիւյիւն
Նէյէ բրրէնս նէյէ տուգալէր պիւթիւն.

Կէլիւպ պիզիմ իլէ ըէֆիգ օլտուլար
Ճիւմլէսիտէ խանէմիզէ տօլտուլար.

Տօնանմալէր օլտու թա սիւպհէ գատար
Պինլէրճէ գանտիլլէր ֆէնէրլէր եանար.

Կիւնտիւզ խանէնտէլէր չալար սազլարրն
Կիճէ տախի մէյտան ալթէշազլարրն.

Նէյ քէման թանպուր սազ թէրէննիմ իտէր
Ճիւմլէսի բիւր սէֆա թէպէսսիմ իտէր.

Սիւպհէտէք սէլ կիպի մէյ ճուշան իտի
Նուշի չէրապ իլէ խալգ խէնտան իտի.

Digitized by Google

Տիւյիւնիւմիւզ սիւրտիւ պիր այ գատար Թամ
Միսլի կէօրիւլմէմիշ հասըլը քէլամ·

Նիչէ ֆագըր նիչէ պայ իլէ կէտա
Մութլու տէյուպ Թէպրիք իթտիլէր հաթտա·

Ֆըգարա գըզլարը իքի եիւզ գատար
Կէլինլէրէք ալլը պուլլու էսվապլար·

Նըշանլըլարընըն Թութարագ էլին
Պէնիմլէ պէրապէր օլտուլար կէլին·

Ծիւմլէսինէ պապամ սահապէթ իթտի
Հէմ կիւվէյիլէրէ սախավէթ իթտի·

Անլէրլէ պէրապէր զիյպ ու զիյնէթլէ
Քիլիսայէ վարտըգ պէօյլէ հաշմէթլէ·

Ծիւմլէմիզի նիքեահ իթտիլէր օլ կիւն
Իշթէ պէօյլէ խիթամ օլտու պու տիւկիւն·

Հէմ րուհանի հէմ ճիսմանի պու զիյնէթ
Պէօյլէ մէսէրրէթլէ պուլտու նիհայէթ·

Ծիւմլէսիտէ կէրչի մէմնուն իտի հէպ
Լաքին պէնիմ կէօյնիւմ մահզուն իտի հէպ·

Կէօյնիւմ գալտը պիր միւշէվվէշ իչինտէ
Եանըեա պիր սէօնմէզ աթէշ իչինտէ·

Ահ քի վիճտան պէնի Թաճիզ իտէրտի
Սանըրտըն քի պանա տայիմա տէրտի·

Սէն ահտընտա սէպաթ իթմէտին մատէմ
Սէզա տըր չէքէսին պիր միհնէթ ու ղէմ·

Լաքին սօնրա Թէֆթիշ իտուպ պուհալի
Պիլտիմ քի Թազէլիրին եօգ իհթիմալի·

Տէտիմ մատէմ թեզէվվիւճէ սէօզ վէրտիմ
Գու պօյունտուրաղըն ալթընա կիրտիմ.

Ղազըմ տըր չէքէյիմ պու եիւքի արթըգ
Հէր վէչհիլէ էմրի հագգա մութապըգ.

Էվվէլ Ալլա՛հ վալիտէյնի սանիյէն
Սէվմէք էմրի օլտու հագտան մուայէն.

Ղաքին չիմտի պէնիմ պաշգա տըր հալիմ
Էմրի Հագլէ վարտըր պիր հասպէհալիմ.

Եանիյա պիր զէվճիմ վար քի ալէնէն
Օլտում անըն իլէ պիր ճան իլէ թէն.

Ահտ ու բէյման իթտիմ հուզուրը Հագտա
Այրըլմամագ անտէն մահչէրէտէք թա.

Գու սէպէպտէն սէվտիմ զէվճիմի ղայէթ
Ճանու տիլտէն պաղլայարագ մուհապպէթ.

Համտ օլա քի զէվճիմ օլ մէրտի տանա
Ղայըգ իտի հէր պիր վէչհիլէ պանա.

Նարը մուհապպէթի իլէ Խիւտանըն
Սուզան օլմատատըր սինէսի անըն.

Ղաքին չիֆայտէ քի պու թալիյի տուն
Նակեահան հալիմի գըլտը տիկէր կիւն.

Գօյմատը քի պու ալէմտէն կեամ ալամ
Պարի պիր տագըգա չատըկեամ օլամ.

Իւմիւտիւմ կիւլչէնին խարապ էյլէտի
Ճամը չէրապըմը զէհրապ էյլէտի.

Աննէմլէ պապամը սագըյը տէվրան
Ճամը էճէլ իլէ գըլտը սէրկէրտան.

Digitized by Google

Սաատէթը հալիմ կէօրմէտէն Անլէր
Աղ վագրթտա իքիսիտէ էօլտուլէր ·

Պու ֆիրգաթ կէօյնիւմիւ ղայէթ ինճիթտի
Սանրրսրն հուզուրրմ անլէր'լէ կիթտի ·

Թազէլէնտի եինէ կէօյնիւմ եարէսի
Պիր եարէ քի օլմազ ասլա չարէսի ·

Կիճէ կիւնտիւզ զարի զարի ազլէտիմ
Զրգ-արտրմ արլերի գարէ պաղլէտիմ.

Սրբրիտօն զէվճիմ սէվկիւլիմ վագա'
Խէլէֆ օլմուշ իտի անլէրէ հալա ·

Թէսէլլի իտէրտի պէնի վէ լաքին
Տէրտին ունութմազտը պու տիլի ղէմքին ·

Զիրա էվլատրմրզ օլմատը պիզիմ
Էմէլիմիզ եէրին պուլմատը պիզիմ.

Քիմինլէ միւֆթէխիր օլաճագտրզ պիզ
Նէ իլէ թէսէլլի պուլաճագտրզ պիզ ·

Սէլէֆիմիզ օլմամրշ իտի մատէմ
Ղայրթ նէմէ եարար պէնիմ պու ալէմ.

Աֆսուս քի չէ-քտիյիմ պունճա տէրտ պէլա
Պու սուրէթլէ օլտու ախէր պիր հէվա ·

Եա նիչիւն բէտէր ու մատէրիմ էնճամ
Կէօզ եաշը տէգէրէք իթտիլեր իպրամ.

Կէօյնիւմի իսատէն թէֆրրիզ իթտիլեր
Էգրսիւզ պրրագտրլար պէնի կիթտիլեր ·

Պէն պէ-քիր գալմայա իթմիշիքէն ահա
Ահտրմ պօզմագլրղա էյլէտիլեր ճահտ.

Digitized by Google

Նիքեահ սէվէրէսի էվլատ իսէ կէր
Պէն նի՞չիւն գալայըմ պէօյլէ պի սէվէր ․

Նէյէ՞ եարար էվլէնտիյիմ տիւնեատէ
Մալիքէ օլմազսամ էկէր էվլատէ ․

Տէյիլմի քի պունճա նէպիլէր պիւթիւն
Տուա՛ իտէրլէրտի զիւրրիյէթ իչիւն ․

Էյ վա՜հ պու տուատէն պէն գալտըմ մահրում
Քի Մէվլա վէրմէտի պանա պիր մախտում ․

Լաքին չիմտի քիմէ չէքվա իտէմ պէն
Պէրպատըրմա սէպէպ պէն քէնտիմ իքէն ․

Չիւն ահտըմտա սէպաթ իթմէտիմ մատէմ
Բէվա տըր չէքտիյիմ պու ղէմի հէր տէմ ․

Պէն ահտըմտա սէպաթ իթմէլի իտիմ
Ալլահըն եօլունա կիթմէլի իտիմ ․

Բէվա տըր աղլէսէմ տատ իթսէմ հէր կիւն
Ահ իտուպ խսեանըմ եատ իթսէմ հէր կիւն ․

Կէրչի զէվճէմ պէնի սէվէր պի գարար
Թալթերիզ թալթիֆ իտէր խաթըրըմը հէր պար ․

Լաքին նիտէմ պու հալ պանա ճէզա տըր
Խալգըն թաթլը սէօզի հէպ իսթիհզա տըր ․

Պանա լանէթ իթսէ կէր ճիւմլէ ճիհան
Վալլահի սէվապ տըր տէյիլ տիր խսեան ․

Չիրա քիմ քի թութմազ վէրտիյի սէօզիւ
Էլպէթտէ ճէզայա չարփըլըր էօզիւ ․

Պու գըսըրլըգ ճէզասընա հագ պէնի
Հագգըյըլա իթտի միւսթահագ պէնի ․

Digitized by Google

Տէրեատէ պալրգլար հէվատէ գուշլար
Շէվգ իլէ խտէրլէր ճուշ ու խուրուշլար .

Կէյիք ինէք ուլագ եավրուսու իլէ
Գոյուն տախի քէնտի գուզուսը իլէ .

Պէհէր պիր մախլիւգաթ հասրլը քէլամ
Եավրուլարը իլէ օլուրգան պէկեամ.

Պէն իսէ պի պէհրի պու խօշ տույղուտան
Եանի մահրում պիր թանէճիք եավրուտան .

Պէն նիչիւն պու լութֆտան մահրում գալայրմ.
Պէօյլէ պիքէս պիլա մախտում գալայրմ.

Պահար մէվսիմինտէ չաղլայան սուլար
Թէնչիթ իթմէզ պէնի պիր զէրրէ գատար .

Զիմէնտէ աչրլան լալէլէր կիւլլէր
Տաղի տէրուն օլուր գալպիմ եարէլէր .

Պատի սէպա թէչտիտ իտէր աթէշիմ
Եանար հասրէթ իլէ տիլի ղէմքէշիմ.

Տէրտ ու էլէմ իլէ կիւլզար ու կիւլշէն
Կէօրիւնիւր չէշմիմէ մանէնտի քիւլիսէն .

Կիւնտիւզ խէյալիմտէ կիճէ ըիւեատէ
Պիր լահզէ օլամամ ղամտէն աղատէ .

Գալպիմ տէրեա կիպի մէվճուրուպ չաղլէր
Կէօյնիւմ ֆէրեատ իտէր կէօզիւմ գան աղլէր .

Գուշլարըն իթտիպի թաթլու նալիշլէր
Սանքի խանչէր կիպի ճանըմա իշլէր .

Գուշլար եավրուլարըն արարլար քաչան
Պէն կէօրիւպ անլէրի իտէրիմ էֆղան .

Digitized by Google

Կէրչի պէն զամ իլէ պիւլպիւլի զարէմ
Կիճէ կիւնտիւզ աղլէր պիր նալէքեարէմ.

Ամմա քի նէյլէյիմ ղօնչէ թէրիմ եօգ
Եանիյա ալէմոե պիր բիւսէրիմ եօգ.

Գուրու աղաճ կիպի մէյվէսիզ գալտրմ
Ամմա կիւնահ իլէ տալ պուտագ սալտրմ.

Իւմիւտիմ տալինտէ տիքէնլէր պիթտի
Կիւլզարը էմէլիմ մահվ օլուպ պիթտի.

Կիւնէշին զիեասը հիչ էսէր իթմէզ
Գալպիմոեքի պէրֆու պարը էրիթմէզ.

Էմրի հագլէ թէրքի տիւնեա էյլէսէմ
Էկէր պիր կիւն ազմի պէգա էյլէսէմ.

Քիմէ միրաս գալսրն չան ու չէօհրէթիմ
Մատէմ քի տիւնեատէ եօգ զիւրրիւյէթիմ.

Էվլատրմ եօգ արգամ սրրա աղլէսին
Եա սօն նէֆէսիմոե կէօզիւմ պաղլէսին.

Հայրֆլար քի եանտը աթէշէ ճանրմ
Գուրուտու գավրուլտու տիլ ու տիհանրմ.

Եըգրլսրն մահվ օլսուն չէնպէրին ֆէլէկ
Ահրմ իլէ եանսրն հէր եէրին ֆէլէկ.

Շիմոեէն կէրու պու ճիհանրն սէֆասը
Հարամ օլսուն պանա եօգ իգթիզասը.

Ալ ճանրմը լութֆ էթ եարատան պարի
Պու տէրտ ու էլէմոեէն գուրթուլամ պարի.

Պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն տիհանրմ
Ալթէշլէր սաչարտը սանրրսրն ճանրմ.

Digitized by Google

Եանար տաղլար կիպի տիլ ու ճանըմնան
Ալէվլէր չըգարտը իւսթիւ խանըմնան ·

Պիրտէ նակեահ քէնտի քէնտիմէ կէլտիմ
Ալնատրմ սուչումու իսեանըմ պիլտիմ ·

Տէտիմ «Էյ վահ պանա նէ յլէտիմ նիթտիմ
Իսեան օգուն ճան էվիմէ իշլէթտիմ ·

Պու նէ սէօպլէր չըգտը աղզըմնան եարէպ
Պու իսեանլէ հալիմ նիճ օլուր աճէպ ·

Թէօվպէ եարապ թէօվպէ իսեանըմ աֆ էթ
Նէ հատտիմ վար սէնտէն իտէմ չիքեայէթ ·

Նէչէ պիր կէօրմէյէ պու հագգը կէօզիւմ
Ճէզայա սալտրրա եէնիտէն էօզիւմ ·

Քիմտէն քիմէ չիքեայէթին էյ պիլա
Մէկէր քէրիմ ըահիմ տէյիլմի Մէվլա ·

Քիմտէ տէրտ կէօրտիւ տէ տէրման իթմէտի
Քիմին միւշկիւլիւնի ասան իթմէտի ·

Թէլաս օլուր Հագգա աղազ իտէնլէր
Իւմիւտի ավֆ իլէ նիեազ իտէնլէր ·

Քիմէ շէքվա իտէմ պէն իքէն պէնիմ
Ֆըսգ ու իսեան իլէ էն պաշ տիւշմէնիմ ·

Պէնիմ օլ միւճրիւմ քի նէտամէթիմ եօգ
Տախի պիր քիմնէտէն շէֆահէթիմ եօգ ·

Պէնիմ օլ կիւնահքեար օլ եիւզիւ գարէ
Տէլալէթտէ սէլամէթտէն ավարէ ·

Իմոի պէնի գահր ու թէտմիր իթ եարէպ
Ճէզայի սէզամը թէքսիր իթ եարէպ »

Digitized by Google

Պու սէօզլէրի տէյուպ էլհամտուլիլլահ
Թա ճան ու կէօնիւլտէն էյլէտիմ պիր ահ ·

Կէօզ եաշլէրի տէօքտիւմ տէրեա փսալի
Օլտու գալպիմ պիրազ քէտերտէն խալի ·

Կէօզ եաշը յլա սէօնտիւ տիլտէ ամթէշիմ
Ազ չօգ ֆէրահ պուլտու տիլի ղէմքէշիմ։

Գ ·

Գուրումամըշ իքէն կէօզ եաշըմ հէման
Պիր ղաֆլէթ պիւրիւտի չէշմիմ նակեահան ·

Շէօյլէ պիր տէրեայի հայրէթէ տալտըմ
Օթուրտուղում եէրտէ ույուեա գալտըմ ·

Պիլմէմ տիւշմի իտի եօխսա մը խայալ
Կիւյա պիրի իլէ օլտում հասպէ հալ ·

Պագտըմ Մէրեէմ անէ վէչհինտէ բիւր նուր
Գուճաղընտա իսա գարշըմտա տուրուր ·

Նուրի զաթի իլէ կէօզիւմ գամաշտը
Ագլըմը շաշրտըմ զիհնիմ տօլաշտը ·

Տէտի «Գենովափէ նիչիւն նալանսըն
Սէպէպ նէ քի պէօյլէ տիտէ կիրեանսըն ·

Մէեուս օլմա իսթիմնատ էթ խիւտատէն
Ճանըն խէլաս օլա ըահի ֆէնատէն ·

Իսա էֆէնտիմիզ օլ քէրէմ քեանի
Ազիզ խաչը մուհապէթին նըշանի ·

Digitized by Google

Անճաղ օլ խաչ իլէ նէճաթ պուլուրսուն
Ազիզ գանը իլէ հայաթ պուլուրսուն »

Տէտիմ « Սէն սին անճաղ եարէմէ մէրհէմ
Էյ Վալիտէթուլլահ էյ քեանը քէրէմ.
Մատէմ ճանըմ սէնլէ պուլուր խէլասըն
Լութֆ էյլէ ճանըմին թէմիզլէ բասըն.

Էյվահ սանքի ազտը էվվէլ իսեանըմ
Թազէ կիւնահլարա ղարք իթտիմ ճանըմ.

Էֆէնտիմէ գարշու իթտիմ շիքեայէթ
Շիմտի հալիմ քիմէ իտէմ րիվայէթ.

Սէնտէն պաշգա քիմէ տատ իտէյիմ պէն
Քիմլէրին իսմինի եատ իտէյիմ պէն.

Սէն սին պէնիմ տիլտէ ճանըմ էֆէնտիմ
Էյ վալիտէթուլլահ էյ տիլ բէսէնտիմ.

Էվլատընա պէնիմ իչիւն նիեազ էթ
Քէրէմ գըլ հագգըմա էյլէ շէֆաէթ.

Ամ իթսիւն կիւնահըմ օլ քէլամուլլահ
Իյլէմէսիւն մահշէր կիւնի քէճ նիկեահ.

Թէօվպէլէր էֆէնտիմ թէօվպէ սատ հէզար
Հալիմէ բահմ իտուպ իթմէ քէմ նաչար.

Պէնի սաթրն ալտրն շէյթան էլինտէն
Ազապ չէքտին ազիզ գանըն տէօքտիւն սէն.

Պէնիմ իչիւն թօգատ եէտին սէն եարէպ
Միւպարէք եիւզիւնէ թիւքիւրտիւլեր հէպ.

Քէրէմ գըլ պունլարը եատ էթ էֆէնտիմ
Լութֆուն իլէ պէնի շատ էթ էֆէնտիմ».

Digitized by Google

Պիր տէ էֆէնտիմիզ թէրահիմ իթտի
Եիւզիւմի եօգչայուպ թէպէսսիմ իթտի.

Պաշըմ իւզրէ գօյուպ միւպարէք էլին
Տէտի «Նէյսէ իճրա օլսուն էմէլին.

Գօրգմա ավֆ էյլէտիմ ղայրի խսեանըն
Գուրթուլտուն կիւնահտէն բաղ օլտու ճանըն».

Հէման էֆէնտիմին աչգըյըլա տիլ
Տօլտու թաշտը տէրեալէրէ մուգապիլ.

Պիքիր Մէրեէմ տախի տէտի «Մէսիհա
Նէյազընը գապուլ էյլէտի ամմա.

Էօմրիւն միհնէթի իլէ կէչսէ կէրէք տիր
Զիրա թազեիր օլմազ ալէմոէ թագտիր».

Պու սէօզիւ իւչ տէֆա իտինճէ թէ.քրար
Խանչէր կիպի իթտի գալպիմ զախմըտար.

Ամմա պէն քէսպ իթտիմ էօյլէ պիր սէֆա
Քի տայըմ սէնալէր իտէրտիմ Հագգա.

Պիրտէ նակեահ կէօզիւմ աչտըմ ույանտըմ
Քէնտիմի պիր տէրին ույգուտա սանտըմ.

Պագտըմ տուատէ տիր էլան զէպանըմ
Տահա գուրումամըշ չէշմի կիրեանըմ.

Զիհնիմ շաշտը հէման կէօզլէրիմ սիլտիմ
Կէօրտիւյիւմի անճա ֆիքր իտէ պիլտիմ.

Հէման քիլիսայէ գօշտում աճէլէ
Եիւզիւնգօյու եէրէ գաբանտըմ հէլէ.

Աղլայարագ տուա նէյազ էյլէտիմ
Շու եօլտա տուայէ աղազ էյլէտիմ.

Digitized by Google

Տէտիմ «Էյ վալիտէ էյ պէքիր Մէրեէմ
Ոէն սին պէնիմ հէր պիր եարէմէ մէրհէմ.

Պիր միւճրիւմ գուլունէմ կիւնահլարըմ չօգ
Ամնա սէնտէն պաշգա պիր կիւմանըմ եօգ.

Էօլտիւյիւմ կիւնէտէք սագլայուպ պիքրիմ
Քէնտիմ սանա իհտա իթմէքտի ֆիքրիմ.

Էյ վա՛հ քի կիւնահրմ գօյմատը ախէր
Քիմ պու արուզումա օլամ միւէսսէր.

Համո օլա լութֆունլա շիմոի ֆէյզ պուլտում
Կիւնահրմնան աղատ օլտում գուրթուլտում.

Լաքին նէ՞ եիւզ իլէ թէշէքքիւր իտէմ
Նասը՞լ թէշէքքիւրե թէճասիւր իտէմ.

Հէլէ քի սէն միւշֆիգէ սին քէրէմ սէն
Տէրտլիլէրին տէրմանըսըն ըահիմ սին.

Ոէնին պանա լութֆ ու միւրվէթին չօգ տըր
Ջիֆայտէ քի պէնտէ սատագաթ եօգ տըր.

Հէր եէրտէ էրիշտին պանա իմոատէ
Շէյթան իղվասընտան գըլտըն ազատէ.

Պէն նանքէօրըմ սէն ղանիսին միւրվէթտէ
Էմնալին պուլունմազ ըահմու շէվքէթտէ.

Պապը մէրհամէթին հէր ան քիւշատէ
Ոանա կիւվէնէնլէր էրէր միւրատէ.

Էֆէնտիմի մահզա սայէնտէ կէօրտիւմ
Նուրի վէչհին կէօրիւպ միւրատտէ էրտիմ.

Պանա պունտան պէօյիւք միւրվէթ օլամազ
Պէօյլէ քէրէմ պէօյլէ հիմմէթ օլամազ.

Digitized by Google

Լուրֆ ու մերհամէթին հիսապէ սրղմաղ
Լուրֆունուն թարիֆի քիթապէ սրղմաղ.

Ասֆուս քի պէն անրն գատրին պիլմէտիմ
Այինէյի խորագրմը սիլմէտիմ.

Խաթա պէնտէն լուրֆ ու ինայէթ սէնտէն
Իսեան պէնտէն ավֆ ու մերհամէթ սէնտէն.

Գանա ըահմ էթ էյ Սուլթանը սէմավի
Պէնի միւմինլէրէ էյլէ միւսավի.

Պէնի իրշատ էյլէ էյ քէրէմ քեանըմ
Ղայպ օլմայա թէքրար ճիւրմ իլէ ճանըմ».

Գունուն կիպի տահա նէլէր սէօյլէտիմ
Տէրեա կիպի ճուշ ու խուրուշ էյլէտիմ.

Սուրուր իլէ գալպիմ տօլտու տէ թաշը
Շէվգ ու սուրուր ղայրի պաշըմնան աշը.

Պէօյլէ քիլիսատէն չրգտրմ կիւլերէք
Ճէնապը Ալլահա սէնա իտերէք.

Շէվգ ու սուրուր իլէ կէչտի էյեամիմ
Զիրա արթրգ հասրլ օլմուշտը կեամրմ.

Քիմնէյի պու սրրրա ակեահ իթմէտիմ
Իշթիքեայի պախտը սիյահ իթմէտիմ.

Սբիրիտօն պէնի կէօրիւնճէ խուրրմ
Թանճիւալէ սէպէպին սօրարտը հէր տէմ.

Պէն տախի մերգումա տէտիմ «Էֆէնտիմ
Ա՛ սէվկիլի զէվճիմ ա՛ տիլ բէսէնտիմ.

Իսթէմէզսին մէկէր տիլշատ օլտուղում
Էնտուհու քէտերտէն ազատ օլտուղում.

Digitized by Google

Հալիմէ բահմ խտուպ մէվլայի ատիլ
Միհնէթիմ սուրուրէ էյլէտի թէպտիլ» ·

Պու սէօզիւ իշիտուպ տէտի «ձիվանըմ
Էօմրիւմիւն հասըլը նազլը ճանանըմ·

Պէն նամըլ իսթէմէմ մէսրուր օլտուղուն
Ղարիգի տէրեայի սուրուր օլտուղուն ·

Սէնին օլ իթտիյին նալէլէր ահլէր ·
Ճանըմա իշլէրտի մանէնտի խանչէր ·

Պունտան պէօյլէ շատ օլ հէր ան սէվտիյիմ
Օլմա ղայրի տիտէ կիրեան սէվտիյիմ» ·

Տէտիմ «ա սէվկիւլիւ զէվճիմ պատէզին
Աղլամայըմ արթըգ օլմայըմ ղէմքին ·

Իւմիւտիւմ քեամիլէն Ալլահա վիրէմ
Պէլքի պու սուրէթլէ մագսուտէ էրէմ·

Սէնտէ արթըգ իթմէ հալտէն չիքեայէթ
Էվլատըմ եօգ տէյու չէքմէ քէտուրէթ ·

Հադգա վէր քի սրտգըն օլմազ իշ օլուր
Գազայէ ըիզա օլ պէլայէ սապուր ։

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Դ.

Ֆսգաթ կէօր քի նէ զուհր օլտու նակեահան
Կիւն պիր գարար օլմազ պու չարխի տէվրան.

Տէվրանը ֆէլէյին սէպաթը եօգ տըր
Պու տէտիյիմ սէօզիւն խսպաթը չօգ տըր.

Շէօյլէ քի ազ կիւնտէն պիր գարա խապէր
Կէլիւպ ճիւմլէմիզի գըլտը միւքէտտէր.

Իշիթտիք քի տիւշմէն չէհիրէ եագըն
Պիր մահալէ իթմիշ ուէլ կիպի ագըն.

Պու հատիսէ տուեուլունճա նակեահան
Վուճուհը մէմլէքէթ ճէմ օլտու հէման.

Իւմէրայը ասկէր այանը միլլէթ
Թօբլանուպ իթտիլէր ազիմ մէշվէրէթ.

Հարպէ գարար վէրտի մէճլիս չար նաչար
Պու հալի ճիւմլէյէ իթտիլէր ըզհար.

Ֆէրման պույրուլտու քի ասքէր ճէմ օլսուն
Պիլ ճիւմլէ գալալէր ասքէրլէ տօլսուն.

Կէօնիւլլիւլէր տախի սիլահ ալսընլար
Շէօյլէ արսլան կիպի ճէնկէ սալսընլար.

Հուտուտտան տիւշմէնի տէֆ էյլէսինլէր
Պու ազիմ պէլայի ըէֆ էյլէսինլէր.

Պէր մուճիպի իլան ճիւմլէ ահալի
Քէմալի Շէվգ իլէ քէշֆ իտուպ հալի.

Թէլաշա տիւշէրէք հազրը օլտուլար
Հէր պէլայէ հազրը նազրը օլտուլար.

Digitized by Google

Թամ եիւզ եիրմի սէֆայինի հարպիյէ
Հէր լէվազիմաթլէ օլտու թէհիյէ ·

Գապտանլար թայֆէլէր ճէսուր ճէնկեավէր
Իյիտիլքտէ մանէնտէյի ղազանֆէր ·

Պէօյլէճէ տօնանմա օլուպ ամատէ
Ըէնկեարէնկ պայրագլար օլտու քիւշատէ ·

Զապիթլէր մէյտանտա տուրուպ սէրաբա
Թագսիմ էյլէտիլէր ասկէրի հաթտա ·

Հէր պիր թապուր պէշ եիւզ ճանտէն միւրէթթէպ
Ամթմըշ պինտէն միւթէճավուզ իտի հէպ ·

Գօմանտայէ եիւզ օն զապիթան հազրը
Ճիւմլէսիտէ պիրպիրինտէն պէհատրը ·

Հէր ալայրն պաշգա իտի ֆօրմասը
Հէր թապուրրն պաշգա կէօնա արմասը ·

Կիւմիւշտէն ալթունտան կիյտիլէր զըրհլար
Բարբլ բարբլ բարլամատա սիլահլար ·

Զէվֆիմ Սբիրիտօն տախի միւռէլլահ
Զըրխ կիյուպ ասկէրէ կէօրինտի նակեահ ·

Գահրաման ճէտտինին գըլըճը պէլտէ
Պիր էլինտէ գալգան մըղրագ պիր էլտէ ·

Ապէր անը ալգըշլատըղը զէման
Սանըրսըն սարսըլտը զէմին ասիւման ·

Ճիւմլէսի եէք ավազ հէպ պաշտան պաշա
Տէյուպ Սբիրիտօն պինլէրճէ եաշա ·

Սէն սին պիզէ հէմ սէրասկէր հէմ բէտեր
Սանա ֆէտտա օլտուն պու ճան իլէ սեր ·

Digitized by Google

Գալալէրտէն կէմիլէրտէն սատ հէզար
Զէքիլտի պայրագլար աթըլտը թօբլար ·

Թօբ թիւֆէնկ սէսինտէն ինլէտի տաղլար
Հէպ տըշարը տիւշտի հասթալար սաղլար ·

Արշ իլէրու տէյու թըրամբէթ վուրուր
Պօրուլար տախի ճէնկ պէսթէսին օգուր ·

Հիսապսըզ սայըսըզ խալգըն սէտասը
Զանն իտէրսին հէման տէնիզ տալղասը ·

Քէօյլէրտէ ահալի գալմատը ճիւմլէ
Շէհիրէ գօշտուլար ալէլ աճէլէ ·

Մահշէր կիւնիւ օլտու շէհիր նիհայէթ
Եանի օլմազ գալապալըգ գըյամէթ ·

Կէչիւպ տէօնմէք միւմքին տէյիլտի ասլա
Զիրա գալապալըգ մանէնտի տէրեա ·

Էլէրինտէ մօմլար կիրուհը բուհպան
Էօնտէ ազիզ սալիպ ինճիլի զիյշան ·

Ցուախան օլարագ թէվաֆ իտէրլէր
Մինթազամ սուրէթտէ կէլիւպ կիտէրլէր ·

Բուհանի լիպասլէ հէպ բիսգօբօսլար
Պաշլարընտա թաճլար էլտէ ասալար ·

Ճէվհէրլէ միւզէյեէն մուգատտէս էշեա
Ալթունլա միւնազգաշ մանէնտի զիեա ·

Պազմաղա ինսանըն կէօզիւ գամաշըր
Ցիւշիւնտիւքճէ ազլը զիհնի տօլաշըր ·

Սըրմա լիպասլէրլէ պիւթիւն բահիպլէր
Էլէրինտէ ալթուն կիւմիւշ սալիպլէր ·

Digitized by Google

Զօճուգլարրն գուճաղընտա կէօրիւլէն
Մուգատտէս թասվիրլէր ղայէթ միւզէյյէն ·

Նէչէ էհլի թագվա նէչէ պիր զահիտ
Նէչէ պիր վարիզլէր նէչէ միւճահիտ ·

Րէսմի էսվապլէրին կիյինուպ չէօյլէ
Ալայէ ըէֆագաթ իթտիլէր ճիւմլէ ·

Մէքթէպ չօճուգլարը ալ իլէ պէեազ
Կիյինուպ իտէրլէր տուայէ աղազ ·

Պիքիր գըզլար տախի մէլէք միսալի
Էլլէրինտէ թութուպ պիր զէյթուն տալի ·

Ռիֆագաթ իթտիլէր իշպու ալայէ
Հէմ տէմ օլուպ նիեազ իլէ տուայէ ·

Գարը էրքէք կէնճ իհթիյար պէրապէր
Տօլաշտըլար պէօյլէ սապահա գատէր ·

Սապահլէյին շաֆագ վագթը վէլհասըլ
Ճիւմլէսի չէհիրէ օլտուլար վասըլ ·

Պիր ուլու մէյտանտէ միհրապ վազ օլտու
Պիւթիւն գալապալըգ օրայէ տօլտու ·

Շէհրին պաշ բաբազը պիր մէրտի խիւտա
Գուտտասը չէրիֆի էյլէտի իճրա ·

Պիլ ճիւմլէ հազրրուն գաբանըպ եէրէ
Սըտգըլա եիւզ սիւրտիւ ազիզ մէնպէրէ ·

Սբիրիտոն էրիքեանը հարպըյլա
Մէնպէրէ թէգարրիւպ իթտի էվվէլա ·

Ազիզ լէհմու գանտէն էքլ իտուպ իշտի
Ռուհանիյէթ իլէ քէնտինտէն կէչտի ·

Digitized by Google

Սօնրա ճէնկէ հազըր օլան ասաքիր
Ազիմ վագար իլէ կէլտիլէր պիր պիր․

Անլէրլէ մուգատտէս նամ ու նիյմէթտէն
կեամ ալտըլար պու րուհանի զիյնէթտէն․

Րէսմի ային սիւրտիւ էօյլէնէտէք թամ
Եիւզ պին գատար ասքէր օլտու շատըկեամ․

Պէօյլէճէ ինթիզամ իլէ ագըպէթ
Խիթամ պուլտու պու մուգատտէս զիեաֆէթ․

Սօնրա ասաքիրէ վէրիլտի թաամ
Նէֆիս թաամլարըլա օլունտու իքրամ․

Պատէլ թաամ Սըլիրիտօն չէվգ իլէ
Ճիւմլէ զապիթանը չըղըրուպ չէօյլէ․

Գօղօն նամըը քիւպէրատէն պիր ատէմ
Սուրէթը զահիրտէ սատըգ միւհթէրէմ․

Իշթէ պու ատէմի ինթիխապ իթտի
Խանէսինէ մէմուր ինթիխապ իթտի․

Էւյլէ ասկէրէ տաղըթտը մաաշ
Պիրէր պիրէր թէշճի խտուպ պաշտան պաշ․

Սօնրատան քէնտիսին չէքտի չէվիրտի
Հէման հարաքէթէ գօմանտա վէրտի․

Տէրագապ ասաքիր էնիպ սահիլէ
Կէմիլէրէ պինտի զապիթլէր իլէ․

Րէնկեարէնկ եէլքէնլէր թէմէվվիւճ իտէր
Ջալկըլար չալընըր թէֆէրրիւճ իտէր․

Այրըլըգ պօրուսը չալընտը նակեահ
Ճիւմլէսի պիր աղըզ էյլէտիլէր ա՛հ․

Digitized by Google

Մուզիգանըն հալին սէտաար հէման
Այրըլըգ նաղմէսին իտէրտի պէեան .

Ճիւմլէնին տէ իշպու տիլսուզ մէնզարէ
Ճէյէրինի իթտի հէպ բարէ բարէ .

Տաղիտաար ֆիրգէթ օլտու գալպլէրի
Խունի էլէմ իլէ տօլտու գալպլէրի .

Տիւնեատէ այրըլըգ կիպի տէրտ օլմազ
Միւքէտտէր օլմասըն ասլա ֆէրտ օլմազ .

Էօլիւմտէն պէթէր տիր պիլլահ այրըլըգ
Չէքիլմէզ չիլէ տիր նակեահ այրըլըգ .

Հէր քէս պու ֆիրգաթլէ ճիյէր տաղլէտի
Տէյիլ ինսան հաթտա տաղ թաշ աղլէտի .

Գարտաշ գըզ գարտաշ վալիտէ բէտէր
Տէրտի ֆիրգաթ իլէ օլուպ միւքէտտէր .

Սարըլըպ պօյնունա պիրպիրլէրինին
Աղլէյուպ իտէրլէր ահ իլէ էնին .

Հէլէ սէֆիլ վալիտէլէրին հալի
Գուզուստան այրըլմըշ գօյուն միսալի .

Մէլէյուպ ճիյէրլէր տաղլարլար իտի
Պէօյլէ մահզուն մահզուն աղլարլար իտի .

Վէլհասըլ պէօյլէճէ ագշամա գատար
Պիլ ճիւմլէ ահալի օլտու զարիզար .

Կիւնէշ զուրուպ իտուպ ագշամ օլունճա
Րուզկեար տախի էյեամընը պուլունճա .

Լիմանտան կէմիլէր չըգուպ նիհայէթ
Պիրի պիր արտընճա իթտի հարաքէթ .

Ամբողը թօք թիւֆէնկ սիւֆէն եիւրիւտիւ
Էթրաֆը գօյու պիր տիւման պիւրիւտի ·

Շէօյլէ քի տօնանմա ճիւմլէ նակեահան
Թօշ տիւմանլէ օլտու տիտէտէն նիհան ·

Կիտէնլէր կիթտիլեր գալանլար մահզուն
Տիլլերինտե քէտեր կէօզլերինտե խուն ·

Կիճէ օլտու ղայրի գաբլատը զուլմէթ
Հէր քէս խանէսինէ էյլէտի ավտէթ ·

Պէն տախի խանէմէ տէօնտիւմ չար նաչար
Մէլիլ մահզուն մաղմում զար ու տիլֆիքեար ·

Սապահատագ ույգու կէօրմէտի կէօզիւմ
Գավրուլտու աթէշի ֆիրգաթէ էօզիւմ ·

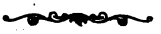

Ե ·

Միւճէրրէպ օլամազ ինսան ալէմտե
Գալմայընճա պիզզաթ տերտ ու էլէմտե ·

Զէքմէյէն նէ պիլսիւն տերտի ֆիրագը
Զանն խաէր մուհապպէթ գալանճագ պագը ·

Էօլիւմ կիւճ տիր կերչի ինսանէ ամմա
Էօլիւմտէն պէթէր տիր այրրլրգ մահզա ·

Էօլմէք պէնիմ իչիւն պիլլահ տիւնեատե
Միւտհիշ տէյիլ իտի պունտան զիեատե ·

Պագտրմ հէր քէս եօրղուն ույուր միւզմիհալ
Անլատրմ քի պանա ույումագ մուհալ ·

Digitized by Google

Հէման գալգուպ պիր մէսճիտէ տաեանտրմ
Ան էյլէյուպ երուզիւն գոյու գաբանտրմ.

Տէտիմ «Էյ ճէնապը վալիտէթուլլահ
Վուրմա կիւնահրմը երուզիւմէ նակեահ.

Լութֆուն իլէ օլուպ զէվճիմէ մույին
Էյլէ անի ֆէլաքէթլէրտէն էմին.

Մախտումին ճէնապը իսա աշգընա
Պէնիմ չիւն չէքտիյի էզա աշգընա.

Էյլէ տիւշմէնիմիզ գահր իլէ թէտմիր
Թա պիզի սահիպսիզ սանմասուն միւնքիր.

Շէֆաաթ քեանիսին կիւմանրմիզրն
Սէն պիզիմ տինիմիզ իմանրմիզրն.

Քէրեմ գըլ լութֆունա էյ ազիզ պիքիր
Բաք իտուպ կէօյնիւմիւզ կէլ էյլէ թէմիր».

Պէօյլէճէ մէսճիտտէ պէն սապահ իթտիմ
Անճա շաֆագ վագթի օտամա կիթտիմ.

Պագտրմ էթրաֆրմա հիչ քիմսէլէր եօգ
Պիքէս գալտրմ էշտէն տօսթտան էսէր եօգ.

Հագգա ըսմարլատրմ սէվկիւլի տօսթուսմ
Լութֆընը իսթիմնատ էյլէտիմ սուստուսմ.

Պիր տէ Գողն կէլտի պիր վագթի սէհէր
Քիւպէրատէն պազը զաթլէր պէրապէր.

Էլիմ բուս էյլէտի պէրայի հիւրմէթ
Լաքին պէն քէնտինտէն. իտէրտիմ նէֆրէթ.

Պիլմէմ նէ սէպէպլէ պու ատէմի պէն
Կէօրտիւյիւմտէ սրգէթ տույարտրմ հէմէն.

Digitized by Google

Նասրլսա պիր միւմքիւն պարրշամատրմ
Թարզ ու էթվարինէ ալրշամատրմ.

Օլ պանա բաղպէթ ու բայէթ իթտիքճէ
Պէնիմ շիւպհէմ արթար իտի կիթտիքճէ.

Անլատրմ գալպինին ֆէսատ օլտուղուն
Յոն տէրէճէ ղատտար պէրպատ օլտուղուն.

Հէլէ չօգ կէչմէտէն կէլտի սրրասը
Զահիր օլտու նէ օլտուղու ֆօեասը.

Թէրք իտուպ նամուսը արի պիւսպիւթիւն
Ազիմ բէշկէշէրլէ նակեահան պիր կիւն.

Պէեանը հալ իթտի կէլիւպ եանրմա
Օգ կիպի իշէտի սէօզիւ ճանրմա.

Գօվտում հուզուրումնան թէքտիր իյլէտիմ
Ապուս չէհրէ իլէ թահգիր էյլէտիմ.

Պագտրմ պաշգա տիւրլիւ եօգ տրր սէլամէթ
Ուղազ մահալլէրտէ իթտիմ իգամէթ.

Լաքին օլ ութանմազ ալչագ ատէպտիզ
Արգամ սրրա կէլիւպ իտէրտի թաճիզ.

Անլատրմ տէյու նիյէթին կիւեա
Պաշլատը մէքթուպլէ իթմէյէ ինհա.

Եա Ռէպ պու խապիսին էլինտէն նիտէմ
Պաշրմ ալրպ գանղը տիեարէ կիտէմ.

Նիհայէթ օլ գատար օլտում քի պիզար
Հէման պիր գալայէ էյլէտիմ ֆիրար.

Անտէ տաքի պանա վիրմէտի բահէթ
Եինէ մահալիմէ էյլէտիմ ավտէթ.

Digitized by Google

Պիր կիճէտէ հաթտա քէնտի պէրապէր
Պաղըլարլա թա գալայէ կիրտիլէր ·

Շաշըրտըմ քէնտիմի պիլմէմ նէ օլտում
Ալահ եարտըմ իթտի գաչտըմ գուրթուլտում ·

Էնճամ պու խապիսին ճէվրի պիր եանտան
Զէվճիմ իֆթիրագը տիկէր թարաֆտան ·

Թէլաշա տիւշմիշտի կէօյնիւմ հէմիշէ
Կիճէ կիւնտիւզ իտէր իտիմ էնաիշէ ·

Զիւնքի թամ եէտի այ օլմուշտը ախէր
Զէվճիմ հարպ եէրինէ իտէլի սէֆէր ·

Մէքթուպլա թալիմաթ ալմամըշ ըտրմ
Եանի հիչ մալիւմաթ ալմամըշ ըտրմ ·

Մէքթուպ կէլիր իմիշ օլ խապիս ֆագաթ
Վիրմէզ իմիշ պանա ասլա մալիւմաթ ·

Նասըլսա պէն պէօյլէ միւքէտտէր իքէն
Պիր տէ Գողոն կէլտի պիր սապահ էրքէն ·

Սկյահ մնմլու մէմհուր մէքթուպ էլինտէ
Կիւյա պիր քէտէր վար կիպի տիլինտէ ·

Պիր թէմքինլէ իթտի մէքթուպը թանգտիմ
Ալ հանըմըմ տէյուպ էյլէտի թէքրիմ ·

Տէր «Շիմոի լիմանէ պիր կէմի կիրտի
Իշթէ սիզէ պու մէքթուպը կէթիրտի ·

Պունտան պաշգա մէքթուպ կէլմէտի մատէմ
Իմոի օգույալըմ պիր սա՛աթ ագտէմ ·

Մէրագ էթտիմ քէրէմ էյլէ էֆէնտիմ
Նէ խսէ մա՛ալի սէօյլէ էֆէնտիմ ·

Digitized by Google

Հաչան քի օլ սիյահ միւհրի կէօրտիւմ պէն
Ձայ ադըլ օլարագ չըգտըմ քէնտիմտէն ·

Սէօքտիւմ միւհիւրիւնիւ էլլէրիմ լէրզան
Կէօյնիւմ գան իչինտէ կէօզլէրիմ կիրեան ·

Ջիւնքի հէպ զապիթան զար ու միւքէտտէր
Ցէհշէթլիւ պիր հալի քյմա էտէրլէր ·

Եազմըշլար քի «Սբիրիտօն պաղթէթէն
Խասթա տիւշտի տահա կէմիտէ իքէն ·

Ջարէ պուլունմատը հասըլը հէյհա՛թ
Սէվկիլի պէյիմիզ էյլէտի վէֆաթ ·

Էյ վա՛հ էօքսիւզ գալտըգ էլէմ իչինտէ
Ասկէր տախի եէս ու մաթէմ իչինտէ ·

Կէր գալըրսագ պէօյլէ պաշսըզ նօլուրուզ
Շիւպհէ եօգ քի էլպէթ մաղլուպ օլուրուզ ·

Պաշ օլմազսա այագ եիւրիւմէզ տէրլէր
Մէնզիլի մագսուտէ էրէմէզ տէրլէր ·

Քէրէմ իտուպ տիւշիւնիւնիւզ պու հալի
Օլմատան տիւշմէնին պիզ պայիմալի ·

Էկէր տույսա պունու տիւշմէն մազալլահ
Իւսթիւմիւզէ հիւճիւմ իտէրլէր նակեահ ·

Ասկէրին ճիւմլէսի պիր աղըզ տէրլէր
Գողոն օլսուն իմտի պիզէ սէրասկէր ·

Պա խուսուս քի սիզէ պէյան իտէրիզ
Պու մատտէյի տախի այան իտէրիզ ·

Սբիրիտօն պիզէ իթտի վասիյէթ
Քի Գողոն ասքէրէ իթսիւն րիեասէթ ·

Digitized by Google

Սօն նէֆէատէ մէրհում կէլէրէք գալէ
Թաճ ու թահթըն իթտի անէ հէվալէ ·

Պէօյլէ իմիշ էմրի Բապպիւլ ալէմին
Ալլահ սիզէ էօմիւր վէրսին պատէզին ·

Էմրի խիւտա նէյսէ եէրինի պուլսուն
Հէման սիզին գօչ պաշընըզ սաղ օլսուն ·

Սէրիան եազընըզ պիզէ պիր ճէվապ
Եանիեա Գողոնը իտուզ ինթիխապ ·

Ալքէր զապիթ ճիւմլէմիզ տէ պիսապըր
Գարարընըզ անլամաղա միւնթազըր » ·

Տահա մէքթուզ թէքմիլ օլմատան գանըմ
Տօնտու տէրունիմտէ թիթրէտի ճանըմ.

Կէօզլէրիմ գարարտը լալ օլտու տիլիմ
Եիւզլէրիմ սարարտը պիւքիւլտի պէլիմ.

Զայ ագիլ պայըլտու գաբանտըմ եէրէ
Կէօրէնլէր տէտիլէր էօլտիւ պիչարէ ·

Հալիմտէն պիր խապէր սօրան օլմատը
Եանի էթրաֆըմտա քիմսէ գալմատը ·

Պիքէս օլան պէնիմ կիպի ալէմտէ
Էյ վա՛հ գալըր պէօյլէ տէրտ ու էլէմտէ ·

Տիւշէնէ պիր քիմսէ գաֆատար օլմազ
Ղարիպէ էգբսիւզէ ասլա եար օլմազ ·

Պիլմիշ օլ քի քիմսէ պիլա մէնֆա՛աթ
Իթմէզ սանա զէրրէ գատար իլթիֆաթ ·

Էյի կիւն տօսթու տըր հէպ խալգը ճիհան
Հիչ պէօյլէ տօսթլարա օլո՞ւր մը կիւման ·

Digitized by Google

Զէնկին իսէն եէրլէր մալ ու մէլալին
Զիւյիւրտլիքտէ սօրմաղ պիր քիմսէ հալին ·

Էկէրչի վար իսէ սահիպին ճանտան
Էօլտիւյիւնտէ կէլիւպ եանընա հէման ·

Սահիպինին խաթրը իչիւն մահէզա
Աղլայարագ մաթէմ իտէրլէր քէզա ·

Ճէնաղէնէ կէլէն սաղիրլէ քէպիր
Անճա քէնտի մէնֆաաթրն կէօզէտիր ·

Էօլիւնէ բարասրդ քիմսէ աղլամաղ
Պէյհուտէյէ ճան ու ճիյեր տաղլամաղ ·

Շայէտ պիր աղլէյէն պուլունսա ախէր
Զանն իթմէ քի սէնի աճրյուպ աղլէր ·

Խաթրընա քէնտինին էօլմէսի կէլիր
Աղլար սրզլար օլուր անրն չիւն տիլկիր ·

Պի վէֆա տրր խալգը ճիհան պիլմիշ օլ
Պու ճիհանէ օլմաղ կիւման պիլմիշ օլ ·

Պու խուսուս հայլի միւճէրրէպ օլտում
Հէր ըէնկէ պօեանտրմ պօշալտրմ տօլտում ·

Նէլէր չէքտիմ պագմա պու կէնճ եաշրմա
Նէլէր կէօրտիւմ նէլէր կէլտի պաշրմա ·

Իւճրէթսիզ մուհապպէթ կէօրմէտիմ տէսէմ
Գօրգարրմ խալգ պէնի զանն իտէր սէրսէմ ·

Վէլաքին տէտիյիմ տէյիլ տիր եալան
Պէնտէն իպրէթ ալսրն պէնի գրնաեան ·

Հէր քիմ քի ճիհանը նէ տիր պիլմէմիշ
Պիլմիշ օլ քիմ տահա չէյ տիր բիլմէմիշ ·

Digitized by Google

Հասրլը պիլմէմ քի նէ վագթէ գատար
Էօլիւ թէք գալմըշըմ էօյլէ զարիզար ·

Պիրտէ կէօզիւմ աչուպ հուշիեար օլտում
Քէնտիմի օտատա եալընըզ պուլտում ·

Անլատըմ քի ճիւմլէ պէնի թէրք իթմիշ
Հէր պիրի պիր եանէ տաղըլմըշ կիթմիշ ·

Նէ պիր խալայըգ վար նէ տէ խատէմէ
Պու հալ պէնի ղարք էյլէտի մանթէմէ ·

Զիանքի պէնտէն պունճա էյլիք կէօրէնլէր
Պաղի նիյմէթիմին կիւլին տէրէնլէր ·

Քիմսէ եօգ քի պիր կէղ եանրմա կէլսին
Պիր եուտում սու վէրիպ հալիմի պիլսին ·

Էյ ֆանի ճիհանէ մէյլ իտէն ղաֆիլ
Իպրէթ ալուպ պէնտէն պու ահվալի պիլ ·

Պու եալան տիւնեայէ իթիպար օլմազ
Ցիւնեա սա՛ատէթի պիր գարար օլմազ ·

Ինսան պիլմէզ քիմ նէ կէլիւր պաշընա
Ֆէլէկ պիր պիր կիւն զէհիր գաթար աշընա ·

Զէքտիյիմ էլէմ ու տէրտի տիւնեատէ
Կէլիրմիյտի պու խաթրրը նաշատէ ·

Զիրա ֆէլէկ պէնի բէք չօգ ինճիթտի
Պաշրմոնա պիր օթտան ղայրըսը պիթտի ·

Կիւնտիւզ ա՛հ իտէրիմ կիճէլէր ֆէրեատ
Հալի սապլըգըմը էյլէր իտիմ եատ ·

Ույգու կիրմէզ իտի ասլա կէօզիւմէ
Պէօյլէ իթապ իտէր իտիմ էօզիւմէ ·

Digitized by Google

Քի էյ զաֆիլ մէկէր սէն պիլմէզ իտին
Տիւնեայէ կիրմէյի իսթէմէզ իտին ·

Ալտանտըն բէտեր ու մատեր սէօզիւնէ
Քէնտին օլտուն ճէլլատ քէնտի էօզիւնէ ·

Վալիտէյնին սէվմէք վաճիպտի ամմա
Սէօզիւնտէնատ տէօնմէք տիւշմէզտի սանա ·

Էյ սէվկիւլի աննէմ էյ բէտերիմ սիզ
Պիլիրիմ քի պէնի սէվէր իտինիզ ·

Շիմտի էյ վահ գըզընըզն հալինի
Կէլին կէօրիւն հալի բիւր մէլալինի ·

Սիզտէն պանա կէօսթէրիլէն մուհապպէթ
Վահ քի տաղի տէրուն օլտու ագըպէթ ·

Քեաշքի պէնի պէօյլէ սէվմէյէյտինիզ
Գալպիմ եարէսինէ տէյմէյէյտինիզ ·

Պանա քեաֆի իտի մուհապպէթի հագ
Կիճէ կիւնտիւզ անճա իպատէթի հագ ·

Պէնի պունտա էօքսիւզ գօյուպ կիթտինիզ
Ալէմի պագիտէ գարար իթտինիզ ·

Այրն իմտի եանընըզա պէնի տէ
Պէն տուրամամ պու ալէմի տէնիտէ ·

Զիւնքի պունտա տէրտ ու էլէմ քէտեր չօգ
Շէֆգաթը ֆէլէկտէն զէրրէ էսէր եօգ ·

Պահտըմ եար օլմատը գարէ պաղլատըմ
Պիր կիւն կիւլտիւմ իսէ պին կիւն աղլատըմ ·

Թաղէ թաղէ տաղլար աչտըմ սինէմէ
Նէնի պաչտան տիւշտիւմ եաս ու մաթէմէ ·

Digitized by Google

Տահա օթուզ եաշըմ իթմէտէն խիթամ
Զէվգը տիւնեա իլէ օլմատան պէկեամ.

Գաշըմա կէլմէտիք պիր հալ մը գալտը
Զէ.քմէտիյիմ տէրտ ու մէլալ մը գալտը.

Կէլին օլտում պիր միւրատէ էրմէտիմ
Գաղի իւմիւտիւմին կիւլին տէրմէտիմ.

Կիյէմէտիմ ալը բուլլու էսվապըմ
Գարէլէրլէ մէսթուր օլտու նիգապըմ.

Գունճա եըլ տըր գըսըր իտիմ աղլատըմ
Էվլատ աշգը իլէ ճիյէր տաղլատըմ.

Թամամ շատ օլտում քի օլտու միւրատըմ
Նակեահ զամէ թէպտիլ օլտու պու շատըմ.

Համիլէ օլտուղում տույմատան քիմնէ
Էզքսիւզ տիյէճէ.քլէր տօղան պիքէսէ.

Ճէվգը էվլատ իլէ նասըլ կեամ ալամ
Եա նասըլ պու հալտէն թէսէլլի պուլամ.

Օլմուր մը թա պունտան տէհշէթլի զուլում
Քի էզքսիւզ տէնիլէ տօղմատան մասում.

Գու ճիհանտէ զամ ու սուրուր շատ քէտէր
Գիր պիրինի պէօյլէ թէագըզ իտէր.

Լութֆու իլէ տիլշատ գահրըյլա ղէմկին
Օլմազ պու ալէմտէ հէր էհլի թէմքին.

Լութֆու իլէ մէճնուն օլմա ֆէլէյին
Գահրը իլէ մահզուն օլմա ֆէլէյին.

Մութլու օլ ճանէ քի զիքրի բուզ ու շէզ
Սըտգըլա խիւտայի լէմ եէզէլ տիր հէպ.

Digitized by Google

Զիւնքի շատ ու քէտէր Մէվլատէն կէլիր
Մութլու օլ զաթէ քի պու սըրրը պիլիր .

Սապիթ գատէմ օլան մէրտ ատէմ հէր պար
Էշհէր ճիհէթ օլուր շատ ու պէրիտատար .

Իշթէ պու սէօզլէրի տէտիյիմտէ պէն
Սանըրսըն չըգարտըմ քէնտի քէնտիմտէն .

Թա տէրունի տիլտէն էյլէտիմ պիր ահ
Կիւյա քի ույգուտան ույանտըմ նակեահ .

Տիւշիւնիւրտիւմ աճէպ գանտէյիմ եարէպ
Նէ՛չիւն պէօյլէ խէլէ ճանտէյիմ եարէպ .

Վագա՛ա գալպիմտէ պիր մէսէրրէթ վար
Լաքին կէօզլէրիմտէն տուրմազ եաշ ագար .

Օգուտուղում մէքթուպ էլիմտէ հալա
Մաալի խաթրըմտան չըգմըշտը ալա .

Օլ գատար իթտիյիմ ֆէրեատ ու զարի
Զըգմըշտը խաթրըմտան ճիւմլէ տրշարի .

Մէքթուպը օրատա պըրագուպ կիթտիմ
Պէն քէնտի քէնտիմէ միւլհազա իթտիմ .

«Քի նէ՛ սէպէպտէն տիր պու խէլէ ճանըմ
Եօ՛գմը այա մէկէր պէնիմ կիւմանըմ .

Նէ՛չիւն տիւշիւնիւրիւմ պէօյլէ պէյհուտէ
Մագսէտ օլմագ իսէ ղամտէն ասուտէ »

Տէյուպ գալգտըմ հէման մէսճիտէ կիրտիմ
Քէնտիմի սըտգըլա Ալլահա վէրտիմ .

Պիքիր Մէրեէմ թասվիրինէ ապանտըմ
Սոնրա եիւզիւն գոյու եէրէ գաբանտըմ .

Digitized by Google

Ցէտիմ « Մահզուն գ-օյմա պէնի քըլ քէրէմ
Սէնսին պէնիմ տէրտի տիլիմէ մէրհէմ»

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիյիմ զէմանտէ
Պիր նուրը իլահի զուհր իտուպ ճանատէ.

Զանն իտէրսին էօլիւ իտիմ տիրիլտիմ
Պանա պաշգա պիր հալ օլտուզուն պիլտիմ.

Կէօյնիւմ շէմնա կիպի եանտը թութուշտու
Ջիեալէրի թա սէմայէ գ-ավուշտու.

Հրաս իթտիյիմ պու մէսէրրէթ ասարի
Տէֆ իթտի տիլտէքի զէմու էքտարի.

Անլատրմ քի օլմուշ պիր սէտտը ախուշմէն
Իմանըմ մանէնտի գ-ալայի ահէն.

Պիլտիմ քի իւմիւտիմ սէպաթը ախէր
Տիւնեա ճէֆասընա օլաճագ սիքէր.

Օլմատա քէմալի սատագաթլէ պալ
Գ-ուրթարըճըմ աշգը իլէ մալամալ.

Նասըլ իտէմ պու ահվալի հիքայէթ
Պէն քէնտի հալիմէ իտէրտիմ հայրէթ.

Ֆիքրիմ մէճզուպ իտի կէօզիւմ հայրէթտէ
Կէօյնիւմ բիւր շէվգ իլէ էօզկէ զայրէթտէ.

Կէօզիւմ աչգ ամնա պիր շէյ կէօրմէզտիմ
Տիւշինիւրտիմ էսասընա էրմէզտիմ.

Հէման նութգա կէլիւպ նիեազ էյլէտիմ
Ճէնապը Իսայէ աղազ էյլէտիմ.

« Ցէտիմ եա Իպնուլլահ էֆէնտիմ Ցիսուս
Տիւնեա ախրէթ պէնի էյլէմէ մէյուս.

Digitized by Google

Իմանըմ վար սանա քի սէն սին պէնիմ
Եարատանըմ գուրթարըճըմ էֆէնտիմ.

Միւճրիմլէրին կիւմանըսըն եա Մեսիհ
Խասթէլէրին տէրմանըսըն եա Մեսիհ.

Գալպիմ աթէշի աշգընա եանսըն
Ճանըմ տախի մուհապէթինէ գանսըն.

Լայըգ իսէմ ճէվրի պանա թուլ էյլէ
Էֆէնտիմ թէք պէնի սանա գուլ էյլէ.

Էմրը իլահինէ հազըր տըր կէօյնիւմ
Հէր ճէվր ու ճէֆայէ հազըր տըր կէօյնիւմ.

Սօն նէֆէսիմտէք զաթընտաքի նուր
Պիր լահզէ օլմայա պու գալպիմտէն տուր ».

Տահա պու սէօզլէրի էթմէտէն իթմամ
Եիւքսէք սէսա իլէ տույտում պիր քէլամ.

Պագտըմ էթրաֆըմա քիմսէ եօգ ամմա
Անիտէ պու սէսէ օլտում աշինա.

Անլատըմ քի հէման օլ պէքիր Մէրեէմ
Օլ Վալիտէթուլլահ օլ զաթը քէրէմ:

Եինէ պու գուլունա էյլէյուպ իհսան
Իթմէք իսթէր պանա օլ սըրրը պէեան.

Տէր քի «Գէննովափէ էյլէմէ ֆէրեատ
Ալտըղըն մէքթուպա իթմէ իթիմատ.

Զիրա Գօլօն տէտիքլէրի պէտլիգա
Նամուսընը բամալ իթմէյէ մահզա.

Եանի քէնտիսինէ ըամ իթմէք իչին
Վասըլնտան հասըլը կեամ իթմէք իչին.

Օլ նամէյի քէնտի եազտը ինանմա
Զիհնար օլ խապիսին սէօզիւնէ գանմա.

Զէվճին տիւշմէնինի բիրիշան իթտի
Ազիմ ֆիթուհաթլէ քէսպը շան իթտի.

Ազ միւտտէթտէն ասկէրիյլէ պէրապէր
Շէհրէ տուխուլ իտէճէք տիր մուզաֆֆէր.

Լաքին գաթան սէն պու չէրէֆլէ զինհար
Իթմէյէսին զէրրէ գատար իֆթիխար.

Միւմինլէրին իֆթիխարը սալիպ տիր
Սանա տախի էօյլէ օլմազ վաճիպ տիր.

Ազիզ (Խաչա) սարբլ գըզըմ էկէր սէն
Իսայէ պէնզէմէք արզու իտէրսէն.

Շէմմի իմանընը եազտա հազրը օլ
Օլ սէմավի զուֆաֆինէ նազրը օլ.

Պու տիւնեատէ բահէթ ումմա սէն սազբն
Ճահտ էյլէ օլասրն Ալլահէ եազբն.

Ճէվրու ճէֆա չէքէն պուրատա էնճամ
Ճէննէթի ալատէն էլպէթ ալուր կեամ.

Սէվտիյի գուլունա Մէվլա տէրտ վէրիր
Ամմա ճանրն իտէր ախրէթտէ թէնվիր »,

Պու սէօզլէրի իշիթմէքլէ չատ օլտում
Սանրրսրն չէվգ իլէ թազէ ճան պուլտում.

Կէօյնիւմ տօլտու թաշտը մէսէրրէթ իլէ
Տէրտիմի ունութտում պու հալէթ իլէ.

Պիրտէ բիւյա կէօրմիւշ կիպի օյանտրմ
Հազտան իլհամ օլտուղունա ինանտրմ.

Digitized by Google

Քիմնէյէ պու սրրրը իթմէտիմ ըղհար
Եինէ տէօնտիւմ կէլտիմ եէրիմէ թէքրար.

Պիր էյեամ միւլհաղա պահրինէ տալտրմ
Պու ղարիպ հալէրէ հայրէթտէ գալտրմ.

Օլ գատար կէօզիւմտէն չրգտը քի տիւնեա
Ինսանլարտան նէֆրէթ իտէրտիմ հաթտա.

Կէօրմէմէք չիւն քէնտի սրֆաթրմ պիլէ
Իգրահլէ այնէյէ պագմազտրմ հէլէ.

Զիւնքի պիլտիմ պու տիւնեանրն նօլտուղուն
Միւմիւնլէրէ հապսու ղընտան օլտուղուն.

Անճագ հագգրն մուհապէթի էլզէմ տիր
Անտէն պաշգա եօգ պիր շէյ քի էհէմ տիր.

Ըէյիմ էմրի հագգա մէրպութ տէյիլսէ
Իլհամը հագ իլէ մէսպութ տէյիլսէ.

Մագպուլ օլմազ չիւնքի սէպաթ պուլամամ
Հասրլը կեամ իլէ բահէթ օլամամ.

Ֆագաթ տիլտէն հրաս իթտիյիմ մէսէրրէթ
Վէրտի պէտէնիմէ էօյլէ պիր գուվվէթ.

Քիմ էկէր վիճուտիմ եագսալար նարէ
Վէ եախօտ իթսէլէր սատ բարէ բարէ.

Եինէ աճը սրզը տույմազտրմ տալա
Զիւնքի պանա օլ ճէնապը քիպրիյա.

Պախշ իթմիշտի հէր պիր տերտէ թահամմիւլ
Էկէր աէրտիմ ղայէթ օլսատա միւշքիւլ.

Ճան ու թէնլէ մատէմ ըահէթտէյիմ պէն
Տիւնեա պէնի էյլէյէմէզ տիլրիքէն.

Digitized by Google

Գու ֆէյզի իլահի գալպիմոէ միւտամ
Սօնունատագ գալսը հասբլը քէլամ.

Շէօյլէ քի հէր նէ տէ էյլէսէ զուհուր
Ջէրրէ գատար օլմազ իտիմ պի հուզուր .

Գանի սապահատագ իթտիյիմ ահլէր
Ույգուսուզ գալմագլար նալէլէր վահլէր .

Շիմտի գալպիմ բիւր շէվգ իլէ շատիման
Խաթրրա հիչ կէլմէզ իթտիյիմ էֆղան .

Ֆագաթ խայրն Գողոն կէօրիւպ պու հալիմ
Եանի շատ ու սուրուր իլէ իշղալիմ.

Ջանն իթմիշ քի քէնտիսինէ մէյլիմ վար
Եախօտ արթրգ կէօյնիւմ օլտու չար նաչար .

Գու ֆիքր իլէ նակեահ օտամա կիրտի
Սէօզլէրինէ պաշգա պիր ըէֆնագ վիրտի .

Սէվտասընտան ագլը շաշմիշ խայրնրն
Հրրոր տախի հատտէն աշմիշ խայրնրն .

Տիզ չէգքէրէք այաղրմա եիւզ սիւրէր
Ջէյգրյմէթ ճէվհէրլէր հէտիյէ իտէր .

Մէլունրն պու հալին կէօրէրէք էնճամ
Իսթիհզա իտէրէք իյլէտիմ գրեամ.

Տէտիմ «Դօլէն քիմ տիր սէօյլէ պիլէյիմ»
Տէտի «Պիլմէզմիսին նազը մէլէյիմ.

Օգումատը՞ն օլ նամէյի ճիվանրմ
Հագ սիզէ էօմիւրլէր վէրսին սուլթանրմ.

Հալիմ սանա մալիւմ թէճահիւլ իթմէ
Գանա բահմ իթ սէմթի ճէֆայա կիթմէ .

Digitized by Google

Զօգտան պէրու սէնին էֆքէնտէնէմ պէն
Ղայրի պունտան պէօյլէ պէնիմ օլտուն սէն »

Գու սէօզիւ մէլունտան գաչան իշիթտիմ
Հիտտէթիմտէն քէնտի քէնտիմ զայպ իթտիմ.

Աղզընա պուրնունա վուրտում պիր թօգաթ
Սիմասընը գանէ պուլաթտըմ ֆագաթ .

Գունոյըլա խյլէմէտիմ իգթիֆա
Ցէտիմ «Էյ նամուսսուզ նանքէօր պէտիգա .

Ճէհէննէմ օլ կիթ էվիմտէն էյ ալչագ
Գասմայասըն պիր տէմ պուրայա այագ .

Եօխսա սէնի պիլլահ իմհա իտէրիմ
Գիւթիւն ալէմիէրէ ըիւսվա իտէրիմ»

Մէլունըն պու սէօզտէն թութուլտու տիլի
Գաչտը թիթրէյերէք այաղը էլի .

Գիր տահա եիւզիւնիւ կէօրմէտիմ ամմա
Ցէրլէր ալէյհիմտէ կէզէր տայիմա .

Իսթէտիյի գատար զէմմ իթսին տուրսուն
Վարսըն ալէյհիմտէ տուզագլար գուրսուն .

Շիմտէն կէրու տէյիլ ասլա վազիֆէմ
Եիւզիւնի կէօրմէտէն գուրթուլտում մատէմ .

Ցէտիյի սէօզլէրի մէլունըն հէման
Աղզընա ալմայա ութանըր ինսան .

Աճրմազսա իտի կէր պէնի Ալլահ
Նամուսընը բամալ իտէրտի պիլլահ .

Ինսանլէր խաթատէն տէյիլ տիր արի
Մէկէր հրֆզ էյլէսիւն ճէնապը պարի .

Digitized by Google

Կիւվէնմէ քէնտինէ էյ զաֆիլ զինհար
Թա քի օլմայասըն տէրտէ կիրիֆթար ․

Պիկեանէտէն գապուլ իթմէ մուհապպէթ
Սօնրա չէքմէյէսին տէրտի նէտամէթ ․

Օլմազ իչիւն ֆէլաքէթտէն ազատէ
Նամուսունը հըֆզ իտէ կէօր զիեատէ.

Գուլաղընա քիւբէ էյլէ պու սէօզիւմ
Լագլագի զանն իթմէ ա՛ իքի կէօզիւմ ․

Զ.

Համտ օլսուն խիւտայէ ճան ու կէ[illegible]ն
Քիմ պէնի գուրթարտը հէր պիր [illegible]

Կէրչի չօգ չէյ չէքտիմ ամմա միւ[illegible]
Օլտու քէտէրսիզճէ տօղտու էվլատ[illegible] ․

Հագգըն լութֆ ու ինայէթի իտի [illegible]
Գուրթարըճըմ մուհապպէթի իտի [illegible]

Էրքէք տիր տէյերէք միւժտէ վէր[illegible]
Միւժտէճիլէր իհսանլէրէ էրտիլէր ․

Միւքէմմէլ տէյիլտի սուրուրըմ մահ[illegible]
Զիրա պէնտէ պաշգա իտի միւլհազա

Նէ ճընստան օլուրսա տօղան օլ խէյ[illegible]ֆ
Բէտէր ու մատէրէ սայըլմազ չէրէֆ ։

Digitized by Google

Շէրէֆ օլորը տօղան էվլատ հէր հալտէ
Մէրբիլիպ պէօյիւսիւն ֆէյզ ու քէմալտէ ·

Հիւանի իպրէթ իլէ իրշատ օլսուն օլ
Եանիւեա հայբրլը էվլատ օլսուն օլ ·

Անասը պապասը պու նիյմէթ իլէ
Շիւքր իթսինլէր հագգա մէսէրրէթ իլէ ·

Էյիլէրտէն քէօթիւ տօղսա նէ ահէպ
Քէնտիմիզ օլուրուզ օլ հալէ սէպէպ ·

Հագգըն իհսանը տըր պիլիրիզ էվլատ
Մէյվէսիզ աղաճտան քիմ օլուր տիլշատ ·

Լարին զէհր օլուրսա մէյվէսի էկէր
Էլպէթ օլ աղաճը քէօքտէն քէսէրլէր ·

Պունուն կիպի քէօթիւ էվլատ հաքէզա
Պէլա օլուր վալիտէյնինէ մահզա ·

Աղաճ մէյվէսինտէն թանրլրը տէրլէր
Ցիրէն մէյվէ վիրմէզ տէմիշլէր էրլէր ·

Խարու խաստէն քիմլէր կիւլ սիւնպիւլ տէրմիշ
Ըսրրզանտա քիմլէր խօշ մէյվէ կէօրմիւշ ·

Նէչէ բէտէր նէչէ մատէր սէր սէֆիլ
Սուրուրլէրի օլմուշ միհնէթէ թէպտիլ ·

Էվլատլարըն կէօրիւպ հալինի ախէր
Թաշ տօղուրսա իտիք քեաշքի տէմիշլէր ·

Զօգ էվլատ բէտէրին պէլինի պիւքմիւշ
Օճաղընա ինճիր աղաճը տիքմիշ ·

Նէմէ եարար օլ էվլատ քի ըուզ ու շէպ
Գալպիմի իտէճէք ղամլէ մուազզէպ ·

Digitized by Google

Մութատիլ օլմալը սուրուրը ինսան
Նիհայէթի հալի ֆիքր իտուպ հէման ·

Զիրա եէյ տիր կէչսին թօքրագտա եաթսըն
Նէ թէքիմ տօղուպ տա կիւնահէ պաթըն ·

Կէրչի քի մէմնունըմ իհսանը հագտան
Գու իհսանը թագտիր իտէրիմ հէր ան ·

Լաքին պու լութուֆտան խէվֆ իտէրիմ պէն
Քիմ պէնի այբրբը լութֆու վէրէնտէն ·

Էմին տէյիլիզ պիզ զիրա տիւնեատէ
Սէֆինէ միսալի բույի տէրեատէ ·

Նակեահ պիր մուխալիֆ էսէր բուզիկեար
Սէֆինէյի կէօյնիւն օլուր թարիմար ·

Անճա պիզէ (խաչ) օլուրսա մուավին
Ցիւնեա պէլասընտան օլուրուզ էմին ·

Գու սօն սէօզի էյրատ իթտիյիմ զէման
Զան իտէրսին պիրի տէրիտի հէման ·

Ազիզ սալիպ վէրէ հէր տէմ միւրատըն
Հէր վէչհիլէ հրֆզ էյլէյէ էվլատըն ·

Բասգալեանըն օնունճու կիւն նիհայէթ
Քէմալի զիյնէթլէ մուճիպի ատէթ ·

Կէլիւպ չօճուղումու վաֆթիզ իթտիլէր
Սբիրիտան տէյու եատ էյլէտիլէր ·

Գարի պու նամ գալսըն անէ պէրկիւզար
Գու նամէ էյլէսիւն մասում իֆթիխար ·

Խաթրըմըզտա գալսըն պիզիմ տէ պու նամ
Զիրա պապասընտան չօգ կէօրտիւք նաամ ·

Digitized by Google

Գէօյլէճէ գարարրըն վէրտիլէր տէր հալ
Ջիրա պիչարէլէր օլմուշտու իղֆալ ·

Ցիւղմէ մէքթուպընտան Գողոնրն զիրա
Ջէվճիմ էօլմիւշ տէյու օլմուշլար իգնա ·

Ֆէրլէր խոի շէրան գայիտէ տիր պու
Գապասընա խալէֆ օլմալը օղլու ·

Իշթէ զալիմ Գողոն ճիւմլէսին պէօյլէ
Ալտաթմըշտը էնճամ բիւր հիյլէ իլէ ·

Գազտրղը գույուեա լաքին ագրպէթ
Քէնտի տիւշտի պուլամատը սէլամէթ ·

Օլ խայրնրն եալրնրզճա միւրատը
Գէնի ալտաթմագտը ասրլ մագսատը ·

Քի ֆասիտ նիյէթին իճրա էյլէսին
Գէնի ալէմլերէ ըիւսվա էյլէսին ·

Սրիրիտոն էօլտիւ կիթտի տէր իտի
Լաքին շայ իթմէյէ խէվֆ իտեր իտի ·

Կէօրտիւ քի ույմատը իշ նիյէթինճէ
Հէման խէլէֆ պէնիմ տէյուպ նէթիճէ ·

Խահ նախահ եալանը թաստիգ էյլէտի
Հիւքիւմէթի ղասպ իթմէյի բէյլէտի ·

Լաքին պիլմէզտի քի ահալի հէմ գալ
Օլուպ հիյլէր քէնտուսինտէն իսթիսգալ ·

Ահալի պիր աղրզ պաղրրուպ տէրլէր
Սրիրիտոն վէֆաթ իթտիյսէ էկէր ·

Անրն վարիսի վար պիղէ պէյ օլսուն
Ահալինին ըէյի եէրինի պուլսուն ·

Digitized by Google

Պապասընըն թաճ ու թահտընա սահիպ
Մախտումինէ օլուր անճա միւնասիպ ·

Անտէն պաշգա խէլէֆ խսթէմէյիզ պիզ
Անճագ պու իգրարտէ սապլէթ գատէմ իզ ·

Սիլսիլէյի ամթիգատէն քիւպէրա
Անիտէ թօբլանուպ իթտիլէր շուրա ·

Տէրլէր Գողն տէյիլ քիմ խէլէֆ օլսուն
Շէհրիմիզտէն տախի չրգսըն տէֆ օլսուն ·

Էքսէրիյէթ իլէ մէճլիս տէրագապ
Պիր իհթիյար զաթը իթտի ինթիխապ ·

Պրրիմոս նամընտա օլ էհլի քէմալ
Նայիպի հիւքիւմէթ նասպ օլտու տէրհալ ·

Ահալինին սէվկիլիսի պու ատէմ
Գայմագամ նամ ալա օլտու միւսթախտէմ ·

Զօճուգ ագըլ պալիզ օլանա գատար
Իտէճէքտի միւլքի պու ատէմ իտար ·

Այանտէն օնիքի քեամիլ իխթիյար
Նասպ օլունտու Պրրիմոսա միւսթէշար ·

Պունլար գուրա իլէ օլուպ ինթիխապ
Ումուրը միլլէթէ իթտիլէր խիթապ ·

Գանուն թախսիս օլտու քիմ պիրի չայէթ
Իլլէրսէ տիկէրէ կէր մուխալիֆէթ ·

Ճէզայէ չարբբլսըն պիլա մէրհամէթ
Խաթրրա կէօնիւլէ օլմասըն բայէթ ·

Պունլար պա մէշվէրէթ իթտիլէր ֆէրման
Ֆի Գողն չէհիրտէ տուրմասըն հէման ·

Digitized by Google

Տօգուզ կիւն իչինտէ նէյլէրսէ իթսին
Օնունճու կիւն զայրի տուրմասըն կիթսին ։

Լաքին մէրգում իւչ կիւն սօնրա պիր տահա
Կէօրիւնմէտի չէհրին իչինտէ ասլա ։

Կիճէլէյին կէլմիշ պիր կէմի մէկէր
Օլ կէմիյլէ Գողոն էյլէմիշ սէֆէր ։

Լաքին սէն պէնտէքի շաշգընլըղա պագ
Զարարը չախսիմի իթմէտիմ իտրագ ։

Սբիրիտոն զէվճիմ նագլը էֆէնտիմ
Պէր հայաթ օլտուղուն պիլիրտիմ քէնտիմ ։

Նիչիւն պու էսրարը պէեան իթմէյիմ
Հէր պիր խուսուսըյլա այան իթմէյիմ ։

Լաքին իչթէ ինսան պէօյլէ չօգ տէֆա
Սուչի զաննէ իտէր քէնտինի իլգա ։

Հէր իչին զայէթին տիւչիւնէն ինսան
Ֆէլագէթտէն ազատ օլուր հէր զէման ։

Էյ վա՛հ պէն պու իչտէ էյլէտիմ խէթա
Սբիրիտոն սաղ տըր տէտիքտէն մա՛ատա ։

Լազըմ իտի պանա այան էյլէմէք
Գողոնըն հիյլէսին պէեան էյլէմէք ։

Ութանըպ պու հալի իկֆա էյլէտիմ
Պէն քէնտի քէնտիմի ըիւսվա էյլէտիմ ։

Ահալի տուչարտը պու հալի մահզա
Պաշըմա կէլմէզտի ասլա պու գազա ։

Իպրէթ օլսուն սանա պու խաթամ էյ ճան
Պաշընա ֆէլաքէթ կէլտիյի զէման ։

Digitized by Google

Գուլուպ պիր ագիլի իսթիշար էյլէ
Կիզլէմէ հէր հալի աշիքեար էյլէ ·

Նէ հալ իսէ Գողոն կիթմիշտի ամմա
Օլմամըշտը սույի թէյսիրի իմհա ·

Զիւնքի հէր քէս պէնի զէմմի իտէր իտի
Գու սույի հալլէրէ սէպէպ տէր իտի ·

Էյ վահ չօգ տէֆալէր ինսան օլուր հէպ
Քէնտիսի քէնտինին մահվինէ սէպէպ ·

Լաքին նօգսանընը հիչ ալմազ գալէ
Գաշգասընը սէպէպ թուրթար հէր հալէ ·

Գէյհուտէյէ խալգը զէմմի իտէր տուրուր
Սէրզէնիշ ու սիթէմիէրտէն տէմ վուրուր ·

Իշթէ Գողոն տախի պիլտի քի պունճա
Զարարլարա սէպէպ քէնտի տիր անճա ·

Լաքին քէնտի պաշընն գուրթարմագ իչիւն
Հէր պիր թէհլիքէյի սրրմարմագ իչիւն ·

Ալէյհիմնոէ կէզիպ զէմմի իտէր հաթտա
Գանա կէթիրտիյի մէքթուպը կիւյա ·

Գէն քէնտի քէնտիմէ իթմիշիմ ինճատ
Զէվճիմ էօլտիւ տէյու չրգարմըշրմ ատ ·

Տահա պունուն կիպի քիզալէր իսթիրա
Իյլէյուպ հագգրմա իթմիշ իֆթիրա ·

Տէրմիշ « Գենովափէ քէնտիսի հաթտա
Գիր գաչ մէքթուպ տախի եազտը քի պանա ·

Մաալի , զէվճինին թախտ ու շէօհրէթի
Գանա իհտա իթմէք իտի նիյէթի ·

Digitized by Google

Ֆագաթ պէն նասըլսա գապուլ իթմէտիմ
Սատագաթ խօլունտան ուտուլ իթմէտիմ».

Ֆիլ հագըգա պէօյլէ բէք չօգ խազըլար
Կէօրիւպ ալտանմըշլար իտի պազըլար.

Քիմլէրին խաթըրընա կէլիրտի էլ հագ
Պու մէզմում հալ իլէ միւթթէհիմ օլմագ.

Լաքին իթհամ իտէն օլունճա զալիմ
Ղայրի միւթթէհիմին ահվալի մալիմ.

Քիմսէլէր հալինէ մէրհամէթ իթմէզ
Աճըյուպ ինսաֆ ու միւրիւվէթ իթմէզ.

Մազալլահ ինսանըն գայսա այագը
Սէվկիւլիւ տօսթլարը պիլէ պայագը.

Թէֆթիշ իյլէմէտէն էյրի պագարլար
Ջէմմ իյլէյուպ նէչէ այպլէր թագարլար.

Վարսըն հէր քէս պու հալլէրէ ինանսըն
Թաքի զէմմ իթմէտէն պըրգսըն օսանսըն.

Պէն անճագ (Յիսուսա) իտուպ իլթիճա
Չէքտիյիմ զէմլէրտէն իթմէմ իշթիքեա.

Պէն անա հէվալէ էյլէտիմ քէնտիմ
Էմր ու ֆէրմանընա պատէզին պէնտ իմ.

Չօգ կէչմէտէն վասըլ օլտու մէքթուպլար
Օլտու հէր պիր խալան սէօզլէր աշիքեար.

Եանի Սբիրիտոն օլուպ մուզաֆֆէր
Շէհրէ կէլիր ասքէր իլէ պէրապէր.

Ահալի սէվինտի ճումլէ պու իշէ
Լաքին իհթիխարլար իթտի էնտիշէ.

Digitized by Google

Ֆիրար էյլէտիլէր ճիւմլէ պէրապէր
Անճա պէնի իտուպ խանչէրէ սիբէր ·

Տէրլէր տօղրու իմիշ Գողոնրն սէօզիւ
Պու գարբնրն զաթէն պօզուգմուշ էօզիւ ·

Պէյլէճէ հագգրմա իլամ իթտիլէր
Զէմմ իտէրէք պէնի պէտնամ իթտիլէր ·

Սբիրիտոն չէհրէ կէլմէտէն տէրհալ
Պունլարտան պիր գաչը իտուպ իսթիգպալ ·

Մէրգումպէնի էյլէմէտէն իսթիճվապ
Պէնտէն էվէլ իտուպ քէնտիլէր չիթապ ·

Ալէթ թաճիլ օլ ճանիպէ կիթտիլէր
Կիւյա թէպրիյէյի զիմմէթ իթտիլէր ·

Լաքին Գողոն իտուպ անլէրի սէպգաթ
Զէվճիմ իլէ իթմիշ իտի միւլագաթ ·

Տէրլէր Սբիրիտոն էօյլէ նակեահան
Գողոնը օրատա կէօրտիւյի զէման ·

Թա՛ճիւպ իլէ տէմիշ «Պու հալ նէ՛ օլա
Պէյէնէմէմ պու կէլիշի պէն ասլա ·

Կէօյնիւմ տիւշմիւշ իտի ազիմ թէշվիշէ
Իյլէմէքտէ իտիմ զաթէն էնտիշէ ·

Հէր նէ իսկ չաբրգ տէօյլէ անլայրմ
Պէյհուտէյէ մերագ իչրէ գալմայրմ» ·

Օլ տէմ Գողոն պիր հալ քէսպ իտուպ չէօյլէ
Աղլէյուպ սրզլայուպ իտէրէք նալէ ·

Սաչրն եօլար տիղին տէօյէր աղլէրմիշ
Կէօրէնլէրին ճիյէրինի տաղլէրմիշ ·

Digitized by Google

Ֆէրեատ իտէրէ քտէն տէմիշ « Լֆէնտիմ
Պէն պէտպահտըմ չօգ տըր միհնէթ ու տէրտիմ.

Քեաշքի էօլիւպ կէօրմէյէյտիմ պու տէմի
Զէքմէյէյտիմ պէօյլէ եաս ու մաթէմի .

Թաճ ու թահտըն կիթտի էլինտէն էյ վա՛հ
Գենովափէ օլտու սէպէպի պիլլահ .

Պէն էվէլ պու հալի պիլիրտիմ ամմա
Ճէսարէթ իթմէզտիմ տիմէյէ սանա .

Ֆագաթ մատէմ շիմտի օլտու աշիքեար
Հէր շէյի տէմէյէ մէճպուրըմ նաչար .

Զիրա սիզ կիտէլի ղէվճէնիզ արթըգ
Նամուս բէրտէսինի եըրթուպ աբ աչըգ .

Էյլէմէտիք ըիւսվալըղը գալմատը
Նէ տէֆտիմսէ իւզէրինէ ալմատը .

Կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ ըէզալէթինի
Նամուսա մուղայըր հարաբէթինի .

Եալվարտըմ եագարտըմ էյլէտիմ ըէճա
Զիֆայտէ քի թէյսիր իթմէտի ասլա .

Սբիրիտոն զէվճիմ էյլէտի վէֆաթ
Տէյուպ ղայրիլէրլէ իթտի միւլագաթ .

Պիլմէմ քիմտէն պիր տէ օղլան տօղուրտու
Անէ Սբիրիտոն տէյու ատ գօյտու .

Խալգա պու տըր էֆէնտինիզ տէր իտի
Պու սէօզ իլէ իտտաասըն կիւտէրտի .

Ճիւմլէ սէվտիքլէրին էյլէտի մէմուր
Անլէրին էլիյլէ պէնի գըլտը տուր .

Digitized by Google

Իշթէ վազիֆէմի իյֆա էյլէտիմ
Հէր պիր հալի կէլիւպ սանա սէօյլէտիմ.

Իշթէ պու տրը պէնտէն սանա սօն ճէվապ
Ըէյ սէնին տիր ղայրի նէ եաբարսան եաբ »

Սբիրիտոն իշիտինճէ պու սէօզիւ
Հիտտէթինտէն տօլտու եաշ իլէ կէօզիւ.

Պէնզի պէթի քիւլ քէսիլտի լալ օլտու
Գալպի բագը տախի ղէմ իլէ տօլտու.

Վէ՝ֆլաքին հիտտէթին էյլէտի բիւնհան
Սուրէթա հիչ պիր չէյ իթմէտի պէեան.

Տէտի «Օլմագ հըրսըն զապթընա գատիր
Ղայրըն կիւնահընը թէֆթիշտէն եէյ տիր.

Հէր քէս վէրէ պիլիւր ասիյէ ճէզա
Լաքին ատալէթլէ հիւքմ իթմէք մահզա.

Ճէնապը հաքիմի միւթլագէ այըտ
Հէր հալտէ հազրէթի խալլագէ այըտ »

Պու սէօզիւ սէօյլէյուպ կիթտի պի ֆուրթուր
Սանըրսըն օլմամըշ հալտէն պի հուզուր.

Ֆէրտասը կիւն իւմէրայի ասաքիր
Թէֆթիշ էյլէտիլէր օրտույը պիր պիր.

Ճիւմլէ ասաքիրտէն իտէնլէր վէֆաթ
Անճա էլի քիչի իմիշլէր ֆագաթ.

Տիւշմէնին օրտուսը բէք ֆէվգէլատէ
Եանի պիր շախսա պէշ պիր տէ զիեատէ.

Ինսան թէտպիրինէ գալսայտը պու հալ
Վեզիմ ասկէր օլուր իտի միւզմիհալ.

Digitized by Google

Լաքին չիւպհէ եօգ քի օլ պէքիր Մէրեէմ
Գիզիմ ասաքիրէ իմմիշտի քէրէմ.

Տիւշմէն պիր համիէտէ բէրիշան օլմուշ
Հաքգրն մուճիզաթը միւսլիմէպան օլմուշ.

Ճէնկի պաշլամատան Սբիրիտոն զիրա
Օլ պէքիր Մէրեէմէ իմտի իլթիճա.

Ֆուեուզաթի իլէ պէքիրին մատէմ
Զաֆէր պուլուպ օլտու բիւր շատ ու խուրրէմ.

Հէման պիր քիլիսա իլլէյուպ պիւնեատ
Գուրթարրճը պէքիր տէյու գօյտու ատ.

Գիր գաչ կիւնտէն ավտէթ էյլէմէք իշիւն
Կէմիլէրէ պինտի ասաքիր պիւմիւն.

Գիրտե չէհրտէն կիտէն օլ իխմիեարլար
Սբիրիտոնը հարպ եէրինտէ պուլտուլար.

Մաղպաթալար թագտիմ իմտիլէր բէք չօգ
Գի քէնտիլէրինին պիր իսեանը եօգ.

Սուչարզ օլտուգլարրն եէքտիլ եէք ճիհէթ
Գիւթիւն մէմնէքէթլէ իմտի չէհատէթ.

Ցէրլէր « Գենովափէ պիզի ալտաթտը
Չէվճիմ էօլմիւշ տէյու քիւնտէտէն աթտը.

Անճագ պու սէօզլէրի օլ իմտի իճատ
Նէյքը նամուսընը իլլէտի պէրպատ.

Սբիրիտոն բիւր թազիմ ու հիւրմէթլէ
Ցինլէտի անլէրի նէզաքէթ իլէ.

Սապր իտուպ անլէրէ իմմէտի իթապ
Անճա չու մնալտէ էյլէտի ճէվապ.

Digitized by Google

Տէտի « Պէնիմ պահտը սիյահըմ տրը պու
Քիմէ նէ սէօյլէյիմ կիւնահըմ տրը պու ·

Պէօյլէճէ սէօզիւնի էյլէտի խիթամ
Զարնաչար սիւքիւթի իթտի իլթիզամ ·

Է ·

Քէմալի զաֆէրլէ կէլիւպ կէմիլէր
Շէհրի պաշտան պաշա խուրրէմ իթտիլէր ·

Խընճա խընճ ահալի զիւքիւր ու նիսա
Տէրեա քէնարինտէ իտուպ իճթիմա ·

Պէօյլէ պիր մէսէրրէթ հայլիտէն պէրի
Կէօրիւլմէմիշ տիսէմ էկէր վար եէրի ·

Զըգընճա գարայէ պիլ ճիւմլէ ապէր
Գարը էրքէք չօլուգ չօճուգ պէրապէր ·

Ճիւմլէսի պիր աղըզ պաղըրուպ տէրլէր
« Սբիրիտոն էֆէնտիմիզ մուզաֆֆէր ·

Եաշասըն պինլէրճէ բիւր շատ ու մէսրուր
Մուամմէր էյլէսիւն ճէնապը զաֆուր » ·

Սբիրիտոն խալգա իտուպ թէմէննա
Սիւքիւթ իթմէլէրին էյլէտի ըէճա ·

Էն էվվէլ տօս տօղրու մէսճիտէ կիթտի
Ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իթտի ·

Սօնրա քիլիսատէն չըգարագ պէկեամ
Թէպէսիւմլէ խալգա վէրիրտի սէլամ ·

Digitized by Google

Ճիւմլէ ասաքիրի թօրլայուպ գօլ գօլ
Թէշէքքիւրէն պախշիշէր, վէրիրտի պօլ պօլ.

Ցաֆ պէսթէյի սէլամ օլուպ ասաքիր
Անլէր տէ թէշէքքիւր իթտիլէր պիր պիր.

Ցօնրատան ճիւմլէյէ իյլէտի խէնտան
Տաղրլուպ կիթտիլէր բիւր շատ ու խէնտան.

Շարգը պէսթէ օգույարագ ագրպէթ
Հէր քէս խանէսինէ իյլէտի ավտէթ.

Գէն տէ անլէր իլէ կիւլէրտիմ նաչար
Լաքին զամլէ կէօզիւմ կէօյնիւմ գան աղլար.

Զիրա պիլիրտիմ քի տէրտ իլէ հէր հալ
Գանա զայրի կիւլմէք շատ օլմագ մուհալ.

Զիւնքի զէվճիմ սիթէմ իյլէյուպ պանա
Կէօրմէք իսթէմէզտի եիւզիւմիւ ասլա.

Գէնտէն եիւզ չէվիրիւպ իյլէրտի նէֆրէթ
Օլ գատար քի մէն իյլէտի նիհայէթ.

Քէնտիսինի կէօրմէք միւմքիւն օլմատը
Գիր միւմքիւն հիտտէթի թէսքին օլմատը.

Կէրչի Գողոն իտի պու զուլմէ սէպէպ
Վէ լաքին քէնտիսի տախի բուզու չէպ.

Էնտիշէ իշինտէ բահէթ պուլմատը
Զիւնքի մագսուտընա վասլ օլմատը.

Զանն իտէրտի պէնի պու զուլմէ էնճամ
Հէր հալտէ իտէճէք քէնտիսինէ բամ.

Գու իւմիւտլէ քէնտի ատէմլէրինտէն
Գիրի իլէ ճէվապ իսթէրտի պէնտէն.

Digitized by Google

Քիմ էկէր քէնտիսին իտէրսէմ տիլշատ
Պէնի պու վարթատէն իտէճէք աղատ ·

Պու սըյրըգճա թէքլիֆլէրի պէն հաշան
Իշիթտիմնէ օլտում չաքի կիրիպան ·

Հիտտէթիմտէն գալպիմ թիթրէտի թիրթիր
Քէնտիմի օլմազտըմ զապթէ միւգթէտիր ·

Կէլէն ատէմլէրի էօլտիւրիւրտիւմ կէր
Գօրգմաայտըմ պիլլահ խիւտատէն ախէր ·

Պու ատէմին իսմ ու ըէսմինտէն պիլլահ
Օլ տէրէճէ էյլէր իտիմ քի ինքրահ ·

Հաթրըմա տիւշտիւքճէ հալ ու հիյէթի
Ադթար իտի պու կէօյնիւմիւն նէֆրէթի ·

Կէրչի քիմ կիւնահտէն հաղէր իթմէլի
Լաքին տիւշմէնէ տէ քին իթմէմէլի ·

Զիւնքի գալպիմտէ քի օլան ատավէթ
Պէրպատըմա սէպէպ օլտու ագբպէթ ·

Զուհր օլան տէհշէթլիւ պու հալլէրէ հէպ
Պիլիրիմ քի պիզզաթ քէնտիմիմ սէպէպ ·

Ցօնունը թէֆէքքիւր իթմէյէն ինսան
Պէլալէրէ տիւշար օլուր հէր զէման ·

Էլ իչիւն գուեույը գաղը պօեունճա
Էզգազա սէն քէնտին տիւշէրսէն անճա ·

Պարի գօլայլըգլա աղատ օլասըն
Օլ զահի պէլատէն նէճաթ պուլասըն ·

Տիւշմէնինէ քէն էյլէմէ օլ գատար
Քիմ սէնի իթմէյէ թէքրարէն իզրար ·

Digitized by Google

Ամը հէր վէչհիլէ հագդա սալ պէքլէ
Էր իսէն պու սէօզիւմ տիյնէ իսթէքլէ ·

Պէն պու հալի էվվէլ պիլէյտիմ էկէր
Պաշրմա կէլմէզտի պու պէլա ախէր ·

Գողոն հէր նէ գատար զալիմնէ պէլքի
Իթտիյնտէն բիւշման օլուրտու պէլքի ·

Հէր նէ իսէ չիմտի ճէզամը պուլտում
Եիւզիւմ ագ չրգմատը սէր սէֆիլ օլտում ·

Հէր քէս գուրթուլարագ պուլտու սէլամէթ
Անճա պիր պէն մահքիւմ օլտում ագրպէթ ·

Պիր իթհամնամէյլէ իլամ իթտիլէր
Իշպու թէօհմէթլէրլէ իթհամ իթտիլէր ·

Եանի զէվճիմ ալէյհինտէ պէն կիւյա
Եալան մէքթուպ իյլէմիշիմ իսթիրա ·

Սանիյէն միլլէթիմ իյլէյուպ իֆսատ
Պիր ազիմ իսթիլալ իթմիշիմ իճատ ·

Սալիսէն բիյչ իմիշ տօղան էվլատրմ
Զաթէն զինաքեարլրդ իմիշ միւսթատրմ ·

Իշթէ պէնի պու իւչ թէօհմէթլէ էնճամ
Մահքիւմ իյլէտիլէր հասրլը քէլամ.

Կէրչի կէօզիւմ գան աղլարտը պու հալէ
Լաքին գալպիմ տիւշմէմիշտի մէլալէ ·

Ալահէ թէվէքքիւլ իյլէտիմ տուրտում
Ճան ու տինիմ անէ վէրտիմ օթուրտում ·

Պունճա պաշա կէլէն ֆէլաքէթի պէն
Քէմալի հայրէթլէ տիւշիւնիւր իքէն ·

Digitized by Google

Պիրտէ նէ պագարսըն իւչ չախս նակեահան
Իւզէրիմէ հիւճիւմ իթտիլէր հէման .

Կէօղլէրինտէն գանլար ագար վիճտանսըզ
Շէֆգաթսըզ միւրվէթսիզ տինսիզ իմանսըզ .

Գուտուրմուշ գուրտ կիպի եա միսլի ճանվէր
Էլլէրինտէ տախի հաղրրտը խանչէր .

Թօգաթ թէթամէ չէքիւպ չէքիշտիրէրէք
Պիր եանտէն պիր եանէ իթիշտիրէրէք .

Ճանըմ ճճրսընտան ագլըմ չաշրրտըմ
Եալվարրպ կէօզ եաշըմ հատտէն աշրրտըմ .

Լաքին թէյսիր էյլէմէտի նէ չարէ
Էսվապըմ իթտիլէր հէպ բարէ բարէ .

Սաչլարրմտան սիւրիւքլէյիւպ եօլտուլար
Էլլէրիմի քէլէրչէյէ վուրտուլար .

Պաշրմ աչրգ եալրն աեագ բէրիշան
Հալիմ ղաեէթ եաման չաքի կիրիպան .

Հատտէն էֆզուն իտուպ քիւֆր ու հագարէթ
Իթմէտիլէր զէրրե գատար մէրհամէթ .

Պօյնումտան էվլատրմ տախի ասրլը
Սօն տէրէճէ բիւսվալրգլա հասրլը .

Շէհրին մէյտանընա կէլտիք նիհայէթ
Հատտէն էֆզուն գալապալրգ գրեամէթ .

Գուլաղրմ նէ սէօզլէր նէլէր իշիթտի
Նէ քիւֆիւրլէր նէ սիթէմլէր իշիթտի .

Աշինալէրիմտէն նէչէ պիր քիպար
Եիւզիւմ կէօրմէմէքչին իտէրլէր ֆիրար .

Digitized by Google

Եայլընըզ օլ Գօղօն ղատտարը զալիմ
Ագլընճա կիւյա քի քէշֆ իտուպ հալիմ.

Պէյկիր իլէ էթրաֆըմտա տօլաշտը
Սօնրա կէլտի թա եանըմա եանաշտը.

Տէտի «Շիմտի անլատը՞ն մը գուվվէթիմ
Գիլտիճնմի նէ րութպէ իմիշ գուտրէթիմ.

Վասլընըա կէօյնիւմ խօշ իտէրսէն ֆագաթ
Սէնի գուրթարըրըմ պուլուրսուն նէճաթ »

Գունը իշիտինճէ պաղըրտըմ հէլէ
Եիւզիւնտէն եօգարը հայգըրտըմ չէօլէ.

Տէտիմ «Էօլմէք պանա պինլէրճէ եէյ տիր
Կէօրմէտէն՛սէ հագտան թազիր ու թէքտիր.

Ծիսմիմ ազապ չէքսին ճանըմ գուրթուլսուն
Գու ազապլէ պէլքի սուչում աֆֆ օլսուն.

Գէչէրտէն իւմիւտիւն գաթ իտէն ատէմ
Իւմիւտի հագ իլէ օլուր միւքէրրէմ.

Գիր կիւն էլպէթ զահիր օլուր ատալէթ
Հէր քէս իթտիքյէնի պուլուր նիհայէթ »

Տէտի «Մատէմ պու տըր հալ իլէ գալին
Գօյնունա օլսուն պիր ճիւմլէ վէպալին.

Գէնտէն կիւնահ չըգտը մահվինէ սէպէպ
Գիլմիշ օլ քի զայրի քէնտին օլտուն հէպ.

Սէն կէօյնիւմի խօշնուտ իթմէտին մատէմ
Իմտի պէնտէ սէնի կէօրմէք իսթէմէմ»

Ֆէրմանը գաթլիմի չըգարտը հէման
Օգույուպ ճիւմլէյէ իլէտի պէեան.

Digitized by Google

Զալիմ ելան պէնտէն իւմիւտ իտէրտի
Միւրատընա վասըլ օլմաղ իսթէրտի ·

Ցէրմանըմը տինլէյէնլէր աղլատը
Հալիմ աճըճարաղ ճիյէր տաղլատը ·

Լաքին պանա հաղտան օլտու քի իլհամ
Սապր իլէ մուզաֆֆէր օլուրսուն էնճամ ·

Կէօյնիւմ սուրուր իլէ պապը ըրզատէ
Ճանըմ տախի խէլէճանտէն ազատէ ·

Քէնտիմ Գողղոլթատէ զանն իտէրիտիմ
Կիւյա խաչըմ օմուզումտա կիտէրտիմ ·

Պէնի գալթլ իթմէյէ կէօթիւրէն զալիմ
Ճէլլատլարա Ալլահ իյլէյուպ մալիմ ·

Գալպլէրինէ չէֆգաթ մէրհամէթ վէրտի
Ցիքիրլէրին աչուպ տիրայէթ վէրտի ·

Զիրա չէհրտէն չըգար չըգմազ տուրտուլար
Զօճուղը սըրթըմտան էվվէլ ալտըլար ·

Պէնտէն կիզլի իյլէտիլէր մէ[illegible]էրէթ
Լաքին պէն Նասըլսա տույտում ագըպէթ ·

Պիրի օլպիրինէ տէտի «Գաֆատար
Միւթլագա պու իշտէ կիզլի պիր սըր վար ·

Պէն Գողոնըն թարզ ու թավրըն ֆիքր իթտիմ
Պանա սէօզ վէր տէտիյինի իշիթտիմ ·

Նէ տէրսին պու իշի տիւշիւն պիր .քէրրէ
Պէն սանըըրըմ պու պիչարէ պօշ ճէրէ ·

Էօլիւմ ճէզասընա օլտու միւսթահագ
Պէնիմ էֆքեարըմճա օլ Գողոն անճագ ·

Digitized by Google

Էյի ատէմ տէյիլ խայըն տըր ղայէթ
Ախլագը պօզուգ տըր լայըն տըր ղայէթ ․

Նէ էֆքեարէ մէպնի պունտան սէօզ իսթէր
Պու տա սէօզ վիրմէտէն իմթինա իտէր ․

Գունլար պանա բէք աճայիպ կէլիյօր
Պու դատընըն հալի պաղըրըմ տէլիյօր ․

Սբիրիտոն րէվամը քի ալտանսըն
Օլ ղալիպին սէօզլէրինէ ինանսըն ․

Թէֆթիշ էյլէմէտէն մահքիւմ էյլէսին
Ջէվալըյը պէօյլէ մազլում էյլէսին ․

Պէօյլէ տիր իշթէ պու ահվալի ճիհան
Ագըլլը տէնիլէն ղալթլէր չօգ զէման ․

Պիր ղալիպէ ույուպ պիտաատ իտէրլէր
Նամուսլարըն պէօյլէ պէրպատ իտէրլէր ․

Սէրի քեարտէ օլան ագըլնա էկէր
Սահիպ օլմազ իսէ ՛նէ օլուր ախէր ․

Պէյհուտէ սուչսուզլար աթէշէ եանար
Մազլումլարա պէօյլէ զուլմ օլուր հէր պար »

Պիրի պիրլէրիյլէ պունլարա էմսալ
Բէք չօգ սէօզլէր իլէ օլուպ հասպէհալ ․

Պիր ճօշկուն չայ քէնարինէ վասըլ օլտուք
Անտէ պիրազ տուրուպ քէնտիմիզ պուլտուք ․

Ջօճուղումը գուճաղըմա վիրտիլէր
Գանա չու վէչհիլէ խիթապ իթտիլէր ․

« Պիլիրմիսին Նիչին կէլտիք պուրայէ
Սիզի աթմագ. իչին իշթէ պու չայէ ․

Եէտիմիզտէ ալի ֆէրմանըմըզ վար
Հիւքմիւն իճրա իտէճէյիզ չարնաչար » ·

Գու հիւքմի տույունճա տօլտու կէօղլէրիմ
Ալլահըմա խիթապ իտուպ սէօղլէրիմ ·

Ֆէրեատ իտուպ տէտիմ « Եա Բապպի քէրիմ
Ասլինէ եօգլամա կիւնահ տէֆթէրիմ ·

Խբչմ իլէ պու գուլուն մազլում էյլէմէ
Գէնի չէրէֆինտէն մահրում էյլէմէ » ·

Գէօյլէճէ սըտգըլա պատէլ իսթիղֆար
Գուճագլայուպ չօճուղումու չարնաչար ·

Զայըն քէնարինտէ տուրտում հապհազըր
Հէման էօլմէքլիյէ օլտում միւնթազըր ·

Ցիլսուզ իտի իքիմիզին պու հալի
Եանի գօյուն իլէ գուզու միսալի ·

Զալիմ գուրտլար բէնչէսինտէ բամ օլմուշ
Գօյնումուզ պիւքիւլիւշ բէնկիմիզ սօլմուշ ·

Ճան տաեանմազ իտի կէրչի պու հալէ
Ռիգգաթա կէլտիլէր ճէլլատլար պիլէ ·

Կէլիպ իւսթիւմիւզէ պագբպ կիտէրլէր
Աճբեարագ ահ ու ֆէրեատ իտէրլէր ·

Սույա աթմագլըղա վէրիրլէր գարար
Աթամայուպ կէրի տէօնէրլէր թէքրար ·

Գաստի ճան իթմէյէ էլլէրի վարմազ
Ցիլլէրի տօլաշըր տիզլէրի թութմազ ·

Կէօրիւլմիշմի պէօյլէ ղարիպ հալ էյ ճան
Ֆիմ պու մէրհամէթսիզ ճէլլատլար հէման ·

Digitized by Google

Աճըսընլար պիզի էֆղան իթսինլէր
Ա՛հ իտուպ կէօզլէրին կիրեան իթսինլէր ·

Գարար վիրմէք իչիւն ղայրի պու հալէ
Ջէքիլտիլէր պիր թէնհաճա մահալէ ·

Պէնտէն կիզլի եըլէտիլէր մէշվէրէթ
Էօլչիւպ պիչիւպ տիւշիւնտիւլէր ագըպէթ ·

Խէլասըմա գարար վէրտիլէր ամմա
Պիրիպիրլէրինտէն տախի տայիմա ·

Գօրգարլարտը քիմ պու էսրար մէյտանէ
Ջըգար տա հալլէրի վարըր եամանէ ·

Ցէր վէրիպ տէ սըրըը վիրմէմէք իչիւն
Եանի գանըմըզա կիրմէմէք իչիւն ·

Հէման պիր իթտիհատ իթտիլէր եէմին
Պիրիպիրլէրինտէն օլտուլար էմին ·

Տէտիլէր «Եազըգ տըր պունլար էօլմէսին
Ամմա պու էսրարը քիմսէ պիլմէսին ·

Պարի շու մասումէ րահմ իտէլիմ պիզ
Պուրատա պըրագուպ տա կիտէլիմ պիզ ·

Օլմայա քի եօլումուզու պէլլէսին
Կէօզլէյէրէք արգամըզ սըրա կէլսին » ·

Պունու տէյուպ իքիսիտէ հէմ էֆքեար
Հէր պիրի պիր եանէ եըլէտի ֆիրար ·

Օլ զէման կէօզլէրիմ եաշ իլէ տօլտու
Տէտիմ «էյ վա՜հ պանա նէ զուլում օլտու ·

Տաղ պաշընտա գալտըմ գուրտում եէրիմ եօգ
Քէշֆի հալ իթմէյէ ղէմ քիւսէրիմ եօգ ·

Digitized by Google

Եօլու պիլմէմ շիմտի պէն նէ եաբայըմ
Գանդը եօլա գանդը եանէ սաբայըմ.

Պայկու կիպի էյ վա՛հ եապանտէ գալտըմ
Քէտէրլէր իչինտէ հիճրանտէ գալտըմ.

Ը.

Նէլէր չէքէր իմիշ ինսան տիւնեատէ
Էլէմ ու քէտէրտէն օլմազ ազատէ.

Վէ լաքին թահամմիւլ էյլէսէ էկէր
Իյլէր հէր պիր տէրտտէն ազատէյի սէր.

Մասում գուճաղըմնա մէեուս միւէլլէմ
Տէօրտ եանըմա պագար տուրուրտում հէր տէմ.

Քէնտի քէնտիմ ղայպ իթմիշիմ շաշմըշըմ
Պիլմէմ նէյէ տաղ ու պայըր աշմըշըմ.

Պու հալ իլէ հայլի կէզտիմ տօլանտըմ
Ջանն իտէրսին ույուր իտիմ օեանտըմ.

Նասըլ քի սիւրիւտէն այրըլմըշ գուզու
Ադար պուլմազ իտէր չօպանէ արզու.

Մէլէր տուրուր աղլար սիւրիւսին արար
Ադ՝ իտէր ֆէրեատը տաղլէրէ գատար.

Պու ադսի սիւրիւնին սէսին զանն իտէր
Մէլէյէրէ.ք ճիյերճիյին գան իտէր.

Էօթէ պէրի գօշար տուրուր օթուրուր
Իշիթմէզ սիւրիւնիւն սէսին եօրուլուր.

Digitized by Google

Գիր սահրայէ ինէր պիր տաղա չրգար
Մէլիլ մահզուն մէլէր տէօրտ եանէ պագար ·

Գէնտէ պէօյլէ ղարիպ գուզու միսալի
Կէօզիւմ աչրպ պագտրմ տէօրտ եանրմ խալի ·

Տուրուպ տուրուպ տէօրթ եանրմա պագարտրմ
Հալիմ արզ իթմէյէ ատէմ արարտրմ.

Տաղը թաչը կէզտիմ պագտրմ ին ճին եօգ
Ոէս սէտա եօգ գուրթուլմաղա թէմքին եօգ ·

Օլտէմ ագլրմ շաշտը զիհնիմ տօլաշտը
Ահ ու զարրմ սէմալէրէ ուլաշտը ·

Էյ վահ ղարիպ գալտրմ պայկուլէր կիպի
Գէեապանտէ գալմիշ ահուլէր կիպի ·

Տէրտի տէրունիմի քիմէ սէօյլէյիմ
Հալիմի քիմլէրէ պէյան իյլէյիմ·

Ֆէրեատ ու զարրմտան տաղլէր ույանտը
Նալէվիւ էֆղանրմ արշա տաեանտը .

Տաղլարա թաչլարա սէսիմ աքս իտէր
Ալտանրրրմ քէնտի սէսիմտէն ախէր ·

Օլ գատար իտի քի տիլտէ ղումումրմ
Գուճաղրմտան պրրագմիշրմ մասումրմ.

Նէ եաքտրղրմ նէրէլէրէ կիթտիյիմ
Ասլա ֆարգ իտէմէմ պիրմէմ նիթտիյիմ.

Գիր տէ նալէսինի հաչան իշիթտիմ
Օլ զէման պիւսպիւթիւն քէնտիմ ղայպ իթտիմ.

Բիլիճին ղայպ իթմիշ գումրու միսալի
Եավրուսուն իթիրմիշ ահու միսալի ·

Digitized by Google

Վալիտելիք շէվգաթբյլա տէրագապ
Էվլատրմա տօղրու իյլէտիմ չիթապ ։

Պու մուգատտէս տույղու գալպիմ օլ զէման
Գօրգուտան միւպէրա էյլէտի հէման ։

Գուճաղրմա ալրպ էօբտիւքճէ էօբտիւմ
Գալպիմտէ պաշգա պիր տույղու հրաս իթտիմ։

Պու հալի վալիտէ օլմաեան պիլմէզ
Պու ղարիպ հրասիյաթ թարիֆէ կէլմէզ ։

Կիւնէշ ղուրուպ իթտի կիճէ եագլաշտը
Գալպիմ եինէ էնտիշէյէ պուլաշտը ։

Գարանլըղա գալմամագ 'չիւն հէպ գուշլար
Թաճիլ իտուպ պէօլիւք պէօլիւք օլմուշլար ։

Կէօբտիւմ եուվասքնա կիտէր հէր պիրի
Պէն իսէ մէքեանսըզ եուրտսուզ սէրսէրի ։

Գուշլարա արզ իթտիմ ահը սէրտիմի
Կիւյա անլէր անլար կիպի տէրտիմի

Ցէտիմ « Սիզին եուրտ ու մէքեանսընըզ վար
Էյ վա՛հ , եա պէն նէրտէ իտէյիմ գարար ։

Պու կիճէ պէն նէրտէ սապին օլայրմ
Էվլատրմա պիր ազ բահէթ պուլայրմ։

Գանատրմ եօգ սիզին կիպի ուշամամ
Եավրում իլէ տիւշմէնլէրտէն գաչամամ։

Կէօբտիւմ չիթապ իտէր կէօքտէ աֆիթապ
Անէ տաքի իթտիմ շու եօլտա ճէվապ ։

Ցէտիմ « Էյ ճիհանէ նուր վէրէն կիւնէշ
Գոյմա պէնի գարանլըգտա քէշմէքէշ ։

Digitized by Google

Հալիմէ պագըպ տա մերհամէթ կէօսթէր
Պէնի զուլմիւէն գուրթար էյ զիպա քիւսթէր.

Թա քի չօճուղումլա պիր եէր պուլայըմ
Պու կիճէճիք օլսուն մահֆուզ օլայըմ.

Էօլիւրսէմ օլ մահալ մէզարըմ օլսուն
Մահշերէտէք եուրտու գարարըմ օլսուն.

Ճէսէտիմ եապանտէ գալմասըն պարի
Գարկալէրէ շիքեար օլմասըն պարի.

Պէտպահտէմ պիքէսէմ պիգարարէմ պէն
Օնուլմազ տէրտլէրէ կիրիֆթարէմ պէն.

Պէօյլէ էօմրիւմ օլմատանսա ազըպէթ
Էօլմէք չիմտէն կէրու ճանըմա միննէթ ».

Տահա պունուն կիպի չօգ սէօզլէր օլ ան
Սու կիպի աղզըմտան խտէրտի ճէրեան

Պիր տէ նակեահ քէնտի քէնտիմէ կէլտիմ
Կիւնահ իշլէտիյիմ անիտէ պիլտիմ.

Տէտիմ « Էյ վահ, նի՞չին տիվանէ օլտում
Ալլահըն լութֆունա պիկեանէ օլտում.

Քէնտիմ Հագգա իթմիշ իքէն իհալէ
Լայըգմը գայգըշմազ չէքվայի հալէ.

Ալլահա թէվէքքիւլ իյլէյէն ատէմ
Սապր իթմէլի տէրտ ու քէտէրէ հէր տէմ ».

Ղայրի պու սօն սէօզիւ տէտիյիմ ղէման
Տէրունտէն քէսպ իթտիմ պիր թապ ու թուվան.

Տիզ չէօքէրէք քէնտի քէնտիմ նիհայէթ
Վալիտէթուլլահէ իթտիմ էմանէթ.

Digitized by Google

Պագտըմ պուլունտուղում օրմանէ ճիվար
Պիր մահալտէ գուշլար իթմիշլէր գարար ·

Զանն իտէրսին թաթլու սէտալէր իլէ
Ամնի ինսան կիպի նիտալէր իլէ ·

Պէնի եանլարընա տավէթ իտէրլէր
Հալիմի ահբյուպ հիմմէթ իտէրլէր ·

Պու հալ տէրունիմէ իյլէտի թէյսիր
Ծանտըմ քի պու գուշլար պանա ըէֆիգ տիր ·

Ինսան թէք ու թէնհա բահէթ պուլամազ
Ըէֆագաթ կիպի պիր նիյմէթ օլամազ ·

Հայվան օլսա տախի հէմոէմի ինսան
ՄէՀՀուն օլուր թէնհա գալտըղը զէման ·

Զանն իտէրսին գալպի գուվվէթ քէսպ իտէր
Հայվանը քէնտույէ եարան նասպ իտէր ·

Եալընըզլըգ կիպի միշկիլ հալ օլմազ
Պիքէսլիյէ պէնզէր պիր մէլալ օլմազ ·

Գարանլըգ պասմատան տէտիմ կիտէյիմ
Պիր աղաճ կէօլկէսին մէպքեան իտէյիմ ·

Գօշարագ պիր աղաճ գօվուղու պուլտում
Լաքին կէլտիյիմէ բէշիման օլտում ·

Զիւնքի պիրտէն պիրէ գուտուրմուշ գուրտլար
Ուլայարագ էթրաֆըմը սարտըլար ·

Գօրգումտան տիմազէ եարբշտը տիլիմ
Տիզլէրիմ քէսիլտի թիթրէտի էլիմ ·

Տէհշէթ իլէ կէրի չէքիլտիմ լաքին
Գաչմազ մուհալ խէլաս օլմազ նէ միւմքին ·

Digitized by Google

Պաղըրտըմ չըղըրտըմ օլմասը չարէ
Հէման պէնի իթմէք իչիւն սատ բարէ ·

Կըճըրտայըպ տիշլէրինի ուլարլար
Եօնտէն արտտան իւզէրիմէ սալարլար ·

Եօլիւմ աղըրլարը պէնի հասր իթտի
Տէհշէթիմտէն ագլըմ պաշըմտան կիթտի ·

Հայաթ մէմաթ արասընտա պիր զէման
Գալտըմ զայ ագիլու նիմ միւրտէ նիմ ճան ·

Պիլմէմ հանկը տէրտէ իտէմ թահամմիւլ
Տէրտու զամիմ պիրի պիրինտէն միւշկիւլ ·

Ջիֆիր կիպի պիր տէհշէթլիւ գարանլըգ
Ճանվէրլէր գօրգուսու սուսուզլըգ աճլըգ ·

Պունլար իթտի հալի զարիմ բէք եաման
Գալմատը պէտէնտէ զէրրէճէ թուվան ·

Լաքին պու տէրտլէրի ֆէրամուշ իթտիմ
Հաչան էվլատըմըն սէսին կիւշ իթտիմ ·

Սէֆիլ մասում զարի զարի աղլարտը
Աղլամագլա ճիյէրիմի տաղլարտը ·

Պիր թարաֆտան գօրգու պիր եանտան տըգգաթ
Ըզթըրապը գալպիմ էյլէտի գաթ գաթ ·

Պու հալ իլէ ասիւմանէ պագարագ
Ճանու ճիյէրիմի նարէ եագարագ ·

Տէտիմ «Եա՛րէպ մէրհամէթին չաղը տըր
Եէթիշ զայըրի միւրիւվէթին չաղը տըր ·

Պիլիրիմ քի իսեանըմա պէտէլ հէպ
Ջէքտիյիմ ճէզալէր բէք ազ տըր Եարէպ ·

Digitized by Google

Իսթէտիյին գատար տէրտու միհնէթ վէր
Լաքին տէրտի չէքմէյէ տէ թագէթ վէր.

Օլմայա թիւքէնէ սապրու սամանըմ
Շիքեայէթ իյլէյէ սէնտէն զէպանըմ.

Գու սէպէպլէ զարգը իսեան օլայըմ
Նարի ճէհէննէմէ չաեան օլայըմ.

Էյ ճէնապը քէրիմ քէրէմ գըլ մահզա
Գուտրէթիմէ կէօրէ վէր պանա ճէզա.

Զօճուղումին ֆէրեատընը իչիթտիմ
Անըն չիւն պահտըմտան շիքեայէթ իթտիմ.

Թագաթ կէթիրմէտի տիլի պիչարէ
Էվլատ աճըսըյլա օլտու ավարէ.

Ա՛հ քիմ թաշլար տախի անա օլմասըն
Աննէլիք հալինէ աշնա օլմասըն.

Պիլիրիմ Եարապպիմ կիւնահքեարըմ պէն
Էվլատ աշգըյլա պիգարարըմ պէն.

Գու մուգատտէս հրսսը սէն իհսան իթտին
Աթէշի չէվգաթլէ տիլ սուզան իթտին.

Լաքին էլտե տէյիլ պիլիրսին էլպէթ
Անըն իչիւն պանա պախշ իտուպ գուտրէթ.

Գալպիմտէքի պու չէֆգաթը թատիլ էթ
Ճէֆա չէքմէքլիյէ կէօյնիւմ գապիլ էթ.

Պիր կիւնահքեար վալիտէյէ աճէպա
Գունտանտա տէհշէթլու օլուրմու ճէզա.

Քի էվլատ աննէսին ճէզասըն չէքսին
Անըն իսեանընըն էզասըն չէքսին.

Digitized by Google

Պիլիրիմ քի անա վիրտիյին ճէզա
Ճէզալէրիմ թէ.քսիր իչիւն տիր մահզա ·

Նէ եիւզլէ իսթիմտատ իտէյիմ սէնտէն
Քէնտի իսեանրմը պիլիւր իքէն պէն ·

Նասըլ տէյիմ թախֆիֆ էյլէ ճէզամը
Պէն քէնտիմ պիլիւրքէն քէնտի սէզամը ·

Պիլիւրքէն պու ըութպէ ասի օլտուղում
Կիւնահրմին ճէզասընը պուլտուղում ·

Նէ գարա եիւզ իլէ իսթիրհամ իտէմ
Նասըլ էվլատըմը իլթիզամ իտէմ ·

Ասի օլտուղումու թա պու տէրէճէ
Հէր վէչհիլէ պիլա չիւպհէ պիլինճէ ·

Լայըգ տըր էմրինէ իտէմ ինգըեատ
Կիճէ կիւնտիւզ իտուպ կիւնահրմը եատ ·

Գատէրիմ նէ իսէ թա եէրին պուլա
Շօլ էմրը չէրիֆին միւպարէք օլա ·

Էվլատըմնա քէնտիմ սանա պատէզին
Ինալէ իթտիմ եա ըապպիւլ ալէմին ·

Ճէֆա ու ճէվրինի պանա թուլ էյլէ
Պու իքի գուրպանը թէ.ք գապուլ էյլէ »

Պու սէօզի սէօյլէյուպ հասըլը քէլամ
Պուլունտուղում եէրտէն իյլէտիմ գըեամ ·

Շիմդէ.ք կիպի պիր նուր կէօրտիւմ ուզագտան
Գուրտլար պու ըշըղը կէօրիւնճէ հէման ·

Խէվֆու էնտիշէյ օլուպ կիրիֆթար
Ճիւմլէսիտէ պիրտէն իթտիլէր ֆիրար ·

Digitized by Google

Թաճիւպլէ պու հալէ իտէրքէն նիկեահ
Կէօրտիւմ թա եանըմնա պիր կէյիք նակեահ.

Եավրուսը յլա եանը պաշըմնա տուրմուշ
Սանըրսըն քի պանա ըէֆիգէ օլմուշ.

Կէրչի պու հալ իտի թաահճիւպէ շաեան
Ջիրա քի էքսէրի պու գօրգաղ հայվան.

Ինսանլարտան վահշէթ իլէ խէվֆ իտէր
Պա խուսուս եավրուսը օլուրսա էկէր.

Վահշէթին արթըրըր բէք թիթիզլէնիր
Եար ալթլարըն մէզքէն իտէր կիզլէնիր.

Պու իսէ ալըշմիշ ինէքլէր միսալ
Այրըլմագ իսթէմէզ եանըմտան տէր հալ.

Իշիտինճէ էվլատըմըն նալէսին
Հէման եաթար ուզատարագ մէմէսին.

Էօզ եավրուսը կիպի սիւտ վէրիր տուրուր
Սոնրա կէլիր եանըմըզտա օթուրուր.

Նէ գատար գալտրգտա պիզ օլ մահալտէ
Պու զարիպ հայվանճրգ տախի հէր հալտէ.

Եանըմըզտան իսթէմէտի այրըլմագ
Պաղէն օթլամայա կիթսէտէ անճագ.

Կէճիքմէյուպ տէօնէր կէլիրտի հէման
Զօճուղումա մէմէ վէրիրտի հէման.

Օրմանլարը պու հայվանէ չօգ կէզտիմ
Եէր պէ եէր եապանի աղաճլար սէզտիմ.

Կէրչի մէյվէլէրի եապանի իտի
Պու ճիւմլէ խիւտանըն իհսանի իտի.

Digitized by Google

Ջիւնքի էթմէք նիյէթիլէ եէր իտիմ
Գարնըմ տօեար հագգա շիւքըր իտէր իտիմ.

Եագընըմտա պիրտէ մաղարա պուլտում
Հէմէն օրաճըգտա սաքինէ օլտում.

Կէօրտիւմ մաղարանըն եանընտան ագար
Ապը հայաթ կիպի սույը պիր պունար.

Պունլար պանա հագտան հիտայէթ իտի
Պիր ագլըմ միւրիւվվէթ ինայէթ իտի.

Ալլահա կիւվէնէն էլպէթ աճ գալմազ
Հիչ պիր վագըթ մահզուն լախլաճ գալմազ.

Կէրչի պազըն կէչմիշ հալլէրի պիր պիր
Տիւշիւնիւպ օլուրտում ղայէթլէ տիլկիր.

Լաքին սօնրա կէօյնիւմ շատ իտէր իտիմ
Նէ տէմ քի ճէննէթի եատ իտէր իտիմ.

Համտ օլա գուրթուլտում եալան տիւնեատէն
Ղայրի չէքվա իլթմէմ տէրտու ճէֆատէն.

Թէնիմ պունտա վարսըն չէքսին ճէֆալէր
Ճանըմ անտէ քէսպ էյլէսին սէֆալէր.

Եարէպ սանա նասըլ թէշէքքիւր իտէմ
Լութֆու իհսանընը թէֆէքքիւր իտէմ.

Լութֆը իլահինէ տէյիլքէն շաեան
Պէնի իհսանընլա գըլտըն շատըման.

Իւմիւտիմ սէնտէ տիր տիւնեա վէ իւգպա
Ջիւնքի իլմտին պէնի Թարիքը տիւնեա.

Քէմէնտի աշգընը պօյնումա թագտըն
Պէնի նարի մուհապէթինլէ եագտըն.

Digitized by Google

Ունութտուրտուն պանա ֆանի տիւնեայի
Գայտի մասիւվայի ճիւմլէ էշեայի ։

Կէրչի նակեահ պիր աշ վագբթտան պէրի
Ազքինէ տէվը իթտի պահտըմ չէնպէրի ։

Թունտան թունա աթտը պէնի զար իթտի
Եապանլէրէ սալտը պի գարար իթտի ։

Լաքին պունլար սէնին լութֆունլա մահզա
Զէրրէճէ կէօրիւնմէզ կէօզիւմէ ասլա ։

Զիւնքի սէն կէօյնիւմէ պիր զիեա սաչտըն
Ղաֆլէթ ույգուսընտան կէօզլէրիմ աչտըն ։

Պիլտիմ քի տիւնեանըն սէֆասը ղէմ տիր
Հէր սէֆանըն սօնու եասու մանթէմ տիր ։

Ինսանլարտա սատրգ մուհապպէթ եօգ տրը
Պինտէ պիրիսինտէ սատագէթ եօգ տրը ։

Անճա սէնին մուհապպէթին եա ցիսուս
Էյլէմէզ գուլունը տէրտ իլէ մէեուս ։

Սէնին մուհապպէթին տէյիլ պի սէպաթ
Գան տէօքմէքլէ պունը իյլէտին իսպաթ ։

ՎաՀրմը աղիզ պիր չէյ մուհապպէթ կիպի
Ինսան պիր պիրինէ միւվէտէթ կիպի ։

Կէրչի պու պիր նազիք տույղու տրը լաքին
Պունտա տախի ինսան իթմէլի թէմքին ։

Զիրա չօգ էօլչիւսիւզ մուհապպէթլէր հէպ
Պէլա ու քէտերէ օլուրլար սէպէպ ։

Ինսան հէր պիր հալտէ միւթատիլ կէրէք
Իլլա մուհապպէթտէ սատէ տիլ կէրէք ։

Digitized by Google

Հաղ տրը մուհապպէթին հատտ ու բայանը
Պու մուհապպէթ իրշատ իտէր ինսանը ·

Պաղը ղաֆիլ պիլմէզ իշպու հալէթի
Մուհապպէթ զանն իտէր նարի չէհվէթի ·

Ճանար կիտէր պու տէհշէթլիւ աթէշէ
Ճանու թէնի իլէ չէքէր էնտիշէ ·

Պինլէրճէ շիւքր օլսուն սանա եա Բապպիմ
Կիճէ կիւնտիւզ համտ ու սէնա եա Բապպիմ·

Քի չէհվէթիմ աթէշինի սէն անճա
Ապը չէֆգաթընլա իյլէտին իթֆա ·

Լայըգ տէյիլ իտիմ պու միւրվէթէ պէն
Պու նիյմէթէ պէօյլէ մէրհամէթէ պէն ·

Լութֆունըլա պէնի տիլշատ իյլէտին
Տիւշմէն բէնչէսինտէն ազատ իյլէտին ·

Ազատէ սէր գայտի ճիհանտէն պունտա
Պի ֆիթուր հէր նէվի պիւհթանտէն պունտա ·

Նէ Գողոնտան նէ ղայրիտէն խէֆֆիմ վար
Նէ պիւհթանը իտէր պէնի տիլֆիքեար ·

Բիւր համտ ու սէնալէր եա բապպիմ Ցիսուս
Քիմ սէնին լութֆունլա օլտում պա խուսուս ·

Կիւնահլարըմ բէնչէսինտէն ազատէ
Ցէնտէ գալտը հէր իւմիւտիւմ տիւնեատէ ·

Պէնի ֆէլաքէթտէն էմին էյլէտին
Ճանըմ խէլասընը թէէմին էյլէտին ·

Իրիշմէզսէ իտի իհսանընն էկէր
Կիրտապը ղամտէ մահվ օլուրտում ախէր ·

Digitized by Google

Վէ լաքին հիմմէթի Բաղպանի իլէ
Գուվվէյի պազույի րուհանի իլէ.

Պու լիմանը սէլամէթէ չըգարաըն
Շէօյլէ տէստ ուզատըպ պէնի գուրթարաըն.

Պունտան պէօյլէ ղայրի էյ քեանի միւրվէթ
Պի քէս գալտըմ տէյու իթմէմ շիքեայէթ.

Խօշ տըր պանա ղայրի եալընըզ գալմագ
Լութֆ ու հիմմէթինէ միւէսսէր օլմագ.

Խօշ տըր պանա հէր տէմ քիւշէյի վահտէթ
Ճանըմ պու վահտէթլէ պուլուր սէլամէթ.

Տուր օլմամագ իչին մուհապպէթինտէն
Պէն տիւնեատէն նէֆրէթ իտէրտիմ ղաթէն.

Իսթէմէզտիմ տիւնեա էվինէ կիրմէք
Սէնտէն ղայրիսինէ մէյլիմի վիրմէք.

Լաքին պէօյլէ իմիշ նէ չարէ թագտիր
Հիչ սէնին թագտիրին օլուր մը թաղեիր.

Պիր զէման տա էվլատ իչիւն, աղլարտըմ
Էվլատըմ եօգ տէյու գարէ պաղլարտըմ.

Համտ օլա նիեազըմ իյլէտին գապուլ
Պիր գուլու աղաճտան զուհր օլտու մահսուլ.

Անըն տա միհնէթ ու տէրտինի չէքտիմ
Էվլատ աչգըյլա կէօզ եաշը տէօքտիւմ.

Վէ լաքին չէքէնլէր տիւնեա ճէֆասըն
Ճէննէթի ալանըն սիւրէր սէֆասըն.

Վիճտան րահէթլիյի կիպի սաատէթ
Օլամազ ինսանէ ալէմտէ էլպէթ.

Եա Բապպիմ սէն հէման գալպիմ թէնվիր էթ
Գէնի հէր ճիհէթլէ բաղը զամիր էթ.

Ահտ ու բէյմանըմը գապուլ իթ եարէպ
Մաղսէտի գալպիմի հուսուլ իթ եարէպ.

Թա էօմրիւմ օլտուգճա միհնէթ չէքէյիմ
Աչգըն իլէ կէօզ եաշըմը տէօքէյիմ.

Կէօյնիւմ սէնտէն մահճուր օլմասըն պիր ան
Անճա լութֆուն իլէ օլսուն շատիման.

Նասըլ կէչտի այլար երլլար պիլմէտիմ
Խանչէրի քէտէրլէ պաղրըմ տէլմէտիմ.

Գիր տամլա եաշ չրգարմատրմ կէօզիւմոէն.
Հէր վէչհիլէ խօշնուտ իտիմ էօզիւմոէն.

Հաչան կէօրտիւմ չօճուգ թէքէլլիմ իտեր
Եիւզիւմոէն եօգարը թէպէսսիւմ իտեր.

Գալպիմ սուրուր իլէ մալամալ
Իյլեր իտիմ անըն իլէ հասպէհալ.

Տիլի տօլաշարագ սէօհպէթ իթտիքճէ
Կէօրիւպ զէվգիմ արթար իտի կիթտիքճէ.

Սանըրսըն մասումըն սէօզլէրի հէր տէմ
Գալպիմ եարէսինէ օլուրտը մերհէմ.

Թամամ չօճուգ ալթը եաշընտա օլտու
Կիտէրէք ճէմալի զիյպ ու ֆէր պուլտու.

Գիր աֆէթի տէվրան օլտու կիտէրէք
Նուրը վէչհի տախի մանէնտի մէլէք.

Զանն իտէրսին օլ գարանլրգ օրմանըն
Թէնվիր իյլեր իտի չէօյլէ հէր եանըն.

Digitized by Google

Կէյիք տախի պիղի ունութմամըշտը
Պիր տէմ եանըմըզտան տուր օլմամըշտը ·

Պիզտէն ասլա սիւտիւն գըսգանմազ ըտը
Պէրապէր օլմասազ օթլանմազ ըտը ·

Լաքին չօճուգ տախի հէպ սրթգը պիւթիւն
Օրուճ թութար իտի հաֆթատա իւչ կիւն ·

Ճիւմա կէճէլերի սապահէ գատար
Տուա էյլեր տուրուր իտի պի գարար ·

Զօգ տէֆա պագարըմ եանըմտան կիտէր
Պիր թէնհա մահալտէ տուալէր իտէր ·

Կիճէ կիւնտիւզ պէօյլէ իտի ատէթի
Ֆաղիլէթ էյլէմէք տայմա նիյէթի ·

Եէր իւսթիւնտէ եազը եազտըմ մէշք իթտիմ
Պէօյլէճէ օգումազ եազմազ էօյրէթտիմ·

Սօն տէրէճէ իտուպ ճահտ իլէ իգտամ
Հէր շէյի էօյրէնտի հասըլը քէլամ·

Զէքեավէթի սայէսինտէ սէրթէսէր
Հէր պիր իշիթտիյին էյլէրտի էզպէր ·

Պէն քէնտի տէտիյիմ ունութտուղում տէմ
Իխթար իտէր իտի օլ պանա միւտէմ·

Քիւթպը մուգատտէսին ըիվայէթինի
Տախի ազիզլերին հէքեայէթինի ·

Թամամ կիւնլերինտէ իտեր հէքեայէթ
Պու զէքեավէթ պանա վէրիրտի հայրէթ ·

Նէյէ եըլար գալտրգ թէք ու թէնհա պիզ
Հալիմիզտէն էյլէմէտիք շէքվա պիզ·

Digitized by Google

Պիլ աքիս պու հալտէն շատան օլուրտուգ
Ալլահա շիւքր իտուպ խէնտան օլուրտուգ ։

Քէմալի բահէթլէ պիզլէրէ հէման
Ճէննէթ կիպի իտի օլ վասի օրման ։

Կէրչի պու ալէմոէ պէնիի պէշէր
Գօնուլմագլա հէման քէսպի ֆէյզ իտէր ։

Լաքին սատագաթսըզ օլան իւնսիյէթ
Ճան ու թէնէ վէրիր ադիմ քէտուրէթ ։

Թ ։

Թամ եէտի երլ անտէ իյլէտիք իսքեան
Պիր սուրէթի ինսան կէօրմէտիք էլ ան ։

Պէն պու հալտէն խօշնուտ իտիմ տօղրուսու
Վէ լաքին էվլատըմ իտէր'տի արզու ։

Քի պիր ատէմ կէօրիւպ իւնսիյէթ իթսին
Գօնուշուպ պէյանը քէյֆիյէթ իթսին ։

Ատէթինճէ պիր կիւն օլ վագթը սէհէր
Զըգուպ կիթտի կէյիքլէրլէ պէրապէր ։

Պիր տէ չօգ կէչմէտէն ահ ու զար իլէ
Կէլտի գուճաղըմա աթըլտը չէօյլէ ։

Նէֆէսի թութուլմուշ աղլար զար իտէր
Ըէնկի սօլմուշ գօրգուսընտան թիթիրէր ։

Կեահի արգասընա պագարագ կէօզլէր
Կեահի գուճաղըմտա քէնտինի կիզլէր ։

Digitized by Google

Պէն տէ տէօնիւպ պագտըմ քիմ նէ օլույօր
Կէօրտիւմ կէյիք գօշարագտան կէլիյօր ։

Զանն իթտիմ քի չօճուգ կէյիքտէն գօրգմուշ
Տէտիմ « Էվլատ նէ վար սէօյլէ նէ օլմուշ ։

Կէյիքտէն գօրգմաղա նէ սէպէպին վար
Պու հայվանտէն սանա կէլիրմի զարար ։

Պիր չէյ եօգ էվլատըմ գալպի սայիտ օլ
Գօրգմա այաղա գալդ պապա էյիտ օլ » ։

Տէտի « Գօրգում տէյիլ կէյիքտէն աման
Քիմ պիլիր նէ օլտու պիչարէ հայվան ։

Շիւպհէ եօգ քի տիւշմէն էլինէ կէչտի
Սէֆիլ հայվան էճէլ չէրպէթին իչտի ։

Էյ վա՛հ օ զավալը էօլիւրսէ էկէր
Պանա տաղի տէրուն օլուր միւքէտտէր » ։

Տէտիմ « Նիչին էօլսիւն իչթէ պուրատա
Եավրուսըյլա գօչուշմագտա տըր հաթտա ։

Եիւրէյին օյնաթմա նաֆիլէ եէրտէ
Պէնի տէ օղրաթմա պէյհուտէ տէրտէ » ։

Տէտի « Ա՛հ վաչիտէ սէն նէ տէյօրսուն
Նէ գօրգու չէքտիյիմ պիլիյօրմուսուն ։

Պիր աճայիպ չէյ կէօրտիւմ քի տիյէմէմ
Շէքլ ու հիյէթինի վասֆ էյլէյէմէմ։

Կէյիք տէսէմ տէյիլ ֆագաթ պաեաղը
Ինսանէ պէնզէրտի էլի այաղը ։

Տէօրթ այաղը իւղրէ պիզիմ սըֆաթտա
Բարլագ պիր չէյ վարտը էլինտէ հաթտա ։

Digitized by Google

Ինքի պաշը պիր գույրուղու վար իտի
Կեահ եէրի էշէլէր կեահ օյնար իտի ·

Կէօզլէրինտէն ալէվ չրգար սաչրլրը
Պիր գարրշ գատար տա աղզը աչրլրը ·

Հաթրրմա տիւշտիւքճէ հէյպէթի ախէր
Թիւյլէրիմ իւրթէրիր եիւրէյիմ թիթրէր ·

Կէյիք պէնտէն էվվէլ կէօրիւպ աշիքեար
Հէման գօրգուսընտան իյլէտի ֆիրար ·

Լաքին օլ տէհշէթլիւ հայվան տէրագապ
Ղազապլա գօշմազա իյլէտի շիթապ ·

Շէօյլէ քի սէգինտէն սարսրլտը օրման
Պէնիմտէ տիզիմտէ գալմատը տէրման » ·

Զօճուգ սէօզիւն իթմամ իթմէմիշ իքէն
Պէն տախի պիր սէտա իշիթտիմ եէքտէն ·

Նէ տիր տէյու պագտրմ պիր տէ նակեահան
Պիր սիւվարի զապիթ օլտու նիւմայան ·

Պաշտան այաղատագ շէօյլէ բիւր սիլահ
Պանա տօղրու կէլիպ իտէրտի նիկեահ ·

Գօրգտուղումտան ֆիրար իթմէյի գուրտում
Լաքին գաչամատրմ բութ կիպի տուրտում ·

Օլ տէրէճէ իտի խէվֆ ու թէլաշրմ
Դի հէման տէօնմէյէ պաշլատը պաշրմ ·

Լաքին վալիտէլիք տույղուսու օլան
Ցէֆ իթտի գալպիմտէն գօրգույու հէման ·

Ցէրունտէն պաշգա պիր գուվվէթ քէսպ իթտիմ
Ընսլան կիպի պիր շէճա՛էթ քէսպ իթտիմ ·

Digitized by Google

Եիւյա ճէնկէ հազբը պիր գահրիմանըմ
Սանըրսըն աթէշլէր սաչար տիհանըմ.

Գուճագլայուպ չօճուղումու տիրէնտիմ
Բապպկյէ էմանէթ խյլէյուպ քէնտիմ.

Ցէտիմ « օղլում նիչիւն գօրգտուն պու գատար
Ինսան կէօրմէքլիյի իսթէրտին հէր պար.

Իշթէ օլ տէ պիզիմ կիպի պիր ճան տըր
Եանիյա պէյկիրէ պինմիշ ինսան տըր.

Ամա պինէն ատէմ հէյպէթլի օլուր
Սիւվարիլէր պէօյլէ տէհշէթլի օլուր »

Պու սէօզլերի խյրատ իթտիյիմ զէման
Պիլսէն նէլեր կէչէր իտի խաթրըմտան.

Ագլըմճա չօճուղա եիւբէք վէրիրտիմ
Լաքին խէվֆ ու թէլաշըմտան էրիրտիմ.

Հիճապըմին էյլէյէմէմ թարիֆին
Ցուրամատըմ գարշըսընտա հէրիֆին.

Իսթիւմ պաշըմ եըրթըգ բըրթըգ բէրիշան
Սէֆալէթիմ հէր սիւրէթլէ նիւմաեան.

Պու սէպէպլէ գաչըպ կիզլէնի վէրտիմ
Շէօյլէ կէօզտէն նիհան պիր եէրէ կիրտիմ.

Հիճապ պէնի օլ տէրէճէ շաշըրթտը
Քի խէվֆ ու տէհշէթիմ հատտէն աշըրթտը.

Եէրէ կէչմէք իսթէր իտիմ արըմտան
Քէնտիմ մահճուպ օլուպ հալի զարըմտան.

Քէնտիմի զայպ իթտիմ պու հիճապ իլէ
Իճէլ թէրի տէզտիմ ըզթըրապ իլէ.

Digitized by Google

Պագտրմ պէյկիրինտէն էնտի սիւվարի
Պանա չու վէչհիլէ իթտի կիւֆթարի ։

«Քէրէմ գըլ պու հալին սէպէպին սէօյլէ
Նիչիւն վահչէթ իտուպ գաչարսըն պէօյլէ ։

Տէտիմ «Քէրէմ իտուպ ուզագ օլ պէնտէն
Նէրտէն իտի կէլտին պու մահալէ սէն ։

Էվլատըմնա պէնի գօրգութտուն ղայէթ
Պու սէպէպլէ սէնտէն իտէրիմ նէֆրէթ ։

Հէրիֆ թաճիւպ իլէ տիւչիւնտի պիր ազ
Սօնրատան քէլամէ իյլէյուպ աղազ ։

Տէտի «Պէյհուտէյէ օլմա տիլֆիքեար
Պէնտէն սիզէ կէլմէզ ասլա պիր զարար ։

Պիլ աքիս սէն պէնտէն միւրվէթ կէօրիւրսիւն
Հալին անլատըրսան հիմմէթ կէօրիւրսիւն ։

Ինմտի սէօյլէ սիզ պու մուհլիք մահալտէ
Պէօյլէ թէք ու թէնհա պու սէֆիլ հալտէ ։

Սէպէպ նէ տիր գալմըշսընըզ վէ եախօտ
Ըէֆիգինիզ վա՞ր մը եօխսա խօտ պէ խօտ ։

Իթմիչսինիզ պու վահչէթի իխթիյար
Սէօյլէ պանա չաբըգ կիզլէմէ զինհար » ։

Տէտիմ « Պէյիմ պիզիմ միհնէթիմիզ չօգ
Պիր Ալլահտան պաշգա սահիպիմիզ եօգ ։

Նէչէ եըլլար տըր քի պիզ պու եէրտէյիզ
Հագ պիզի սագլատը քէտէրտէն հէր կիզ » ։

Տէֆա սուալ իտուպ տէտի « ան ասըլ
Սէմթինիզ նէրէսի իտի մուհասըլ ։

Digitized by Google

Տունեա պաշընըզա տա՛ր մը օլմուշտը
Եախօտ սըրթընըզա պա՞ր մը օլմուշտը·

Պէնիմ էֆքեարըմճա պիսուչսընըզ սիզ
Սէմթինիզէ կիթմէք իսթէմէ՞զսինիզ»։

Ցէտիմ «Պէօյլէ էյ թագտիրի Խուտա
Քի պէնշէրտէն ուզագ գալալըմ տայմա.

Եէյտիր պունտա սէֆիլ էօմիւր կէչիրմէք
Նէթէքիմ ճէհէննէմ ազապըն չէքմէք »·

Անլատը կէօյնիւմի բիւր թապ իթտիյիմ
Չըպլագ օլտուղումտան հիճապ իթտիյիմ·

Եիւզիւմէ պագմայա իհթիրազ իթտի
Շէօյլէ պիր գաչ ատըմ ուզաղա կիթտի·

Կէրույէ չէքիլիւպ հասըլը քէլամ
Ուզագտան սէօզիւնէ իյլէտի տէվամ.

Լաքին պիր հալ օլտու թաճիւպէ շաեան
Շէօյլէ քի էվլատըմ կիտուպ նակեահան·

Եապանճընըն գուճաղընա չէվգ իլէ
Աթլայուպ պօյնունա սարըլտը չէօյլէ·

Ինսան նէ գատար տա չէֆգաթսըզ օլսա
Եինէ տայանմազտը պու հալէ ասլա·

Չիւնքի պու վագաա պիր հիքմէթ իտի
Էհլի հալ օլանա բիւր հայրէթ իտի·

Օրմանտա պէօյլիւյէն պու մասումճըղազ
Պիլա խէվֆ ու տէհշէթ պիլա իհթիրազ·

Պիր եապանճը զաթըն եանընա կիթսին
Անընլա պու րութպէ մուհապպէթ իթսին·

Օլ եապանճը տախի հայրէթտէ գալտը
Քէնտիսի թէֆէքքիւր պահրինէ սալտը.

Ջանըն իտէրսին ագլը պաշտան կիտէրտի
Հիչ պիր չէյ անլամազ թաճիւպ իտէրտի.

Խօտ պէ խօտ քէլամէ իտուպ իպթիտար
Տէտի «Եա Րէպ պունտա մութլագ հիքմէթ վար.

Պէն պինլէրճէ չօճուգ կէօրմիւշիւմ ամմա
Սէվմէմիշիմ պէօյլէ հիչ պիրին հաթտա.

Ջօճուգ սէվմէք տէյիլ իքէն ատէթիմ
Եա Րէպ շիմտի ն'օլա պու մուհապպէթիմ.

Ղայրի քէնտի քէնտիմ թութամազ օլտում
Պու չօճուգտա պաշգա պիր հալէթ պուլտում.

Իլահի եա Րապպիմ խիւլեա՞ մը տըր պու
Աճէպա նէ՞րտէյիմ րիւյա՞ մը տըր պու.

Էօմրիւմտէ տույմատըմ պէօյլէ մուհապպէթ
Պէօյլէ պիր հըսսիյաթ պէօյլէ պիր ղայրէթ ».

Հէլէ չօճուգ տէրսէն չէվգ ու ղայրէթլէ
Թարիֆի նագապիլ պիր մուհապպէթլէ.

Ինճէ նազիք էլլէրինի ուզաթմըշ
Օլ եապանճը ղաթըն պօյնունա աթմըշ.

Անըն աշգը իլէ գալպի բիւր սուրուր
Եիւզլէրին կէօզլէրին բուս իտէր տուրուր.

Օլ տէմ եապանճը ղաթ պիր ահ չէքէրէք
Բուս իթտի չօճուղու թիթիրէյէրէք.

Գուճաղընտան պըրագմատը 'պիր տահա
Տէրունինտէն չիւքր էյլէտի Ալլահա.

Digitized by Google

Ցէօնտիւ պանա տէտի « Ցինլէ նիեազըմ
Պէնտէն գօրգու եա իհթիրազ նէ լազըմ.

Պիլմիշ օլ քի պու արազի պէնիմ տիր
Նէ իսթէրսէն պանա չէքինմէ պիլտիր.

Պէնիմ պու եէրլէրտէ նուֆուզում չօգ տըր
Մալ ու էմլաքըմրն հիսապը եօգ տըր.

Անճա սիզ քիմսինիզ իսթէրիմ պիլմէք
Արզում վար պատէզին կէօզ եաշըն սիլմէք.

Սիզի պունտա քիմնէ իտէմէզ թաճիզ
Եախօտ պէնիմ էմրիմ օլմատըգճա սիզ.

Պունտան պաշգա եէրէ կիտէմէզսինիզ
Հաթտա ֆիրար տախի իտէմէզսինիզ.

Քիմ սիզի պուրայա պըրագըպ կիթտի
Եախօտ եուրտունուզտան քիմ թէպեիտ իթտի.

Հագգընըզը հագ իթմէյէ հազըրըմ
Ճէզալէրին վիրմէքլիյէ գատըրըմ.

Խիւտա շահիտ օլսուն քի սիզի շիմտի
Խանէնիզէ իրսալ իտէրիմ իմտի.

Պիւթիւն տիւնեա սիզէ խասմ օլսա էկէր
Պէն սիզի հիմայէ իթմէքչիւն ախէր.

Պիւթիւն գուվվէթիմէ գարշը տուրուրում
Ալիմ Ալլահ եագար եըգար վուրուրում».

Հաչան պու սէօզլէրի սէօյլէրտի օլ զաթ
Պագտըմ խէլէճանը օլուր գաթ պէ գաթ.

Պաշըմը տէրտլէրէ սալմամագ իչիւն
Եէնիտէն միհնէթտէ գալմամագ իչիւն.

Digitized by Google

—Հալիմ արզ իթմէյէ իթտիմ իհթիրազ
Շու կէօնա քէլամէ իյլէտիմ աղազ·

Ցէտիմ «Պէնի թէֆթիշ իթմէ էֆէնտիմ
Զաթէն ղայպ իթմիշիմ պէն քէնտի քէնտիմ·

Ցէտիյին սէօզլէրէ աշնա տէյիլէմ
Տախի մանասընը անլամամ պիլմէմ.

Քէնտի հէմ ճընսըմտան օլմուշրմ պիզար
Օլ սէպէպ պուրասըն իթտիմ իխթիյար·

Ալլահ ըիպասըյչիւն օլսուն քէրէմ իթ
Պիզի պու եապանտէ թէրք իտուպ սէն կիթ·

Քիմսէյէ պու հալի աշիքեար իթմէ
Տախի հալիմիզտէն խաբէրտար իթմէ·

Ցանա աճիզանէ պու օլսուն բէնտիմ
Պիր տահա պուրայէ կէլմէ էֆէնտիմ·

Սէնին չիւն ըուզու չէպ իտէրիզ տուա
Էօմրիւն էֆզուն իթսիւն ճէնապը խիւտա»

—Պու սէօզիւ տուեուենճա էքշիթտի եիւզիւն
Շէօյլէ թէհտիտ իլէ չէվիրիւպ կէօզիւն·

Ցէտի «Նէչիւն ըէտտ իտէրսին հիւրմէթիմ
Հազգընտաքի օլան հիւսնի նիյէթիմ.

Եօխսա պէնի չօճուգ մը սանտըն աճէպ
Քիմ ալտաթմազլըղա ճահտ իտէրսին հէպ·

Պիլմիշ օլ քի պէնի ճէնապը Ալլահ
Սիզինչիւն պուրայա կէօնտէրտի նակեահ·

Քիմ օլտուղուն պանա տէմէլիսին սէն
Սէօզիւմէ իթիմատ իթմէլիսին սէն.

Digitized by Google

Պէն կէյիյի վուրմագ իչիւն պուրաեա
Կէլտիմ լաքին սիզի կէօրտիւմ քի մահզա.

Շիքեար իտէմ տէրքէն պէն շիքեար օլտում
Եանի չէֆգաթ օգու իլէ վուրուլտում.

Տիմէք քի պու իշտէ պիր հիքմէթ վար տըր
Սըրրը խիւտա կիպի պիր հալէթ վար տըր.

Իմոի քիմ օլտուղուն տէմէզսէն էկէր
Հագգա գարշու կիւնահ իշէրսին ախէր.

Հաթտա պու թօքրագտա սաքինսին մնատէմ
Պէնիմ թէպաամտան սայրլըրսըն հէմ.

Հիչ օլմազսա պու խուսուստա չար նաչար
Քիմ օլտուղուն անլամայա հագգըմ վար »

—Պու սէօզլէր գալպիմի իթտի տագիտար
Թազէլէնտի էսկի տէրտլէրիմ թէքրար.

Այագտա տուրմազա հալիմ գալմատը
Տիզլէրիմ քէսիլտի գալիմ գալմատը.

Տէտիմ «Մազուր թութուն պէնի էֆէնտիմ
Ազրճըգ օթուրուպ պուլայըմ քէնտիմ.

Զիրա պէնիմ տէրտ ու միհնէթիմ չօգ տըր
Խէլէճանը գալպէ թագէթիմ եօգ տըր.

Բէվա տըր քի սիզէ հէր պիր ահվալիմ
Կիզլէմէտէն նագլ իտէյիմ մէլալիմ.

Լաքին գօրգարըմ քի քիմ օլտուղում կէր
Տուեարսան օլուրսուն ղայէթ միւ քէտտէր.

Պու գատար աղզրմա կէլտի սէօյլէտիմ
Ֆագաթ հալիմէ տէ թաճիւպ էյլէտիմ.

Digitized by Google

Գիլմէմ նէ տէեօրում գանտէ տիր էօզիւմ
Մուխաթիպիմ քիմ տիր քիմէ տիր սէօզիւմ.

Աղլայամամ հէմ աղլամագ խսթէրիմ
Գալպիմ թաշ քէսիլմիշ եօգ չէշմի թէրիմ.

Գալպիմէ պիր աթէշ տիւշմիւշ գավուրուր
Ահըմ եէլի օլ աթէշի սավուրուր.

Գիր տէ նակեահ տիլ ու տիհանտէն թաշտը
Եանար տաղլար կիպի պաշրմնան աշտը.

Գունճա եըլտան պէրու բիւնհան իթտիյիմ
Քիւշէյի գալպիմտէ նիհան իթտիյիմ.

Ցէրտ ու քէտէրլէրի ըզհար էյլէտիմ
Հէման շու վէշհ իլէ կիւֆթար էյլէտիմ.

Ցէտիմ « Ցինլէ պէյիմ գուլագ վէր պանա
Սէր կիւզէշթիմ պիր պիր սէօյլէյիմ սանա.

Սէօզիւմ հագրգաթ տրը տէյիլ գուրու լաֆ
Գանա ինանմամագ տէյիլ տիր ինսաֆ.

Իսմիմ Գեենովափէ պահտրմնա անճագ
Սօն տէրէճէ զալիմ զայէթլէ ալչագ.

Միւտտէթի էօմրիւմտէ կիւլմէտիմ պիր կիւն
Շատ օլմագլըգ նէ տիր պիլմէտիմ պիր կիւն.

Թա տօղալտան պէրի ըահմի մատէրտէն
Հիչ պաշ ալամատրմ տէրտ ու քէտէրտէն.

Կէնճ եաշրմնա էօքսիւզ գալտրմ աղլատրմ
Վալիտէյնիմ իչիւն գարէ պաղլատրմ.

Գաշ տիւշմէնիմ պու տէվրանը քէճրէվան
Գիր կիւն միւրատրմճա իթմէտի տէվրան.

Digitized by Google

Լեզզեթին պուլմատըմ ֆանի ճիհանըն
Ալտանմատըմ ասլա զէվգինէ անըն ․

Եալընըզ տիւնեատէ զէվճիմ իլէ պէն
Վագթըմ խօշ կէչիրիւպ խուրրէն օլուրքէն ․

Պահտըմտան օլ տախի պի վէֆա չըգտը
Սիթէմ թաշըյըլա գալպիմի եըգտը ․

Իսմի Սբիրիտոն Նազիք մէշրէպի
Ճիւմլէնին Նազլըսը ղայէթ չէլէպի ․

Անըն կիպի քեամիլ պիր ատէմ պուլմամ
Տէսէմ էկէր խիլաֆ սէօյլէմիշ օլմամ.

Լաքին չի ֆայտէ քի պիր խաթա իթտի
Պու հիւսնի հալլէրի մահվ օլուպ պիթտի ․

Օլ տէրէճէ պիր ալտանըշ ալտանտը
Քի եաքտըղը իշի ատալէթ սանտը ․

Կէրչի քէտէր իթտի պու հալէ ամմա
Խաթասընը թասհիհ իթմէտի ասլա ․

Այըպ օլմազ եանըլմագլըգ ինսանէ
Հասպէլ պէշէրիյէ տիւշմէք նօգսանէ ․

Պէօյլէ այըպ խաթասընը պիլմէմէք
Հըսախյաթը ճանը կիւչ էյլէմէմէք ․

Ինսան օլսա կէր ագլ իլէ միւտէպպիր
Էյիյի քէօթիւտէն ֆէրք իտէր ախիր ․

Հագգը կիզլէմէքլիք տէյիլտիր գապիլ
Եէթէր քի սէն անճագ օլասըն ատիլ ․

Ջէվճիմին վար իտի պիր խըտմէթքեարը
Իսմի Գողոն բէք տուն իտի այարը ․

Հագտան գօրգմազ խալգտան ութանմազ իտի
Ասլա խապաութտէն օսանմազ իտի ·

Հէր կէօրտիւքճէ պէնի պու մէրտի խունխար
Շէհվէթ կէօզի իլէ իտէրտի նազար ·

Պէն իսէ զէվճիմին գալպինէ ասլա
Շիւպհէ պըրագմամագ իչիւն մահէզա ·

Անըն պու հալինի իխֆա էյլէտիմ
Ամմա քի նէ չարէ խաթա էյլէտիմ.

Զիրա քի պու մէլուն ղայրի աբ աչրգ
Քիւսթախլըղըն հաթտէն աշրրտը արթըգ ·

Վէ լաքին սուրէթի զահիրտե հէր պար
Կիւյա սատագաթըն իտէրտի ըզհար ·

Պու սէպէպտէն Գողոն իչիւն չօգ ատէմ
Նամուսը պիր զաթ տըր տէրլէրտի հէր տէմ·

Հագգընա հիւրմէթ ու բաղպէթ իտէրլէր
Անը բէտէրլէրի կիպի սէվերլէր ·

Իչթէ պէօյլէ հալլէր չօգ վուգու պուլուր
Պին տիւրլիւ քէտէրլէր տէրտլէր զուհր օլուր ·

Ղայրիլէրէ էվին թէսլիմ իթսէն կէր
Մազարրաթէ սէպէպ օլուրսուն ախէր ·

Զէվճիմ սահիպ օլսա իտի էօզիւնէ
Ինանմազտը օլ մէլունըն սէօզիւնէ .

Պու տէրտլէրէ օլմազ իտիմ կիրիֆթար
Կիճէ կիւնտիւզ պէօյլէ բէրիշան ու զար .

Քէնտի ճէնկէ կիթտի տիւշմէնի լաքին
Էվինին իչինտե իթմիշտի սաքին ·

Digitized by Google

Պիլմէզտի զէվալը քի տիւշմէն ախէր
Խանէսինտէ պէնիմ իլէ ճէնկ իտէր ։

Օլ խայրնը պանա սուալ իթմէտէն
Խանէսինէ նազըր նասպ իթտի հէմէն ։

Օլ տախի պու հալտէն չօգ ֆըրսաթ պուլտու
Պու ղարիպ պաշըմա նէ օթլար եօլտու ։

Ֆասիտ նիյէթինէ գարշը տուրունճա
Զէքէճէյիմ տէրտի ֆիքը իթտիմ անճա ։

Զիւնքի օլ խայրնըն գալպինտէ հէյ հաթ
Զէրրէճէ եօղ իտի էսէրի չէֆգաթ ։

Ատավէթէ թէպտիլ օլտու շէհվէթի
Պիւսպիւթիւն տէյիշտի հալ ու հիյէթի ։

Վիճտանսըզ ատէմտէն քէնտինի սագրն
Հագտան գօրգմաեանա օլմա սէն եագրն ։

Զէվճիմ ճէհալէթլէ անա ինանտը
Խայրնըն սէօզիւնիւ տօս տօղրու սանտը ։

Զիւնքի զալիմ պէնի իթհամ իթմիշտի
Զէվճիմի գանտըրուպ իպրամ իթմիշտի ։

Հարամզատէ տէրմիշ պու էվլատըմը
Ֆահիշէ չըգարտը էնճամ ատըմը ։

Իշթէ պու սէպէպլէ զէվճիմ տէ հէման
Ինանուպ գաթլիմէ իյլէտի ֆէրման ։

Լաքին օլ շէֆգաթտըզ ճէլլատլար զալիմ
Բահմէ կէլիւպ աճրտըլար պու հալիմ։

Պիրի պիրլէրիյլէ սէօհպէթ իթտիլէր
Պիզի պու եապանէ աթըպ կիթտիլէր ։

Digitized by Google

Իշթէ պէօյլէ Սըխըխտոն ագըպէթ
Պիր մէմուլին ղայրի իտուպ ճէհալէթ .

Սէպէպ օլտու ախէր պու հալէ քէնտի
Ատընա չէֆգալթսըզ ինսաֆսըզ տէնտի .

Թէֆթիշ եյլէմէտէն գալպիմ ինճիլտի
Հէմ քէնտինէ հէմ տէ պանա զուլմ իթտի .

Օլ խայընա լազըմ տէյիլտի գանըն
Թա պու րութպէ սէօզլէրինէ ինանըն .

Ատալէթլէ մուհաքէմէ իթմէտէն
Պէնիմ իլէ մուքալէմէ իթմէտէն .

Ճէզայէ չարբտըրտը սօրկու սուալսըզ
Պիր ճէզա քի պու ալէմտէ էմսալսըզ .

Լաքին նէ սէօյլէյիմ քիմսէտէ սուչ եօգ
Անճա պէնիմ ճիւրմ ու գապահաթըմ չօգ .

Պէն տիւնեա էվինէ կիրմէմէլիյտիմ
Հագգա պէօյլէ պիր սէօզ վիրմէմէլիյտիմ.

Մատէմ քի սէօզիւմտէ տուրմատըմ էլպէթ
Րէվա տըր պաշըմա կէլսէ ֆէլաքէթ .

Ֆագաթ պանա քէմլիք իտէնէ հէր պար
Հէման էյլիք վիրսիւն Ճէնապը Սէտտար » .

—Պու սէօզիւ տինլէյուպ օլ պիր ա՛հ չէքտի
Հէման սէլլէր կիպի կէօզ եաշը տէօքտի .

Նիւզիւմէ պագարտը շէօյլէ պի գարար
Պագտըգճա էլէմ ու քէտէրի արթար .

Պիրտէ նակեահ այաղըմա գարանտը
Ցէրտի տէրունիմի սէօյլէտի եանտը .

Պէն կէրի չէքիլտիմ թեաճիւպ իլէ
Օլ տախի քէլամէ պաշլայուպ շէօյլէ ·

Տէտի « Գիւնահքեարըմ զէվճէմ սէվկիլիմ
Պիլիրիմ ավֆընա լայըգ տէյիլիմ·

Լաքին խըսմանըմը ավֆ էյլէ զիրա
Խայըն Գոզըն պէնի ալտաթտը մահզա .

Էյ վա՜հ ինանարագ պէն օլ ղատտարէ
Գալպինի իյլէտիմ սատ բարէ բարէ ·

Սանա օլմազ ճէվրու ճէֆա էյլէտիմ
Ավֆ օլունմազ ճիւրմու խաթա էյլէտիմ»

Պու հալ իլէ ֆէրեատ իտուպ աղլարտը
Պէնիմ տախի ճիյէրիմի տաղլարտը ·

—Տէտիմ « Պէյհու տէտիր իյլէմէք ֆէրեատ
Մատէմ քի էլինտէն կէլմէզ պէր իմտատ ·

Հէրքէս շիմտէն կէրու աղլէսիւն անը
Մազհարը ավֆ օլսուն պէլքի խըսմանը ·

Գալգ այաղա տէրտիմ պանա էլվէրիր
Սէնտէ պիր զաթ տահա իյլէմէ տիլկիր »

—Պու սէօզիւմտէն միւթէէսսիր օլարագ
Հայգըրարագ սէօզէ պաշլայուպ անճագ ·

Տէտի « Սբիրիտոն պէնիմ մէլէյիմ
Նասըլ թէպրիյէյի զիմմէթ էյլէյիմ·

Էյ վահ մէլուն Գոզըն պէնի ալտաթտը
Էնճամ պու կիրտապը խըսմանէ աթտը ·

Նէ եիւզ իլէ հուզուրընա չըգայըմ
Նէ կէօզ իլէ ճէմալինէ պագայըմ·

—Տէտիմ «Սբիրիտոն սէն միսին պէյիմ
Ինանմամ օյնաթմա լութֆ էթ եիւրէյիմ.

Պու նէ սէօզ տիր քիմ իշիթտիմ պէն եարէպ
Խէյալ մը կէօրտիւյիւմ ըիւյա՞ մը աճէպ»

Գալմատը թագաթըմ հէման պայըլտըմ
Կէօզիւմ աչտըմ պիլմէմ նա՞սըլ այըլտըմ.

Թէլաշլէ եանըմնա պագտըմ տուրույօր
Եիւզիւմէ կէօզիւմէ սու տօլտուրույօր.

Ազըճըգ պու հալտէն օլտում հուշիեար
Պագտըմ քի չօճուղում զար իտուպ աղլար.

Հէման գուճագլատըմ գօրգմասըն տէյու
Լաքին օլ պապասըն իյլէյուպ արզու.

Գօշարագ պօյնունա սարըլտը անըն
Էֆզուն իթտի պապասընըն հիճրանըն.

Օլ տախի շէվգ իլէ գօլլարըն աչըպ
Օղլունա սարըլտը կէօզ եաշը սաչըպ.

Էօքէր եօխշար էվլատընը տօյամազ
Հասրէթինտէն կէօզ եաշընը թուԹամազ.

Պէն իսէ չօճուղըն թավրինտէն ղայէթ
Միւթէէսսիր օլուպ իտէրտիմ հայրէթ.

Սանըրսըն ճէնապը Հագ թարաֆընտան
Քէնտուսինէ պու հալ իտիլմիշ պէեան.

Ջիւնքի պիր պապասըն բուս իտէր տուրուր
Պիր տէ կէլիր գուճաղըմնա օթուրուր.

Կէօզ եաշը.յա էլէրիմի բուս իտէր
Սօնրա պապասընըն եանընա կիտէր.

Digitized by Google

Եիւզիւն օխշար կիւլէր կեահի տէ աղլար
Պու հալի կէօրէնին ճիյէրին տաղլար ·

Սանքըրըն քի պիզի աըրշտըրըաճագ
Ջէվճիմ իլէ պէնի պարըշտըրըաճագ ·

Ֆագաթ պիլմէմ նէ տիր պէնտէ պու հալէթ
Քէնտուսինտէն հըսս իտէրտիմ տէրուտէթ ·

Կէրչի խօշէմ քիմ քէնտիսին սաղ պուլտում
Լաքին օ չէվգ իլէ սէվէմէզ օլտում.

Իւսթիւ քիւլ եօրթիւլմիւշ աթէշ միսալի
Բարլատը գալպիմին տէրտ ու մէլալի ·

Սայէսինտէ պունճա չէքտիյիմ ալամ
Խաթըրըմա տիւշէրտի հասըլը քէլամ ·

Բէսթ իտէր ինսանը իշթէ ատավէթ
Նէ գատար օլսա տա էհլի ֆազիլէթ ·

Ֆագաթ քին իյլէմէք պանա նէ րէվա
Պէն Ալլահա իթմիշ իքէն իլթիճա ·

Մատէմ քի գալպիմտէն չըգմամըշ ղարազ
Եա նէ՞ եիւզլէ իտէմ Ալլահա նիեազ .

Պէն քի րէֆիգիմին սուչըն աֆ իթմէմ
Բէնտի նօգսանըմը իյթիրաֆ իթմէմ ·

Նասըլ Հագգա սուչըմ աֆ էյլէ տէյիմ
Նէ գարա եիւզ իլէ նիեազ իտէյիմ ·

Իշթէ պէօյլէ ինսան օլսա տա հալիմ
Եինէ ղարազլէրտէն օլմայօր սալիմ ·

Խօշ կէլիր ինսանէ ախզը ինթիգամ
Լաքին ինթիգամըն օլամազ պէկեամ ·

Digitized by Google

Գու տիւշիւնճէ պէնի տիւկիր էյլէտի
Տէրագապ գալպիմէ թէյսիր էյլէտի ·

Տէտիմ « Էյ վահ տիմէք քի պէն ագբպէթ
Գունճա եբլ ըէյիմէ իթմիշիմ խրտմէթ ·

Օլ զէման այաղա գալգտրմ տէրագապ
Խէլէճանլէ իթտիմ զէվճիմէ խիթապ ·

Էլլէրիմի կէօյսիւմ իւզրէ պաղլատրմ
Թէօվպէ թէօվպէ տէյէրէքտէն աղլատրմ ·

Տէտիմ « Ազվ օլունան թէօհմէթտէն վագա
Գաթիլէն խապէրիմ եօղ իտի ամմա ·

Սէնի հէր խուսուատա թայիպ էյլէրտիմ
Ազզրմա հէր կէլէն շէյի սէօյլէրտիմ »

—Աղլայարագ թութտու էլիմտէն հէման
Տէտի « Գեենովափեմ սէվտիյիմ ինան ·

Գանա կէօսթէրտիյին պու շէվգաթ նակեահ
Տէրտի տէրունիմի էյլէտի թէպահ ·

Թէշէքքիւր իտէրիմ եա բապպիմ սանա
Գէն պու լութֆէ լայիգ տէյիլտիմ սալա ·

Մէնպայի շէվգաթ ու միւրվէթսին մատէմ
Ավֆ իտուպ կիւնահրմ գբլ պէնի խուրրէմ ·

Սէնտէ Գեենովափեմ նազլը մէլէյիմ
Բահմ իտուպ գապուլ իթ իշպու տիլէյիմ ·

Գիլիրիմ ինտինտէ նօգսանրմ չօգ տրր
Ավֆլրգ տիլէմէյէ հիչ եիւգիւմ եօգ տրր ·

Վէ լաքին հալիմէ մերհամէթ էյլէ
Գէնիմ իչիւն հագգա շէֆա՝էթ էյլէ ·

Digitized by Google

Թա քի մէվլա ավֆ իյլէսիւն իսեանըմ
ճէհէննէմ նարինտէն գուրթուլսուն ճանըմ։

Նիեազըմը գապուլ էյլէ էֆէնտիմ
Լութֆ իտուպ եօգ տէմէ էյ տիլ բէսէնտիմ։

Թէշրիֆ էթ խանէնի ապատ էյլէ կէլ
Պէնի հէր խուսուստա իրշատ էյլէ կէլ։

Պունտան պէօյլէ սէնսիզ էյ մէլէքսիմա
Պիր իշէ թէշէպպիւս իթմէյիմ ասլա։

Նասիհաթըն պէնի իրշատ իյլէսին
Եըգըլմըշ կէօյնիւմի ապատ իյլէսին»

—Տէտիմ «Պէն պու հալտէն խօշնուտում ղայէթ
Պանա պու թէքլիֆի իթմէ նիհայէթ։

Տիւնեայէ մուհապպէթ իթմէք իսթէմէմ
Պունտան պաշգա եէրէ կիթմէք իսթէմէմ»

Պու ճէվապը անա իթտիմնէ ախէր
Գալպիմտէ ղարազտէն եօղ իտի էսէր։

Լաքին օլ սանտը քի գալպիմտէ էլան
Քին ու ատավէթի իթմիշիմ բիւնհան։

Անըն չիւն աղլէյուպ իտէրտի ըէճա
Ֆագաթ պանա թէյսիր իթմէզտի ասլա։

Գա խուսուս կիտէլիմ տէտիքճէ պունտան
Տիւնեալէր պաշըմա օլուրտը ղընտան։

Պու հալ իլէ տէտիմ աճէպ նիտէյիմ
Նէ եաբայըմ գանղը եանէ կիտէյիմ։

Պիր հալի թէրէտտիւտ իչինտէ նաչար
Իքի գըլըճ արասընտա զարի զար։

Digitized by Google

Սէօղէ պաշլայարագ իյլէտիմ նիյազ
Շէօյլէճէ քէլամէ իյլէյուպ աղազ.

«Սէնի բէք աճըրըմ թէրք իտէպիլմէմ
Վէլաքին պէրապէր տէ կիտէպիլմէմ.

Պու վահտէթտէ ճանըմ նէճաթ պուլմուշքէն
Հէնուզ կիւնահլէրտէն խէլաս օլմուշքէն.

Նաՙսըլ թէհլիքէյէ իտէյիմ իլգա
Եէնիտէն պաշըմա ալայըմ պէլա.

Պանա եէյ տիր էօլմէք կիթմէտէն իսէ
Խալգըլա իխթիլաթ իթմէտէն իսէ.

Էօլէյիմ տիւնեատէն զիրա իյրէնտիմ
Սէն պէնի պուրատա տէֆն իթ էֆէնտիմ.

Ինսանլարտան էօյլէ իթմիշիմ իքրահ
Քի քէնտիմէ տախի պագամամ պիլահ.

Պու սէօզիւմիւ սանմա եալան սէվտիյիմ
Խըրիսթիյանըսան ինան սէվտիյիմ.

Ինսանլէրէ նասըլ իտէմ իթիմատ
Անլէր պէնի պէօյլէ իթտիլէր պէրպատ.

Նաՙսըլ ունութայըմ չէքտիյիմ ղէմի
Աղեարըն էլէմի տոստուն սիթէմի.

Էյ վաՙհ պու ֆէզատէ նէ օթլար եօլտում
Անճա պու վահտէթլէ ղէմտէն գուրթուլտում.

—Ցէտի «Պանա պու սէօզլէրի սէօյլէմէ
Պէյհուտէյէ չէթմ ու սիթէմ էյլէմէ.

Պիլիրիմ պէն սանա չօգ ճէֆա իթտիմ
Ճէվրու ճէֆա իլէ գալպին ինճիթտիմ.

Digitized by Google

Լաքին պիլմիշ օլ քի պէնտէ զար օլտում
Իթտիյիմ ճէֆայէ հիսաէտար օլտում.

Սէնտէն այրըլալը պէն նէլէր չէքտիմ
Վասֆ օլունմազ տէրտ ու քէտէրլէր չէքտիմ.

Ֆըրգաթ օգուչրլա գալպիմ զախմըտար
Պիր եանտան վիճտանըմ իտէր պէնի զար.

Հասրէթինլէ ճուլէր կիպի չաղլատըմ
Ֆիրգաթինլէ զարի զարի աղլատըմ.

Ղայրի սապրու գարար գալմատը պէնտէ
Ջէրրէ գատար մէճալ գալմատը թէնտէ.

Հայլի տէմ սէրսէրի կէզտիմ տօլանտըմ
Պիլահի ճանըմտան պէզտիմ օսանտըմ.

Իւմիւտիւմի քէսմիշ իտիմ քէնտիմտէն
Տիւնեայէ պագմազտըմ տէրտ ու ղէմիմտէն.

Պաշըմա կիւլիւսթան քիւլիսէնտի սէնսիզ
Պիւթիւն ալէմ պանա տիւշմէնտի սէնսիզ.

Սէրմէսթը պատէյի ֆիրգէթ իտիմ պէն
Միւպթէլայի տէրտ ու միհնէթ իտիմ պէն.

Կիւնահըմ կէօզիւմիւն էօնիւնէ կէլիր
Տաղլար կիպի թա գարշըմտա տիզիլիր.

Պիր գարանլըգ եէրէ գաբանըպ հէր պար
Ա՛հ իտէրտիմ կիճէ թա սիւպհէ գատար.

Էվիմտէն չըգմատըմ օլ կիւնտէն պէրի
Անճա պու կիւն չըգուպ կէզտիմ սէրսէրի.

Հալիմէ ըահմ իտուպ ճէնապը Ալահ
Պէնի պու մահալէ սէվք իթտի նակեահ.

Digitized by Google

Համտ օլաքըմ սիզի սաղ սէլիմ պուլտում
Նուր ճէմալինիզլէ միւշէրրէֆ օլտում.

Մատէմ Ալլահ պէնի գըլտը մուվաֆըգ
Սէնի կէօրմէքլիյէ խըլէտի լայըգ.

Րէվա՞ մը տըր պանա ճէվր էյլէյէսին
Սէնինլէ պէրապէր կէլմէմ տէյէսին.

Հագ սիզի միւճիզլէ իթմիշքէն պէեան
Միւմքին մի քէնտինի իտէսին բինհան.

Պունճա եըլտըր կէօնիւլ ֆիրգաթլէ եանտը
Անճա պու կիւն իշպու մահալլի անտը.

Տէմէք տիր քի պունտա պիր հիքմէթ վար տըր
Պու իշտէ էմրի հագ բէք աշիքեար տըր.

Ա՛հ սէվկիլիմ պէնի ֆիրագէ եագմա
Քիւշէյի ֆիրգաթտէ սէֆիլ պըրագմա.

Պէնիմ սանա պունտան պաշգա եօգ սէօզիւմ
Քէրէմ պույուր տինլէ ա՛ իքի կէօզիւմ.

Էկէր իսթէմէզսէ իտի եարատան
Սիզի կէօզլէրիմտէն իտէրտի նիհան.

Տիմէք տիր քի միւթլագ էմրի հագ տըր պու
Քիմին հատտի տուրմազ պու էմրէ գարշու»

—Սիւքիւթ իթտի պու սէօզլէրի տէյէրէք
Պաշըմը կէօյսիւնէ տօղրու էյէրէք.

Ահ ու զարը սէմալէրէ իւճէլտի
Ֆէրեատը օգ կիպի պաղըրըմը տէլտի.

Այաղընա տիւշիւպ եալվարտըմ բէք չօգ
Պագտըմ սէօզլէրիմին թէէսիրի եօգ.

Digitized by Google

Անլատրմ քի կիթմէլիյիմ չար նաչար
Ղայրի վէրտիմ իսթէր իսթէմէզ գարար ·

Եիւզիւն գոյու եէրէ գաբանտրմ տէր հալ
ճէնապը հադ իլէ իտուպ հասպի հալ ·

Տէտիմ « Էմրին պուլսա էյ ղանի մէվլա
Գու էմրի շէրիֆին միւպարէք օլա »

Պէոյլէճէ քէնտիմի խիւտայէ սալրպ
Էվլատրմը տախի պէրապէր ալրպ ·

Քէմալի սիւքիւթլէ օլտում եօլ ըէվան
Պագտրմ կէյիքլէրտէ կէլիր արգամոան .

Պաստրղրմ եէրլէրի կէօրմէզ սուրէթտէ
Տալմըշրտրմ պիր կիրտապը հայրէթտէ ·

Զէվճիմին էօնիւնտէն սուս բուս կիտէրտիմ
Գու աճիպ հալլէրէ թաճիւպ իտէրտիմ·

Պիր տէ նակեահ տէօնիւպ արգամա պագտրմ
Զանն իտէրսին ագլ ու հուշրմ պրրագտրմ.

Կէօրտիւյիւմ ըիւյամը խիւլեամը աճէպ
Լաքին պէն ույդուտա տէյիլիմ եարէպ .

Գու տէհշէթլիւ հալի կէօրմէյէ անճագ
Իսթէմէզտիմ կէօղլէրիմէ ինանմագ ·

Էօթէ պէրի գօշար պաշրմ վուրուրտում
Աղաճլարը ինսան ոանրը տուրուրտում·

Նէրէյէ պագտրմնա քիմսէ կէօրմէզտիմ
Գու ահվալին էսասընա էրմէզտիմ.

Հէրիֆ կիթմիշ պանա ղէմ տէյիլ ասլա
Անճա քի էվլատրմ լազրմ տրը պանա ·

Digitized by Google

Պու տէհշէթլիւ հալի տիւշիւնտիւքճէ պէն
Զայ ագիլ օլարագ չըգարմ քէնտիմտէն.

Պիլտիմ քի նէ կէօնա պէլայէ չաթտրմ
Տէհշէթիմտէ գան թէր իչինէ պաթտրմ.

Նիհայէթը քէլամ անլաշըլտը իշ
Հէրիգ էվլատըմը ալմըշ կէօթիւրմիշ.

Էյ վահ պէն անընլա շատան օլուրտում
Տէրտը տիլէ պիր թէսէլլի պուլուրտում.

Հէման պանա մախսուս պունճա պէլա հէպ
Պէն նէ տերէճէ պէտպահտ իմիշիմ եարէպ.

Ղայրի պու աճրեա տաեանամամ պէն
Եէրի տիր այրըլա ճանրմ պէտէնտէն.

Սէօզիւմ աղրզտա իքէն քէնտիմէ կէլտիմ
Անիտէ իթտիյիմ խաթայի պիլտիմ.

Տէտիմ « Թէօվպէ եարէպ իյլէտիմ խաթա
Պօշ եէրէ իյլէտիմ սէնտէն իշթիքեա.

Պու գաչ քէրրէ օլտու իսեան իյլէտիմ
Հէր էմրինէ գարշու թուղեան իյլէտիմ.

Կիւճէնտիրտիմ սէնի եա բապպիմ Ցիսուս
Էյ վահ աֆսուս պանա հէզարան աֆսուս.

Թէնիմ եանըմագտան ըէհա պուլմայօր
Ճանրմ կիւնահլարտան խէլաս օլմայօր.

Սանա սէօզ վէրիրիմ տուրմամ սէօզիւմտէ
Պին տիւրլիւ ֆէսահաթ մէվճուտ էօզիւմտէ.

Պէօյլէ վարա վարա նիճ օլուր հալիմ
Էլպէթ օլմազ ճանրմ ճէզատէն սալիմ.

Digitized by Google

Գիլիրիմ եարապպիմ կիւնահրմ չօգ տբր
Լաքին սէնտէն պաշգա թէնահրմ եօգ տբր.

Գէնտէն իսեան լութֆ ու ինայէթ սէնտէն
Գէնտէն խաթա ավֆ ու ինայէթ սէնտէն.

Սէնտէն կէլէն հէր պիր ճէվր ու ճէֆալէր
Հէր պիր ֆէլաքէթլէր հէր նէվ պէլալէր.

Գիլահ պանա այնի լութֆ ու միւրվէթ տիր
Գունլար նըշանէյի բահմ ու շէվքէթ տիր.

Զիրա սէն սէվտիյին գուլա եա բապպիմ
Տայիմա վէրիրսին պէլա եա բապպիմ»

Գունա էմնալ սէօզլէր խյլէյուպ խրատ
Ճէնապը մէվլատէն իթտիմ իսթիմնատ.

Սէվկիլի օղլումըն ֆիրագը պանա
Կէրչի տաղի տէրուն օլմուշտը ամմա.

Հաղ իմնատ խյլէտի պիր գուվվէթ պուլտում
Գիր տէրէճէյէտէ.ք թէսէլի օլտում.

Եէս ու իւմիւտ արասընտա պէօյլէճէ
Կեահի խէնտան կեահի նալան գալտըմ նէթիճէ.

Գիրտէ եագընըմտան չէօյլէ նակեահան
Գուլաղըմա պիր սէս չալընտը հէման.

Տէօնիւպ պագտըմ տէհշէթ իլէ եէնիտէն
Սանըրսըն եիւրէյիմ գօբտու եէրինտէն.

Գիր պէօլիւք սիւվարի կէօրտիւմքի նակեահ
Իւզէրիմէ տօղրու կէլիր բիւր սիլահ.

Տէտիմ « Իշթէ պէնիմ իշիւն սօն սա՛էթ
Գունլար պէնի էօլտիւրէճէք տիր էլպէթ.

Digitized by Google

Սբիրիտոն իթտի պունլարը իզամ
Քի պէնտէն իյլէսիւն ախզը ինթիգամ.

Պէն գալպինտէ ղարազ գալմատը սանտըմ
Պօշ պուլունտուսմ սէօզլէրինէ ինանտըմ.

Հարամ զատէ տէյու ալտը կէօթիւրտի.
Շիպհէմ եօգ քի չօճուղումը էօլտիւրտի.

Մութլու սանա եավրում սէն չէհիտ օլտուն
Ալէմը պագիրէ սաատէթ պուլտուն.

Սէնին իչիւն աղլամայըմ պէն արթըգ
Մէլէքլէր սիլքինէ չիւն օլտուն լայըգ.

Պէնիտէ եանընա ալուպ էվլատըմ
Շատիման էյլէ պու տիլի նաշատըմ»

Պու սէօզլէրլէ ագլ ու ֆիքրիմ բէրիշան
Պիրտէ էվլատըմը կէօրտիւմ նակեահան.

—Ցէրքի «Աննէճիյիմ նէրէտէ գալտըն
Պիզի նիչիւն վէսվէսէլէրէ սալտըն.

Քէրէմ պույուր եիւրիւ կիտէլիմ արթըգ
Պուրատա տուրուպ տէ ն'իտէլիմ արթըգ»

—Ռիյա կէօրմիւշ կիպի հէման այրլտըմ
Ա՛հ իտուպ եիւզլէրին էօբտիւմ սարրլտըմ.

Զանն իթտիմ քի կէօյտէն պանա սէս վէրիր
Ցէտիմ «Ա՛հ էվլատըմ պէնիտէ կէօթիր.

Պանա սէնսիզ հարամ օլսուն պու ճիհան
Գոյմա պէնի պունտա զար ու բէրիշան»

—Ցէտի «ա վալիտէմ նէ տէյօրսուն սէն
Միւքիֆն մի քի սէնի թէրք իտէյիմ պէն.

Digitized by Google

Իշթէ պապամ ուշագլարլա կէլիյօր
Հայտէյին կէճ գալտըգ կիտէլիմ տէյօր »

—Ցիլվագը չօճուղուն գավլինճէ օլան
Սքիրիտոն կէլիւպ եանըմա հէման ·

Էլիմտէն թութարագ տէտի « Ճիվանըմ
Սեվկիլի մէլէյիմ Նազլը ճանանըմ ·

Գույուրուն կիտէլիմ գօրգմայասըն հա՛
Գունլար պէնիմ աւէմլէրիմ տիր զիրա »

Խաթա իյլէտիզիմ պիլտիմ օլ զէման ·
Հիչ պիր չէյ տիմէտիմ ութանըզըմտան ·

Եանըլմագլա անի հասըլը քէլամ
Հագսըզըգ իտէրէք իթմիչիմ իթհամ ·

Ժ.

—Վագըթ կէչտի եօլա չըգտըգ պիզ հէլէ
Շէհրէ կիրտիք գարանլըգտա աճէլէ ·

Սարայ գաբուսընտան կիրտիմ իչէրի
Կէօզտէն կէչիրէրէք չէօյլէ հէր եէրի ·

Թաճիւպլէ կէօրտիւմ քի եանմամըշ մումլար
Ջանըն իտէրսին պիւթիւն էվպարք գան աղլար ·

Ցէօրտ եանը գարանլըգ մաթէմ իչինտէ
Հէր քէս կէօզլի եաշլը էլէմ իչինտէ ·

Գանա տախի պու հալ իյլէյուպ թէյսիր ·
Աղլայարագ օլտում ղայէթլէ տիլկիր ·

Digitized by Google

Լաքին քէսպը գուվվէթ իտուպ մէվլատէն
Տէտիմ նէ վար նիչիւն աղլայօրում պէն ։

Լայը՞գ մը սէօզիւմտէն բուճու իտէյիմ
Տէրունիմի ղէմլէ մէմլու իտէյիմ ։

Ղայրի աղլամայըմ ահտըմ ահտ օլսուն
Եարապպիմ պու ահտըմ եէրինի պուլսուն ։

Պէրայի թէշէքքիւր ճիւմլէյի տէր հալ
Հէման քիլիսայէ իյլէտիմ իտխալ ։

Պէն տախի պէրապէր եէք տիլ եէք ավազ
Ճէնապը Ալահա իյլէտիք նիյազ ։

Պու հէվատիս շէհր իչինտէ տույուլտու
Գալապալըգ քիլիսայէ գօյուլտու ։

Տահա նիեազըմըզ օլմատան խիթամ
Տէօրթ եանըմըզ սարմըշ իտի իզտիհամ ։

Կիճէլէյին շէհրին խալգը օյանտը
Ճիւմլէսի օրայէ կէլիւպ թօբլանտը ։

Պիզի կէօրիւպ գալապալըգ նիհայէթ
Կիւճ հալ իլէ հէման պէրայի հիւրմէթ ։

Պիր եանէ շէքիլիւպ եօլ կէօսթէրտիլէր
Պէօյլէճէ խանէմէ եէթիշտիմ ախէր ։

Պագտըմ հէր պիր էշեամ եէրինտէ հալա
Էլ տօգունտուրմամըշ պիր քիմնէ հալա ։

Էսվապըմը թէպտիլ իտուպ կիյինտիմ
Ս՞ոնրա էվլատըմնա սալօնա էնտիմ ։

Ահալի պիր պիրին թէագիպ իտուպ
Իշպու հավատիսէ թէաճիպ իտուպ ։

Digitized by Google

Սապահատագ կէօզ այտընա կէլտիլէր
ձէնապը Ալլահա չիւքր իյլէտիլէր ·

Գիւթիւն տաքէր թէշքիլ իտուպ ալայլար
Տախի չէհիրտէքի էվլէր սարայլար ·

Գիւթիւն մումլար գանտիլլէրլէ տօնանտը
Սիւպհէտէք պինլէրճէ չէմալէր եանտը ·

Կիճէ՝ կիւնտիւզ կիպի միւնէվվէր օլտու
Ահալի խընճախընճ սարայէ տօլտու ·

Գալէլէր գուլէլէր ալթար թօր թիւֆէնկ
Զալզըլար պիր եանտան իտէրլէր ահէնկ ·

Թօրլար սէտասընտան հէր քէս օյանըր
Թէլաշ իլէ էվտէն թաշրա ֆըրլանըր ·

Ալգըյշ սէտալէրի տիւնեայը եըգար
Հավա ֆիշէնկլէրի սէմայէ չըգար ·

Ասլա միւմքիւն տէյիլ թարիֆ էյլէմէք
Իշպու տօնանմայը թավսիֆ էյլէմէք ·

Անտէ վիւքէլայը կէօրտիւյիմ զէման
Սէֆիլ Գողոն տիւշտի խաթրըմա հէման ·

Տէտիմ « գապահաթը ավֆ օլսուն ամմա
Իսթէմէմ պուրատէ պուլունսուն ասլա »

Պու սէօզիւմի իշիտէնլէր տերադապ
Թէպէսսիւմ իտէրէք վէրտիլէր ճէվապ ··

—Տէտիլէր « Օլ խային պէլասընն պուլտու
ձէզայի սէզայէ միւսթահագ օլտու »

Պու սէօզտէն եիւրէյիմ աճըտը զայէթ
Զիւնքի գօրգարտըմ քի ճանը ագըպէթ ·

Digitized by Google

Դայպ օլուպ մահշէրտէ սէլամէթ պուլմազ
Ավֆըլա նայիլի մէրհամէթ օլմազ·

Նասըլսա զէվճիմէ էյլէտիմ ըէճա
Գողոնըն ավֆընը գըլուպ թէմէննա ·

Ցէտիմ « Սբիրիտոն պէյիմ էֆէնտիմ
Սանա պիր ըէճամ վար էյ տիլ բէսէնտիմ·

Իսթէրիմ քի սէֆիլ Գողոն էօլմէսին
Լաքին սարայըմա տախի կէլմէսին ·

Պանա իթտիյինի ալլահտան պուլսուն
Հուզուրը մահշէրտէ հագգըմ հագ օլսուն »

—Ցէտի « Պէն օլ խայրն ալչաղը չօգտան
Էօթէքի տիւնեայէ եօլատըմ հէման ·

Ցէօրթ պէկիրին գույրուղունա պաղլաթտըմ
Պու հալ իլէ անասընը աղլաթտըմ·

Թաշլարըն իւսթիւնտէ վիճուտի անճագ
Խիւրտ ու խաշը օլարագ օլտու չաքիչագ ·

Վիճուտի խապասաթ ալուտի արթըգ
Պարի մէզարիտէ օլմասըն լայըգ ·

Պէօյլէ գան իչիճի զալիմ խայրնըն
Պէօյլէ պիր ղատտարըն պէօյլէ լայրնըն ·

Կէրէք տիր քի նամու չանը գալմասըն
Գաղըպտա հէր քէսի տէրտէ սալմասըն ·

Ցիւնեատէ գալտըգճա էօյլէ պիր մէլուն
Մաղլումլարըն հալի օլուր տիկէր կիւն »

—Կէրչի պու հալ պէնի տաղիտար իթտի
Ադը վէրտի պանա տիլֆիքեար իթտի ·

Digitized by Google

Զիրա պիլիրտիմ քի ճանը ղայպ օլտու
ՃԷՀԷՆՆԷՄ Լչինտէ եէրինի պուլտու ։

Ֆագաթ նէ չարէ քի քէնտի տիր սէպէպ
Քէնտի պէրպատընա խարապինէ հէպ ։

Ինսան նէ եաբարսա քէնտինէ եաբար
Էլիյլէ քէնտուսին պէլայէ չարբար ։

Եաղըգ օլ ֆէյդէ քի ճէնապը Հագտան
Ամըշ իտի վաֆթիղ օլտուղու զէման ։

Խըրիսթիեանլըգլա մլուշէրրէֆ իքէն
Պին տիւրլի ֆէյդ իլէ միւքէլլէֆ իքէն ։

Իսեան իլէ ճիւմլէսինի իթիրտի
Ճանընա թէնինէ պէլա կէթիրտի ։

Շէհվէթ աթէշինէ եանտը քիւլ օլտու
Տէֆթէրը ամալի կիւնահլէ տօլտու ։

Պէլքի ըահմ իյլէյուպ ճէնապը խալլագ
Էօլիւմ հատտինտէյքէն բիւշման օլարագ ։

Ավֆը իլահիյէ մաղհար օլտու օլ
Էպէտի էօլիւմտէն ըէհա պուլտու օլ ։

Ճուրմու իսեանընա ճէնապը սէրտար
Հիւքմի ատալէթլէ իթմէսիւն նազար ։

Տախի ճիւմլէմիզին իսեանընը հէպ
Հուզուրը մահշէրտէ ավֆ էյլէ եարէպ ։

Խալգըն մէսէրրէթին էկէր սօրարսան
Թավսիֆ ու թարիֆի տէյիլտի ասան ։

Ճիւմլէնին գալպինտէն ըէֆ օլտու մաթէմ
Շէհրի այըն իտուպ բիւր չատ ու խուրրէմ ։

Digitized by Google

Ծրգարա աղնիեա մէսէրրէթլէրլէ
Պիրի պիրլէրինէ զիեաֆէթլէրլէ ·

Ծուրուրը գալպլէրին այան իտէրլէր
Ճիւմլէնին միւշկիւլին ասան իտէրլէր ·

Ա.յլար իլէ հաֆթալարլա պէօյլէճէ
Զէվգ ու սէֆա իյլէտիլէր նէթիճէ ·

Թա ուզագ եէրլէրուէն նէչէ պիր զէվաթ
Կէլիւպ պիզէ իտէրլէրտի իլթիֆաթ ·

Կէլէմէյէն տախի հէտիյէլէրլէ
Խաթրըմըզը թալթիֆ իտէրլէր ճիւմլէ ·

Ֆամիլեալարըյլա զէվաթը քիրամ
Պիզէ վէֆգ էլ ատէ իտուպ իհթիրամ.

Թագրմ թագրմ զիեարէթէ կէլիրլէր
Պիզիմ իլէ մէսրուր օլուպ կիւլէրլէր ·

Պաշրմոան կիւզէրան իտէն հալաթը
Զէքտիյիմ օլ գատար տէրտ մէշագգաթը ·

Պիրէր պիրէր նագլ իթտիրուպ տիյնէրլէր
Ծապրու թահամմիւլիւմ թագտիր իտէրլէր ·

Պաղրլարը տախի իտէրլէր ըէճա
Պիզտէն սօնրա կէլէնլէրէ մահէզա ·

Թէրճիմէյի հալին այլպ գալէմէ
Պարի իպրէթ օլսուն տէրլէր ալէմէ ·

Լաքին պանա պու իշլէրտէն մուգատտէմ
Ճանըմին խէլասըն տիւշիւնմէք էլզէմ ·

Քի չէքտիյիմ պունճա ճէվր իլէ ճէֆա
Օլմայա քի օլսուն էնճամ պէր հէվա ·

Digitized by Google

Շէհրէ կէլիպ պուլտումնատա բահէթիմ
Մատէմ չիմոի էլիմոէ տիր բատէթիմ.

Լազըմ տըր քի չալըշայըմ բուզ ու շէպ
Խայբրլը իչէրէ օլայըմ սէպէպ.

Պէյհուտէյէ էօմիւր կէչիրմէք արթըգ
Հէր վէչհ իլէ պանա տէյիլ տիր լայըգ.

Պիր կիւն եալընըզճա օթուրուպ չէօյլէ
Կէչիրտիյիմ էօմրիւ ֆիքր իթտիմ ճիւմլէ.

Եըլլար իլէ սաքին օլտուղում մահալ
Խահիշ իլէ տիւշտիւ խաթրըմա տէր հալ.

Կէօրմէքլիյէ արզու իտուպ ագրպէթ
Պիր չօգ քէսան իլէ իթտիմ զիեարէթ.

Պիր գաչ կիւն օրատա արամ իթտիք պիզ
Բէսէնտ իթտիք օլ մահալի ճիւմլէմիզ.

Զիրա օլ եէր ղայէթ տիլ քիւշա իտի
Տախի մէնզարէսի բէք ալա իտի.

Վասի օրման տէօրթ թարաֆը միւֆէրրահ
Հէվասը բէք լաթիֆ հէմ սույը միւպահ.

Շէօյլէ քի եանըմտա պուլունան զէվաթ
Իսթէմէզլէր այրըլմայը պիր սաաթ.

Պէն տախի ֆիքր իտուպ էվվէլ պէ էվվէլ
Ալլահտան կէօրտիւյիւմ նիյմէթէ պէտէլ.

Տէտիմ պու մահալտէ հէրչի պատապատ
Կիւղէլ պիր մանաթըր իյլէյիմ պիւնեատ.

Օլ պիքիր Մէրեէմէ իհտա իտէյիմ
Ընրն նամը իլէ ինչա իտէյիմ.

Digitized by Google

Լազըմ օլան հէր էշեայը աճէլէ
Ճէմ իտուպ կէթիրտիմ հայլի ամէլէ ։

Աղ միւտտէթ զարֆընտա օլունտու իպնա
Պիր կիւզէլ մանասթըր պիր տէ քիլիսա ։

Թօբլանուպ սըտգըլա ահալի ճիւմլէ
Թագտիս իյլէտիլէր իզզ ու շէրէֆլէ ։

Հագգա շիւքըր իյլէյուպ խէնտան օլտուլար
Մէսէրրէթլէ տուա կիւյան օլտուլար ։

Մանասթըրտա սաքին օլան րահիպլէր
Ֆազիլէթ սահիպի էր օղլու էրլէր ։

Հիւսնի իպրէթ օլուպ խալգա պու զէվաթ
Խալգ տախի անլէրէ իտէր իլթիֆաթ ։

Զիեարէթկեահ օլտու պու մահալ ախէր
Կէլէն մահզուն կէլիր շատ օլուր կիտէր ։

Ուզագ մահալլէրտէն տախի չօգ զըվար
Թագըմ թագըմ կէլիւպ կիտէրլէր հէր պար ։

Պէնտէ չօգ կիւն անտէ իտէրտիմ արամ
Հէր խուսուստա մէմնուն հէր եիւզտէն պէկեամ ։

Հաթտա զէվճիմէտէ իթտիմ վասիյէթ
Քիմ էօլտիւքտէն սօնրա պէնի էլ էլպէթ ։

Տէֆն իթսիւնլէր պու մուգատտէս մահալտէ
Վասիյէթիմ իճրա օլսուն հէր հալտէ ։

Իշթէ պէնիմ թէրճիմէյի հալիմ պու
Սէն քի տինլէմէյէ իտէրսին արզու ։

Ալ իմտի պու սանա եատիկեար օլսուն
Հէմ մուհապէթիմտէն պիր ասա̀ր օլսուն ։

Digitized by Google

Օգու պու քիթապը հասրլը քէլամ
Մահզուն օլան կէօյնիւն օլսուն չատիկեամ.

Լագլաքի զանն իթմէ պու հիքեայէթի
Պու քիթապտէ մահֆուզ հագգըն հիքմէթի.

ԺԱ.

Աչ կէօզիւն կըսսէտէն հիսսէ ալ էյ ճան
Պէյհուտէ կէչիրմէ էօմրիւնի հէման.

Պու տիւնեատէ ինսան իչիւն բահէթ եօգ
Պին տիւրլի ֆէլաքէթ տէրտ ու միհնէթ չօգ.

Պու ճիհան տէնիլէն միհնէթ խանէ տիր
Ալամ ու քէտէրտէն պիր նըշանէ տիր.

Հէր քէս քէնտի մըգտարինճէ ղէմ չէքէր
Սահպա կիպի քեասէ քեասէ սէմ չէքէր.

Կէրէք շահի զիյշան կէրէք ֆըգարա
Գուրթուլամազ տիւնեա ղէմինտէն ասլա.

Մէսուր զանն իթտիյին սէնատէն զիեատէ
Տէրտ ու պէլա քէտէր չէքէր տիւնեատէ.

Էյ տիլ պու ճիհանըն նէսինէ խուրրէմ
Նասրլ պէլ պաղլասըն պու խաքէ ատէմ.

Պու կիւն վար եարըն եօգ պիր խէյալաթ տըր
Տիւչիւնիւրսէն էկէր էօզկէ հալաթ տըր.

Կէրչի քիմ սուրէթի խօշ տըր ճիհանըն
Լաքին հէր պիր հալի պօշ տըր ճիհանըն.

Digitized by Google

Ագիլ օլան զէրրէ իթիպար իթմէզ
Տիւնեա մալի իլէ իֆթիխար իթմէզ։

Քիմի կէօրտիւն խօշնուտ քէնտի հալինտէն
Եախօտ վէֆա կէօրմիւշ տիւնեա մալինտէն։

Հիյնի սէֆէրինտէ ճիւմլէսին ինսան
Պըրաղուպ պուրատա կիտէր նակեահան։

Պէշ արշըն քէֆին տիր հագգը ինսանըն
Պիր ավուճ թօբրաղ տըր վիճուտի անըն։

Պէգասը եօգ ճիհան ֆանի տիր ֆանի
Մատէմ քի ֆանի տիր նիթմէլի անի։

Ղամանէն մահզուն էլէմինտէն միւքէտտէր
Օլմաղ պու ճիհանըն էր օղլու էրլէր։

Կէր պէգա իսթէրսէն բաղ էյլէ էօզիւն
Այէմի պէգայէ չէվիրիւպ եիւզիւն։

Վիճտանընը թաթիր էյլէ իսեանտէն
Իւմիւտին գաթ իթմէ ղանի սիւպհանտէն։

Պիլմիշ օլ քի պունտա միւքէտտէր օլան
Էսէրի միհնէթի տէրտ քէտէր օլան։

Այէմի պէգատէ շատ օլաճաղ տըր
Ամալինէ կէօրէ ֆէյզ պուլաճաղ տըր։

Էկէր թապի իսէն Իսայէ էյ տիլ
Հէր պիր հալին էյլէ անէ մուգապիլ։

Հէր նէ չէքսէն տախի իթմէ շիքեայէթ
Հալինէ շիւքր իտուպ էյլէ գանա'էթ։

Պաղ քի գուրթարըճըն նէ ճէֆա չէքմիշ
Նէ տիւրլի էլէմլէր նէ էզա չէքմիշ։

Digitized by Google

Օլ միապարէք սիմասընա վուրտուլար
Յոնրա վուրան քիմ տիր տէյու սորտուլար։

Մահքէմէտէն մահքէմէյէ սիւրէրէք
Ճանիլէր միսալի ճէզա վիրէրէք։

Պաշընա տիքէնլի պիր թաճ գոյտուլար
Իւրեան իտուպ էլպիսէսին սոյտուլար։

Թահքիր իտէրէքտէն եիւզիւնէ մահզա
Թոգատ վուրուպ թիւքիւրտիւլէր հաքէզա։

Խաչ իւսթինտէ էօլտիւրտիւլէր ագըպէթ
Ինսան կիպի տէֆն իթտիլէր նիհայէթ։

Պիզիմ իչիւն սապը էյլէտի ճէֆայէ
Ալլահ իքէն բազի օլտու ճէզայէ։

Եա պիզ նիչիւն իթմէյէլիմ թահամմիւլ
Քէնտիմիզի իտուպ հագգա թէվէքքիւլ։

Քէնտի տիւշմէնլէրին Բապպիմիզ ցիսքուս
Ավֆ էյլէտի սուչլարընը պա խուսուս։

Սէնտէ բէֆիգինին սուչունա հէր պար
Զէշմի ինսաֆ իլէ իտէ կէօր նազար։

Տիւնեատէ միսաֆիր օլտուղուն ֆէրք իթ
Պու սէօզիւմի տիւշիւն մանասընն տէրք իթ։

Սուրուրինտէն մէճնուն օլմա ճիհանընն
Քէտէրինտէն մահզուն օլմա ճիհանընն։

Ալլահա վէր զիքր ու ֆիքրինի ախէր
Օլմաեասընն տիւնեա ահրէթ միւքէտտէր։

Խէվֆը խիւտա գայրմ օլսուն գալպինտէ
Լութֆ ու միւրվէթ տայրմ օլսուն գալպինտէ։

Digitized by Google

Տիւշմէնի ութանտը սախավէթ իլէ
Գալպինի շատ էյլէ միւրիւվվէթ իլէ ։

Թէշէպպիւս իթտիյին իշի էվելճէ
Պաշլամատան տիւշիւն ինճէտէն ինճէ ։

Պաշլատըղըն իշտէ սապէթ գատէմ օլ
Եանի նամուսընը թանը ատէմ օլ ։

Պիր լահզէ ինսաֆը էլտէն պըրագմա
Ադիլ օլ քիմսէնին գալպինի երգմա ։

Հադ ատըյլա իյլէ իշէ խպթիտա
Ատալէթտէն ուտուլ իյլէմէ հաթտա ։

Պու մէսէլի տիւշիւն ֆիքը էթ եալընըզ
Իյնէյի սանա սօգ էլէ չուվալտըզ ։

Միղանը հագըգաթ օլսուն էլինտէ
Ասլա եալան պուլունմասըն տիլինտէ ։

Հադգա եարար օլմագլըղա ճահտ էյլէ
Ցայըմ հադգը պուլմագլըղա ահտ էյլէ ։

Թէրք իթ ճէհալէթի էհլի քեամիլ օլ
Խալգ նէ տէրսէ տէսին սէն տէրեա տիլ օլ ։

Ցիւնեատէ սաատէթ իլմ իլէ օլուր
Անճա քիշի քէմալէթլէ ֆէյզ պուլուր ։

Խալգա մէնֆուր հադգա մագպուլ օլա կէր
Ցիւնեա ահրէթ ֆէյզու քէմալ պուլա կէօր ։

Պիր ճահիլին պաշը կէօյէ իրսէ կէր
Ալտանմաքի հադգա օլմազ միւէսսէր ։

Նէ ագլընա կիւվէն նէ սէրվէթինէ
Նէ հիւսնիւ սուրէթէ նէ գուտրէթինէ ։

Digitized by Google

Հէր իշին սօնունը իյլէ թէֆէքքիւր
Պէյհուտէ չէյլէրլէ իթմէ թէֆախուր.

Պիր քիմսէյէ ասլա իյլէմէ թայիպ
Ճիւմլէնին խաթըրընը իյլէսէն թահրիպ.

Քիմսէլէրի թահքիր իյլէմէ ճանա
Ցըրդարայը տիլկիր իյլէմէ ճանա.

Պիր դարընճա խաթըրըն գըրմա հալիմ օլ
Հիտտէթ ու շիտտէթտէն տայըմ սալիմ օլ.

Ճամը հագիգաթը իչէն մէսթ օլմազ
Մահճուպ ատէմ ասլա պայի պէսթ օլմազ.

Սէն քէնտին պէսթ իթ քի րիֆէթ պուլասըն
Ճիւմլէտէն րաղպէթ ու հիւրմէթ պուլասըն.

Մահրուր օլանլարըն խասմի Ալլահ տըր
Իշթէ պու հագիգաթ պի իշթիպահ տըր.

Թահամմիւլ իտէ կէօր տէրտ ու միհնէթէ
Մէյուս օլուպ տիւշմէ տէշտի հայրէթէ.

Ջիւնքի պիր կիւն եօգ քի ագշամ օլմասըն
Պիր քէտէր օլմազ քի խիթամ պուլմասըն.

Գուլաղընա քիւպէ իյլէ պու սէօզիւմ
Տիգդաթ իլէ տինլէ կէլ իքի կէօզիւմ.

Ճէնապը Ալլահա թէվէքքիւլ իյլէ
Հէր տէրտ ու պէլայէ թահամմիւլ իյլէ.

Զիրա իճրա օլուր նէ իսէ թագտիր
Թէտպիր իլէ թագտիր օլունմազ թաղյիր.

Օգու հիքեայէթիմ իպրէթ ալ պէնտէն
Հագիգաթի հալի գըլ սուալ պէնտէն.

Digitized by Google

Պաշա կէլէն պուննա ֆէլաքէթի պէն
Սապր օլունմազ րինճ ու մէշագգաթէ պէն ·

Ալլահա կիւվէնիւպ թահամմիւլ էթտիմ
Տայիմա էմրինէ թէվէքքիւլ էյլէտիմ.

Չիւնքի պու ալէմտէ հէր պիր խայր ու շէր
Իմրի հագգլէ անճա զուհր օլուր ախէր ·

Մուլթլու օլ շախսէ քի պու հալի պիլիւր
Խայր ու շէրի էճր ու վէպալի պիլիւր ·

Հագըգաթ եօլունտան այրըլմազ պիր ան
Իօմրիւնիւն ախէրին տիւշիւնիւր հէման .

Տիւնեանըն վարինէ իթիպար էթմէզ
Հագտան պաշգա պիր շէյ իխթիյար էթմէզ ·

Օղրաշմազ պէյհուտէ էմէլլէր իլէ
Հաշր օլուր նուրի կիպի ամէլլէր իլէ ·

Պիլիր պու տիւնեանըն եալան օլտուղուն
Էհլի հալ օլանէ զընտան օլտուղուն ·

Անըն չիւն տիւնեատէն քէֆֆը եէտ իտէր
Հէր խուսուստա Հագգըն եօլունա կիտէր ·

Պիլիր կիտէճէյի եօլ գարանլըգ տըր
Անը ֆէրգ իթմէմէք ղաֆիլանլըգ տըր ·

Անըն չիւն էլէյլէ չէմմասըն եագար
Եանի ֆըրգարայէ ինսաֆլէ պագար ·

Շիւպհէսիզ միւրատէ վասըլ օլուր օլ
Ճէննէթի ալատէ րահէթ պուլուր օլ ·

Սէն տախի էյ նուլթգըմ իտէն գըլըաաթ
Ջանըն իյլէմէ սէօզլէրիմի թիւրահաթ ·

Digitized by Google

Աչուպ ճան գուլաղըն էօյլէ կիւշ էյլէ
Մէօզլէրիմ կիւչինէ պիր մէնկիւշ էյլէ ·

Նէֆսիմիզտէն մաղլուպ օլմայալըմ պիզ
Հագ լինտինտէ մահճուպ օլմայալըմ պիզ ·

Պու տիւնեանըն ղըլլ ու ղըշըն թէրք էյլէ
Տէտիյիմ սէօզլէրի տիւշիւն տէրք էյլէ ·

Բաք իտէրէ.ք վիճտանըմըզ մուհասըլ
Ճէննէթի ալայէ օլալըմ վասըլ ·

Օլ գուրթարըճըմըզ Րապպիմիզ Յիսուս
Պիր Նումունէ օլսուն պիզէ պախուսուս ·

Պիզիմ չիւն տէօքտիւյիւ գանըն աշգընա
Գուրթարտըղը պունճա ճանըն աշգընա ·

Շէֆաաթ էյլէյուպ հէման Ալլահտէն
Ճանըմըզը խէլաս իթսիւն կիւնահտէն .

Քէնտիմիզի անէ միսալ իտէլիմ
Աշգըյլա ճանըմըզ իշղալ իտէլիմ ·

Ֆիքըր իտէրէ.ք չէքտիկլէրի ազապը
Գօյմայալըմ պիր տէմ էլտէն սէվապը ·

Թա.քի միւրատ ու մագսատէ էրէլիմ
Ճէննէթի ալատէ եիւզիւն կէօրէլիմ ։

ԽԻԹԱՄ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ԹԻՓ ԼԷՎԻՍ

ՎԷ ՃԸՐԱՂԸ

معارف عموميه نظارت جليله سنك ۹ رمضان ۳۰۹ و ۲٦ مارت
۳۰۸ تاريخلی و ۹۸ نومرولی رخصتنامه سيله نشر اولنمشدر

مصارفی آمريقان مسيونر شركتی طرفندن تسويه اولنه رق طبع اولنمشدر

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍԱ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1892

Digitized by Google

Digitized by Google

ԹԻՓ ԼԷՎԻՍ ՎԷ ՉԸՐԱՂԸ

ՊԱՊ 1

"ԷՔՄԷՅԻՆԻ ՍՈՒԼԱՐԸՆ ԵԻՒԶԻՒ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ԱԹ։"

Օտա խընճախըրնճ տօլու իտի։ Պէօյիւք վէ քիւչիւք չօճուգլար, օղլանլար վէ գըզլար գանափէլէրտէ հիչ պօշ եէր պըրագմամըշլար իտի։ Շագիրտլէր "Պու տիւնեատան ուզագ վար պիր ճիհան" իլահիսինին թէրէննիւմինի հէնուզ պիթիրմիշլէր իտի։ Մէքթէպին նազըրը տախի օտատա աշաղը եօգարը կէզինմէքտէ վէ խօճասըզ գալմըշ սընըֆլարա օտանըն եօգարը ուճունտա եազը խանէսին եանընտա պուլունան գանափէտէ օթուրան զիյարէթճիլէր իչինտէն խօճալար կէթիրմէքտէ իտի։

Գափույա եագըն պուլունան ուզուն գանափէյէ պու սապահ իւսթլէրի պաշլարը քիրլի վէ եըրթըգ վէ եալըն այագ օլան 6 չօճուգ օթուրմըշ իտի։ Մու՛ալլիմէնին սանտալիասը պօշ իտի։ Անլէր կէօյա օրայա պէօյիւք պիր քէյֆ իչիւն կէլմիշլէր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտիլէր։

Անլէրին էսքի փիւսքիւ էսվապլարընտան, քէչէլէնմիշ սաչլարընտան վէ հաթթա պագըշլարընտան պիլէ պիր քիմսէնին անլէրի շէհրին արգա թարաֆընտա պուլունան տար սօգագըն հագիր խանէլէրինտէն թօփլայարագ Կիրակի մէրթէպինէ կէլմէյէ գանտըրմըշ իտիյի աշիքեար իտի։ Կիրակի մէքթէպի այտըն վէ խօշ

Digitized by Google

պիր օտա օլուպ կիւնէշլին փէրթէվլէրի իչէրիյէ կիրէրէք՝ պէյազ վէ թէմիզ էավապըը գըզճըղազլար, վէ գար կիպի պէյազ պօյուն պաղլարը չիւպհէսիզ հէման օ սապահ գայըրըճըը գըզ գարնտաշ եա անտալարընըն կիւզէլ էլլէրիյլէ կէչիրիլմիշ օլան մինի մինի օղլանլար իւզէրինտէն 'աքս էտէր իտի ։

Ֆագաթ քէօշէտէ օթուրան իչպու չօճուգլար եալըն այագլարըյլէ պիրի պիրլէրինէ թէքմէ վուրմագտա պիրի պիրլէրինին սաչընը չէքմէքտէ, եախօտ պիրի պիրլէրինէ պագարագ կիւլիւպ շագըրմագտա իտիլէր ։

Նազըր անլէրին էօնիւնտէ տուրարագ “Սապահլար խայր օլսուն չօճուգլարըմ, հէփինիզի պուրատա կէօրտիւյիւմտէն տօլայը սէվինիրիմ ։ Մու'ալլիմէնիզ նէ՞րէտէ” տէտիքտէ, անլէրտէն պիրի,

“Էօյլէ պիր չէյ եօգ” տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

Տիկէր պիրի “Ղա՞իպ օլմուշ” տէտի ։

Իւչիւնճիւ պիրի “Գօրգուսընտան կէլմէտի . չու չօճուղը, Թիփի կէօրի՞ւյօր մըսըն, կէչէն Կիրակի այաղընը մու'ալլիմէնին փիսթանընա կէչիրտի . Թիփ իչիմիզտէ էն ֆէնա չօճուգ տըր,” տէտի ։

Ջանըն էտէրսին պու սէօզլէր չօճուգլարըն հէփիսինէ խօշ կէլտի, զիրա հէփիսի տախի օլ գատար գահգահա իլէ կիւլմէյէ պաշլատըլար քի սագ Թարաֆլարընտաքի գանափէտէ օթուրան գըզճըղազլար նէ օլմուշ իտիյինի կէօրմէք իւզրէ տէօնիւպ անլէրէ պագտըլար ։

Թիփ տէ փարմագլարըյլէ տարանմամըշ սաչընը գարըշտըրարագ սա՞իրլէրի իլէ պէրապէր կիւլմէքտէ իտի ։

Digitized by Google

Նազըր, "Շիմտի սիզէ եէնի պիր մուʼալլիմէ կէթիրէճէյիմ քի զանմըմճա անտէն խօշլանաճագսընըզ վէ ումարըմ քի անընլէ էյի վարընաճագսընըզ," տէտի։

Զիյարէթճիլէրէ մախսուս գանափէտէ եալընըզ պիր քիմսէ գալմըշ օլուպ, օ տա Միսս Փէրրի նամ ութանղաճ վէ ուսլը պիր գըզ իտի։

Նազըր սէօզիւնիւ պիթիրինճէ Միսս Փէրրի ճէվապէն տէտի քի "Մր. Փարզըր, պէն օ սընըֆըն տէրսինէ պագամամ. պուրայա կէլմէլէրինտէն պէրու օլ չօճուգլարը կէօզէթլէտիմ, անլէր փէք եարամազ կէօրիւնիւյօրլար վէ տօղրուսը թավր ու հարէքէթլէրի տէ թամամ կէօրիւնիւշլէրի կիպի տիր։"

"Պօյլէ իսէ, անլէրի քէնտի նազարը տիգգաթլարընը պիւսպիւթիւն քէօթիւլիւյէ վէրմէյէ՞ մի պըրագալըմ։"

"Խայր, լաքին . . . տօղրուսը օլ չօճուգլարա պէնտէն տահա էյի պիր մուʼալլիմէ, անլէրին տիգգաթընը ճէլպ էթմէնին եօլունը պիլիր պիր մուʼալլիմէ լազըմ տըր։"

"Ցագաթ, խանըմ, շիմտի սիզտէն պաշգա պիր քիմսէ եօգ տըր։" Միսս Փէրրի տահա չէքինմէքտէ վէ թէլաշլը կէօրիւնմէքտէ իքէն, Մր. Փարզըր էյիլէրէք ուսուլ իլէ անըն գուլաղընա "Մատամ քի պու էն էտնա գարնտաշլարըմըն պիրինէ էթմէտինիզ, պանա տախի էթմէմիշ օլտընըզ," քէլամընը սէօյլէտի։

Պունըն իւզէրինէ Միսս Փէրրի չափուճագ այաղա գալգտը, վէ չալը իւզէրինէ ալարագ վէ կէօյա սէօզիւնիւ պիթիրինճէյէ գատար ճէսարէթի գալ-

մազ տէյիւ գօրգարագ, չարչափուք ՙՙԿիտէրիմ, Մր. Փարգըր, մաատամ քի պաշգա պիրի եօգ տըր, էյիմտէն կէլէնի էթմէյէ չալըշըրըմ, լաքին, ա՛հ նէ գատար գօրգույօրըմ," տէտի ։

Ուզուն օտանըն իչինտէն վէ իւսթլէրի պաշլարը թէմիզ վէ տիգգաթլը չօճուգլար սըրըֆլարընըն եանընտան կէչէրէք, Նազըր Միսս Փէրրիյի գափուսընըն եագընընտաքի գանափէտէ օթուրան չօճուգլարըն եանընա կէօթիւրտիւ, վէ անլէրէ ՙՙԻշթէ չօճուգլարըմ, իշթէ սիզէ Միսս Փէրրիյի կէթիրտիմ, չալըշընըզ, պագալըմ, հէփինիզ տէ թէրպիյէլի քիմսէլէր կիպի տավրանըպ էյի օլա պիլիր մի սինիզ," տէտի ։

Միսս Փէրրի մու՛ալլիմէ մախսուս սանտալեայա օթուրտու իսէ տէ, գօրգուսընտան եիւրէյի թիր թիր թիթրէյօր իտի ։ Միսս Փէրրի օրատան եիւզլէրճէ միլ ուզագտա վագը՛ քէնտի չէհրինին Կիրակի մէքթէպի սընըֆլարընտան պիրինէ տէրս վէրիր, վէ հէր կիրակի անըն էթրաֆընա, կիւլ եանագլը, փարլագ կէօզլիւ պէշ գըզճըղազ թօփլանըր իտի. Ֆագաթ օլ գըզճըղազլարըն վալիտէլէրի անլէրէ տէրսլէրինի սէվմէյի, խօճանըն հէփ սէօզլէրինի րի՛այէթլէ տինկլէմէյի, տու՛ա վագթընտա իհթիրամլէ պաշլարընը էյմէյի էօյրէտիրլէր, խուսուսա, գըզճըղազլար քէնտիսինի վէ քէնտիսի տէ գըզճըղազլարը սէվէր իտի ։ Ամմա պու չօճուգլար փէք ֆարգլը իտի. հէր նէ հալ իսէ պիր չէյ սէօյլէնմէլի իտի, զիրա րահաթսըզ վէ օյունպազ օլան ալթը չօճուգըն ըշըլայան վէ չըլտըր կէօզլէրի մու՛ալլիմէնին իւզէրինէ տիքիլմիշ իտի ։

Digitized by Google

Մէրգումէ Թաթլըլըգլէ "Ջօճուգլար պու կիւն իչին տէրս հազըրլամը՞շ մը սընըզ" թէտիքտէ, տա՛իմա իլէրիյէ աթըլըր օլան Պոդ Թըրնըր "Սայ քի եօգ" թէյիւ՝ ճէվապ վէրտի․

"Պիզ չօգ տէրս ալանլարտան տէյիլիզ։"

"Պիզ անճագ օրթալըգ չօգ սըճագ օլուպ տա պալըգ ավլամաղա եախօտ մէյվէ թօփլամաղա կիտէմէտիյիմիզ վագըթ պուրայա կէլիրիզ։"

"Թիփ Թէնպէլ օլուպ գափուտան պիր ազ էօթէյէ պիլէ կիթմէք իսթէմէտիյինտէն պուրայա կէլիր։"

Էօթէտէն Թիփ տէտիքլէրի չօճուգ, ինճէ պիր սէս իլէ "Խայըր, խայըր, կիւնէշտէն սըյանէթ իչիւն պուրայա կէլիյօրըմ, էվիմիզ ճիհէննէմ կիպի սըճագ տըր, տէտի։"

Գօրգմըշ օլան Միսս Փէրրի "Ջարար եօգ չօճուգլար" տէտի, զիրա անլէր, շիմտի էն Թուհաֆ պիր չէյ վուգու՝ պուլմուշ տըր կիպի կիւլմէքտէ իտիլէր։

"Պանա պագընըզ, մատամ քի տէրս հազըրլամամըշ սընըզ, սիզէ պիր հիքեայէ նագլ էտէյիմ։"

Շիւպհէսիզ, անլէր լէզզէթլի վէ խօշ հիքեայէ տինկլէմէյէ հազըր իտիլէր։

"Սիզէ պիր չօճուղա օն իւչ եաշընտա իքէն վուգու պուլան պիր վագը՛ա նագլ էտէյիմ։ Ջօճուղըն իսմի Րօպէրթ իտի. պունը քէնտիսի պանա հիքեայէ էթմիշ իտիյինտէն անըն կէրչէք օլտըղընա էմին օլա պիլիր սինիզ։

"Պիր աքշամ Րօպէրթ եավաշ եավաշ եիւրիւյէրէք շէհրին պէօյիւք ճատտէսինտէն աշաղը էնմէքտէ իտի։"

Պօպ Թըրնըր, "Օլ չէհրնէրէաէ տիր" տէյիւ սօրատուս։

"Ուզագ, պուրատան չօգ ուզագ։ Գէնտիսինլին տէօզիւնէ կէօրէ փէք տարղըն վէ մահղուն իտի, նէ կիտէճէք խուսուսի պիր եէրի, նէ տէ էտէճէք պիր իշի վար իտի։ Էփէյի եէր կիթտիքտէն սօնկրա եօլըն իքիյէ այրըլտըղը եէրէ կէլտի վէ քէնտի քէնտինէ 'Աճէպա չիմտի սօլ Թարաֆա տէօնէրէք էվէ կիտէյիմ տէ, եաթաճադ վազթա գատար կէզինէյի՞մ մի, եօգսա ատղ Թարաֆա տէօնէրէք պիր ազ ըրմաղա տօղրու մը կիտէյիմ' տէտի։

"Անկլայօրսընըզ քի Ռօպէրթին միւֆէրրիհ խանէսի եօգ իտի, վալիտէսի էօլմիւշ, փէտէրի տէ պէքրի իտի։

"Պէօյլէ տուրմուշ տիւշիւնիւր իքէն տիկէր Թարաֆտան պիր չօճուգ կէլիպ 'Էվէ կիտէ՞ըմի սին Ռօպ,' տէտիքտէ, Ռօպէրթ, 'Պիլմէմ, պիր գարար վէրէմմէյօրըմ,' տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"'Պիզիմ էվէ կէլի՞ըմիսին, Թօփ օյնարըզ։'

"Ռօպէրթ հալա պէքլէյօր իտի։ Վագա՛ա Թօփ օյնամայը սէվէր վէ, արգատաչլըգտան տախի եալընըզ պաշընա կէզմէքտէն զիյատէ խօշլանըր իտի. եալընըզ պաշընա ըրմաղա տօղրու կիթմէյի տիւշիւնտիւյիւնիւն սէպէպինի քէնտիսի տէ պիլմէյօր իտի։ Պունընլէ պէրապէր զանն էտէրսին պիր շէյ անա պիր տիւզիւյէ 'Պու Թարաֆտան կիթ, ատղ Թարաֆա տէօն, հայտէ ըրմաղա կիթ,' տէմէքտէ իտի, չէօյլէ քի, 'ազբպէթ 'Խայըր, պէնճէ էվվէլա շու Թարաֆա կիթսէմ էյի օլուր,' տէյէրէք քէօշէյի տօլաշտը վէ ըրմաղա եէթիշմէյէ անճադ պիր գաչ ատըմ գալտը։

Digitized by Google

Գօպ, "Օլ պիր չօճուգ նէ՞ օլտու" տէյիւ սօրտու.

"Թամամ օ սըրատա, սա՛իր պիր գաչ չօճուգ տահա օրայա կէլտիյինտէն անլէր իլէ պէրապէր կիթտի։

"Ըրմաղըն քէնարընտա պէօյիւք պիր աղաճ օլուպ, աղաճըն ալթընտա Ռօպէրթին 'Պէնիմ եէրիմ տիր' տէտիյի պիր մահալ վար իտի իսէ տէ, պու տէֆ'ա օրատա պաշգա պիր քիմսէնին օթուրմըշ իտիյինի կէօրտիւ։ Օլ ատէմ էլինտէ գըսմէն գափանըգ պիր քիթապ թութմըշ վէ աղաճա տայանմըշ օլարագ կիւնէշին պաթմասընը սէյր էտիյօր իտի։

"Պու քիմսէ Ռօպէրթին այաղընըն սէսինի իշիտինճէ տէօնէրէք անա 'Ագշամլար խայր օլսուն, օթուրը՞ր մըսընըզ' տէտիքտէն սօնրա Ռօպէրթէ եէր կէօսթէրտի, Ռօպէրթ տախի չիմէնին իւզէրինտէ անըն եանընա օթուրտու։

"Մէրգում 'Տէմին պիր չօճուգ տիւկէր պիր չօճուղա՝ Ռօպէրթ էվէ կիտէրմիսին տէյիւ չաղըրըյօր իտի. 'Աճէպա օլ չաղըրան չօճուգ սէ՞ն մի իտին' տէյիւ սօրտուգտա, Ռօպէրթ 'Խայըր, Հալ Գարթըր քէօշէտէն տէօնտիւյի սըրատա պանա օլ վէճհլէ չաղըրտը,' տէտի։

"'Տէմէք քի սանա սէօյլէյօր իտի։ Էօյլէ իսէ պէն տէ սանա 'այնի սու՛ալը էտէյիմ, էվէ կիտէ՞ր միսին։' Ռօպէրթ եինէ,

"'Խայըր, զաթէն էվտէն կէլիյօրըմ,' տէտի։

"'Էվվէթ, ֆագաթ,' փարմաղըլէ մավի կէօյիւ կէօսթէրէրէք, [illegible] կիտէճէ՞ք մի սին, իշթէ հագգընտա սէօյլէտիյիմ էվ օ տըր։ Պիր ազ էվվէլ քի-

Digitized by Google

թաղատա օգուտը ղրմ ֆասըլ տախի անըն հազգընտա իտի։ Անը խաթրըմա կէթիրէն պու ըրմազ իտի։ Օգուտը ղրմ ֆասըլտա վէ պանա պիլլուր կիպի պէրրազ օլարազ . . . հայաթ սուլընըն փաք ըրմաղընը կէօսթէրտի տէնիլտիքտէն սոնկրա, հէր պիր զափուսը պիր ինճուտէն 'իպարէթ վէ մէյտանը . . . խալիս ալթուն' օլան չէհր թա'րիֆ օլունմըշ, վէ պա'տէհու սէքէնէսինին կիյտիքլէրի խի'թալար իլէ թանլար վէ չալտըգլարը թանպուրլար զիքր էտիլմիշ տիր։ Պու սրճազ կիւնիւն ազշամընտա պու խանէնին էն կիւզէլ նէանէլէրինտէն պիրի Անլէրէ նէ կիւնէշ նէ տէ պիր նէվ' հէրարէթ վուրմայտազ տըր տէյիւ էտիլէն վա'տ տըր։ Օլ խանէյէ կիթմէ՞զ մի՞ սին, զուզրմ։'

"Բօպէրթ փէք հայրէթտէ զալմըշ օլարազ, 'Գիլմէմ, տէտի,"

Պու արատտա նազըր չանը չալտըղընտան Միսս Փէրրի հիքեայէսինի չափուք պիթիրմէյէ մէճպուր օլարազ տէտի քի,

"Զօճուզլար, սիզէ օլ քիմսէնին հէպի սէօղլէրինի նազլ էթմէյէ վազթ եօզ տըր, ֆազաթ օլ միւքեալէմէտէն սոնկրա, Բօպէրթ զիքր օլունան չէյլէր իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ պաչլատը, վէ ազ վազթտան, Գիթապը Մուգատտէսի օգումայը վէ տու'ա էթմէյի էօյրէնտի։ Պու չէյ պուլունան էլլի սէնէտէն զիյատէ պիր միւտտէթ էվվէլ վուգու' պուլմըշ տըր։ Օլ չօճուգ էլ եէվմ պիր վա'իզ օլուպ չօգ տէֆ'ա անըն վա'ղընը տինկլէմիշիմ. պիր տէֆ'ա օ պանա տէտի քի 'Օլ ազշամ պէնի սոլ թարաֆա տէյիլ սաղ թարաֆա տէօնմէյէ թէչվիզ էտէն Ալլահ խոյինէ սա"իմա ինանճաղըմ,"

Digitized by Google

Թամմ պուրատա Թիֆ "Օֆ" տէյիւ պաղըրտը վէ Միսս Փէրրի տախի տէրհալ խիթամ վէրտի։

Թիֆ չըղդարտըղը չամաթանըն սէպէպինի պէյան էթմէք իւզրէ "Ցովսէփ պէնի չիմտիքլէտի" տէտի։

Ֆագաթ մուՙալլիմէ չօճուգլար նազլ էթտիյի հիքեայէյի տիգգաթլէ տինկլէմէտիքլէրինտէն տօլայը փէք սըգըլտը։ Չօճուգլար գանափէնին պիր ուճունտան տիկէրինէ գայարագ վէ պիրի պիրինի չէքէրէք, չիմտիքլէյէրէք վէ վուրարագ հիչ ռահաթ օթուրմատըլար, վէ խօճանըն հիքեայէյէ պաշլամասընտան պէրու պիր չօգ եարամազլըգլար էթտիլէր իտէ տէ, կէօրիւնիւր քի արա սըրա պա՛զը սէօզլէր իշիթմէքտէ իտիլէր. պու սէպէպտէն Միսս Փէրրի չար նաչար հիքեայէյէ տէվամ էթտի. զիրա պաշգա նէ եափաճաղընը պիլմէզ իտի։

Տէրսլէր խիթամ պուլուպտա օլ չամաթաճը սընըֆ 'աճէլէ իլէ տաղըլտըգտա Միսս Փէրրի նազըրա խիթապէն "Ա. Մր. Փարգըր", օլ սընըֆա չօճուգլարըն հալինտէն անկլայան պիր քիմսէ խօճալըգ էթմէլի իտի։ Անլէրէ հիչ խայըրըմ տօգունմատը լաքին չալըշտըմ," տէտիյի սըրատա կէօզլէրի եաշ իլէ տօլտու։

Նազըր թաթլըլըգլէ "Սիզ էլինիզտէն կէլէնի էթտինիզ. հիչ պիրիմիզ անտէն զիյատէ պիր շէյ էտէմէյիզ" տէտի։

Օլ խանըմըն գուլաղընա լաթիֆ պիր սէս "Էքիլէճէք Թօխում կէօթիւրէրէք աղլայըշլէ չըգըպ կիտէն՝ էլպէթթէ տէմէթլէրինի կէթիրէրէք մէսէրրէթլէ տէօնէճէք տիր" այէթինի տէմէլի իտի։

ՊԱՊ 2

"ՎԷ ՊԱ՛ՋՐՍԸ ԷՑԻ ԹՕՓՐԱԳ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ՏԻՒՇՄԷՓԼԷ ՄԱՀՍՈՒԼ ՎԷՐՏԻ։"

Թիփ Լէվիս էանէյիպ կէրինտի վէ 'ազբպէթ Փաղար էրթէսի կիւնիւ սապահլայրն կէճ վագբթ կէօղէրինի աչտը, վէ կիւնէչին քէնտի զիյարբյլէ օտայը տօլատուրմագտա իտիյինի կէօրիւնճէ էանէյէ-րէք "Ա՛հ, եինէ սրգրնթը. զանանրմճա եաթագտան գալգաճագ վազթ տրը։ Գեա՛ չքի եաթագտան գալգ-մագ պու գատար կիւճ օլմատա իտի, պու չէյ եաթբպ ույումանրն հէփ թատրնը գաչբրբյօր, ֆագաթ չա-փուճագ գալգմաղսամ ճէղա վար" տէտի։

Գունը տեյէրէք չարնաչար եէրինտէն գալգտը վէ եբրթբգ տէօքիւք եաթաղրնտան տբչարը չբգ-տբգտան հէման պիր գաչ տագիգէ սօնկրա էսվա-պրնը կէյիպ պիթիրինճէ, թամմ եինէ էվվէլքի կիւն Միսս Փէրրինին սընբֆբնտա եարամազբզալ-բրն պէօյիւք գբսմրնը էտէն, վէ թէփէտէն թբր-նաղա գատար, եա՛նի հէնուզ տարանմամբշ վէ պէլ-քի տէ տարանմայաճագ օլան գբվրագ սաչբնտան պաչլայարագ եալբն վէ քիրլի այագլարբնա վարբն-ճայա գատար թբպգը Թիփի քէնտիսի իտի։

Ինչնտէ եաթմբշ օլտբղը եաթագ քիրլիլիք թա-բաֆբնտան Թիփէ փէք պէնկզէմէքտէ, օտա իսէ փիսլիքճէ եաթագտան կէրի գալմամագտա իտի։ Հէր չէյ թօղլարբն, էսքի փիւսքիւլէրին վէ ֆա-գիրլիյին չիրքինլէչտիրէ պիլտիքլէրի տէրէճէտէ, չիրքին կէօրիւնմէքտէ իտի։ Կէօյա եօրատմրնը

Digitized by Google

տիւզէնինի պիթիրմէք մագսատիյլէ , Թիփ փարմագլարըյլէ սաչընը տիւզէլթիքտէն սօնկրա սալընգան կիւպի սալլանան նէրտիւպանտան մաթպախա էնմէյէ պաշլատը ։

Զանն էտէրսին քի օլ մաթպախըն Թիփի ղազապլանտըրմագ իչիւն խուսուսի ույղունլըղը վար իտի ։ Սօֆրանըն իւզէրինտէ պուլունան եալընըզ եէյէճէք եարըմ էքմէք օլուպ , սինէքլէր հէփիսինի եէյիպ պիթիրէճէքլէր կիպի սիւրիւ իլէ անըն իւզէրինէ գօնմուշլար իտի ։ Ցուլիսին կիւնէշի մաթպախըն չարգ թարաֆընտա պուլունան պիրինճի փէնճէրէսինտէն իչէրի կէլիպ օրթալըղը այտընլաթմագտա իտի ։ Թիփ այագլարը փէտէրինին չիզմէլէրինէ չարփըլարագ թիւքզէտի , անտէն սօնկրա վալիտէսինին էյիլէրէք պիր ազ էթ փիշիրմէքտէ օլտըղը սօպանըն եանընտա կիթտի ։

‘‘Թիփ , պու նէ գատար եաթմագ . վագթ ագշամ օլտու ։ Սէնին կիպի պէօյիւք պիր չօճուղըն չիմտիյէ գատար եաթըպտա , գահվէ ալթըսընը հազըրլամագ իչիւն վալիտէսինի օտուն վէ սու կէթիրմէյէ պրագմասընտան տօլայը տօղրուսը ութանըյօրըմ ։”

(Թիփ գահգահա իլէ) ‘‘Պիր ազ տա սէնին իչիւն փիշիրտին , տէյի՞լ մի , Փէտէրիմ նէ՞րէտէ ։”

“Շիմտիյէ գատար պուլունտըղը եէրտէ , եաթագտա ույույօր ։ Ա՛հ , նա՛սըլ ատէմլէրին էլլէրինէ տիւշմիւշիւմ , ’էօմրիւմտէն պէզտիմ ։”

Մատամ Լէվիս պուղուսը չըգմագտա օլան չայ իպրըղը եանընտան պիր ազ կէրի կիտէրէք ալընըն թէրինի սիլտիքտէն սօնկրա պէօյիւք ֆօթասըյլէ եւ-

Digitized by Google

զիւնիւ եէրիսաղէլէսի։ Զէվալը գարը փէք եօրղունն վէ սարղրն կէօրիւնիւյօր իսի։

Գունընկէ պէրապէր Թիփին վալիսէսի կէօրիւնիւյիւ գատար սարղրն սէյիլ իսի, չու գատարքի Թիփին մատատէսն խապէրի եօգ իսի։ Օլ սապահ զէվալը վալիսէսինին գալպի քէսէրլէ սօրու իսի։ Մէրգումէ օլ սապահ էօյլէ ույումասընսանա սօլայը, զէվձինի սալա թա՛եիպ էթմէսիքտէն պաշգա, հաթթա իշքէնճէլի պիր կէճէսէն սոնկրա անընն եօրղուն վիճուսընընն պիր ազ բահաթլանմասընսան սօլայը սէվինիյօր իսի։ Սապահլայըն գայէթ էրքէն եաթաղընսան գալգարագ գօճասընընն պաշընը եոյգամըշ, հաթաղրն չարշապ վէ եօրղանընը տիւզէթմիշ, վէ գօճասընընն բահաթա ույումասը խաթրը իշիւն հիչ բահաթ տուրմազ մա՛սումընը գուճաղրնա ալըզ օտանընն իշինտէ կէզինմիշ իսի։ Խայրը, խայրը. տիւնեատա Մատամ Էվիստէն տահա ֆէնա չօգ գատընլար վար սրը, ֆագաթ պու սապահ Մատամ Էվիսէ քէնտի հալը փէք եաման կէօրիւնտիւ։ Մէրգումէ քէնտինին թէնպէլ վէ եարամազ չօճուղը, իթա՛ատթսրզ վէ թիթիզ գրղճրղազը, օլ գատար չօգ վագթընը սլան սէմիզ, սաղլամ մա՛սումը, կիւն պէ կիւն զա՛ֆիլէշմէքտէ իսիյինի կէօրտիւյիւ գօճասը հագգընտա տիւշիւնմէքտէ իսի. իշպու միւլահազալար իլէ պէրապէր սոն տէրէճէ զարուրէթտէն գուրթուլմալարը իշիւն անլէրին քէնտինին եօրղուն էլլէրինէ միւհթաճ իսիքլէրի տախի խաթրընա կէլտի։ Պու սէպէպտէն անընն սէսինին ինճէ վէ սէօզլէրինին աճը օլմասընա թէ՛ճաճիւպ օլունմամալը սրը։ Իշպու

՛վաղիտէ հէփ սըգլէթ ու սըգընթըլարընը հալընըզ պաշընա չէքմէյէ չալըշըր, վէ հարարըմ տիլէմէք իւզրէ "Էյ ճիւմլէ հօրզուն վէ հիւքյիւլէր, պանա կէլինիզ" պույուրան Խէլաքհարա ասլա միւրաճա՛աթ էթմէզ իտի։

Ցովհան մաթպախըն ճիվարընտաքի քիւչիւք հաթազ օտասընտա պուլունան պէշիկյինտէն պաղըրըը վէրտի։ Անլէրին մուհթազամ օտասը մաթպախ իտի. մաթպախտան պաշգա հալընըզ իքի ուֆագ հաթազ օտասը իլէ իւսթ գաթտա Թիփին հաթտըղը ուֆագ պիր հէր վար իտի։

Մատամ Լէվիս տէրհալ կէօզլէրինի գօճասընըն հաթտըղը օտանըն գափուսընա չէվիրիպ անըն գափալը իտիյինի կէօրիւնճէ, "Կատար, չու չօճուղը ույութ" տէյիւ չաղըրտը։ Տէօշէմէնին իւզէրինտէ օթուրմըշ օլարագ էսքի այագ գապլարընա պէյազ պիր պաղ կէչիրմէյէ չալըշմագտա պուլունան Կատար "Փէքի" տէտի։

"Փէքի" տէմէք գօլայ ամմա ույութմագ պաշգա շէյ տիր. էթտէ կէօրէյիմ։

Ցովհան հաթտըղը հէրտէ "Հէ՞ հա," տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Սօնկրա քէնտիսինէ տիգգաթ օլունմատըղընը կէօրէրէք, կէրչէքտէն հիւքսէք սէսլէ չաղըրըպ պաղըրմաղա պաշլատըղընտան վալիտէսի մաթպախտան ՛աճէլէ իլէ անըն հանընա գօշմագա մէճպուր օլտու։ Ցովհանը պէշիքտէն գալտըրտըղը սըրատա Կատարա խիթապէն "Եարամազ գըզ, փէտէրին պիւթիւն պու կէճէ ույույամայըպ շիմտի պիր ազ ույգուսը կէլմիշ իքէն, ույանմատընը հիչ վաղիֆէ էթմէ՞զ միսին։ Պէշիկյի նի՞-

Digitized by Google

չիւն սալլամաքը։ Շիմոի սէնի տէօյէրիմ հա՜," տէտի։

Կատար թէրս վէ ազղըն պիր չէհրէ իլէ "Սալ-լոտրմ, ամմա ֆա՜իտէ էթմէտի օլա պիլտիյի գա-տար կէօղէրինի պէլէրատէրէք պանա պագտը," տէ-յիւ ճէվապ վէրտի։ Իշթէ պու սըրատա մանթալախ-տան պիր չանղըլթը իշիտիլտի։ Մատամ Լէվիս մա՛սում գուճաղընտա օլտըղը հալտէ, նէ կիպի եէ-նի պիր պէլայա օղրայաճաղընը կէօրմէք իւզրէ եի-նէ մանթալախա սէյիրթտի։ Օ սրատա Թիփ իշ կէօրմէքտէ պուլունմըշ իտի։ Գարնը աճ օլտըղըն-տան էքմէքտէն պիր փարչա քէսմիշ, վէ պիր ազ թէրէ եաղը ալմազա չալըշըրքէն էլինի օտանըն քէօշէսինատ տուրան սու տէսթիսինէ չարփմըշ ի-տի։ Տէսթիլէր ֆուրատթ պուլտըգլարը զէման եու-վարլանըպ գըրըլտըգլարը միսիլիւ, պու տէսթի տահի եուվարլանըպ գըրըլտը։ Թօրղուն վալիտէ պու գազայա թէհամմիւլ էտէմէտի։ Սապրը պիւ-պիւթիւն տիւքէնտի։ Էքմէյին փարչասընը ալըպ Թիփէ աթարագ, "Իշթէ, ալ տա տէֆ՝ օլ, արթըգ պու կիւն եիւզիւնիւ թէքրար կէօրմէյիմ։ Զա-փուդ տէֆ՝ օլ, եօգսա սանկրա՝ Քեաչքի գաչմըշ օլայտըմ՝ տէրսին հա," տէտի։ Իշպու չամաթա ի-չինտէ վալիտէի քէնտի նազար ը տիգգաթընը եա-նըպտա թաժանընը տիպինէ եափըշմըշ օլան էթէ չէվիրտիյի սըրատա, Թիփ էքմէյէ թէրէ եաղը ֆիւրմէյէ, չափգասընը պուլմազա, վէ օլ նախ՝ աշ վէ ըռահաթսըզ էվանն գաչմազա ֆուրատթ պուլտու։

Տահա մէքթէպէ կիթմէք իչիւն պիր սա՛աթ վագթ վար իտի, ֆագաթ իսթէրսէ պիւթիւն կիւնատ

պէքլէյէ պիլիր իտի։ Թիֆ ազատ իտի․ իսթէրսէ մէքթէպէ կիտէր, իսթէրսէ կիթմէզ իտի։ Տօստօղլու քէնտինին խօշլանտըղը մահալէ, կէնիշ, տէրին կէօլէ կիթտի, վէ անըն օթլագ գըյըսը իւզէրինէ եաթարագ պալըգլարըն չու վէճհլէ գօնուշմաղա պաշլատը։

«Ա՜հ, նէ՜ կիւզէլ եիւզիւյօրլար, զաթէն տու սօղուգ տըր, կիւնէշտէն գօրգմազլար։ Քեա՛շքի օլթամ եանըմտա օլսա իտի, չու պէօյիւք փարլագ պալըգլարտան պիրինի թութար, էօյլէն վագթը փիշիրիպ եէր իտիմ։ Ամմա օրթալըգ փէք սըճագ տըր, քի՛մ պալըգ ավլայաճագ։ Պունտան պաշգա օրթալըղըն պէօյլէ սըճագտան գավրուլտըղը պիր կիւնտէ ղէվալը պալըղը սէրին սուտան չըգարմագ ինսաֆսըզլըգ տէյի՞լ մի տիր։ Պու կիւն սուտան պիր պալըգ պիլէ տըշարը չըգարըրսամ, էյիմ գըրըլսըն՛

Միսս Փէրրիյէ սօրուլսա, պէլքի Թիֆ հագգընտա «Սընըֆըմտա պուլունան հէփ չակիրտլէր իչինտէ տէրսէ էն ազ տիգգաթ էտէն պու չօճուգ տըր» տէր իտի, ամմա Թիֆ չիմտի կէօլիւն քէնարընտա եիւզիւ գօյուն եաթմըշ օլարագ պալըգլարա հասէտ էտիյօր իտի։ Պունըլէ պէրապէր Թիֆ Միսս Փէրրինին սայքի հէր պիր սէօզիւնիւ տինկլէմիշ օլմալը, չիմտի պէօյիւք վէ տալը պուտագլը աղաճլար ալթընտա պուլունան սույա պագար իքէն եինէ «Անլէրէ նէ կիւնէշ նէ տէ պիր նէվ՛ հէրարէթ վուրաճագ տըր» սէօզլէրի խաթըրընա կէլտի, վէ պու սէօզլէրին մա՛նասընը անկլամաղա պաշլայընճա տէտի քի, «Ահ, օլ մահալտէ պուլունմագ իսթէրիմ․ օրատա սալա շիտտէթլի սըճագ օլմայաճագ։ Օ չօ-

Digitized by Google

ճուգ հագգընտա նէ կիւզէլ պիր հիքայէ նագլ էթտի։ Զէվալլը, փէտէրի սէրիսոշ օլաբղընտան էլ-պէթթէ մէա՛ուա օլամազ իտի։ Քեաշքի օ ատէմին սէօզլէրինի իշիթմէսի իւզէրինէ պիրտէն պիրէ թէպ-տիլ օլան չօճուղին նէ չէշիտ պիր չօճուգ օլաբղընը պիլսէ իտիմ։ Շիմտի վա՛իզ իմիշ, զանընմա չօգ քիմսէլէր անը սէվէրլէր. էլպէթթէ չօգ էյի պիր ատէմ օլմալը տբր։ Գէն ատէմ օլմազ իսթէրիմ. էվվէթ, հէր հալտէ օլաճաղըմ։ Իսթէրիմ քի ա-տէմլէր պէնիմ հագգընտա ՝Իշթէ Թիփ Լիվիս կէ-չիյօր. չէհրին էն էյի չօճուղը տբր ;՝ տէսինլէր։ Ա՜հ, ալու նէ խօշ օլուր։ Ատէմլէրին պէնիմ հագգընտա պէօյլէ տէյէ պիլէճէքլէրինէ հիչ ինանմամ։ Պանա էն ֆէնա չօճուգ տբր ատէմէյէ օլ գատար ալբշմբշ-լար տբր քի տիլլէրինի թէպտիլ էտէմէզլէր։ Եա իսլահ օլուրսան. պիլմէմ ամմա պէլքի օլաւրբմ։"

Սանկրա Թիփ արգասը իւսթիւնէ տէօնէրէք մա-վի վէ պուլութսբզ կէօյիւ սէյր էթտի. պէօյլէ եաթմագտա իքէն պիր գաչ էն ճիտտի թէֆէքքիւր-լէրտէ պուլունտու քի պէլքի պուլլար պիրինճի տէֆ՝ա օլարագ անընն ճիտտի տիւշիւնճէլէրի իտի-լէր։ Վէ ՝ագբպէթ ուսուլ իլէ այաղա գալգբպ վէ արգասընը օյնայբպ սբշրամագտա օլան պալբգլարա տէօնտէրիպ տէ մէքթէպէ տօղրու կիթմէյէ պաշ-լատբղը զէման, ֆիքրինտէ օլ վագթտան սանկրա պէլքի ֆէրգլի պիր ատէմ օլաճաղընա տա՜իր պէլ-լիսիզ պիր թէսավվուրը վար իտի։ Նէ էտէճէյինի, եախսա էտէճէյի իշէ նասալ պաշլայաճաղընը թէ-մամէն պիլմէյօր իտի, ամմա քէնտիսինին հիչ աա-լա տինկլէմէմիշ կիպի կէօրիւնտիւյիւ հիքայէ անընն

գալպինէ եէր էթմիշ, էթմէյէ պաշլամըշ իտի։ Վագը'ա պու շէյ փէք պէլլիսիզ սուրէթտէ օլուպ Թիֆ պիր ազ վագթ քէօր կիպի էլի իլէ եօգլայարագ տօլաշըա պիլիր իտի, լաքին էքիլէն թօխում քէօք սալմըշ իտի։

ՊԱՊ 3

"ՄԱՏԱՄՔԻ ՊՈՒ ԷՆ ԷՏՆԱ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐԸՄԸՆ ՊԻՐԻՆԷ ԷԹՏԻՆԻԶ, ՊԱՆԱ ԷԹՏԻՆԻԶ։"

Սօգաղըն պաշընտա, վէ Թիֆ Լէվիսին խանէսինտէն էփէյի ուզագտա պէօյիւք վէ պէյազ պիր էվ վար իտի. շէհրտէ պու էվտէն տահա կիւզէլ պիր էվ եօգ իտի։ Թիֆ չօգ տէֆ'ա օ էվին եանընտան եավաշ եավաշ եիւրիւմիւշ վէ սօգագտան կէօզլիւքէն օլ կէնիշ, եէշիլ չիմէնզարլարը վէ ֆըշգըրըրագ ագան շատըրվանը հայրէթլէ թէմաշա էթմիշ իտի։ Չօգ տէֆ'ա տըշարըտա սօգագ գափուսը էօնիւնտէ տուրարագ օլ փունարը տահա եագընտան կէօրմէյի ճան ու կէօնիւլտէն արզուլէմիշ իտի, զիրա վագը'ա գապը, ուղուրսըզ վէ հաթթա քէօթիւ պիր չօճուգ իտիյսէտէ, տէրունինտէ կիւզէլ շէյլէրէ պիր հէվէս վար իտի։

Թէփէնին իւզէրինտէ վագը' օլ միւքէլլէֆ պէյազ էվին սահիպի օլան Մր. Մինթըրն էլլէրի չըգընլարլէ տօլու օլարագ 'աճէլէ իլէ օրայա եէթիշտի։ Թիֆին թէ'աճճիւպինի մուճիպ օլմագ իւզրէ Մր. Մինթըրն ափանսըզ անըն եանընտա կէլէրէք վէ տիգգաթլէ անա պագարագ տէտի քի,

Digitized by Google

"Պէն քիմի՞ն չօճուղը սըն։"

"Ցովհաննէս Լէվիսին"

"Էվինիզ նէ՞րէտէ տիր։"

"Կէօլիւն օլ պիր թարաֆընտա տէյիրմէնին եանընտա։"

"Ա՛, զաննըմճա պապան տիւլկէր տիր, թանըրըմ։ Ատըն նէ՞։"

"Թիփ։"

"Թիփ մի՛ պու նա՞սըլ ատ. պունտան պաշգա ատըն եօ՞գ մու։"

"Ջաննըմճա քիւչիւք պիր չօճուգ օլտըղըմ վագթ ատըմ Եդուարդ իտի, լաքին չիմտի պու ատըմը քիմսէ պիլմէզ, պէն պիլէ պիլմէմ։"

"Փէքի, էօյլէ իսէ, Թիփ. պէն սանա պու ատը վէրէյիմ, զիրա իսթէրիմ քի պու կէճէ սէն սէնին քի՞մ իտիյինի պիլէսին. նէ՞ էտէճէքսին պագալըմ։"

"Նէ՞ զէման, պու՞ ագշամ մը. հիչ, նէ էտէճէյիմ, ֆուրսաթ պուլուրսամ քէյֆ էտէճէյիմ։"

"Քէ՛յֆ մի էտէճէքսին. իշին քէ՛յֆ էթմէք մի տիր։ Պու ագշամ օրթալըգ գարանլըղլընտա էվիմէ կէլ տէ պագ օրատա քէյֆ էտէպիլի՞ր միսին. ֆիշէնքլէր աթըլաճագ, չալղըլար չալընաճագ վէ հէր չէշիտ էյլէնճէ օլաճագ տըր։"

Թիփ ութանղաճ պիր չօճուգ օլմատըղընտան անը չաշըրմագ խայլը կիւճ պիր իշ իտի. ֆագաթ ափանսըզ օլան պու տա՛վէթ սայ քի անըն նէֆէսինի քէստի. Մր. Մինթըրնըն սահիհէն քէնտիսինի, Թիփ Լէվիսի, օլ պէյազ էվէ կիթմէյէ, օ՛աճա՛լիպ չատրէվանըն եանընտա վարըպ էլի իլէ անըն քէօփիւքլիւ սույունըն աթըլըշընը եօգլամագա տա՛-

վէթ էթսին. սէվինճինտէն նէրէ պասմայօր իտի. Ֆագաթ Մր. Մինթըրն անա,

“Էյ, կէլէճէ՞ք միսին” տէյիւ սօրտուգտա, Թիփ 'էօմրիւնտէ իլք տէֆ'ա օլմագ իւզրէ փէլթէքլէմէյէ վէ չէքիլմէյէ պաշլատը ։

“Պէն, պէն, պիլ . . . պիլմէմ, էսվապըմ եօգ ։”

“Էսվա՛պ մը, իւսթիւնտէքիլէր նէ՞ տիր ։” Թիփ, շաշմասը կէչմիշ վէ ուղուրսըզլըղը եիւզիւնտէ եի-նէ փարլամագա պաշլամըշ օլարագ “Փաչավրա” տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

Մր. Մինթըրն կիւլտիւ, վէ Թիփին էսքի փիւս-քիւ էսվապընա պագարագ, 'ազըպէթ տէտի քի “Տօղրուտը ֆէնա իսմ տէյիլ, ամմա էվտէ տույընըզ վար, տէյի՞լ մի ։”

“Ջօգ ։”

“Էօյլէ իսէ պաշընտա պիր գօղա սու տէօքիւպ պու աքշամ խանէմէ թէմիզ եիւզլէ կէլ, պիզտէ սէնին արատըղըն էյլէնճէյի պուլմաղա չալըշըրըզ ։”

Թիփ իչիւն պու վէճհլէ խայըր վագթ կէչիրմիշ օլան Մր. Մինթըրն չափուճագ այրըլըպ կիթտի ։ Պիր գաչ ատըմ ուզագլանտըգտան սօնկրա տէօնիւպ “Պանա պագ, էկէր իւսթլէրի պաշլարը սէնինքինտէն տահա էսքի փիւսքիւ պաշգա չօճուգլար կէօրիւրսէն, անլէրի տէ պէրապէր կէթիր, գըզ, օղլան, հէր քիմի պուլուրսան, վէ կիտիպ էյլէնէճէք պաշգա տահա էյի եէրլէրի օլմայան հէր քէսի պիլէնճէ կէթիր,” տէտի ։ Մր. Մինթըրն Թիփին սէսինի իշիտէմէյէճէք տէրէճէտէ ուզագլանտըգտա, Թիփ եիւքսէք սէսլէ շէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը, “Ա՛հ, էկէր պու միւ-քէմմէլ շէյ տէյիլ իսէ, արթըգ պիլմէմ պաշգա նէ

Digitized by Google

չէյ միւքէմմէլ օլա պիլիր. օլ պէօյիւք ավլունըն իչինտէ, պէլքի չատրէվանըն հէման եանը պաշըն-տա ֆիշէնկ աթմազ, վէ պօլ էյլէնճէ՛ ։ Իսթէտիյիմիզ քիմսէյի տէ պիլէմիզճէ կէօթիւրմէք ։ Ետէճէյիմի պի-լիրիմ ։ Կիտէր Պօպ Թըրնըրը արար պուլուրըմ. անըն սէթրիսի կէօրիւլէճէք չէյ տիր, պէնիմքինտէն չօգ տէլիք տէշիքլէրի վար ։ Ա՛հ քէ՛յֆ, ճիւնպիւշ ։" Եւ չըրփտը, ըսլըգ չալտը, վէ 'ազըպէթ պունըլտըղէ քէնտի տույղուլարընը տահա պէյան էտէմէմիշ օլ-տըղընը կէօրէրէք, նիւքսէք պիր սէս իլէ "Եաշա" տէյիւ պաղըրտը ։ Էվվէթ, Թիփին Եա՛շա տէմէյէ հագգը վար իտի ։ Պու ատէմին ճէօմէրտլիյինտէն նաշի քէնտի գալպինի աչըգ Ալլահըն ֆագիրլէրինի թօփլամասը, վէ պարի պիր ագշամ իչիւն օլսուն, անլէրի սէվինտիրմէսի տօղրուսը ա՛լա պիր չէյ իտի ։

Ալլահ Մր. Մինթըրնը միւպարէք գըլսըն ։ Մր. Մինթըրնըն խանէսինտէ հէնուզ օրթալըգ գարար-մազտան օլ պէօյիւք չէհրին հէր թարաֆընտան թօփլանըփ կէլմիշ օլան գալապալըգ կիպի գալա-պալըգ հիչ կէօրիւլմէմիշ իտի ։ Օլ գալապալըղըն հէփիսի տէլիք տէշիք էսքի փիւսքիւլէր կիյմիշ օղլան վէ գըզլարտան 'իպարէթ իտի ։ Էկէր Մր. Մինթըրնըն իսթէտիյի օ թագըմտան քիմսէլէր ի-տիյսէ, իշթէ հէր պօյտան վէ հէր սօյտան օլարագ կէլմիշլէր իտի ։ Իչլէրինտէն պա՛զըլարընըն իւսթ-լէրի պաշլարը օլ գատար ֆէնա տէյիլ իտի. պու-թագըմ չօճուգլար իւսթլէրի էսքի փիւսքիւ օլան չօճուգլարըն իչինէ գարըշըփ անլէրլէ պարի եալը-նըզ օլ կէճէ իչիւն օլսուն գարտաշ վէ գըզ գար-տաշ, վէ ճիւմլէսի տախի մէս'ուտ օլտուլար ։ Օլ

Digitized by Google

չատրէվանըն էթրաֆընտա նէ՛ գատար սէվինճլէ օյ-նատըլար , կիւլիւշիւլէր վէ չաղըրըշըպ պաղըրըշըր-լար , վէ հավայա աթըլան ֆիշէնքլէր հավատա պէօ-յիւք չամաթա վէ փաթըրտը իլէ փաթլայարագ թօփ կիւլլէլէրի եախօտ աթէշտէն թէքէրլէքլէր չէքլինէ կիրիփ տէ տէօնէ տէօնէ քէնտիլէրին իւզէրինէ աթէշ եաղմուրլարը եաղտըրտըգլարը սըրատա սէվինճ-լէրինտէն նա՛սըլ չաղըրըշտըլար եա ։

Օլ ագշամ չափուք կէչտի կիթտի ։ Աթըլան տօն հավա ֆիշէնկի արգասընտա փարլագ պիր չիզկի պրագարագ մավի սէմայա հավալանտը ։ Մր. Մինթըրն չօճուգլարը 'ամուտլարըլէ միւզէյեէն էյ-վանտա թօփլայըրպ տէտի քի ''Շիմտի , չօճուգլար , Գատ. Հօլպրուք սիզէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէյէճէք , սօնկրա իլահի օգույաճաղըզ , անտէն սօնկրա հէր-քէս տաղըլըպ էվինէ կիտէճէք տիր ։" Հօլպրուք վա՛իզ իտի , չօճուգլարտան նիչէլէրի անը էյի թա-նըր վէ էքսէրիսի անըն սէօզլէրինի իշիթմէյէ հա-զըր իտի ։ Եալընըզ Թիփ իտի քի ֆիշէնքլէրին ա-թըլտըղը մահալտէն այըրըլըրքէն քէնտի քէնտինէ “Գաթսըն վա՛զ” տէտի ։ Պատուելի , օղլան վէ գըզլար էթրաֆընա թօփլանըրլար իքէն թաչ նէր-տիպանըն պաշընա չըգըպ “Ջօճուգլար խօշ վագթ կէչիրտիք , տէյի՞լ մի ,” տէտիքտէ , չօճուգլար պիր աղըզտան “Էվվէթ , Պատուելի ,” տէյիւ ճէվապ վէր-տիլէր ։ “Էվվէթ , զաննըմճա հէփինիզ տախի ֆէ-րահլանտընըզ , պէօյլէ օլտըղը սիզին լիսան ը հալը-նըզտան կէօրիւնիւյօր ։ Պու կիւն չօգ չալըշմըշ վէ ճիւմլէմիզ տախի եօրղուն օլտըղըմըզտան սիզէ ուզուն պիր նութգ սէօյլէմէք մէրամընտա տէյիլիմ .

Digitized by Google

Սիզէ պու ագշամ պուրայա կէլէլիտէն պէրու
խաթըրըմտան կէչէն պիր գաչ միւլահազայը գըսաճա
սէօյլէմէք իսթէրիմ։ Շատըրէվանըն էթրաֆընտա սէ-
քիփ սըչրատըղընըզ, օլ գատար գալապալըգլէ չատա
ու խէնտան օլարագ օյնատըղընըզ սըրատա սիզի
կէօզէթլէտիմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, ‘Հագգըն թախ-
թընըն խանընտա, վէ տիրի սուլար ագըտըր օլան
օլ շատըրէվանըն էթրաֆընտա թօփլանաճաղըմըզ զէ-
ման, ’աճէպա պու օղլան վէ գըզլարտան օրատա
հազըր պուլունմայան պիրի, եուլընըզ պիրի օլաճա՞գ մը
տըր’ տէտիմ։ Սէվկիւլիւ չօճուգլարըմ, հէման Ալլահ
իհսան էյլէյէ քի ճիւմլէնիզ տախի, էվվէթ հէր պիրի-
նիզ օրատա հազըր պուլանասընըզ։" Պատուելի Հօլ-
տըրուք փէք գըսսա քէստի. էվվէթ օլ գատար գըսսա
քէստի քի էն քիւչիւք չօճուգլար պիլէ անըն սէօյ-
լէտիյի հէփ սէօզլէրի խաթըրլարընտա կէթիրէ պի-
լիրլէր իտի. պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր օլ սէօզլէր
փէք մա՛նալը իտիլէր։

Թիփ Լէվիս գալապալըղը եարարագ իլէրի կէչ-
միշ, վէ վագարլը վէ տիւշիւնճէլի պիր սիմա իլէ
հէման պատուելինին խանընտա տուրմըշ իտի։
Կէօլիւն քէնարընտա թէնհաճա վէ ուզուն ուզատըյէ
տիւշիւնմէսի իւզէրինտէն տահա անճագ իքի կիւն
կէչմիշ իտի։ Պատուելինին միւ՛էսսիր սէօզլէրինի
իշիտէրէք եարը պուչուգ վէրմիշ օլտըղը գարար-
լարը եինէ խաթըրընա կէթիրտի. եինէ քէնտի քէն-
տինէ "Ճանընըմճա իսլահ օլաճաղըմ. Նասըլ պաշ-
լայաճաղըմը պիլսէմ, տէրհալ պաշլարըմ" տէտի։

Կիրակի մէքթէպի չօճուգլարը Թարաֆընտան օ-
գունան կիւզէլ իլահիյի տինկլէտիյի սըրատա միւ-

Digitized by Google

քէն օլսա տա պիր քիմսէ Թիփին էֆքեարընա հէման պիր վագըֆ օլամա իտի, հէման պիր քիմսէ էյիլիգ տէ անըն գուլաղընա պիր գաչ սէօզ ֆըսըլտասա, վէ անըն սափմըշ այագլարընը տար եօլա կիրտիրսէ իտի, նէ՜ միւպարէք պիր շէյ օլուր իտի ։ Ֆա-գաթ է՜յվահ մատտէտէն հիչ քիմսէնին մա՛լիւմաթը օլմատըղընտան պիր սէօզ սէօյլէյէն տախի օլմատը ։

Զարար եօգ, Ալլահ պիլիր իտի, վէ չօճուղա մագայեէտ օլտու ։

ՊԱՊ 4

"ՊԷՆԻ ԷՐՔԷՆ ԱՐԱՑԱՆԼԱՐ, ԲԷՆԻ ԲՈՒԼՈՒՐԼԱՐ ։"

Բու տէֆ'ա Մատամ Լէվիսին խանէսի մունթազամ, սիւփիւրիւլմիւշ, վէ թօզը պիլէ սիլինմիշ պիր հալտէ իտի ։ Մաթպախըն սօպասը սօզուլմըշ վէ օգաղըն թօզ վէ չամաթասընը իչէրի կիրմէքտէն մէն' էթմէք իւզրէ փէնճէրէնին եէշիլ քեաղըտտան եափըլմըշ փէրտէսի էնտիրիլմիշ իտի ։ Օտատա սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրիւյօր իտի ։

Կատար էլի եիւզիւ թէմիզ, սաչլարը տարանմըշ վէ իւսթիւ պաշը եէնիլէնմիշ օլարագ աչըգ գափունըն եանընտա տուրմագտա իտի ։ Բու պիրինճի տէֆ'ա օլարագ էթրաֆընտա գօղալայաճագ քէլէպէքլէր վէ էօլտիւրիւլէճէք սինէքլէր պուլունտըղը հալտէ անլէրէ հիչ գուլագ ասմայարագ ուսլը վէ րահաթ տուրմագտա իտի ։ Կատարըն գուրույըղ գատիտ օլմուշ պապասը օտանըն պիրինճիք րահաթ սանտալիյէսինէ, եա՛նի էսքի ուսուլտա եափըլմըշ պէօյիւք գօլթուգլու սանտալիյէյէ օթուր-

Digitized by Google

մըշ իտի։ Անըն սիմասընտա իւմիտսիզլիյէ տէ-
լուլէթ էտէն պիր մահզունիյէթ կէօրիւլմէքտէ իտի։
Մէյտանտա նէ թիփ նէ տէ վալիտէսի վար իտի։
Պիր իքի գատրն էվտէ սէսսիզճէ եիւրիւմէքտէ,
եախսօտ օլ 'ամա"իպ սուրէթտէ մունթազամ օտայտա
ատանտալիյէլէր կէթիրմէքտէ, եախսօտ ուֆագ թէֆէք
իշլէր կէօրմէքտէ իտիլէր։

Ինչպու նատիր վուգու՝ պուլուր սիւքիւնէթ վէ
հազբրլըղն հէվի սըրր ու սէպէպինի իզահ էտէն
չէյ սօֆրանըն իւզէրինտէ տուրմագտա իտի։ Մինի
մինի Յովհան էլլէրի կէօքսիւնիւն իւզէրինտէ գաթ-
լանմըշ, վէ գահվէ ըէնկի ատչը մա'սումանէ ամնը-
ատան պաչընըն արգա թարաֆընտա տիգգաթլէ սը-
զանմըշ օլտրղը հալտէ, փէք ուֆագ վէ ատտէ պիր
թապութտա էպէտի ուչգուրընը ուչումագտա իտի։
Շէֆիգ պիր էլ չօճուղըն մինի մինի պէյազ էլլէրի
իչինէ հէնուզ աչըլմագտա օլան պիր կիւլ գօմուշ,
վէ անըն սիմասը տար եաթաղըն իչինտէ փէք
տիւզէր վէ կիւզել կէօրիւնմէքտէ պուլունմըշ իտի։
Զէվալլը Յովհանճըգազ պագըրըգ գայրրըլմամբ
վէ 'էօմրիւ էսէֆլի պիր հալտէ կէչմիշ իտի. պէ-
չիյինտէ փէք ուզուն վէ սրգընթըր սա'ատթալար կէ-
չիրմիշ, վէ Կատարտան անճագ էքչի եիւզ կէօր-
միւշ, վէ վալիտէսի թարաֆընտան եիւզ իւսթինէ
պրագըմըշ իտի։ Կէրչի վալիտէսի Յովհանը սէվէր
իտի, եախսօտ անը սէվտիյինտէն եէվմի էքմէք փա-
ղասընը գազանմագ իւզրէ անը պրագըպ չալըշմա-
ղա կիտէր իտի։ Լաքին չիմտի արթըգ հէր չէյ պիթ-
միշ իտի. Յովհանըն ֆիղանը արթըգ անլէրէ զահ-
մէթ վէրմէյէճէք իտի։ Յովհանըն եօրղուն վիճուտ-

Digitized by Google

ճիյէզի սիւքիւթ պիր սուրէթտէ թապութտա բա-հաթլանմագտա իտի. անըն զիգըյմէթ գըսմը, խա՛նի ճանը խէլասքեարըն գուճաղընա կիրմիշ իտի։

Թիփ խաթագ օտասընտան չըգըպ ուսուլ իլէ թապութա եագլաշտը։ Թիփին տախի սաչը տա-րանմըշ վէ էպքի փիւսքիւ էսվապընը տիւզէթմէք իչիւն խուսուսի պիր ճէհտ էտիլմիշ իտի։ Թիփին պաղըր թուլթուշտու վէ մա՛սումճըգագա պագըշըղը սըրատա կէօզլէրի տօլուգուստու։

Թիփ քիւչիւք գարտաշընը սէվէր իտի. կէր-չի անընլէ չօգ 'ալագասը օլմամըշ իտիյսէ տէ, չու-գատար թէսէլլիյէ մալիք իտի քի, Ցովհաննա մու-հապպէթ վէ չէֆգաթ կէօսթէրմիշ վէ թաթլը սէօզ-լէր սէօյլէմիշ իտի. հալ պու քի Կատար պէօյլէ պիր թէսէլլիտէն մահրում իտի։ Մէրգումէ գափու-նըն խանընտա տուրտըղը սըրատա, զէվալլը չօճու-ղա տարղըն վէ աճը սէօզ սէօյլէմիշ, խախօտ իս-թիրահաթը իչիւն էսէֆէնկիզ ֆէրեատ ու ֆիղա-նընա գուլագ ասմամըշ, խախօտ պիչարէնին վիւ-ճուտճիյէզինի հիտտէթլէ սարսմըշ օլտըղը հէփ տա-գիգէլէր, կէօյա կէլիպ կէօզիւ էօնիւնտէ տուրմըշ վէ թապութըն էթրաֆընը սարմըշ օլարագ տօղրուտան քէնտիսինէ պագըյօրլար զաննը էթտի։ Զէվալլը Կա-տար քէնտի քէնտինէ "Ա՛հ, Ցովհան, անճագ պիր աղ վագըթ կէրի կէլսէ իտի, անը պիւթիւն կէճէ հիչ չէքվա էթմէքսիզին գուճաղըմտա թաշըր ի-տիմ," տէյօր իտի։

Էթրաֆտաքի հագիր էվլէրտէն ատէմլէր կէլիպ պօշ սանտալիյէլէրի տօլտուրմագա պաշլատըլար։ Մատամ Լէվիս խաթագ օտասընտան չըգտը վէ կէօզ

Digitized by Google

հաշրյլէ միւլէմմա՝ եիւզիւնիւն վէ չիշմիշ կէօզլէ-
րինին, էյի պիր գօմշունդն կէօնտէրմիշ օլսրդը
գալդն սիյահ պիր նիգապ իլէ էօրթիւլմիւշ պա-
լանմասընտան սօլայը մէնիուն օլարագ գօլթուգ-
լու սանտալիյէնին եանընա օթուրտու։

Պիր գաչ տագիգէտէն օն, ենպէշ քիչի ուֆագ օ-
ատանդն հէպ պօշ եէրլէրինի սօլտուրարլար, վէ թա-
պուԹդն պաշ թարաֆընտա օթուրմդշ օլան Պատ.
Հօլպրուք այաղա գալդը։

Թիփ պատուելինին սէսինի իշիտիր իշիթմէգ
ատրհալ անա տէօնտիւ, վէ պատուելի էլինտէքի
քիթապտան "Վէ էմվաթը, քիւչիւքլէրի վէ պէօ-
յիւքլէրի, Ալլահդն հուզուրընտա տուրուր կէօր-
տիւմ։" "Վէ էօլիւմ արթըգ օլմայանագ, վէ արթըգ
հիւդն վէ ֆէրեատ վէ աղրը պուլունմայանագ տրը,
պիրա էվվելէքի չէյլէր կէչտի," տէյիւ օգուտրդը
որրատա անը քէմալ ը տիգգաթլէ տինկլէտի։

Թիփ 'էօմրիւնատ սա՞իր հիչ պիր չէյէ Պատ. Հօլ-
պրուքդն սէօզլէրինէ էթտիյի գատար տիգգաթ էթ-
մէմիշ իտի։ Պատուելինին սէօզլէրի տախի զայէթ
ատտէ վէ պիր չօճուղդն պիլէ անկլայա պիլէճէյի
տէրէճէատ գօլայ անկլաշըլըր սէօզլէր իտի։ Վա՞զ
Թիփին չու սօն իւչ հոֆթա զարֆընտա 'էօմրիւ-
նիւն սա՞իր հէպ վազթլարընտա օլտրդնտան գաթ
պէ գաթ զիյատէ՝ հազգընտա իշիտիպ տիւշիւնատիւ-
յիւ ճէննէթէ, օլ կիւղել չէհրէ սա՞իր իտի։ Անդն
տէրուն՝ Կիրակի մէքթէպինէ կիրտիյի կիւնիւն
տապահընտան պէրու Շէյթան իլէ պէր տէվամ ճէնք-
լէշմէքտէ իտի։ —Ատէմ օլմադա գատիր օլմատրդը-
նա, վէ քէնտինին պիչարէ, սէֆիլ վէ ֆագիր օ-

լուպ պիր եարտըմճը եա Նասիհաթճըսը օլմայան պիր չօճուգ իտիյինտէն, ատէմ օլմաղա չալըշմատը Նաֆիլէ պիր իշ իտիյինէ քէնտիսինի 'ալէտ տէվամ գանտըրըան սէսին Շէյթանըն սէսի օլտըղընը պիլմէտիյի կիպի, գալպինտէ ֆէնա տուշունճէլէր իլէ ճէնքլէշիպ "Սէնին գատար սէֆիլ վէ ճահիլ չօճուգլար իսլահ օլունտըլար. Միսս Փէրրինին սէօյլէտիյի Րօպէրթ իսլահ օլտու, վէ էկէր սէն տէ իսլահ օլմազսան օլ ըրմաղը վէ չատրէվանը վէ ալթուն սօգագլարը սանա կէօրէմէզսին" տէյէն սէսին Խէլասքեարընըն թաթլը վէ կիւղէլ սէսի իտիյինի տախի պիլմէյօր իտի:

Թիփ պատուեսինին սէօզլէրինի տինկլէտիյի սըրատա սէվկիւլիւ Ցօվհանըն իլ էլ էպէտ Գրիստոս իլէ պէրապէր պուլունմագ իւզրէ ճէննէթէ կիթմիշ իտիյինի, վէ Ցիսուսըն փէտէր վէ վալիտէսի վէ կէրիտէ գալան չօճուգլար իւզէրինէ պագըպ տա "Սիզին տախի գալպլէրինիզի պանա վէրմէնիզի իսթէրիմ, չէօյլէ քի խասս խազինէմի ճէմ' էթտիյիմ կիւնտէ կէլիպ սիզի արաշտըրայըմ," տէյէճէյինի իշիտինճէ գալպինին զա'իֆ գարարը գուվվէթլէնտի, վէ կէօզլէրինտէն ինճուլէր կիպի կէօզ եաշլարը տէօքիւլտիւյիւ հալտէ, քէնտի քէնտինէ "Վէրիրիմ, պու կիւն պաշլարըմ," տէտի:

Թապութըն գափաղը մըխլանտը վէ Ցօվհանըն մա'սումանէ սիմասը իլ էլ էպէտ կէօզտէն սէթր օլունտու: Պիր ատէմ կէլտի վէ խաֆիֆ թապութը գուճաղընա ալարագ 'արապանըն իչինէ գօմագ իւզրէ տըշարը կէօթիւրտիւ: Տար սօգագտան կէչէրէք մէզարլըղա կիթտիլէր: Ցօվհանը պէօյլէ վէ

Digitized by Google

կէօլկէլի պիր աղաճըն ալթընա կէօմուլէր · օթ-
ղար ըրղալանմագտա , գուչար լաթիֆ լաթիֆ էօթ-
մէքտէ վէ չիւպհէսիզ մէլէքլէր "Թախթըն էօնիւնա-
ռէ տուրմուշ" օլան պինլէրճէ չօճուղլար ալայընա
պիր չօճուղըն տանա զամմ օլունմասընտան ասա-
ղայը ճէննէթտէ իլահի օգումագտա իտիլէր ։

Ճէննաղէ ալայընտա հազըր պուլունանլար եավաշ
եավաշ տաղըլտըլար · օրատա անճագ Ցովհանտան
այրըլմագ իսթէմէյէն , անըն արգասընտան կիթմէյի
արզու էթմէսիյլէ պէրապէր նամ՝ սլ կիտէճէյինի պիլ-
մէյէն Թիփ գալար ։ Գատուելի տէօնիւպ օրատա
եափա եալընըզ տուրան չօճուղը կէօրտիւ · պիր
տագիգա տուրտըգտան սոնկրա եազլաշարագ վէ է-
յինի ուսուլ իլէ Թիփին ումուզը իւզէրինէ գոյա-
րագ միւլայիմ վէ Թաթը պիր սէս իլէ "Սէվկիւ-
լիւմ իսթէրսէն , սէն տէ օրայտ կիտէ պիլիրսին ,"
ասէտի ։

Թիփ տէրհալ եօգարրյա պագտըգտան սոնկրա ենէ
եէրէ պագմաղա պաչլատը ։ Նասրլ կիտէ պիլէճէյի-
նի վէ նէ էթմէսի լազըմ կէլտիյինի սորմագ իսթէր
իտիյսէտ , սէսի պօղուլտըղընտան պիր լուզէթ
պիլէ սէօյլէյէմէտի ։ Գատուելի "Ալլահ սէնի պէ-
ռէքէթլէյիպ գլաղուզայա , քիւչիւք տօսթում," ասէ-
յէրէք Թիփտէն այրըլտը ։

Թիփ պիրազ վագթ օրմանտա կէզիպ տօլաշարագ
կէրի կէլինճէ գարտ Թօփրաղըն եէնի մէղարըն իւա-
Թիւնտէ եըղըլմըշ վէ Ցովհանըն օլ Թօփրագ քիւ-
մէսի ալթընտա եափա եալընըզ պրագըլմըշ օլտը-
ղընը պուլտու ։ Թիփ եավաշ եավաշ մէղարըն էթ-
ռաֆընը տօլաշտը վէ չօճուղըն օրատա եաթտըղը-

Digitized by Google

նը, անը ասլա թէքրար կէօրէմէյէճէքլէրինի, վէ պիր ան սանկրա չօճուղին ասլա օրատա օլմայըպ, իլահիտէ զիքր օլունան օր կիւղել տիյարա կիթմիշ իտիյինի էյիճէ անկլամաղա չալըշը։

Թիփ սա՞իր քիմսէլէրին տու՛սանը իշիթմիշ վէ Բաղդանի տու՛անը պէօյիւք գըսմընը էզպէրլէյիպ խաթրընտա սագլայաճագ զատար Կիրակի մէքթէ-պինէ տէվամ էթմիշ իտի. Ալլահըն տու՛այը իշիթ-տիյինի վէ էկէր պիր քիմսէ ճէնէթէ կիթմէք իս-թէրսէ, Ալլահըն եարտըմընը տիլէմէսի լազըմ կէլ-տիյինի պիլիր իտի։ Պիր տագիգէ թէրէտտիւտ էթ-տի, գօրգարագ էթրաֆընա պագտը. օրատա հիչ քիմսէ եօգ իտի, եէր իւզէրինտէ տուրան քէնտի-սինտէն, եէր ալթընտա եաթան Յովհաննան վէ եօգարտա օլան Ալլահտան պաշգա քիմսէ եօգ իտի։ Տէրհալ ուֆագ մէզարը եանընտա տիզ չէօքիւդ չու վէճէղէ տու՛ա էթմէյէ պաշլատը։

"Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմին մու-գատտէս օլսուն. մէլէքիւթիւն կէլսին—" պուրա-տա պիր սօլուգ ալտը։ Թիփ իշպու տու՛այը տէ-րունտէն էտիյօր իտիյէ տէ, տու՛անը սէօզլէրինի անկլայամայօր իտի. պու քէնտինին տէմէք իսթէ-տիյի չէյ օլմատըղընը հիսս էթտիյինտէն թէքրար պաշլատը,

"Էյ Յիսուս, իսթէրիմ..." եինէ պիր տագիգէ սօլուգ ալտը։ 'Ամէպա նէ՞ իսթէյօր իտի։ "Ֆարգը պիր չօճուգ օլմագ իսթէրիմ, պէն քէօթիւ իմ. էօլ-տիւյիւմտէ Յովհանընն կիթտիյի եէրէ կիթմէք իս-թէրիմ։ Նիյազ էտէրիմ քի պանա եօլու կէօսթէ-րէսին։"

Պու կիպի սատէ ճիտամի, վէ ճան ու կէօնիլ-տէն էտիլէն պիր տու՛այը Ցիտուսրն իշիթմէտիկի հիչ օլմու՞շ մը տրը։ Ասլա օլմամըշ վէ ասլա օլմա-յաճագ տրը։ Թիփի ֆարգլը պիր չօճուգ օլտրղրնը հիաս էտէրէք այաղա գալգտը. էվվէթ աս՛իմա ֆարգ-էը պիր չօճուգ օլաճագ իտի։ Ցիտուս իմատատ եէթիշիպ քիւշիւք թալիպլին էլինտէն թութմըշ օ-լարագ արթըգ անը իլ էլ էպէտ Ալլահա գլաղուգ-ղայաճագ իտի։

ՊԱՊ 5

"ԱԷՆԻՆ ԳԷԼԱՄԸՆ ԱՑԱԳԼԱՐԸՄԱ ԶԸՐԱՂ ՏԸՐ"

Կիրակի կիւնիւ սապահլայրն կիւնէշ Թիփի աղրբ ույգուարնտան ույանտրրտը։ Թիփ քէնտիսինին քիմ օլտրղրնը տիւշիւնմէք իւզրէ պիր գաչ տագիգէ բահաթ եաթտը։ Իշլէր տէյիշիլմիշ իտի։ Օ արթրգ ատատէճ Թիփ Լէվիս, եա՛նի հէր քէսի բահաթտրզ էտէն եարամազ չօճուգ տէյիլ իտի։ Պու սապահ տրթրգ եէնի պիր տիւաթուրա կէօրէ, վէ Ցիտուսրն տէլալէթիլէ եաշամաղա պաշլայաճագ իտի։

Կիրակի մէքթէպինէ կիտէճէք իտի։ Թիփ Միսա Փէր-բինին քէնտինին 'ա՞իտ օլտրղը սընրքֆա տէրս վէրիպ տէ, պիւթիւն 'էօմրիւնտէ քէնտիսինէ պէրէքէթ մու-ճիպի օլաճագ հիքեայէյի սէօյլէտիյի կիրակի սապա-հընտան պէրու օրայա կիթմէմիշ իտի։ Օ զէմանտան պէրու կէչէն իւչ կիրակի սապահընտա Թիփին ֆէնա թապի՛աթը քէնտիսինէ զալիպ կէլիպ անը կիրակի մէքթէպինէ կիթմէմէյէ զանտրրմըշ իտիյ-

Digitized by Google

սէտէ, զու սապահ Թիփ կիթմէյէ գավիյէն գարար վէրմիշ իտի։ Օ Միսս Փէրրինին եւ-զէրճէ միլ ու-զագ պիր մահալտէ իգամէթ էտիպ ի՞թիմալ քի արթըգ օրայա հիչ կէլմէյէճէյինի պիլմէտիյինտէն ի՞չէրիսինտէն թէքրար անը կէօրէճէյինի իւմիտ է-տիյօր իտի։ Թիփին Միսս Փէրրի հազդընտա հէպ պիլտիյի չէյ չու իտի քի պիր քիմսէ անը գափունդն եանընա կէթիրիպ նազրա թազաիմ էթտի. ի՞նթէ օթուրուպ անլէրէ պագտրը սրրատա եալընը Միսս Փէրրի սէօզիւնիւ ի՞չիթտի։

Զու սապահ կիւնէշէ պագարագ վազթըն էփէյի կէճ օլտրդընա հիւքմ էթտի իսէ տէ, եինէ կիյինիպ գուշանմագ ի՞չինի չափուք պիթիրէմէտի. Թիփ գաբ-եօլանդն այաղը ուճընտա օթուրուպ սէթրիսի իւ-զէրինէ մահզուն մահզուն պագտը, հաթթա տահա էյի կէօրիւնիւր իւմիտիյլէ ի՞չ թարաֆընը տըշա-ըրյա չէվիրտի իսէ տէ, 'Օլմատը' տէրճէսինէ պա-շընը սալայրպ չափուճագ անը եինէ չէվիրտի։

Թիփ քէնտի քէնտինէ "Շու սէթրինին էաքիմիշ եագասը իւզէրինէ չէվիրիպ էօրթմէք ի՞չիւն անճագ պիր եագամ, պէյազ, տիւզ վէ թէմիզ պիր եագամ օլսա իտի, պաչգա պիր չէյ իսթէմէզ իտիմ," տէտի։ Ֆագաթ 'էօմրիւնտէ եագա տէտիքլէրի չէյի սալա գուլլանմամըշ իտի։ Թիփ ահ չէքէրէք, եինէ էաքի փիւաքիւ գահվէ ըէնկի սէթրիսինի կիյտի։ Պա՛-տէհու գօնտուրալարընը կիյիպ թէքրար չըգարտը։ Ամրդ մէ՞"էլէ հանկիսինին տահա էյի կէօրիւնմէ-սինտէ իտի։ 'Ահէպա հանկիսի էյի օլուր իտի. ա-յագլարընդն հէփ փարմագլարը տըշարըտա գալա-ճագ տէրէճէտէ եըրթըգ օլան գօնտուրալարը կիյ-

Digitized by Google

մէ՞ք մի, եօգոտ հիչ այագ գապը կիյմէյէրէք եալընն այագ եիւրիւմէ՛ք մի։ Ափանսըզ Թիփին խաթրընա կիւզէլ պիր թէտպիր կէլսի։ Օ քէնտի քէնտինէ "Էկէր այագլարըմ թէմիզ վէ պէյազ օլուրսա, չիւպհէ եօգ քի տահա էյի օլուր," տէտիքտէն սոնկրա, խանէնին ադգա թարաֆընտաքի ավլուտա պուլունան էսքի թուլումպանընն եանընա սէյիրթոր, եիւզիւնիւ, էլլէրինի վէ այագլարընը էյիճէ երյգոտրդտան սոնկրա տարաղը ալըպ սայընը տարատը։ Թիփ իւսթիւնէ պաչընա վէ թէմիզլիյէ հիչ պիր վազթտա պու տէրէճէ տիգգաթ էթմէմիչ իտի իսէ տէ, նասըլսա պու սապահ թէմիզ կէօրիւնմէյէ զայէթ տրզուլամագտա իտի։ Թէմիզ վէ եագըչրգը օլմագ փիս վէ քիրլի կէօրիւնմէքտէն մագպուլ վէ մի՛թէպէր օլտրղընը հիսս էտիյօր իտի։ Զունընէ պէրտապէր մէքթէպէ երյգանմըշ եիւզ վէ էլլէր վէ թարանմըշ սաչ իլէ կիթմէքտէն տահա էյի պիր չէյ եափմաղա գատիր տէյիլ իտի, վէ տօղրուսընը տէյէրէք պէօյլէ երյգանմագլէ տահա եագըչրգը օլտու։

Տօղրուտան սօգագ չօճուզլարընա մախսուս օլան գանափէյէ կիթտի իսէ տէ, պիր աղ ութանտրագ կիթտի, զիրա թէմիզ վէ եագըչրգը կէօրիւնմէք իչիւն էթտիյի պու իլք թէճրիպէյէ չօճուզլարընն նէ նազարլէ պագաճագլարընը պիլմէյօր իտի։ Ֆագաթ սրգրլմատը, զիրա տրգատաչլարընտան պա՛ղընը, էվվէլքի կիւն ուֆագ թապութա սան տէֆ՛ա պագտրղը սրբատա զաթէն անը մահզուն կէօրիւագ չօգ տճըմըչլար իտի։

Միսս Փէրրի օրատա պուլունմատրղը ճիհէթէ

Digitized by Google

իպթիտա խօճասըդ գալաճագլար կիպի կէօրիւն-տիւ ։ Հալա դայէթ սըճագ, վէ զիյարէթճիլէրէ մախ-սուս գանափէ պօշ իտի ։

Ցագաթ չօճուգլար շամաթա իլէ պիրի պիրլէրի-նի իթիպ տիւրթիւշտիւրմէյէ վէ «Պագ պագ.» «Պէլայա օղրատըգ.» «Պու կիւն քէյֆ էտէմէյէճէ-յիզ.» տէմէյէ պաշլատըլար ։ Պատուելի Հօլպրուք «Սապահլար խայըր օլսուն չօճուգլար,» տէյէրէք ան-լէրին էօնիւնտէ տուրունճա եալընըզ Թիփին կէօզ-լէրի ըշըլատը։ Պատուելի «Սապահլար խայըր օլ-սուն, Եդուարդ, սէնի պու կիւն պուրատա կէօր-տիւյիւմէ սէվինիրիմ, տէտիքտէն սօնկրա էլինի Թի-փէ սունտու ։ Պատուելի անա ալա Թիփ թէսմիյէ էթմէզ իտի . պիր կիւն Թիփին տալը իսմինի սօր-մուշ վէ Եդուարդ իտիյինի անկլամըշ օլարագ ան-տէն սօնկրա պէըրագ վէ աչըգ պիր սէսլէ տա"իմա անը «Եդուարդ» նամըյլէ եատ էթմէքտէ պուլուն-մըշ իտի ։

Պու ըսնըֆ րահաթ տուրմագ վէ օսանտըրըճը պիր ըսնըֆ իտի ։ Պատուելի չօճուգլարը պիրագ նիզամ ու ինթիզամա գօյուպ նազար ը տիգգաթլարընը ճէլպ էթմէք իչին պիւթիւն հիւնէր վէ մա՛րիֆէթինի գուլլանմագա մէճպուր օլտու, ֆագաթ պու տէֆ՛ա անլէր սա"իր տէֆ՛ալարտա օլտըղը գատար ֆէնա տավրանմատըլար ։ Պունըն սէպէպի պա՛զը տէրէճէ պատուելինին պէօյլէսի չօճուգլարա տէրս վէրմէյի պիլմէսի, վէ պա՛զը տէրէճէ տախի էվվէլա ըսնը-ֆըն իչինտէ եարամազլըղըն ալը մուճիպի օլմուշ օլան Թիփին շիմտի կէօզիւնիւ խօճանըն եիւզիւն-տէն պաշգա եէրէ չէվիրմէմէսի իտի ։ Պատուելի

Digitized by Google

Թիփին էլճէ ուիգդաթ էթուիլինի կէօրէրէք, ճէ-
ասրէթլէնուի։ Տիկէր չանիրուլէր ուրշարը չրգուրգ-
լարընտա, պատուելի էլինի Թիփին օմուզը իւզէրի-
նէ գօյուրագ "Եգուարդ, պու կիւն էյի ունկլէնին.
Մուգատատէս ուիյարա կիթմէք իւզրէ եօլա չրգան
չօճուղա տա՞իր սէօյլէուիյիմ հիքայէյի անկլատը՞ն
մը" ուէսի։

"Պիր ազ անկլատըմ, անը՞ն ճէննէթէ կիթմէք իւզ-
րէ եօլա չրգուրղընը անկլաթմագ իսթէյօր իսինիզ։"

"Կէօրիւյօրըմ քի անկլամըշսը՞ն, Սիզ ուէ պէօյլէ
պիր եօճուլրգ էթմէք իսթէմէզ մի ինիզ։"

"Նիյէթիմ վար, էֆէնտիմ։"

Պատուելի օղէման "Եա Բասրգ իմանուրգրղրմա
իմատատ էյլէ," ուէյիւ տու՛ա էթսի։ Թէնտիի իշ-
պու չօճուղլարտան ուօլայը իւմիտվար օլմուշ, ան-
լէր իչիւն ճան ու կէօնիւլտէն չալրշմրշ վէ տու՛ա
էթմիշ, 'ալէլ խուսուս Թիփ իչիւն էվվէլքի կիւն-
ուէն պէրու տու՛ա էթմիշ իսիյսէ ուէ, "Նիյէթիմ
վար էֆէնտիմ" եօլու գաթ՛ի վէ չափուք ճէվապը
իչիտինճէ հայրէթուէ գալրը։ Էվվէթ, պատուելի
Հօլպրուք տու՛ասը իշիտիլմէնտէն ուօլայը նիչէ-
լէր կիպի թէ՛ աճճիւպ էթսի։

Պատուելի տիթրէր պիր սէս իլէ "Պաշլատը՞ն
մը, չօճուղրմ," ուէյիւ սօրտու։

"Էվվէթ էֆէնտիմ, չալրշտրմ, ամուն կէճէ Ալլա-
հա 'Պաշլայաճաղրմ,' ուէսիմ իսէ ուէ, եօլու պիլ-
մէյօրրմ։"

"Զրրաղ իսթէյօրսը՞ն, ուէ՞յիլ մի։"

"Նէ՞,"

"Զրրաղ. խաթրը՞նտա օլմալը քի նազլ էթսիյիմ

Digitized by Google

հիքեայէտէ զիքր օլունան օղլան ուրդ ուրդ գարան-
ըրդ մահալլէրուէն կէչէր վէ օրալարտա եօլունը
զայլ էթմէմէք իւզրէ չըրաղընը չըգարբր խոր։ Օղ
չըրաղա միւհթաճ տէյլի՞ մի սին։"

"Եարարմա միւհթաճըմ, ամմա չըրաղըն պանա
Ֆէ ֆա՞իտէսի օլաճաղընը պիլէմէյօրըմ։"

"Գուզըմ, պէնիմ ատիրիմ չըրաղը գուլպանըր ի-
ռէն, անըն սանա ֆա՞իտէսի ուսգունաճաղընա հիչ
չիւպհէմ եօգ ուրը։" Օ զէման պատուելի ճէպիհանէն
ուֆագ գըրմըզը եիւզիւ պիր քիթապ չըգարբզ
Թիփէ կէօսթէրէրէք, "Պու նէ՞ տիր," ռէյիս սորտու։

"Քիթապ ը Մուգատտէս տէյի՞ մի։"

"Էվվէթ, հիչ Քիթապ ը Մուգատտէսի օգուտը-
ղըն վա՞ր մը։"

"Մէքթէպտէ պիր ազ օգումըշըմ։"

"Իօյլէ իսէ Ալլահըն ատէմլերէ ռէօյլէնմէսի լա-
զըմ կէլէն չէյի ռէօյլէտիյինի, վէ ատէմլերին տաբի
անը պուրայա եազտըգլարընը պիլիր սին։ Իշթէ պու
ռէպլէպտէն պու Քէլամ Ուլլահ եախօտ 'ումումէն
թէամիյէ էթտիյիմիզ իւզրէ Քիթապ ը Մուգատտէս
տիր։ Տուր տա սանա պիր չէյ կէօսթէրէյիմ։" Սա-
հիֆէլէրի 'ամէլէ իլէ ռէօնատէրտիքտէն սոնկրա փար-
մազըյլէ պիր այէթ կէօսթէրտի քի Թիփ իշպու ռա-
յէթտէ "Սէնին քէլամըն այոզլաբրմա չըրաղ տըր"
քէլամընը օգուտը։

Թիփ կէօզէրի ըշըլատըղը հալտէ "Տօղրու, պու-
նէվ' չըրաղը անկլաթմագ իսթէյօր իտինիզ," ռէտի։

"Էվվէթ, օ նէվ'. չօճուղըմ պունը քէնտինէ չը-
ըրաղ մագամընտա գուլլանմանը իսթէրիմ։ Էկէր պու
չըրաղը էյիճէ գուլլանըրսան, պիւթիւն եօլտա ըսաթ

կէլէճէյին էն գարանլըգ մահալէն պիլէ անքն ըշը-
ղըյլէ կէյէ պիլէճէքսին։ Անը անկլամատըղըն զէմանդ
Ցիսուսա միւրաճա'տթ էյլէ. պիլիր սին եա, Ցիսուս
պիզի տա՞իմա գապուլ էթմէյէ հաղրը տըր։" Գիր
գուրչուն գալէմ չըգարարագ քիթապըն իպթիտա-
սընտաքի ազչ սահիֆէյէ պէլլի վէ իրի հարֆլարլէ
"Եդուարդ Լէվիս," տէյիւ եաղտըգաան սանկրա քի-
թապը Թիփէ վէրտի, վէ կիւլիւմսէյէրէք անանէն
այրըլտը։

Թիփ մէքթէպանէն չըգտը վէ պուլտըղը իշպու-
խազինէյի սըզրճա թութմըշ օլտըղը հալտէ սա-
գազլարտան կէչէրէք էվէ կիթտի։ Տէրունի եէնի
վէ 'ճէիպ տուշղուլարլէ տօլու իտի։ Շիմտի իշլէր
կէրչէքտէն տէյիշիմիշ իտի։ Պատուէլի անընլէ կէօ-
ռիւշմիւշ, էլլէրինի էլի իշինէ ալմըշ վէ անա պիր
Ֆիթապ ը Մուգատտէս վէրմիշ իտի։ Ուղուրսըզլըգ-
լարտա պուլունմաղա մէյեալ պիր թագըմ չամա-
թաճը չօճուգլարը էօնիւնէ տիւշիւպ անլէրէ ֆէ-
նա 'իղրէթ կէօսթէրէճէք եէրտէ իշթէ ուսուլ իլէ
վէ պիւս պիւթիւն եալընը օլարագ մէքթէպանէն
չըգըպ կիթմէքտէ իտի։

Ֆիթապը պաղրընա պասատըղը սըրատա, քէնտի
քէնտինէ "Է՛յ Թիփ Լէվիս, պիլմէյօրըմ ամմա զան-
նըմճա 'ադըպէթ ատէմ օլաճադըն. վար օլան գաւվ-
վէթինէ չալըշմաղա նիյէթին վար, տէյի՞լ մի, իշ-
թէ չիմտի պիր չըրաղա տա մալիք օլտուն," տէտի։

Digitized by Google

ՊԱՊ 6

"ՍԷՆԻ ԹԱ'ԼԻՄ ԷՏԷՃԷՑԻՄ, ՎԷ ԿԻՏԷՃԷՑԻՆ ԵՕԼՏԱ ՍԷՆԻ ԻՐՇԱՏ ԷՏԷՃԷՑԻՄ. ԿԷՕԶԻՄ ԻՒԶԷՐԻՆՏԷ ՕԼԱՐԱԳ ՆԱՍԻՀԱԹ ԷՏԷՃԷՑԻՄ։"

Թիփ եաթաղընըն եանը պաչընտա օթուրմըշ օլարագ Քիթապ ը Մուգատտէսինին սահիֆէլէրինի տէօնտէրտիյի սըրատա "Վայ, իշթէ թամմ իսթէ-տիյիմ չէյ, 'Սէնի թա'լիմ էտէճէյիմ, վէ կիտէճէյին եօլտա սէնի իրշատ էտէճէյիմ։' Էվվէթ, իշթէ պէ-նիմ իսթէտիյիմ տէ թամմ օ տըր։ Էվվէթ պու կիւն պաչլամագ, վէ հէր չէյի էվվէլա էթտիյիմտէն էօյլէ ֆէրգլի պիր թարզտա եափմագ իսթէրիմ քի, հիչ քիմսէ պէնի թանըմասըն։ Շիմտի, էկէր օ պա-նա եարտըմ էտէրսէ, էօյլէ էտէ պիլիրիմ։ Շու ա-յէթի էօյրէնէյիմ։"

Թիփ պիր չէյի էզպէր էօյրէնմէյէ ալըշմամըշ օլ-ադրընտան այէթի տէֆ'ա պէ տէֆ'ա թէքրարլատը։ Պու վէճհլէ չալըշմագտա իքէն Ալլահըն Ռուհը Թի-փին խաթրընա պաչգա պիր ֆիքր կէթիրտի։

Օ քէմալ ը վագարլէ, "Շիմտի Քրիստոսըն եար-տըմընը տիլէմէլիյիմ," տէյէրէք տիզ չէօքտիւ, վէ զայէթ սատէ լիսան իլէ վէ Ալլահըն խօշլանտըղը օշ աչըգ վէ հիլէսիզ թարզ իլէ իհթիյաճլարընը Ա-նա պէյան էյլէտի։ Անտէն սոնկրա օ կիւն զուհուր էտէճէք հէվի վագը'ալարտա հազըրլանմըշ օլարագ ա-չաղը էնտի։

Կատար գալգմըշ օլարագ մաթպախըն սօպասընը չագըրտաթմագտա իտի։

Digitized by Google

Թիփ մաթպախա կիրտէրէք "Նէ՞ վար Կատար, նէ՞ էտիյօրսըն," տէյիւ սօրտու։

"Սէ՞ն նէ էտիյօրսըն։ Նա՞սըլ օլտու տա պու գատար էրքէն գալգտըն։" Պիր ճէվապ ալմայարագ եինէ սէօզիւնէ տէվամ էտիպ տէտի քի, "Պու նէ՞ ֆէնա շէյ. եինէ ճէզա վար. Նէ՞ էտէյիմ, ա՞ախըմա՛ տա՞խըմա ճէզա։ Գօգմուշ թաւաշ պիւս պիւթիւն ըսլանմըշ, օտուն չիւրիւմիւշ, վէ պաշգա օտուն տախի եօգ տըր, պէն պու աթէշի եագամամ, ճանըմ չըգտը։ Վալլահի խասթա եաթագտա եաթըյօր, — հիչ օթուրամայօր. պանա փէտէրիմ իչիւն պիր քեասէ չայ հազըրլամամը թէնպիհ էթտի իտէ, պէօյլէ կիտէրսէ, զաննըմճա պիր տահա հազըրլայամամ։"

Կատար օն իքի եաշընտա իտիսէյտէ, գայըրըլմայարագ պէօյլիւյիւպ տէ հէր կէօրտիւքլէրի եէրտէ էյիլիք եախօտ քէօթիւլիւք էօյրէնէն չօճուգլարընքի միսիլլիւ 'աճա՞իպ տուրէթտէ նէշվ ու նէմա պուլմըշ պիր Ֆիքրի վար իտի, վէ իշթիքիա էտիպ տահա սէօզլէր սէօյլէմէյէ օլ գատար ալըշմըշ իտի քի անըն տիլի զայէթ սիւր'աթլէ տէօնէր իտի։

Թիփ ուզուն պիր սօլուգ ալարագ, քէնտի քէնտինէ "Իշթէ իշէ պաշլայաճագ էյի պիր եէր," տէտիքտէն սօնկրա Կատարըն եարտըմ էթմէյէ սէյիրթտի։ "Պագ, Կատար, օ գատար չամաթա չըգարմա, պապամըզ ույանըր։ Պէն պու աթէշի չապուճագ հազըրլայա պիլիրիմ. չօգ տէֆ'ա սապահ հիչ պիր շէյ օլմայարագ հազըրլամըշըմ. սէն անճագ կիթ տէ չայ իպրիղընտա պիր ազ սու գօ. պիր քեասէ չայ պիր անտէ հազըր օլուր։"

Digitized by Google

Կատար թէ՛ աճմիւպ էտէրէք բանաթ տուրտու վէ Թիփի, սոպայա գմնուլմըշ եէշիլ եուվարլագ օ-տուն լարը գալտըրըպ անլէրին ալթընա քեաղրտ վէ օտուն փարչլարը գոտրդը սըրատա էյիճէ կէօզէթլէտի։ Թիփ պու իշի օլ գատար գայտըզ վէ վազիֆէսիզ սուրէթտէ իճրա էթտի քի, Կատար օտունլարըն ասլա եանմայաճաղընը զանն էթտի։ Ֆազաթ Թիփ աղ վագթտան հէփիսինի պիրտէն թուրթուշտըրարագ անլէրին եանար օլտըգլարընը խա-զաթ էթտի, վէ օտունլար չաթըրտամազա վէ 'ա-գըպէթ ճայըր ճայըր եանմադա պաշլատը։

Շիւպհէ եօգ քի Կատար հիչ պիր չէյէ 'էօմրիւն-տէ պու գատար թէ՛ աճմիւպ էթմէմիշ իտի։ Թէ՛-աճմիւպինին պիրինճի սէպէպի պիր չէյէ եարամազ օտունլարընն սոպատա օլ գատար էյի եանմալարը, իքինճիսի տախի Թիփին քէնտիսինի թա՛զիր էթ-մէքսիզին վէ եալվարըլըպ եազարըլմազա պէքլէ-մէքսիզին ճան ու կէօնիւլտէն իշլէմէյէ պաշլայըպ էօյլէ կիւզէլ պիր աթէշ եազմատը իտի։

Գիզզաթ Թիփէ էթտիյի հէփ պու չէյլէր թուհաֆ վէ եէնի կէօրիւնմէքտէ իտի, զիրա կէրչի սէօզիւմ սիզէ 'ատա՞իպ կէօրիւնիւր սէտէ, պու չօճուգ չիմ-տիյէ գատար օլ գատար խօտպին օլմուշ իտի քի, էվտէ խանէ խալգընա հիւանիւ ըիզատըյլէ եարտըմ էթմէյէ չբգըշմասընըն պէլքի պու պիրինճի սէֆ՛ա-տը իտի։ Իշտու մու՛ամէլէտի քէնտիսինէ չէվգ ու նէշաթ պախշ էյլէտի։

Թիփ նէշաթ իլէ "եէլ, Կատար, իշթէ աթէշ։ չիմտի կէլ տէ փէտէր վէ վալիտէմիզէ գահվէ ալթը հազըրլամազա չալըշալըմ։ Հայտէ, էքմէք գըզարթ-մայը պիլթր միսին։"

Digitized by Google

"Էվվէթ, պիլիրիմ. նա՞ռը պիլմէյէյիմ։ Էկէր չօգ տէՔ՚ա փէտէրինէ էքմէք գըզարթմագ իչիւն պէ-նիմ կիպի սէն տէ աթէչ էօնիւնտէ եիւզիւնիւ քէ-պապ էտիպ փարմագլարընը եագասա իտին, զան-նըմճա չիմտի սէն տէ պիլմիչ օլուր իտին։"

"Փէքի, չիմտի պիրի փէտէր պիրի տէ վալի-տէմիզ իչիւն իքի տիլիմ էքմէք քէսէլիմ, վէ իքի քեասէտէ չայ հազըրլայալըմ։ Է՛հ, Կատար, սէնին-լէ պէն էյի էվ չէվիրէնլէր օլուրզ, տէյի՞լ մի։"

Կատար զէվզլէնիրճէսինէ, "Հայտէ սէնտէ," տէտի։

Կէօրիւյօրսընըզ քի Կատար հիչ թաթլըլըզա ա-լըշմամըշ օլտըզընտան սու՞ալլարա՝ գըսսա վէ ճճը ճէվապլար վէրմէքտէն իսէ, կիւզել ճէվապլար վէր-մէսի իչիւն անը փէք թաթլը գուլլանմագ լազըմ իտի։ Գունընլէ պէրապէր, Թիփ աչընմըշ քիւչիւք չայ իզրըզընա պիր ազ սու տօլտուրարագ աթէչին իւ-զէրինէ գօյունճա, Կատար տախի իքի տիլիմ էք-մէք քէստի վէ աթէչ միւնասիպ օլունճա անլէրի գըզարթմաղա պաչլատը։

Գու արատա Թիփ գափգաճագլարա վէ եէյէճէք-լէրէ մախսուս օլան գարմաղարըշ վէ նիզամըզ տօլապլն իչինտէ իքի թէմիզ թապագ իլէ իքի ֆին-ճան արաչտըրմաղա կիթտի։

Կատար գարընտաչընին պիր գապ պէզի արայըպ պուլտըգտան սոնկրա թապազլարը տիգդաթլէ սիլ-տիյինի կէօրէրէք, "Թիփ, սէնին իւզէրինէ թէ-միզլիքտէն զայէթ խօչանը պիր թապի՛աթ կէլմիշ կէօրիւնիւյօր," տէտի։

Թիփ, թաթլըլըգէ "Էվվէթ, թէմիզ օլմաղա չալըշըյօրըմ. պիր չէյ եըյգանտըգտան սոնկրա նառը

թէմիզ կէօրիւնէճէյինի թէճրիպէ էթմէք իսթէ-
րիմ," ասէր։

Վէլհասըլ օլ սապահ հէմ Թիփ հէմտէ Կատար խ-
չիւն 'ահա"իպ պիր սապահ օլտու, վէ 'ազըպէթ
էքմէք տիլիմլէրի էյիճէ զըզարտըլարագ թապագ-
լարըն իչինէ գօնուլուպ սըճագ չայ ֆինճանլարըն
իչինէ տօլտուրուլարագ թազէ թազէ վէ խօշ գօգ-
մաղա պաչլայընճա, իքիսի տախի կէօյա պիր մու-
զաֆֆէրիյէթէ նա"իլ օլմուշլար կիպի հիսա էյլէտիլէր։

Թիփ վէ Կատար ուսուլ իլէ եաթագ օտտասընըն
գափուսընա եազլաշտըլար, վէ պիրտէն փէտէրլէ-
րինին չէօյլէ տէտիյինի իչիթտիլէր,

"Պաչըն օլ գատար ֆէնա ազրբյոր իսէ նի՞չիւն
գալգըյօրսըն։"

"Նիչիւ՞ն մի գալգըյօրըմ. գալգմայայըմ տա եա
նէ՞ էտէյիմ։ Զօճուգլար գալգմըշլար, վէ էկէր էվ-
ալթընը իւսթիւնէ չէվիրմէմիշլէրսէ, պին տէֆ'ա
մէնինուն օլմալըյըմ։ Իքիսինին պէչ տագիգէ պիր-
լիքտէ ղավղասըզ տիրլիք էթտիքլէրինի հիչ կէօր-
մէմիշիմ։"

Սա՞իր վագթլարտա օլսա իտի, չիւպհէսիզ Կա-
տար պու սէօզլէրտէն տօլայը հըրալանըր իտիյէ-
տէ, պու սապահ չայը զըզարտըլմըշ էքմէյին իւ-
զէրինէ տէօքմէմէյէ գարար վէրմիշ օլտըղընտան
անլէրէ էհէմմիյէթ վէրմէտի։

Թիփ, էլինտէ թապաղը թութարագ, մէրճէ,
Կատար տախի անընն արգասը սըրա իչէրի կիրտի։

"Պիր ազ պիր չէյ եէյինճէյէ գատար եէրինտէն
թէփրէնմէ վալիտէ, չիւպհէմ եօգ քի պու չայ իլէ
էքմէք սէնի էյլէշտիրէճէք տիր։"

Digitized by Google

Մատամ Լէվիս տիրաէյինէ տայանարագ պաշըմը պիր ազ խօզարը գալտըրտը վէ գըզարտըլմըշ էքմէք տիլիմլէրինի կէօրտիւքտէն վէ Թաթլը չայըն գօգուսընը ալտըգտան սօնկրա, Թէ'աճճիւպ իլէ,

«Օրատա քի՞մ վար,» տէյիւ սօրտու։

Թիփ, իֆթիխար վէ 'աճէլէ իլէ «Պապաար իլէ պէն,» տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Մատամ Լէվիսին զա'իֆ վէ մահզուն չէհրէսինտէ կիւլիւմսէմէ կիպի պիր շէյ կէօրիւլտիւյիւ սըրատա,

«Վա՛յ, վա՛յ, սիզտէն աալա պէօյլէ պիր շէյ ումմայօր իտիմ,» տէտի։

Թիփին իւզէրինէ նէ՛ ղարիպ պիր գուվվէթ կէլմիշ իտի։ Գահվէ ալթը հազըրլամա իշի մուվաֆֆագիյէթլէ պաշա չըգարըլտը. օ իշ պիթինճէ, փասլը, էսքի պալթայը արաշտըրմաղա պաշլատը։ Պիր գաչ սէրթ օտուն խարըտը, վէ միգտարը քիֆաֆի օտուն հազըրլայարագ անլէրի օտունլըղըն իչինէ սըրա իլէ տիզտի։ Պապաար պիրատէրինին իշա'աճա'իպ Թավր ու հարէքէթինտէն մութէ'էսիր օլարագ Թապագլարը խըյգատը վէ հաթթա սիւփիւրկէյի խէրիմտէն չըգարըպ օրթալըղը պիր ազ սիւփիւրտիւ։

Հէր չէյի Նազար ը 'իթիպարա ալարագ օլ կիւն Թիփ իչիւն զիքրէ շայան պիր կիւն իտի. օլ կիւն պիւսպիւթիւն խէնի օլան 'էօմրիւնիւն պաշլանղըճը օլտու։ Վագա'ա ճէհալէթինտէն Նաշի կիւճլիւյիւնիւն խիթամ պուլտըղընը, վէ արթըգ պունտան պէօյլէ քէնտիսինէ խօշ պիր խօլտա վէ քէմալ ը մէսարուրիյէթլէ իլէրի կիթմէք պագը գալտըղընը գանի էթտիյինտէն պիր գաչ խամթալարտա պուլունտու։

Սօնկրա քէնտի խանկըշընըն փէրգինէ վարըր։ Շէյթանըն քէնտիսինտէն ասլա վազ կէչմէմիշ օլտըղընը վէ տահա չօգ տէֆ'ա անընլէ ճէնքլէշմէսի լազըմ կէլտիյինի անկլատը։

ՊԱՊ 7

"ԳՕՐԳՄԱ ՋԻՐԱ ՊԷՆ ՍԷՆԻ ՖԻՏԻՅԷ ԻԼԷ ԽԷԼԱՍ ԷՅԼԷՏԻՄ։"

Հօվարտ Մինթըրըն մէքթէպ օտասընըն գափուսը էթրաֆընտա թօփլանմըշ չօճուգլարա տէտի քի, "Պուտապան Լէվիսին խանէսինտէ զէլզէլէ վուգու' պուլմըշ օլմալը տըր։ Հէնուզ իկի չան չալընմամըշ իսէ տէ, իշթէ Թիփ պայըր եօգարը կէլիյօր։"

Էվվէթ Թիփ գավի ատըմլարլէ պայըրտան եօգարը չըգմագտա իտի։ Նազ Թա'թիլի պիթմիշ օլարագ օ սապահ կիւզ միւտտէթլի պաշլայաճագ իտի։ Թիփ իշպու պիւթիւն միւտտէթ զարֆընտա մունթազամ սուրէթտէ վէ մուհապպէթլէ մէքթէպէ տէվամ էթմէյէ գարար վէրմիշ իտի քի, պունտան էվվէլ 'էօմրիւնտէ հիչ պէօյլէ պիր շէյ էթմէմիշ իտի։ Պու մէքթէպ 'ումում գարիյէ էհալիսինէ մախսուս պիր մէքթէպ օլտըղընտան օ մահալըն հէմ էն ա'լա չօճուգլարը հէմ տէ պա'զը էն ֆէնա չօճուգլարը Թիփին մէքթէպ արգատաշլարը օլաճագլար իտի։

Թիփի գարշըլամագ իւզրէ պայըրտան պիր ազ աշաղը էնմիշ օլան Պօպ Թըրնըր, "Նէ՞րէյէ, Թիփ, Նա՞սըլ սընըզ տօսթում," տէտի։

Պօպ Թա'թիլ միւտտէթինին պէօյլիւք փայընը

Թաշրատա կէչիրմիշ օլտըղընտան քէնտինին պու-լունմատըղը էսնատէ վուգու՛ պուլան թէպէտտիւ-լաթտան հիչ խապէրի եօգ իտի. Թիփի անըն սէսի-նի իշիտինճէ ճանը սըգըլտը վէ Պօպ քէնտիսինի իղվայա կէթիրէ պիլիր տիւշիւնճէսիյլէ թիր թիր թիթրէմէյէ պաշլատը։

Իշպու իքի չօճուգ հէր կէօնէ ույղունսըզլըղը տա"իմա պիրլիքտէ իճրա էթմիշլէր իտի։ Ջանն է-տէրսին պիրի տիկէրինին միւթէմմիմի իտի, հիչ օլ-մազսա տահա պիր գաչ հաֆթա էվվէլլէրէ կէլին-ճէյէ գատար էօյլէ կէօրիւնմիւշլէր իտի։ Ֆագաթ շիմտի Թիփ քէնտիսի իլէ անըն արասընտա աչըլան կիրտապըն քեամիլէն ֆէրգինէ վարմատըյսա տա ա-նը հիսս էյլէտի։

Ջան չալընտը վէ չօճուգլար տիւրթիւշիւպ եի-թիշէրէք մասալարընըն էօնիւնտէ օթուրմաղա կիթ-տիլէր։

Պօպ Թըրնըր 'ատէթի իւզրէ կիտիպ Թիփին եա-նընտա օթուրտու իսէ տէ, չուրասընը զիքր էթմէք լազըմ տըր քի Պօպ հաֆթատա իքի քէրրէ մէքթէ-պէ կէլմէք վէ էօյլէտէն սօնկրա մէքթէպտէն գաչ-մագ 'ատէթինտէ օլտըղընտան պիրի պիրլէրիյլէ ու-յուշա պիլմէլէրի միւմքին իտի։

Քիթապ ը Մուգատտէս գրա"աթ օլունմաղա պաշ-լայընճա Թիփ տուրըգսըզըն գըզարտը։ Էվվէլա հիչ Քիթապ ը Մուգատտէսէ մալիք օլմամըշ իտի իսէ տէ, պու սապահ ճէպինտէ եէնի պիր Քիթապ ը Մուգատտէս վար իտի։ Մէս"էլէ անը ճէպինտէն չը-գարմաղա ճէսարէթ էտիպ էթմէմէսինտէ իտի։ "'Ա-ճէպա չօճուգլար նէ՞ տիւշիւնէճէքլէր, նէ՞ տէյէ-

Digitized by Google

ճէքլէր . քէնտիսի անլէրէ նամալ ճէվապ վէրէճէք ։"

Իպթիտա էրթէսի կիւնիւ սապահընա գատար պէք-լէմէք էյի օլուր տէյիւ տիւշիւնտիւ, ֆագաթ սոնկրա քէնտի վա'տ ու 'ահալընա չիմտիտէն պիլէ վէֆասըզ պուլունմաղա չըգըշտըղընը կէօրէրէք գըզարըպ պօ-զարտը ։ Անիտ Քիթապ ը Մուգատտէսի չըգա-ըրպ 'ահէլէ իլէ սահիֆէլէրինի տէօնտէրմէյէ պաշ-լատը ։

Պօպ սահիֆէլէրին ֆըշըրթըսընը իշիթտի, վէ կէօզլէրինի էթրաֆա չէվիրէրէք ըսլըգ չալմաղա հա-զըրլանըրճասընա տուտագլարընը պուրտու, վէ քիս-թապը Թիփին էլինտէն գափարագ Մր. Հօլպրուքըն անըն իշինէ եազտըղը իսմի օգուտըգտան սոնկրա ուտուլ իլէ Թիփէ "Հիչ տէ սէօյլէմէյօրսըն, հէ, նէ-զէման Քիթապ ը Մուգատէս չալտըգտա 'ազիզ քէ-սիլտիք," տէտի ։

Թիփին պիրիճիք ճէվապը տահա զիյատէ գըզա-ըրպ պօզարմագ օլտու իսէ տէ, իղվա օլունմաղա պաշլամըշ օլտըղընը հիսա էյլէտի ։ Էտիլէճէք իքինճի իշ օգուսմագ իտի. 'ագըպէթ օգույսաճաղը եէրի պու-լունճա կէրչի պիր աղըզտան օգույան 50 յի միւթէ-ճամիզ չօճուգ վար իտիյսէ տէ, ղէվտալը Թիփի քէն-տի սէսինին սա"իր չօճուգլարընքինտէն եիւքսէք չըգաճաղընը զանն էթտիյինտէն սէսինի գըսրպ էօք-սիւրտիւ, վէ չօճուգլար "Անա էրղէվանի խի'լաթ կիյտիրտիլէր, վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւգ պա-չընա գօտուլար," այէթինի օգուրլար իքէն սէսինի տալչագլատրպ անլէրինքի իլէ պիրլէշտիրմէյէ մուվաֆ-ֆագ օլունճայա գատար խայլըճա չալըշրպ չապա-լատը ։

Digitized by Google

Պու սըրատա Պօպ տախի օլ կիւզէլ տապ օզա-նում պիթիրինճէյէ գատար տուտագլարընը տէփրէթ-մէյէ վէ քեաֆի միգտարը եիւքսէք ավազ իլէ մա՛-նասըզ խախօտ ֆէնա չի՛րքէր սէօյլէյէրէք Թիփէ մա-նի՛ օլմաղա պաշլատը։

Օլ սաղան Թիփ պաշընը նէ՛ կիւզի գիր թէշէք-քիւր հիտտիյլէ էյտի։ Քիթապ ը Մուգատտէսին թամթըլը քէլամլարընտան պա՛զըլըը անըն զալպինէ թէ"սիր էթմիշ իտի։ Վագա՛ա օլ մուգատտէս պաշ տիքէն թած իլէ թածլանմըշ իտիյսէ տէ, Թիփ անըն չիմտի ճէլալ ու 'իզզէթլէ թածլանմըշ իտիյինի վէ Քրիստոսըն քէնտինին խէլասը իչիւն իշքէնճէ չէ-քիպ էօլտիւյիւնիւ պիլիր իտի։ Մր. Պրաղըն էթտի-յի տուա՛այա ճանն ու կէօնիւլտէն իշթիրագ էյլէտի, վէ կէրչի Պօպ անըն սաչընը չէքտի, այագլարընը զըտըզլատը վէ փարմագլարընըն իւզէրինէ պասար իտէ տէ, էյիլմիշ պաշընը եօգարը գալտըրմատը վէ օլ տուա՛ա իլէ 'ազիմ զուվվէթ քէսպ էյլէտի։

Յազամ [Թիփ նէ օլ կիւնիւն իզվալարընը նէ տէ անլէրէ թէհամմիւլ էթմէք պապընտա չէքտիյի կիւճլիւյիւ հիչ ունութմատը։ Պօպ 'ատէթի իւզրէ փէք չօգ ույզունսըզլըգլարտա պուլունմազտա իտի. քէնտինին էսքի արգատաշընը, եա՛նի Թիփին եա-րամազ 'ամէլլէրինին իճրասընտա արթըգ քէնտինէ եարտըմ էթմէյէճէյինի կէօրէրէք, անտէն ինթիգամ ալմագ մագսատիյլէ անա խայըը ֆէնա մու'ամէլէլէր կէօսթէրտի, վէ անը թա՛ճիզ էթմէք իւզրէ նէ՛ զա-տար պօշ վէ 'աչէպ չէյլէր էթտի։ Թիփ էլինտէքի եազը թաշընը ճէմ' էթմէյէ չալըշըրըզը րազամ տի-զիլէրիյլէ զափլատը. իւք իքի սըրանըն ճէմ'ինի պի-

թիրիր պիթիրմէզ Պօպ ըսլանմըշ փարմաղընը մէհա-
ըէթլէ օրայա եէթիշտիրէրէք Թիփին օլ գաստար
զահմէթլէ էլէ կէթիրմիշ օլարդը ճէվապը սիլիպ ա-
նընն էսէրինի պիլէ պրագմատը։

Թիփին տիկէր թէճրիպէտի տարլ քէնտինին եա-
ըամազ գալպի իտի։ Օ տա՞իմա քէնտի եանընտա
օթուրան չօճուգարա ֆըսրլատամաղա, խօճա պաշ-
գա պիր թարաֆա տէօնտուիւինտէ էլմա եէմէյէ,
քեաղըտ իւզէրինտէ չիրքին ըէտմէր չըզարագ թօփ-
լու իլէ անը էօնիւնտէ օթուրան քիւչիւք չօճուգ-
ըարընն արգասընա կէչիրմէյէ ալըշմըշ իտի։ Բահաթ
օթուրուպ տա տէրսինի օգուտմազա եախօտ հազըր-
լամաղա հիչ ալըշմամըշ իտի։

Պունտան պաշգա միւթալա՛տ էթմէք նէ ֆիւճ
պիր իշ իտի։ Օլ իմա տէրսինի հազըրլամագ
Թիփէ միւմքինտիզ կէօրիւնտիւ։ Նէ գաստար չօգ
չալըշըյօր իտիյսէ, օլ գաստար զիյատէ շաշըրըյօր ի-
տի. պիւսպիւթիւն միւթթարիպ վէ մէ՞յուս օլարդ-
ընտան չիւպհէ եօգ քի քէնտինին կէօղ եաշարդը-
նը կէօրէրէք «Օխ, էյի օլտու,» տէմէյէ հազըր օ-
լան Պօպ եանը պաշընտա օլմասա իտի, աղլամաղա
պաշլար իտի։

Պօպ էսքի վէ եաղը իմլա քիթապընը իւչինճիւ
տէֆ՛ա եէրէ աթընճա 'ադըպէթ Թիփին ատարը
տիւքէնիպ հիատէթլէնէրէք Պօպա չէօյլէ տէտի։

«Պանա պագ, էկէր թէքրար էտէրսէն, անիտէ
ատէնի փէնճէրէտէն աշտաղը աթարամ հա, իշիթ-
տին մի։

Մր. Պրոդ «Եդուարդ Լէվիս, գօնուշտըղն տէպէպ-
աէն սանա նիշան գօնուլտու. Եդուարդ կէօրիւյօրմ,

Digitized by Google

իշիթէ մուտտէթի եինէ էվվէլքի 'ատէթինէ կէօրէ պաշլայօրսըն, ֆէնա աթվարտան տօլայը իշարէթ ալանլարըն եինէ պիրինճիսի օլտուն," տէտի։

Թիփին եւուրէյի նա՛սըլ եանտը։ Խօճանըն իշպու սէօզիւ փէք եանլըշ իտի։ Թիփ իշպու մուտտէթէ էաքի 'ատէթի ուզրէ պաշլամամըշ իտի. անա նէ գատար ֆարգը սուրէթտէ պաշլամադա չալըշմըշ իտիյինի պիր քէնտիսի պիր տէ Ալլահ պիլիր իտի։ Շիմտի իսէ իլք կիւնիւ պու գատար մէ՛յուս օլտու։ Սանըրսըն պաշը տէօնիւպ կէօզլէրի գարարտը. Թէքրար եազըխանէնին ուզէրինէ էյիլտի իսէ տէ, Պօլ տա 'աճէլէթէն պաշըընը էյիպ Թիփին գուլաղընա,

«Վա՛խ, վա՛խ, զէվալլը տօսթում," տէտի։

Թիփ չօգ տէֆ՛ա պու կիպի չէյլէրի փէք թուհաֆ 'ատտ էտէրէք կիւլմէսինի ղայպ էտէմէմիշ իտի իսէ տէ, շիմտի իշպու օյունլար քէնտիսինէ նէ՛ գատար մա՛նասըզ, նէ տէրէճէ զալիմ կէօրիւնիւյօրլար իտի։ Ա՛հ, Շէյթան պու կիւն Թիփի թութմաղա չալըշըյօր իտի։ Թիփ էաքի համագաթ վէ ֆէնա արգատաշըրգլարընընըն պէլասընը չէքիյօր իտի։

Թիփ արգատընտաքի գանափէնին ուզէրինէ պիր կէօզ կէզտիրտի։ Հօվարտ Մինթըրն իլէ Էլիս Հօլպրուք օրատա օթուրմըշ օլարագ Ալճէպրա տէրսլէրինի հազըրլամագ իչիւն սըգըճա չալըշմագտա վէ հիչ քիմսէ անլէրին րահաթընը պօզմադը ֆիքրինտէն պիլէ կէչիրմէմէքտէ իտի։ Թիփ պունը կէօրիւնճէ տէրին պիր ահ չէքտի։ Էկէր մէքթէպտէ քէնտիսինին եէրի անլէրինքի կիպի րահաթ օլսա իտի, 'աճէպա պու կիւն նէ՛ գատար սուհուլէթլէ

Digitized by Google

չալըշա պիլէճէք իսի։ Օլ չօճուգլար եաշճա քէնտի-սինտէն չօգ պէօյիւք տէյիլ իսիյսէլէր տէ, իշթէ քէն-տիսի պիր ճէմ՝ միսալընդն հալընա անճագ տէօրթ տէֆ՝ա չալըշտրգտան սօնկրա տօղրու ճէվապը պու-լա պիլտիյի հալտէ, անլէր ալճէպրա սընրֆընդն իւ-թթ պաշընտա պուլունմագտա իտիլէր։ Էկէր ան-լէրէ եէթիշիպ տէ անլէրլէ տէրստաշ օլա պիլսէ ի-տի, քէնտիսի իշիւն նէ՞ պէօյիւք պիր պախթ օլուբ իսի։ Իշպու մէ՞յուսանէ միւլահազա քէնտինին իմ-լա տէրսինի տահա զիյատէ էիւճլէշտիրտի. 'ա՞խա օլսընդը սընրֆ տէրս օգուտմազա կիտիպ տէ թիվի քէնտինէ մախսուս մահալտէ, եա՞նի սընրֆընդն ալթ պաշընտա տուրտընդը զէման հիչ քիմսէ անընդ օրա-տա տուրմասընա թէ՝ աճճիւպ էթմէտի իսէ տէ, թի-վինդն նէ գատար չալըշտընդը հիչ քիմսէ պիլմէ-յօր իսի։

Զէվալը թիվի իշիւն օլ գատար իղվա վէ պէլա-էրլէ տօղու օլան օլ ուզուն կիւն պիր թարաֆտան կէչիպ կիթմէքտէ իսի։ Զարեէք սա՝ թլըգ թա՝-թիլ էանասընտա եալընդը պաշընա կէզիպ քէնտի-նին օլ սապահքի գավի իւմիտլէրինի թաղէլէմէյէ չալըշտը։

Կէչիրէճէյի տիկէր չէտիտ պիր իմթիհան տահա վար իսի։ Էօյլէնտէն սօնկրա չօճուգլարընդն սալը վէրիլէճէյի սըրատա, Գօպ քեաղըտան կիւլլէլէր եափրպ, Մր. Գրոզ պաչգա թարաֆա տէօնիւնճէ, անլէրի օտանընդն հէր թարաֆընդա սթարագ էլլէն-մէյէ պաշլատը. եաշճա Գօպտան քիւչիւք օլան պիր գաչ չակիրա տահի Գօպտա ույտրգլարընդանդ մէքթէպին իչինտէ մունթազամ պիր թօփ օյունը

Digitized by Google

ղավղասը պաշլատը։ Զօճուգլար թէշէքքի, Մր. Պրոզ թա՛զիր էյլէտիքտէն սօնկրա 'ազբպէթ Մր. Պրոզըն սապրը տիւքէնէրէք "Էկէր պու կիւն մէք-թէպատէ պիր տահա քեաղրա եսքասա սա՞իր պիր շէյ սթան թուքարսամ, չիտտէթլէ թէ՞տիպ էտէ-ճէյիմ, վէ մէ՞մուլ էտէրիմ քի պիր շակիրա ենէ պու կիպի պիր մու՛ամէլէտէ պուլունուրսա, կէօ-րէն շակիրա պանա խապէր վէրէճէք տիր," տէտի։

Պէշ տագիգէ կէշէր կէշմէզ, Մր. Պրոզ եազը խանէսինին չէքմէճէսինատ պիր շէյ արտմագատ ի-քէն պիր տէ պէօյուճէք պիր քեաղրա կիւլէսի կիտիպ անըն ալնընա տէյտի։ Շակիրտէրտէն պա՛-զըսը կիւլտիւլէր, պա՛զըսը իսէ գօրգուզ վագարը պիր հէ՞յէթէ կիրտիլէր, զիրա Մր. Պրոզ տա՞իմ քէնտի սէօզիւնիւ եէրինէ կէթիրէն պիր քիմսէ իտի։

Մր. Պրոզ եազը խանէսինի գափայարագ վէ սէօզ-լէրինի սաքին ֆագաթ ռէլլի պիր սուրէթատ սէօյ-լէյէրէք "Պու թօփու աթանըն քի՛մ օլտըղընը պի-լէն վա՞ր մը," տէյիւ սորտու։

Իպթիտա հիչ քիմսէ ճէվապ վէրմէյիպ պիր տա-գիգէ գատար քեամիլ սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրտիւ։ Մր. Պրոզ եինէ "Էլիս Հօլպրուք," քեաղրտ թօփ, աթանըն քի՛մ օլտըղընը պիլի՞ր միսին, տէյիւ սորտու։

"Էվվէթ, խօճա։"

"Փէքի, սէօյլէ տէ իշիտէլիմ։"

"Թիվի Լէվիս աթտը, խօճա

Թիվի պու հագարգլըղը չէքէմէզ իտի։ 'Էօմրիւնատ պու իլք տէֆ՚ա օլարագ մէքթէպատէ թօփ աթմագ-ըղըն պիր կիւն կէշիրմիշ օլտըղը հալտէ, իւզէրինէ ուշ աթըլըյօր իտի։ Կէօզէրինատէն աթէշ սչրա-

տըղը հալտէ եէրինտէն ֆըրլատը, վէ սայ քի ֆէրեատ էտէրէք։ "Պէն աթմատըմ, ինան քի պէն տէյիլ խոիմ, պիւսպիւթիւն եալան տըր, խօճա," տէտի։

Մր. Պրոզ, "Օթուր եէրինէ. (Էլիսէ տէօնէրէք) Թիփին աթատըղընը կէօրթիւ՞ն միւ," տէյիւ սորտու։

Էլիսին, "Էվվէթ, խօճա, կէօրտիւմ" տէմէսի իւզէրինէ, Մր. Պրոզ, հալա այագտա տուրմագտա օլան Թիփէ տէօնէրէք,

"Եդուարդ, պուրայա կէլ," տէտի։

Պօպ Թիփէ ուսուլ իլէ "Կէլմէմ, պիր ատըմ պիլէ եէրիմտէն գըմըլտանմամ, սէօյլէ, սանա զօր էտէրսէ, պագալըմ քիմ քէօթէք եէր," տէտի։

Ֆագաթ էմր Թէքրարլանտը, Թիփ իլէրիյէ վարտը վէ կէօզլէրինի Մր. Պրոզին իւզէրինէ էյիճէ տիքէրէք,

"Մր. Պրոզ թօփը պէն աթմատըղըմա եէմին էտէրիմ," տէտի։

Վէ լաքին, զէվալը Թիփ, քէնտի աէօզիւնէ խոնտրլմայաճաղընը, վէ ինանըլմայաճաղընը պիլիր իտի. չօգ տէֆ'ա օրատա տուրարագ 'այնի տէրէճէ ճէսարէթլէ եալան սէօյլէմիշ իտիյինի վէ պիր գաչ տագիգէ կէչմէզտէն եալանընըն մէյտանա չըգտըղընը պիլիր իտի։

Խայրը, հիչ քիմսէ Թիփէ ինանմատը։ Ունտան զաչգա մէքթէպտէ եալանճը տէյիւ ատը չըգմըշ օլտըղընտան, չիմտի անըն ճէզասընը չէքմէյէ մէճպուր իտի։ Ու ռէպէպտէն եէրինտէ բահաթ տուրտու, ճէտվէլին չափուք վէ չէտիտ տարպէլէրի տաֆի ավուճընըն իչինէ էնտի։ Հիչ կէօզ եաչը տէօք-

մէքսիզին եախօտ պիր կէօնէ իգրարտա պուլունմագսըզըն օլտըղը եէրտէ տուրտու։ Մր. Գրոզըն՝ Թիփին սուչլը օլտըղընա հիչ շիւպհէսի եօգ իտի, զիրա սէօզիւ մէքթէպտէ 'ատէթա պիր գանուն հիւքմիւնտէ օլան Ելիս Հօլպրուք "Գէն կէօզիւմէ կէօրտիւմ" տէ՞մէտի մի. Թիփ տախի էվվէլա պու կիպի գապահաթլարը, իգրարա մէճպուր օլունճայա գատար ինքեար էթմէ՞զ մի իտի։

Գունընլէ պէրապէր, պու տէֆ'ա Թիփ օլ կիւն քեաղըտ փարչասը աթտըղընը գէմալը սէպաթլէ իգրարտան իմթինա' էյլէտի, վէ էյլէրի սըզլատըղը վէ հէնուզ խօճաարընըն սէօզլէրի գուլաղընտա չընլատըղը հալտէ տէօնիւպ եէրինէ օթուրտու։

Ջէվաբը չօճուգ օլ ագշամ մէքթէպ օտասընտան զայէթ մահզուն վէ միւքէտտէր օլարագ չըգըպ էվէ կէլտի. սանըրսըն մէքթէպին հէփ չակիրտլէրինտէն, 'ալէլ խուսուս Ելիս Հօլպրուքտան պիւսպիւթիւն նէֆրէթ էթմէքտէ իտի։

Մր. Գրոզ Թիփին սիմասընը ուղագտան կէօրէրէք տիկէր խօճալարտան պիրինէ տէտի քի, "Թիփին եիւզիւնիւն կիթտիքճէ էքշիտիյինի կէօրիւյօրըմ. անըն պիրինճիք էյի խասսիյէթի ֆէրահ օլմասը իտի, իշթէ անը տախի ղայպ էտիյօր։"

Թիփ անըն պու լագըրտըլարընը իշիտիպ տօղրուլուղընը հիս էթտի։ Մուգատտէմա չօգ տէֆ'ա թէ՛տիպ օլունմըշ իտիյսէտէ, ճէզայը էօյլէ ֆէրահլէ չէքէր իտի քի ճէզա վէրէնի զաղաբլանտըրըր իտի։ Վէ լաքին պու կիւն ֆէրգլի իտի. պու կիւն միւթահագգագ օլմատըղը հալտէ թէ՛տիպ օլունտըղը իչին իտի. պու կիւն հագգ օլանը իճրա էթմէյէ

ճան ու կէօնիւլուէն չալըշտըղը իլք կիւն իտի։

Պօպ, Թիփէ խիթապէն «Նի՞չիւն գարչը գօմա-տըն, շաչգը. իպթիտա նա՞սըլ ճէսարէթլէ Ծօգ տէտին, սէնի ասլա • գատար ճէսուր կէօրմէմիշ իտիմ։ Նի՞չիւն սօնունա գատար իսրար էթմէտին տէ, պիր չօճուգ կիպի տուրուպ տայագ եէտին,» տէտի։

«Օլ եօգ օլասրճա քեատրտ Թօփլարընը «էն քէնա-տին աթտրղընը տէմէտին տէ, եէրինտէ օթուրուպ սէնին աթէլինէ եանտրղըմա սէյր էթտին։»

«Նէ՞, պէն տէյէ՞մ իտիմ։ Նէ՞ տէյօրսըն սէն. լաքին Թիփ տօղրըսընը սէօյլէ, աթան սէն տէյի՞լ մի իտին. պէն սէն աթտրն տէյիւ զանն էթտիմ. թամամ օ սրրատա Էլիս Հօլպրուքրն պաչընը նիշան ալարադ պիր թօփ աթմագտա իտիյիմտէն արտ թարաֆըմտա նէլէր տէօնտիւյիւնիւ անկլայամա-տըմ։ Սէն ա՞թմատըն մը, նամուսըն հագգը իչիւն տօղրուսընը սէօյլէ։»

«Հայըր, պէն աթմատըմ, վէ էկէր թէքրար էօյլէ տէրսէն, սէնի եէրէ վուրուրըմ հա՞։»

Թիփ ափանսըզ 'աքսի թարտֆա տէօնտիւ իսէ տէ, Շէյթան հալա անրն եատգասընը պրագմայրզ ճէսարէթլէ Թիփէ տէտի քի,

«Նաֆիլէ տիր, նաֆիլէ, նաֆիլէ օլտրղընը կէ՞օր-մէյօր մըսրն։ Էյի օլուր քի սէն պու մէսլէքտէն պիւսպիւթիւն վազ կէչէսին, զիրա ասլա մուվաֆ-ֆագ օլամազսրն. իչթէ չօճուգլար, խօճա, վէ հէր տատէմ, սէն անճագ եարամազ պիր չափգըն սրն տէյիւ զանն էտիյօրլար, վէ սէն ասլա պաչգա պիր չէյ օլամազսրն։ Տէօրթ հաֆթատան պէրու սէն

Digitized by Google

քէնտինի ալտատըյօրսըն. սանա եարտըմ էտէճէք դէօյլիւք պիր տօսթըն օլտըղընա ինանմաղա չալըշըյօրսըն ։ Իշթէ պիւթիւն կիւն էլինտէն կէլէն հէր շէյի իճրա էթտին, էվվէթ O պիւյիր քի էթտին, ֆագաթ 'աճէպա 'էօմրիւնտէ պուլունտան տահա զիյատէ տայանըլմազ պիր կիւն կէչիրմի՞շ մի իտին ։ Էկէր տօսթըն սէնի գայըրըյօր իսէ, պու կիւն սէն քէնտինտէն եարտըմ տիլէտիյին հալտէ, նէ՞ սէպէպտէն սանա եարտըմ էթմէտի ։"

Թիփ եօլ քէնարընտա պուլունան պիր քիւթիւյիւն իւզէրինէ օթուրըպ պիր զէման Շէյթանըն իղվալարընա գուլագ աստը, վէ Շէյթան քէնտի սէօզիւնէ տէվամ էտէրէք տէտի քի,

"Իշթէ կէօրիւյօրսըն քի ալտանմըշսըն ։ Իշթէ պիւթիւն պիր այ էյի օլմաղա չալըշտըն իսէ տէ, հիչ քիմսէ սէնին հագգընտա էվվէլքինտէն տահա էյի պիր էֆքեարա զահիպ օլմամըշ իտիյէ կիպի պունտան սօնրա տախի օլմայաճագ տըր ։ Վալիտէն սէնի եինէ էվվէլքի գատար թա'զիր էտիյօր, խանէնիզ եինէ նախօշ տըր. Կատար եինէ էվվէլքի գատար մէնֆուր տըր, վէ քէօյլիւն միւ'թէպէր չօճուգլարընըն սէնինլէ եինէ պիր 'ալագալարը եօգ տըր ։ Պէնճէ պօշ կէզիպ էյլէնսէն տահա էյի օլուր. հիչ քիմսէ սէնին էյի օլմանը մէ"մուլ էթմէզ, վէ հաթթա էյի օլմաղա չալըշսան պիլէ, սէնի ռաղատ պըրագան օլմազ ։"

Թիփին տէրունինտէն տիկէր վէ եէնի պիր սէս կէլտի. Թիփ իպթիտա իշպու սէսի տինկլէմէք իսթէմէտիյսէտէ, սէս կիթտիքճէ շիտտէթլէնէրէք չէօյլէ տէտի,

Digitized by Google

"Վարսըն էօյլէ օլսուն, հայտէ տէյէլիմ քի պու-
բատտա սէնի գայբրմաղա, եախօտ սանա եարտըմ
էթմէյէ հազբը օլան պիր քիմսէ եօգ տըր։ Ֆագաթ
պիլիբսին քի Ցիսուս էօլաիւ, վէ սէնին տօսթըն
տըր. մա'լ-դ-ն տիր քի պու պօշ պիր սէօզ տէ-
յիլ տիր. տիզ չէօքէրէք տու'ա էթտիյինտէ օ սէ-
նի իշիթտի, վէ սանա եարտըմ էթտի. պունտան
պաշգա հէր կիւզէլլիյին մէրքէզի օլան ճէննէթի
վար տըր, վէ Օ սէնի, էվվէլէթ, «Էնէ ազ վագթտան
օրայա գաղուլ էթմէյէ վա'տ էթտի։ Խայբը, սէն
ատէմլէրին, վագթըյլէ եարամաղ պիր չօճուգ օլ-
մըղընն հալտէ, գբսաա պիր միւտտէթ իշինտէ պու
գատար էյի օլտըղընա ինանմատըգլարընը կէօրէրէք
թէշէքքի էթմէմէլի սին. Քրիստոս ասել հագիգա-
թը պիլիր. էօյլէ իսէ ղարար եօգ, եինէ չալըշմաղա
տէվամ էթ. ազ վագթտան ատէմլէր սէնին բիասբզ
օլտըղընը վէ էյի պիր չօճուգ օլմաղա գավիյէն գա-
բար վէրմիշ իտիյինի կէօրէճէքլէր տիր. էվվէթ,
ատէմլէր գանանմազլար. Ալլահ պէօյլէ պույուրբյօր։
Ալլահ սանա եօլունը կէօսթէրմէք իւզրէ պիր չը-
բաղ իհսան էթմիշ տիր, նէ սէպէպտէն պիւթիւն
պու կիւնտէ օլ չբրաղա հիչ պագմատըն։"

Թիփ ճէվապէն "Խայբը, օլամամ, պէն պիր խրիս-
թիյան օլամամ։ Պու կիւն պէնիմ նէ մէսլէքիմ,
նէ տէ հիսսիյաթըմ, տօղրու տէյիլ խոր։ Սայ քի
չօճուգլարտան վէ Մր. Պրոզտան իքրահ էտիյօրըմ.
նէ էտէճէյիմի պիլմէյօրըմ," տէտի։

Շէյթան, "Էվէ կիթ, օլ չբրաղ վէ եէնի ֆիքր-
լէր տէֆ' օլսուն. Քրիստոս սէնի վազիֆէ էտինմէզ.
սէնին կիպի ույղունաբզ, քէօթիւ, եալանճը պիր

Digitized by Google

չօճուգ, Քրիստոսըն քէնտիսինէ ի՛թիպար էտէճէ-յինի նա՞սըլ մէ՛մուլ էտէ պիլիր," տէտի։

Ցադաթ Թիփ էլինի ճէպինէ ուզատըպ չըրադ թէսմիյէ էթտիյի քիթապըն իւզէրինէ գօմուշ, վէ տէրունինտէն կէլէն Թաթլը պիր սէս անը չըրաղը գլիսաընը վէրմէյէ պրագմաղա մէճպուր էթմիշ իտի։ Անը ճէպինտէն չըգարտը, սահիֆէլէրի տէօնտէրտի, վէ 'այնի սէվկիւլիւ Նարտըմճը Թիփին կէօզլէրինէ աթիտէքի սէօզլէրի էրիշտիրտի. "Գօրգմա, զիրա պէն սէնի ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտիմ. իսմինլէ չաղըրտըմ. սէն պէնիմ սին։"

Օ զէման Թիփին կէօզլէրինտէն մէսէրրէթ կէօզ եաշըլարը ագտը։ Օլ գըյմէթլի սէօզլէր մէճրուհ վէ մուզթարիպ գալպինին էն տէրին քէօշէ վէ պու-ճագլարընա թէ՛սիր էթտի։ Խէլասքեար օլան Քրիս-տոս քէնտիսինի իսմիյլէ չաղըրմըշ իտի. չաղըրըլմըշ իտի, էվվէթ, անըն օլաճագ իտի։ Թիփ էթրաֆընա պագըպ հիչ քիմսէյի կէօրմէտի քէնտիսի պայըրըն տիպինտէ չուգուր պիր եէրտէ պիր աղաճըն տալ-լարընըն կէօլկէսի ալթընտա օթուրըյօր իտի։ Օ-րատա տիզ չէօքէրէք տուա էյլէտի։ Շէյթան տէֆ' օլտու, ֆիրար էթտի, զիրա տուա էտէն Թիփին պուլունտըղը մահալ մուգատտէս իտի։ Թիփին րուհը ղալէպէյի գազանտը։

ՊԱՊ 8

"Մէձձանէն ԱԼՏԸՆԸՋ, Մէձձանէն ՎԷՐԻՆԻՋ։"

Թիփին խանէսինտէ պիր գաչ թէպէտիւլաթ օլմուշ իտիյէտէ քէնտիսինին անլէրի հիսա էտիպ էթմէտիյինի պիլմէմ։ Մատամ Լէվիս կէրչի եինէ եօրդուն օլուպ սէֆաի խաթրա վէ հուզուրը գալպէ մաիլք տէյիլ իտիյէտէ, էվվէլքի կիպի սէրթ վէ թիթիզ տախի տէյիլ իտի։

Նանէ տահա զիյատէ ատայիշ ի հալտէ օլուպ նէ տալլայանճագ պէշիք, նէտէ գայրրրլրպ մուխաթաբատան վիդայէ էտիլէճէք չօճուգ վար իտի։ տիքքիշ տիքմէյէ տահա զիյատէ վագթ վար իտիյէտէ մինի մինի գօլլարրյլէ քէնտիսինին պօյնունա տաբրլան մա'սումճրզաղրն պուլունմամասը պա'ղէն Մատամ Լէվիսին գալպինի քէտէրլէ տօլտուրրպ տանը գրսաա ֆագաթ ատը սէօզ սէօյլէմէյէ թահրիք էտէր իտի։

Ֆագաթ Թիփ խանէ խալգընը հայրէթէ տալտրրտը. պունրն իչիւն 'ատիպ թէպէտիւլլէրէ հաճէթ եօգ իտի. խուսուսա Թիփին թավր ու հարէքէթինտէ կէօրտիւքլէրի թէպէտիւլ քէնտիլէրէ 'ատա"իպ կէլիյօր իտի։

Սապահլայրն հաղրրլանան աթէշ, թազէ սու իլէ տօլտուրրմրշ գօղա, տօպանրն եանրնտաքի օտուն տանտրղրնրն օտուն իլէ տօլտուրրմրշ օլմասը, սէֆիլ եօրդուն վալիտէնին տիմազրնա պալ տամլտաշարը կիպի թաթլը կէլմէքտէ իտիյի կիպի, հէյլէ Թիփին փէտէրինին հալ ու խաթրինը սօրմաղա

Digitized by Google

կիթտիյի զէման հաստալըղընը տիւզէտիպ եաւմշաթ-մագլէ անա կէօսթէրտիյի հիւրմէթ վէ րի'այէթ է-տէրլէրի, եիւզ իւսթիւ պրագըմըշ փէտէրինէ օլ գատար եէնի վէ խօշ կէլիյօր իտի քի, սէրթ եա-թաղը իւզէրինտէ եաթարագ պիւթիւն կիւն անլէ-րին իւզէրինէ տիւշիւնիւյօր իտի ։

Թիփ խանէտէ խարիճտէ օլտըղընտան զիյատէ մուվաֆֆագիյէթէ նա"իլ օլտու ․ խանէտէ խարիճտէ օլտըղը գատար չօգ իղվա եօգ իտի ։ Էվվէլլէրի օլ գատար քէօթիւ վէ փէրվասըզ մու'ամէլէտէ պու-լունմըշ իտի քի էվ խալգընըն հէփիսի անըն իշինէ գարըշմամայը էօյրէնմիշլէր իտի ․ վագթընըն պէօ-յիւք փայընը տըշարըտա կէչիրմէք 'ատէթինտէ օ-լըղընտան խանէտէ օլ գատար իղվալարա տիւշար օլմազ իտի ։ Կատար Թիփին իւզէրինտէ կէօրտիւյիւ թէպէտտիւլտէն տօլայը թէ'աճճիւպ էթմէքտէն քէնտի ալամայօր իտի ։ Պէլքի Թիփին իւզէրինտէ կէօրիւլէն իշպու թէպէտտիւլիւ հիչ քիմսէ Կատար գատար հիսս էթմէյօր իտի, զիրա էվվէլա Թիփին պաշլըճա զէվգ ու էյլէնճէսի տա"իմա քէնտի գըզ գարտաշընը թա'ճիզ էթմէք իտի ։

.. Թիփին եէնի մէսլէքի պիւթիւն կիւն գըզ գար-տաշընըն թէ'աճճիւպ վէ թէֆէքքիւր մատտէսի օլտու ․ Կատար պիրատէրինին, սապահլայըն, մէք-թէպին իւք չանընըն սէսինի իշիտիր իշիթմէզ տէր-հալ քէնտի քիթապլարընը թօփլատըղընը, վէ ագ-շամլայըն կէրի կէլինճէ էվվէլա ասլա էթմէմիշ օ-լըղը չէյլէրի էթմէյէ եա'նի օտուն եարմայա, պաղ-չէտէ իշլէմէյէ վէ սա"իր պիր չօգ չէյլէր իճրա էթ-մէյէ սէյիրթտիյինի քէմալը տիգգաթլէ կէօզէթլէր

իտի։ Գիր խայլը տիւչիւնտիւքտէն սօնկրա, իշպու թէպէտտիւլիւն պիրճինիք սէպէպինին, Թիփին չիմ-տի հէր Կիրակի կիւնիւ Կիրակի մէքթէպինէ կիթ-մէսի իտիյինէ գանտը։ Ասըլ սըրը իշթէ պուրատա իտի։ Իշպու ի'թիգատա զահիպ օլտրգտան սօնկրա Կատար տէրհալ պիզզաթ մէքթէպէ կիտիպ օրատա նէ էթտիքլէրինի կէօրմէյէ զարար վէրտի։ Նիչէ չէթգաթը քիմսէյէր օլ Կիրակի մէքթէպինէ կիթ-մէսի իչիւն անա նասիհաթ վէրմիշլէր իտիյսէտէ մուվաֆֆագ օլամամըշլար իտի, ֆագաթ պու տէֆ'ա պաշընը փէնճէրէտէն տըշարը չըգարարագ ուզուն վագթ թէֆէքքիւրէ տալտրգտան սօնկրա,

"Վալիտէ, իյնէ իփլիք իսթէրիմ," տէյիւ պա-ղըրտը։ Մատամ Լէվիս թէնէքէ թէնճերէ իչինէքի չօրպայը գարըշտըրտըղը, վէ պաշընը եօգարը պիլէ գալտըրմատըղը հալտէ "Ինէքտէն իփլիքտէն նէ՞ իսթէրսին" տէյիւ սորտու։

"Էսվապըմը եամալայամաղըմ. հէր թարաֆը եըր-թըլմըշ օլտրղընտան փէք ֆէնա կէօրիւնիւյօր. չու էնլի փարչանընն ըէնկինտէ, եէշիլ իփլիք իսթէրիմ։"

Մատամ Լէվիս պիր տագիդէ չօրպայը ունութ-տու վէ պիր նազար ը թէ'ամճիւպ իլէ Կատարա պագտրգտան սօնկրա 'ազըպէթ տէտի քի,

"Պագալըմ պունընն արգասընտան նէ կէլիր։ Գիր հաֆթա թա'զիր իշիտիպ տէ իսթէր իսթէմէզ իճրայա մէճպուր պուլունմատըգճա սէնին էսվապ եամալայամաղընա ասլա 'ազըմ քէմմէզ։"

"Էվվէթ, եամալայամաղըմ, պիր տահա հէրքէսին էօնիւնտէ սէֆիլ վէ իւսթիւմ պաշըմ եըրթըգ տէօ-քիւք հալտէ օլարագ կէօրիւնմէյէճէյիմ։ Շատիգամը

Digitized by Google

եըդայըպ իւԹիւլէյէճէյիմ վէ եարըն օլ Կիրակի մէքԹէպինէ կիտէճէյիմ։ Պէն պէնի պիլսիմ պիլէմ, հիչ իլահի իչիԹտիյիմ եօգ տըր. եարըն կիտէճէյիմ։"

Զօրպա տիպինէ եանմաղա պաչլատը. մատամ Լէվիս, հիչ պիր լազըրտը սէօյլէմէքսիզին, վէ լաքին խայլը տիւչիւնճէ իլէ նազար ը տիդգաԹընը եինէ չօրպայա չէվիրմէյէ պաչլատը։ ՎագԹըյլէ Կատարըն չաղընտա իքէն քէնտիսի տէ Կիրակի մէքԹէպինէ կիտէր իտիյսէտէ, Կատար կիսի քէնտի իւսԹիւնիւ պաչընը եամալամաղա մէճպուր օլմազ իտի. հէր Կիրակի տապահրը վալիտէսի անա եէնի վէ Թէմիզ էլպիսէոինի քէմալը տիդգաԹլէ կիյտիրիր իտի։

Զօրպայը օտունտան պիր գապըն իչինէ պօչալԹըգտան սոնկրա տիքիչ սէփէԹինին եանընա կիԹտի, վէ 'ագըպէԹ սէփէԹտէ պուլունան իտիլիք մազարալարընտան պիր մագարա եէչիլ իտիլիք չէքիպ չըգարարագ "Ի՝ՀԹէ, իյնէ իտիլիք, իսԹէրսէն ֆիտԹանընը եամալա. պէն չու իչի պիԹիրինճէ ագչամա տօղրու չափգանը Թէմիզլէրիմ," տէտի։

Շիմաի Թէ՝ճճիւպ էԹմէք սըրատը Կատարա կէլտի. վալիտէսինտէն հիչ եարտըմ ումմայօր իտի։

Թիւի Կիրակի տապահլայըն մաԹպախատա կէպինտիյի հալտէ իւսԹիւ պաչը պիւսպիւԹիւն Թէմիզ կէօրիւնմէքտէ իտի։ Վալիտէսինին "ագչամա գարչը" եըդամըչ օլտըղը Թէմիզ կէօմլէյի կիյմիչ իտի. մէքԹէպէ կիԹմէյէ հազըր իտիյսէտէ, պէքլէյօր իտի։

Կատար պիր գաչ էսքի գապլարը եըդատըղը տըրատա, էօԹէյէ պէրիյէ գօչուպ 'ատէԹա օլտըղընտան զիյատէ չամաԹա չըգարմագտա իտի։

Digitized by Google

Գէսպէյլի Թիփ Կատար հագզընատ տիւշիւնիւյօք իտի։ Ասըլ հագիգաթ չու իտի քի օ սապահ չըրաղընտան եէնի պիր տէրս, «Մէճճանէն ալաընըզ, մէճճանէն վէրինիզ» տէրսինի էօյրէնմիշ իտի։ Օլ այէթի օգուչընա օրատա տուրտու։ Ամէպա օր սէօզիւն մա՛նասը նէ՞ իտի. չիւպհէ եօգ քի քէնտիսինէ խիթապէն սէօյլէնմիշ իտի։ Ալլահ Թիփէ չօգ նի՛մէթլէր իհան էթմէմիշ մի իտի. մէնքէն մազտմընատա ճէնենէթի իհան էտէճէյինի անա վա՛ էթմէմիշ մի իտի։ Իշթէ պիր էմր. «Մէճճանէն ալտընըզ, մէճճանէն վէրինիզ։» Նէ՞ ալընմըշ վէ քիմէ՞ վէրիլէճէք իտի։ Ալլահա՞ մը։ Այրը, էլ-պէթթէ Ալլահա տէյիլ։ Թիփ, Ալլահա վէրէճէք հիչ պիր չէյի, էվվէթ, Թէլաքէարընը ալըպ թէմիզլէմիշ իտիյինէ ինանտըղը կիւնահ իլէ տօլու գալպինատէն մա՛տա հիչ պիր չէյի օլմատըղընը էյի պիլիր իտի։

Ամէպա պաչգալարա վէրէճէք նէ՞սի վար իտի. իշպու տիւշիւնճէ իլէ մէչղուլ օլարագ պաչընը փէնճէրէտէն տըչարը չըգարտը։ Կատար գափունընա եանընա կէլտի վէ թուլումպա իլէ սարընճատան ստեչէքերէք թէնճէրէյի տօլտուրտու։ Թիփ աչաղը պագըպ Կատարը կէօրտիւ. ամէպա Կատարա վէրէպիլէճէյի պիր չէյ վա՞ր մը իտի։ Էսէֆլէ պաչընը սալլատը. խայրը վէրէճէք հիչ պիր չէյի եօգ իտի. ֆագաթ պիր իչին իճրասընատա Կատարա եարտըմ էթմէք ամէպա անա պիր չէյ վէրմէք տէյի՞լ մի իտի։ Մէսէլա, էկէր անը Կիրակի մէքթէպինէ կիթմէյէ գանատրապիլէճէք օլսա, պէյքի Կատար օրայա կիթմէքլէ քէնտիսինին իսթիֆատ էթտիյի գատար ֆագիսէեատ օլաճագ իտի։ Գու սըրատա եօրուլմագ

Շէյթան Թիփին ֆիքրինէ շու աթիտէքի տիւշիւն-ճէլէրի կէթիրտի ։

"Կատար պիւթիւն մէքթէպ շակիրտլէրինէ էյի պիր կիւլիւնճ օլուր։ Հէփիսի անը կէօզէթլէյէ-ճէքլէր, կիյինմէյէ միւնասիպ հիչ պիր չէյի եօգ տըր. ճիւմլէսի իքինիզին իւզէրինէ կիւլէճէքլէր. պունտան պաշգա պէրապէրինճէ կէօթիւրմէյի թէք-լիֆ էթսէն պիլէ, մէքթէպէ կէլէճէյինի զաննէթ-մէմ։ Սէնի զէճգլէնէճէք։ Եօյլէ պիր թէքլիֆ էթ-մէմէք էվլա տըր։"

Վիճտանը քէնտիսինէ "Էյ, Թիփ Լէվիս, նէ միսքին պիր գօրգագսըն սէն. էթտիյին պունճա վա՛տլարտան սօնկրա, խաթիրղա օլունուրսըն տէյիւ գօրգտըղընտան գըզ գարտաշընը մէքթէպէ կէօ-թիւրմէքտէն չէքինիյօրսըն," տէտի։

Թիփ "Էվվէթ կէօթիւրէճէյիմ," տէյէրէք աչաղը սէյիրթտի։

Մաթպախտա կէզինմէսինին սէպէպի իշթէ պու իտի։ Հէմշիրէսինէ նէ տէյէճէյինի պիլմէյօր իտի. Գատար քէնտիսինէ եարտըմ էտէրէք տէտի քի,

"Թիփ, զաննըմճա Կիրակի մէքթէպինտէ իլահի օգուրլար, տէյի՞լ մի։"

Թիփին կէօզէրի ըշըլտըղը հալտէ, ճէվապէն "Էվ-վէթ օգուրլար. պիր չօգ քիմսէլէր պիր աղըզտան օգուրլար վէ ա՜հ, նէ թաթլը օգուրլար. մուսիգի տախի վար. Կատար, կէլիպ իլահի օգումագ իս-թէմէ՞զ միսին," տէտի։

"Պիլմէմ. զաննէթմէմ քի կիթմէքէ էվտէ օթուր-մագտան տահա ֆէնա օլուր, օթուրմագտան փէք ջանըյօրըմ. եօլու պիլսէ իտիմ, պէլքի կէտէր իտիմ։"

Թիփ 'աճէլէ վէ չէվգ իլէ "Պէն ալէնի կէօթիւ-բիւրիւմ" ատտի։ Սէօզիւնիւ ճէսարէթի զա՛իլ օլ-մազտան պիթիրմէք իսթէյօր իտի։

Կատար մավի չապգա վէ եէչիլ ֆիսթան կիյ-միշ օլտըղը հալտէ, Կիրակի մէքթէպինէ կիթտի։ Նիզամըղ կէլէն գըղլարա մախսուս սընըֆ թէչքիլ օլունմամըշ օլտըղընտան, Մր. Փարգըր անը Միսս Հարլինին սընըֆընտա պուլունուպ ըէնկեարէնկ էս-վապ կիյմիշ օլան գըղլարըն եանընա կէօթիւրտիւ։ Ֆագաթ Մր. Հօլպրուք Թիփին էլինտէն թութա-բագ ատէտի քի,

"Եդուարդ ատվամ իւզրէ Կիրակի մէքթէպինէ կէլմէք իսթէյօրսըն, տէյի՞լ մի։"

"Էվվէթ, էֆէնտիմ։"

"Էօյլէ իսկ, Նիզամըղ կէլէն չօճուգլարա մախ-սուս օլան պու սընըֆտան չըգ տա կէլ պէնիմ սը-նըֆըմա կիր։"

Մունթազամ սընըֆտա օթուրմագ իւզրէ Պատ-ուէլինին արգասը սըրա կիթտիյի զէման Թիփ սէ-վինճինտէն եէրէ պատմայօր իտի։ Թիփին 'էօմ-րիւնտէ պունտան տահա զիյատէ միւֆէրրին վէ մէ'ուտ պիր զէման կէօրէճէյի չիւպհէլի իտի։ Ֆագաթ գանափէտէ քէնտիսի իչիւն եէր գալմամըշ օլտըղընը կէօրիւնճէ զէվալը գըղարտը։ Գանափէ-նին պիր ուճունտա Պատուէլինին օղլու Էլիս Հօլ-պրուք, եա՛նի Թիփին զանընընճա տահա անտէն պիր գաչ կիւն էվվէլ հագգընտա միւզէվվիրլիք է-տէրէք ճէզալանմասընա սէպէպ օլմուշ օլան չօճուգ օթուրմագտա իտի։ Օրասը Կիրակի մէքթէպի օլ-մասըյլէ պէրապէր անընն եանընա օթուրմագ իս-

թէմէյօր իտի ։ Ֆագաթ Մր. Հօլպրուք պէքլէմէքտէ օլտըղընտան իսթէր իսթէմէզ օթուրմաղա մէճպուր իտի ։ Էլիս պիր ազ էօթէյէ կիտէրէք անա եէր վէրտի, վէ տէրս վազգէչընտա նէ սէօզ իլէ նէ տէ սիմա ու իմա իլէ անը ինճէտէճէք հիչ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմատը ։ Վէ լաքին Թիփին գալպի ղայէթ միւզթարիպ օլտըղընտան, օլ տէրսին թատը գաչտը ։ Տէրսին մաատտէսի, Քրիստոսուն վէ խաչ իւզէրինտէ էօլիւմիւնէ տա՛իր իտի ։ Թիփ նազարը տիգգաթընը քէնտիսի իչիւն պիւսպիւթիւն եէնի պիր չէյ օլան տէրսէ չէվիրինճէ նախօշ տիւշիւնճէլէրի ղա՛իպ օլմաղա պաշլատը ։ Գալպի իչպու հիքեայէտէն օլ տէրէճէ միւթէ՛էսսիր օլտու քի էօվքէսի կէչտի վէ նազարը տիգգաթը ղայէթլէ ճէլպ օլունտու ։

Մէքթէպ խիթամ պուլուր պուլմազ Մր. Հօլպրուք անա տէօնէրէք տէտի քի, "Եղուարդ, նէ՞ չէյ պու կիւն սէնին ճանընը սըգըյօր իտի ։"

Թիփին եիւզիւ եինէ գըզարտը ։ "Պէնիմ — պէնիմ մի — պիր չէյ եօգ էֆէնտիմ ։"

"Մէքթէպտէ Էլիս իլէ սէնին արանտա պիր կիւճլիւք վուգու՛ պուլտու՞ մը ։"

Թիփ թութուլտըղընը կէօրէրէք ճէսարէթլէ "Էլիս պէնի կիւճլիւյէ տիւշիւրտիւ," տէտի ։

Մր. Հօլպրուք թէքրար եէրինէ օթուրարագ տէտի քի "Օլ կիւճլիւյիւն նէ օլտըղընը պանա պէյան էտէ պիլի՞ր միսին, Եղուարդ ։"

"Էլիս, էթրաֆտա քեաղըտ փարչալարը աթտըղըմը իտտի՛ա էթտիյինտէն Մր. Պրոզ պէնի տէօյտիւ, ամմա պէն աթմատըմ ։"

"Կէրչէքտէն, սէն ա՞թմատրն մը։"

"Էվվէթ, Պատուէլի, ատթմատրմ։"

"Օ զէման էօյլէ տէտի՞ն մի։"

"Թէքրար պէ թէքրար տէտիմ իսէ տէ, էլիս 'Պէն Թիփին ատթտրղրնը կնէրպէ՞' տէտի։"

"Եդուարդ, տա՞իմա կէրչէք սէօյլէմի՞շ մի սին, սէօզիւնէ ինանըլը՞ր մը։"

Թիփ եէրէ պազմազա վէ տուտագլարը տիթրէ-մէյէ պաշլատը վէ 'ազրպէթ ուսուլ իլէ "Զօգ եա-լանլար սէօյլէմիշիմ ամմա պու ատտիյիմ հագիգաթէն եալան տէյիլ տիր։ Պէն պունտան պէօյլէ տա՞իմա կէրչէք սէօյլէմէք իչիւն չալըշմազա գարար վէրմիշիմ. Ցիսուս պու տէֆ'ազի տէտիյիմէ ինանըր," տէտի։

Պատուէլի թաթլըլըգ վէ մուհապպէթլէ ճէվապ վէրէրէք տէտի քի, "Պէն տէ ինանըրըմ, Եդուարդ։ Էլիս եանըլմըշ տըր. կէօրիւյօրըմ քի սէն տէ անա տարըլմըշսըն, տարղընլըղընը եէնէ՞մէզ միսին։"

Թիփ պաշընը սալլայարագ տէտի քի, "Պօշ եէրէ պանա տայագ եէտիրտի, Պատուէլի։"

"Ֆագաթ, Եդուարդ, էկէր Քրիստոս օլ գանուն մուճէպինճէ հարէքէթ էտիպ տէ, եալընըզ քէնտի-սինէ էյի մու'ամէլէ կէօսթէրմիշ օլանլարը 'ագիվ էթսէ, 'ագիվա նա՞իլ օլաճաղընը զանն էտի՞ր միսին։"

Թիփ իչիւն պու եէնի պիր ֆիքր օլտրղընտան անը սիւքիւթէ մէճպուր էթտի։ Մր. Հօլպրուք "Սէնին չրրաղընըն պու մէս՞էլէյէ տա՞իր նէ պու-յուրտրղընը սանա կէօսթէրէյիմ," տէյէրէք էլինի ուզատրպ Թիփին քիւչիւք դըրմըղը Քրիթապ ը Մու-գատտէսինի ալտը։

Թիփ Պատուէլինին փարմաղըյէ կէօսթէրտիկի

Digitized by Google

"Ատէմլէրէ սուչլարընը պաղըշլամատըղընըզ սուրէթտէ, Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը պաղըշլամայաճագ տըր," այէթինի տէրհալ ֆիքրինտէն օգուտու:

Մր. Հօլպրուք "Սուչլար, կիւնահլար մա՛նասընտա տըր," տէյիպ կիթտի:

Պիւթիւն պու միւտտէթտէ Կատար տըշարըտա պէքլէմէքտէ իտի. Թիփին քէնտիսինէ խօլտաշ օլաճաղընը ումմատըղընտան Թիփէ պէքլէմէյօր իտի. անճագ իւսթլէրի պաշլարը թէմիզ գըզճըղազլար կէչիպ կիթտիքտէն սօնկրա քէնտիսի անլէր թարաֆընտան կէօրիւլմէքսիզին եախօտ իսթիհզա օլունմագսըզըն էվէ կիթմէյէ պէքլէմէքտէ իտի.

Եաղըզ քի Կատար ույղունսըզ պիր մու՛ալլիմէնին էլինէ տիւշմիւշ իտի: Մէրգումէ քէնտինին վազիֆէսի տէրս քիթապընտա պուլունան սու՛ալլարը սօրմագ, վէ պիր շակիրտ պիր սու՛ալա ճէվապ վէրէմէտիյինտէ անը պաշգա պիր շակիրտէ տանըշմագ իտիյինի զաննէտիյօր իտի: Պու սէպէպտէն Կատար եալընըզ իլահի թէրէննիւմիւնտէն խօշլանմըշ իտի. վէլհասըլ, Ալլահ իսթէյօր իտի քի իշին պէօյիւք գըսմընը Թիփ կէօրսիւն: Թիփ, շիմտի հէմշիրէսինէ եագըն վարտը վէ իքիսի պիրլիքտէ եօլա չըգտըլար: Հէփ օղլան վէ գըզլար այրըլըպ էվլէրինէ կիթմիշ օլտըգլարընտան գարտաշ իլէ գըզ գարտաշըն պիրլիքտէ րահաթ րահաթ կիթմէլէրինէ պիր մանի՛ եօգ իտի:

Թիփ, "Է՛յ՛ նասըլ. խօշլանտը՞ն մը Կատար," տէյիւ սօրտու:

"Զօգ խօշլանմատըմ. էն ույղունսըզ գըզըն եա-

նընտա օթուրտրմ. չափդամը վէ այադ դապլարրմը զէվզլէնտի. անտէն ֆէրահ ֆարէլի։"

Թիփ, պիր աղ էվվել էօյրէնտիյի այէթ ի քէրիմէյէ կատարրն տախի միւհթաճ օլտրղընը տիւշլիւնտիւ իսէ տէ, կատար հագգընտա իճրա էտէճէք սա՞իր ֆիքրլերի տախի վար իտի։ Ալլահրն Ռուհը իշլէմէյէ պաշլամըշ իտի։ Գրզ գարտաշընը կիրակի մէքթէպինէ կէօթիւրմիւշ օլան Թիփ, պաշլամըշ օլտրղը էյի իշի իլերի կէօթիւրմէք իսթէր իտի։ Ֆագաթ կատարա սէօզ սէօյլէմէք չօգ կիւճ պիր իշ իտի, նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէյօր իտի։ Վէլաքին եօգուշ աշաղը էնտիքլերի սրրատա, 'ալէտ տէվամ Թիփին զուլաղընտա "Մէճճանէն ալտրնրզ, մէճճանէն վէրինիզ," քէլամը չընալյօր իտի։

'Ազրպէթ Թիփ, "Կատար, կէրչէքտէն խրիսթիյան օլմագ իսթէմէզ միսին," տէտի։

"Խրիսթիյան օլմանրն նէ իտիյինինի պիլմէմ։"

"Ցիսուսը սէվմէք իսթէմէզ միսին։"

"Պէն նէ՞ պիլէյիմ. Ցիսուս հագգընտա պիր չէյ պիլմէմ քի։"

"Պու կիւն տէքս էնտաբընտա Ցիսուսրն հէր ատէմի նէ տէրէճէ սէվտիյինի, վէ հէր ատէմին տէ քէնտիսինի սէվմէսինի իսթէտիյինի, վէ ուղրրմրզա նէ վէճհլէ էօլտիւյիւնիւ իշիթմէտին մի։"

"Պէնիմ տէրստէն հիչ մա'լիւմաթըմ եօգ տրր։ Սայքի պիւթիւն վագրթտա Միսս Հարլինին ֆիսթանրնրն տիւյմէլէրինի սայրյօր իտիմ. ֆիսթանրն էօն թարաֆրնտա, եան թարաֆլարրնտա վէ հէր էէրինտէ սրրա սրրա տիւյմէլէր վար իտի։"

"Վայ, վայ, ֆագաթ Կատար, սէն,

Digitized by Google

'Բապպ Ցիսուս պէնի սէվէր,
Զիւն Ինճիլ պէօյլէ սէօյլէր,'

իլահիսինին օգունտրղրնը իշլիթմէտին մի։"

"Էվվէթ, իլահի չօգ էյի իսի. անճագ քի պանա իլահի քիթապը վերէն օլմատը, վէ եալընրզ պիր իքի լուղէթ անկլայա պիլտիմ։"

Վէլհասլ Թիփ քէնտիսինին Կատարա չօգ պիր խայրը տօգունտրղրնը զանն էթմէյօր իսի։ Ֆագաթ շու գատարընը պիլիյօր իսի քի, Կատար հագգընատա տիւշիւնմէյէ վէ անա քէնտի ճանընրն իհթիյաճընը խապէր վերմէյէ պաշլայալրտան պէրու, Կատարրն Քրիստոսը սեվմէսինի արզուլամագտա, էվվէթ ճանու տիլտէն արզուլամագտա իսի։

Մր. Հօլզրուք Ֆամիլեասրյէ պէրապէր քիլի-սէտէն էվէ կէրի կէլտիքտէն սոնկրա, եաղը խա-նէսի օտասընրն գափուսրնա տօղրու կիտէրէք ատէտի քի "Էլիս, պիր ազ պուրայա կէլ։ Մէքթէպտէ Եդուարդ Լէվիս իլէ իլիշկին օլտու մը։"

"Հիչ պապա, պիր չէյ եօգ, անճագ քի Թիփ տա"իմա 'ատէթի օլտրղը իւզրէ, էթրտֆա քեռ-ղրատան թօփլար աթտը. Մր. Գրոզ տախի աթա-նընն քիմ օլտրղրնը պանա սօրտրղրնատան հագիդաթը հալը սէօյլէմէյէ մէճպուր օլտում. պունրն իւզէ-րինէ Թիփ զայէթ տարրլտը։ Նէ՞ վար պապա, ա-ճէպա սանա չէքմիմը էթտի։"

"Էլիս, Եդուարդրն աթտրղրնը կէօրտիւ՞ն մի։"

"Էվվէթ, պապա կէօրտիւմ։"

"Հիչ չիւպհէն եօ՞գ մը։"

"Էվվէթ, պապա, եա՛նի՝ թամամ թօփրն կէչտիկ տրրատա պաչրմը քիթապրմրն իւզէրինատէն գալտը-

ըընճա, թօփըն Թիփին թարաֆընտան կէլտիյինի կէօրտիւմ. Թիփ էլինի եօգարը գալտըրմըշ օլտըղընտան, թապի՛աթըլլէ անըն աթմըշ օլտըղընը զանն էթտիմ։ Պիր ազ էվվէլ թօփը աթանըն Թիփ օլտըղընա հիչ շիւպհէմ եօգ իտի։"

"Լաքին շիմտի թօփը աթանըն Թիփ օլտըղընը եազինէն պիլմէյօրսըն, տէյի՞լ մի։"

"Էհ, պապա, խայըր. պէլքի Աղեքսանդր աթտը իսէ տէ, պէն էօյլէ զանն էթմէտիմ։"

"Փէքի, ամմա, էլիա, ի՛թիգատըմճա սէն եանըլմըշսըն, զանն էթմէմ քի պու տէֆ՛ա Եդուարդ եալան սէօյլէտի։ Սէպէպինի սանա տէյէյիմ։ Թիփ Խէլասքեարա թապի՛ օլմագ իչիւն չալըշմագա պաշլամըշ օլուպ, ի՛թիգատըմճա խրիսթիյան տըր։ Լաքին պուրատա պիր խուսուս վար տըր քի անըն իւզէրինէ տիւշիւնմէնի իսթէրիմ. պիր քիմսէտէն էյի պիր շէյ էօյրէնմէմիշ վէ ասլա քիմսէնին մուավէնէթինէ նա״իլ օլմամըշ օլան Եդուարդ Լէվիս իշթէ քէնտի գալպինի Քրիստոսա վէրմիշ օլտըղը հալտէ, տօղուշը կիւնիւնտէն պէրու սայքի հէր կիւն գալպինի Քրիստոսա վէրմէյի իչիւն տու՛ա էթմիշ օլտըղըմ օղլում հէնուզ վէրմէմիշ տիր։"

ՊԱՊ 9

"ՐԱՊՊ ՊԻԶԷ ՊՈՒՐԱՅԱ ԳԱՏԱՐ ԵԱՐՏԸՄ ԷՅԼԷՏԻ։"

Մր. Գրոզ Փազար էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն "Ջօճուգլար, քիթապլարընըզը գափայընըզ, սիզինլէ պիր ազ գօնուշմագ իսթէրիմ," տէտի։

Digitized by Google

Քիթապլար 'ալէլ'ամէլէ գափանըպ եազը խանէ-լէրէ գօնուլտուլար, վէ չօճուգլար քէմալ ը սիւքիւ-նէթլէ խօճալարընըն սէօյլէյճէյլինի տինկլէմէյէ հազրըլանտըլար։ Մր. Պրոզ գօլթուգլը սանտա-լիյէյի եազը խանէնին արգասընտան չէքիպ անընն իւզէրինէ օթուրարագ չօճուգլարա խիթապէն տէ-տի քի,

"Մուվաչչահ քէլիմէսինին մա'նասը նէ՞ օլտըղընը քի՞մ պէյան էտէ պիլիր։"

Պիր գաչ չօճուգլար ճէվապ վէրմէյէ բուխաթ թալէպ էթմէք իւզրէ, էլլէրինի գալտըրտըլար։

"Փէքի, Հովարտ, սէն սէօյլէ պագայըմ, նէ՞ զանն էտէրսին։"

"Պիր չի'իր տիր քի հէր պիր պէյթինին պիրինճի հարֆը ալընըպ եազըլտըգտա մաթլուսպ պուլունան պիր իսմին իմլասը հասըլ օլուր։"

"Եա'նի եալընըղ պիրինճի հարֆտան պիր իսմ հասըլ օլուր, տէյիր մի։"

Զօճուգլար կիւլտիւլէր, վէ Հովարտ 'ամէլէթէն սէօզիւնիւ իզահ պապընտա տէտի քի, "Խայըր, խօճա, հէվ պէյթլէրին պիրինճի հարֆլարը սըրա իլէ ալընպ թէրթիպ օլունտըգտա պիր իսմին իմ-լասը հասըլ օլուր, իշթէ պունը տէմէք իսթէրիմ։"

"Մուվաչչահ, տա"իմա նէզմ մի օլուր։"

Իշպու սու"ալա պիր գաչ ճէվապլար վէրիլտիյին-տէն սէօզ էփէյի ուզատը իսէ տէ, 'ազըպէթ մու-վաչչահէն հէմ նէզմ (ռանանաւոր) հէմտէ նէսր (արձակ) օլա պիլէճէյինէ գարար վէրիլտի։

Էլիա Հօլպրուք էլինի գալտըրտը. պիր չօգ սու-"ալլէր սօրմագ իսթէր իտի։

Digitized by Google

''Խօճա, մուվաշշահ քէլիմէսի նէ՛ թուհաֆ պիր քէլիմէ տիր։''

''Էվվէթ թուհաֆ տըր. մուվաշշահ քէլիմէսինին նասըլ թէշէքքիւլ էթտիյինի հէփինիզ տէ անկլա-տըընըզ զանն էտէրիմ, տէյի՞լ մի։''

''Էվվէթ էֆէնտիմ։''

''Վէ լաքին, պու սէօզիւ նէ տէյիւ աչտըղըմը զաննըմճա պիլմէք իսթէրսինիզ։ Իսթէրիմ քի պու մէքթէպէ տէվամ էտիպ տէ եազը եազմագ պիլէն հէր պիր չակիրտ՝ Թէ"լիֆի մագամընտա քէնտի իսմի իւզէրինէ պիր մուվաշշահ էսէր հազըրլասըն։''

Չօճուգլար մըրըլտանարագ ''Հազըրլայամայըզ, պիլիրիզ քի հազըրլայամայըզ. հաթթա պաշլամաղա պիլէ գատիր տէյիլիզ,'' տէյիւ չաղըրըշտըլար։

Մր. Պրօզ ճէվապէն տէտի քի ''Էվվէթ, գատիր սինիզ. պէն չակիրտլէրիմէ իճրասընա գատիր օլմատըգլարը պիր իշի վէրմէմ։ Իսթէր սիզ քէնտիլիյինիզտէն Թէ"լիֆ էտինիզ, իսթէր պաշգա եէրլէրտէն ալընըզ. ազատ սընըզ. ֆագաթ իսթէրիմ քի հէփինիզ տէ պունըն իչիւն պիր չալըշա սընըզ։''

Մէքթէպին եազը եազմագ պիլէն էն քիւչիւք չակիրտի պունըն իւզէրինէ պէօյիւք միւշքիլաթա օղրատը վէ պիւթիւն գուվվէթիյլէ քէնտի գօլունու ուզաթտը։

Խօճա ''Սէօյլէ, գուզում, նէ՞ իսթէյօրսըն,'' տէյինճէ չօճուգ,

'Աֆվ պույուրըրսընըզ, խօճա՛, պաշգա եէրլէրտէն ալմագ սէօզիւնիւն մա'նասընը անկլայամայօրըմ,

Մր. Պրօզ թաթլը թաթլը կիւլէրէք տէտի քի, ''Անկլայօրըմ. սանա լիսան գուլլանմամ լազըմ ի-

Digitized by Google

տիյինի խաթըրըմտան չըգարմամալըյըմ ։ Մուրատըմ, Թէ՛՛լիֆինիզի պիր եախօտ իսթէրսէնիզ պիր գաչ քիթապտան ալա պիլէճէյինիզի անկլաթմագ տըր ։ Հէր հալտէ սիզին էֆքեարընըզը եազմանըզ իճապ էթմէզ․ իսթէտիյինիզ կիպի, եա՛նի իսթէր նէզմ, իսթէր նէսր եազա պիլիրսինիզ ․ լաքին հէր պիր չօճուղըն պիր մատտէ սէչիպ անըն ուզէրինէ մուն-թազամէն եազմասընը իսթէրիմ ։ Իշթէ սիզէ, սիզի էփէյի եօրաճագ պիր իշ ․ ֆագաթ 'ագըլպէթ մու-վաֆֆագ օլուր սընըզ ։"

Թիփ մուզթարիպ պիր հալտէ էվէ կիթտի ․ Նէ էտէճէյինի պիլմէյօր իտի ։ Հէր Թէ՛՛լիֆաթ սէրտէ կիւնիւնտէ մէքթէպտէն գաչմագ 'ատէթինտէ օլ-տըղընտան 'էօմրիւնտէ Թէ՛՛լիֆաթ աէտիքլէրի չէյի հիչ գալէմէ ալմամըշ իտիյսէ տէ, արթըգ մէքթէպ-տէն գաչմամաղա գարար վէրմիշ իտի ։ Թէ՛՛լիֆաթ գալէմէ ալմագ, 'ալէլ խուսուս Մր․ Գրօզըն Թալէպ էթտիյի օլ եէնի վէ ղարիպ Թարզտա եազմագ քէնտիսինէ մումքինսիզ կէօրիւնիւյօր իտի ։

Թիփ օլ ագշամ 'աճէլէ իլէ սօֆրատան գալգա-րագ վէ օտուն եարմագ իշինի պիթիրէրէք, էրքէն հավուզըն քէնարընտաքի գարա աղաճըն ալթընտա օթուրմաղա կիթտի ։ Իշպու սըգընտըտան գուր-Թուլմաղա պիր չարէ պուլմագ իչիւն տուշիւնմէք իսթէր իտի ։ Հագգ ըճրասընա պաշլամըշ օլտըղըն-տան պու խուսուս քէնտիսի իչիւն կէրչէքտէն պիր սըգընտը իտի ։ Նէ պու վազիֆէտէն գուրթուլմաղա նէ տէ անը իճրա էթմէյէ պիր չարէ կէօրէմէյօր իտի ։

Մր․ Հօլպրուք Քիթապ ը Մուգատտէսի Թիփէ

վէրտիյի զէման, "Պու չըրաղը լայըգը վէճհլէ գուլլանտըղըն հալտէ, սէնին եօլունըն իւզէրինտէ Թէնվիր էտէմէյէճէյի հիչ պիր գարանլըգ մահալ պուլունմայաճագ տըր," տէմիշ իտի։

Թիփ չօգ տէֆ'ա պու սէօզիւն իւզէրինէ տիւշիւնմիւշ վէ պա Թէճրիպէ անըն կէրչէք օլտըղընը պուլմըշ իտիյսէ տէ, շիմտի անտէն նասըլ իսԹիֆատէ էտէճէյինի պիլմէյօր իտի։

Անը ճէպինտէն չըգարըպ սահիֆէլէրինի իհԹիրամլէ չէվիրտի։ ԳիԹապ ը Մուգատտէսին Թիփին Թէ"լիֆինի եազամայաճաղը աշիքեար իտի։ Ֆագաթ Թիփին խաթըրընա նէ ա'լա պիր չարէ կէլտի եա՛։ Գալէմէ ալաճաղը մուվաշշահըն մատտէսինի ԳիԹապ ը Մուգատտէստէն Թօփլամագա գարար վէրտի։ Շիւպհէսիզ օլ գատար այէԹլէրին իչինտէ իսԹէտիյի չէյ պուլունա պիլիր իտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր սա"իրլէր Թիփին քէնտի Թէ"լիֆինի ԳիԹապ ը Մուգատտէստէն Թօփլատըղընը իշիԹսէլէր, անլէրէ նէ՜ գատար ղարիպ պիր չէյ կէօրիւնէճէք իտի։ Ջօճուգլար նէ՜ տիւշիւնէճէքլէր իտի. Պօպ Թըրնըր նէ՜ տէյէճէք իտի. ֆագաթ պաշգա նէ՜ եափա պիլիր իտի։ ԳիԹապ ը Մուգատտէստէն պաշգա անճագ իքի քիԹապը, եա'նի իմլա քիԹապը իլէ էսքիմիշ 'իլմ ի հիսապը վար իտի։

Պիր ազ միւԹէրէտտիտ հալտէ գալտըգտան սօնկրա Թիփ ափանսըզ "Հիչ տէ վազիֆէմ տէյիլ, ԳիԹապ ը Մուգատտէսիմտէն տօլայը ուԹանմայաճաղըմ. էկէր ուԹանմագմալըղըմ լազըմ կէլէն պիր չէյ վար իսէ օ տա ԳիԹապ ը Մուգատտէս տիր. պունտան Թօփլայաճաղըմ։ Ջօճուգլար պիլմէլի

Digitized by Google

տիրլէր քի պէն իսլահ օլմազ իչիւն մէսլէքիմի Թէպտիլ էթմիշիմ։ Քեա՛շքի պիլսէլէր իտի․ նէ գատար Թէզ անկլասալար, պէնիմ իչիւն օլ գատար էյի օլուր։ Էվվէթ, շիւպհէմ եօգ քի չըրաղըմ պէնի պու կիւճլիւքտէն գուրթարաճագ տըր։ Հէր նէ զէման անա միւրաճա՛աթ էտէրսէմ, պանա եարտըմ էտէր," տէտի։

Ճէպինի գարըշտըրարագ էսքի պիր գուրշուն գալէմ փարչասը չըգարտը․ շիմտի պիր փարչա տահա քեաղըտ լազըմ իտի․ էլինի պիր տիւկէր ճէպինէ սօգտու վէ փասլանմըշ պիր գալէմթրաշ, իփլիք փարչալարը վէ պիր իքի քէսթանէ վէ էն սօնրա Պօպ Թըրնըրըն՝ իւզէրինէ խօճանըն րէսմինի չըզարագ պիր պէրկիւզար մագամընտա քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը քիրլի քեաղըտ փարչասընը չըգարարագ, իշպու քեաղըտը եանը պաշընտա պուլունան պիր տիւզ Թաշըն իւզէրինէ սէրտի, վէ չալըշմաղա պաշլատը։

Պու իշ Թիփի իչիւն ուզուն վէ զահմէթլի պիր իշ իտի։ Օլ կիւն վէ անը միւթէ՛ագըպ կիւնլէրտէ օլ աղաճըն ալթընտա սա՛աթլարճա օթուրըր, Գիթապը Մուգատտէսին սահիֆէլէրինի չէվիրիր, վէ անըն այէթլէրինի քէմալը տիգգաթլէ օգուր, վէ արա սըրա Թաշըն իւզէրինէ սէրմիշ օլտըղը քեաղըտ իւզէրինէ պիր գաչ լուղէթ եազար վէ օրթալըղըն գարարմասը սէպէպիյլէ գալգըպ էվէ կիթմէյէ մէճպուր օլաճաղը զէմանա գատար պու վէճհիլէ տէվամ էտէր իտի։ Պու նէվ՛ իշին Թիփի իչիւն պիւսպիւթիւն եէնի պիր իշ օլտըղը հիչ խաթըրտան չըգարըլմամալը տըր։

Digitized by Google

'Ագըպէթ պիր ագշամ, կիւնէշ ղարպըն կիւլ րէնքլի ուֆուգընտան գաթէն պաթմըշ, վէ միւնէվվէր եըլտըզլար քէմալ ը շա՛շա՛ա իլէ փարլամաղա վէ կէօլկէլէր աղաճըն էթրաֆընտա չօղալըպ կիթտիքճէ գարարմաղա պաշլամըշ օլտըղը հալտէ, Թիփ "Օխ" տէյէրէք քէնտինին օլ գըյմէթլի քեաղըտ փարչասընը պիւքտիւ, վէ քէմալ ը տիգգաթլէ անը Քիթապ ը Մուգատտէսին իչինէ գօտուգտան սօնկրա էվէ րէվան օլտու ։ Քէնտիսինին մուվաշշահ Թէ"լիֆինի պիթիրմիշ, վէ իլք տէֆ՛ա օլարագ րասթ կէլմիշ օլտըղը օլ ղըյմէթլի այէթլէր անըն գալպինէ ղայէթլէ թէ"սիր էթմիշ իտի ։ Իշպու այէթլէրին հավլի օլտըղը քէլամլար պիւթիւն միւտտէթ ի՛էօմրիւնտէ ունուտամայաճաղը քէլամլար օլուպ սըգլէթ ու սըգընտը զէմանլարընտա Թիփէ թաթլը թէսէլլիլէր վէրէճէքլէր իտի ։

Էրթէսի ճումա՛ա կիւնիւ հէփ տէրս քիթապլարը քէմալ ը ինթիզամ իւզրէ եազըխանէլէրին կէօզլէրինէ գօնուլտըլար ․ կիւնէշին սըճագ փէրթէվլէրինի իչէրի կիրմէքտէն մէն՛ էթմէք իւզրէ փէրտէլէր էօրթիւլտիւ, վէ գըրգ չօճուգ քէմալ ը սիւքիւնէթ, վէ լաքին մէրագլէ խօճալարընըն եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատըլար ։ Թէ"լիֆաթըն հէփիսի տախի իսմսիզ եախօտ իմզասըզ օլարագ խօճանըն մասասը իւզէրինէ եըղըլմըշ իտի ։ Մր․ Պրօզ մէզքիւր Թէ"լիֆաթը օգույաճագ, վէ օգուր իքէն չօճուգլար անլէրի եազանլարըն իսմլէրինի հէճէլէյէրէք պուլաճագլար իտի ։

Պու փէք էյլէնճէլի պիր իշ օլտու ․ Թէ"լիֆլէրտէն պա՛զըլարը՛աճա"իպ իտիլէր ։ Էլիս Հօլպրուք քէնտի

մուվաչչահ թէ"լիֆինի Վիրգիլիոս նամ տէրս քի-թապընտան քէմալ ը մէհարէթլէ հազրրլամըշ իտի։ Հովարտ Մինթըրն քէնտի թանիֆինի փէտէրինին քիւթիւպխանէսինտէն Շեյքսփիրին էսէրլէրինի հավի օլան քիթապը ալարագ ֆէվգէլ'ատէ չօգ չալըշմագլէ հազրրլամըշ իտի։ Կէրէք չօճուգլար կէրէք խօճա Հովարտըն մուվաֆֆագիյէթինի թաստիգ էթտիլէր։

Պօպ Թըրնըր պիլէ մուվաչչահ պիր թէ"լիֆ եազմըշ իտի։ Խօճանըն մէզքիւր թէքլիֆինի ղայէթ էյլէնճէլի պիր չէյ 'ատտ էթտիյինտէն, քէնտի 'ատէթի իւզրէ իշպու էյլէնճէլի իշ հիսէտտար օլմագ խթէմիշ իտի։ Թամմ քէնտի մագսէտինէ մուվաֆրզ վէ մանզում օլան իւչ սաթըր պուլմուշ իտի։ Պօպ Թըրնըրըն թէամիյէ օլունմաղը միւնասիպ կէօրտիւյիւ Պօպ լուղէթի հէճէլէնինճէ, կիւլէն չօճուգլարըն գահգահասընտան մէքթէպ ինկլէտի։

Պու քեազըտտան սոնկրա սըրա թիփին թանըտըղը տիկէր պիր քեազըտտա կէլիյօր իտի. խօճանը էլինէ ալընճա, թիփին եիւրէյինին չըրփընթըսը օլ տէրէճէ չիտտէթլէնտի քի անը օտատտա օլան հէպի չօճուգլարըն իշիտէճէյինի ղանն էթտի։

Օտատտա եինէ սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրմէյէ պաչլատըղը, վէ Մր. Պրոզ քեազըտը աչարագ թէ"լիֆի աղըր աղըր վէ քէմալ ը իհթիրամէ օգուտըղը սըրատտա հայրան գալան չօճուգլար տախի իսմի հէճէլէտիլէր։

Digitized by Google

"ՑԻՍՈՒՍԸՆ ՔԷԼԱՄԼԱՐԸ"

"Թ. Թա՝ քի անա հէր իման էաէն հէլաք օլմայբզ, անճաք էպէտի հայաթա մալիք օլա։

Ի. 'Իմմանուէլ քի թէրճէմէ օլունսա՝ Ալլահ պիզիմլէ մէ-մէք տիր։

Փ. Փիլիպոս անա՝ Եա Բարզ, փէտերի պիզէ կէօսթէր, վէ պիզէ քիֆայէթ էաէր՝ աէսի։

Լ. Լաքին սիզէ տէրիմ քի սատէմիր սէզլէսիքլէրի հէր պաթրլ սէօզ իչիւն բուզ ի ճէզասէ հիսապ վէրէճէքլէր։

Է. Էկէր պիր քիմսէ պէնի սէվէրսէ քէլամիմը հրֆզ էաէր։

Վ. Վա՛յ սիզէ էյ միւրա՛ի 'իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր։

Ի. Իչթէ, . . . պէն սա՛իմ իւլ եվգաթ սիզինլէ պէրաբ-պէր իմ.

Ս. Սիզէ հէր հաղբրլամազա կիսէյօրբմ։"

Շակիրտլէր պու այէթլէրին օգունմասընը զայէթ սիւքիւթ վէ թէ'ասճիւպլէ տինկլէյիպ Թիփ Լէվիս իսմինի հէճէլէտիլէր։

'Ապրպէթ Մր. Պրոզ "Եդուարդ, պու այէթլէրի սանա քի՞մ պուլտու," տէյիւ սու՞ալ էտինճէ,

Թիփ պու տէֆ'ա կէրչէք սէօյլէսիյինի կէօսթէր-մէք իւզրէ, վէ քէմալ ը չէվգ իլէ "Պէն անլէրի Քիթապ ը Մուգատասէսին իչինտէն պուլտուս, խօճա, հէփիսինի տէ իշարէթ էթմիշ իմ;" տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Օ զէման Մր. Պրոզ սայքի տիթրէյէն պիր սէս իլէ տէտի քի,

"Պունլար Քիթապ ը Մուգատասէսին պիր թա-գըմ զիգրյմէթ այէթլէրի տիր։ Տօզրուսը պու կիւ-զէլ վէ հայրէթ էնկիզ իշինիզտէն փէք մէմնուն վէ

խօշնուտ գալտըմ։ Քեա՛շքի շակիրտլերիմտէն հէր պիրի Ցիսուսըն իշպու սէօզլէրինին մա՛նասընը կէրչէքտէն հիսս էտէ իտի։"

Էլիս, էվէ քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ կիթմէսինի րէճա էտէն Հովարտ նամ տօսթունա ճէվապէն տէտի քի "Պու ագշամ պիլէնճէ կէլէմէմ, Հովարտ, պաշգա իշիմ վար, կէլէմէմ։ Թի՛փ, պանա պագ. Թիփ Լէվիս, պիր ազ տուր, պէն սիզին թարաֆա կիտէճէյիմ։ Խայըր, Հովարտ, խայըր, խայըր պու կիւն օլմազ, եարըն սապահ կէլիրիմ. սահին տէյօ-րըմ, պու ագշամ կէլէմէմ։"

Թիփ, տիւշմէն սայտըղը Էլիս 'աճէլէ իլէ գօշուպ քէնտի եանընա կէլինճէյէ գատար քէմալը սիւքիւթ վէ թէ'աճճիւպլէ պէքլէտի։

Էլիս կիրկին պիր չօճուգ իտի. սէօյլէյէճէյինի տօղրուտան վէ չապուք սէօյլէմէք 'ատէթինտէ օլ-տըղընտան ասըլ մատտէյէ կէլտի։

"Պանա պագ, Թիփ, կէչէն կիւն քեաղըտ աթան սէն իտին տէտիյիմ զէ'ման եանըլտը՞մ մը պէն. սէնի կէօրտիւմ տէյիւ զաննը էթտիմ։"

Թիփ, "Էվվէթ, եանըլտըն. պէն օ կիւն ասլա քեաղըտ աթմատըմ," տէտի։

"Փէտէրիմ տախի պէնիմ եանըլմըշ օլտըղըմը զաննը էտիյօր։ Պէն կէրչէք սէօյլէտիյիմէ հիչ շիւպհէ էթ-մէյօր իտիմ։ Էսէֆ էտէրիմ, իսթէրսէն պունը խօ-ճայա վէ չօճուգլարա սէօյլէյէյիմ տէ խօճա վարըն օ զէման ասըլ քեաղըտը աթըպ տա սէնին նահագգ եէրէ տէօյիւլտիւյիւնիւ ալչագլըղլէ սէյր էտէն չօ-ճուղը արայըպ պուլսուն."

Թիփ պիր ազ միւզթարիպ օլտու իսէ տէ, 'ա-

Digitized by Google

գըպէթ "Այսրը, լաղրմ տէյիլ. պէն եէտիյիմ քէօ-թէյի եէմէմիշ օլամամ. արթըգ սէօյլէմէնին նէ՞ ֆա՞իտէսի վար. պու խուսուստա զիյատէ պիր չէյ սէօյլէնմէսինի իսթէմէմ," տէտի։

Էլիս, հայրէթլէ Թիփէ պագտրգտան սոնկրա 'ա-գըպէթ,

"Սէն թուհաֆ պիր չօճուգ սըն։ Ջանընմճա պու կիւն էն էյի թէ՞լիֆի սէն եազմըշ իտին," տէտի։

Էլիս քէնտիսինտէն այրըլտրգտան սոնկրա էվէ 'ավտէթ էթմէքտէ իքէն Թիփին գալպի սէվինճին-տէն չարփմագտա իտի։ 'Էօմրիւնտէ պիրինճի տէ-ֆ'ա օլմագ իւզրէ խօճասընըն ճիտտի վէ ճանտան օլան աֆէրինինի գազանմըշ իտի։ Էլիս "Փէտէրիմ տաթի պէնիմ եանըմըշ օլտըղմը զանն էտիյօր," տէմիշ իտի։ Էօյլէ իսէ Մր. Հօլպրուք քէնտինին սէօզիւնէ ինանըպ ի՛թիմատ էթմիշ իտի։ Պունտան պաշգա մէսէրրէթ պախշ տիկէր պիր խուսուս տա-խի վար իտի։ Պիր իշէ եարամազ, էվվէթ սա՞իր-լէրին նաղարընտա քէօթիւ պիր չօճուգ օլան Թիփ Լէվիս ճատտէտէն վա՛իզին օղու Էլիս իլէ պէրա-պէր, վէ անըն իլէ ճիտտի սուրէթտէ գօնուշարագ կէչմիշ իտի։

ՊԱՊ 10

"ԲԱՂՁԱՆ ԳՕՐԳԱՆԼԱՐԱ ԻԳՐԱՄ ԷՏԷՐ։"

Թիփ եավաշ եավաշ ֆագաթ մուհագգագ սու-րէթտէ նամ ու ի՛թիպարընը խօճալարը իլէ հէփ

մէքթէպ արգատաչարընին նազարընտա եիւքսէլթ-
տի։ Մր. Գրոզը մէքթէպկինտէ 'ալի իւլ ա'լա իշա-
բէթի 10 վէ էն էանա տէրէճէ + հարֆբշլէ կէօա-
թէրիլիր իտի։ "Գէնիմ 'ալամէթիմ + տիր, վէ մա-
տամքի իմլա քիթապընտա տախի + օնա միւսավի
տիր, էօյլէ իսէ պէնիմ 'ալամէթիմ 'ալի իւլ ա'լա
տրը," տէմէք վազթբյլէ Թիփին եէվմի էյլէնճէսի
իտի։

Ֆագաթ խայլը կիւնլէրտէն պէրու Թիփ իշպու
եէվմի էյլէնճէսինտէն վազ կէչմիշ իտի։ Անընն քէ-
մալը սիւրա'թի վէ իֆթիխար իլէ "օն" տէյիւ ճէվապ
վէրտիյինի իշիթտիքլէրի զէման չօճուգլար արթըգ
թէ'ասճիւպ էթմէզլէր իտի։

Թիփ իշի թէրս կիթտիսի կիւնլէրտէ եէրէ պազ-
տրը վէ հիճապընտան գրփ գրմրգը քէսիլտիսի
հալտէ "եէտի" եախօտ պա'զէն "ալթը" տէյիւ ճէ-
վապ վէրտիսի զէման էքսէր չակիրտլէր թէ'ասճիւպ,
'ալ էլ խուսուս թէ"էսիւֆ էտէրլէր իտի։

Կէրչի Թիփ տահա էյի օգումադա գատիր տէյիլ
իտիյէտէ, կիւնտէն կիւնէ անընկլըշարընին
ազալտրդընը սայքի հէրքէս կէօրմէքտէ իտի։ Թիփ
եանըլտրդընտա Մր. Գրոզ անա զիյատէ սապր է-
տէր, վէ պիր միւշքիլէ տիւշտիւյինտէ անա տա-
հա զիյատէ մուՀավէնէթ կէօսթէրիր իտի։

Ջօճուգլար անընն քէնտի իմլա տէրսինի հազրը-
լամադա չօգ չալըշտրդընը կէօրիւրլէր, վէ Թիփին
պիր քէլիմէյի տօղրու հէճէլէյէմէսիյինի կէօրմէլէրի
իւզէրինէ անլէրտէն փէք ազը կիւլէր իտի։

Մր. Գրոզ արթըգ անա սէրթ սէօյլէմէք 'ատէ-
թինտէն վազ կէչմիշ իտի։ Գու եա շու զանտան

խիլաֆընտա հարէքէթոէ պաւլունայօր տէյիւ Թիփին 'ալէյհինտէ պիր իշթիքնա վազը՝ օլսա, չիմաի մէքթէպտէ վուգու՝ պուլան հէր ֆէնալըղըն մուճիսի Թիփի իտիյի խուսուսընտա էֆքեարընը թէպտիլ էթմէյէ պաշլամըշ օլան խօճա անը չաղըրըպ պիրա թէրէտիւտ թէքտիր էտէճէք եէրտէ, սէօյլէմէք իչիւն անտ տա՞իմա ֆուրսաթ վէրիր, վէ կիւնտէն կիւնէ անընն սէօզիւնէ տահա զիյատէ ի՛թիմատ էտէր իտի։

Էվվէթ, չիմաի մէս՞էլէլէր տէյիչիմիշ օլուպ կիւնտէն կիւնէ տահի տէյիչիլմէքտէ իտի։ Պօպ Թրընը պունը աշիքեարէ կէօրսիւ. Թիփին կիթտիքճէ տահա խըմալը պիր տրգատաշ օլտըղընը անկլատըղընտան էօյլէն վագթընտա տահա չօգ տէֆ՝տա մէքթէպտէն գաչար իտի։

Ֆագաթ զէվալը Թիփի վուգու՝ պուլան թէպէտուիւլիւն օլ գատար, էվվէթ, պաշգալար գատար պիւէ ֆէրզինէ վարմայօր իտի։

Պիլմէզսինիզ քի Թիփ նէ՞ տէրէճէ մէշագգաթ չէքիյօր իտի։ Շէյթանըն անտէն վազ կէչտիյինի —ուսուլ ուսուլ պէօյիւլէրէք էյի պիր չօճուգ օլմաղա անը պրագտըղընը զանն էտէ՞ր միսինիզ։ Եայըր, հիչ պիր վէճհիլ. կէօրտիւնիւղ քի Թիփ տօղուչանն օյուն վէ էյլէնճէյի սէվէր իտի. էյլէնճէյէ միւնասիպ վագթ ու սա՞աթը հիչ էօյրէնմէմիշ իտի։

Պուլունտրղը եէրի եախօտ էթրաֆընտա վուգու՝ պուլան չէյլէրի հիչ հիսապա ալմագըղընը խաթէտիյի մահալ վէ զէմանտէ սէրպէսթճէ ֆէրահլանըպ էյլէնմէք խաթրը իչիւն թավր ու հարէքէթինին խալահը պապընտաքի սա՞յ ու ղայրէթլէրին-

Digitized by Google

տէն վազ կէչմէյէ տէրունինտէ պիր արզու հիտ էտէր իտի։ Պա՛զէն իշլէրի թէրս կիթտիյինտէ, քէնտի քէնտիտինէ "Էյի օլմազ ուղրընա չէքիլէն հէպի պու սա՛յ ու ղայրէթլէր նաֆիլէ չէյլէր տիր," տէր իտի։ Պա՛զէն օլ զատար մահզուն վէ մէ՞յուս օլուր իտի քի եէնիտէն պիր ճէհտ էթմէյէ գալ-գընմանընը արթըգ միւմքինսիզ օլաճաղընը ղանն էտէր իտի. պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր ճան ու կէօ-նիւլտէն չալընը իտի։

Անընը էն կիւճ տէրսի 'իլմ ի հիսապ իտի։ Տահա թիփ՝ տէրալէրինտէ կէրի գալընպտա 'ալ էտ տէվամ կէրի կէօթիւրիւլէրէք ճէմ՝ ֆասլընտան պաչլա-տրլան թէնպէլ վէ պուտալալար սընըֆընտա պու-լունմագտա իտի։

Գընշն սօղուգ պիր սապահընտա եէր պէյազ վէ սէրթ գար իլէ էօրթիւմիչ օլուպ սօղուգտան ին-սանլարընը պուրունլարը գըզարմագտա վէ փարմագ-լարը սըզլամագտա իտի։

Թիփ պայրընն տիպինտէ գարա ազաճընն ալթընտա պուլունան մէքթէպէ արթըգ կիտէմէյօր իտի։ Իվամէ օթուրուպտա, տէրս էօյրէնմէք — պա խուսուս պու սապահ կիւճ պիր մասլահաթ իտի։ Փէտէրինին էօք-սիւրիւյիւ պիւթիւն կէճէ զարֆընտա չիտտէթլէն-միչ օյտըղընտան վալիտէի մահզուն վէ միւքէտ-տէր իտի։

Պու կիւնլէրտէ զանն էտէրսին կատար էլինտէն կէլտիյի գատար թէրս վէ նախօշ կէօրիւնմէյէ չա-լընշյօր իտի, վէ տա՞իմա ղամմ ու ղուսասյա պա՛իս պիր եէր օլան մաթպախ չիմտի էն ֆէնա հալէ կէլ-միչ իտի։ Եաչ օտուն սօպատա չաթըրտայըպ ղա-

յէթլէ թիւթմէքտէ օլտըղը հալտէ, պիր տէ թիփ պիր գաչ օտուն փարչասը կէթիրմէյէ չաղրըլտը։ Թիփ թամմ օ սըրտտա 'իլմի հիսապտա մախտուս կիւճ պիր մէս"էլէնին հալը իչիւն պէչինճի տէֆ'տա օլմագ իւզրէ չալըշմագտա իտի։

Կատար ղազապա թահրիք էտէր ամիրանէ պիր թավը իլէ,

"Պու անտէ խթէրիմ, պիր տագիգա պիլէ պէքլէմէմ," տէտի։

Թիփ մահղունն վէ միւքէտտէր օլարագ կիթտի, վէ թօփլամըշ օլտըղը օտունա ղազապ իլէ պալթայը հէր պիր վուրուշընտա ֆիքրինտէն տէր իտի քի "Նաֆիլէ, պէն օ տու"ալը հալլ էտէմէմ, արթըգ չալըշմայաճաղըմ. հիչ պիր շէյ պիլմէմ, պիլէճէյիմ տէ եօգ։ Իչթէ էլի տէֆ'տա չալըշտըմ. հէր թարաֆա տէօնտէրտիմ, եինէ օլմատը։ Հիչ անլաչըլմազ.—16 գօյունտան հէր պիրի ա-նապքիչէր մէճիտիյէյէ մալօպտ տէմէքնէ տէմէք տիր—։ Պունըն մահնասընը անկլամագ իսթէրիմ։ Օլ ատէ-մին 40 գօյունը վէ 25 ինէյի վար իտի. հէփիսինի էզպէրլէտիմ ամմա հալլ էտէմէյօրըմ. իչթէ հէփիսի պու։ Թէճաչքի օլ գօյունլար կէպէրսէլէր, վէ հէփ ինէքլէր մահվ օլսա իտիլէր տէ, պէնիմ պաչըմատա պու պէլա կէլմէսէ իտի։ Պիր տէֆ'տա տահա չալըշայըմ," (Թիփ չիմտի մաթպախտա օլուպ է-լինտէ եազը թաչը իլէ քիթապը պուլունմագտա օլտըղը հալտէ փէնճէրէնին եանընտա օթուրմագտա իտի) "Պագալըմ, հէր պիրի 34 մէճիտիյէյէ եիրմի պէշ ինէք։"

"Անըն իւզէրինէ մալ օլտու" սէօզինէ եէթի-շինճէյէ գատար քէմալը սիւր'աթլէ իլէրի կիթտի։

Digitized by Google

էկէր "Անա մալ օլտու" սէօզիւնիւ անկլայա պիլ-միշ օլսա իսի, ոու՞ալը հալլ էսէճէյինէ չիւտիէթ եօգ իսի։ Գեա՛ չքի պիր քիմսէ անա եարտըմ էթմէ իսի, ֆագաթ պիր եարտըմը եօգ իսի։ Տէրհալ սէրա օգուսմազա չաղրըլաճաղընատան մէքթէպէ կիթիքտէն սոնկրա չալըշմաղա վագթը օլմայաճագ իսի։

Թամամ պու արտատա փէտէրի խաթրընա կէլսի. խաթրընա կէլսի քի փէտէրի սաղլամ օլտըղը զէմանլարտա մարանկօզլըդ էտիպ չօգ սէֆ՚սա սիզ թախթալար իւզէրինտէ պիր չօգ ըէսմէր չըզար իսի։ Ինթիմալէն ճէմ՚ ուսուլընա փէտէրինէն 'ազը էրէր տէյիւ տիւչիւնէրէք անա միւրաճա՛աթ էթ-մէյէ գարար վէրտի։

Գիրտէն եէրինտէն սըչրայըպ փէտէրինին եա-թազ օտաարընա տօղրու դօշտու։

Թիփ ուսուլ իլէ "Գապա 'Անա մալ օլտու' սէօզիւ-նիւն մա՚նասընը պանա իզահ էտէմէզ մի սին," տէտի։

Խասթա ատէմ պաշընը տէօնտէրէրէք թէ՚ճա-ճիւպ իլէ Թիփէ պագտը։

'Ագըպէթ "Միւրատըն նէ՞ տիր" տէյիւ սորտու։

Թիփ մէ՚յուսանէ պիր սուրէթտէ տէտի քի, "'Իլմ է հիսապտա պէօյլէ տէնիլմիշ տիր. 'անա մալ օլ-տու,'... գօյունլարտան հէր պիրի անա իքիչէր մէճիտիյէյ մալ օլտու, վէ պէն անտէն հիչ պիր չէյ անկլամայորըմ։"

Մր. Լէվիս ճէվապէն "Իչթէ էօյլէ սէօյլէ, չիմտի նէ տէմէք իսթէտիյինի անկլայորըմ," տէտի։

Խայալէն չօգտան թէրք էթմիշ օլտըղը մարանկօզ սիւքքանընը կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրտիքտէն սոնկ-րա չու վէճճէկէ իֆատէ ի մէրամ էյլէտի.

Digitized by Google

«Պանա պագ, Թիփ, էկէր օն օգգա մրխրմ օլատ տա հէր օգգասը տէօրթ ղուրուշա օլսա իտի, օլ մրխլար պանա օլ գատարա մալ օլուր իտի, եան՝ պէնիմ իչիւն օլ գատար տէյէրլէրի օլուր իտի, վէ էկէր սաթսա իտիմ, օլ մրխլարա պէտէլ օլ գատար ալըր իտիմ. պունը անկլա՛մայօր մը սրն։»

Թիփին ֆիքրինտէ օլան միւշքիլ հալ օլունմաղա պաշլատը. «Տէմէք օլուր քի օլ ատէմ 16 գօյունը սաթմայըպ հէր պիրինէ իքիչէր մէճիտիյէ պէհա պիչտի. էվվէթ, անկլայօրըմ, էկէր օ իսէ, թէճրիպէ էտէրիմ,» տէյիպ տէրհալ եէնիտէն չալըշմաղա պաշլատը։

Թիփ պուլտըղը ճէվապըն 'իլմ ի հիսապտաքի ճէվապա մուվաֆիգ կէլտիյինի կէօրմէք իւզրէ տէրհալ 'իլմ ի հիսապա միւրաճա՛աթ էթմէք պապըն-տաքի 'աշգ ու չէվգինի ունուտամայաճաղը կիպի, քիթապտաքի ճէվապ իլէ եաղը թաշը իւզէրինտէքի ճէվապըն պիրի պիրլէրինէ թէմամէն մութապգ խ-ափքլէրինի կէօրտիւյիւ զէման գանընըն տամարլա-ըրնատա նէ վէճհլէ ճէվէլան էթտիյինի տախի ապա խաթրընատան չըգարմայաճագ տըր։

Քէմալ ը մէսէրրէթ վէ չիւքրանիյէթլէ փէտէրինէ «Թէմամէն թըպգըսը. պուլտում, պուլտում, պուա տապահ պիւթիւն վագթըմը անա վէրտիմ,» տէյիւ պաղըրտը։

Թամամ օ սրրատա էլիս Հօլպրուք տախի ալճէպ-րանընն կիւճ պիր սու՞ալընը հալ էյլէտի իսէ տէ, օլ գատար իֆթիխար էթմէտի։

Մր. Պրոզ Թիփին սընըֆընատա էն իլէրիտէ օլան չակիրտէ տէտի քի, «Թովմաս սէն գալգ տա սիյահ

Digitized by Google

նիսապ թախթասընըն իւզէրինտէ 23իւնճիւ սու՚ա-
լը հալլ էյլէ"

Թօմաս տէրհալ "էտէմէմ" տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"Էօյլէ իսէ անը Հէնրիկոս հալլ էթսին։"

Հէնրիկոս "Պէն տէ հալլ էտէմէմ," տէտի։ Սըրա իլէ հէր պիր չակիրտին ճէվապը պոււ օլտու։ Թիփ Յօճանըն սու՚ալընը պէքլէյէրէք խիւրէյի չափուք չափուք աթմազտա իտի, զիրա խիրմի իւչիւնճիւ սու՚ալ անըն էն զիյատէ ճանընը սըգտան, լաքին չիմտի էն սէվկիլիւ սու՚ալը օլմուշ իտի։

Մր. Պրող 'ալէլ խուսուս 'ատէթ սազիթ օլմամազ իչիւն, "Րօպէրթ, սէ՞ն," տէտի։ Ձիրա անըն տա 'այնի ճէվապը վէրէճէյինէ հիչ շիւպհէսի եօգ իտի։

Պօպ Թըրնըր կիւլէրէք "Պէ՛ն մի, հալլ էտէմէմ," տէտի։

Սըրա Թիփէ կէլմիշ իտի. Մր. Պրող սու՚ալ սօրարագ արթըգ վագթ զայ' էթմէմէյէ գարար վէրմիշ իտիյսէտէ, Թիփին սիմասընտա փարլայան չէվգ տէպէպլիյլէ անտա սօրմաղա մէճպուր օլտու։

"Եղուարդ, սէ՛ն հալլ էտէ պիլի՞ր միսին։"

Թիփ 'ալէլ 'աճէլէ վէ իֆթիխար իլէ "Էվվէթ խօճա, էտէ պիլիրիմ," տէտի։

Սիյահ նիսապ թախթասընըն իւզէրինտէ, թէպաշիր իլէ Թիփէ պաշ պէլասը օլան օլ սու՚ալըն հալլը իչիւն եազըլան րագամլար գատար պէլլի վէ կիւզէլ րագամլար էվվէլա հիչ եազըլմամըշ իտի։

Էնճամ Թիփ Մր. Պրողըն սէսինի իշիտէրէք տարմըշ օլտըղը խօշ խայալըտան այըլտը։

"Տէրստէն հիչ խապէրինիզ վա՞ր մը։"

Պօղ եինէ կիւլէրէք 'Պէնիմ հիչ խապէրիմ օլմատըղընա շիւպհէմ եօգ տըր," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Մր. Պրողըն սապրը պիւսպիւթիւն տիւքէնտի. մէզքիւր հալ տէֆ'ա պէ տէֆ'ա վագը' օլմուշ իտիյինտէն արթըգ սապր էթմէյէ գատիր տէյիլ իտի։ Քիթապըն իւք սահիֆէլէրինի աչտը վէ 'ազըպէթ,

“Փէքի, եարըն իչիւն ճէմ' ֆասլընըն իւք սահիֆէսինի այընըզ տա պագալըմ օ տէրստէն պիր շէյ էօյրէնէ պիլի՞ր մի սինիզ," տէտի։

Թիփին չավգը իւմիտի սէօնտի վէ ղայէթլէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտու։ Շակիրտլէրտէն տիկէր հիչ պիրի վազիֆէ էտինմէտի. հէփիսի տախի ղաթէն պու կիպի չէյլէրէ ալըշմըշլար իտի։ Կէրչէք, Թիփ տախի ալըշմըշ իտի իսէ տէ, շիմտի չալըշմագտա, պէլի իւլէրի կիթմէք իչիւն փէք չօգ չալըշմագտա իտի. պու սէպէպտէն Թիփ օլ գատար չալըշտըղը հալտէ եէնիտէն տէրսէ պաշլամագ իւզրէ եինէ քիթապըն թա իպթիտասընա գատար կէրի կէօթիւրիւլտիւյիւնիւ կէօրէրէք ղայէթլէ մահզուն վէ մէ"յուս օլտու։

Մր. Պրօղ Թիփէ “Թիփ պիր ազ տուր," տէյիպ կէօզլիւնիւ անա վէ սօնկրա ա'լա տուրէթտէ հալլ օլունմըշ սու"ալա տէօնտէրտի, վէ 'ազըպէթ եազընտա պուլունան պիր չօճուղա խիթապէն

“Կարոլոս, եարընտա մախսուս օլան 'իլմ ի հիսապ տէրսին հա՞նկի սահիֆէտէ տիր," տէյիւ սու"ալ էթտի։

Քէնտի տէրսլէրինտէ ասլա թէնպէլլիք էթմէյէն պիր սընըֆտա մէնսուպ օլան ղայրէթլի քիւչիւք պիր

չօճուզ "Ծարբն զարպ ֆասլընա պաշլայօրբզ խօճա," ատէիս ճէվապ վէրտի։

Խօճա Թիփէ ատօնէրէք ատի քի "Ծգուարդ, ատն պու կիւն էյի էթանին. պունատան պէօյլէ չա-լըշմաղա նիյէթին վար ղանն էտէրիմ. էփէյի վա-գբթատան պէրու ատնի կէօղէթլէյօրբմ։ 'Իլմ ի հիսապ օգուսմազտա օլան իւչիւնճիւ սընըֆ եարբն զարպ ֆասլընա պաշլայօր։ Սէն օլ սընըֆա կիրէ պիլիր, վէ անլէրլէ պէրապէր կիսէ պիլտիյին միւատէթճէ օլ սընըֆտա գալա պիլիր սին։"

Թիփ սէվինճինտէն սէօզ սէօյլէյէմէզ պիր հալէ կէլտի, զիրա պու գատար աղ պիր միւատէթաէ քէնտի սընըֆընտան եիւքսէք պիր սընըֆա կիրէ-ճէյինի հիչ մէ"մուլ էթմէմիշ, հաթթա խաթր ու խայալընտան պիլէ կէչիրմէմիշ իտի։

Պօպ Թըրնըր էյիլէրէք տահա եիւքսէք պիր սը-նըֆա կէչմէքտէ օլան Թիփէ ճիատի պիր հայրէթ-լէ պագտը,

Թիփին աղզընտան թէք պիր սէօզ պիլէ չըգմա-տը. հաթթա կէօղէրինի գալտըրըպ տա խօճասընն եիւզիւնէ պիլէ պագմատը, վէ խօճանըն քէնտի էօ-ենիւնտէ տուրան չօճուղըն տույզուլարընա տա"իր ճիւզ"ի պիր թէսավվուրը պիլէ եօգ իտի։ Թիփին եիւրէյինին նասրլ աթտըղընը վէ նասրլ անըն քէն-տի քէնտիսինէ թէքբար պէ թէքբար "Իշլէր պաշ-գալաշմըշ տըր, իշլէր կէրչէքտէն պաշգալաշմըշ տըր," ատէտիյինի պիլմէյօր իտի։ Օլ 'գըշ սապահընտա Թիփէ սէօյլէմիշ օլտըղը օլ պիր գաչ սէօզ ա-ենը հագիզի պիր ատէմ օլմասընա նասրլ սէպէպ պաճաղընը հիչ պիլմէյօր իտի։

Digitized by Google

Իշքէ հէման օ սապահլայրն սիյահ եաղը թախ-
թասընն էօնիւնտէ տուրարղը սրրատա Թիփ մու-
քէմմէլ սուրէթտէ թահսիլ ի 'ելմէ գարար վէրտի։

ՊԱՊ 11

"ԶԷՆԳԻՆ ՎԷ ՖԱԳԻՐ ՊԻՐԻՊԻՐԻՆԷ ԲԱՍԹ ԿԷԼԻՐ
ԻՊԻՍԻՆԻՆ ԽԱԼԻՖԻ ԲԱՊՊ ՏԸՐ։"

Հէնուզ չան չալընմամըշ իտի. չօճուզլար սապա-
նըն էօնիւնտէ թօփլանմըշ օլարադ գօնուշմագտա ի-
տիլէր։ Էլպէթթէ հէփ չօճուզլար տէյիլ, անճագ սա"իր-
լէրէ նուֆուզ իշլէտիպ անլէրի իսթէտիքլէրի թարա-
ֆա չէվիրէն միւ'թէպէր չօճուզլար օրայա թօփլան-
մըշլար իտի։ Թիփ իշպու ճէմ'իյէթին խարիճինտէ, վէ
եաղընըզ պրաղըլմասընտան նաչի ճանը սրգըլարադ
կէզիպ տօլաշմագտա իտի։ Պու կիւնլէրտէ խուսուսի
պիր արգատաշը եօգ իտի. Պօպ վէ անըն տօսթլարը
անը ասյքի պիւսպիւթիւն թէրք էթմիշլէր իտի։
Թիփին անլէրին հիչ պիր օյունունա հիսսէտար օլմա-
ղա նէ վագթը նէ տէ արզուսը վար իտի. մէքթէպ չա-
կիրտլէրինին տիկէր կիւրուհլարը 'ինտինտէ տախի
հիչ էհէմմիյէթ քէսպ էթմէմիշ իտիյինտէն տըշարըտա
գալըպ, պէօյլէ կիտէրսէ քէնտիսինին հալը նէ օ-
լաճագ տէյիւ տիւշիւնիւր իտի։ Պիրտէ Հովարտ Մին-
թըրն չօճուզլարըն քէօմէսինտէն այրըլարադ,

"Թիփ, պուրայա պագ," տէյիւ նիտա էյլէտի։

Թիփ օրայա կիտէրէք մահզունանտէ "նէ՞ խթէ-
յօրսըն," տէյիւ սորտու, զիրա սօպանըն էթրաֆը-

Digitized by Google

նա թօփլանմըշ օլան օլ իւսթլէրի պաչլարը թէմիզ չօճուզլարը կէօրէրէք ճանը սրգելմըշ իտի։

"Պու ազչամ պիզէ կէլմէք խսթէրմիսին, պիլիրսին պու կիւն սօղուշ կիւնիւմ տիր, սա՞իր չօճուզլար տախի պիզիմէ չայ իչմէյէ կէլիպ վազթ կէչիրէճէքլէր. կէլէ պիլիր միսին։"

Թիփ պէլէրի գալան կէօզէրիյլէ թէ՝ աճճիւպիւնիւ պէյան էթտիյի հալտէ, 'ազբպէթ "Պէնատէն նէ խաթէյօրսըն" տէյիւ սորտու։

Հովարտ փէք թաթլըլըգ իլէ ֆազաթ պիր ազ թէնէզզիւլ էտէրճէսինէ "Նէ՞ մի, հիչ նէ օլաճագ, խաթէյօրըմ քի սէնատէ կէլէսին տէ պիրլիքտէ խօշ վազթ կէչիրէլիմ, իչթէ պու գատար," տէտի։

Թիփ Հովարտըն իչպու մու՝ամէլէսինին ֆէրզինէ վարըպ քէնտինին չէտիտ հիտտէթինի կիզլէյէմէտի, վէ եինէ հիտտէթլէ,

"Պու եէնի պիր չէյ տիր, տէյիլ մի։ Սէնին պիր չօգ տօղուշ կիւնլէրին օլմուշ իսէ տէ, սէնին տօղուշ կիւնիւն օլտըղընը պէն պիրինճի տէֆ՝տա օլարագ պու կիւն իչիտիյօրըմ," տէտի։

Հովարտ ղուրուր իլէ վէ գըզարարագ,

"Էյ, փէքի, էկէր կէլմէք իսթէմէյօր իսէն, ...։"

Մր. Պրոզ էլինի Հովարտըն գօլու իւսթիւնէ գօյարագ "Պաչլատըղընն օլ կիւզէլ վէ էյի իչի պօզմա, գուզում. պու տէտիյին Եդուարդ իչիւն պիւսպիւթիւն եէնի պիր չէյ տիր. անա իպրամ էյլէ," տէտի։

Մր. Պրոզ իչպու սէօզլէրի ուսուլ իլէ սէօյլէյիպ այրըլտըղընտան անընն սէօզիւնիւ հիչ քիմսէ իչիթմէտի։

Թա՝թիլ վազթընտա Հովարտ կիտիպ Թիփի տրայըպ պուլտու։

Digitized by Google

"Կէրչէք տէյօրըմ, Թիփ, պու ագշամ սէնի պէքլէրիմ. օյունտա էյի արգատաշ օլաճաղընտան չօճուգլար սէնին պուլունմանտան խօշլանաճագլար:"

Թիփ խուսուսի սուրէթտէ ճէհտ էթմիշ օլտըղընտան թէրսլիյի զաթէն կէչմիշ իտի:

Միւֆէրրիհ պիր թարզ իլէ "Կէլիրիմ, ամմա պէնիմ հէյ"էթիմ օլ չօճուգլարըն խանընտա 'աճէպա նէ՛ գատար խազըշըգարզ կէօրինէճէք տիր," տէտի:

Հովարտ թէքրար չօճուգլարըն խանընա կիթտիյի սըրատա "Զարարը եօգ, հիչ ղարարը եօգ, «էն կէլ," տէյիւ ճէվապ վէրտի:

Հովարտ Մինթըրն տօղուշը սէնէ պաշըրսը միւնասէպէթիյլէ իճրա էթտիյի չէնլիյէ նէ՛ սէպէպտէն անը տա'վէթ էյլէտի. իշթէ Թիփի շաշըրտան պիր սու"ալ: Թիփին պիլմէտիյի սէպէպի պէն իզահ էտէյիմ: Մր. Մինթըրն Թիփի հիչ ունութմամըշ օլուպ օղլունըն վասըթասըյլէ անա խարտըմ էթմէք իսթէր իտի իսէ տէ, օղլունըն ասըլ խարտըմ էտէնին քէնտիսի իտիյինի զանն էթմէսինի արզուլար իտի: Օլ սապահ գահվէ ալթը էթտիքլէրի զէման քէնտի օղլունըն թապի'աթընա էյիճէ վագըֆ օլտըղընտան տէտի քի,

"Կէրչէք պիր զահրէմանըն հիքեայէսինի օգումագա պաշլամըշ իմ:"

Հովարտ զահրէմանլըղա միւշթագ օլտըղընտան կէօզլէրինի արզու իլէ փէտէրինէ տիքէրէք,

"Պապա, օլ զահրէման քի՛մ տիր, նէ՛ էթմիշ," տէտի:

"Պէշ փարասը պիլէ օլմայան պիր ատէմ իլէ աօաթըրգ էթմէյէ ճէսարէթ էտէն զէնկին պիր կէնճ

խսի։ Վագիթ միւրուրբյլէ օլ ֆագիր ատէմ օլ գա-
տար պէօյիւք վէ միւ'թէպէր օլատաւ քի անա եաբ-
տըմ էտէն կէնճ անատէն հիւրմէթ ու ըի'այէթ կէօ-
ռէրէք իֆթիխար էտէր իսի։"

Էլիս իլէ պէրապէր մէքթէպէ կիտէր իքէն Հո-
վարտ տահա պու մատատ հազգընատա տիւշիւնիւպ
թաշընտըղընտան, Էլիս "Իշթէ Թիփ Լէվիս. փէտէ-
ըիմ տէյօր քի պիզիմ կիպի չօճուգլար անընլէ տօթ
օլմալըյըզ. պիլիրսին եա, շու սոն վագիթլարատա աթ-
փարընընն իսլահընա կէրչէքտէն չօգ չալըշմաղա
պաշլամըշ տըր," տէյինճէ Հովարտըն Թիփ հազ-
գընատա տահի տիւշիւնմէսի գօլայ իսի։

Հովարտ պիր տազիզէ սիւքիւթ տուրտըգտան
սոնկրա "Էլիս, պու ազշամ Թիփի պիզիմ էվէ
կէլմէյէ տա'վէթ էտէյիմ մի։ Օյուն իշինտէ թա-
պի'աթը չօգ էյի տիր, պիլիրսին եա, հիչ հըրալան-
մազ," տէտի։

Էլիս, "Գէլէճէյինի զանն էտէր միսին," տէտի։

"Հայ հայ, սըչրար պիլէ. ոէն փա'վէն էփէրէմ.
տօսթլարըմըզա պու մա'ամէլէմիզ թուհաֆ կէօ-
ռիւնէճէք իսէ տէ, զաննըմնա իսթէտիյիմի էտէճէք
գատար ճէսարէթիմ վար տըր։"

Հովարտ փէտերինին եէնի հիքեայէսինի խաթրընա
կէթիրէրէք գուրուլմաղա պաշլատը։

Իշթէ պու սէպէպտէն նաչի Թիփ թէփէնին իւզէ-
ռինտէ եափըլմըշ օլ միւքէլլէֆ խանէտէ Հովարտ
Մինթընընն տօղուչը սէնէ պաշրատ միւնասէպէ-
թիյլէ իճրա օլունաճագ օլ պէօյիւք չէնլիյէ տա'վէթ
ֆլունատաւ։

Մատամ Լէվիս էօյլէտէն սոնկրա Թիփին սէթրի-

Digitized by Google

տինի քէմալ ը տիզդաթ ու իմթիմամ իլէ տիքիպ տիքիշտիրտի, փաքլէյիպ թէմիզլէտի։ Տա՛վէթ հազ-զընտա սայքի հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէտի իսէ տէ, ատտէն զայէթլէ մէմնուն վէ միւֆթէխիր օլմազտա իտի։ Ֆիլ հազիգա պու 'ամա՛ իպ պիր թէրազզը իտի. չէհրին էն ֆէնտա վէ ալչագ չօճուգլարը իլէ արգա-տաչլարգ էտէն թիփ պիրտէն պիրէ պէօյլէ-ք պիր տարմ ալարագ տէրէճէ ի պալայտ վասրլ օլմուշ ի-տի։ Մատամ Լէվիս իշթէ պէօյլէ սէսսիզճէ տիքիշ տիքմէքտէ իտի իսէտ, օթուրմըշ իշնէնին իլէրիյէ կէրիյէ կիտիպ կէլմէսինէ սէյր էտէն կատար տիւ-շունճէսինի շու վէճհլէ պէյան էթմէյէ պաշլատը։

"Մր. Պրոզրն հէփ շակիրտլէրի քէնտի սէթրիլէ-րինին եազասը իւզէրինէ պէյազ գօլալը եազտ կէ-չիրիրլեր։"

Վալիտէսի տարղրն, տարղրն տէտի քի, "Լ'հ, պանա՞ նէ. էկէր անլէր քէնտի եազալարը իւզէրինէ պէյազ քէտի կէչիրիրլեր իսէ, օ ղէման տա պանտ քէտի՞ մի սաթուն ալտրրաճազտն. պիզիմ փարա-մըզ նէ՞րէտէ։"

Մատամ Լէվիսէ պու փէք նախօշ պիր մէա՞էլէ իտի։ Մէրգումէ թիփէ պիզզաթ Հովարտ Մին-թըրնըն կիյինտիյի զատար ա՛լա չուխա կիյտիրմէյէ վէ անըն պօյնընա հէփ կէօրէնլէրին կէօզլէրինի զամաչտրրաճազ տէրէճէ պէյազ վէ փարլագ եազտ զօմաղա ճան ու կէօնիւլտէն արզուլար իտի իսէտ, քէնտի արզուսընըն իճրասընա մուգթէտիր օլմատը-ղընտան մահզուն վէ միւքէտտէր իտի։

Եաթագ օտասընըն զափուսը աչըգ օլտրղընտան թիփին փէտէրի իշպու միւքեալէմէյի ԼԻՇԻԹտի.

Digitized by Google

էօքսիւրիւյիւ պիր աղ քէսիլինճէ «Կատար» ատէլիւ չաղրրաը. գրզճրզաղ եաթագ օտասընա գօշտաւ։ «Սէթրի հաղրրլանաը՞ մը, Կատար։»

«Էվվէթ։»

«Կիւզէլ կէօրիւնիւ՞յօր մը։»

«Պիր աղ։»

«Թիփին գօմաոը իչիւն պիր եագա պուլմագ իսթէ՞ր միսին։»

Կատար թէ՛ճճիւպ իլէ «Հա՛յ, հա՛յ, անա սէ՞զ մի իսթէր,» ատէտի։

«Փէքի, էօյլէ իսէ, պէնիմ իքի իւչ եագամ վար քի գուլլանմայօրըմ, գուլլանա պիլէճէյիմի տէ զանն էթմէմ» (պու սօն սէօզ մահզունանէ սէօյլէնտի). «անլէրտէն պիրինի ալ, սօֆրանըն ալթընտաքի ատանտըղըն իչինտէ տիրլէր. պագալըմ սէթրինին եազաոը իւզէրինէ տիքիպ տէ սա՞իր չօճուգլարըն կիյինտիյինէ պէնղէտէ պիլի՞ր միսին։ Էլինտէն կէլէնի եափ, պագալըմ Թիփ նէ՛ տէր։»

Կատար ուսուլ իլէ սանտըղըն եանընա կիթտի։ Պու չէյ քէնտիսի իչիւն եէնի պիր իշ իտիյսէ տէ, փէտէրի պու կիւն փէք սարարմըշ օլուպ անընղայէթ մահզունանէ սէօյլէմիշ օլտըղը «Գուլլանա պիլէճէյիմի տէ զանն էթմէմ,» սէօզիւ քէնտիսինին հիտաէթինի թէսքին էթտիյինտէն, հիչ ճէվապ վէրմէյէրէք կիտիպ եագալարտան պիրինի սանտըգտան չըգարտը։ Մէղքիւր եագա փաք վէ պէյազ օլուպ փարլամագտա իտի։ Մատամ Լէվիս, անը գօճասընըն գուլլանա պիլէճէյինէ իւմիտի օլմայարագ պիր կէճէ կէօզ եաշը տէօքտիւյիւ հալտէ հազրրլամըշ իտի։

Կատար եաթագ օտասընտան տըշարը չըգտըղընա-

տա վալիտէսի հիտաէթ իլէ "Անը նէ՞ եափաճագ-սըն," տէտի ։

Կատար ճէվապէն "Փէտէրիմ իսթէյօր քի պունը Թիփ գօսուն," տէտի ։

Հասթա "Պէն վէրտիմ, գօսուն, պիլիրսին եա, պու կիւն միւմքին մէրթէպէ թէմիզ վէ եագըշըգլը կէօրիւնմէսի լազըմ տըր," տէտի ։

Մատամ Լէվիս արթըգ պիր սէօզ սէօյլէմէտի իսէ տէ, գօճասընըն իֆագաթ պուլմասընա տա՛իր օլան իւմիտլէրտէն պիրինին տախի զա՛իլ օլտըղընը հիսս էթտի ։

Թիփ, պաշը թէմիզ տարանմըշ, թէմիզ կէօմլէյի վէ տիգգաթլէ թա՛միր օլունմըշ սէթրէյի կիյմիշ վէ փարլագ եագայը գօնմուշ օլտըղը հալտէ, օտաճըղընտան աշաղը էնտի ։ Եագա գօնմասը անա եէնի պիր հէյ՛էթ վէրտիյինտէն Թիփ էվվէլքինէ պէնզէմէզ պիր չօճուգ օլմուշ իտի ։

Թիփ սէվինճինտէն գըզարտըղը հալտէ "Պու եագա նէ՞րէտէն պուլունտու" տէյիւ սօրունճա,

Կատար "Փէտէրինին տիր, սէնին գօմանը արզու էթտի," տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

"Փէքի, նա՞սըլ օլտու տա եագամա կէչիրիլտի ։"

"Պէլքի աթլայարագ ։"

Կատար քէսիք վէ պիրագ հիտաէթլէնմիշ օլարագ սէօյլէտի ․ խայրխահանէ պիր 'ամէլտէ պուլունմաղը օ գատար ալըշմամըշ իտի քի իշպու խըտմէթինտէն տօլայը կէրչէքտէն ութանըյօր իտի ։

Թիփ կիւլէր եիւզ իլէ "Փէքի, էկէր էօյլէ իսէ, պուրայա աթլամագլէ փէք ա՛լա պիր իշ էթմիշ, քէնտինէ էն միւնասիպ օլան մահալը պուլ-

մուշ օլտրզրնտան ճան ու կէօնիւլտէն մէնմուն իմ։" ատիքտէն ոնկրա մէզքիւր չէն վէ միւֆէրրիհ ախ-մա իլէ օլ հագիր խանէտէն չրզբզ թէփիէնին իւզէ-րինտէքի միւքէլլէֆ խանէյէ տօղրու կիթտի։

ՊԱՊ 12

"Ատէմլէր սէօզլէտիրլէրի հէր զամանլ սէօզ իզիին րուզ ի ճէզատէ հիսապ վէրիճէիրլէր տիր։"

Հովարտ Մինթըրն մէքթէպ չակիրտլէրի արտընտա 'ատէթա պիր հիւքմտար մագամընտա օլտրզրնտան թիփ տէմիր գափուլարը աչրպ իչէրիյէ կիրինճէ կէրչի չօճուզլարտան պա'զրսը տիրտէքլէրիյլէ պիրի պիրլէրինի տիւրթէրէք պիր ազ կիւլտիւլէր իսէ տէ, էքսէրիսի Հովարտըն անը գարչրլամագ իւզրէ 'ա-ճէլէ իլէ գօչտրզրնը վէ ճան ու կէօնիւլտէն անը սէլամատրզրնը կէօրէրէք, անրն էօրնէյինէ իմթի-սալ էյլէտիլէր։ Հովարտ թրպգը փէտէրինէ պէնզէր իտի. էկէր պիր իշ իճրա էթսէ, անը փէք ա'լտ սուրէթտէ իճրա էտէր իտի։ Օլ կիւնիւ չօճուզլար փէք խօշ սուրէթտէ կէչիրտիլէր, էօյլէ խօշ պիր սուրէթտէ քի անճագ չօճուզլար անրն թատրնը պիւիրլէր։ Գար եուվարլայարագ, գալ'ա եափարագ, թօփ աթարագ, գրզագ իլէ պուզ իւզէրինտէ գա-յարագ գրչա մախսուս օլան հէր կէօնէ օյունը օյնատրլար։

Ինչպու օյունլարրն քեաֆֆէսինտէ Թիփ սա'իրլէ-րինտէն զէրրէ գատար կէրի գալմամագտա իտի; վէ էկէր օլ կիւնիւն զէվզինի չրգարան պիր չօճուզ

վար իսիյսէ օ տա Թիփ Լէվիս խոի։ 'Ագըպէթ չէմա ի միւնիր ուֆուզտան նիհան օլուպ սօղուզ գըշ կէճէսի հիւքմ սիւրմէյէ պաշլատը։ Զօճուզլար պայըրըն տիպինտէ Թօփլանըպ Թէփէտէ պուլունան էլիս իւէ գըզաղընըն կէլիպ եէթիշմէսինէ պէքլէսի-լէր։ 'ազըպէթ անլէր գարըն պուզ քէսիլմիշ եիւգիւ իւզէրինտէն եաղ կիպի գայարագ կէլտիլէր։

Հովարտ եօգարբյա կիտէրէք "Զափուք օլ եէ-Թիշ. սանա նէ՞ վազ՝ օլտու.," տէյիւ չաղրրտը։

Էլիս գըզաղը մէհարէթլէ չէվիրէրէք վէ այաղա գալգարագ, "Ինչթէ եէթիշտիմ. Թէքրար կէլէճէյի-նիզի զանն էթտիյիմտէն, պէն սիզէ պէքլէսիմ," տէտի։

Հովարտ ճէվապէն տէտի քի, "Խայըր. պիզ պիզ-տէն գաչ չօճուզըն տօնմտուշ օլտըղընը անկլամագ իւզրէ պիր գամիսօն Թէչքիլ էթտիք, վէ հէփիմի-ղին տախի սօղուզտան տօնմըշ օլտըղըմըզը կէօր-տիւյիւմիւզտէն, չայ իչէճէք վագթ կէլինճէյէ գա-տատը իւզէրիմիզտէքի պուզլարըն էրիմէսի իչիւն քիւթիւպխանէյէ եանան աթէչին եանընա կիթմէյէ գարար վէրտիք։"

Գըզաղընը օմուզընա ալտըղը սըրատա Էլիս. "Փէքի, Հովարտ հանի, սէնին գըզաղըն" տէտի։

"Վայ, օլ հէյալէթլի պայըրըն Թէփէսինտէ գալտը. զարար եօգ, սիզ եավաշ եավաշ կիտինիզ տէ, պէն գօշարագ կիտիպ ալայըմ։"

Զօճուզլար Հովարտըն սէօզիւնէ կէօրէ հարէքէթ էթտիւէր, վէ Էլիս Հօլպրուք Մր. Մինթըրընը պաղչէսինէ կիտէն օլ քիւչիւք գափույը աչմատա եաղտըրլանմագտա իքէն, Հովարտ պայըր աչաղը

Digitized by Google

դօշարագ, "Տուրընըզ, օրատան կիթմէյինիզ, գար-ըար իչինտէ գալըրսընըզ։ Պէօյլէ գափուտան, պէօյլէ գափուտան," տէյիւ նիտա էյլէտի։ Բէհիլ քէհիլ սօլուտըղը վէ նէֆէսի քէսիլտիյի հալտէ պէօյլէ գափունըն ճիվարընտա անլէրին եանընտա եէթիշտի։

Ուիլ Պէյլի ճայըր ճայըր եանյան աթէշին էօնիւն-տէ տուրան պէօյլէ գօլթուգ սանտալյէսինէ օ-թըրարագ, "Պու նէ ա՛լա մահալ, վայ 'ատէթա պիր գար թօփու քէսիլմիշիմ," տէտի։

Հովարտ էլինի տայքի պաշը հիզասընտա գալտը-րարագ "Էկէր Էլիսին կէօսթէրտիյի եօլտան կիթմիշ օլսա իտին, պուզ քէսիլիր իտին," տէտի։

Էլիս կիւլէրէք տէտի քի "Անը տօղրու եօլ զաննէթտիմ։ Պէլքի օ զէման տիւնքի Կիրակի մէքթէպի տէրսինին այէթ ի քէրիմէսի, եա՛նի 'Տար գափու-տան կիրինիզ,' քէլամը հաթըրընտա տուշիւնիւյօր իտիմ։"

Ուիլ Պէյլի "Հը՛, անը տէրսէն, հէր գափու պիր-տիր," տէտի։

Հովարտ էլինի Ուիլին օմուզը իւզէրինէ գօյա-րագ վէ անը օխշայարագ, "Գուզում, Քիթապը Մուգատտէսին լիսանընը սէն անլամազսըն. եօգ-սա Էլիսին նէ տէմէք իսթէտիյինի անլար իտին," տէտի։

Էլիս կիւլէրէք տէտի քի "Պիր թալէրէ պահա թութարըմ քի էկէր փէտէրին սանա իզահ էթմէ-միշ օլսա իտի, անը սէն տէ անլամազ իտին։"

Թիփ իսէ միւթէ՛էսսիր վէ սաքիթ պիր հալտէ ուզագտա տուրմագտա իտի. մէզքիւր Կիրակի

մէքթէպի տէրսինի պիլիր իտի. Պաա. Հօլպրուքըն սէօզլէրինի, չանկըրտըլէրէ հէնուզ խաշճա քիւչիւք իքէն տար գափուտան կիրմէյէ նասիհաթ վէրտիյինի խաթըրլընա կէթիրտի, վէ Էլլիսին սայըլըսըզ սէօզլէրինի իշիտէրէք մուզթարիպ օլտու ։

Թիփ պիրտէն պիրէ "Պէն պիր շէյ պիլմիրիմ," տէտի ։

Ուիլ Պէյլի զէվգլէնիրճէսինէ "Սահի՞հ մի, տօզրուսը, չօգ չէյ," տէտի ։ Ուիլ քէնտիսինի պէյէնիր, Թիփտէն զիյատէ մա՛լիւմաթլը զանն էտէր, վէ պունը անա անկլաթմագ իսթէր իտի ։

Էլլիս՝ Ուիլէ պիր նազար ը հիտտէթլէ պագտըգտան սօնկրա Թիփէ թաթլըլըգլէ "Նէ՞ տէյէճէք իտին, Թիփ" տէյիւ սօրտու ։

Թիփ ճէվապէն, "Տէյէճէք իտիմ քի էկէր պէն վա՛իզին օղլու օլսա իտիմ, Գիլթապ ը Մուգատտէսի զէվգլէնմէզ իտիմ," տէտի ։

Էլլիսին եիւզիւ տէրհալ գըփ գըրմըզը քէսիլտի վէ քիպիրլէնէրէք "Օ սէօզտէն մէրամըն նէ՞ տիր" տէյիւ Թիփէ սօրտու ։

Թիփ ճէսարէթլէ "Նէ՞ քի տէտիմ իսէ օ տըր" տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

"Պէնճէ՞ մի Գիլթապ ը Մուգատտէսի զէվգլէնտիյիմի իսպաթ էթմէք իսթէյօրսըն"

"Եա քիմի՞ն, գուլագըմլէ իշիթմէտիմ մի ։"

Էլլիս հիտտէթլէ "Խայըր, իշիթմէտին, էօյլէ տէմէզսէն մէմնուն օլուրըմ," տէտի ։

Թիփ տէտի քի "Փէքի, զէվգլէնիրիմ զէվգլէնմէտիյինէ վարսընլար չօճուգլար չէհատէթ էթսինլէր ։ Պիր քիմսէ Գիլթապ ը Մուգատտէսատէն պիր շէյ

Digitized by Google

տրը տա անը տէօնատէրիպ չէվիրէրէք, հէրքէսէ, տարը մա՞նասբյլէ հիչ պիր միւնասէպէթ վէ 'ալա-գասը օլմայան պօշ պիր չէյ մա՞նասբնտա տրը կիտի կէօսթէրիր իսէ, պէն անա զէվզլէնմէք թէսմիյէ էտէրիմ։"

Հովարտ ասսթունը իմտատանա եէթիշէրէք, տէ-տի քի "Պու պօշ միւպահասէ նէ՞ տիր. Թիփ, պու քիւչիւք չէյի նի՞չիւն պէօյիւտիւյօրսը։ Նէ՞ վար. Էլիս օլ այէթի պիր չօգ քիմսէլէրին էթտիքլէրի կիտի կիւլէրէք զիքր էյլէտի։ Պէն էյի քիմսէլէրին Գիթապ ը Մուգատտէսին այէթլէրինի կիւլէրէք զիքր էյլէտիքլէրինի չօգ տէֆ'ա կէօրմիւչիւմ։"

Թիփ ճէսարէթլէ տէտի քի "Օ պանա լազըմ տէյիլ, պէն օ քէօթիւ պիր չէյ տիր տէյօրըմ, վէ Էլիսին փէտէրի տախի էօյլէ տէյօր։ Էլիսին փէ-տէրինին պիր կիւն Ուիլ Պէյլիյէ 'Ատէմլէր Գի-թապ ը Մուգատտէսին սէօզլէրինի աղրզա ալտրգ-լարը զէման զայէթ իհթիյաթը օլմալը տրըլար՝ տէ-տիկինի պիզզաթ իչիթտիմ։"

"Սանա տէտի՞մի քի հաֆթա իչինտէ կիտիպ քէնտիսինին եէրինէ վա՛զ վէրէսին։ Կէլ պագալըմ, օլ իչ իչիւն սանա գաչ ղուրուշ այլըգ վէրիյօր։"

Ուիլ Պէյլի պունը զայէթ նախօշ պիր թարզտա տէօյլէտի։ Էլիս Թիփին սէօյլէմէսինէ ֆուրսաթ վէրմէյիպ տէտի քի,

"Պէն պա՛զը քիմսէլէր դատար էյի իմ տէյիւ խա-տի՛ա էթմէյօր իսէմ տէ, պու ագչամքի սէօզլէրիմ-տէ ֆէնա պիր չէյ կէօրմէյօրըմ։"

Ուիլ "Թիփտէն պաչզա պիր քիմսէ տախի պու-լունմազ քի անլէրտէ պիր ֆէնալըգ կէօրսիւն։

Գիլիբ մի սինիզ, Թիփ էյի չօճուգ տբը, հիչ ֆէնա-
լբգ էթմէզ. եալան սէօյլէմէք, սէօյիւպ սայմագ վէ
սա՞իր պիր գաչ ուֆագ թէֆէք չէյլէր խթիմնա-
լար տբը," տէտի։

Էլիս միւսթագիմ պիր չօճուգ օլտբղընտան քէ-
մալը թէմքինլէ տէտի քի "Խայբը, պէնի միւսա-
ֆա՛ա էթմէք մագսէտիյլէ կէրչէք օլմայան չէյի
սէօյլէմէքտէն պիր խայր հասբլ օլմազ։ Թիփ չիմոթ
օ կիպի չէյլէրի ասլա էթմէզ իսէ տէ, տօղրուսընը
սէօյլէյէրէք անբն պէնիմ հագգբմտաքի օլ հիւսն ի
գանընընտան տօլայը մէնինուն տէյիլիմ։"

Հովարտ չայբն հազբը օլտբղընը խապէր վերմէք
իչիւն չանբն չալընտբղընը իչիթմիյինտէն տօլայը
մէնինուն օլտու, զիրա չօճուգլար մահզուն վէ միւ-
քէտտէր օլմազա պաշլայօրլար իտի։ Անլէրին էք-
սերի Թիփին ճէսարէթլէ գարչը գօտուղընը կէօրէ-
րէք օլ գատար միւթէհայեիր գալտբլար, քի պիր
չէյ սէօյլէմէյէրէք իշպու միւսահասէնին էնճամը նէ
օլաճաղընը կէօրմէք իւզրէ անբն էթրաֆբնա թօփ-
լանտբլար։ Հովարտ եէրինտէն սբչրայարագ վէ
"Իշթէ չօճուգլար պիր չէյ քի անբն իչիւն պէն
քէնտիմ հազբը իմ, պաչյուբբընբզ," տէյէրէք անլէրի
եէմէք օտասբնա կէօթիւրտիւ։ Փարլագ լամպալար
իլէ թէնվիր օլունմբշ վէ օրթասբնտա միւքէմմէլ
սոֆրա գուրուլմբշ օլան օլ եէմէք օտասը Թիփի ի-
չիւն 'ճաճ"իպ պիր մէնզարէ իտի։ Տօղուշ կիւնիւ
շէնլիյինէ մախսուս օլան իշպու ա՛լա սոֆրանբն
իւզէրինէ թազէ պէքսէմաթ վէ սօղուգ փիլիֆլէր
թասագ վէ գավաթալարը, ա՛լա պալ չանագլարը
վէ պօլ գուրապիյէլէրլէ տօլու կիւմիւշ սէփէթլէք

Digitized by Google

տիզլիմիշ իտի։ Թիփ 'էօմրիւնտէ պու կիպի պիր մէնզարէ հիչ կէօրմէմիշ օլտըղընտան անըն կէօզ գամաշտըրան փարլագլըգ վէ կիւզէլլիյինտէն օ գատար մաթ վէ միւթէհայյիր օլտու քի հանկի թարաֆա տէօնէճէյինի շաշըրտը։

Մատամ Մինթըրն, հէփ տօսթլարընը սէլամլատըգտան սօնկրա օղլընա տէօնէրէք տէտի քի, “Հովարտ, փէտէրինի՞ն մի սօֆրա պաշընա կէլմէսինի իսթէրսի՞ն, եօգսա սէն վէ տօսթլարըն եալընըզ պաշընըզա գալմայը՛ մը թէրճիհ էտէրսինիզ՞”

Հովարտ քէմալ ը շէվգ իլէ “Խայըր վալիտէ, հէմ սէնին հէմ տէ փէտէրիմին սօֆրա պաշընտա պուլունմանըզը իսթէրիմ։ Պէնիմ իլէ պէրապէր տա՛իր հէր քիմ տէ պուլունսա, ինշպու զիյաֆէթտէ սիզին հազըր պուլունմանըզը իսթէրիմ,” տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Թիփ Հովարտըն սըմաալընտա փարլայան մէսէրրէթի քէմալ ը թէ՛աճճիւպ իլէ սէյր էյլէտի. Հովարտ վալիտէսինի, վէ վալիտէսի Հովարտը նէ՛ ազիզ մուհապպէթլէ սէվմէքտէ իտիլէր։ Պու շէյ Թիփ իչիւն պիւսպիւթիւն եէնի պիր շէյ իտի։ Փէք ա՛լա վէ մունթազամ օլտըղը ճիհէթլէ զիյաֆէթէ հիչ տէյէճէք եօգ իտի։ Ջօճուգլար քէնտիլէրինի հէյէճան վէ խէլէճանլարընը ունուտըպ հէր շէյին զէվգինի չըգարտըլար։

Սա՛աթ սայքի տօգուզ իտի, եա՛նի զիյաֆէթին պիթթամ պուլուպ չօճուգլարըն տաղըլաճագը վագթ եագլաշմըշ իտի։ Հէր քէս պիւթիւն վագթտա ֆէրահլանմըշ, վէ սօֆրայա կէլմէզտէն վուգու՛ պուլմուշ օլան միւպահասէյի էլլիսանէն մա՛տա հէր

Digitized by Google

քէս ուճուքմըշ իտի ։ Նէլիս սա՛իբլէրէ մուհապպէթ վէ թաթլըլըգ կէօսթէրտի իսէ տէ , Թիփ իլէ սօղուգ վէ մաղրուրանէ տավրանտը ։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր անլէր պիրի պիրլէրինտէն սագընտըլար , վէ 'ումում չօճուգլար քէնտի զէվգ ու սէֆալարընտա օլտըլար ։ Մր. Մինթըրն գափուսը աչընճա շամաթա քէսիլիպ 'ազիմ պիր սիւքիւնէթ հասըլ օլտու ։ Միւմախիլէյհ իլէրի կէչէրէք "Տիվարլար եէրլէրինտէ տուրո՞ւյօր մը" տէյիւ սու՛ալ էթտի ։

Նէլիս իզահաթ իսթէրճէսինէ Տէ՜ւէլը՞ր մը , նէ , եա՛նի անլէրին զա՛իֆ օլմասընը՞ մը մէ՛մուլ էտիյօր իտին ," տէտի ։

"Տօղրուսը զա՛իֆ օլաճագլարընտան գօրգույօր իտիմ իսէ տէ , կէօրիւյօրըմ քի անլէրէ պիր չէյ օլմամըշ հալա եէրլէրինտէ տուրույօրլար ։ Նէ՞ եափըյօր իտինիզ պագալըմ ։"

Հովարտ ճէվապէն տէտի քի "Նէլիս պիզէ պիր հիքեայէ նագլ էտիյօր իտի ; սէն իչէրի կիրտիյին զէման անըն իչիւն կիւլիւյօր իտիք ։ Նէլիս , հիքեայէնէ տէվամ էթ , պապամըն պուրատա օլմասընըն զարարը եօգ տըր . հիքեայէ տինկլէմէքտէն խօշլանըր ։"

Նէլիս զըփզըրմըզը քէսիլէրէք "Խայըր , սիւքիւթ էտէր իսէմ էյի օլուր զաննէտէրիմ ," տէտի ։

Մր. Մինթըրն "Հիքեայէնէ տէվամ էթ , պէն հիքեայէտէն խօշլանըրըմ ," տէտի ։

"Պէն , էֆէնտիմ անլէրէ պու սապահ կէօրտիւյիւմ պիր վագը՛այը , եա՛նի Ցովսէփ Պարնըզըն քէնտի փէտէրիյլէ սէօյլէշմէսինին թարզընը հիքեայէ էտիյօր իտիմ ։"

Հովարտ "Էվվէթ, պապա, իշխթանէն պիւսպիւ թիւն թէ՝ աճճիւպ էսէրսին. քէնտի փէսէրիյլէ օլ վէճհէլէ մու՝ամէլէ էտէն էօյլէսի հիչ պիր չօճուգ կէօրմէմիշիմ. փէսէրինին հէր պիր սէօզիւնիւ զէվզէլէնիր," ասէր։

Մր. Մինթըրն հիչ քէնտինի պօզմայարագ "Զանանընզեզա անտէ թէ՝ աճճիւպ օլունանաճագ պիր չէյ վա՞ր մը սը՞ր" ասէիւ, ասրատու։

"Վար եա. եօ՞ղ մը, էլալէթէթ վար. զիրա փէսէրի անա կէրչէքաէն թէմքին ու վազարլէ սէօյլէսիյի սրբատա չօճուգ անը զէվզէնիր վէ անըն եիւզիւնէ գարչը փէրվասրզեա կիւլէր իտի։"

"Ֆագաթ օ կիպի պիր չէյէ սիզին թէ՝ աճճիւպ էսէճէյինիզի հիչ զանն էթմէյօր իտիմ։"

Զօճուգլար չաչա գալտըլար։ Էլիա "Նի՞չիւն Մր. Մինթըրն. Հովարտ սանա էօյլէ մու՝ամէլէ էթտէ իտի, սանա 'աճա՞իպ կէօրիւնմէ՞զմի իտի," ասէր։

"Այայը, պանա 'աճա՞իպ կէօրիւնմէսինէ պիր սէպեպիմ օլա պիլէճէյինի էյիճէ պիլմէյօրմ։"

Հովարտ պուանը իշիտինճէ հէմ թէ՝ աճճիւպ էթտի հէմտէ կիւճէնտի. վէ տիթրէր պիր սէս իլէ "Պապա տօղրուաը պէն սանա օլ գատար թէրպիյէսիզ-ուիք կէօթէրմէք 'ատէթինատ օլտըղըմը պիլմէյօր իտիմ," ասէր։

Մր. Մինթըրն ճէվապէն տէտի քի "Այայը, ասլա կէօթէրմէմիշ իսէն տէ, կէօթէրմէյէ պաչլայանաղընը ումա պիլիրիմ։ Պունատան պէօյլէ սէն վէ Էլիա վէ Ռուբլ Պէյլի վէ սա՞իր Նիչէյէրի սթալտրընըզեն սէօզլէրինի զէվզէնիր իսէնիզ, թէ՝ աճճիւպ էթմէյէ պիր սէպէպիմ օլմայանաղ տը։"

Digitized by Google

Չօճուգլար պիւսպիւթիւն միւթէհայյիր օլտուլար։ Էլիս Հօլպրուք քէմալը իֆթիխարլէ "Պէն քէնտի փայըմա օլարագ տէրիմ քի, փէտէրիմէ օլ գատար հիւրմէթ վէ րի՛այէթ էտէրիմ քի հիչ պիր վագըթտա օ թէհլիքէյէ տիւշմէյէճէյիմ," տէտի։

Մր. Մինթըրն "Սահի՞հ մի, տօղրուսը չօգ թէ'աճճիւպ էտէրիմ։ Պէն սէն էն ֆէնասը օլուրսըն տէյիւ զանն էտէյօր իտիմ," տէտի։

Հօվարտ սօֆրատան դալգարագ փէտէրինին եանընա կէլտի վէ մէրագ իլէ,

"Պապա պու սէօզտէն մուրատըն նէ՞ տիր" տէյիւ սօրտու։

Փէտէրի ճէվապէն տէտի քի "Հիչ. նէ՞ օլաճագ, մուրատըմ շու տըր քի, թա՛մ էթմէյէ պաշլամազտան հէման պիր աղ էվվէլ պէն շօլ օտատա իտիմ. չօճուգլար արասընտա վագը՛ օլան մուպահասէյի իշիտիպ շու նէթիճէյի չըգարտըմ քի Ալլահըն մուգատտէս քէլամընը զէվգլէնմէյի չօգ պիր շէյ սայմայան չօճուգլարըն քէնտի փէտէրլէրինին եախօտ հէր հանկի պիր ատէմին սէօզլէրինէ հիւրմէթ կէօսթէրէճէքլէրինէ իւմիտ էտիլէմէզ։"

Պու սէօզլիւն իւզէրինէ, օտատա քէմալը սիւքիւնէթ հասըլ օլտու, վէ Էլիս Հօլպրուքըն սիմասը հիճապընտան գըրմըզը քէսիլտի։

'Ագըպէթ Հօվարտ եարտըմա եէթիշիպ փէփէլէյէրէք տէտի քի, "Լաքին պապա — պէն զանն էթմէմ — սէն զանն էտէ՞ր միսին — տէմէք իսթէրիմ — պապա — սէն պիլիրսին քի Էլիս իլէ օլ պիր չօճուգլարըն Ալլահըն քէլամընը զէվգլէնմէյէ նիյէթլէրի եօգ իտի։ Զանն էթմէ՞զ միսին քի պու խու-

առաս մատուէի տէյիշտիրիր։"

"Գէրչէք պիլմէմ. Ցովսէփ Պարնզէն գասէն քէնտի փէտէրինին աշզիւնիւ զէվզէ ալտըղընը նէտէն պիլիր սինիզ։"

Հովարտ "Ամէլի կէօսթէրիյօր," տէտի։

"Փէքի, Թիփ միւսթէնա օլարադ, սիզտէն հէր պիրինիզին տէ 'ամէլի կէօսթէրիյօր։ Պազընըզ, չօճուգլար, պէն սիզին հէփինիզ տէ պունատան պէօյ-լէ ըի'այէթսիզ վէ փէտէրլէրինիզէ իթա'աթսըզ օ-լաճագսընըզ տէմէյօրըմ. խայըր. պէն անճագ զէ-մինի փէտէրլէրինիզին, նէ՞ հադ իլէ քէնտիլէրէ սե-մավի փէտէրինիզէ եա'նի Ալլահա կէօսթէրախ-նիզտէն զիյատ հիւրմէթ վէ ըի'այէթ կէօսթէրմէ-նիզի մէ"մուլ էթմիքլէրինի անկլամայօրըմ տէյօրըմ,"

Զօճուգլար իլէ Մր. Մինթըրն պիրազ սիւքիւթ գալտրգտան սոնկրա Մր. Մինթըրն եինէ քէլամա աղազլէ 'Տար գափուտան կիրինիզ' քէլամընը քէ-մալ ը հիւրմէթլէ թէքրար էյլէտի։ "Զանընմա պա-քէլամընն մա'նասընը հէփինիզտէ անկլարսընըզ. պա-րատա տար գափուտան կիրմիշ օլտըղը զանընտա պուլունան պիրի օլուպ օլմատըղընը պիլմէք իս-թէրիմ։"

Մր. Մինթըրն էթտիյի սու՞ալըն ճէվապընը պէք-լէմէքտէ իքէն հիւքմ սիւրէն սիւքիւնէթ նէ՞ 'ազիմ պիր սիւքիւնէթ իտի։

Թիփ եիւրէյինին գավի վէ չէտիտ չարփընթըլա-ըընը իշիթմէքտէ իտի. հիւքմ սիւրէն սիւքիւնէթի ֆէի տէֆ'ա իսլալ էթմէք իսթէտիյէտէ, մուգթէ-տիր օլմատը։ 'Ադըպէթ քիֆայէթ միդատը տէ՞ չէգարըպ "Էվվէթ էֆէնտիմ, էօյլէ զանն էտէրիմ,"

Digitized by Google

տէմէյէ մուգթէտիր օլտու ։

Մր· Մինթըրըն չափուճագ Թիփէ տէօնէրէք «Նի՞չիւն էօյլէ զանն էտէրսին, Թիփ,» տէտի ։

«Յիսուսը սէվիպ անըն էմիրլէրինի հըֆզ էթմէյէ չալըշտըղըմ իչիւն ։»

Մր· Մինթըրըն տիթրէր սէսլէ «Ալլահ սէնի մուպարէք գըլսըն, չօճուղըմ, չալըշքի հէփ պու չօճուգլար տախի օլ գափուտան կիրէլէր,» տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

Շէհրին սա՛աթը տօգուզը չալտը․ չօճուգլար տաղըլմաղա հազըրլանտըլար ։ Թիփ չափգասընը ալտը վէ խըլտըզլարըն փարլագ ըշըղընտա խալընըզ պաշընտա էվէ 'ավտէթ էյլէտի ։ Գալպի մուտթէրին օլմուշ վէ րուհը գուվվէթլէնմիշ իտի, զիրա 'ագըպէթ իսթէտիյի օլտու․ ճէսարէթլէ չօճուգլարա գարշը գօտու, քիմէ խըտմէթ էթտիյինի կէօսթէրտի ։

Իշթէ հէր քէս քէնտիսինին պիւթիւն գուվվէթիյլէ չալըշմագտա օլուպ խարտըմճըսը քիմ իտիյինի անկլատը ։ Արթըգ պունտան պէօյլէ մէս՛՛էլէլէր հէր հալտէ իլ էլ էպէտ տէյիշիլէճէք իտի ։

ՊԱՊ 13

«ՎԷ ՏՈՒ'ԱՏԱ ԻՄԱՆ ԷՏԷՐԷՔ ՀԷՐ ՆԷ ՏԻԼԷՐՍԷՆԻԶ, ԱԼԱՃԱԳՍԸՆԸԶ ։»

'Աճէպա պու արատա Կատար ունուտըլտը՞ մը ։ Խայըր, հիչ պիր վէճհլէ ։ Թիփ Կատար իչիւն 'ալէտ տէվամ վէ հէրարէթլէ տու'ա էթմէքտէ իտի ։ Ծան ու կէօնիւլտէն տու'ա էթտի իսէ տէ, զանն

Digitized by Google

ճաւէրսին շիմալիյէ դօղրու տու'ալարը նաֆիլէ օլմուշ իտի ։ Բիր կիրակի կիւնիւ տէրսին մասասէսի Տու'ալարըն ճէվապընա տա"իր իտի ։ Թիփ քէմալ ը տիգգաթլէ խօճասընը տինկլէտի իսէ տէ, խօշնուտ գալմատըղընա տէլալէթ էտէն պիր հէյ"էթլէ տինկլէտի ։

Թիփ հէփ չօճուգլարըն տաղըլտըղընը կէօրիւնճէ Մր. Հօլպրուքա խիթապէն, "Էֆէնտիմ պիր սու"ալ տահա տինկլէմէյէ վագթընըզ վա՞ր մը," տէյիւ սօրտու ։

Մր. Հօլպրուք թէքրար եէրինէ օթուրարագ,

"Էվվէթ, պիր տէյիլ իսթէրսէնիզ իքի սու"ալ տախի տինկլէմէյէ վագթըմ վար, նէ՞ տիր պագալըմ Էտուարտ" տէտի ։

"Պէն ատէմլէրին տու'ալարընա Ալլահըն տէրհալ ճէվապ վէրմէտիյինին սէպէպինի պիլմէք իսթէրիմ ։"

Մր. Հօլպրուք կիւլիւմսէյէրէք տէտի քի, "Էտուարտ, էյէր հէփ սու"ալլարըն տախի պու գատար կիւճ օլուր իսէ, պու կիւն սա"իր պիր սու"ալա վագթ գալաճաղընա 'ագլըմ քէսմէզ ։ Ֆագաթ պունա պիր գաչ սէպէպ վար տըր. անլէրի պուլմագա չալըշալըմ ։ Պա'զէն Ալլահ պիզիմ տու'ալարըմըզա, ատէտէ իմանըմըզը իմթիհան էթմէք, պա'նի քէնտինի ավուլէյիշիմիզի իհսան էթմէյէ հազըրլանընճայա գատար քէնտի քէլամընա իման իլէ տու'ատա մուտավէմէթ էտէճէյիմիզի, վէ եախօտ ազ վագթտան սօնրա արթըգ նիյազ էթմէքտէն ֆարիղ կէլէճէյիմիզի կէօրմէք խաթըրը իչիւն ճէվապ վէրմէզ ։ Պա'զէն պիւթիւն գուվվէթիմիզի տու'այա վէրիփ ֆարզ օլան իշի իշլէմէյիզ. չօգ տէֆ'ա տախի տու'ա էտէրէք տիլէտիյիմիզ շէյի ալաճաղըմըզա ինանմայըզ ։ 'Աճէպա տէտիյիմի անլըյօ՞րմըսըն ։"

Digitized by Google

- Թիփ տէրհալ "Նայըր, էֆէնտիմ," տէյիւ ճէ-վապ վէրտի։

"Փէքի, պագալըմ ֆիքրիմի տահա սատէ թարզ-սա պէյան էտէմէզ միյիմ։ Նդուարդ, քիմի՞ն իչիւն տու՛ա էթտին տէ, միւսթէճապ օրմատըղնատան ասլայը պու սապահ ճանըն սրգրըմագտա տըր։"

"Կատար իչիւն տու՛ա էթտիմ, հէմտէ ուզուն միւսատէթտէն պէրու էթտիմ։ Կատար պէնիմ գրզ գարտաչըմ օլուպ անըն Ցիսուսը սեվմէսինի խթէք խէմ տէ, կէօրիւնիւր քի տու՛ամըն անա հիչ ֆա-"իտէսի օրմամըշ տըր։"

"Գոդէլ էֆ Ալլահ սէնին սապրընը սընայոր խէ տէ, իհթիմալ տըր տէմէմ։ Պանա գալսա, տահա էյի պիր սէպէպ պուլա պիլիրիզ։ Տու՛ա էթմէքլէ պէրապէր իշլէ՞յոր մըսըն։ Եա՛նի Կատարա սէօյլէ-յո՞ր մըսըն. անա սէնին քէնտիսի իչիւն տու՛ա էթ-տիյինի սէօյլէյո՞ր մըսըն. Քրիստոսա կէլմէսի իչիւն անա իպրամ էտիյո՞ր մըսըն վէ անա եօլ կէօսթէ-րիյո՞ր մըսըն։"

Թիփ քէմալը վագարլէ տէտի քի, "Պիր տէֆ՝ա անա պիր ազ սէօյլէտիմ խէ տէ, սէօզիւմիւն անա ֆա՞իտէլի օլտըղընը զանն էթմէտիյիմտէն թա՝ վագթատան պէրու անա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէ-մէմիշիմ։"

"'Ահէպա Քիթապ ը Մուգատտէսատ 'Սէլամէթլէ կիտինիզ, ըսընմըշ վէ տօյմուշ օլասընըզ,' կիպի պիր այէթ բասթ կէլտիյին օլմուշ մը։ Իշպու այէթ պիլա 'ամէլ տու՛ա էթմէնին ֆա՞իտէսիզ օլ-տըղընը կէօսթէրիր։"

Թիփ պաչընը սալլայարագ էօյլէսի պիր այէթ օգուսմամըշ օլտըղընը պէյան էթմէսի իւզէրինէ Մը-

Հօլպրուք էլինի անքն ուՓաղ Թիթապը Մուզաստէսինէ ուզատրպ ատի քի,

"Կէթիր անը պուլայլմ վէ էվէ եէթիշինճէ օգու, վէ սէն քի Կատար իչիւն տու՛ա էտիպ անա հիչ սէօյլէմմէքտէ սին, պազ քի օլ ատէմէ պիր ազ պէնկզէմէյօր մրսրն։ Պունատան Փաղլա պաչգա պիր չէյ տախի վար տրր։ Տիլէտիկին չէյի Ալլահրն իճրա էտէճէյինէ կէրչէքտէն ինանքր մրսրն։ Սէն տու՛տ էթմիյինտէ հէր կիւն 'Եա Բասպ, Կատարը խրիսթիյան էյլէ' տէր իսէնտէ, 'ամէպա Կատար պու կիւն սէնին եանրնա կէլսէտէ 'Պէն խրիսթիյան օլմազ խթէրիմ' տէսէ, թէ՛ամճիւպ էթմէզ միսին։ Պէօյլէ պիր չէյ մէ"մուլ էտէր միսին։"

Թիփ քէնտի էֆքեարրնը սրտգ իլէ սէօյլէմէք 'ատէթինտէ օլտրղրնտան քէմալ ը վագարլէ,

"Խայրը մէ"մուլ էթմէմ" տէիւ ճէվապ վէրտի։

Թիլիսէնին չանը չալրնմաղա պաչչատրղրնտան Գատուեալի այաղա գալգտը վէ Թիփէ խիթապէն ատի քի "Թիփ, էկէր սէն հէմ իչէր հէմ տէ տու՛տ էթտիքտէն սոնկրա Ալլահտան իմանրնը արթրրմաճրնը տիլէր իսէն, զանրմամա Օ քէնտի վա՛տրնը ինճրա էտէճէք, վէ սէնտէ ազ վագթտան տու՛ալտրրնրն ճէվապրնա նա՞իլ օլաճագ սրն։"

Թիթապլարը վէ քեաղրալարը զաթէն թօփլամրշ օլարագ կիթմէյէ հազրը պուլունտրղը սրրատա 'ինլավէթէն տէտի քի,

"Եղուարդ, Փէնճէնպիհ ագչամը տու՛տ մէճիսէրինէ նի՞չիւն կէլմէյօր սրն։" Թիփ միւթէ՛ճճիպանէ պագարագ տէտի քի,

"Օ մատտէ հագգրնտա ասլա տիւչիւնմէմիշ իմ,

Digitized by Google

էֆէնտիմ. չօճուզլար օլ մէճլիսէ կէլիբլէր մի եա։"

Պատուելի մահղուն պիր թարզտէ տէտի քի "Ինայըր, կէլմէզլէր, զիրա պիւթիւն պու չէհրտէ սէնին եաչտաչըն օլուպ տա Խէլաքեարը սէվէն պաչգա պիր չօճուզ թանըմայօրըմ։ Տիւչիւն, Թիփ, էօնիւնտէ խբրա էտէճէք նէ գատար իշ վար։"

Թիփ եէնի տիւչիւնճէլէրլէ տօրմուշ օլարագ էվէ տէօնտիւ։ Ինայըր, էվէ կիթմէտի. թա գարա ա-ղաճա գատար կիթտի, վէ օրատա օթուրարագ Պատ. Հոպպրուքրն Քիթապ ը Մուգատտէսի իչինտէ իշ-ըէթ էթտիչի մահալը օգուտը։ Էվվէթ Կատար խ-չիւն թամմ պէօյլէ տուա էթմիշ իտի, վէ պատ-ուելինին տէտիչի կիպի էկէր Կատար կէրչէքտէն Քրիստոս կէլսէ, քէնտիսի հագիգաթէն փէք թէ՝ճ-ճիւպ էտէճէք իտի։

Օլ կիւն Թիփ չու աթիտէքի թարզտա տու՝տա էթմէտիքճէ մէղքիւր աղաճըն եանընտան այրըլմա-տը. "Եա՝, Ալլահ Կատարա Ցիսուսը սէվտիրէ պի-լէճէյին պապընտա պանա իման իհսան էյլէ, վէ անտա նէ վէճհլէ եարտըմ էտէ պիլէճէյիմի պանա պէյան էյլէ։"

Պունտան պէօյլէ Թիփ չիւպհէ եօգ քի իշլէմէք իչիւն ֆուրսաթ արամաղա պաչլատը վէ հէման. կիւն արատըղը ֆուրսաթը պուլտու։ Էօյլէն թա՝մ-ընտան սոնկրա Կատար եալընրզ պաչընա կէզմէյէ կիթտի. Թիփ անը կէօզէթլէյիպ մէզարլըղա տօղ-րու կիթտիչինի կէօրտիւ։ Ալլահ Թիփի չափուճագ Կատարը արգասընտան եէթիչմէյէ թէչվիդ էյլէ-տի։ Թիփ հէմչիրէսինին եանընա եէթիչիպ տէ տա-նըն Ցովհաննն մէղարը եանընա պիր թաչ եուվար-

լայլպ իւսթիւնէ օթաւրմըշ իտիյինի կէօրիւնմէ, ինճրա էտէճէյի իշի տիւշիւնէրէք եիւրէյի չիտէթ-լէ աթմաղա պաշլատը։

Կատար կէօզլէրինի եօգարրյա գալտըրարաք "Մէ պուրայա նէ՞չիւն կէլտին," տէյիւ սորտու։

Թիվի պիր ազ չէքինտիքտէն սոնկրա ատրլ ֆիքրինի աչըգատան սէօյլէտի։

"Արգան սըրա կէլտիմ։"

"Էօնիւմ սըրա կէլմէյիպտէ արգամ սըրա կէլտիյինի պէն տէ պիլիրիմ։"

"Սէնինլէ կէօրիւշմէք նիյէթիյլէ կէլտիմ։"

"Փէքի, էօյլէ իսէ պէնի կէօր տէ տէֆ՝ օղ, պէն սէնին պուրատա տուրմանը իսթէմէմ։"

Գէս պէլլի, նէ քի սէօյլէնիլէճէք իսէ, չափուք սէօյլէնմէլի իտի։ Թիվին գալպի մուհապպէթլէ թաշգին օլտըղընատան սիթրէր պիր սէս իլէ սէ-տի քի,

"Ա՛հ, կատար պէն սանա 'Ամէպա խրիսթիյան օլ-մազ էՆԼԷՄ՞Ը դօն՝ տէյիւ սորմազա կէլտիմ։ Գունա օլ գատար արզուքէշ իմ քի սէօյլէմմէք էտէմէմ։"

Կատար տէօնիւպ պիրատէրինէ ուսլու վէ վա-գար իլէ պագտրգատան սոնկրա, 'ագրպէթ, "Մէ-րամընն նէ՞ տիր. խրիսթիյան օլմազ նէ՞ տիր։"

"Մէրամմամ, 'Ցիտուսը սէվիպ անընն էմրլէրինի իճրա էյլէ,' տէմէք տիր։"

"Անը նէ՞ տէյիւ սէվէյիմ։"

"Զիրա անընն սէնի նէ գատար սէվտիյինի վէ սէնին իշիւն նէ՞լէր էթտիյինի անկլայաճագ օլտան, անը սէվմէմէք էտէմէզ սին։"

"Նէ՞ չէյի իճրա էթմէմիզի պույուրըյոր։"

Digitized by Google

"Էյի օլունուզ, էյի չէյլէր իճրա էթմէյէ չալը-չընըզ՝ տէյիւ պույուրբյոր"

Կատար կէօզլէրինի պէլէրտիպ հիտտէթլէ տէտի քի, "Պէնիմ էյի օլմատըղըմը, վէ օլմաղ իտիյիմի պիլէրէք սէնին կէլիպ պանա պէօյլէ չէյլէր սէօյ-լէմէն ալչագլըգ տէյիլ մի տիր։ Անամ տա՞իմա պանա հըրսլանըպ պէնի թա՛զիր էթմէ՞զ մի. պա՞նմ ի՛ իլէ օղրաշաճագ տէ՞յիլ մի իմ. սօնկրա պէն տէ թիթիզլէնէրէք հըրսլանըրըմ, հէմ տէ իսթէյէրէք հըրսլանըրըմ, զիրա պէն քէնտիմի զապթ էտէ-մէմ։"

Ֆաղաթ Թիփ չէվգի պիր սուրէթտէ անըն սէօ-զիւնիւ քէսէրէք տէտի քի "Լաքին, ա՛հ, Կատար, Ցիսուսըն սանա եարտըմ էտէճէյինի պիլմէյօրսըն Օ սանա եարտըմ էտէր։ Օ կիպի պիր չէյ վուգու՝ պուլտրղը, հըրսլանըպ ֆէնալըգ էթմէք իս-թէսիյին զէման, եալընըզ անա կիտիպ էօնիւնտէ տիզ չէօք վէ հէր չէյի պէյան էյլէ, օ հէր տէֆ'ա սանա եարտըմ էտէր, վէ եօգարըտա, եա'նի սէնին կիտէ պիլէճէյին ճէննէթտէ հիչ քիմսէ հըրսլանմազ, հիչ թա՛զիր էտէն օլմազ. օ նէ՞ կիւզէլ պիր մա-հալ տըր . . . . իլահի օգուրլար, ալթուն թաճլար գօրլար, փունարլար ազար, վէ . . . վէ պիլիրսին քի Ցովհան տա օրատա տըր, պէն տէ օրայա կիտէ-ճէյիմտէն ֆինէրէմ քի սէն տախի պէնիմէ պէրապէր կէլէսին։"

Կատար պիրատէրինին սէօզլէրինի տինկլէտիյի սըրատա վագարլը պիր հէյ՛էթ քէսպ էթմէյէ պաշ-լատը վէ պիրատէրի սէօզիւնիւ պիթիրինճէ կէօղ-լէրինի Ցովհանըն քիւչիւք մէզարընա չէվիրէրէք

Digitized by Google

շալընը իքի էլինին իշինաէ սը՛գաը վէ անընլէ եիւ-
զիւնիւ էօրթիւպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա
ազաշատրղընտան պիւթիւն վիճու

իլք տու՛ասընը 'արզ էթմէք իւզրէ օրատա եալընըզ գալմասը Կատարա փէք զարիպ կէլտի ։

Կատար հէր աքշամ քէնտի եաթաղը եանընտա տիզ չէօքէրէք ''Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ'' տէմէյէ ասլա տըըշմամըշ իտի ։ Պու անըն իչին պիւսպիւթիւն եէնի վէ զարիպ պիր չէյ իտի ։ Օ-րատա ուզուն վագթ րահաթ օթուրտը , վէ չէհ-րէսի կիթտիքճէ զիյատէ թէմքինլէշտի ։ 'Ագըպէթ քիւչիւք էլլէրինի Ցովհանըն մէզարընը գափլայան սէրթ գարըն իւսթիւնէ գօյարագ տիզ չէօքիւպ տէտի քի ''Է՜յ, Ցիսուս , Թիփին տէտիյի կիպի օլ-մազ իսթէրիմ ։ Էկէր իղնին օլուր իսէ, սէնի սէվ-մէք իսթէրիմ ։ Պէնի սէվէն եօգ տըր ։ Թիփին սէօյ-լէյիշինէ կէօրէ սէն տա՛իմա եարտըմ էտէրսին ։ Էկէր եարտըմ էտէրսէն, պէն տէ չալըշըրըմ ։''

Պու սէօզլէրի փէք եավաշ եավաշ վէ տիւշիւ-նէրէք, վէ հէր սէօզ 'ագապլինճէ սօլուգ ալարագ սէօյլէտի իսէ տէ, պիթիրինճէ այաղա գալգմազ իս-թէմէտի . տահա զիյատէ սէօյլէմէյի տըրզուլատը-ղընտան տու՛այը թէքրարլէ ''Թիփին սէօզիւնէ կէօ-րէ պէն էյի օլմալըյըմ ։ Պէն էյի օլամազ իսէմ տէ, չալըշըրըմ,'' սէօզիւնիւ տախի 'իլավէ էյլէտի ։

Իշպու սաաթ վէ չէվգլի տու՛ա տէֆ'աթլէ թէք-րար օլունտու ։

Թիփ արթըգ Ցովհանըն մէզարընա կիթմէյիպ, մէզարլըղըն տիկէր թարաֆընտան ֆէրգլի եօլ իլէ տօստօղրու էվէ կիթտի ։ Էվէ եէթիշինճէ քէնտինին օտաճըղընա կիրէրէք վէ տիզ չէօքէրէք Կատար իչին տու՛ա էթտի . տու՛ասը տախի սէվտիքլէրի չէյլէր իչին հէմ իշլէյէն հէմ տու՛ա էտէն քիմսէ-

Digitized by Google

լէրին տաւ'ասը կիպի իտի ։

Թիփ Կատարը թէքրար կէօրտիւյիւ զէման անը ագշամլայըն եէնիլիճէք չօրպայը հազըրլամագտա, անը գուվվէթլիճէ գարըշտըրմագտա վէ կիթտիքճէ գաթըլաշտըղընտան կիւճիլէ գարըշտըրմագտա, վէ գարըշտըրմագ իշինին կիթտիքճէ կիւճլէշմէքտէ օլտըղընը կէօրտիւ, վէ եագլաշարագ “Կատար, պըրագ պէն գարըշտըրայըմ,” տէտի, Կատար տախի պէօյլիւք գաշըղը անա վէրտի ։ Օ զէման Թիփ չօրպայը գարըշտըրմաղա պաշլատը ։

Պիր ազ սօնկրա Կատար չօրպայա թուզ գօմագ իւզրէ թէնճէրէնին եանընա կէլիպ Թիփին չէվգի վէ հասրէթլի պագըշընը կէօրտիւ, վէ պաշընը սալլայարագ անա ուսուլ իլէ “Ջաննըմճա իշիթտի,” տէտի ։

Թիփ սէվինճ իլէ “Պէյէրէ՛ քի իշիթտի” տէյիպ, տէրունինտէն “Անըն իսմինէ համտ ու սէնա օլսուն” տէտի ։ Սէմատա օլան մէլէքլէր տախի մէսէրրէթլէ իլահի օգուտըլար, զիրա օ կէճէ Կատար Լէվիս իչիւն պէյազ պիր խիլ՛աթ վէ ալթունտան պիր թաճ հազըրլանտը ։

ՊԱՊ 14

"ԻՄՏԻ ՀԷՐ ՓԻՄ ԱՏԷՄԼԷՐԻՆ ՀՈՒԶՈՒՐԸՆՏԱ ՊԷՆԻ ԻԳՐԱՐ ԷՏԷՐՍԷ, ՊԷՆ ՏԱԽԻ ՍԷՄԱՎԱԹՏԱ ՕԼԱՆ ՓԷՏԷՐԻՄԻՆ ՀՈՒԶՈՒՐԸՆՏԱ ԱՆԸ ԻԳՐԱՐ ԷՏԷՐԻՄ"

Թիփ նէ էտէճէյինի էյի պիլմէտիյի հալտէ տըշարը չըգրպ, գափունըն էօնիւնտէ տուրտու, վէ այ այտընլըզընտա էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնկրա եինէ իչէրի կիրիպ փէնճէրէնին էօնիւնտէ օթուրարագ ուզուն վագթ տըշարրյա պագտը. 'ագըպէթ սապիթ պիր գարար վէրմիչ կիպի կէօրիւնտիւ. ճէսարէթլէ գապլարը երյգամագտա օլան կատարրն եանընա վարտը։

"Կատար քիլիսէյէ, տու'ա մէճլիսինէ կէլմէք իսթէմէ՞զ միսին։"

Կատար քեասէյի թապագլարը երյգամաղա մախսուս օլան լէյէնին իչինէ պրագրպ էփէյի թէ'աճճիւպ իլէ Թիփին եիւզիւնէ պագտըգտան սօնկրա տէտի քի,

"Թիփ իսթէրիմ ամմա տըշարը չըգմագ իչիւն միւնասիպ էսվապըմ եօգ տըր. պէնիմ էսվապըմ անճագ իւսթիւմտէքի ըուպա իլէ էսքի չափգամ տըր։"

Թիփ ճէվապէն տէտի քի "Անըն հիչ զարարը եօգ. պագ պէնիմքի տէ պու ֆէնա էսքի սէթրի իսէ տէ, պէն կիթմէյէ զարար վէրմիչիմ. շու գապլարը չափուք երյգա տա կիտէլիմ։"

'Ագըպէթ կատար "Փէք ա'լա, կէլէրեմ. լաքին վալիտէմ նէ՞ տէր," տէտի։

"Անը պէն սըրասընա գօրում։" Թիփ ուսուլ իլէ

եաթագ օտասընա կիթոի։ "Գապա չիմոի պիր աղ էյի՞ միսին։"

"Օ գատար էյի տէյիլ իմ։ 'Իլմ ի հիսապ տէրոի պու կիւն նա՞սըլ իտի։"

"Փէք ա՛լա իտի. Մը Գրոզ պանա 'սէն չափուք չափուք իլերի վարմաղա պաչլամըշըն՝ տէտի։ Վալիսէ, պու ազչամ Կատար պէնիմէ պէրապէր կէլսի՞ն մի, պէն քիլիսէյէ, տու՛ա մէճլիսինէ կիտէճէյիմ։"

"Մատամ Լէվիս իչինաէ էփէյի վազրթատան պէրու պիր գումաչ փարչասը արաչտրրրպ տա հէնուղ պուլամամըշ օլտրղը սէփէթտէն կէօզիւնիւ չէվիրիպ օղլունա մէրագ վէ թէ՛ասճիւպէ պազարգտան սոնկրա տէտի քի,

"Գէնճէ հավա խօշ, իսթէրսէ կիթսին, ֆագաթ իսթէյէճէյինի զանն էթմէմ։"

Վէ լաքին Ֆոնեյոր ֆոֆ. օն տազիգէտէն Թիփ վէ Կատար պիրլիքտէ եօլա չըգըպ գարլար իչինտէն կիթտիլեր։ Կատարրն սիմասը թէմքինլէչիպ պիրտէն "Թիփ, պա՛զէն հըրսլանաճաղրն կէլմէզ մի, օղ տէրէճէ քի պիր քիմսէ իւզէրինէ հիւճում էթմէզ իսէն կէօյա չաթլայտճագսրն տէյիւ զանն էտէր սին։"

Թիփ տէտի քի, "Խայըր, օ գատար տէյիլ. լաքին տուր հէլէ, էվվէթ, օ չէյ պանա տտ վազը՝ օլուր, պա՛զէն Գօպ Թըրնըրա ղայէթլէ տարբլրրրմ, օղ տէրէճէ տարբլրրրմ քի անը գարրն իչինէ կէօմճէյիմ կէլիր. ֆագաթ պու հալ չօգ սիւրմէզ։"

Կատար տէտի քի "Գէնիմքի սիւրէր. ասպահլայրն իչէ պաչլարրմ, պիր չէյ պէնի հըրսլանաբրրր

վէ ազչամա գատար հրրաբմ կիթիքճէ արթար. օլ տէրէճէ հրրալանրրրմ քի պանա կէօյա ուչաճաղրմ կիպի կէլիր։ Տա՞իմա պու հալտէ գալաճաղրմը զանն էտէր միսին։"

Թիփ ճէվապ վէրիպ տէտի քի "Խայրը, ղանն եղնիմ, Հէր կիւն պիր ազ սապր էթմէյէ չալըշտրղրն հալտէ, չօղա վարմաղտան էվվէլքինին եարրսը գատար պիլէ գօլայլրգէլ հրրալանմաարղրնը կէօրիւրսիւն. իշպու խուսուսը պաշգա չէյլէրտէ թէճրիպէ իլէ անկլամըշ օլտրղրմտան, պէօյլէ օլաճաղրնը պիլիրիմ։ Իլք տէֆ'ա օլարագ մէքթէպտէ հիւսն ի հարէքէթտէ պուլունտրղրմ զէման ա՞հ իշիմ նէ գատար կիւճ իտի։ Ֆքսրլտամաղա նէ գատար արզու էթտիյիմի խայալ էտէմէզսին. 'ալէտ տէվամ պէնի կիւլտիւրէճէք վագը'ալար վուգու' պուլմագտա իտիյէտ, սապր ու թէհամմիւլ էթմէքտէ տէվամ էթտիյիմտէն, չիմտի ֆքսրլտամագ խաթր ու խայալրմտան պիլէ կէչմէզ։ Կատար, վալիտէմիզ, պիլմը մի։"

Կատար, "Խայրը, պիլմէզ," տէտի։

"Սէնին եէրինտէ օլսա իտիմ, անա տէր իտիմ։"

"Ա՛հ, Թիփ, տէյէմէմ. պէնի թա'զիր էթմէքտիզին պանա պագմազ. պու մատտէյէ տա՞իր անա պիր սէօզ սէօյլէյէմմէմ։"

"Էվվէթ, սէօյլէյէ պիլիրսին. պէն օլսա իտիմ, չիւպհէ եօգ քի սէօյլէր իտիմ։ Էկէր վալիտէնին չալըշմանտան խապէրի օլսա, չալըշըգ սապր էթմէք սանա չիմտիքինտէն չօգ գօլայ կէլիր։"

Շիմտի արթրգ սայքի քիլիսէնին գափուսրնա եազլաշմըշլար իտի։

Digitized by Google

Թիփ ափանսըզ տէտի քի, "Կատար, պու աղ-շամ պապամըզ իչիւն տուա էտէլիմ։ Պէն չօգտան պէրու տուա էտմիյօրըմ, սէն տէ պանա եարտըմ էյլէ։"

Փէյտէր փէյ, Ալլահ Թիփի տար եօլտան կէօ-թիւրմէքտէ իտի։ Թիփ միւնէվվէր վէ սըճագ օլան օտատա օթուրըրպ տաա, Պատ. Հօլպրուքըն օ-րատա պուլունան հէր պիր խըրիսթիյանըն օլ կէճէ Քրիստոս իչիւն պիր իշ էթմէսի պապընտա 'արզ էյլէտիյի հէրարէթլի տուայը իշիտիր իշիթմէզ Քրիստոսըն ուղըրընա նէ էթմէսի վաճիպ իտիյինէ տա՛իր տիւշիւնիւպ թաշընմաղա պաշլատը։ Էթ-րաֆընտա պուլունան ատէմլէրին հէփիսի պիրէր պիրէր տուա 'արզ էթմէքտէ եախօտ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէքտէ իտի։ Քէնտիսի տէ մի սէօյլէ-մէլի. 'աճէպա սէօյլէյէ պիլի՞ր մի։ Ա՛հ, խայըր։ Քէնտիսինէ քիմսէ գուլագ ասմագ իսթէմէյէճէ-յինտէն, սէօյլէմէսինտէն հիչ պիր ֆա՛իտէ հասըլ օլմազ։ Մր. Պրօզ թամամ քէնտինինին գարշըսընտա օթուրտուղընտան, պէլքի անտէն ութանըր իտի։ Էվվէթ, ֆագաթ Խէլասքեարընը իգրար էթմէյէ պօրճլու տէյի՞լ մի տիր։ Պատուելի "Հէր քիմ պէնի ինքեար էտէրսէ," այէթի իւզէրինէ սէօյլէմիշ վէ անը փէք կիւզէլճէ իզահ էյլէմիշ իտի։ Մր. Մին-թըրն հէման պիր ազ էվվէլ օրատա պուլունան-լարտան հիչ պիրինին Քրիստոստան օլայը ու-թանմամասը իչիւն տուա էթմիշ իտի։ Իշպու հէփ տիւշիւնճէլէրին նէթիճէսի շու օլտու քի Թիփ գա-նափէտէն գալգըպ վէտիզ իւզէրինէ կէլիպ շու վէճհլէ տուա էյլէտի։ "Էյ սէմավաթտա օլան Փէ-

Digitized by Google

տէրիմիզ, իսմին մուգատտէս օլսուն։ Տու՛ա էթ-մէյի պանա էօյրէթ։ Քրիստոսը ինքեար էթմէք իսթէմէմ։ Անը սէվմէք իսթէրիմ։ Գիզիմ մէքթէպ չօճուգլարընըն, փէտէրիմին, վէ հէփ ատէմլէրին Անը սէվմիսինի իսթէրիմ։ Յիսուս իչիւն իչլէմէյէ չալըշաճաղըմ։ Անըն իչիւն իչլէմէյէ ալըշաճաղըմ։ Հէր կիւն պանա եարտըմ էյլէ, վէ Յիսուսըն խաթրը իչիւն կիւնահլարըմը 'աֆվ էյլէ։ Ամին։"

Թիփ այաղա գալգընճա, հիչ պիր զէմանտա Ալ-լահա օլ գատար եագլաշմամըշ օլտըղընը հիսս էյ-լէտի։ Մր. Հօլպրուք, պիր ազ սօնկրա պու գա-տար էրքէնտէն քէնտի խաչընը ալմըշ օլան կէնճ չակիրտ եա՛նի Թիփ իչիւն տու՛ա էթտիյի էանատէ թէ"էասիւրիւնտէն նաչի սէսի տիթրէտի։

Մէճլիս խիթամ պուլունճա Գատուելի քէնտի-սիյլէ կէօրիւշմէք իչիւն պէքլէյէն քիմսէլէրին քիւ-չիւք ճէմա՛աթը իչինտէն 'աճէլէ իլէ կէչտի։

'Աճէլէ իլէ "Հէփինիզ տէ խօշճա գալընըզ։" (Քէն-տիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէյէն Մր. Մինթընա տէօ-նէրէք) "Գու ազչամ պէնի մա՛ղուր թութարսը-նըզ, պիրատէր. պիր քիմսէ իլէ օ տահա պու-ռատա իքէն կէօրիւշմէք իսթէրիմ," տէտի։ Գատ-ուելիյի կէօզէթլէյէն քիմսէլէր անըն Թիփ Լէվիա իլէ գըզ գարտաշընա եէթիշինճէյէ գատար 'աճէլէ իլէ իլէրի կիթտիյինի կէօրտիւլէր։

"Ազչամլար խայր օլսուն, Եդուարդ։ Զանընմճա պու Կատար տըր։ Նա՛սըլ սըն գըզըմ։ Եդուարդ, Քիթապ ը Մուգատտէնատէ 'Մէարուր իմ, զիրա Բապպ ավազըմը վէ նիյազըմը իչիթտի' կիպի պիր այէթ պուլունտըղընը զիլմը միսին։"

Digitized by Google

Թիփ ճէվապէն տէտի քի, "Խայբը, Պատուելի, էօյլէսի պիր այէթ վա՞ր մը եա։"

"Էվվէթ, Մէղամիրտէ պուլա պիլիրսին. Թամամ եէրի խաթրըմա կէլմէյօր։ Գրզ գարտաշըն հագ-ղընտա տիւշինտիւյիւն զէման իշպու քէլտմէն հագիգաթընը հիսս էտիյո՞ր մըսըն։"

"Էվվէթ, էֆէնտիմ, հիսս էտիյօրըմ։ Ալլահ ա-վազըմը իշիթտի։"

"Եա սէ՞ն Կատար, սէն պու կէճէ Ցիսուսը սէվ-տիյինի զանն էտէ՞ր միսին։"

Կատար Պատուելիտէն վէ գօրգտրզընտան եա-վաշ վէ գօրգագ պիր սէս իլէ "Էվվէթ, էֆէնտիմ," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"Նի՞չիւն էօյլէ զանն էտէր սին։"

"Պէն . . . . պիլմէմ. անճագ տու՛ա էտէրիմ, վէ օ պէնի իշիտիր, վէ տու՛այը սէվէրիմ։"

"Փէքի, ֆագաթ Կատար, ատէմլէրին Ցիսուսը պուլունճա իլք տիւշինճէլէրի Ցիսուս իշիւն պիր իշ իճրա էթմէք տիր. նէ իշ իճրա էտէ պիլէճէք-լէրինի արայըպ թարամաղա պաշլարլար։ Սէ՞ն նէ էտէճէքսին պագալըմ։"

"Պիլմէմ, Պատուելի, էաէ պիլէճէյիմ պիր իշ եօգ քի. . . ։"

"Խայբը, օ ֆիքր եանկլըշ տը։ Էկէր աբայըպ թարարսան չօգ իշ կէօրէ պիլիրսին. ֆագաթ ու-զաղա վարմա, զիրա Ցիսուս հէման սէնին էօնիւնէ չրգան ուֆագ թէֆէք իշլերի կէօրմէնի խաթէր. Օտայը սիլիպ սիւփիւրիւր, սօֆրայը կիւզէլճէ նի-զամլայըպ սըրասընա գօրսան, աթէշի թութուշըրըր վէ սա՞իր պու միսիլիւ ուֆագ թէֆէք իշլերէ

վալիտէնէ եարտըմ էտէր իսէն, Ցիտուսըն նազա-րընտա սէվկիւլիւ վէ Անըն իչիւն պիր իչ էթմիշ օլուրսըն։ Հէփ ուֆագ թէֆէք իշլէրի էթտիյին զէ-ման Ցիտուսըն սէնի կէօզէթլէմէքտէ օլտըղընը, վէ անլէրի ա'լա սուրէթտէ իճրա էթտիյին հալտէ, ա-նը տէվլինտիրմէքտէ լտիյինի հիսս էթմէք խօշ տէ-յիլ մի տիր։ Ալլահըն էմիրլէրինտէն պիրի տախի 'Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էյլէ' քէլամը օլտըղընը պիլմի՞ր միսին։"

Կատար ուսուլիլէ "Խայըր," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"Էվվէթ, թամամ պէօյլէ պույուրուլմըշ տըր․ Եղ-ուարդ օլ քէլամը քէնտի Քիթապը Մուգատտէսինտէ պուլուպ սանա կէօսթէրէ պիլիր։ Հիւրմէթ էթմէք եալընըզ իթա'աթ էթմէք տէմէք տէյիլ տիր․ հիւր-մէթ էթմէք էն ճիւզ՞ի շէյլէրտէ պիլէ անլէրէ խօշ կէօրիւնմէյէ չալըշմագ տէմէք տիր։"

Մր․ Հօլպրուք Թիփ իլէ հէմշիրէսինտէն այրը-լաճագը քէօշէյէ փէք եագըն կէլմիշ օլտըղընտան, էյինի ուսուլ իլէ Թիփին օմուզը ուզէրինէ գօյա-րագ տէտի քի "Եղուարդ մատամ քի Քիթապը Մուգատտէսին այէթլէրինտէն պահս էտիյօրըզ, իշ-թէ սանա թամամ Խէլասքեարըն աղզընտան չըգմըշ պիր այէթ տահա 'Հէր քիմ ատէմլէրին հուզու-րընտա պէնի իգրար էտէրսէ, պէն տախի սէմա-վաթտա օլան փէտէրիմին հուզուրընտա անը իգրար էտէրիմ․' կէճէլէր խայր օլսուն։"

Թիփ Պատուելինին ֆիքրինի անկլայըպ տէվլին-ճինտէն կէօզլէրի ըշըլտամազա պաշլատը։ Գարնտաշ վէ գըզգարնտաշ պիր ազ վագըթ սիւքիւթ եիւրիւ-տիւքտէն սօնկրա Կատար պիրտէն պիրէ տէտի քի

«Զանոնքմա Մր. Հոլպրուք վալիտէմիզին խուլյունը պիլմէզ, պիլսէ իտի, էոյլէ սէոյլէմէզ իտի։»

Թիփ 'ասէլէ իլէ, «Էվվէթ ամմա, պիլիր միսին։ Ալլահ տա՞իմա պիլիր իտի, վէ հէր չէյի տախի պիլիր. պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր օլ քէլամը քէնտիսի սէոյլէմիշ տիր,» տէտի։

Կատար թէմքին իլէ «Կէրչէք սէոյլէմիշ տիր» տէյիւ ճէվապ վէրտի։

ՊԱՊ 15

«ԻՇԹԷ ՃԻԻԶ"Ի ԱԹԷՇ ՆԷ՞ ԳԱՏԱՐ ՕՏՈՒՆ ԹՈՒԹՈՒՇՏԸԸԸ»

Ուիլ Պէյլի «Եալան, սէն չագա էտիյօրսըն» տէտի։ Հովարտ կէրչէքտէն ճէվապ վէրիպ տէտի քի «Խայրը եէմին էտէրիմ քի չագա տէյիլ։ Իսթէրսէն Մր. Գրոզա սօր։»

Էլիս Հոլպրուք անլէրին եանընա կէլէրէք «Նէ՞ վար, նէ՞,» տէյիւ սորտու։

«Հիչ, նէ՞ օլաճագ. հիչ ինանըլմայաճագ պիր հիքեայէ։ Հովարտըն սէոյլէյիչինէ կէօրէ Թիփ Լէվիս տիւն ագշամ տու՛ա մէճլիսինէ կիտէրէք օրատա պիր տու՛ա էթմիշ։»

Էլիս Հոլպրուք թէ՛ճճիւպ վէ թահդիր պէյան էտէր պիր թավր իլէ «Թիփ Լէվի՛ս մի էթմիշ, քեա՛չքի օրատա օլա իտիմ,» տէտի։

Հովարտ թէքրարէն տէտի քի «Էվվէթ, սահիհ տիր. անը պու սապահ փէտէրիմ զիքր էյլէտի վէ փէտէրիմին սէօզիւնէ կէօրէ էյի պիր տու՛ա

Digitized by Google

էթմիշ տիր ։ Էլլիս, փէտէրին Թիփին տաւ'ասընը իշիտէրէք կէօզ եաշըլարընը զապթ էտէմէմիշ, վէ Մր. Պրոզ փէտէրիմ իլէ էվէ կիտէր իքէն Թիփին 'աճա''իպ սուրէթտէ տէյիշիլմիշ օլտըղընը, վէ շիմտի մէքթէպին էն էյի չօճուգլարընտան պիրի իտիյինի զիքր էյլէմիշ տիր ։"

Ուիլ Պէյլի տէտի քի, "Փէքի, էկէր Թիփ Լէվիս 'ազիզ քէսիլիրսէ, պէն պիր շէյ պիլմէմ ։ Թիփ չէհրին էն եարամազ չօճուղը տըր, փէտէրիմին սէօզլիւնէ կէօրէ օ գատար քէօթիւ տիր քի հէր ֆէնալըղը եափար ։"

Էլլիս ճէվապէն տէտի քի, "Մր. Պրոզըն սէօյլէ-տիյի չէյին սահիհ օլտըղընը պիլմէյէճէք տէրէճէտէ պուտալալըգ լաղըմ տէյիլ, էօյլէ սէօյլէմէ ։ Պէն 'էօմրիւմտէ պիր քիմսէ կէօրմէմիշիմ քի, Թիփ գա-տար տէյիշիլմիշ օլսուն ։ Լաքին շիմտի անը էվ-վէլքի գատար սէվմէյօրըմ ։ Գարտաշ, օլ գատար նա-զիքլէշմիշ քի քէնտիսիյլէ սէօյլէշիլմէյօր ։"

"'Ալէլ խուսուս Պատուելինին օղլու օլտըղըն հալտէ, 'Քիթապ ը Մուգատտէսին սէօզլէրինէ եանկը-լըշ մա'նա վէրիյօրսըն' տէյէրէք սէնի չուգուրա տիւշիւրիւրիւր իսէ ։"

Էլլիսին եիւզլէրի գըզարտը իսէ տէ, միւսթագիմ պիր չօճուգ օլտըղընտան 'աճէլէթէն տէտի քի, "Օ խուսուստա հագգը վար իտի. փէտէրիմին սէօզլիւնէ կէօրէ պէնիմ էթտիյիմ եանլըշ իտի ։ Լաքին տօղրուսունը տէյէրէք օ վագթտան պէրու — Թիփտէն փէք օ գատար խօշլանմայօրըմ ։"

Օն պէշ տագիգալիք թա'թիլ վագթընտա Ուիլ Պէյլի եիւքսէք սէսլէ տէտի քի "Թիփ, սանա տէյօ-

քըմ։ Պուրայա կէլ ատէ շու հիտայէթնը վէր պա-
գայըմ. տիւն կէճէ վա՛իղ օլմուշըն տէյօրլար,
տահի՛հ մի։"

Թիփ կիւլիւմսէյէրէք վէ ֆէրահ իլէ,

"Հայրը, էօյլէ պիր չէյ եօք," ասէտի։

"Տու՛ա մէճլիսինատէ պիր չէյ սէօյլէմէտին մի։"

Թիփին սիմասը զայէթ վագարլը պիր հէ՛յէթ
պլտը, վէ ճէվապէն "Էվվէթ, տու՛ա մէճլիսինատէ
տու՛ա էթտիմ," ասէտի։

"Փէք ա՛լա, կէլ պագալըմ նէ՞ իչիւն տու՛ա էթ-
տին, սէօյլէ պագալըմ։"

Թիփ վագարլէ "Սէնէն իչիւն տու՛ա էթտիմ,"
ասէտի։

"Վա՛յ. էյի իշ թուրթմուշըն, եաշա՛. փէք մէմ-
նունըմ։"

Ուիլ արթըգ պիր սէօզ սէօյլէմէտի։

Տօղրուսը չօճուգլար հիչ պիր վագթտա տու՛ա
մէճլիսինէ տա՞իր պու գատար գօնուշմամըշլար
իտի։ Իշթէ պու գատար ճիւզ՞ի պիր աթէշ հէթ
չօճուգլարըն գալալլէրինատէ տու՛ա մէճլիսինէ կիր-
մէք արզուսընը թուրթուշտուրտը։ Թիփ պունըն
ֆէրգինէ վարմատը. անը անկլամատը, վէ ճէն-
նէթտէ թաճա նա՞իլ օլաճաղը զէմանա գատար ին-
թիմալէն հիչ անկլամայաճագ տըր։ Իշթէ Թիփին օլ
գէրսատ վէ հագիր տու՛ասընտան Ալլահըն օլ չօճուգ-
լար արասընտա չըգարտըղը օր տէօյիւք ինթիպահ ը
բուհանի իլէրի կէլտի։

Էրթէսի փէնճէնապիհ ագչամը Հովարտ Մինթըրն
Էլիսէ տէտի քի "Էլիս, կէլ պու ագչամ տու՛ա
մէճլիսինէ կիտէլիմ. շու Թիփին նասըլ սէօյլէտիյինի

պիր իշիթմէյէ փէք մէրագ էտիյօրըմ:"

Էլլիս 'աճէլէ վէ ճէսարէթլէ ճէվապ վէրիր տէտի քի "Խայըր, Թիփի իշիթմէյէ զէրրէ գատար արզում եօգ տըր. զաթէն իշիմ տէ վար, կէլէմէմ:"

Հովարտ կիթմէյէ վէ քէնտիսիյլէ պէրապէր կիտէճէք արգատաշ պուլմագա ֆուրսաթ պուլամատըգլարընտան, Ուիլ Պէյլիյէ թէքրար րաստ կէլինճէ,

"Ուիլ, պու աքշամ տու'տա մէճլիսինէ կիտէլիմ;" տէտի:"

Ուիլ Թէ'աճճիւպ իլէ անա պագարագ "Նէ՞ իչիւն" տէյիւ սօրտու:

"Թիփին սէօյլէմէսինի իշիթմէք իչիւն:"

Ուիլ "Է'հ, փէքի, կիտէլիմ, վէ անը թէշվիգ իչիւն պիլէմիզճէ պիր թագըմ չօճուգլար տախի ալալըմ, օլմա՞զ մը," տէտի:

Կիթտիլէր: Թիփ վէ Կատար Թէքրար օրատա իտիլէր, վէ Թիփին իչի եինէ սըգըլմագա պաշլատը: Անըն գօրգագ րուհը անա տէտի քի "Էկէր պիր սէօզ սէօյլէր իսէն, չօճուգլար սէնի զէվզլէնիրլէր, վէ սէն պաշգալարա խայրատան զիյատէ զարար էտէրսին:" Վէ լաքին վիճտանը ճէվապ վէրէրէք տէտի քի "Հէր քիմ ատէմլէրին հուզուրընտա պէնի ինքեար էտէրսէ, պէն տախի սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին հուզուրընտա անը ինքեար էտէրիմ:" Իշպու 'ալի սէօզլէր զալիպ կէլտիքլէրինտէն, Թիփ եինէ տիզ չէօքիւպ տու'ա էյլէտի:

Մր. Մինթըրըն զէվճէսիյլէ պէրապէր էվէ կիթմիշ օլարագ անընլէ կէօրիւշտիւյիւ էսնատէ տէտի քի "Տօղրուսը օլ չօճուղըն կէօրտիւյիւ թէրպիյէյէ

պագարագ — խայըր, նէ՞ տէյօրըմ պէն, օլ չօճուգ Թէրպիյէ տէնիլէն շէյին նիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէմիշ — լաքին պու ագշամ անըն տու՛ասընը իշիտէրէք վէ սօնկրա տօղտու տօղալը հագգընտա հէր կիւն տու՛ա էթտիյիմիզ վէ հէր սուրէթլէ կէօզէթլէյիփ գայըրտըղըմըզ օղլումըզ իւզէրինէ տիւշիւնէրէք խաթըրըմտան պիր չօգ շէյլէր կէչիրտիմ ։ Կէրչէք-տէն իգրար էտէրիմ քի Հովարտը Թիփ Լէվիսին շիմտիքի հալընտա կէօրմէք իչիւն հէփ օլանըմը ֆէտա էթմէյէ հազըրըմ ։"

Հովարտ օտատա փիէտէր վէ վալիտէսինին կէլ-մէլէրինէ պէքլէտիյի էսնատէ փիէտէրինին պու սէօ-զիւնիւ 'ազիմ Թէ'աճճիւպ իլէ իշիթտի, վէ իպ-թիտա զաղապլանտը ։ Քէնտիսի Թիփ Լէվիս իլէ մուգայէսէ էտիլսին ․ ․ ․ ․ Սօնկրա փիէտէրինին հազին հազին սէօզ սէօյլէմէսինտէն նաշի միւքէտտէր օլտու ։ Վալիտէյնինին պու գատար սա'յ ու ղայրէթ վէ ֆէտաքեարլըղընա պագարագ անըն անլէրին քէնտիսինէ պաղլատըգլարը իւմիտլէրի պօշա չըգարմասը աճընաճագ պիր հալ իտի ։

Օ կէճէ փիէտէրինին տու'ասընը քէմալ ը տիգգաթլէ տինկլէտի վէ մէզքիւր տու'անըն չէվգ ու հէրա-րէթինտէն միւթէ"էսսիրէն կէօզլէրի եաշ իլէ տօ-լտու ։ Հովարտ էրթէսի սապահլայըն պիր ազ թէմ-քինլի պիր եիւզ իլէ մէքթէպէ կիթտի, վէ չօճուգ-լար տու'ա մէճլիսինի զէվգլէնտիքլէրինտէ անլէրլէ պիրլէշմէտի ։

Մր․ Գրօզըն պաղըրը շակիրտլէրինտէն պիրինին նիյազը սէտասընտան զաթէն Թութուշմըշ օլարագ սա"իր շակիրտլէրին տախի Ալլահ իչիւն իլլէմէլէրի

պապընտա քէմալ ը չէվք ու ղայրէթլէ տու'ա էթ-մէյէ պաշլատը, վէ իպթիտա իլէ ինթիհայը պիլէն գատիր Ալլահ անը քէնտինինին իչպու մէրամընը իպթիտա Հովարտ Մինթըրնա սէօյլէմէյէ թէշվիգ էյլէտի։ Խօճա վէ չակիրտ մաամէլըն էօնիւնտէ տուրմագտա իտիլէր, վէ Հովարտ հիսապ թախ-թասը իւզէրինտէ պիր մէս"էլէ հալլ էթմէյէ չա-լըշըյօր իտի։

Մր. Գրոզ "Հալլ էտէ՞մէյօր մըսըն" տէյիւ սօրտու։

"Խայըր, էֆէնտիմ։"

"Հովարտ պու կիւն 'ագլըն պաշընտա՞ օլարագ մը սու"ալը հալլ էթմէյէ չալըշըյօրսըն։"

Հովարտ "Խայըր, էֆէնտիմ," տէր տէմէզ եիւ-զիւ գըփ գըրմըզը քէսիլտի։

"Նէ՞ վար, Հովարտ։"

"Պիլմէմ, զաննըմճա պիր չէյ եօգ։"

"Պու կիւն քէնտինտէն օ գատար մէմնուն տէյի՞լ միսին։"

"Մէմնու՞ն մը, նի՞չիւն . . մէրամընըզ նէ օլտու-ղունը անլամայօրըմ, խօճա, զաննըմճա էլիմտէն կէ-լէնի էթմէքի իչիւն վար օլան գուվվէթիմլէ չալըշ-տըմ։"

"Սահի՞հ մի, Հովարտ։"

"Էվվէթ, խօճամ։"

"Տիւն կէճէ տու'ա մէճլիսինտէ էօյլէ զանն էթ-տի՞ն մի։ Սէնին գատար թա'լիմ ու թէրպիյէ կէօր-միւշ պիր չօճուգ քէնտիսինին հէր կիւն Ալլահը ալտաթտըղընը պիլտիյի հալտէ, էլինտէն կէլէն հէր չէյի իճրա էթմիշ տիր տէյիւ տիւշիւնէ պի-լի՞ր մի։"

Հովարտը եիւզէրի շիմաի հիճապընատն եռնամաղա պաչլատը։

"Նէ տէմէք իսթէսիյինի անկլամայօրըմ խօճա։"

Մր. Գրոզ ղայէթ թաթլըրգէ տէտի քի "Անկլամայօրսն հր։ Հէման Ալլահրն Ռուհը սանա եարատըմ էտէ իսի տէ տէտիյիմի անկլայա իսին։ Սէն տօղտըղրն զէման փէտէր վէ վալիտէն, սէնին Ալլահա 'ա"իտ օլտըղընը պիլտիքլէրինատն սէնի Ալլահ իչիւն թէրպիյէ վէ փէրվէրտէ էթմէյէ վա'տ էթմէտիլէր մի։ 'Ադէպա, անլէր քէնտի վազիֆէլէրինի իճրա էթմէտիլէր մի։ Սէնին կէրչէք խրիսթիյան օլմամանրն զապահաթը անլէրէ մի 'ա"իտ տիր։"

"Խայրը խօճա։"

"Էօյլէ իսէ սանա 'ա"իտ տիր։ Սէն ճէսէտճէ վէ Ռուհճա Ալլահա 'ա"իտ սին. սէնի Օ եարատըղ հըվզ ու հիմայէ էյլէմիշ տիր. սէնի խէլաս էթմէյէ հազըր իսէ տէ, սէն պրոգմայօրսն։ Սէնին Ալլահա միւթ'ալրգ օլմազլըղրն հազիգաթընը եօգ էտէմիզսին. ֆազաթ իսթէրսէն մուհասապէթինի անատէն տիրիր, վէ սէնի ճէնանէթ կէօթիւրմէքտէն անը մէն' էտէ պիլիրսին. վէ պունը զաթէն էտիյօրսն։ Պու հա'զզ մը տրր։"

Հովարտ պէպրլէնմէյէ պաչլատը, վէ դայտըրգ պիր տարէթտէ, "Պէն օ կիսլի չէյլէրին լիւզումընը հիաս էթմէյօրըմ, Մր. Գրոզ" տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"Տեյէլիմ քի հիաս էթմէյօրսն, պու չէյ մէ"էրէյի թէպտիլ էտէր մի։ Սէնին Ալլահա 'ա"իտ օլտըղրն, վէ անրն մալընը անա վէրմէտիյին հազիգաթընը թէպտիլ էտէր մի։ Պէնիմ տու"ալրմ չու տրր։

Digitized by Google

«Սէնին պու էթիւյին ասղրու մը ուրը։»

Հովարտ հիչ պիր սէօզ ասէօյլէմէքսիզին կէօղէ-ռինի բագամ թաչը իւզէրինէ ախքէրէք օլսըղը եէրտէ ասւրտ գալաը։

Մր. Գրոզ թարթլըրգիէ ասէտի քի «Ճէվապ վէր-մէզ միսին. Հովարտ, էթիւյին ասղրու մը։»

Էփէյի սիւքիւթ ասւրտրգտան ասնկրտ հիլէսիզ չօճուգ քէնտի կէօղէրինի գալտըրըպ խօճասընին եիւզիւնէ պագտը վէ թէլաշըղճասընտա,

«Խայըր, էֆէնտիմ,» ասէտի։

«Գու եանկըշ մէալէյինէ ասէվամ էտէճէք միսին։»

«Խայըր, խօճա։»

«Ֆէնտա մէալէյինտէն չՀոդ ասէօնիպ ասէ ասղրու-ըգյէ հարէքէթ էթմէյէ պաշլա՞ մըսըն։»

Գունշին իւզէրինէ պիր սիւքիւնէթ ատանա վագը օլտու։ Միւսթաֆիմ վէ ատտրգ վէ հադիգաթտա-ա՞իր չօճուգպարտան գիյատէ եսպգաշըր օլան Հո-վարտ Մինթըրին քէնտի ասէօղէրինտէն հիւքմ օ-լունմըշ իտիսինտէն, հեչ ատէյճէնինի պիլմէյօր իտի։ Ապըպէթ «Սէօղ վէրէմէմ, խօճա» ասէտի։

«Հովարտ, չիմտիյէ գատտար պէն ատանա պիր ասֆ՚տա ասղրու օլանը կէօսթէրտիքտէն ասնկրտ սէն ատը քէմալ ը մէնիսունիյէթլէ իճրտ էթմէքտէ օլտըղին հալտէ, չիմտի պէօյէ պիր ճէվապտը ասղրուսը սէն-տէն ումմադ իտիմ։»

«Ֆատագաթ պէն քէնտիմէ էմնիյէթ էտէմէմ. չիմտի քի ատուդուվարըմ եարին ատիչիկ պիրիր։»

«Եա՛նի, վազիֆէնի պու կիւն իճրտ էթմէկի ատղուվէյօր իտինտ, զանընճտա եարինտա գատտար պէքլէյէճէք օլուր ինէն իլպու ատգաան էքսիկիր,

Digitized by Google

պու սէպէպտէն պէքլէմէք խաթէյորքը։ Պու տօղ-
րու՞ մը տրր։"

Պու տէֆ'ա սիւքիւնէթ տահա ուզուն սիւրտիւ-
յիւնտէն չակիրտէր մասանքն եանընտա տուրմագ-
տա օրան Մր. Պրոդ իլէ Հովարտ Մինթերքնը տահա
զիյատէ մէրագլէ կէօզէթիւմէյէ վէ չանքն չալըն-
մամասանքն սէպէպի հագգընտա տիւշիւնմէյէ պոշ-
լատըլար։ Ֆագաթ 'ագրպէթ Հովարտ թէքրար
կէօզէրինի գալտրրպ ճէսարէթլէ,

"Զալըշրրմ, Մր. Պրոդ," տէտի։

Էրթէսի փէնճէնպիհ ագչամը Պատ. Հօլպրուք.
"Պուրատա քէնտիսի իշիւն տու՛տա էթմէմիզի տր-
զուրէյէն դէմոկ եօ՞գ մը, վէ էկէր վար իսէ, ղնմոկ
պիզէ խապէր վէրմէյէ հիմմէթ պույուրը՞ մը,՝
տէյիւ ի՛լան էթմիշ օլտրղը ճիհէթլէ 'իսպատէթ խա-
նէտէ ֆէվգէլ 'ատէ սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրմէքտէ
իսի։ Պու տրրատա մէքթէպ չօճուզլարընտա մախ-
տուս զանապէտէ օթուրան չօճուզլարընտ սիմալա-
ընտա ապանտրզ թէ'ատճիւմ էսէրլէրի կէօրիւլտիւ,
զիրա Հովարտ Մինթերքն ատի սարը քէսիլմիշ օլ-
տրագ մէղքիւր զանապէտէն վազտրրը պիր սիմտ իլէ
այաղա զալդրը, վէ հէր քէսին իշիտէ պիլէճէյի պէր-
տրագ պիր սէս իլէ տէտի քի,

"Պէն կէրչէքտէն խրիսթիյան օլմագ խաթէրիմ,
պէնիմ իշիւն տու՛տա էտը՞ր մի սինիզ։"

Նամրլ էթմէսինլէր։ 'Ամէպա Մր. Մինթերքնը օլ
ագչամ քէնտի օղլու իշիւն էթտիյի տու՛տա կիտի
պիր տու՛տա հիչ 'ատրզ օլունտա կէլմիշ մի։ Մէղքիւր
տու՛տրը իշիտէնլէրտէն՝ օլ տու՛տրա ճէվապ վէրիլմիշ
իսիյինտ, վէ իքինճի տու՛տա մէճլիսինտէ Հովարտը

քէմալը մէսէրրէթլէ "Պէն պու կէճէ Թիմուրը սէ-վէրիմ, հէր քէսին Անը սէվմէսինի արզուլէրիմ. Պէն ղայէթլէ սա'ատէթլի իմ," տէմէսինէ 'աճէպա թէ'աճճուպ էտէն պիր քիմսէ օլտո՞ւ մը.

Արթըգ պունտան պէօյլէ իշ իլէրիլէտի. Տու'ա մէճլիսի օտասը խընճախընճ տօլարըղը կիպի քիլիսէ տախի գալապալըգլը տօլար վէ հէր կէճէ քէնտիսի իչիւն տու'ա արզ օլունմասընը րիճա էտէն քիմսէ-լէրին սէսի իշիտիլիր իտի.

Ջանըն էտէրսին քի Ուիլ Պէյլինին իշէրիսինէ պիր չէյթան կիրմիշ իտի. չօճուգլարա հիչ րահաթ վէրմէզ, հէր ագշամ տու'ա մէճլիսինէ կիտէր, վէ պիւթիւն կիւն տու'ա մէճլիսինի զէվգլէնիր իտի. Ֆագաթ չօճուգլար անըն իչիւն տու'ա էթտիքլէրի կիպի Ալլահըն տա շէֆագաթլը նազարը անըն իւզէրին-տէ իտի.

Պիր ագշամ իքի քիմսէ խըրիսթիյանլարըն տու'ա-լընը թալէպ էթմէք իւզրէ այաղա գալգտը. Պունլարտան պիրի, արգատաշլարընըն զանընընճա չէհրին էն իւմիտսիզ չօճուղը օլան Ուիլ Պէյլի, տիկէրի տախի Ուիլ Պէյլինին ագ սաչլը փէտէրի իտի քի, էյի քիմսէլէրին սէօզլիւնէ կէօրէ չէհրին էն մու'աննիտ, գայտսըզ վէ իւմիտսիզ ատէմի իտի.

Իշպու միւպարէք կիւնլէրտէ տու'ա մէճլիս-լէրինտէն ուզագ տօլաշան իքի քիմսէ տահա վար իտի քի, Րապպա տէօնմէլէրի իչիւն հէր կիւն քի-լիսէտէ հէրարէթլի տու'ալար 'արզ օլունմագտա իտի. Պունլար իքի չօճուգ օլուպ պիրի պիրլէրին-տէն օ գատար ֆէրգլի իտիլէր քի անլարըն իսմլէ-րինի պուրաճըգտա պիրլիքտէ զիքր էթմէք պիլէ

զարիպ վէ էանֆէնմիզ կէօրիւնիւք։ Գիրի Գօզ Թըմնը, տիկէրի Էլիս Հօլպրուք. էն էանա վէ էն ա՛լա, էն ֆէնա վէ էն էլի։ Գոռ ճիւմէ իլէ պէ-քանպէր պուլնպար չու պիր չէյտէ միւթթէֆիգ խոխ-էր եա՛նի Գրիֆոտս իլէ պիր կէօնէ 'ալագա վէ միւնասէպէթսէ պուլունմագ խոթէմէյօրլար իսի։ Թիփ պու իքի չօճուգ իչիւն ուսախ ուս՛ա էտիպ չաքշմըշ խոիյոէ ուէ, ամնն ուս՛ա վէ ասՙյ ու զայրէթինին սէմէրէսի չու աթիուէքի միւքեալէմէ-ատէն կէօրիւլէ պիլիր։

"Զանա պոզ, Գօզ, խաթրըմ իչիւն պու ազչամ ուս՛ա մէճլիսինէ կէլէ՞մէզ միսին։"

"Ղէլէմէմ, Թիփ, ասլա կէլէմէմ։ Սէնին խաթրըն իչիւն 'ալէլ խուսուս սէնինլէ պիրլիքաէ էրմա չալ-աբդըմըզ զէմանլարդն խաթրդէսի իչիւն հէր շէնի էթմէյէ հազըր իսէմ ամէ, պու ազչամ Նիք Հընթ իլէ պէրապէր կիտիպ Գարլօնդն քէտիսինի ասգազ գա-գուսը տէմիրինէ սրգրճա պապլամաղա սէօզ վէր-միշիմ. պիլիր անն եա պու իշ օլ իսթիյար Գարլ ուս՛ա մէճլիսինամէ պուլունաբդը էանամէ իճբա օլունմայը ասը։ Նէ՞ օլուր. պէնիմ կէլէմէմէմին զարարը եօգ. աէն հէմ պէնիմ հէմ սէնին իչիւն ուս՛ա էյլէ. օլմա՞զ մը։"

Թիփ ահ չէքէրէք վէ տէհշէթլէնմիշ օլարագ ուս-վուշրպ պիր Թարաֆա կիթտի։ Օլ օղլանդն վագ-Թըյլէ քէնտինին պիրիճիք արդասաշը օլուուշ իսիկ ասհին օլա պիլիր մի։ Էլիս Թոփ օյնամաղա մախ-ասուս մէյասանատ պուլունաբդրնասն Թիփի օրայա կիթտի։

"Էլիս, պու ազչամ չօճուգլար իլէ պէրապէր էէլէմէ՞զ միսին. պիլիրսին եա, պու ազչամքի մէճ-

լիս սայքի սօն մէնլիս տիր։"

Էլիս անա ռէօնտիւ վէ փէք սօղուզ պիր սուրէթտէ տէտի քի,

"Թիփ Լէվիս, 'ռաճա՞իպ սուրէթտէ պէնի սէվմէյէ պաչլամըշսըն կիսի կէօրիւնիւյօր, վէ կէրչէքտէն ռէնատէն փէք մէմնունըմ. լաքին պուտատն պէօյլէ ռէն քէնտի ումուրընա պաղար տա պէնիմ իչլէրիմէ գարըշմաղ իսէն տահա զիյատէ մէմնուն օլուրըմ։"

Զէվալը Թիփ նէ գատար միւքէտտէր օլտու։ Լաքին հաթթա օլ ադչամ պիլէ մէքթէպտէն էվէ կիտէր իքէն Մր. Հօլպրուքա բաաթ կէլտի. վա՛ղ ռէճնէրէք չէնդէ գատար անընլէ պէրաբէր եիւրիւտիւյիւ էնտատէ ռէտի քի,

"Ենդուարդ հիչ օղլում իչիւն տու՛ա էթմէյին վա՞ր մը։"

"Էվվէթ, էֆէնտիմ։"

"Ինամրիւն օլտըգճա, օղլըմըն քէնտիսինի Ֆրիտտոտա Թէսլիմ էթմէսինէ գատար անըն իչիւն տու՛ա էթմէքտէն ասլա ֆարիզ օլմայաճաղընա սէօզ վէրիր միսին։"

Թիփ չէվգլի պիր սուրէթտէ "Ա՞լ ֆարիզ օլմայաճաղըմա սէօզ վէրիրիմ էֆէնտիմ," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Digitized by Google

ՊԱՊ 16

"ՓԷՏԷՐԻՆ ՎԷ ՎԱԼԻՏԷՆ ՄԷՍՐԱՒՐ ՕԼՍԱՒՆ,
ՎԷ ՍԷՆԻ ՏՕՂՈՒՐԱՆ ՍԷՎԻՆՍԻՆ։"

Ար. Հօլպրուք նասալ օլուպ տա կատարրն տա-
հա զիյատէ իլէրի կիթմէսի իչիւն միւհթաճ օլարրը
չէյի պու գատար ա՛լա պիլիյօր իսի։ Անրն սէզ-
լէրի կատարրն խաթրընտա եէնի, էվվէթ պիւ-
պիւթիւն եէնի օլան ֆիքրլէր ույանարրրար. էվվէ-
լա վալիտէսինէ գարշը իճրասրնա պօրճը իսի-
յի վազիֆէլէրի օլարրղնա տա՞իր պիր թէսավվու-
րը պիլէ եօգ իսի։ Գրշրն օլ պէրրագ կիւնիւնտէ
կատար աթէշին էօնիւնտէ տուրմրշ օլարագ տիւ-
չիւնմէքտէ, նէ վէճհլէ իշլէմէյէ պաշլայաճաղրնը
տիւշիւնմէքտէ իսի։ Գիւթիւն կիւն էվտէ եափա
եալրնրզ գալաճագ իսի։ Գօմչուլարը Մատամ
Սթէպէնս տիւշէրէք թօփուղրնը ինճիթմիշ, վէ
ատէմ կէօնատէրէք Մատամ Լէվիսին շէհրէ կի-
տիպ քէնտիսինին եէրինէ իշլէմէսինի ըճաա էթմիշ
իսի։ Էվէ վէ խասթա փէտէրինէ պագմագ իշլէրի
կատարրն իւզէրինէ գալմրշ իսի։ Օտայը պիր
կէօզտէն կէչիրինճէ նէ կէօրսէ էյի, հէր թարաֆ-
տա գարրշրգլրզ վէ փիսլիք. հէր թարաֆտա թօղ,
զիպիլ վէ էօրիւմճէք աղլարը վար իսի. քէնտինին
չափգասը իլէ չալը պիր քէօչէտէ կէօրիւլմէքտէ
իսի. վալիտէսինին ֆութասը տէօչէմմ իւղէրինտէ
օտանրն թամամ օրթասրնտա տուրմագտա իսի։
Գահվէ ալթը ֆինճան վէ թասագլարը հալա եր-
գանմամրշար իսի։ Սօպա եազ իլէ պիւսպիւ-

թիւն լէքէլէնմիշ, օճագ քիւլ իլէ ասլմուշ, փէն-ճէրէնին քեռաղրա փէրոէսի պիր մբխըն իւզէ-րինաէ եանֆուրի ասըլմըշ, վէ ասպանըն արգա-սընտա օճագ եէրինին իւսթիւնաէքի բոֆտա օլ գատար էլմա փարչալարը, քիպրիթլէր, չաթալար, եաղլը գաչըգլար, գըրըգ չայ ֆինճանլարը վէ քիրլի չէմ՚ոանլար վար իսի քի, օլ մէնզարէյէ ա-ըչմըշ օլան կատարտան մա՚սա հէր քէսին նէֆրէ-թինէ ալա՚իս օլուր իսի։ Կատար էթրաֆընա կէօղ կէզալիրտիյի էնսատէ, Մր. Հօլպրուքրն, "Վալի-ռէնի խօշլանտըրմագ իչիւն թախթա սիլտիյին եախատ աթէշ եագտըղըն զէման . . . ." ռէօգիւնիւ խաթրընա կէթիրէրէք չարնաչար կիւլիւմսէսի։

Կատար քէնտի քէնտինէ ռէսի քի,

"Գիլմէյօր, պիլմէյօր քի օտանըն սիւփիւրիւլ-միւշ օլուպ օլմամատը վալիռէմին գայտընտա տէյիլ տիր։ Գիլմէզ քի պիզ նատը եաշայօրըզ։ Էկէր հալէր տէյիշիլսէ, 'ատէպա վալիռէմ հիսս էտէ-ճէք մի։ Գիզ տէ պաչգալար կիպի եաշատագ, կիւզէլ չէյլերէ մալիք օլուագ, կիւզէլ կիւզէլ տիզիպ ատգլատագ, 'ատէպա նէ՞ օլուր. պէն պիր թէճրի-պէսինի էտէյիմ։ Ա՜հ նէ՞ էտէ պիլիրիմ։ Գուրայը սիւփիւրէ պիլիր, ասպայը սիլէ պիլիր վէ բոֆը թէմիզլէյէ պիլիրիմ։ Շիմոի էտէյիմ տէ պագալըմ էվտէ պու թէպէտսիւլիւ կէօրիւպ պէյէնէն օլուր մը։"

Գէօյլէ սիւշիւնիւր սիւշիւնմէզ սիւշիւնճէսինի իճրա էթմէյէ պաչլատը։ Կատար թապագլարը եըյգայըզ փիր փաք էթտի. օլ թէմիզ թապագլար էօյլէ գարըշըգ տօլապըն իչինէ գոնամազլար. էօյլէ

խոէ երդանմալը։ Շիշէ վէ չրգընլար աշաղը ալընարլար վէ քիմ պիլիր նէ գատար վագիտան պէրու օրատա երդղմրդ գալմրդ օլան տիւրլիւ տիւրլիւ քեսալրտլար վէ գուիթուլար բանֆլարտան աշաղը էնտիրիլտիլէր, վէ բանֆլար պիր տէֆ'ա տահա տաւ վէ սապան եիւղիւ կէօրտիւլէր։ Նամալ տա թէմիզ սիլինտիլէր եամ։

Փէտէրի եաթագ օտասընտան շամանթայը իշտէրէք, "կատար, նէ՞ եատիրյօրան" տէյիւ ատրատաւ։ Կատար "էվ երդայօրմ," տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Օ զէման փէտէրի պաշգա պիր շէյին խբրասընտամուզթէտիր օլմասրդընտան գրզը քէնտի իշինի եատիրադա պրագտը։ Թասպագ ատալարը երդասրդտան սանկրա սապանը արդասընտաքի բանֆը թէմիզէմէյ պաշլատը. անրն իւզերինտէ պուլանան նէմնէլէրին հէփիսինի թօփլայրդ անլերի պիր թարաֆա ալտը, բանֆը միւքէմմել սուրէթտէ երդատրդտան սանկրա հէր շէյի սրրատրդլէ տիզտի։ Օր կիւն կատար իշիւն նէ՞ կիւզել պիր կիւն իտի։ Պիր էյի 'ամէլին խբրատը անը տիկէր էյի պիր 'ամէլին խբրասընա սէվգ ու թէշվիգ էթտի, վէ հէր շէյ քէնտի էլիյլէնէ գատար սիլինիպ թէմիզլէնիր իտիյտէ, տէրուունինտէ ո նիսապէթտէ մէմնունիյէթ վէ ամանզուզիյէթ հիսս էտէր իտի։ Փէտէրինին թա'ամընը ըսրթմագ իւզրէ անճագ էօյլէն վագթը իշտէն պիր ազ ֆարիղ կէլտի։

Օ կիւն ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ օլմազլէ թիփ Մր. Պէյլինին օտաունընը տիզմէյէ կիթմիշ իտի։ Խաճրէթինէ պէտէլ քէնտիսինէ պիր 'իլմ ատրֆ քիթապը իլէ եէյէճէյի վէրիլէճէք իտի։ Պիւթիւն

դէջ օլ քիթապա միւհթաճ օլմուշ իսիյինաէն ճան ու
կէօնիւլտէն չալըշոր։ Ինչթէ պու սէպէպտէն կա-
սապ պիւթիւն օ կիւն Թիւթի վէ վաղիսէնին կէօր-
մէսի։ Զաթէն կիւն պաթմըշ իսի։ Կասապ քէնան
քէնանինէ ուտի քի, "Օսա պիւս պիւթիւն ատյիչիլ-
միշ օլտրղընսան չիւպհէ եօզ քի Թիփ եարըն սա-
պահ անը հիչ Թանրմայաճագ ոբր։" Գեաղրա
փէրսէ Թա՛միր օլունարագ եէրինէ մրիսլանմըշ իսի.
եասաբղըն էօրթիւսիւ տիքիլիպ տիքիշտիրիլէրէք
ելինէ եէրինէ Թագրըմըշ իսի։ Օճաղըն իւսթիւն-
ատքի ըսաֆ սիլինմիշ օլարագ աթէշին ըշրղընսա-
Թէմիզ Թէմիզ փարլամագսա իսի. չիմսի օրսասա
պիր չիֆթ փաբլագ չէմ՛սան իլէ ուֆագ պիր գոս-
Թու քիպրիթանէն պաշգա պիր չէյ եօզ իսի. Թոխ-
Թա ատօշէմէ սապան, քիւլ, վէ պոլ սբճագ սու-
իլէ սիլինիպ եոյգանարագ փիրի փաք օլմուշ իսի.
օ սապահ օրսասա կէօրիւլմէքտէ օլան չափգալար,
չալլար, ֆուԹալար վէ էաքի այագ գապլարը պիւա-
պիւթիւն մէյսանսան գալգմըշ իսի. օսասա բասթ
կէլէսիյէ աթըլմըշ հիչ պիր չէյ կէօրիւլմէյօր իսի.
սոֆրա գուրուլմըշ, վէ տիւզ վէ Թէմիզ Թապագլար
սախի անըն իւզէրինէ սոֆրա պէզինին լէքէլէրինի
էօրԹէճէք սուրէԹսէ տիղիլմիշլէր իսի. աշ Թէմիզ
Թէնճէրէսէ ֆըղբր ֆըղբր գայնամագսա իսի. Կա-
սապ դայէԹլէ չաքըշրղ չապալամըշ օլարագ, եօրղոն
ատղըն պիր հալէ կէրմիշ իսի։ Թամամ պու սրբասա
սրշարրսա այագ սէսի իշիտիլիպ գափու չալընսը։
Կասապ կիտիպ գափույը աչմասը իւզէրինէ Հօ-
վարա ՄինԹրընը կէօրինճէ տիւնեսալար գասապ
սէվինսի, զիրա Հօվարա ՄինԹրըն ատի քի,

Digitized by Google

. "Վալիտէմ ազշամ թա՛ամը իչիւն սիզէ պիր ազ սիւտ կէօնտէրտի։ Թիփ նէ՞րէտէ. ամմա սօղուգ հա. պու ազշամ ասրլ գըզազ գայարըրաճագ վագթ սարը. չու գապը խաթէրսէն չափուք վէր, չափուք։" Գունլարը՝ հէփիսինի պիր նէֆէսսէ սէօյլէտի։

Իչթէ ազշամ թա՛ամը իչիւն թազէ վէ ա՛լա սիւտ տախի. էկէր Թիփին սէվտիյի պիր չէյ վար իսիյսէ, օ տա սիւա իտի։

. Կատար վալիտէսի իչիւն էաքի գօլթուգլը սանասալեայը օտանը՝ էն սըճագ եէրինէ եէրլէշտիրտի, փէտէրինին եէնի օտայը կէօրէպիլմէսի իչիւն կիտիզ անը՝ օտասը գափուսունը աչըլա պիլտիյի գատար աչտը, վէ չօրպայը գարըշտըրտըգտան սոնկրա անասանը հասրէթլէ կէօզլէմէյէ պաչլատը։ Կատարը՝ եիւրէյի հիչ պիր վագթ, սէրթլէշմիշ գարը՝ իւզէրինտէ եօրղուն անասանը՝ այագլարը՝ եավաշ սէսինի իչիթտիյի զէմանտաքի գատար աթամամը իտի։ 'Աճէպա պու թէպտիլաթը՝ ֆէրզինէ վարաճագ մը իտի։ Վալիտէսի եօրուլմըշ թիթիզլէնմիշ վէ սօղուգտան թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ օլարագ, վէ էվի ալթիւսթ գարմագարը՝ վէ սօղուգ պիր հալտէ պուլաճաղը իւմիտիյլէ իչէրի կիրտի։ Նէօզլէրի օլան պիր քիմսէնին՝ քէնտիսի սապահլայը՝ էրքէն տըշարը՝ չըգալըտան պէրու օլ օտաճրգտա վուգու՝ պուլան թէպէտիւլաթը՝ կէօրմէսի միւմքի՞ն մի իտի։ Մատամ Լէվիս գափուլը՝ պիր ազ չիտէթլէ գափատը, վէ՝ նէ կէօրսէ էյի։ օճաղտան՝ չըգան ալէվին՝ ըշրդը՝ սանըրտըն՝ պիր տագիգէ գատար անը՝ կէօզլէրինի կէօրմէզ պիր հալէ կէթիրտի։ Էլլէրիյլէ եիւզիւնիւ էօֆէլէյէրէք միւ-

Digitized by Google

թէհայեիր պիր սիմա իլէ էթրաֆընա պագար։ Կատար սէյիրտիպ անըն էօնիւնէ չըգար․ Նասըլսա վալիտէսինէ տօղրու գալպինտէն 'ազիմ մուհապպէթ վէ չէֆգաթ գայնամագտա վէ անըն իչիւն պիր խըտմէթտէ պուլունմագը արզուլէմէքտէ իտի ։

Քէմալը ֆէրահլէ "Սօղո՞ւգ մը, վալիտէ," տէյիւ սու՛ալ էթտիքտէն սօնրա օտանըն սըճագ թարա-ֆընտա պուլունան սանտալյէյի կէօսթէրէրէք — "չուրպայա օթուր ։ Թա'ամ հազըր տըր, վէ սէնին իչիւն պիր ֆինճան չայ հազըրլամըշըմ," տէտի ։

Մատամ Լէվիս Քէմալը սիւքիւնէթլէ չափգա-սընը, չալընը վէ խաչ այագ գապըլարընը չըգարըպ խուշխումուշ այագլարընը թէմիզ վէ սըճագ սօպա-նըն էօնիւնէ գօտու․ օտանըն թէմիզլիյինէ, փար-լագ չամ'տանլարա կիւզէլճէ գուրուլմըշ թէմիզ սօֆ-րայա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա, սըճագ չայը Քէմալը սիւքիւնէթ վէ իշթիհա իլէ իչտի․ անճագ Կատարըն պապասը տըշարը պագարագ․ "Սէն կիտէլիտէն պէրու պուրատա էօյլէ իշլէր կէօ-րիւլտիւ քի," տէյիպ տէ անասը տա "Էվվէթ, էվ-վէթ, կէօրիւյօրըմ," տէյիւ ճէվապ վէրինճէ, Կա-տար սէվինճինտէն գըփ գըրմըզը քէսիլտի, վէ գուրումալարը իչիւն խաչ այագ գապըլարընը սօպա-նըն ալթընա գօտուղը սըրատա ուսուլ իլէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի "Մր․ Հօլպրուքըն սէօզիւ սա-հիհ իմիշ․ չիմտի ինանըյօրըմ։ Ջաննըմճա պու կիւն Ցիսուսը խօշլանտըրտըմ։ Էօյլէ հիսս էտիյօրըմ։"

Ջօրպայը օճագտան էնտիրտիյի սըրատա տըշա-րըտան կիւզէլ պիր ըսլըգ սէսի իշիթտի։ Թիֆ գա-րըն իւզէրինտէն սէքիպ սըչրայարագ 'աճէլէ իլէ

ուանդրն զանիուանանա իչէրի կիրտի։ Թիւի սիմա ու խմաբնտա սէվինճ 'ալամէթլէրի զայէթ աչիքտար տուրէթտէ փարլամաքտա օլաբդը հաղտէ, տէտի քի «Վա՛յ, կատար, կատար, նէլէր էթմիշ ալն ալն, ա-ֆէրին։ Պուրատը Հովարտ Մինթրընն էվի գա-տար կիւղել վէ թէմիզ կէօրիւնիւյօր։"

Օլ ազչամ սանդրսընն պիւթիւն ֆամիլեա խու-տուսի պիր թէ"սիր թահթընտա խիլէր։ Մատամ Լէվիս ասլա թէրս եա ամը պիր սէօզ սէօյլէմէսի. պէօյլէ պիր սէօզ սէօյլէմէյէ տուսի տօղրուսը պիր ալէպի եօգ իսի, զիրա Կատարրն գալալինտէ քէնտի վալիտէսի իչիւն եէնի վէ 'ամա"իպ պիր հիտա ի մուհապպէթ վէ անը խօշանտարմազա վէ անընն բահաթընը ալամազա պիր արզու ույանմըշ իսի։ Հիչ պիր վալիտե օլ ազչամ մատամ Լէվիսին նա"իլ օլաբդը դատար հիւրմէթ վէ բի'այէթէ նա"իլ օլամ-մըշ տրը։

Պու' անլէր իչիւն խանէ խալզընա մախսուս օլան նի'մէթ ու պէրէքէթլէրին պիր մուգատտէմէսի խ-սի։ Թիւիին ճէպինտէ Հովարտ Մինթրընն անա վէրմիշ օլտըդը էլմալար վար իսի. անլէրի սթէչին էօնիւնտէ քէպապ էթտի. վէ փէտէրի անլէրտէն պիրտազ եէսի, վալիտէսի թէմիզ թրափէզանընն իւզէրինէ գօնըմըշ կիւղել չէմ'տան մօմընն ըշըզընտա չօքապ էօրմէքտե իսի, հէփիսի տասի մէմնունն վէ մէսբուբ իսի։

Պիրազ սօնկրա Թիւի 'իլմի սարթը մէյանտա չը-զարտը, վէ Կատարրն անը թէֆթիշ էթմէքտէն փէք խօշլանարդընը կէօրէրէք ատտի քի,

"Էկէր պէնիմէ պէրտալէր 'իլմի սարթ օգումազա պաչլատան, նէ՞ զրուր։"

կատար «Հիչ, նէ՞ օլուր, օգուրքմ,» ուէտի։ Իշ-
թէ պու վէճնվէ օլ ազչամ կատար քէնտինին թա՛-
վիմ ու թէրպիյէսի իշինէ պաշլատը վէ կէրչի օգու-
մազա 'իլմ ի սարֆտան պաշլամազ թուհաֆ պիր չէյ
խարիյէտէ, եանէ ատ պու պիր մուգատատէմ օլտու։

Օլ ազչամ վագթ փէք խօշ սուրէթաէ կէչտի.
չէհրին սա՛աթը իւչիւ չամրշ իտի. Կատարը փէ-
տէրի ատա չըգարմազարդը ուչումը օլմազլէ բա-
հարթա ուչուչա պիլմէտի իչիւն եարթազ օտասընին
գարփուսը գարփանմըշ իտի։ Թիվի չըրտը ալըզ
թէնհաչա չէքիլմիշ իտի։ Մատամ Լէվիս օթուրմըշ
ատանմէք իւզրէ օրան ատթէշին ատն գորարբյլէ ա-
յատպարբը ըարթմազատա իտի, Կատար տատի ա-
նատընին էթրաֆընատա տէօնիւպ տօրաշմազատա վէ
թիվիին նատիհաթընա ուչարազ քէնտինին ատվիս-
լիւ վէ եէնի տատթը հազգընատա վալիտէսինէ մա՛-
լիմաթ վէրմէյի արզուլէմէքտէ իտի. պու իշին
իճրատը իչիւն օլ ազչամ հիւքմ սիւրէն ատայիշ փէք
կիւզէլ պիր ֆուրսաթ կէօրիւնմէքտէ իտի իսէտէ,
նատը պաշլայանաղընը պիլմէյօր իտի. վալիտէսինին
պիր ատօզ տէօյլէյէրէք քէնտիսինէ պիր ֆուրսաթ
վէրմէսինէ պէքլէմէքտէ օլտըղը հալտէ իշթէ օլ
արզուսընա տատի նա՞իլ օլտու։

«Կատար, նա՛ատը օլտու տատ գալզըզ պէօյլէ պիր
իշ թութուզ, եէրիմիզի եուրտըմըզը պու գատար
կիւզէլճէ թէմիզլէտին։»

«Սէնէ խօշլանատըրամազ իսթէտիմ։»

Կատար քէնտիսինին պու ճէվապը վալիտէսինի
հայրէթատ ազրազաճաղընը պիլիր իտի, վէ ֆիլ հա-
զիրա վալիտէի օլ գատար միւթէհայիրէ օլտու քի

պիւսպիւթին սիւքիւթ էթմէյէ մէճպուբ օլսու. Ֆազաթ էփէյի վազթ սիւքիւթ տուրտրգան ոսնկրա եվնէ սէօյլէմէյէ պաշլայըպ տէսիքի,

"Նիշիւն խթէտին։"

Գու Ֆուրսաթ պուլունա պիլէն էն ա'լա Ֆուրսաթ օլտրղնտան Կատար Թիթրէր պիր սէս իլէ ատտի քի,

"Գէն Ցիսուսը խոշլանտրմագ իսթէտիմ վալիսէ. Մր. Հոլպրուքրն սէօյլէյիշինէ կէօրէ, էկէր պէն սասնա եարարմ էտէր տէ, սէն տէ պէնտէն խոշլանըրսան, Ցիսուս մէնիուն օլուբ," Գիրազ սիւքիւթ տուրտրգան ոսնկրա սէոզիւնէ սէվամ էտիպ ատտի քի "Գէն չիմտի Ցիսուսը սէվթիյիմին, տա-"իմա անըն պէնտէն խոշնուտ գալմասընը խթէբիմ, վէ պէն տօղրու օլանը իճրա էթմէյէ չալըշճաղըմ։"

Ինթէ հէր չէյ մէյտանա չըգտը։ Կատարըն եիւրէյի անըն սէսինի պօղաճագ տէրէճէտէ չիտէթլէ աթմագտա իտի։ Վալիտէսի էլիյլէ իւզիւնիւ էօրթէրէք նէ պիր սէօզ սէօյլէսի նէտէ եէրինէն Թէփրէնտի։ Կատար պիրազ պէքլէտիքէն ոսնկրա եավաշ եավաշ ուֆագ եաթագ օտտանընն գափուսընա տօղրու կիթտի, այ այտընլըղը օլտրղնտան ըշըղա իհթիյաճը օլմատը։

'Ագրպէթ Կատար քէնտի քէնտինի Թօփլայարագ "Կէճէլէր խայր օլսուն, վալիտէ," ատտի։

Վալիտէսի եիւզիւնիւ սրգրճա գափամըշ օլտրղնտան զարիպ պիր սէալէ "Կէճէլէր խայր օլսուն," ատտի։

Կատար օլ կէճէ եաթագ օտտանընա կիթտիյի վագթ սանըրսըն ընչգրսաճաղը կէլմէքտէ իտի. տէ-

րունինտէն անա սէվկիսինէ ղայէթլէ հասրէթ չէք-մէքտէ իտի։ Կէճէլէր խայր օլսուն տէտիյի զէման վալիտէսինի էօփմէյէ արզուլատը իսէտ, պու կի-պի պիր մու'ամէլէնինէ գատար թուհաֆ կէօրիւնէ-ճէյինի պիլիր իտի. հաթթա կէճէլէր խայր օլսուն տէմէք պիլէ փէք նատիրէն գուլլանըլան պիր սէօզ իտի։ Պու սէպէպտէն Կատար եաթաղը եանընա տիզ չէօքիւպ վալիտէսի իչիւն տու'ա էյլէտի։

Զանն էթմէմ քի Մր. Հօլպրուք տու'ա մէճլիսին-տէն էվէ 'ավտէթ էտերքէն Կատարա սէօյլէտիյի պիր գաչ սէօզիւն պիթիպ էպէտի հայաթ իչիւն մահսուլ վերէճէք թօխումլար իտիյինի պիլիր իտի։

ՊԱՊ 17

"ՎԷ ՁԻՒՄԼԷ ԷՎԼԱՏԸՆ ՐԱՊՊ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԹԱ'ԼԻՄ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՕԼԱՁԱԳ ՏԸՐ։"

Թիփ քէմալը տիգգաթլէ քեասէնին իչինէ պիր գաչ տամլա էօքսիւրիւք 'իլաճը գօյարագ փէտերի-նէ վէրտիքտէն սօնկրա, մէքթէպէ կիթմէզտէն էվ-վէլ փէտերի իլէ պիրազ կէօրիւշմէք իւզրէ անընն եանընա օթուրըպ տէտի քի "Պապա, սէնին իլէ Մր. Պէյլի չօճուգլըղընըզտա պէրապէր մէքթէպէ կիթ-մէզ մի իտինիզ"։

Մր. Լէվիս ճէվապէն տէտիքի "Էվէթ, կիտէր իտիք։ Պապալարըմըզ պիրիպիրլէրինէ գօմշու օլ-աբղալարընտան, պիզ հէր սապահ եիրմի տագիգա գատար եօլ եիւրիւյէրէք մէքթէպէ պիրլիքտէ կի-տէր, պիր սընըֆտա, վէ մէքթէպին էն իլէրի չա-

Digitized by Google

կիրտլէրինտէն իտիք։ Ա՛հ, օ զէմանտան պէրու վա-ղըթլար չօգ տէյիշիլմիշ տիր։ Պէնիմ փէտէրիմ անըն փէտէրինտէն խայըրճա հալլը վագթը իտի իսէտէ, շիմտի օ զէնկին պիր քիմսէ տիր, պէն իսէ զայէթ ֆագիր պիր ատէմ իմ։"

"Օ տա չօճուգլըղընտա Ուիլ Պէյլէ՞ կիպի մի իտի։"

"Պէնիմ Ուիլ հագգընտա փէք օ գատար մա՛լումա-թըմ եօգ իսէ տէ, փէտէրինին զայէթ եարամազ պիր քիմսէ օլտուղ պանա չօգ էզիյէթ վէրմիշ իտիյինի պի-լիրիմ։ Պէնի չօգ սէվէր իտի․ զօմշու օլմամըզ հա-սէպիյլէ տա՛իմա պիրլիքտէ պուլունուր իտիք․ զաննըմճա պէն տէ անըն կիպի զէվգ ու էյլէնճէտէն փէք խօշլանըր իտիյսէմտէ, օ սա՛իր չօճուգլարըն իւզէրինէ 'ատէթա պիր զօրպա քէսիլմիշ իտի․ ան-լէրին հէփիսի անտէն գօրգտըգլարը կիպի էյի խաթ-ըրըմա կէլմէյօր ամմա զաննըմճա պէն տէ գօրգար ի-տիմ․ հէր նէ հալ իսէ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւր քի էկէր անըն ֆէնալըգլարընա օ գատար ույմամըշ օլ-սա իտիմ, շիմտի ֆէրգլը պիր ատէմ օլուր իտիմ։"

"Մր․ Պէյլինին շիմտի տէյիշիլմիշ պիր ատէմ օլ-տըղընտան խապէրին վա՞ր մը, պապա։"

"Տէյիշիլմիշ մի՛, նա՛սըլ, նէ՞ տէմէք իսթէյօր-սըն։"

"Տու՛ա մէճլիսինէ կէլիյօր, սէօյլէյօր, տու՛ա է-տիյօր վէ պու վէճհլէ մու՛ամէլէ էթմէքտէն տախի խօշլանմագտա կիպի կէօրիւնիւյօր։"

Մր․ Լէվիս հայրէթլէ գալարագ տէտի քի "Նէ՛ տէյօրսըն, պէ, էլպէթթէ տէյիշիլմիշ օլմալը․ էվ-վէլա հէփ պու կիպի շէյլէրի զէվգլէնիր իտի։"

"Էվվէթ, քէնտիսի տախի անը իգրար էտիյօր,

լաքին չիմոի զէվզլէնմէտիյինէ պէն չէհատէթ է-
տէրիմ։"

"Հէվի պու թէպէտուլաթ նէ՞ զէման վագը՝օլտու։"

"Պիր գաչ հաֆթա էվվել բուհանի ույանըգլըգ
վուգու՝ պուլմասընտան չիւպհէսիզ խապէրին վար.
օ զէմանլարտա, Մր. Պէյլի պիր կէճէ այաղա գալգըպ
քէնտիսի իչիւն տու՝ա օլունմասընը ըէճա էյլէտի, վէ
թա օ զէմանտան պէրու սայքի հէր տէֆա տու՝ա
մէճլիսլէրինտէ նասիհաթ վէ տու՝ա էտէր։"

Մր. Լէվիս պիրազ սօլուգ ալտրգտան սօնկրա
պիր սօղուգ ահ չէքէրէք տէտի քի "Փէքի, տօղ-
րուսը անտէն տօլայը էսէֆ էթմէմ. իւմիտ էտէրիմ
քի՝օլ թէպէտուլ տէվամը օլուր։ Տօղրուսը օ կի-
պի պիր թէպէտուլէ փէք միւհթաճ իտի։"

Թիփ եազին պիլիրճէսինէ տէտիքի "Տէվամը օլուր,
Ալլահ անա պագըպ կէօզէտէճէք տիր։"

Թիփ պիրազ վագթ սիւքիւթ տուրտու. էփէյի
վագթտան պէրու փէտերի իչիւն քէմալը չէվգ ու
հէրարէթլէ տու՝ա էթմէք՝ատէթինտէ օլտըղընտան
չու աթիտէքի սէօզիւ տախի սէօյլէմէյէ ճէսարէթ
էյլէտի։

"Տիւն կէճէ տիւչիւնտիւմքի սիզ վագթըյլէ պիրի
պիրինիզլէ սրգ տօսթ օլմուշ օլմալըսընըզ, զիրա օ
սէնին իչիւն տու՝ա էտէրքէն, խայլրճա աղլայարագ
փէք ֆէնա օլտու։"

Մր. Լէվիս պաչընը եաստըգտան գալտըրըպ օղ-
լունըն եիւզիւնէ պագա գալտը, վէ՝ազըպէթ "Մր.
Պէյլի պէնէ՞մ իչիւն մի տու՝ա էթտի," տէյիւ սօրտու։

"Էվվէթ, սէնին իչիւն, հէմ տէ ճան ու տիլտէն
տու՝ա էթտի։"

Digitized by Google

"Նա՞սըլ օլտու տա էօյլէ տու՛ա էթտի։"

"Հիչ, նա՞սըլ օլաճագ, տու՛ա էթմէլէրի իչիւն անլէրէ, եա՛նի մէճլիստէ պուլունան հէփ ատէմլէրէ պէն ըէճա էթտիմ։ Սէնին կէրչէքտէն պիր խրիսթիյան օլմանը արզուլատըղըմտան էվվէլա պէն տու՛ա էթտիքտէն սոնկրա, անլէրէ խիթապէն Իսթէրսինիզ պու մատտէ իչիւն սիզ տախի տու՛ա էտինիզ, տէրտէմէզ Մր. Պէյլի այաղա գալգտը։ Ումարըմքի պունտան տօլայը պանա կիւճէնմէզսին զապա, տէյլի՞ մի։ Մէճլիստէ պուլունան հէփ ատէմլէր քէնտի տօսթլարը իչիւն տու՛ա օլունմասընը ըէճա էտէրլէր։"

'Ազըպէթ Մր. Լէվիս եավաչ եավաչ սէօյլէյէրէք տէտի քի, "Խայըր, նի՞չիւն կիւճէնէյիմ. պէն տու՛ա չօգ միւհթաճըմ։ Իչթէ ազ վազթտան էօյլէ պիր մահալա կիտէճէյիմ քի օրատա արթըգ պէնիմ իչիւն տու՛ա էտիլմէսինին պանա պիր ֆա՞իտէսի օլմայաճագ տըր։"

Թիփին պու սէօզէ վէրէճէք պիր ճէվապը օլմատըղընտան, փէտէրի տէրհալ,

"Էօյլէ իսէ սէնտէ պէնիմ իչիւն տու՛ա էթտին, տէյլի՞ մի," տէյիւ սորտու։

"Էվվէլթ, վէ հէր կիւն տու՛ա էտէրիմ պապա։ Սէնին Ցիսուսը կէրչէքտէն թանըմանը փէք արզուլէյօրըմ։"

Պունըն իւզէրինէ ուզուն պիր սիւքիւնէթ վազը՛ օլտըզտան սոնկրա, խասթա եինէ սէօզէ պաշլայըզ տէտի քի,

"Տօղրուսը, Թիփ, սէնին իսլահ օլտըղընտան տօլայը մէմնուն վէ մէսրուրիմ, օլ զատար մէս-

Digitized by Google

բուր իմ քի սանա թա'րիֆ էտէմէմ։ Փէտէրիմ էյի պիր քիմսէ օլուպ պէնի տօղրու եօլա գլաղուգլամաղա չալըշտը իսէ տէ, պէն պիւս պիւթիւն եանկլըշ եօլա սափտըմ, պիւթիւն 'էօմրիւմիւ պօշ եէրէ թէլէֆ էթտիմ, վէ չօճուգլարըմա ֆէնա էօրնէք օլտուս։ Սէն պէնիմ եարտըմըմ օլմագսըզըն իլէրիլէյօրսըն վէ սէվինիրիմ քի պէօյիւյէրէք էյի պիր ատէմ վէ վէֆաթըմտան սօնկրա վալիտէնէ մուճիպ ի թէսէլլի օլաճագսըն։ Ֆագաթ սէնին ատէմլէրէ պէնիմ իչիւն տու'ա էթմէլէրի պաալընտա ըէճա էթմէնէ պիր լիւզում կէօրմէյօրըմ. արթըգ իշ իշտէն կէչմիշ տիր, օլ գատար էօթէսինէ վարմըշըմ քի, արթըգ կէրի տէօնմէքլիյիմ միւմքին տէյիլ տիր։"

Թիփին ճէսարէթ վէ մէրտլիյի եինէ զա"իլ օլմատըղը ճիհէթլէ 'աճէլէթէն տէտիքի,

"Պապա, պէն օ կիպի պիր սէօզէ ինանմամ. Ալլահ հիչ պիր վագթտա արթըգ իշ իշտէն կէչմիշ տիր տէմէզ. Ալլահըն էմրի չու տըր քի էկէր պիզ պիր չէյի զայէթլէ արզուլէր վէ տու'ա էտէրէք անը տիլէր իսէք, վէ տիլէյիմիզէ նա"իլ օլմամըզ պիզէ խայրլը իսէ, անը պիզէ իհսան էտէճէք տիր, վէ անըն վա'տընա ինանմագ պէնիմ պօրճում տըր։ Պիր տէֆ'ա պէն Կատար իչիւն տու'ա էթտիմ. էվվէթ չօգ տու'ա էթտիմ իսէ տէ, հիչ պիր ֆա"իտէսինի կէօրմէտիմ։ 'Ագրպէթ Պատ. Հօլպրուք պանա 'Գապիլ քի սէն տու'ա էթտիյին զէման Ալլահըն սէնին տիլէյինի իճրա էտէճէյինէ ինանմայօրսըն,' տէտի վէ պէն սօնկրա միւսթէճապ օլմամամըն սէպէպի օ օլտըղընը անկլատըմ։ Պէն Ալլահըն պէնիմ տու'ամը իշիթմէքտէ օլտըղընա գանընճա,

արթըգ հէր չէյ սըրասընտա կիթմէյէ պաշլատը, վէ չիմտի հէր տէֆ'ա անա ինանմաղա պօրճը իմ։ Պէն Ալլահտան սէնի կէրչէքտէն խրիսթիյան էթ-մէսինի տիլէմիշ օլտըղըմ կիպի պուլնտան պէօյլէ տախի տիլէյէճէյիմ, վէ Ալլահ հէր հալդե դիլէյնդ ենճա էդէճէ։ դէր։ (Պու նօգթատա Թիփին սէսի եա-վաշլանտը, զիրա Թիփ փէտէրինին գալպինտե դա-յէթ նազիք պիր թէլ պուլունտըղընը պիլիր իտի։)

"Ճէննէթտե մա'սում Ցովհանճըղազը կէօրմէք խ-թէմէզմիսին։"

Մր. Լէվիսին աղզընդն էթրաֆը չէքիլիպ պիւ-զիւրմէյէ պաշլատը վէ պիր կէօզ եաշը տամլասը անընն եանաղընտան աշաղը եուվարլանտը. 'Ադ-ազէթ տէտի քի,

"Պէն զաթէն մէզարա եագլաշմըշըմ։ Պա'զէն տիւշիւնիւրիւմ քի տիւնեա պէնիմ օլսա անը ճէն-նէթէ կիթմէյէ հազըրլանմագ եօլունա մէմնունիյէթ լէ վէրիրիմ. ֆագաթ արթըգ իշ իշտէն կէշմիշ տիր։ Պիւթիւն միւտտէթի 'էսմրիւմտե տօղրու եօլու պիլտիյիմ հալտե, տա"խմա եանկլըշ եօլտան կիթմիշ օլտըղըմտան շիմտի ճէզամը չէքմէլիյիմ։"

Փէտէրինին իշպու սէօզիւնե նե ճէվապ վէրիլէճէ-յինի Թիփէ իլհամ էտէն սաբլ Քրիստոսըն Բուհը իտի. Թիփ սէօյլէտիյի սէօզլէրի շէվզլէ, վէ թէմքինի պիր սուրէթտե վէ լաքին քէմալը հիւրմէթլէ սէօյ-լէտի։

"Պապա, օ խուսուստա սէն Ալլահտան զիյատէ մի պիլիրսին։ Ալլահ Քիթապը Մուզատտէտե հիչ օ կիպի պիր սէօզ սէօյլէմէմիշ տիր. էյի պիլիրիմ քի սէօյլէմէմիշ տիր, զիրա պիր տէֆ'ա կիրակի մէք-

թէպինտէ օլ մէս"էլէտէն պահա օլունտըղը էանատէ Մը. Հօլպրուք տէտի քի 'Պիր ատէմ նէ գատար իխթիյարլանմըշ, եախօտ նէ գատար չօգ կիւնահ իշլէմիշ օլուր իսէ օլսուն, կէրչէք պիր խրիսթիյան օլմաղա մուգթէտիր տիր։"

"Զօճուղրմ, պիր ատէմին պիւթիւն 'էօմրիւնտէ պու կիպի չէյլէր իլէ հիչ պիր 'ալագա վէ միւնասէպէթտէ պուլունմատըղը հալտէ էճէլի եազլաշմըշ օլտըղը սէպէպտէն ափանսըզ թէպտիլ ի մէսլէք էթմէսի, վէ քէնտինի սալիհ կէօսթէրմէսի ալչագլըգ վէ սինսիլիք տիր։ Ալլահըն պու կիպի պիր չէյտէն հազզ էթմէսի մուհալ տըր։ Պէն տա"իմա' Պու կիպի պիր չէյ էթմէմ' տէմիշիմ։"

Թիփ պունա ճէվապ վէրէմէտի. պու ֆիքրին տօղրու օլտըղընա ինանմատը, պիլ'աքս անըն եանկլըշ օլտըղընա զէրրէ գատար չիւպհէսի եօգ իտի, ֆագաթ փէտէրինէ ճէվապ վէրէճէք գատար 'ազլ ու հիքմէթէ մալիք տէյիլ իտի։ Մէքթէպէ կիթտի իսէ տէ, փէտէրինին սօն սէօզլէրի հալա գուլաղընատա չընլամագտա իտի։ Էֆքեարընը թօփլայրպ պիր շէքլէ գօտրգտան սօնկրա, փօսթա խանէտէն չրգան Մը. Հօլպրուքըն եանընա սէյիրտէրէք պիր սէօզ իլէ անա պէյան էյլէտի։

"Պատուէլի սանա պիր սու"ալ սօրա պիլի՞րմիյիմ։"

Հէր քէսի չէքմէքտէ օլտըղը մուզայագատան գուրթարմաղա տա"իմա հազըր օլան պատուէլի Հօլպրուք կիւլիւմսէյիպ "Էվվէթ," տէտիքտէն սօնկրա միւզթարիպ չօճուգ իլէ պէրապէր պիր ազ եէր եիւրիւտիւ։

"Էկէր պիր քիմսէ սիզէ տէսէք քի 'Պիւթիւն 'էօմ-

քիւմիւ տիւնեէվի զէվգ ու սէֆալար իլէ կէչիրմիշ օլ-
տրղրմ հալտէ, էճէլիմին եազլաշմըշ օլտրղրնը կէօ-
րէրէք իմանա կէլմէյի վէ Ալլահա 'իպատէթ էթմէյի
ալչագլրգ սայարրմ,' սիզ նէ ճէվապ վէրիր իտինիզ։"

Պատուեալի Հօլպրուք տէտի քի "Պանա գալտա,
ինթիմալ քի անա 'Էօմրիւնիւն կէչմիշ սէնէ-
լէրինի նահազգ եէրէ Ալլահ եօլունա կէչիրմէմիշ
օլտրղրն սէպէպտէն 'Էօմրիւնին չու սոն սէնէսինի
տախի Անա վազֆ էթմէմէյի տահա ա՞զ ալչագլրգ
մը սայրյօրսրն,' տէյիւ սօրար իտիմ։ Պիր ատէմ
գըրգ սէնէ հազգսրզլրգ էթմիշ օլտրղը հալտէ, պիր
սէնէ տահա հազգսրզլրգ էթմէյէ նէ սէպէպտէն պօրճ-
լու օլտրղինրն հիքմէթինի անկլայամայօրրմ։ Պէնճէ
անրն թութաճաղը էն ա'լա եօլ՝ տէօնիւպ էլինտէն
կէլտիյի գատար իսլահ օլմաղա չալրշմագ տրր։"

Թիփ ուզուն պիր սօլուգ ալտրգտան սօնկրա
տէտի քի "Ա՜հ, նի՞չիւն օ զէման պու չէյ պէնիմ խաթ-
ըրմա կէլմէտի. պու կիպի պիր ֆիքրին եանկլըշ օլտր-
ղընը պիլիյօր իտիմ, պէսպէէլի կէօրիւյօր իտիմ, ամմա
աղզրմը աչրպտա, պիր սէօզ պիլէ սէօյլէյէմէտիմ։"

Մր. Հօլպրուք չէվզլի չօճուղրն եիւզիւնէ մէրագլէ
պագտրգտան սօնկրա 'ագրպէթ տէտիքի "Եդուարդ,
պու սապահ փէտէրինին պէնի կէօրմէքտէն խօշ-
լանաճաղրնը զանն էտէրմիսին։"

Թիփ էմնիյէթլէ տէտի քի "Էվվէթ, պիլիրիմ քի
խօշլանրը։ Պատուեալի, պիր կիտիպ անրնլէ կէօ-
րիշսէն տէ պունը անա իզահ էթսէն, տօղրուսը փէք
մէմնուն օլուրրմ։"

Ազ վագթ սօնկրա, Թիփ արգասրնա պագարագ
ղայէթլէ սէվինտի, զիրա Մր. Հօլպրուքրն չափուք

չափուք եիւրիւյէրէք քէնտիլէրին, եա՛նի Մր. Լէվիսին էվինէ տողրու կիթտիյինի կէօրտիւ։ Օ զէման Թիփին գալպի փէտէրինտէն տօլայը իւմիտլէ տօլտու։ Քէնտիսի փէտէրի իչիւն տու՛ա էտիպ չալըշմըշ իտի, վէ իչթէ Մր. Հօլպրուք տախի անը կէօրմէյէ կիտիյօր իտի. արթըգ պագի գալան իչի քէմալը էմնիյէթլէ Սալահա պրագը։

ՊԱՊ 18

"ԲՈՏԻ ՏՈՒՐՈՒՑՕՐԸՄ ԶԱՆՆ ԷՏԷՆ ՏԻՒՇՄԷՔՏԷՆ ՍԱԳԸՆՍԸՆ"

Հօվարտ Մինթըրն տէտիքի "Պուրայա պագ, Թիփ, չու չէրչիվէյի սրգը թութ տա չու մըխը չագայըմ։ Ուիլ, անը օլ գատար եիւքսէք մըխլամա, պաչգալար իլէ պիր հիզատա օլմազ։ Թութ, Էլիս, չու իսքէմլիյի թութ, չիմտի տէվրիլիր հա։ Իչթէ օլտու, հէր շէյ կիւզէլ վէ սըրալը տըր, տէյիլմի, Մր. Պրոզ։" Մր. Պրոզ, եա՛նի խօճա, մէքթէպ գափուսընտան իչէրի կիրէր իքէն Հովարտ Մինթըրն իսքէմլէնին իւզէրինտէն աչաղը աթլատը։

Մր. Պրոզ կիւլիւմսէյէրէք "Փէք իհթիմալ տըր, ամմա տէտիյինի իչիթմէտիմ," տէյիւ ճէվապ՚վէրտի։

"Մէքթէպճէ վէ չակիրտէրճէ հէփիմիզ տախի իմթիհանա հազըրըզ, տէյօրըմ։"

"Շիւպհէ եօզ քի մէքթէպ հազըր տըր. իւմիտ էտէրիմ քի պէյնէրինիզ տախի հազըր տըր։ Էլիս, պէնճէ օլ սանտալիյէ պիրազ սօլա կէթիրիլսէ էյի օլուր, օրատա եօլ իւզէրինտէ օլտըղընտան, չակիրտէրին կէչիպ տէօնմէսինէ մանի՛ օլուր։ Եդ-

տարդ պու կիւն ճէսարէթին եէրինտէ՞մի։"

Թիփ 'ամէլէ իլէ "Էվվէթ, էֆէնտիմ, էփէյի եէ-
րինտէ տիր," տէտի։

Կէրչի պիրազ մէրազը վէ էնտիշէլի կէօրիւնիւյօր
իտիյսէտէ, սահիհէն ճէսարէթի եէրինտէ իտի։ Ու-
զուն գըշ միւտտէթի խիթամ պուլմըշ իտի. օլ կիւն
իկէ էրթէսի կիւն չակիրտլէր իմթիհան էտիլէճէքլէր
իտի։ Զօճուզլարըն հէփիսի տախի իմթիհանա հա-
զըրլանմագ իչիւն զայէթ սըգը չալըշմըշլար իտիյսէ-
տէ, հիչ պիրի Թիփ գատար չալըշմամըշ իտի։
Թիփ պիրինճի տէֆ'ա օլարագ մունթազամ պիր
իմթիհան վէրէճէք իտի։ Մուգատտէմա տա"իմա
պիր թազըմ պուտալալարըն սընըֆընտա պուլուն-
մըշ իտի քի անլէր եա պիւսպիւթին իմթիհանտան
գաչարլար, եա տա քէնտի ճէհալէթլէրինտէն նաչի
պէօյիւք պէօյիւք խաթալարտա պուլունտըգլա-
ըընտա տարըլմայարագ կիւլիւպ էյլէնիրլէր իտի։
Լաքին պու կիւն իչ պաչգա իտի։ Իչթէ, չալըշգան
չօճուզլարըն օրթասընտա տուրմըշ, խօճանըն սու-
՞ալլէրինէ քէմալը իֆթիխարլէ ճէվապ վէրմէքտէ,
ըէ"իսլէրի Պօպ Թըրնըր օլուպ տա փէնճէրէլէրին
էօնիւնտէ կէզիպ տօլաչան օլ թէնպէլլէր պէօլիւ-
յիւնէ մէսրուր վէ միւֆէրրահ օլարագ պագամագտա,
վէ վագթըյլէ նասըլ օլուպ տա քէնտիսինին տախի
օլ սընըֆտա պուլունմըշ օլտըղընա թէ'ամճիւպ էթ-
մէքտէ իտի։ Պու կիւն Թիփ իչիւն պէօյիւք պիր կիւն
օլաճագ իտի։ Վագա'ա պա'զը եաչտաչլարընտան
խայլըճա կէրի գալմըշ իտի, օլ գատար կէրի քի
իլէրի սընըֆլարըն իմթիհանը էրթէսի կիւնէ պրա-
գըմըշ օլտըղը ճիհէթլէ Հովարտ Մինթըրն իլէ էլիս

Digitized by Google

Հօլպրուքքն տէրալէրինտէն հիչ պիրինին իմթիհանը իճրա էտիլմէյէճէք իտի. հալպուքի քէնտի սընը ֆիրնա մախսուս օլան հէվ տէրալէրին իմթիհանը հէման օլ սապահ իճրա օլունաճագ իտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր Թիփ՝ քէնտիսինտէ օրատա հազըր պուլուն նանլարըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ էտէճէք տէրէճէտէ թէպէտտիւլ վուգու՝ պուլմըշ օլտըղընը պիլիր, վէ տէյիչիլմիշ օլտըղընը հիսս էտէր իտի. օ սապահ պիղղաթ անընն պաչընը տարայըպ սաչլարընը տիւզէթտիյի վէ սէթրիսինին եագասը իւզէրինէ թէմիզ պիր եագա կէչիրտիյի էանատէ վալիտէսի տախի պունը հիսս էյլէմիշ իտի։ Մէքթէպ չօճուգլարը պունը հիսս էտիյօրլար իտի. Թիփ չալըշգան վէ ղայրէթլի պիր չօճուգ սրֆէթիյլէ թանըլմըշ իտի։

'Ագը պէթ չան չալընտը վէ չօճուգլար իչէրի կիրիպ եէրլէրինէ օթուրտըլար։ Կէրչի հէնուզ էրքէն իտիյսէտէ, զիյարէթճիլէր կէլմիշլէր իտի։ Ատէմլէր Մր. Պրոզրն իճրա էյլէտիյի իմթիհանլարտա հազըր պուլունմագտան խօչանը յօրլար իտի։ Իմթիհան ֆիհրիսթինտէ Թիփին գրա"աթ տէրսի իլք էվվէլ կէլմէքտէ իտի. հիչ պիր ղէմանտա անընն կէօզլէրի պու գատար ըշրլամամըշ, վէ եիւզիւ պու գատար կիւլէր կէօրիւնմէմիշ իտի։ Թիփ էյի օգումաղա ալըշմըշ իտի. պիւթիւն գըշ միւտտէթինտէ քէմալը սապր ու ղայրէթլէ չալըշմըշ, վէ չիմտի անընն օգումագ ճիհէթինճէ օլան խաթալարը իլ էլ էպէտ զա"իլ օլմուշ իտի. մէքթէպ չօճուգլարընտան հիչ պիրի Թիփ Լէվիս գատար աղըր, աչըգ վէ տօղրու սուրէթտէ օգույամաղ իտի։ Գրա"աթ իմթիհանը

Digitized by Google

՝ազապինճէ, խուսուսի պիր գօմիսիօն Թիփին սը-
նրֆընտան Թարիխ տէրսի ալմազա լայրգ օլան չօ-
ճուգլարը ինթիխապ էտէճէք իտի։ Մէքթէպտէ
գրա՞ԹԹ տէրսի ալան սընրֆլար իչինտէ Թիփին սը-
նրֆը էն եիւքսէք սընրֆ իտի։ Գօմիսիօնընն ըէ՞իսի
Պատ. Հօլպրուք օն իւչ չօճուգտան միւրէքքէպ օլան
սընրֆընն իչինտէն եալընրզ իքի իսմ, եա՛նի Թով-
մաս Ճօնս վէ Եդուարդ Լէվիս իսմլէրինի օգուչընն-
ճա տօղրուսը Թիփին կէօզլէրի սէվինճինտէն փարլ-
մաղա պաչլատը։

Զէրեէք սա՛ԹԹլրգ ԹԹԹիլ վագԹընտա Հովարտ
ՄինԹըրն, Թիփէ խիԹապէն "Թիփ, կէլ էլինի սը-
գայըմ. Թարիխ սընրֆընա կիրտիյինտէն տօլայը սէ-
վինիրիմ. փէք կիւճ ֆագաԹ խօչ պիր տէրս տիր," տէտի։

Թիփ կիւլէրէք էլինի անա վէրտի պա՛տէհու-
պուտալալար սընրֆընա պագտը, վէ վագԹըյլէ օլ
սընրֆտա գալմաղա նէ վէճհլէ գանի՝ օլմուչ իտիյինէ
Թէ՝ճաճիւպ էԹտի. սանկրա կիԹկիտէ վէ սիւ-
ր՛ԹԹլէ իլէրիլէմէքտէ իտիյինի հիսս էյլէտի։

Իմլա տէրսինտէ տախի մուվաֆֆագըյէԹէ նա-
"իլ օլտու. հէփ սընրֆտաչլարը եանըլտըլար իսէ
տէ քէնտիսի հիչ եանըմատը օլ տէրէճէ քի արԹըգ
Մր. Պրոդ, "Էֆէնտիլէր զանընմճա օսանտընրզ,
վէ մատամ քի իմԹիհանլար կէչմիչ տէրսլէրէ միւն-
հասըր տըր, պէնճէ արԹըգ տէվամ էԹմէյէ տէյմէզ,
զիրա Եդուարդ պու միւտտէԹին իքինճի հաֆԹա-
սընտան ի՛Թիպարէն չիմտիյէ գատար հիչ եանըլ-
մամըչ տըր," տէյէրէք քիԹապը գափատը։

ԻչԹէ պու վէճհլէ Թիփ եինէ հէրսարէԹլէնմիչ օ-

լարագ մուզաֆֆէրանէ կիտիպ եէրինէ օթուրտու. 'իլմի հիսապ իմթիհանընը տախի պիթիրտիյի հալտէ, օլ կիւնքի իշինի պիթիրմիշ օլաճագ իտի: Օլ տէրս եօյլէն թա'թիլինտէն էվվէլ սօն տէրս օլաճագ իտի վէ Թիփի փարլագ իմթիհան վէրմէյէ ղայէթ մէրագ վէ արզու էթտիյինտէն փէք մուզթարիպ օլմագլ պաշլատը:

'Աքըպէթ իմթիհան սա'աթը խազըլաշտը. Թիփին սընըֆը, եավաշ եավաշ վէ քէմալ ը տիգգաթլէ օ-գույարագ թագսիմ ֆասըլընը պիթիրմիշլէր վէ իքին-ճի մուտտէթտէ քիւսիւրաթա պաշլամագա հազըր-լանմըշլար իտի: Իմթիհան քէմալը մուվաֆֆագի-յէթլէ կէչիրիլտի: Թիփի օլ գըշըն կէճէ կիւնտիւզ նա-ֆիլէ չալըշմամըշ իտի: Իշթէ սիյահ հիսապ թախթա-սընըն էօնիւնտէ տուրմըշ իքի իւչ խանէլի թագսիմ ֆասըլընտան պիր միսալը հալլէթմէքտէ իտի քի սայ-քի պիթիրմէք իւզրէ իտի: Օն տագիգատան սա'-աթըն եէլգօվան վէ ագրէպի 12 րագամը իւզէրինէ կէլէճէքլէր իտի: Իշպու օն տագիգա զարֆընտա Թիփի քէնտի իշինի պիթիրէճէք վէ օ զէման իմթի-հանտա հիչ եանըլմամըշ չօճուգլար սընըֆընա կիր-մէք չէրէֆինէ նա"իլ օլուպ իսմի չէրէֆ տէֆթէրինտէ անլէրին իսմիյլէ պէրապէր եազըլաճագ իտի: Թի-փին էլլէրի տիթրէմէյէ պաշլատը. 'աճէպա նէ՞ վար իտի. օլ միսալա 'աճէպա նէ՞ օլտու: Ցագլա փէք չօգ իտի. խայըր, փէք ազ իտի. խայըր, եօլէ տէ-յիլ իտի. նէ օլտըղընը անկլայամայօր իտի: Հէր քէս անը կէօզէթլէմէքտէ իտի, Թիփի պիր չօճուղըն ուսուլիւլէ կիւլտիւյիւնիւ իշիթտի: Եօլէ իսէ պիր խաթա էթմիշ իտի: 'Աճէպա օլ խաթա նէ՞ վէ նէ՞-

բէտէ իտի։ Մր. Պրոզ միւլայիմ վէ թաթը պիր թարզ իլէ տէտի քի,

"Եդուարդ, փուսուլայը չաշըրմա, ֆազլա սայրա տիգգաթլէ պագ, մագսումը 'ալէյհ իլէ ֆազլա սայրնըն իլք ըազամլարընը ալ. օթուզ պիրտէ գալ տէֆ'ա տօգուզ վար, պունըն սանա եարտըմը տօ-գունա պիլիր։"

Էլիս Հոլպրուք սիյահ թախթանըն հէման պիր ատըմ էօթէսինտէ վէ Թիփին թամմ արգաանա տուրմագտա իտի։ Թիփ անըն "Եէտի," տէյիւ ֆը-ալըտատրղընը իշիթտի, վէ տօղրուսը ֆէվգէլ'ատէ հէրարէթէ կէլմիշ օլտըղընտան տիւշիւնմէյէ պէք-լէմէքսիզին օլ սայրը թութուպ 'ալէլ 'ահէլէ,

"Եէտի տէֆ'ա," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Օ զէման չօճուգլարընը գահ գահա իլէ կիւլտիւք-լէրինի իշիտէրէք քէմալը հիճապ վէ քէտէրինտէն նաշի թէպաշիրի եէրէ վուրտու վէ սա'աթ 12յի չալտը։

Շէրէֆէ նա"իլ օլամատը։

Թա'թիլտէն սոնկրա չօճուգլար Թիփին էթրա-ֆընա թօփլանտըլար։

Հովարտ Մինթըրն տօսթանէ պիր սուրէթէ տէտի քի, "Ֆէնա օլտու Թիփ, պիր տագիգա տա-հա սապր էթսէ իտին, մուվաֆֆագ օլուր իտին։"

Թիփ աթէշ քէսիլմիշ օլտըղը հալտէ ճէվապէն տէտի քի "Էլիս Հոլպրուք օլմասա իտի, մուվաֆ-ֆագ օլուր իտիմ. Էլիս ալչագ պիր խասիս տիր։"

Ուիլ Պէյլի "Թէհէ, նէ՞ էթտի Էլիս," տէտի։ Պու արատա Էլիս տախի տէօնիւլ կէօղլէրինի պէյլէր-տէրէք տարըլմըշ օլան Թիփէ փէրվասըզճասընա պագտը։

Digitized by Google

“Հիչ, նէ՞ էտէճէք, գաատէն պանա խանկըշ սէօյ-լէտի. իշթէ էթտիյի օ տըր վէ անը քէնտիսի տէ պիլիր:”

Թիփ պունը տէյէրէք անլէրտէն այրըլըպ օտա-տան տըշարը գաչտը:

Հովարտ Մինթըրըն չաշըա գալտը. քէնտինին էն սըգը տօսթը, վէ նամուսլը չօճուգլարըն իֆթի-խարը օլան Էլիս Հօլպրուքըն պէօյլէ պիր աչըգ-ըրգտա պուլունտըղընա ինանաճաղը կէլմէյօր իտի իսէտէ, Թիփին խալան սէօյլէտիյինէ ինանմագ-տախի կիւճ իտի: Ազըպէթ,

“Էլիս, Թիփ նէ՞ տէմէք իսթէյօր,” տէյիւ սօր-տու:

Էլիս պէպըրլէնէրէք ճէվապէն տէտի քի, “Էկէր մատամէնին քիւնհիւնէ վարմագ իսթէյօր իսէն, քէնտիսինէ սօրման իգթիզա էտէր: Զաննըմճա օ նէ տէմէք իսթէտիյինի սա՛իր հէր քէստէն էյի պի-լիր:”

Չօճուգլար տէրհալ էվլէրինէ կիթմէք իւզրէ պիրլիքտէ խօլա չըգտըլար. սըրասը տիւշտիւյիւ զէ-ման էզիյէթ վէրմէքտէն հիչ չէքինմէյէն Պօպ Թըր-նըր տօսթլարը իլէ պէրապէր Թիփին էթրաֆընը սարտը վէ տէրհալ սէօզէ պաշլայըպ տէտի քի,

“Ջէվալլը չօճուգ պէճէրէմէտի. վա՛հ, վահ, վահ, խազըգ պէ, չօճուղը աղլաթմայընըզ. եիրմի փարա վէրէյիմ տէ պիր զարպ ճէտվէլի ալ-սըն:”

Թիփ զարպ ճէտվէլինտէն հիչ մա՛լիւմաթը օլմա-յան օ կիպի պիր չօճուգտան պէօյլէ պիր սէօզ իշիթմէսի իւզէրինէ հիտտէթինին շիտտէթինտէն նա-շի ղազապլանմանըն պէօյիւք համագաթ օլտը-

Digitized by Google

ղընը ունուտարագ "Սուս օլ, քէս սէսինի," տէտի։

Պօպ Թըրնըը եինէ սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի, "Նէ՞ աճընանաճագ հալ. տէրսի օ գատար կիւզէլ հէձէ-լէտիքտէն, եիւզլէրինի օլ գատար թէմիզ եըյգա-տըգտան, վէ սաչլարընը կիւզէլճէ տարատըգտան ասնկրա . . . վա՜հ, վա՜հ աղլամա զէվալը չօճուգ։ աղլամա եիւզիւնիւ պօզարսըն, վա՜հ, զէվալը։"

Թիփ հիտտէթինտէն նաչի սափ սարը քէսիլմիշ օլտըղը հալտէ քէնտիսինէ էզիյէթ վէրէն Պօպ Թը-նըրա տէօնէրէք տէհշէթլի պիր սէս իլէ տէտի քի,

"Պօպ Թըրնըը, էկէր պիր տահա պէօյլէ պիր սէօզ սէօյլէր իսէն, սէնի եէրէ չարփարըմ, վէ տէօյէ տէօյէ ճանընը չըգարըրըմ հա, անկլա՞յօրմըսըն . . ."

Է՛յ Թիփ Լէվիս, սէնին չիտտէթի զազապընտա աղզընտան էօյլէ պիր սէօզ չըգարտըղընտան տօ-լայը Ալլահ սէնի 'աֆվ էյլէյէ։ Սա՞իր հէփ իսմէրտէն զիյատէ հիւրմէթ վէ բի'այէթ էթտիյինի իդրար էթ-տիյին միւպարէք իսմի պօշ եէրէ աղզընա ալտըղըն իշին Ալլահ սէնի 'աֆվ էյլէյէ։ Օլ քիւֆր աղզըն-տան չըգար չըգմազ, Թիփին 'ազլը պաշընա կէլտի, վէ իբի էլէրիյլէ եիւզէրինի էօրթտիւ վէ պիւթիւն գուվվէթիյլէ եօգուշ եօգարը գաչըպ չօճուգլարըն նազարընտան նիհան օլտու։

Հէփ չօճուգլար Թիփին քիւֆրիւնիւ իշիթտիլէր. զիրա Հովարտ, Էլիս, Ուիլ Պէյլի վէ սա՞իր ալթը եէտի չօճուգ անըն արտընտա տուրմագտա իտիլէր։

Էլիս Հօլպրուք տահա զիյատէ պէպրլէնէրէք տէտի քի, "Իշթէ օ գատար տէյիշիլմիշ վէ պանա օ գատար վա՜զ ու նասիհաթլար էթմէյէ չըգըշմագ-

տա օլան իմրէնտիյինիզ չօճուգ։ Թիփտէն կէրի իսէմ տէ ղազապլանտըղըմ զէման անըն կիպի քիւֆր էթտիյիմ հիչ օլմամըշ տըր։"

Օլ կիւն Թիփ իչիւն նէ՜ ֆէնա պիր կիւն իտի. Թիփ օլ կիւնիւ ասլա ունութմայաճագ տըր։ Օ պէհարիսթանտա տալ պուտագ սալմաղա պաշլամըշ օլան օլ պէօյիւք աղաճըն խանընա կիթտի։ Պիր թաշ իւզէրինէ օթուրարագ պիր տէֆ'ա տահա էլլէրիյլէ եիւզիւնիւ էօրթտիւ վէ 'էօմրիւնտէ ասլա կէօրմէմիշ իտիյի հիտտէթ վէ էլէմ ֆուրթունասընա թութուլտը։ Նասը՜լ, նասը՜լ օլմուշ տա աղզընտան էօյլէ պիր սէօզ չըգարմըշ իտի։

Տու'ա էթմէյի էօյրէնտիյինտէն պէրու օլ կիւնահտան գորգար իտի. ունուտարագ եինէ աղզընտան ֆէնա սէօզլէր չըգարաճաղընտան գորգմագտա օլտըղընտան, չօգտան պէրու տու'ա էտիպ քէմալ ը տիգգաթլէ տուտագլարընը կէօզէթմէքտէ իտի։

Լաքին եագըն զէմանլարտա հէր կէօնէ գորգույը քէնտիսինտէն պէր թարաֆ էթմիշ իտի. ուզուն միւտտէթտէն պէրու պիր տէֆ'ա պիլէ խաթայա տիւշմէմիշ օլտըղընտան արթըգ հիչ խաթայա տիւշմէյէճէյի զաննընա զահիպ օլմուշ իտի։

Քէնտիսինին էմին վէ գուվվէթլի տէյիւ զանն էթտիյի հալընտան օլ գատար միւֆթէխիր իտի քի, օլ կիւն Ալլահտան հիչ եարտըմ տիլէմէմիշ իտի. օլ կիւն քէնտի պիւթիւն վագթընը օլ գատար չէվգ ու հէրարէթլէ 'իլմ ի հիսապա վէրմիշ իտի քի գուվվէթ քէսպ էթմէք իւզրէ Քիթապ ը Մուգատտէսի օգումաղա հիչ ֆուրսաթ պուլամամըշ իտի։

Digitized by Google

'Աճա՞իպ տէյիլ. խայբր, ոտզրու

վիրտի. "Եա՛ Բապպ պէնի խբշմընլէ թա'զիր վէ զազապընլէ թէ"տիպ էթմէ։" Էվվէթ խթէտիյի իշ-թէ թամմ օ իտի։ Ալլահ անա զայէթլէ զազապլան-մըշ իտի — զազապլանմաղա տա հագգը վար իտի— իշթէ պու սէօզլէր թամմ քէնտիսինին հալընա ուշդուն իտի։ Պիւթիւն մէզմուրը օգուտը. անընն հէր սաթրրընընն քէնտի հալինէ ուշդուն օլտրդրնը կէօրտիւ, վէ 21 ինճի այէթի եա'նի "Եա Բապպ, պէնի թէրք էթմէ, եա Ալլահըմ պէնտէն ուզագ օլմա," քէլամընը օգուլունճա անը տէֆ'աթլէ թէք-ըրարլատը վէ 'ազբպէթ թէ"էսիւրինտէն նաշի կէօզ եաշը տէօքտիւյիւ հալտէ, տիզ իւզերինէ կէլիպ անը քէմալը թէվազու' իլէ թէքբար էյլէտի։

Պահարընն օլ գբսսա կիւնիւ կէչէրէք օրթալըդը գարանլըգ պաստը։ Թիւի 'ազբպէթ էվէ եէթիշմիշ, էրթէսի կիւն իշիւն օտաուն եարմըշ, էվտէ պուլա-պիլտիյի հէր իշի իճրա էթմիշ, վէ պա'տէհու վալի-սէսինին տիքիպ պիթիրմիշ օլտրդը էսվապլարը հա-զրը էլպիսէճի մաղազասընա կէօթիւրմիւշ, ֆագաթ մէքթէպին եանընտան կէչէրէք բասթ կէլէ մէքթէպ չակիրտլէրինտէն պիրինի կէօրմէմէք իշիւն տէյիրմէ-նին արգասընտան տօլաշմըշ իտի։ Պա'տէհու էվէ կէլիպ ագշամ թա'ամընը քէմալը սիւքիւնէթլէ եէ-սիքտէն ասնկրա, թավան արասը օլան օտասընա չէքիլտի։ Շիմտի էօյլէն վազթընտան զիյատէ բա-հաթ իտիյսէ տէ, գալպի հէնուզ միւքէտտէր իտի, վէ նէ վէ նասըլ էտէճէյինի պիլմէտիյինտէն էրթէ-սի կիւնտէն գօրդույօր իտի։ Կիւն փէնճէնպիհ իտի խսէ սէ, պու տէֆ'ա տուա'ա մէճլիսինէ կիթմէյէ նիյէթի եօգ իտի։ Կատար թիփէ պէրապէր կիտէ-

լիմ տէմիշ վէ կիթմէսի իչիւն անա ըէճա վէ մինէթ պիլէ էթմիշ իտիյսէտէ, օ, "Խայըր, խայըր, պու կէնճ օլմազ," տէյիւ ճէվապ վէրմիշ իտի։ Իլք պահար մէվսիմինէ մահսուս նէքինաք հավատա օլ պէօյիւք աղաճըն ալթընտա ուզուն վագթ օթուրմասընտան նաչի վիւճուտընըն հէր թարաֆը աղրըյըպ սըզ-լամազտա իտի։ Տու'ա մէճլիսինէ կիթմէսէնին սէպէպի պու օլտըղընա քէնտի քէնտինի գանտըր-մաղա չալըշտը իսէ տէ, կիթմէսինին ասըլ սէպէ-պի օլ ագչամ Մր. Պրոզըն վէ չիւպհէսիզ Մր. Հօլպրրուքըն եիւզիւնէ պազամայաճաղը իտի, զիրա թապի'աթըյլէ էլիս հէր չէյի փէտէրինէ նազլ էթմիշ օլմալը իտի։ Փէք եօրուլմըշ օլուպ պաշըյլէ վիւճուտընըն հէր թարաֆը աղրըմազտա իտի։ Քի-թապը Մուգատտէստէն պիր պապ օգուտըգտան սօնկրա ույուլաճագ իտի։ Հէման օլ կիւն գուվվէթ վէ թէսէլլի պուլմուշ օլտըղը 'այնի մէզմուրը սէչէ-ըէք անը աղրը աղրը վէ տիզգաթլէ օգուտըգտան սօնկրա տու'ա էթմէք իւղրէ տիզ չէօքտիւ. ֆա-գաթ տիզ չէօքիւնճէ անըն էօնիւնէ պաշգա պիր կիւճլիւք չըգտը։ 'Աճէպա նէ՞ էթմէսի վաճիպ իտի։ Քէնտի չախսը իչիւն տու'ա էթմէյէ պաշլայալըտան պէրու էլիս Հօլպրուք վէ Պօպ Թըրնըր իչիւն տա-խի տու'ա էթմիշ իտի իսէ տէ, պու կէճէ անլէրտէն հիչ պիրի իչիւն տու'ա էտէմէզ օլտըղընը հիսս էտիյօր իտի։ Օլ իքի չօճուգ անա զարար վէրմէյէ չալըշ-մըշ վէ մէրամլարընա նա՞իլ օլմուշլար իտի։ Քէնտի-սի անլէրէ զարար ու զիյան վէրմէք իսթէմէյօր, եախօտ էօյլէն վագթընտա արզուլամըշ օլտըղը կի-պի անլէրի պօղմաղա արզուլէմէյօր իտի իսէ տէ, չիմ-

Digitized by Google

ու անլէր իչիւն տու՛ա էթմէյէ իսթէքսիզ օլսրդը աչիքեար իտի։ Տիզ չէօքմիւշ օլսրդը եէրտէն գալ-գրպ դայէթ մահզուն վէ միւքէտտէր պիր սիմա իլէ, հէմ մասա հէմ տէ սանտալիյէ մազամընտա գուլ-լանտրդը սանտրզրն իւզէրինէ օթուրտը։ Նէ գա-տար չօգ տիւչիւնտիւ իսէ, օ զէման անլէր իչիւն տու՛ա էտէմէյէճէյինէ օլ գատար զիյատէ գանտը։ Ագրպէթ կիւճլիւքտէն գուրթուլմագ իչիւն խաթրընա պիր չարէ կէլտիյինի զանն էթտի։ Քէնտի քէնտինէ "Պէն դայէթլէ եօրդուն, սայքի խասթա օլսրդրմ-տան անճագ տու՛ա ի Բապպանիյի սէօյլէյիպ եա-թաղըմա կիրսէմ օլուր, ինթիմալ քի եարրն սա-պահլայրն տույդուլարրմ տէյիտիլիր. տէյիտիլէճէքլէ-րինէ սայքի հիչ չիւպհէմ եօգ տրը," տէյէրէք տիզ չէօքտիւ, վէ,

"Էյ սէմավթտա օլան փէտէրիմիզ" տէյէրէք եավաչ եավաչ վէ քէմալը հիւրմէթլէ տու՛ա ի Բապ-պանիյի սէօյլէմէյէ պաչլայրպ սրրա "Պիզէ սուչլը օլանլարա պաղրչլատրդրմրզ միսիլլիւ," քէլամընա կէլինճէ օրատա տուրտու։ Պու տու՛այը անկլար իտի. Կիրակի մէքթէպինտէ անրն մուխթէլիֆ գրամարրնա տա՞իր այրը այրը տէրս ալմըշ վէ հէր պիր զրամը իւզէրինէ թաֆսիլլի իղահաթ տինկլէ-միշ, վէ հէնուզ պիր կիրակի էվվէլ քէնտիսինին սէօյլէյէմէտիյի իչպու 'իպարէ Կիրակի մէքթէպին-տէ սու՞ալ ճէվապ մատտէսի օրմուշ իտի։ Թիփ պու կէճէ մէզքիւր 'իպարէյի սէօյլէյէմէյօր իտի. Էլիս իլէ Պօպլն սուչլարրնը 'աֆվ էթմէմիշ իտիյի ափ աչիքեար իտի։ Պիր տահա այաղա գալգրպ տիւ-չիւնմէք իւզրէ եաթաղրնրն իւզէրինէ օթուրտը։

Digitized by Google

Պունտան էվվէլ պու գատար սրգրլտրը հիչ օլ-
մամըշ իտի։ Նէ՞ էթմէլի։ Ա՛ճէպա հիչ տու՛ա է-
տէ՞մէյէճէք մի։ Մր. Հօլպրուք քէնտիսինէ «Կէր
չէքտէն արզուլամատրը՞ն պիր չէյի Ալլահտան
տիլէմէք անը իսթիհզա էթմէք տիր» տէմիշ իտի,
վէ քէնտիսինին օլ տուլդուլարը իլէ «Պիզէ սուչը
օլանլարա պաղրչլատրը՞ղրմրզ միսիլլիւ» սէօզիւնիւ
սէօյլէմէք պաչգա պիր չէյ տէյիլ, անճագ Ալլահը
զէվզլէնմէք իտի։ Պէօյլէ հիսս էթմէսի ճա՞իզ օլ-
մատրը՞ղնտան հիսսիյաթը տէյիշիլմէլի, ֆագաթ
նէ՞ վէճհէլէ տիյիշիլէ պիլիր։ Ափանտրզ «Օֆ» ան-
յէրէք եինէ տիզ չէօքտիւ, սէօյլէյէ պիլէճէք պիր
չէյ պուլմուշ իտի. «Է՛յ Ցիսուս, պանա էօյլէ պիր
ռուհ իհսան էյլէ քի Պօպ վէ Էլիս իչիւն տու՛ա էթ-
մէյէ մուգթէտիր օլայրմ. պանա էօյլէ պիր գալպ
իհսան էյլէ քի անլէրին կէրչէքտէն խրիսթիյան օլ-
մալարը՞նը տիւն կէճէքի գատար քէմալը չէվգ ու հէ-
բարէթլէ արզուլայա պիլէյիմ։ Պանա եարտրմ էյլէ
քի ճան ու կէօնիւլտէն անլէրին սուչլարը՞նը պաղրչ-
լայայրմ։» Պա՛տէհու թավան արասը՞նտա քէմալը
սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրմէյէ պաչլատը. Թիփ հալա
տիզ իւզէրինտէ օլարագ տէրուսինտէ պուլունան
նափաք ռուհ իլէ օղրաչմագտա իտի քի 'ագրպէթ
անա ղալիպ կէլտի, զիրա պիրազ սօնկրա «Եա Բաղպ
Ցիսուս, անլէրին իքիսինին տախի սուչլարը՞նը պա-
ղրչլարրմ,» տէտիքտէն սօնկրա «Պիզէ սուչը օլան-
լարա պաղրչլատրը՞ղրմրզ միսիլլիւ պիզիմ սուչլարը-
մրը՞ղ պիզէ պաղրչլա» տէյէրէք տու՛ասը՞նա խիթամ
վէրտի։ Պա՛տէհու եարթրզ բահաթլանմագ իւզրէ օ-
տատա տէօնիւպ տօլաչտրը՞ղը սրրատա «Ալլահը՞ն հէր

Digitized by Google

ազլուան 'ալի օլան սէլամէթի" կէլիպ անընն գալպի-նի սօլաուրտը։ Պիրազ սօնկրա պաշգա պիր միւշ-քիլէ օղրամըշ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի, զիրա չիզ-մէսինին պիր թէքի էլինտէ, տիկէր թէքի այաղընա օլտըղը հալտէ օթուրտըղը մահալտէ օթուրա գալտը. լաքին ազու միւշքիլ չափուք հալ օլուն-աս. չիզմէնին թէքինի թէքրար 'ամէլէ իլէ կիյտի սօնկրա սէթրիսինի ալըպ կիյտի, վէ չափգասընը գափարագ աշաղա սէյիրթտի։

Պաշընը մաթալխ գափուսընտան իշէրի սօգա-րագ "Կատար, 'ազըպէթ իշթէ կիտէյորըմ, սէյիրթ," ատէտի։

Կատար սէվինճ իլէ քէնտի չափգասը իլէ չալընը ալմազա կիթտի։

Ֆագաթ թիփ օլ ազշամ առա՛ մէճլիսինտէ աղ-զընը հիչ աչմատը. հիճապընտան եէրէ էյիլմիշ օ-լարագ կէօզլէրինի եօգարը գալտըրամայօր իտի. կէօզլէրինի չէվիրիպ տէ Հովարտ Մինթըրն, Ուիլ Պէյլի վէ սա՛իր մէքթէպ չօճուգլարընընն օթուր-մագտա օլտըղը գանափէյէ ասլա պագմատը, վէ օլ գրսաա սա՛աթ պիթինճէ Մր. Հօլպրուքըն կէօզիւ-նէ կէօրիւնմէմէք եախօտ անընն սէսինի իշիթմէմէք իւզրէ 'ամէլէ իլէ պիր թարաֆա սեվիշտի իսէ տէ, սօնկրա իշպու ճէհտինտէ մուվաֆֆագ օլմամասը քէնտիսի իշիւն խայրը օլտու։ Սալօնընն ըշը-ղընտան գարանլըգ պիր քէօշէյէ չէքիլիպ տէ Կատա-րա պիր տագիգա գատար պէքլէր պէքլէմէզ, Մր. Հօլպրուքըն էլլէրինի քէնտի օմուզլարը իւզէրինտէ հիտա էյլէտի, վէ անընն սաքին վէ չիրին սէսինի ի-չիթտի։

"Եդուարդ, պու ազչամ մատամ Հօլպրուքըն կատար իլէ պիրազ իշի վար, սէնինլէ պէրապէր կէլէյիմ մի։" Թիփ պաշդա պիր չարէ կէօրէմէյէ-րէք անըն եանը սըրա կիթթիյի էմնատա Մր. Հօլ-պրուք տէտի քի "Գու էօյլէնտէն ասնկրա սէնի մէքթէպատ կէօրմէտիմ. սէպէպի նէ՞ իտի։"

"Գատուելի, սէպէպինի պու էօյլէն էլիս ատնա տէ՞մէտի մի։"

"Էլիս պանա հիչ պիր չէյ տէմէտի։ Փիւչիւք չօ-ճուգլարըն պիրինտէն ատընատագ պիր չէյ իշիթտիմ. պանա պիր տէյէճէյին վա՞ր մը։"

"Խայըր, պատուելի եօգ տըր, հէփիսի տահի տիր։ Ղայէթլէ ղազապլանըպ հիտտէթլի սէօզլէր սէօյլէտիմ։ Էվվէթ, ֆէնա սէօզլէր տէ սէօյլէտիմ։

Գու սէօզլէրի սէօյլէտիյի սըրատա Թիփին սէտի պօղուլըպ իշիտիլմէզ օլտու. Մր. Հօլպրուք տախի սաքիթ վէ մուքէտտէր իտի իսէ տէ 'ազըպէթ տէտի քի,

"Նէ՞ օ Եդուարդ, եինէ էսքի խուլյնա՞մը տէօնիւ-յօրսըն։"

Մր. Հօլպրուք Թիփին վէրտիյի չափուք վէ սատէ ճէվապա պէքլէտիյի սըրատա եիւրէյինին օյնայըպ սըզլամասընը մէզքիւր վազթտան խայը սէնէլէր ասնկրա հիչ խաթրընտան չըզարամազ իտի։

"Խայըր, էֆէնտիմ, Ալլահ պէնի օլ վէճհլէ հա-ըէքթ էթմէյէ պրագմայատաղ տըր։"

Օ զէման Մր. Հօլպրուք սէվինճինտէն սէօզ սէօյ-լէմէյէ գատիր օլմատըղընտան պիրազ սիւքիւթ տուրտու, վէ իշպու տօլանպաճ եօլտան անը սէլամէթ-լէ չըգարըպ տօղրու եօլա գլաղուզլատըղը իշիւն Ալ-

լահա համա ու սէնա էյլէտի, վէ թաթը պիր թարզէ,

"Թիփ, Ալլահ թարաֆընտան 'աֆվա նա՞իլ օլ-մըղընը հիսս էտի՞յորմըսըն" տէյիւ սորտու։

"Էվվէթ, էֆէնտիմ։" Թիփ օլ ազչամ ուզուն ուզատիյէ ճէվապ վէրմէյէ մուզթէտիր տէյիլ իսի։

"Գու ազչամ տու՛ա մէճլիսի էնտասընտա նի՞չիւն էօյլէ սիւքիւթ տուրտըն։"

Թիփ իշպու սու՞ալա ուսուլ իլէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Գու կիւնքի վազը՛այը խաթրըմա կէ-թիրէրէք, սիզին, Մր. Գրոզրն վէ չօճուգլարըն հուզուրընտա սէօզ սէօյլէմէյէ ութանտըղըմտան։"

"Ալլահտան ութանտըղընտան զիյատէ պիզտէն մի ութանտըն։"

"Էվվէթ էֆէնտիմ, զիրա Ալլահ պէնիմ հալըմը քեամիլէն պիլիր. նէ զատար մութէ"էսսիֆ օլտըղը-մը, քէնտիսինին պէնի 'աֆվ էյլէմիշ իտիյինի վէ պունտան պէօյլէ պանա եարտըմ էյլէյճէյինի պի-լիր իտիյսէտէ, սիզին պունլարտան խապէրինիզ եօգ իսի։"

Մր. Հօլպրուք եինէ մէմնուն օլտու վէ 'ազըպէթ,

"Եարըն նէ՞ եափաճազըն, Եդուարդ," տէյիւ սորտու։

Թիփ պու տէֆ'ա փէք ուսուլ իլէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Պիլմէմ, նէ էտէճէյիմի պիլմէյորըմ։"

"Իտէճէյինի պիլսէն, էտի՞ր մի սին։"

"Շիւպհէսիզ, էթմէյէ չալըշըրըմ էֆէնտիմ։"

"Փէքի, պու կիւն Քրիստոսա 'իբադէթ մի, եօգ-սա հազարէ՛թ մի էյլէտին։"

Թիփ տահա ուսուլ իլէ վէ գօրգարագ ճէվապ վէ-րիպ տէտի քի,

Digitized by Google

"Անա հազարէթ էյլէտիմ։"

"Յէնին ճան ու կէօնիւլտէն թէվպէ ու իսթիղֆար էյլէտիյիմտէն չօճուգլարըն խապէրի վա՞ր մը։"

"Խայըր, էֆէնտիմ, ասլա խապէրլէրի եօգ տըր։"

"Ֆրխատոսըն չան ու 'իզզէթի իչիւն անլէրին աէ-նէին պու հալընտան խապէրտար օլմալարը լազըմ կէլտիյինի զանն էթմէ՞զ միսին։"

"Էօյլէ օլմալը։"

"Անլէրէ խապէր վէրմէք քիմի՞ն պօրճը տըր։"

Թիփ իչպու սու՛ալա տէրհալ ճէվապ վէրմէյիպ պիրազ պէքլէտիքտէն սօնկրա,

"Պատուհելի, անլէրին հէր պիրինէ այրը այրը նա՞սըլ խապէր վէրէ պիլիրիմ," տէյիւ սօրտու։

"Պազալըմ սէնին պու սու՛ալընա սէն քէնտին ճէվապ վէրէմէ՞զ միսին։ Սէնին իչպու մու՛ամէլէնտէն հէփ չօճուգլարըն խապէրտար օլաճագը իհթիմալ տէյի՞լ մի տիր։"

"Իհթիմալ տըր։"

"'Այնի զէմանտա հէփիսինին էօնիւնտէ սէօյլէմէզտէն, սէօյլէյէճէյինի անլէրին իչիթմէլէրի իհթիմա՞լ մը տըր։"

"Լաքին պատուհելի, էօյլէ էթսէմ, մէքթէպտէ հէփ չօճուգլարըն հուզուրընտա էթմէմ լազըմ կէլիր։"

"Հա՛յ, հա՛յ։"

"Ամմա եարըն սօն կիւն տիր, վէ իմթիհան վար։"

"Էլպէթթէ։"

Իչպու զըսսա սէօզ սանըրըմ Թիփին եիւրէյինէ իշլէտի, զիրա էփէյի վագթ սիւքիւթ գալտըգտան սօնկրա անճագ չու եօլտա ճէվապ վէրէ պիլտի։

"Պատուհելի, 'անճէպա էօյլէ էթմէնին նէ գատար

կիւճ օլտըղընը պիլի՞ր միսին ։"

"Եգուարդ, սէնին էօյլէ վագթընտաքի սէօզլէրինի իշիթմէք Խէլասքեարընա նէ գատար կիւճ իտիյինի պիլի՞ր միսին ։"

Մր. Հօլպրուք Թիփտէն այրըլաճաղը քէօշէյէ եէթիշինճէյէ գատար անըն պիր սէօզ սէօյլէտիյինի իշիթմէտի. օրատա Թիփ ղայէթ ուսուլ իլէ վէ մահզուն մահզուն "Կէճէլէր խայր օլսուն" տէտի ։

ՊԱՊ 19

"ՊԱՆԱ ՏՈՒ'Ա ԷԹՏԻՅԻՆՏԷ ԱՆԸ ՄԻՒՍԹԷՃԱՊ ԳԸԼԱՃԱՂԸՄ. ՄՈՒԶԱՅԱԳԱՏԱ ՊԷՆ ԱՆԸՆԼԷ ՊԷՐԱՊԷՐ ՕԼՈՒՊ, ԱՆԸ ԽԷԼԱՍ ԷՏԷՐԷՔ՝ ՄԻՒՇԷՐՐԷՖ ԳԸԼԱՃԱՂԸՄ ։"

Էրթէսի սապահլայըն մէքթէպտէ չօգ զիյարէթճիլէր եօգ իտի. տահա փէք էրքէն օլտըղընտան, անճագ միւմէյյիզլէր իլէ չօճուգլարընըն թէրագգըսընա մէրագլը օլան վալիտէլէր կէլմիշլէր իտի ։ Մր. Պրօղ չանը չալմաղա հազըրլանմագտա իտի ։ Պիր գաչ տագիգէ սօնկրա իլմի ճէպր իմթիհանը իճրա օլունաճագ իտի ։ Հօվարտ իլէ Էլիս եազը թաշը էլլէրինտէ օլտըղը վէ չանըն սէսինի իշիտիր իշիթմէզ եէրլէրինտէն սըչրամաղա հազըր պուլունտըգլարը հալտէ, պիրտէ Թիփ եէրինտէն գալգարագ տօստօղրու խօճանըն պուլունտըղը եէրէ կիթտի ։ Մր. Պրօղ շաշա գալտը. պու պիւսպիւթին ուսուլտան խարիճ պիր շէյ իտի. Ֆագաթ Թիփին սիմասընա պագընճա նիյէթինի թէպտիլ իլէ անը կէրի եէրինէ կէօնտէրմէտի, անճագ պաշընը էյիպ Թիփին 'աճէլէ իլէ քէնտինինին գուլաղընա սէօյլէտիյի

պիր գաչ սէօզիւ տինկլէտի․ օ զէման տահա զի-յատէ միւթէհայյիր օլարագ պիրազ թէրէտտիւտտէ գալտըգտան սօնկրա՝ տէտի քի "Ճօյլէնէ գատար պէքլէսէն տահա էյի օլմա՞զ մը, պէն չօճուգլարը պիր գաչ տագիգա տըշարըյա պիրագըրըմ։"

Թիփ պաշըընը սալլայարագ վէ հէրարէթլէ սէօյ-լէյէրէք, "Խայըր, էկէր էօյլէնէ գատար պէքլէյէճէք օլուր իսէմ, գօրգարըմ քի պու չէյի ասլա էթմէմ," տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Մր․ Պրոզ 'ազըպէթ տէտի քի "Փէքի։ Չօ-ճուգլար, արգատաշլարընըզտան պիրինին սիզէ սէօյլէյէճէք մուհիմմ պիր չէյի վար իմիշ․ իշիտէյիմ, պագալըմ նէ իմիշ։"

Պէրէքէթ վէրսին Թիփ ճէսուր պիր չօճուգ իտի․ հէր կիւն նէնի պիր ճէսարէթ տէրսի ալաճագ սու-րէթտէ 'էօմր կէչիրմիշ իտի։ Եօգսա օլ գատար քիմսէլէրին կէօզ տիքէրէք մէրագլէ քէնտիսինէ պագտըգլարընը կէօրիւնճէ ճէսարէթինին զա՛իլ օ-լաճազընտա շիւպհէ եօգ իտի։ Վագա'ա քէնտիսի-նին օ հալինտէ պիլէ խօճանըն մասասընտան տէօ-նիւպ տէ չօճուգլարըն իւզէրինէ պիր պագըշլա խիւզիւ սափ սարը քէսիլտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէ-րապէր սէօյլէտիյի զէմանլարտա տա՛իմա 'ատէթի օլտըղը իւզրէ սէօզիւնիւ չափուք սէօյլէյիպ պիթիր-տի։

"Սիզէ պէյան էթմէք իսթէրիմ քի տիւնքի հարէ-քէթիմտէն տօլայը թէ՛էսսիւֆ էտէրիմ։ Ջանըմըզա հէփինիզ տախի նէ էթտիյիմի պիլիր սինիզ։ Ղա-յէթլէ հիտտէթէ կէլտիմ, վէ ազըմտան հէյպէթլի պիր սէօզ չըգարտըմ։ Թէքրար օ կիպի պիր կի-

նահ իշլէյէնիմի զանն էթմէյօր իսիմ. ասղրուսը անտէն ասլայը չօղ աճընընրրմ։ Ֆագաթի չօճուզլարրն պէնիմ արթրզ Ցիսուսը սէվմէտիյիմի զանն էթմէլէրինի տէ իսթէմէմ, զիրա պէն Ցիսուսը սէվէրիմ. իսլահ օլմաղա թէքրար չալըշմագ իչիւն Օ թէքրար պանա եարտրմ էտէճէք տիր։"

Զօճուզլար Թիփին քէնտի սէօզիւնիւ պիթիրմէսի իւզէրինէ մէքթէպտէ հասըլ օլան սիւքիւնէթ կիպի պիր սիւքիւնէթ հիչ ասլա կէօրմէմիշլէր իսի։ Մր. Պրոզ Թիփ եէրինէ օթուրտրգաան սօնկրա էլիյէ եիւզիւնիւ էօրթէրէք պիրազ վագթ սիւքիւնէթին հիւքմ սիւրմէսինէ միւսա'ատէ էյլէտի, պա'տէհու ուսուլ վէ աղրը պաչըլըգէ ատտի քի,

"Զօճուզլար, սիզտէն հիչ պիրինիզին Ալլահըն ամֆվ էյլէտիյի գապահաթը զիքր էտէճէք գատար ալչագ օլմատըղընա զէրրէ գատար չիւպհէմ եօգ տրը։"

Պա'տէհու չան չալընրպ օլ կիւնէ մախսուս օլան իշէ պաչլանտը։ Թիփ եէրինէ օթուրրը օթուրմազ պաչընը մասաարընը իւզէրինէ տայայրպ մէզքիւր իմթիհան պիթինճէյէ գատար օ հալտէ գալտը։ Թիփ ատհշէթի պիր պուհրանը կէչիրմիշ իսի. քէնտիսի կիպի պիր չօճուղրն մէքթէպ չօճուզլարընրն հուզուրընատա տուրուպ անլէրէ խաթայա տիւշմիւշ խանյինի պէյան էթմէսի կիւճ պիր իշ իսի, վէ իշթէ օլ իշ օլմուշ պիթմիշ իսի, վէ էթմէյի չէյին ասղրու օլտրղընը ճան ու կէօնիւլտէն հիսա էտիյօր իսի։

Թիփին եանընատա օթուրմագտա օլան Պօղ Թրընը պիլէ եէրինտէ ուալը օթուրմագտա իսի, զիրա Թիփ գօլընը պիրտէն պիրէ մասանընը իւզէրինտէն գալտրրպ տա 'իմի հիսապ քիթապընը եէրէ տիւ-

Digitized by Google

չիւրիւնեմ է, Պօպ էյիլիպ քիթապը եէրտէն ալաը, վէ սեռուլ իլէ անը կէրի եէրինէ գօտու։ Պօպըն պաս միսիլլիւ պիր խրամէթաէ պուլունմասը 'ճա"իպ իսի։

Էօյլէն վազթը չօճուգլար մուհապպէթ վէ թաթ-ըլըզլէ Թիփին էթրաֆընա թօփլանտըլար։ Անլեր-աէն հիչ պիրի օլ սապահքի մուհիմմ վազը'այա սա"իր պիր սէօզ սէօյլէմէտի. հէփիսի տախի Թիփ իլէ տօսթանէ մու'ամէլէտէ պուլունտըլար։

Էլիա Հօլպրուք կէլիպ անլերէ գաթըլտը վէ աղրը պաշլըրգլէ, ֆագաթ սօղուգ պիր թարզտա սէտի քի,

"Տիւն պէնիմ սանա եանկլըշ սէօյլէտիյիմի խա-տի'ա էթմէքլէ դայէթ պէօյիւք խաթատա պու-լունտըղընը պիլսէն, զաննըմճա ֆէնա օլմազ. սա-նա՝ եանկլըշ եա տօղրու սէօյլէմէք հիչ խաթր ու խայալը մատան կէչմէտի։ Ֆագաթ սէնին էօյլէ զանն էթմէնին սէպէպինի պիլիրիմ։ Ֆէն օ զէման թամամ սէնին սրտընատա սուրմուշ օլարագ Մր. Գրազն լուղէթ քիթապընատա պիր լուղէթէ պագմագատ իքէն Մր. Պէյլի եանըմա կէլիպ, սէնին սընբֆըն-ատա գաչ չօճուգ օլտըղընը պանա սօրատու. պէն տա-խի 'եէտի' տէյիւ ճէվապ վէրտիմ։"

Թիփ պիրազ վազթ հայրան հայրան պագտըղ-տան սանկրա 'ագըղէթ "Տիւն նի՞չինա պէօյլէ սէօյ-լէմէտին" տէտի։

Էլիա սօղուգ պիր թարզտա ճէվապ վէրէրէք սէ-տի քի "Պանա ֆուրսաթ վէրմէտին քի . . պէնիմ ա-սէմ ալատաթմագ 'ատէթիմ օլմասըղը կիպի, սէմ ալատատրբրմ սէօզիւնիւ իչիթմէքտէն տախի սապ հազզ էթմէմ։"

Թիփ պիրազ սանկրա Էլիսին սէօզիւնիւն իք

զրամքնա ճէվոտ վէրէրէք տէտի քի, "Սահիմ, ֆուրսաթ վէրմէտիմ. պէն ղայէթլէ հիտտէթէ կէլմիշ օլարդրմատան ապաշգալար պիր սէօզ սէօյլէմէյէ վարդի պուլմազտան պիրտէն պիրէ պօշանտրմ, եօգսա օ միսիլլիւ պիր մուՀամէլէտէ պուլունմամըշ օլարդրնրդը անկլար իտիմ. խայրը, խայրը, պիլիրիմ քի սիզ էօյլէ պիր չէյ էթմէզ սինիզ։"

Պա՞տէհու Թիի, պրագրպ պիր Թարաֆա կիթտի. Էլիս իտէ, քէնտիսինին պիւսպիւթիւն խօր Թուրտրդը չօճուդրն տահա նէճիպ պիր Թավր կէօսթէրտիյինի վէ քէնտիսինտէն տահա զիյատէ 'ալի ճէնապանէ հարէքէթ էթտիյինի տիւշիւնտիւ։

Մէշղուլիյէթի չօգ օլան կիւն ագշամ օլմազտա իտի. սօն իմթիհան խիթամ պուլտու. չօճուդլար միւմէյիզլէրին բափօրթօսընը իշիթմէք վէ իշլէրինտէն հանկիլէրինին պիւսպիւթին խաթասըզ իմթիհան վէրէրէք իսմլէրինին Շէրէֆ Տէֆթէրինէ գայտ օլունմըշ իտիյինի պիլմէք մէրագրյլէ պէքլէտիքլէրինտէն նաչի պէօյիւք թէլաշ իչինտէ իտիլէր։ Զէվալը Թիի մահզուն իտի. տիւն սապահ իսմինին Շէրէֆ Տէֆթէրինէ կէչէճէյինէ զէրրէ գատար չիւպհէսի եօգ իտի. 'ալէլ խուսուս օ չէրէֆէ պիրինճի տէֆ'ա օլարագ նա՞իլ օլաճաղընտան Թիփին 'ինտինտէ իսմինին օլ տէֆթէրէ կէչմէսի տահա զիյատէ էհէմմիյէթլի իտի։ Շիմտիյէ տէյին փէք չօգ չալըշմըշ իտի իսէ տէ, հէփ էմէքլէրի հիչ օլմուշ, օ տա օն տէֆ'ա հալլ էթմիշ օլարդը պիր մէա՞էլէտէն տօլայը հիչ օլմուշ իտի։ Իշպու միլսահազա իւզէրինէ ուզուն պիր ահ չէքտի, վէ պիւթիւն գուվվէթինի թօփլայարագ բափօրթը տինկլէմէյէ հազըրլանտը։

Մր. Գրոզ զաթէն բափօրթըն օգունմասընը բէճա էթմիշ օլուպ Պատ. Հօլպրուք միւմէյեիզէրին բէ՞ի-սի սըգէթիյլէ այաղա գալգաը իսէ տէ, բափօրթը օգուլյաճագ եէրտէ տէտի քի,

"Մր. Գրոզ, էկէր վազթ վար իսէ, չակիրալէրէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիմ։ Զօճուգլար, սիզին հէփինիզ տախի տիւն Եդուարդ Լէվիսին իմթիհանընը տինկլէմէքտէ իտինիզ, վէ զանընմճա անընն նէ գատար չալըշմըշ օլտըղընը սիզ պէնտէն տահա էյի պիլիր սինիզ։ Զանընմճա տիւն անը էյիճէ կէօզէթլէմիշ օլանլար ափ աշիքեար կէօրտիւլէր քի էկէր թէլաշա տիւշմէմիշ օլսա իտի, օլ սու՞ալը հալլ էտէ պիլիր իտի։ Մր. Գրոզ, պիր մէս՞էլէյէ տա՞իր չօճուգլարընն ըէյինի անկլամամա միւսա՛ատէ էտէ՞ր մի սինիզ։"

Մր. Գրոզ պունա ճան ու կէօնիւլտէն բաղի օլտըղընտան Պատուեալի սէօզիւնէ տէվամէ տէտի քի,

"Փէքի, պէն իսթէրիմ քի Եդուարդ Լէվիսին սիյահ թախթանընն էօնիւնէ ղմդէ կէլմէսինի վէ 'այնի սու՞ալը հալլ էթմէսինի, վէ անը հալլ էտէ պիլտիյի թազտիրտէ տիւն պէհէմէհալ գազանաճաղը չէրէֆէ եինէ նա՞իլ օլմասընը արզուլյան հէր պիր չօճուգ այաղա գալգաընն։"

Իպթիտա Էլիս Հօլպրուք սըչրայըպ այաղա գալգաը, վէ հէփ չակիրալէր անընն էօնէյինէ ույտուլար. եալընըզ Թիփ եանագլարը աթէշ կիպի եանտըղը հալտէ եէրինտէ օթուրա գալտը։

Մր. Հօլպրուք "Ափէրին սիզէ, չիմտի անճագ խօճանընզին ըիզասընը ալմագլըղըմ լազըմ տըր," տէտի։

Մր. Գրոզ քէնտի ըիզասընը վէրմիշ օլտըղընա

պիր 'ալամէթ օլմագ իւզրէ սանտալիյէսինի սիյահ թախթանըն էօնիւնէ չէվիրիպ էլինէ պիր 'իլմ ի հիսապ ալտը։ "Իլէրի կէլ, Եդուարդ, սու"ալը օգուլյայըմ, հանկիսի իտի։"

"Էլի պիրինճի սահիֆէտէ օթուզ տօգուզընճը սու"ալ։"

Թիփ սիյահ թախթանըն էօնիւնէ կէլիպ տուրմըշ իտի։ Զօճուգլար անը նէ գատար տիգգաթլէ կէօզէթլէյօրլար իտի, խօճանըն եիւրէյի նա՛սըլ անըն իչիւն թիթրէյօր իտի. անըն մուվաֆֆագ օլմասընը նէ՛ գատար չօգ արզուլէյօր իտի։ Թիփ սու"ալը չափուք վէ ճէտուրմանէ պիր սուրէթտէ հալա էթմէքտէ իտի, անըն էլի տիթրէմէտի. թէպաչիր, փարմագլար, վէ պէյն քէնտիլէրին հիսսէլէրինէ տիւչէն իչի կիւզէճճէ կէօրտիւլէր։ Ինթէ թախթանըն իւզէրինտէ սա"իր բագամլար իչինտէ օթուզ պիրտէ գաչ տէֆ'ա տօգուզ վար տը՝ մէսէլէսի եինէ կէօրիւնտիւ վէ խարիճի գըսմէթ սըրասընա ֆ-ը բագամը գօնուլտու։ Թիփ սա"իր բագամլարը տախի եազարագ էլինի թախթանըն իւզէրինտէ պիր գաչ քէրրէ էօթէ պէրի կէօթիւրիւպ կէթիրտիքտէն սոնկրա պագի գալան 17 բագամընըն ալթընա պիր չըզկը չէքէրէք թէպաչիրի եէրէ աթտը, սաչլարընը ալնընըն իւզէրինտէն պիր թարաֆա սըղատը վէ կիտիպ եէրինէ օթուրտու։ Զօճուգլար արթըգ եէրլէրինտէ բահաթ տուրամատըլար. իպթիտա խաֆիֆ պիր այագ թափըրտըսը իչիտիլտի, սոնկրա սիւքիւթ օլունուգ տէյիւ պիր սէտա կէլմէտիյինի կէօրէրէք հէպ չօճուգլար պիրտէն պէօյիւք պիր ալգըշ սէտասը չըգարտըլար։ Ֆագաթ Մր.

Digitized by Google

Հօլպրուք թէքրար այաղա գալգընճա չօճուզլար բափօրթ օգունաճաղընը պիլտիքլէրինտէն տէրհալ սիւքիւթ օլարլար։

Մու'ախխարէն Էլիս 'ամէլէ իլէ օտատան տըշարը չրգմագտա իքէն Մր. Հօլպրուք էլինի մուհապէթ-լէ անընն օմուզլարը իւզէրինէ գօյարագ տէտի քի, «Էվլատըմ, Եդուարդըն տինատարլըղընա տա՞իր պու ագշամ էֆքեարընն նէ՞ տիր։»

Էլիս 'ամէլէթէն «Ջանընմճա խալիս տիր, պա-պա. իսթէրսէն պէնի մա'զուր թութ, պապա, Հա-վարտ կիթմէզտէն պիրազ անընլէ կէօրիւշմէք իս-թէրիմ,» տէյիւ ճէվապ վէրտիքտէն սոնկրա փէտէ-րինին հասրէթքէշ նազարընտան գաչրպ պիր թա-բաֆա կիթտի։

Թիփ իսէ, իմթիհանտան պիր գաչ կիւն սոնկրա նէշր էտիլմիշ պիր ղազէթայը էօտիւնճ ալրզ իմ-թիհան բափօրթընը օգուտը, վէ կէօզիւնէ չու 'ի-պարէ իլիշտի. «Վէ հէփ չակիրտլէրտէն պէյքի հիչ պիրի Եդուարդ Լէվիս գատար չափուք եախտա 'ամաի՞պ սուրէթտէ թէրազդը էթմէմիշ տիր։»

Պա'տէհու մէրազ իլէ տիկէր սիւթունա կէչտի քի օրատա չու վէճհլէ հազրլմըշ իտի.

"Ինթասրզ իմթիհան վէրէն չօճուզլարընն ա. բ. գ. սըրասըյլէ տիզիլմիշ շէրէֆ տէֆթէրի

ԵԴՈՒԱՐԴ ԼԷՎԻՍ

ԷԼԻՍ ՀՕԼՊՐՈՒՔ

ՀԱՐՎԷ ՃԻՆԻՆԿՍ

ՈՒԻԼ ՊԷՃԼԻ"

Digitized by Google

ՊԱՊ 20

«ԱՆԼԷՐԻ ԳԻԼՄԷՏԻՓԼԷՐԻ ԹԱՐԻԳԼԷՐՏԷՆ ԿԷՕԹԻՐԷՃԷՑԻՄ։»

Մր. Մինթըրն իմթիհանտան պիր գաչ կիւն սոնկրա մաղազասընդն գափուսընտան, «Հէյ, պանա պագ, Թիփ, սէնինկէ պիրազ կէօրիւշմէք իսթէրիմ,» տէյիւ չաղըրտը։

Թիփ սէփէթի օմուզընտան էնտիրիպ մաղազայա կիթտի։ Թիփ Մր. Տիւինին իշինի թութմագտա օլուպ, անդն միւշթէրիլէրինէ կէօթիւրտիւյիւ էթին հէր պիր փարչասը, անա Լաթինճէ 'իլմի սարֆ վէ լուղէթ քիթապը կիպի կէօրինմէքտէ իտի, զիրա պու եօլ իլէ գաղանտըղը փարա իլէ օլ իքի քիթապը էլէ կէչիրէճէք իտի։

Թիփ տէտի քի «Պէնիմ 'ամէլէ իշիմ վար, էֆէնամիմ, սէփէթին իշինտէ սիզին էվէ կէօթիւրիւլէճէք էթ վար, վէ զանընմճա էվտէ էթ կէօզլէյօրլար։»

Մր. Մինթըրն ճէվապէն տէտի քի, «Սէն կէօթիւրիւնճէյէ գատար պէքլէմէլի տիրլէր. ֆագաթ պէն պաշգալարընն իշինէ ասլա մանի' օլմագ իսթէմէմ։ Շիմտի մէքթէպ գափալը տըր, նէ՞ իշ էտէճէքսին։»

«Իշ մի՞, մէքթէպ եէնիտէն աչըլընճայա գատար նէ իշ պուլուրսամ անը էտէճէյիմ։»

«Տէմէք քի մէքթէպէ տէվամ էտէճէքսին, տէ՞յիլ մի։ Պապան խասթա օլտըղընտան ֆամիլեանը-զա եարտըմ էտէ պիլմէն իշիւն իհթիմալ քի թէմէլլի պիր իշ արտրսընն տէյիւ զանն էտիյօր իտիմ։ Գիլիր սին, գըշ եազլաշըյօր, օ զէման չօգ մասրաֆ

օլուր։»

Մր. Մինթըրնըն ֆիքրի աչիքեար իտի, «Պանա գալա, պէօյլէ էթմէք վաճիզ տիր,» տէմէք իա-թէտիյի պէսպէլի իտի։

Թիփի մահղուն պիր սիմա իլէ տէտի քի, «Պանա իշ եօգ տըր, պու չէհիրտէ պանա միւնասիպ թէ-մէլլի պիր իշ պուլունա պիլէճէք պիր մահալ պիլ-մէմ, հաթթա պուլունաս պիլէ, պէն չիմտի օգու-մըզ պիր ատէմ օլմաղա չալըշըյորըմ։»

Մր. Մինթըրն պունա ճէվապէն տէտի քի «Պի-րատէրիմ Ա. նամ չէհիրտէն պուրայա կէլմիշ տիր. քէնտիսի թաճիր վէ պէօյիւք պիր մաղազա սահի-պի օլորղընտան էլի ալթընտա պիր չօգ ատէմլերի վար տըր։ Եանընտա պուլունան չօճուգլարտան պիրի կէչէնլէրտէ անըն չօգ ճանընը սրգմըզ. պու չօճուգ էվէ չըգըն կէօթիւրիւրքէն եօլտա չըգընլարը աչար վէ իչինտէ պուլունան նէսնէլէրի չալար ի-միշ։ Տիւն կէճէ պիրատէրիմ պանա խիթապէն 'Ի-կէր սէն պանա քեամիլէն էմնիյէթլի օլտըղընա քէ-ֆիլ օլա պիլէճէյին պիր չօճուգ կէօսթէրիր իսէն, անը եանընմա ալմաղա, եօլ մասրաֆընը վէ էյի իւճրէթ վէրմէյէ հազըրըմ,' տէտի։ Պէն անիտէ սիզ խաթրըմա կէլտիյինիզտէն, պիրատէրիմէ, սէնին քէնտինին իչինէ փէք էյի եարայաճաղընը, վէ ա-ատագաթընա հիչ տէյէճէք օլմատըղընը պէյան էյլէ-սիմ, պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր էկէր սէն մէքթէպէ միւտավէմէթ էտէճէք իսէն, օ իշ սանա օլմազ։»

Մր. Մինթըրն, էվվէլքի կէճէ պիրատէրի իլէ թա կէճէ եարըսընա գատար գօնուշմուշ օլարագ, անա Թիփին պաչընտան կէչէն հէփ վագը'ալարը, իպթի-

Digitized by Google

տա նէ կիպի պիր չօճուգ օլտըղընը, վէ սօնկրա նասըլ Թէպտիլ օլտըղընը, վէ ախլագ ու Թապի՛աԹընըն խըլահընա նէ տէրէճէ ղայրէԹլէ չալըշտըղընը, տէրսլէրինտէ իմԹիհան օլունուպ տա մուվաֆֆագ օլամամասընը, խաԹայա տիւշիւպ տէ սօնկրա խաԹասընը 'ալէնէն իգրար էԹմէսինի, էԹրաֆըյլէ նազլ ու հիքեայէ էԹմիշ իտիյինի, վէ պիրատէրինին հէփ պու չէյլէրի նէ գատար խահիշլէ տինկլէտիյինի վէ քէնտիսի սէօզիւնիւ պիԹիրինճէ պիրատէրինին, «Պու միւսիլլիւ պիր չօճուգ եարտըմա լայըգ տըր, վէ պէն անա եարտըմ էԹմէյէ հազըր իմ,» տէտիյինի Թիփէ պէյան էԹմէտի։

Լաքին Մր. ՄինԹըրըն սէօզիւնիւ պիԹիրինճէ Թիփ սէվինճինտէն գըզարարագ սէփէԹի գալտըրմագ իւզրէ եէրէ էյիլտի, զիրա օ կիպի պիր չօճուգ իչիւն քէնտիսինին «սատագաԹընա հիչ տէյէճէք եօգ տըր» սէօզիւնիւ իշիԹմէք պէօյլէ չէրէֆ իտի։

Թիփ գաԹ'ի սուրէԹտէ «Էվվէթ, մէքԹէպտէ տէվամ էտէճէյիմ. անա հիչ շիւպհէ եօգ տըր, պուճիւմլէ իլէ պէրապէր սիզտէն մէմնունըմ,» տէտի։

Տըշարը չըգտը իսէ տէ, սօգագլարը կէզիպ տօլաշարագ հէր նէրէյէ կիԹտի իսէ, պիւԹիւն վագըԹտա Մր. ՄինԹըրընըն սէօզլէրի անըն գուլագլարընտա չընլամագտա իտի։ ՂայէԹլէ ֆագիր օլտըգլարընտան տօղրուսը Թամամ իչէ պաշլայաճագ ձօգնը իտի. վագա'ա չիմտի վալիտէսի էվէ պագմագտա իտի իսէ տէ, զէվալլը գատըն գօճասը իլէ չօլուգ չօճուգլարընը աճըգտան գուրԹարմագ իչիւն, ղայէԹ սըգը չալըշմագտա վէ կէճէլէրի կէճ վագԹա գատար օԹուրարագ տիքիշ տիքմէյէ մէճպուր օլ-

Digitized by Google

մագտա իտի ։ Թիփ զաթէն պու մէս"ելէ իւզէրի-նէ տիւշիւնմիւշ իտիյ սէ տէ, օլ չէհրաէ քէնտի-սի իչիւն իշ պուլմագ գօլայ օլմատըղը միւլահա-զասըյլէ միւթէսէլլի օլմուշ իտի ։ Տօղրուսը օլ չէ-հիրաէ քէնտիսի իչիւն տէրսլէրիյլէ մէշղուլ օլմա-տըղը վագթլարտա պուլա պիլտիյի ուֆագ թէֆէք իշլէրտէն պաշգա իշ խօգ իտի ։ Ցագաթ պու կիւն էօյլէ պիր թէսէլլիյէ նա"իլ օլամատը ։ Թէմէլլի վէ ա՛լա պիր իշ պուլմաղա վէ իհթիմալ քի եավաշ եա-վաշ գանա՛աթ պախշ իւճրէթ ալմաղա ա՛լա պիր ֆուրսաթ վար իտի ։ Մէսրուր օլամամասընըն սէպէ-պի նէ՞ իտի ։

Քէնտի նէֆսինի Քրիստոսա թէսլիմ էթտիյի կիւնտէն պէրու թահսիլ ի 'իլմ ու քէմալ էթմէք վէ 'ալէլ խուսուս պիր վա՛իզ օլմագ իչիւն գալպինտէ պիր 'աշգ ու հէվէս հասըլ օլմուշ իտի ։ Անըն իւմիտ չէօ՛լէլէրի սէօնիւք վէ զա՛իֆ պիր հալտէ իտիյ սէ-լէր տէ, էմէլ վէ արզուսը կիւնտէն կիւնէ շիտտէթ քէսպ էթմիշ օլտըղընտան շիմտի մէքթէպէ միւտա-վէմէթտէն վազ կէչէճէյի միւհթէմիլ կէօրիւնմէյօր իտի ։ Օ քէնտի քէնտինէ տէտի քի "Օլմազ, քիթապ-լարըն լէզզէթինի եէնի եէնի ալմաղա վէ մուվաֆ-ֆագ օլմաղա պաշլատըղըմ պու կիպի պիր զէման-տա մագսէտիմտէն վազ կէչմէք պէնիմ իչիւն միւմ-քինսիզ տիր ։" Մր. Պրոզ քէնտիսինի չալըշմաղա թէշվիգ էյլէմիշ իտի . էկէր անըն իխթար ու նա-սիհաթը մուճէպինճէ հարէքէթ էթմէսէ, անըն իւ-միտինի պօշա չըգարմըշ օլուր իտի ։ "Խայըր, օլա-մազ" տէր, վէ մէս"էլէյի պիթմիշ 'ատտ էտէր իտի . պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր վալիտէսինին կէճէ կիւն-

տիւզ չայրշմագտաս օլտրդը հալտէ քէնտիսինին՝ քի անքն պիրիմիք օղլու իտի, անա եարտըմ էթմէտիկ տախի խաթրընա կէլիր իտի։ Ինչթէ փէտէրի կիւնտէն կիւնէ զա՛ինֆլէնմէքտէ վէ հէր կէճէ կիթտիքճէ զիյատէ էօքսիւրմէքտէ իտի, զաթէն չօգտան պէրու փէտէրինին օլ էօքսիւրիւքտէն գուրթուլմասընը միւմքինսիզ օլտրդընը անկլամըշլար իտի։ Ինչթէ մէքթէպէ կիթմէսի լազըմ օլան Կատար կիտէմէյօր իտի, զիրա վալիտէսի Կատարընը էտէ պիլէճէյի էն ճիւզ՚ի խրտմէթէ պիլէ միւհթաճ իտի։ Պու մէ՚էլէ իւղերինէ տիւշինէրէք եարը միւթէհայեիր պիր հալէ կէլտի, վէ Մր. Մինթըրնա, անքն պիրատերինէ, Ա. . . չէհրինտէ վագը՝ մաղազայա, վէ սա՚իր քիմսելերին չրգընլարընը աչրպ իչլերինտէն եշեա չալան չօճուղա հրսրլանմաղա պաչլատը. ինչթէ պունլարընը հէփիսի քէնտիսինի թա՚լիմ ու թէրպիյէտէն մահրում էթմէյէ չալըշրյօրլար իտի։ Քէնտի քէնտինէ պէլքի օն տէֆ՚ա արթրգ մէ՚էլէ գապիանմըշ տըր տէր իտի իսէտ տէ, օլ գատար տէֆ՚ա անը թա իպթիտասընտան սօնունա գատար ինճէտէն ինճէ նազարը ի՚թիպարէ ալըր իտի։ Էթէ կէօթիւրիւլէճէյի եէրէ կէօթիւրիւպ թէլիմ էթտիքտէն սօնկրա, 'ազըպէթ էվէ կիթտի իսէ տէ, էվէ կիթմէսի անքն մէրազընը տէֆ՚ էթմէտի։ Վազա՚ա էվ էվվելքի կիպի մուրտար վէ նիզամըզ հալտէ տէյիլ իտի. Կատար իլք ճէհտինտէ մուվաֆֆազ օլմուշ օլուպ, մատտէլերին կիրմիշ օլտրդը եէնի չէքլ ու հէյ՚էթտէն օլ գատար խօշլանտը քի արթրգ անլերի տա՚իմա օլ հալտէ ազալամազ իչին էլինտէն կէլէն հիչ պիր ղայրէթի տիրիղ էթմէտի. պու սէպէպ-

տէն էվլին իտարէսի խայըրճա իսլահ օլունտու վէ իշպու թէպէտտիւլտէն կէրէք Կատար կէրէք վալիտէսի ղայէթլէ խօշնուտըլար. եհնէտէ կէրչի օտա թէմիզ իտի իսէտէ, իչին տէ ինսանըն րահաթ վէ սա՛ատէթինէ եարայան փէք աղ էշեա պուլունտըղընտան ղայէթ հազիր պիր հալտէ իտի. Թիֆ պու խուսուսը էվվէլա հիսս էթմէմիշ իտի իսէ տէ, պու կիւն կէօզիւնիւ տէօլթ աչարագ պունը կէօրտիւ. Իշթէ պու սէպէպլէ մէպնի իտի քի էվէ կիթմէսիյլէ, սըզընթըլը միւլահազալարը քէնտիսինտէն տէֆ՛ օլմատը. Օտուն եարտը վէ գույուտան սու չէքտի վէ կիթտիքճէ եիւզիւ թէլաշըը պիր հէյ՚էթ ալտը. Ազըպէթ, ագշամ թա՛ամընտան սօնկրա, էտէ պիրտիյի հէփ իշի եափըպ պիթիրինճէ պիր ահ չէքէրէք րահաթ նէֆէս ալմաղա պաշլատը. Ատէմին աիւշիւնէճէք վագըթ պուլմասը ղայէթլէ խօշ տըր. Իշթէ Թիֆ քէնտի հազիր օտասընա չըգըպ իւչ կիւն օրատան տըշարը չըգմայաճագ իտի, խայըր շու մէ՚՚էլէյի գաթ՚ի սուրէթտէ հալլ էթմէտիքճէ չըգմայաճագ իտի.

Կատար վալիտէսինին քէնտիսի իչիւն չըգմըշ օտըղը չըղղընըն իւզէրինտէն տիքիշ տիքմէքտէ վէ Թիֆին կէլիպ տէ քէնտիսինին օլ սա՛աթտա վէրէճէյի տէրսինէ նէ սէպէպտէն պագմատըղընա թէ՚աճճիւպ էթմէքտէ իտի. Թիֆ կէլտի ամմա պիր սա՛աթ կէճ կէլտի վէ իշթէ վալիտէսի տէտի քի,

“Թիֆ, էկէր եանընտա օն փարա վար իսէ, կիթ տէ եավրում, փէտէրինէ պիրազ էօքսիւրիւք ՚իլաճը ալ կէթիր. Ահ, գահվէ ալթը վագթընտան պէրու էօքսիւրմէքտէն հիչ պաշ ալամատը.»

Digitized by Google

Թիփ շափգասընը ալըպ չարշըյա սէյիրթտի, վէ կիտէր իքէն եիւզիւ պիրազ կիւլտիւ։ Էօքսիւզիւք ՝իլաճը շէհրին օլ պիր ուճընտա վարը՝ պիր էճզախանէտէ պուլունուր իտի. Թիփ անտէն ալտըգտան սօնկրա սէյիրտէրէք Մր. Մինթըրնըն մաղազասընա կիթտի, վէ գափուսը աչընճա Մր. Մինթըրնը մասասընըն արգասընտա տուրուր կէօրէրէք Թէքլիֆսիզճէ,

«Պիրատէրինիզ նէ՞ զէման կիտիյօր,» տէյիւ սօրտու։

«Կէլէճէք փազար էրթէսի։»

«Փէքի, պէն փէտէրիմլէ գօնուշաճաղըմ վէ իհթիմալ քի անընլէ պէրապէր կիթմէք իսթէյէճէյիմ։»

«Փէք ա՛լա։»

Պա՛տէհու Թիփ գափուսը չէքիպ գափայարագ սավուշտը պիր թարաֆա կիթտի։ Մր. Մինթըրն չօճուգ պու գարարա կէլինճէյէ գատար նազարընտա գըյմէթլի օլան նէ գատար իւմիտ վէ արզուլարընտան վազ կէչմիշ իտիյինին հիչ ֆէրգինէ վարմատը։

Պիր իքի կիւնիւն իչինտէ հէր շէյ սըրասընա գօնուլտու։ Մր. Մինթըրնըն պիրատէրի ղայէթ ինսանիյէթլի իտի։ Թիփ կէօզիւնէ պէօյլիւք կէօրիւնէն պիր այըրգ ալաճագ իտի. քէզալիք փէշին փարա ալըպ գումաշ սաթուն ալտը վէ վալիտէսի օլ գումաշտան Թիփէ պիր գաթ րուպա տիքիպ հազըրլատը։

Պիր քիմսէ միւսթագպէլին Թիփէ փարլագ կէօրիւնէճէյինի զաննէտէ պիլիր իտիյսէտէ, օ փէնճշէնպիհ ագշամը տու՛ա մէճլիսինտէ գալպի քէտէրլէ տօլու օլտըղը հալտէ քէնտի եէրինէ օթուրտու։ Իշպու

մէճլիս Թիփին հազըր՝ պուլունաճաղը էն սօն մէճլիս օլուպ նէ գատար վագթ ղուրպէթտէ գալաճաղընը պիլմէյօր իտի։ Փէք մէմնուն վէ միւթէշէքքիր օլմաղա պօրճլու իտիյինի հիսս էտիյօր իտիյ սէտէ, պիլ'աքս միւթէշէքքի իտի։

Իլք իլահիլէրին օգունտըղը վէ տու'ալարըն էտիլտիյի էսնատէ Թիփին գալպի կիթտիքճէ միւքէտտէր օլտու, վէ Մր. Հօլպրուք այաղա գալգըղ տա, օլ աղշամ միւթալա'ա մատտէսի օլմագ իւզրէ սէչմիշ օլտըղը էսասը քէլամը զիքր էթմէտիքճէ, օ քէնտինին տալղընլըղընտան այըլըպ անըն սէօզլէրինի տինկլէյէմէտի։ Թիփ քէնտի քէնտինէ տէտի քի, «'Աճա"իպ էսաս ը քէլամ, 'թաշը պիզէ քիմ ուսվարլայաճագ տըր՝'» Մր. Հօլպրուք օլ էսաս ը քէլամ իւզէրինէ 'աճէպա նէ՞ տէյէճէք իտի։ Տէյէճէյինի իշիթտի, վէ օլ աղշամ իշիթտիյի չէյի մու"ախխէրէն տա"իմա զիքր էթմէյէ սէպէպի օլտու։ Օլ մէճլիստէն չըգըպ էվէ կիտէր իքէն անըն խաթըրընա աթիտէքի տիւշիւնճէլէր կէլտի։

«Մր. Հօլպրուքտան պաշգա հիչ պիր քիմսէ օլ այէթ իւզէրինէ էօյլէ ֆիքրլէր պէյան էտէմէզ իտի, վէ տօղրու սէօյլէտի։ Օլ գարըլար մէզքիւր թաշ իւզէրինէ անը նէ վէճհլէ ուսվարլայաճագլարը խուսուսընտա չօգ տիւշիւնիւպ թաշընտըլար իսէ տէ, գապրա հէթիշինճէ 'թաշը ուսվարլանմըշ կէօրտիւլէր'։ Պէն պունը խաթըրըմտա սագլայըպ վէրտիյիմ գարարը իճրա էտէճէյիմ։ Էօնիւմտէ պիր թաշ կէօրիւնճէ տուրուպ տա անտէն տօլայը գայղու գասավէթ էթմէյէճէյիմ, անճագ օրայա հէթիշինճէյէ գատար իլէրի կիտէճէյիմ վէ օրայա հէթիշինճէ պէլ-

քի օլ թաչ քէնտիլիյինտէն եուվարլանմըշ պուլուն-նաճագ տըր։"

ՊԱՊ 21

«ՄԻՆԱՍԷՊԷԹԼԷ ՍԷՕՁԼԷՆԻԼԷՆ ՍԷՕՁ ԿԻՄԻՇՏԷՆ ԹԷՁԵԻՆԱԹ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԱԼԹՈՒՆ ԵԼՄԱԼԱՐ ԿԻՊԻ ՏԻՐ։"

Իշթէ Թիփ Ա. . . . նամ չէհրտէ վաթան վէ տօսթլարընտան, քիւչիւք Հովարտըն 'ամուճասը Մր. Հովարտ Մինթըրն միւսթէնա օլարագ, կէօրէ վէ պիլէ կէլտիյի հէփ քիմսէլէրտէն ուզագ իտի։

Ֆագաթ Թիփին օրայա կիթմէսի իւզէրինտէն զաթէն էփէյի վագթ կէչմիշ վէ օլ մահալա ալըշմըշ օլտըղընտան արթըգ սըգըլմայարագ մու'ամէլէ վէ բահաթ էթմէյէ պաշլայօր իտի։ Պու Թիփ իչիւն 'աճա"իպ պիր թէպէտտիւլ իտի։ Մր. Մինթըրն եէյիպ իչմէք եաթըպ գալգմագ իւզրէ քէնտի իչճիլէրինի էվինէ գապուլ էթմէք 'ատէթինտէ տէյիլ իտի իսկ տէ, պիզէ նամա'լիւմ օլուպ եալընըզ քէնտիսինին պիլտիյի պիր սէպէպէ մէպնի Թիփի խանէսինէ գապուլ էյլէտի։ Թիփ պիր գաչ կիւն խալիլէր իւզէրինտէքի կիւլլէրին պիլլուրտան եափըլմըշ օլտըգլարընը, վէ անլէրին իւզէրինէ պասասճագ օլուր իսկ գըրըլաճագլարընը զանն էթտի իսկ տէ, կիտէ կիտէ հէփ պու չէյլէրէ ալըշտը։ Թա'ամ օտասընտա քէնտի սանտալիյէսինին քէնարընա օթուրաճագ եէրտէ անըն իւզէրինէ տօզրու վէ բահաթ օթուրմաղա, սա"իրլէր կիպի փէչկիրի կէօքսիւ իւզէրինէ տէրմէյէ վէ հավա կազընըն չաչա'ալը

զիյասը ալթընտա կիւմիւշ չաթալ գաշըգ իլէ եէմէք եէմէյէ ալըշտը։

Պիր կիւն քիւչիւք Ալիս Մինթըրն, «Անա, պապամ Նի՛չիւն Եդուարդը էվէ կէթէրիպ պիզիմլէ պէրապէր սօֆրայա օթուրթըրըյօր,» տէյիւ սօրունճա վալիտէսի ճէվապէն տէտի քի,

«Ջիւնքի Ալիս, պապան օլ չօճուգա հէր եօլ իլէ եարտըմ էթմէք իսթէյօր. 'ամուճանըն զաննընճա պու չօճուգ ղայէթլէ էյի վէ ֆիրասէթլի տիր։»

Ալիս «Պէն տէ էօյլէ զանն ¦էտէրիմ,» տէյէրէք խօշնուտ գալտը։

Թիփ Լէվիս արթըգ Թիփ իսմիյլէ թէսմիյէ օլունմայօր իտի. հիչ քիմսէ անը Թիփ իսմիյլէ թանըմայօր իտի։ Պու չէհրտէ անա հէր քէս Եդուարդ թէսմիյէ էտէրլէր իտի, չու գատար քի մաղազատա չալըշան ուշագլար անա «Եդ» չաղըրըրլար իտի։

Պա՛զէն էօյլէ հիսս էտէր իտի քի, քէնտիսի ֆէրտլէ պիր չախս օլուպ քէնտիսինին փէք ա՛լա թանըտըղը Թիփ Լէվիս չիմտի կէլիպ տէ քէնտինի կէօրէ պիլսէ, ղայէթ թէ՛աճճիւպ էտէճէք տիր։

Կիրակի մէքթէպինէ կիտիպ, Մր. Մինթըրնտան Քիթապ ը Մուգատտէս տէրսի ալան սընըֆա կիրտի։ Ֆագաթ խօճալար ազ օլտըղընտան Թիփին օրատա պուլունմասը իւզէրինտէն իւչ հաֆթա կէչմէզտէն Մր. Մինթըրն անը պիր թագըմ ուֆագ չօճուգլարա տէրս վէրմէյէ կէօնտէրտի, վէ չօճուգլար անա Մր. Լէվիս թէսմիյէ էթտիքլէրինտէն քէնտիսինին ֆէրտլէ վէ պէօյիւք պիր քիմսէ օլտըղընը հիսս էթմէյէ պաշլատը. էվվէթ քէնտիսինին սայքի 16 եաշընտա օլուպ չափուք չափուք

Digitized by Google

պէօյիւմէքտէ իտիյինին ֆէրգինէ վարտը։

Շիմտի քէնտիսի մէշղուլիյէթլէ տօլու պիր 'էօմր կէչիրմէքտէ իտի. պիւթիւն կիւն մաղազատա չա-լըշմագտա եախօտ մաղազա իչլերինի կէօրմէքտէ վէ ազշամլայրն ղայէթլէ սէվտիյի քիթապլարը իլէ մէշղուլ օլմագտա իտի։ Թիփին իչղու սէվկիսի վէ օլ քիթապլար անա պէօյիւք պիր սիյանէթ օլուպ անը պիր չօգ ֆէնալըգ վէ իղվալարտան սագլատը-լար. ֆագաթ մու'ավինսիղ վէ օլ դատար ազ վէ աղըր չալըշմագլէ կէօզէ չարփանագ տէրէճէտէ ի-լերի կիթմէսի կիւճ իտի։ Պա'զէն կէօյա թաչըգ պիր եօլտան կէչմէքտէ տիր կիպի եօրուլարագ ահ չէքէր իտի։

Պիր ազշամ մաղազատա չալըշան չօճուգլարտան պիրի մաղազատան այրըլտըգլարը սըրատա անա խիթապէն տէտի քի «Տօղրուսը սէնի աճըրըմ, տօս-թում։»

Թիփ թաթլըլըգլէ տէտի քի, "Նէ՞ իչիւն պէնի ա-ճըտըգընը պիլէմէյօրսը։"

"Հիչ, նէ՞ իչիւն օլաճագ, իչթէ Մր. Մինթըրնին օղլու Ըէյ, եա'նի քեամիլ, 'ճաս"իպ, վէ հայրէթ էն-կիզ չիչէք տարիւլ ֆիւնունտան էվէ կէլտի. տահա պունտան պիր սա'աթ էվվէլ, անըն ամիրանէ սու-ըէթտէ 'արապատա օթուրմըշ օլտըղը հալտէ մա-ղազանը էօնիւնտէն կէչտիյինի կէօրտիւմ։"

Եղուարդ, "Նէ՞ճի տիր," տէյիւ սորտու։

"Հիչ, նէ՞ճի օլաճագ, չըգ տըր։"

"Շըգ նէ՞ տիր։"

"Էկէր չըգ լաֆզընին մա'նասընը պիլմէյօր իսէն, պիր խըմալը սըն. սանա խօր պագըպ իւզէրինէ ամիր-

Digitized by Google

լիք սաթմասընա գատար պէքլէրտէն , օ զէման պու սէօզիւն մա՛նասընը էօյրէնիրսին սանըրըմ ։ Սէնի էվտէ տա՛իմա քէնտի եանընտա կէօրէրէք , քէնտի պօյասընը կէօսթէրմէյէ էյի ֆուրսաթը օլաճագ տըր . հալին փէք եաման տըր ։"

Եդուարդ Հըրգ լուղէթինին մա՛նասընը անկլամա-տը , վէ պու սէպէպտէն խըմպըլ լագապընը տախի գազանտը իսէ տէ , արգատաշընըն գուլլանտըղը լի-սանտան հիւքմ էտէրէք անըն ղայէթ Նախօշ պիր չէյ օլտըղընա գանտը ։ Տէրունինտէն , "Քեա՛շքի Րէյ Մր. Մինթըրնըն օղլու օլմայա իտի , եախօտ հիչ օլմազ իսէ , անըն էվլինտէ պուլունմասա իտի,' տէ-յէրէք մահզուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ էվէ կիթտի ։ Իշթէ օրատա փէք մէ՛ուս օլմազա պաշ-լամըշ իտի , հէր քէս անը թաթլը գուլլանըպ կէր-չէքտէն սէվիյօրլար իտի . օլ հալը թէպտիլ էթմէք նէ՛ գատար էսէֆլի պիր չէյ օլուր իտի ։

Քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք տէտի քի , "Անըն նէ չէշիտ պիր եատիկեար օլտըղընը պիլիրիմ . էլ-տիվէն սաթըն ալմագ իւզրէ հաֆթատա իքի տէֆ՛ա մաղազայա կէլիպ տէ կէօյա պանա սէօզ սէօյլէմէք եախօտ միւնասիպ պիր սու՛ալ սօրմագ քէնտի չանընա եագըշմազ իմիշ կիպի հարէքէթ էտէն Մր. Սայմընտսա պէնկզէր ։ Ա՛հ , քեա՛շքի պուրատա օլ-մասա իտի ։"

Թիփ քէմալը տիգգաթլէ վէ կիզլիճէ իչէրի պագըն-ճա թա՛ամ օտասընը նուրլար իչինտէ գալմըշ կէօր-տիւ ։ Պիրազ սօնկրա ֆամիլեա ա՛զասը օրայա թօփ-լանըպ Մր. Մինթըրնըն կէլմէսինէ պէքլէտիլէր ։ Եէնի կէլմիշ օլան Րէյ պիր գօլընը Ալիսին պօյնընա

Digitized by Google

սարմանը, տիկէրինի տախի ուսուլ իլէ անասընընն տիզլէրի իւզերինէ տայամըշ օլտըղը հալտէ, սէտի-ըին իւզէրինտէ օթուրմագտա իտի։

Եդուարդ վալիտէսինին սիմատ իմասընտան ա-նընն Ըէյին օրատա պուլունմասընը իսթէտիկինի անկլատը։ 'Ագըպէթ Մր. Մինթըրն կէլտի, վէ Եդ-ուարդ անընն արգասը սըրա ուսուլ իլէ իչէրի կիր-ատի իսէ տէ, Ալիս չէվգէ,

"Եդուարդ, Ըէյ կէլտի, պուրայա կէլ տէ անը կէօր,"

Տէյէրէք անը քէնտի եանընա չաղըրտը։

Եդուարդ գըփ գըրմըզը քէսիլէրէք օլտըղը եէր-տէ տուրա գալընճա, Մր. Մինթըրն "Հայտէ պա-գալըմ," տէտի, Ըէյ տախի տօղրու օթուրարագ վէ անա էլինի ուզատարագ տէտի քի,

"Նա՞սըլ սըն, Եդուարդ։ Ալիս պու կիւն պանա աէնին հագգընտա մա'լիւմաթ վէրիպ սէնի պանա թանըշտըրտը. կէլ, եապանը տէյիլ սին։"

Ըէյ պու սէօզլէրի նա՞սըլ այքգ վէ թաթը պիր թարզտա սէօյլէտի։ Եդուարդ զայէթլէ թէ'ամ-ճիւպ էթտի։ Սանկրա էլլէրինտէ քիթապլարը օլա-րագ քիւթիւպխանէտէ քէմալը սիգգաթլէ օգուտըղը սըրատա տանա զիյատէ թէ'ամճիւպ էյլէտի։ Մր. Մինթըրն օ կէճէ 'ագտ օլունամագ պիր մէճլիսատէ հազըր պուլունմագ իւզրէ կիտէճէք օլուպ էվէ փէք կէճ վագթ 'ավտէթ էտէճէյինի պիլտիյինտէն ասֆրատան գալգար'քէն տէտի քի,

"Պու կէճէ նա՞սըլ իչէրի կիրէճէյիմ, անախթարըմ էքի փարչա օլմուշ տըր։"

Եդուարդ "Պէն անախթար օլուրըմ," տէտի։

Digitized by Google

"Փէքի, քիթապլարընըզը քիւթիւպխանէյէ կէօթիւրիւպ պու ագշամ օրատա ուզուն վագթ միւթալա՛ա էտէ պիլիր սինիզ։"

Ինթէ պու սէպէպտէն Թիփ քիւթիւպխանէյէ կիթմիշ օլարագ օրատա վար օլան գուվվէթիյլէ չալըշմագտա իքէն պիրտէ գափու ուսուլ իլէ աչըլարագ Ըէյ Մինթըրն իչէրի կիրտի, վէ ղայէթ թաթլըլըգլէ "Փէք մէշղո՞ւլմըսըն," տէտի։

Եդուարդ անըն եինէ տըշարը չըգմասընը արզուլ էյէրէք "Էվվէթ էֆէնտիմ," տէտի։ Ֆագաթ Ըէյին չափուճագ տէֆ՝ օլուպ կիթմէյէ նիյէթի եօգ իտի. ըաֆտան պիր քիթապ չէքիպ չըգարարագ անըն իւզէրինէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնկրա եինէ Եդուարդըն եանընա կիտէրէք,

"Նէ՞ օգույօրսըն," տէյինճէ,

Թիփ "Ֆիւսիւրաթ" տէյիւ ճէվապ վէրտի։

"Կիւճլիւք չէքիյո՞ր մըսըն։"

Թիփ քէնտի իչինի իլէրի կէօթիւրմէք իսթէտիյինտէն եիւզիւնի ասարագ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Էվվէթ չօգ կիւճլիւք չէքիյօրըմ, հալլընա չալըշտըղըմ չու մէս"էլէյի հալլ էտէմէյօրըմ։"

Ըէյ "Ֆագայըմ, նա՞սըլ մէս"էլէ իմիշ օ," տէտիքտէն սօնկրա սանտալիյէսինի մասանընը եանընա չէքէրէք օթուրտու, վէ եազը թաչընը պիր կէօզտէն կէչիրտի։

Ֆիրազ սօնկրա տէտի քի "Տահա էյի օլուր քի սէն պագասըն։ Ֆիր տէֆ՝ա եազը թաչընըն չու եօգարը թարտֆընտաքի զարպը պիր կէօզտէն կէչիր։"

Եդուարդ Ըէյին սէօզիւնէ կէօրէ հարագէթլէ

բաղամլարը կէօզտէն կէչիրինճէ տէտի քի "Վա՛յ կիտի ուլղունսրզ վայ, պէնի պունճա ղահմէթէ գօշան օլ իւչ բաղամը իմիշ։"

"Իւչ բաղամտան զիյատէ ուֆագ նէմնէլէր վարտրը քի ատէմէ չօգ զահմէթ վէրիրլէր։ Եազընլարտա հիչ մէքթէպէ կիթմիշ միսին։"

"Պուրայա կէլտիյիմ զէմանա գատար տա"իմա կիտէր իտիմ իսէ տէ, կէչէն գըշա կէլինճէյէ գատար մէքթէպէ կիթմէքտէն փէք օ գատար ֆա"իտէ կէօրմէտիմ։"

"Կէչէն գըշ նէ՞ վագը՝ օլտու քի . . .,"

Եդուարդ կէօզէրի ըշըլատըղը հալտէ "Զօգ չէյլէր," տէյիւ ճէվապ վէրտի իսէ տէ, անլէրի նագլ էթմէյէ փէք օլ գատար մէեալ կէօրիւնմէտի։ Ըէյ պիր ազ պէքլէտիքտին սօնկրա տէտի քի,

"Էկէր պիր խօճան օլսա իտի, չիմտիքինտէն տահա չափուք իլէրի կիթմէ՞ղ մի իտին։"

"Շիւպհէսիզ. ամմա խօճամ օլմատըղընտան, անճագ գուտրէթիմէ կէօրէ իլէրիլէյէ պիլիրիմ։"

"Էվտէ պուլունտըղըմ միւտտէթճէ պէն սանա խօճալըգ էթսէմ, վէ կէճէ սա՛աթ իւչտէն տէօրտէ գատար սէնին տէրսլէրինէ պագսամ օլմա՞զ մը։"

Եդուարդ էլինտէն գալէմի պրագըպ կէօզէրինի Ըէյէ չէվիրտի. վէ պիրինճի տէֆ'ա օլարագ անա տօղրուտան վէ չըլտըր չըլտըր պագմաղա պաշլատը։

'Ագըպէթ "Սահիհ, էտէ՞ր մի սին," տէյիւ սօրտու։

"Էլպէթթէ. էթմէք իսթէմէսէ իտիմ, սանա պէօյլէ տէմէզ իտիմ։ Տէրսինէ պագմամը իսթէմէ՞զ մի սին։"

Digitized by Google

"Նա՛սը, խթէմէմ։ Լաքին պիլմէմ . . . Նի՞չին պանա եարտըմ էթմէք խսթէյօրսըն։"

"Թէնտի նէֆսինէ եարտըմ էթմէյէ չալըշան չօճուղը սէվտիյիմտէն. արթըգ պու իշ սըրասընա գօնմուշ տէմէք տիր։ Սա՛սթ տէօրթ օլմուշ, չիմ տի տըշարըյա կէլի՞ր մի սին քի պիրլիքտէ տու՛ա էտէլիմ։"

Եդուարդ պունը իշիթմէսի իւզէրինէ տահա զիյատէ հայրէթտէ գալարագ,

"Մր. Մինթըրն պուրատա՞ մը տըր," տէյիւ սօրտու։

"Խայըր, ամմա անըն օղլու պուրատա տըր։ Փէտէրիմին հազըր պուլունմատըղը վագթտա ֆամիլեաճա տու՛ա էթտիյիմիղէ թէ՛ աճճիւպ մի էտիյօր սըն։"

"Էվվէթ, պիլմէզ իտիմ . . . եա՛նի զանն էթմէզ իտիմ . . .։"

"Պէլքի տու՛ա էթմէյի էօյրէնմիշ օլտըղըմը զանն էթմէյօր իտին. չի՝ քր Ալլահա էօյրէնմիշ իմ։ Պա՛տէհու էլինի թաթլըլըգէ Եդուարդըն օմուզը իւզէրինէ գօյարագ "Տօսթում, օլ ա՛լա տէրսի սէ՞ն տէ մի էօյրէնմիշ սին," տէտի։

Եդուարդ ճէվապէն ուսուլ իլէ "Էվվէթ, չօգտան պէրու," տէտի։

"Զօգ սէվինիրիմ. օլ գատար մուհիմմ օլան պաշգա հիչ պիր տէրս եօգ տըր։ Օ պու տէյիլ ամմա՝ նի՞չին պէօյլէ օգուլուպ էօյրէնիյօր սըն. խուսուսի պիր մագսէտին վա՞ր մը։"

Եդուարդ մագսէտինի պիր եապանճըյա սէօյլէմէյէ մէճպուր օլտըղընա թէ՛ աճճիւպ էտէրէք տէտի

քի "Էվվէթ, 'իլմ թահսիլ էթմէք, վէ էկէր սօնկրա ֆայտէլի օլուր իսէմ, Ինճիլ խատէմճիսինտէն օլմագ իսթէրիմ։"

Բէյ էլինի անըն օմուզընտան էնտիրէրէք ուսուլ իլէ վէ պիրազ մահզունանէ սուրէթտէ տէտի քի,

"Ալլահ սէնի մուպարէք գըլըպ սէնին եարտըմճըն օլսուն։ Ումիտ էտէրիմ քի օլ մագսէտինտէն վազ կէչմէյէ ասլա մէճպուր օլմազսըն։"

Եդուարդ օլ կէճէ չըգ լուղէթի, տուննեատա էն ա'լա, էն թաթլը, էվվէթ էն 'ագըլլը կէնճ մա'նա-ըննտա օլտըղընա գանտը։

ՊԱՊ 22

"ԱՏԷՄԼԷՐԻՆ ՍԻԶԷ ՀԷՐ ՆԷ ՄՈՒ'ԱՄԷԼԷ ԷԹՄԷԼԷՐԻՆԻ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻԶ, ՍԻԶ ՏԱԽԻ ԱՆԼԷՐԷ ԷՕՅԼԷ ԷՏԻՆԻԶ։"

Եազըն ուզուն վէ պէրրագ, քէզալիք կիւզիւն կիւզէլ վէ մուֆէրրիհ կիւնլէրի կէչմիշ օլարագ գարա գըշ կէլմիշ իտի։ Հէփ պու վագթտա Եդուարդ ղայէթլէ մէշղուլ իտի. մաղազատա կէօրիւլէճէք փէք չօգ իշ վար իտի։ Իշի տէյիշիլմիշ օլտըղընտան սաթըլմըշ էշեայը մուշթէրիլէրին խանէլէրինէ նատիրէն կէօթիւրիւր, եախօտ ուֆագ թէֆէք իշլէրի կէօրմէք իւզրէ նատիրէն տըշարը կէօնտէրիլիր իտի։ Շիմտի արթըգ անըն էօնիւնտէ քէնտիսինէ մախսուս մասասը վէ խուսուսի մուշթէրիլէրի վար իտի։ Տիկէր պիր թէպէտտիւլ տախի վագը' օլմուշ իտի քի անտէ Բէյին փարմագը

պուլունտրղընա Եդուարդըն հիչ չիւպհէսի եօգ իտի։ Տօղրուսը հէր էյի վէ մուֆիտ իչտէ Ըէյին փարմաղը վար իտի։ Շիմտի Թիփի հէր ադչամ ուզուն վագթ տէրսլէրինի օգուչուպ էօյրէնէ պիլիր իտի։ Մր. Մինթըրն անա ադչամլարը հիչ պիր իշ թուԹտըրմայօր իտի։ Ահ, օլ կէճէլէր նէ կիւզէլ կէճէլէր իտի։ Նէ գատար չափուք իլէրիլէտի. Ըէյ նէ կիւզէլ պիր խօճա իտի։ Օ գատար տիգգաթ վէ մուհապպէթլէ պագըլմադտա օլան պիր չօճուղըն իլէրի կիթմէմէսի 'ամէպա միւմքի՞ն մի իտի։

Ըէյ՝ Եդուարդա նէ՞ տէյիլ իտի. իչթէ անա խօճա, տօսթ վէ արդատաշ, տա՞իմա հաղրը վէ մուհապպէթլի գլաղուզ օլմուշ իտի։ Եդուարդ անը սէվմէյէ, թափընըրճասընա սէվմէյէ պաչլամըշ իտի։

Եդուարդըն նէ գատար տէյիչիլմիշ օլտըղընընն պիզդաթ Եդուարդտան զիյատէ պաչգալար ֆէրգինէ վարտըլար։ Ա'զալարընընն քէնտիլէրին հէվ տինճէ ֆարզլարընը հէր կիւն վէ հէր սա'աթ ճանու կէօնիւլտէն վէ քէնտիլիքլէրինտէն իճրայա հաղրը օլան պիր խրիսթիյան ֆամիլեա իչինտէ պուլունմասը նաֆիլէ օլմամըշ իտի։ Եդուարդ չափուք չափուք վէ պիր տիւզիյէ իլէրիլէտի։

Պիր ադչամ փօսթախանէտէն էվէ պիր չօգ մէքթուպլար կէթիրտի։ Իշպու մէքթուպլարընն իչինտէ քէնտիսինէ խիթապէն եազըլմըշ փէք թուհաֆ կէօրիւնիւշլիւ պիր մէքթուպ տախի վար իտի։ Անը քէնտի օտասընա պագիլէրինի տախի քիւթիւպհանէյէ կէօթիւրտիւ։ Ֆէնտիսինինքի նէ՞ գատար ֆէնտ պիր մէքթուպ իտի։ Եդուարդ կիտիպ փօսթախանէտէն մէքթուպլարը կէթիրմէք պաչգասընընն տէ-

Digitized by Google

յիլ տէ քէնտինին իշի օլմասընտան, վէ քէնտիսի-
նին օլ մէքթուպըն էն իւսթ պաշընտա եազըլմըշ
օլան "Թիփ" իսմինի մաղազա ուշազլարընտան հիչ
պիրինին կէօրմէմէսինտէն տօլայը սէվինտի։ Թիփ
իսմի անա նէ գատար չիրքին կէօրիւնիւյօր իսի,
վէ մէքթուպըն իւզէրինի օգուտրզընտա գուլազը-
նա նէ գատար նախօշ կէլտի։ Ուզուն վագթտան
պէրու օլ իսմի հիչ իշիթմէմիշ օլտըղը կիպի, հիչ
իշիթմէք տախի իսթէմէյօր իսի։ Ըէյ Մինթըրընը
քէնտիսինէ ասլա Թիփ թէսմիյէ էթմէմիշ, վէ Թիփ
իսմինի ասլա իշիթմէմիշ օլմասընտան տօլայը սէ-
վինիր իսի։

Օլ մէքթուպը 'աճէպա քիմ եազմըշ իսի։ Կա-
տարտան պաշգա հիչ քիմսէ անա մէքթուպ եազ-
մազ իսի. վալիտէսի տախի պա'զէն եազար իսի
իսէ տէ, պու մէքթուպ էվտէն կէլէն մէքթուպլա-
րա պէնկզէմէյօր իսի։ 'Ազըպէթ մէքթուպը աչըպ
անտէ աթիտէքի սէօզլէրի օգուտը

Սէվկիւլիւ Թիփ

Անամ էօլտիւ, հալըմ փէք եաման տըր. անը
պիլիր սինիզ. իմտի զիյատէ նէ՞ տէյէյիմ։ Իշ արա-
յօրըմ. սէնի հէփ չօճուզլարտան զիյատէ սէվէրիմ։
'Աճէպ եանընա կէլիպ տէ, սիզին մաղազատա իշլէ-
մէմէ պիր եօլ պուլունմա՞զ մը։ Էյի տավրանմազա
չալըշըրըմ։ Էվվէթ նամուսըմ հազզը իշիւն եէմին
էտէրիմ քի էկէր պանա պիր եէր պուլուրսան, էյի
եարէքէթ էտէրիմ։ Օրայա կէլմէք իշիւն եօլ խարճ-
ըղըմ հազզը տըր։ Ուիլեամըն թարլասընտա փա-
թաթէս թօփլայարագ պու փարայը դազանտըմ։

Digitized by Google

Գանա չափուք պիր ճէվապ եազ, էյի պիր չօճուգ օլ. օրայա կէլմէյի չօգ իսթէրիմ։

ԲՕԲ ԹԸՐՆԸՐ"

Եդուարդ 'ատէթա եըլտըրըմտան վուրուլմըշ կիպի օլտու, վէ նէֆրէթլէ մէքթուպը եէրէ աթտը։ Շիմտի նէ՞ էթմէսի կէրէք իտի. Բօպ Թըրնըրըն քէնտի եանըընա կէլմէսի թէսավվուրը պիլէ անը տէհշէթէ տիւշիւրիւյօր իտի իսէ տէ, պէրէքէթ վէրսին անըն պու տույղուսը սօնկրա զա՛իլ օլտու։ Տօղրուսը Մր. Մինթըրըն եարտըմա միւհթաճ օլուպ հէմէն օլ կիւն պիր չօճուգ արաշտըրմըշ իտիյսէ տէ, Բօպ կիպի պիր չօճուգ արաշտըրմատըղը աշիքեար իտի։ Ֆագաթ Բօպըն անասը էօլմիւշ իտի։ Բօպ անասընը սա՛իր հէր քէստէն զիյատէ սէվմիշ իտի, վէ օլ ֆէլաքէթտէն տօլայը անըն փէք քէտէր էթտիյինէ Եդուարդըն հիչ շիւպհէսի եօգ իտի։ Էվվէթ Բօպ շիմտի տօսթսըզ գալմըշ օլուպ պիր տօսթա փէք միւհթաճ իտի։ Ֆագաթ Եդուարդա Բօպը քէնտի եանընտա խայալ էթմէք փէք նախօշ իտի, զիրա օ պաշգալարտան պիւսպիւթիւն ֆէրգլի օլուպ քէնտիսինէ տա՛իմա Թիփի թէսմիյէ էտէճէք վէ տա՛իմա քէնտինին էթրաֆընտա տէօնիւպ տօլաշաճագ իտի. Էվվէթ սանըրսըն Բօպ քէնտիսինի արթըգ պիւսպիւթիւն ազատ օլմըշ տէյիւ զաննը էթտիյի ֆէնա եօլլարա սափտըրըպ եինէ էվվէլքի ուսուլ վէ 'ատէթլէրինի իճրա էթտիրէճէք իտի։ Խայըր. օ կիպի պիր շէյ իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ պիլէ տէյմէզ։ Վէ լաքին . . . . իշթէ պիրազ սօնկրա պիրտէն խաթըրընա պաշգա պիր ֆիքր կէլտի։ Բօպ իչիւն նէ՛ գատար վագթ-

Digitized by Google

տան պէրու տու՛ա էտէյօր իսի։ Պէլքի Ալլահ քէնտիսինէ տու՛ա էթմէք իչիւն օլտըղը կիպի իչլէմէք իչիւն տախի ֆուրսաթ վէրէրէք տու՛ասընա ճէվապ վէրմէք իսթէյօր իսի։ Պէլքի ատ Պօպըն կէլմէսինէ արզուլէմէյէ քէնտիսի պօրճլու իսի։ Քէնտիսինին պու կիպի պիր տօսթու օլմասընատան տօպայը ուշաղլարըն քէնտիսինի զէվզլէնմէլէրինին զարարը եօգ. օլ սէպէպտէն նէ գատար սըզլէթ ու սըզընտը չէքէրսէ չէքսին զարարը եօգ. էկէր պիրատէրինէ եարտըմ էթմէսինի Ալլահ քէնտիսինէ էմր էտիյօր իսէ, անա ճէվապ վէրմէմէք նէ՝ գատար հէյպէթլի պիր չէյ օլուր։

Պու մէ՞էլէ իւզէրինէ տիւշինմէք իւզրէ եէրինէ օթուրտու. ալճէպրա քիթապը էօնիւնտէ այրգ տուրմագտա իսի. հէնուզ տէրսինի էյիճէ հազըրլամամըշ իսի իսէ տէ, չիմտիլիք ճէպր տէրսինէ պագմաղա գատիր տէյիլ իսի։

Օ քէնտի քէնտինէ տէտի քի, "Պագայըմ. էկէր ասն սօնունտա գապլի օլուր տա Պօպ պուրայա կէլիրսէ, պէն նէ՞ էտէճէյիմ. չու գատարը պէսպէլի տիր քի եա օ պէնի իտարէ էտէճէք, եա տա պէն անը։ Պիրլիքտէ պուլունտըղըմըզ զէման տա՞իմա պէօյլէ օլուր իսի։ Շիմտի նա՞սըլ օլաճագ։ Էկէր օ պէնի իտարէ էտէրսէ, պէնի քէօթիւլիյէ սափրատաճաղընտա հիչ չիւպհէ եօգ տըր. էկէր պէն անը իտարէ էտէր իսէմ, անը ֆէնալըգ իճրասընատան ատագնտըրմայա չալըշըրըմ։ Կիւն կիպի աչիքեար տըր քի պէնէմ անը իտարէ էթմէմ լազըմ տըր։ Իմտի, պագայըմ անը նա՞սըլ իտարէ էտէ պիլիրիմ։ Պօպըն կէրչէքտէն խրիսթիյան օլմասը լազըմ տըր,

եօգսա իքի տագիգա պիլէ էմին հալտէ գալամազ։ Ալլահ քէնտիսինին տու՛այը իշիտէն Ալլահ իտիյինի տչրգտան աչրղա պէյան էյլէմիշ տիր։ Էկէր պունա ինանրյօր իսէմ, Պօպրն Ալլահա իման էթմէսի իշիւն նէտէ՞ն տու՛ա էթմէյօրրմ։ Անրն իշիւն տա-"իմա տու՛ա էտիյօր իսէմ տէ, պու տու՛ա եարը պուչուգ տու՛ա կիպի պիր չէյ տիր. սանրրսրն օ չէյ Ալլահ իշիւն էփէյի կիւճ պիր իշ տիր տէյիւ տիշիւնիւրիւմ. պու եանկլըշ տրը։ Ալլահ անրն էմնիյէթտէ օլմասրնը իսթէր վէ անրն էմնիյէթտէ օլմատրղրնը պիլտիյինտէն անա եարտրմ էթմէյէ հազրը տրը. եարտրմ էթմէմէսինտէն տօլայը պէն տուչլը իմ։ Իշիմ, տէրալէրիմ վէ էմասլի չէյլէր տէպէպիյլէ չօգ տէֆ՛ա Պօպ, էլիս, վէ հաթթա փէ-տէրիմ պիլէ խաթրրմտան չրգարլար։ Պու իսէ եանկ-լըշ օլտրղրնտան պէօյլէ էթմէքտէն վաղ կէչմէլիյիմ։ Մր. Մինթրրնրն սէօզիւնէ կէօրէ, պիր իշէ հէր կիւն խուսուսի տուրէթտէ մու՛այեէն վազթ սարֆ օլուն-մատրգճա օլ իշին եարրսը պիլէ կէօրիւլմիւշ օլմազ։ Պու գա՛իտէյի թէճրիպէ էտէյիմ. հէր ազշամ սա՛ատ տէքիզ պուչուգտա պուրայա, օտամա չէքիլէյիմ, գափիմը գափայայրմ վէ Պօպ իշիւն տու՛ա էտէ-յիմ, ճէվապ ալաճաղրմա էմին օլարազ տու՛ա է-տէյիմ։ Հիչ պիր չէյին վազթ ու զէմանրյլէ պու-րայա կէլմէմէ մանի՛ օլմասրնա միւսա՛ատէ էթմէ-յէյիմ. գուտրէթիմտէն իւսթիւն օլան պիր սէպէպէ մէպնի մէն՝ օլունուրսամ, անա տէյճէք եօգ։ Պուն-տան պաչգա էկէր էլիմտէն կէլիրսէ անա պիր եէր պուլայրմ։"

Եդուարդ էվվէլքի գատտր դայրէթի վէ ճէտա-

բէթլի իսի։ Պու գարարը վէրինճէ, աշաղը էնսի, վէ սոս սողրու քիւթիւպխանէյէ կիտէրէք գա-փուլը չալտը։

Մր. Մինթըրն օրատա եափա եալընըզ օլարագ չօգ մէշղուլ իսիյսէ տէ, քէնտիսինին "կէլ" տէմէսի իւ-զէրինէ Եղուարդըն իչէրի կիրտիյինի կէօրիւնճէ,

"կէլ, գուղում, նէ՞ վար," տէտի։

"Ամ պիր իչ իչիւն վագթընըզ վա՞ր մը։"

"Իչ իչիւն տա՞իմա վագթըմ վար տըր, օթուր պագալըմ, նէ՞ չէչիտ իչ տիր։"

"Պիր չօճուգ արայօր իտինիզ, պուլտունը՞զ մը, էֆէնտիմ։"

"Խայըր. սէն պուլտը՞ն մը։"

"Էվվէթ էֆէնտիմ, գարիյէմիզտէ պիր չօճուգ վար քի պուրայա կէլմէք իսթէյօր. չիմտի անտէն պիր մէքթուպ ալտըմ. ատը Թըրնըր, Պօպ Թըր-նըր տըր։"

"Էյի՞ պիր չօճուգ մը տըր։"

"Խայըր, էֆէնտիմ։"

"Էօյլէ իսէ, նէ՞ տէյիւ անըն սէօզիւնիւ էտիյօր սըն։"

"Իսթէյօրըմ քի, էֆէնտիմ, սիզ անըն էյի պիր չօճուգ օլմասընա սէպէպ օլասընըզ։"

"Էյ, տահա նէ՞։ Պէն չօճուգլարը եէնի եափա-մամ եա։ Էմի՞ն մի տիր։"

"Խայըր, էֆէնտիմ, փէք օ գատար էմին օլտը-ղընը զանն էթմէմ, եա՛նի սիզին անկլատըղընըզ մա՞նատա էմին տէյիլ տիր։ Ֆագաթ վալիտէսի էօլ-միւշ օլուպ չիմտի անըն հիչ տօսթու եօգ տըր, արգատաչլարը փէք քէօթիւ չօճուգլար օլտըղըն-տան, էկէր օրատա գալաճագ օլուր իսէ, ազ վա-

զբթատն տահա ֆէնալաշամագ տբր։"

"Եա՛նի, զանընընզճա, անը պուրայա մաղազամա ալբպ գուրթուլմաբնա չալբշմագ պէնի՞ պօրճում տբր, էօյլէ՞ մի։ Փէքի, էկէր անը ալբրսամ, սէն քէնտի թարաֆընտան նէ՞ էտէրսին։"

"Պէնտէ չալբշբբմ։"

"Նա՞սլ։"

"Տօղրուլբգ էօյրէնմէսի, վէ տօղրուլբգէ եաշամտաը իչիւն չալբշբբմ։"

"Ֆագաթ եա օ սամնա քէօթիւլիւք էօյրէսիպ իճրա էթտիրմէյէ չալբշբբ սա։"

Եդուարդ գաթ'ի սուբէթտէ ճէվապ վէրէրէք "Իօյլէ պիր չէյ էտէմէզ," տէտի։

"Նէտէ՞ն պիլիրսին։"

"Զիրա հէր կիւն հէմ պէնիմ հէմ տէ Պօպ իչիւն տու՛ա էտէճէյիմ, վէ Ալլահ տու՛այը իշիտիր։"

"Իվվէթ, ամմա Ալլահդն գուլլարը չօգ տէֆ՛ա մնատէն ուզագլաշբրլար. էկէր Պօպ տէտիքլէրի պու չօճուգ «էնի եօլտան չբգաբբր սա, անբն խամինի ի-շիթտիյիմ իչիւն պիլէ էսէֆ էտէճէյիմ։"

Եդուարդ պու տէֆ՛ա տահա սաքին սուբէթտէ ֆագաթ տահա ազ էմնիյէթլէ սէօյլէյէրէք տէտի՝ քի, "Պէնիմ չօգ գօրգում եօգ տբր, զիրա, պէր գարաք տու՛ա էտէրսէմ, տօղրու եօլտան սափմամ, պիլիրսին եա, հէր չէյ իչիւն ճան ու կէօնիւլտէն վէ ի-մանլէ տու՛ա էտէրսէմ սափմամ։"

"Փէքի, պու ֆէնա պիր թէտպիր տէյիլ տիր, զանընմճա օլ գանանա կէօբէ եաշայարագ, լազըմ գլտբղը գատար էմնիյէթ ի հալտէ օլուր սբն։"

Ազբպէթ Եդուարդ չիմտիյէ գատար զիքր էթմէ-

մինչ օլտըղը էն ա՛լա տէպէպլէրինտէն պիրինի պէ-
յան գըմընընտա տէտի քի, "'Ալ էլ խուսուս պիր
քըմաէ թանըրըմ քի Պօպա չօգ հարտըմ էտէճէք
տիր. Մր. Րէյ Պօպըն թապիա'թընը էյիճէ անկլա-
յարագ անա հարտըմ էտէճէք տիր:"

Մր. Մինթըրնըն կէօզլէրի փարլատը, վէ պիրազ
հիւզնէնկիզ սուրէթտէ կիւլիւմսիւտիւքտէն սօնկրա
տէտի քի,

"Էվվէթ, կէրչէք սէօյլէյօրսըն. Րէյին պէր քըմ-
սէյէ հագլաշըրպ տա անա հարտըմ էթմէմէսի միւմ-
քինսիզ տիր: Փէքի, օլ չօճուղա հազ տա կէլսին,
անը սընարըզ. հօլ խարճըլըղը իչիւն հէթէր գատար
փարասը վա՞ր մը:"

Եդուարդ, "Էվվէթ, էֆէնտիմ, սէօյլէյիշինէ կէօ-
րէ վար տըր," տէյէրէք սէվինէ սէվինէ օտատան
տըշարը չըգտը, զիրա Պօպըն օրայա կէլմէսինի սա-
թըգ սըգըլամաղա պաշլամըշ իտի:

ՊԱՊ 23

"ԷԿԷՐ ՍԻԶ ՊԷՆՏԷ ԳԱԼԸՊ ՏԱ ՊԷՆԻՄ ՍԷՕԶԼԷՐԻՄ ՏԱԽԻ
ՏԷՐՈՒՆԻՆԻԶՏԷ ՅԷՐ ԷՏԷՐՍԷ, ԻՍԹԷՏԻՑԻՆԻԶԻ ՏԻԼԷՑԷ-
ՃԷՔՍԻՆԻԶ, ՎԷ ՍԻԶԷ ՕԼԱՃԱԳ ՏԸՐ:"

Պիր սապահ Եդուարդ հաթաղընտան ֆէվգէլ'ատէ
թէմքին ու վագար իլէ գալգտը. սանըրսըն քի էվվէլ-
քի սապահտան պէրու սէնէլէրճէ վագթ կէչմիշ, կէօյա
քի իխթիյարլանմըշ իտի. անըն սիմասը մահզուն իտի.
օմուզլարը իւղէրինէ աղըր պիր մէս'ուլիյէթ հիւ-
քիւ գօնմուշ իտիյինի հիսս էթմէքտէ իտի. Էվվէթ,

Digitized by Google

մէս՞ուլիյէթ ալթընա կիրմիշ իտի, զիրա իշթէ փէտէրսիզ գալմըշ իտի։ Պիր չօգ էլէմ վէ աղըրլըգտան միւզթարիպ օլան զա՛իֆ վիւճուտ 'ագըպէթ րահաթլանմըշ իտի։ Կատար իքի սաթըրըյըգ պիր մէքթուպ եազարագ անա պու գարա խապէրի վէրմիշ իտիյսէ տէ, մէքթուպ քէնտիսինէ պիր հաֆթա սօնկրա եէթիշտի։ 'Այնի վագթտա Մր. Հօլպրուքտան տախի պիր թա՛զիյէթ նամէ ալտը։ Իշպու մէքթուպտա փէտէրինին պիր պէհար կիւնիւնտէ Ցովհանըն մէզարը եանընտա նէ վէճհլէ կէօմիւլտիւյիւ հիքեայէ օլունմըշ իտի։

Եդուարդ օլ մէքթուպը մէրագլէ օգույարագ չու սէօզլէրէ եէթիշտի. "Սէվկիւլիւ չօճուղըմ, սիզէ ղայէթ կիւզէլ պիր միւժտէ վէրմէյէ մէ՞մուր օլմուշըմ. վէֆաթընտան պիր սա՛աթ էվվէլ փէտէրինին եանընտա իտիմ։ Փէտէրին պանա տէտի քի, 'Բէճա էտէրիմ, տու՛ասընըն սէսինի իշիտիպ Ալլահըն պէնի խէսլաս էյլէտիյինի, վէ պէնիմ անըն ճէննէթէ կէլմէսինէ վէ հէփ պազի գալանլարը տախի քէնտիսիյլէ պէրապէր կէթիրմէսինէ մունթազըր օլտըղըմը Թիփէ խապէր վէրէսին։' Եդուարդ, փէտէրինին Խէլասքեարըն եանընտա օլտըղընա զէրրէ գատար չիւպհէմ եօգ տուր։ 'Աֆվընըզա մաղրուրէն, պուրաճըգտա վագթըյլէ սիզէ զիքր էթտիյիմ պիր այէթի թէքրարէն զիքր էտէճէյիմ. 'Մէսրուր իմ, զիրա Բապպ պէնիմ ավազ վէ նիյազըմը իշիթթի։'"

Պուրայա եէթիշինճէ մէքթուպ անըն էլինտէն տիւշտիւ, վէ Եդուարդ պիրինճի տէֆ՛ա օլարագ փէտէրի իչին կէօզ եաշը տէօքտիւ։

Մր. Մինթըրըն իլէ օղլու Բէյլին Թիփէ տէրտտաշլըգ

Digitized by Google

կէօսթէրմէլէրինին մուխթէլիֆ թարզլարը ճալիպ է մէրագ իտի։

Մր. Մինթըրըն պու վագ'ըատան խապէրտար օլուբ օլմազ, "Նի՞չիւն էվվէլտէն եազմատըլար քի սէնի կէօնտէրէ իտիմ," տէյինճէ,

Եղուարդ ճէվապէն տէտի քի "Զիւնքի, էֆէնտիմ, փէտէրիմ ափանսըզ վէֆաթ էթմիշ օլտըղընտան, անամ ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունմազ իչիւն օլ գատար եէրէ եօլճուլըգ էթմէք հալըմա էլվէրմէզ տէյիւ տիւշիւնմիւշ։"

"Հալընա էլ վէրմէզ մի։ Օ նէ՞ տէմէք. պէն սանա տօւրո՞ֆ մը էթտիրէճէյիմ տէյիւ զաննն էթմիշ։"

Եղուարդ մու"ախխէրէն Մր. Հօլպրուքըն մէքթուպընը Բէյէ կէօսթէրտի, վէ Բէյին անը օգույուպ պիթիրտիյինի կէօրիւնճէ, օլ գարա խապէրի ալալըտան պէրու գալպինտէ հիւքմ սիւրմէյէ պաշլամըշ, վէ 'ալէլ խուսուս Մր. Մինթըրընըն սէօյլէտիյի սէօզլէրի սէպէպի իլէ քէսպ ի գուվվէթ էթմիշ օլան հիսսիյաթընը անա պէյան էյլէտի։

"Փէտէրիմին ճէնազէսինտէ հազըր պուլունամատըղըմտան տօլայը տա"իմա էսէֆ էտէճէյիմ։"

Շէֆգաթ վէ մուհապպէթինի պէյան էթմէք իւզրէ Բէյ գօլունը ուսուլ իլէ անըն օմուզը իւզէրինէ գօյարագ տէտի քի, "Խայըր, սէվկիւլիւմ, խայըր, էսէֆ էթմէյէճէք սին. Ճէննէթէ կիթտիյին զէման Խէլասքեարընըն ճէլիլ հուզուրընա չըգըպ փէտէրինի եիւզ եիւզէ կէօրէճէք սին, փէտէրինին ճէնազէսինտէ հազըր պուլունմատըղընտան տօլայը էսէֆ էթտիյինի օ զէման խաթրա պիլէ կէթիրմէյէճէք սին։"

Պուրաճըգտա զիքըր էտէլիմ քի Պօպ շիմտի օ-

ռայա կէլմիշ վէ իշէ պաշլամըշ իտի իսէ տէ, Մր. Մինթըրնըն խանէմինէ ալընմամըշ իտի. խայըր, թա՛ամընը տըշարտա եէր իտի։ Եդուարդ օլ թէր-թիպի անկլայարագ փէք խօշնուտ գալմըշ իտի, զի-ռա հիչ պիր թարաֆտան պիր միւտախէլէ օլմայա-ռագ եինէ էվվէլքի կիպի Ռէյ իլէ պիրլիքտէ պիր ատ՛աթ վագթ կէշիրէճէք իտի։

Պօպ փէք էյի տավրանտը. թանըշլարընտան հիչ պիրի անըն օ գատար էյի տավրանաճաղընը խա-յալ էտէմէզ իտի. տօղրուսը հիւանիւ հարէքէթաէ պուլունմաղա դավիյէն գարար վէրմիշ կիպի կէօ-ռիւնիւյօր իտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր "Թիփ" իսմինի իշիթմէքտէն հիչ խօշլանմայըպ, իքրահ է-տէն Եդուարդա անըն հուզուրը պէօյիւք պիր ճան արգընթըսը իտի։ Թիփ իսմի սօգագլարտա կէզիպ տօլաշարագ քէօթիւլիւք էթմէք 'ատէթինտէ օլան օլ ուղուրսըզ, իւսթիւ պաշը եըրթըզ, վէ տօսթը օլմայան չօճուղա 'ա՛իտ պիր իսմ օլուպ, Ա. . . . չէհ-ռինին էն կիւզէլ մաղազասընտա քէմալ ը սատա-գաթլէ չալըշան, կիրակի մէքթէպինտէ տէրս վէրէն վէ էվ էյի լաթինճէ վէ ալճէպրա պիլէն կէնճէ միւնա-սիպ պիր իսմ տէյիլ իտի։ Ֆագաթ պուրասընը Պօպ թըրնըրա անկլաթմագ խայլըճա միւշքիլ իտի։ Կէր-չի Պօպ Եդուարդըն կիյտիյի թէմիզ սիյահ բուպայը կէօրէրէք հայրան գալտը, վէ Մր. Մինթըրնըն քէն-տինին էսքի տօսթը իլէ պէրապէր կիտիպ կէլտիյի, վէ պիր չօգ եօլլար իլէ անա բի՛այէթ էթտիյի զէման կէօզլէրինի տէօրթ աչտը իսէ տէ, եինէ տէ պէլքի կիւնտէ օն տէֆ՛ա պիւթիւն մաղազայը ինկլէտէն պէր-ռագ վէ աչըգ պիր սէսլէ անա "Թիփ" տէյիւ չաղըրըր

իտի ։ Իշթէ պիր ագշամ Եդուարդ պու տիւշիւնճէ իլէ վէ միւքէտտէր պիր սիմա իլէ քիւթիւպխանէյէ կիրէրէք հիտտէթլէ տէտի քի,

"Քեա՛շքի Փօպըն շու պիր շէյտէն խապէրի օլսա ։"

Բէյ Եդուարդըն ըշըլ վէ եըլտըրագ կէօզլէրինէ պագարագ, վէ ուսուլ իլէ կիւլիւմսիւյէրէք "Նէ՞ վար, պագալըմ," տէտի ։

Եդուարդ պիրազ կիւլտիւ ։ "Հիչ, նէ՞ օլաճագ ։ Տօղրուսը հիտտէթիմի զապթ էտէմէյօրըմ, հէր նէրէյէ կիտէյօր իսէմ Փօպ արգամտան օլ մէքրուհ խամի զիքր էտէրէք պանա չաղըրըյօր ։ Օլ խամտէն իքրահ էտէրիմ . քեա՛շքի Փօպ պունը անկլասա ։"

"Նա՞սըլ օլտու տա սանա Թիփ ատընը վէրտիլէր ։"

Եդուարդ լուղէթ քիթապընըն սահիֆէլէրինի չէվիրէրէք տէտի քի, "Քիւչիւք հէմշիրէմ Կատը տահա փէփէլէտիյի զէման անը եափտը ։ Անը Եդուարդ խամիմտէն նասըլ չըգարտըղընը պիլմէյօրըմ. ա՛հ, քեաշքի օ զէման ույանըգ օլմայա իտիտէ, պանա պու կիպի պիր ատ թագամամա սա իտի. լաքին հէր նէ հալ իսէ, օ պանա Թիփ թէսմիյէ էթմիշ վէ թա օ զէմանտան պէրու տա"իմա պու իսմլէ պիլինմիշիմ ։"

"Էօլէն մա՛սում Ցովհան պիրատէրի՞ն տախի մի սանա Թիփ թէսմիյէ էտէր իտի ։"

Եդուարդըն սիմասը տուրուգլանմաղա պաշլատը, վէ ուսուլ իլէ տէտի քի,

"Ջօգ տէֆ՚ա, տահա քիւչիւք պիր չօճուգ օլտուղընտան, սայքի անճագ օ իսմի թէլէֆֆիւզ էտէ պիլիր իտի ։"

Digitized by Google

«Էօյլէ իսէ, Էդուարդ, մաատամքի էօլմիւշ օլան
փէտէրին սանա օլ խըմլէ Թէամիյէ էթմիշ վէ սէնին
սէօյլէյիշինէ կէօրէ անը տա՛իմա թաթլըլըգլէ գուլ-
լանմըշ տըր, վէ մա՛սում Ցովհան սէնի անճագ օլ
խըմլէ տէրխաթըր էտէ պիլիր, օլ խըմին սէնճէ
մէնֆուր օլմասընըն հիքմէթինի անկլայամայօրըմ։»
Ռէյ պիրազ սօնկրա, Էդուարդըն սէօյլէմէք իսթէ-
մէտիյինի կէօրէրէք սէօզինէ չու վէճհլէ տէվամ
էյլէտի. «Պուրատա տիւշիւնէճէք իքի խուսուս օ-
լուպ, պիրի չու տըր քի, էկէր պու էսքի տօսթու-
նը իմանա կէթիրմէյէ իւմիտ էտիյօր վէ անա
ֆա՛իտէլի օլմագ իսթէյօր իսէն, անտէն, օլ զարար-
սըզ քիւչիւք խըմտէն տահա չօգ ֆէնա չէյլէր իշիթ-
մէյէ տախի հազըր օլմալըսըն. պէլքի պիր վագթտան
սօնկրա օ սէնին տօղրու իմինի էօյրէնէճէք տիր։
Տիկէր խուսուս տախի չու տըր. Պօպ Թըրնըրըն տօղ-
րու ատը նէ՞ տիր, տօսթում։»

Էդուարդըն խիւզիւ գըփ գըրմըզը քէսիլտի,
տուտագլարը կէօյա կիւլէճէք կիպի տիթրէմէյէ
պաշլատը վէ պիրտէն պիրէ գահգահա իլէ տէ-
տի քի,

«Պէօյլէսի պիր չօճուղա Ռօպէրթ Թէամիյէ էթ-
մէք, կիւլիւնճ պիր չէյ տիր։ Հէր նէ հալ իսէ Ռէյ,
էկէր պազմագ իսթէր իսէն, իշիթէ տէրսիմ հա-
զըր տըր։»

Ռէյ ղազապա թահրիք էտէն օլ քիւչիւք խըմտէն
տօլայը արթըգ պիր կէօնա չիքեայէթ իշիթմէտի։

Պիր ագշամ պիր իշ միւնասէպէթիյլէ կէճ վա-
գըթ մաղաղատա ։գալմըշ օլարագ էվէ կիթմէյէ
հազըրլանտըղը, վէ Պօպ տախի փէնճէրէլէրին գա-

նատլարընը գափամաղլէ մէշղուլ պուլունարդը սը-
բատա, Պօպ Եդուարդա բէճա էտէրէք տէտի քի
"Պանա պագ, Թիփ, պու ագշամ եանբմա կէլ, նէ՞
օլուր։ Մր. Բէյին պաշը չիտտէթլի աղրըտըղըն-
տան, պու ագշամ օր ույղունարդ տէրսլէրին սանա
պիր մանի՛ օլամազլար։ Պէնտէն մա՛տա մաղազատա
չալըշանլարընը ճէփիսի պու ագշամ թէաթրօյա կի-
տիյօրլար, վէ պէն օտամտա եափա եալնըզ զալա-
ճաղըմտան ճանըմ փէք սրգըլըյօր։"

Եդուարդ "Սէնին տէ կիթմէտիյինէ տօղրուսը
թէ՛ճաճիւպ էտէրիմ," տէտի։

"Խայըր, պէն կիտէմէմ։ Զանընմճա, պա՛զէն
վէրտիյիմ սէօզիւ եէրինէ կէթիրէ պիլիրիմ։ Շու Բէյ
Մինթըրն եօ՞գ մը եա, ատէմէ հէր իսթէտիյինի եափ-
տըրըյօր. տէլիլիք էթտիմտէ կիթմէյճէճյիմէ տա՞իր
անա սէօզ վէրտիմ։ Կէլ, պէնիմէ պէրապէր կէլ։
Նէ՞ օլուր, սէն էյի պիր չօճուգ սըն։"

Եդուարդ գաթ՛ի սուրէթտէ "Խայըր, կէլէմէմ,"
տէտի։

"Ա՜հ, Թիփ Լէվիս, սէն կէրչէքտէն ալչագ պիր
չօճուգ սըն. պէնիմէ կէօրիւշմէյէ հիչ կէլմէյօրսըն,
սանըրսըն պէնի պուլմագ իչին գըրդ կիւնլիւք եօլ
եիւրիյէճէքսին։ Պէնիմէ կէօրիւշմէյէ ութանըյօր
սըն կիպի հարէքէթ էտիյօրսըն։ Պու ճիւմլէ իլէ պէ-
բապէր պէն սէօզիւմտէ տուրարագ էյի տավրանըյօ-
ըրմ։ Էկէր պէօյիւք պիր խանէտէ եէյիպ իչտիյին,
եաթըպ գալգտըղըն, վէ պիր չըգ կիպի կէյինիպ պէ-
ղէնտիյին սէպէպտէն, պէնիմէ կէօրիւշմէյէ թէ-
նէզզիւլ էթմէյօր իսէն, ալչագ վէ գօրգագ պիր
չօճուգ սըն։"

Digitized by Google

Էտուարտ ճէվապէն տէտի քի, "Նէ՛ պօշ սէօզ սէօյլէյօրսըն սէն ։ Մր. Մինթըրնըն կէօրիւշիւպ գօնուշտըղը պիր ատէմ իլէ կէօրիւշմէքտէն ութանմազըր-դըմ միւմքի՞ն մի տիր. լաքին պանա պագ, Գօպ, պու աքշամ կէլէմէյէճէյիմ կիպի սա՞իր աքշամլարը տախի պու վագթտա պուրայա կէլէմէմ, զիրա սա'աթ իքի պուչուգտա պաշգա իշ թութմաղա վէ միւմքին մէրթէպէ օլ իշտէն կէրի գալմամաղա սէօզ վէրմիշիմ. շիմտի իսէ սա'աթ իքի պուչուղա չօգ պիր չէյ գալմամըշ ։"

Գօպ քէմալ ը մէրագ վէ տիգգաթլէ կէօզլէրինի Էտուարտըն իւզէրինէ տիքտի, վէ 'ագըպէթ տէտի քի, "Թիփ, սահիհ, սէն փէք 'աճա՞իպ պիր չօճուգ սըն ։ Իշին տէ՞րս հագըրլամագ մը տըր ։"

"Յայըր, խայըր, տէրս տէյիլ ։"

"Նա նէ՞. օլ իշինտէ պէնի տախի սանա խապէրըմ ետէ՞մէզ մի իմ ։"

Էտուարտ պիրազ տուրուպ տիւշիւնտիքտէն սօնկրա տէտի քի, "Էտէ պիլիրսին. պու իշիմտէ հիչ քիմսէ պանա եէնիտէն գատար խապարըմ ետէմէզ, ամմա պիլիրիմ քի իսթէմէզսին ։"

Գօպ չէվգլէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Էյ, սանա խապարըմ ետէրիմ տէյօրըմ. էկէր իշինին նէ օլտուղունը պանա տէր իսէն, սէօզվիւմտէ տուրուրըմ, հէմամ պու կէճէ խապարըմ ետէրիմ ։"

Էտուարտ, "Սէօզ վէրի՞ր միսին," տէյիւ սօրտու ։

"Էվվէթ, սէօզ վէրիրիմ, վէ պիլիրսին քի Թիփ Լէվիս, սէն պիր չէյէ պիր տէֆ'ա սէօզ վէրիր իսէմ, պիլիրսին քի վէրտիյիմ սէօզիւ իճրա ետէրիմ ։"

Էտուարտ էյինճէ գափանըմըշ օտասընը վէ պըրա-

դրսպ կիթմէքտէ պիր մուխաթարտ օլմասըղընը կէօրմէք իւզրէ գափուլը տիգգաթլէ եօգլատըգտան սոնկրա ատէտի քի "Փէքի, էօյլէ իսէ սանա սէօյլէ-յէյիմ։ Հէր կէճէ թամմ սա՛աթ իքի պուչուգտա, օտասա կիրիպ, կէրչէքտէն խրիսթիյան օլմազա սա-նա արզու իհսան էթմէսի իչիւն Ալլահա ճան ու կէօնիւլտէն նիյազ էտէրիմ։"

Պօպ հիչ ճէվապ վէրմէտի. Եգուարպ իլէ պիր-լիքտէ սօգագլարընը իչինտէն 'ատճէլէ իլէ եիւրիւյէ-րէք վէ աղղընսան հիչ պիր սէօզ չըգարմայարագ Մը. Մինթըրընը խանէսինին տըչ գափուսընա եէ-թիշիպ անընլէ պէրաբէր գափուլը չոլտը, վէ գա-փուսընը աչըլմասընա պէքլէտիկի սըրատա, "Թիպ, օ չէյ ալչագլըգ տըր," ատէտի։

"Ընէ՞ չէյ"

"Պիր ատէմէ իճրասընա գասիր օլմասըղը պիր չէյէ սէօզ վէրմիրմէք։"

"Պէն էօյլէ պիր չէյ էթմէտիմ։ Կէրչէքտէն խրիս-թիյան օլմագ իսթէմէղ միսին։"

"Պէնիմ էօյլէ պիր չէյէ մէրագդըմ եօգ տըր։"

"Լաքին օ սէֆիհանէ պիր սէօզ տիր. սէն պիր տօսթա, սանա սա՛իմա եարտըմ էտէ պիլիր պիր տօսթա միահթաճ սըն. վէ տիլէմէք իլէ էօյլէ պիր տօսթ էտինէ պիլտիյին հալատ, տօղրուսը իսթէմէտի-յինին սէպէպինին անկլայամայօրըմ։ Պունտան պաշ-գա պէն Անտէն սէնի կէրչէքտէն խրիսթիյան ենդ-ոֆնէ տիլէտիմ՝ ատէմէտիմ, ատէտիմ քի 'Կէրչէքտէն խրիսթիյան օլմազա սանա տգղա ինան էյլէմէսի իչիւն Անա նիյազ էտիյօրըմ։' Տու՛ա էտէ պիլէճէ-յինէ զէրրէ գատար չիւպհէմ եօքտը. հէր նէ հալ

իսէ, սէօզ վէրտին, պէնտէ սանա ինանըրըմ։"

Պօպ Էտուարտըն արգասը սըրա կիտէրքէն վէ սալօնըն իչինտէն կէչէրքէն ուսթ գաթա չըգտը, վէ անըն քիւչիւք թէմիզ օտասընա կիրիպ արգատաշը լամպայը եագմագ ուզրէ պիր քիպրիթ թութուշտուրտուղու սըրատա ըսլըգ չալմաղա պաշլատը։

Փարլագ զիյա նէֆիս խալի վէ օտատա պուլունան սա"իր կիւզէլ էշեա ուզէրինէ լէմ"ան էթմէյէ պաշլայընճա, Պօպ էթրաֆընա պագարագ տէտի քի "Ահ, էշեան նէ՜ գատար թէրթիպլի վէ մունթազամ տըր։"

Էտուարտ "Էվվէթ, պուրատա հէր շէյ մունթազամ վէ սըրասընտա տըր։ Պօպ, սա՛աթ իքի պուչուգ տըր," տէտի։

"Փէքի, նէ էտէճէք իսէմ, պանա սէօյլէ. պիլիրսին եա, պու իշ պէնիմ իչիւն եէնի պիր շէյ տիր։"

"Տիզ չէօքիւպ սէնին իչիւն տուա էտէճէյիմ, վէ 'այնի վէճհլէ մու'ամէլէ էթմէյէ սէն պանա սէօզ վէրտին։"

Էտուարտ եաթաղընըն եանը պաշընտա տիզ չէօքտիւ վէ Պօպ եարը կիւլէրէք անըն էօրնէյինէ իմթիսալ էյլէտի։ Ֆագաթ չիւպհէ եօգ քի Քրիստոս տախի օ զէման տու'ա էտիպ Էտուարտըն աղզընա սէօզ գօտու։ Զօղա ժարմաղտան Պօպ քէնտի իրատէթինէ գարշը օլարագ էլինի ուզատըպ կէօզլէրինտէն տէօքիւլէն պիր իքի տամլա կէօզ եաշընը սիլմէյէ մէճպուր օլտու։ Օ կիւնէ գատար քէնտիսի իչիւն տու'ա 'արզ օլունտուղունը հիչ իշիթմէմիշ իտի։

Պիր գաչ սէպէպլէրէ մէյտանի օլ աքշամ Պօպ իչիւն

չայանը թիզքեար պիր ագչամ իտի։ Բէյ ատէմ կէօնտէրիպ օլ իքի չօճուղը քէնտի օտասընա տա՛վէթ էյլէտի։ Վագա՛ա քէնտիսի խասթա իտիյսէտէ, Պօպը կէօրիւպ անընլէ կէօրիւշմէյէ ֆուրսաթ պուլունճա տա"իմա քէնտի խասթալըղընը ունուտուր իտի։ Պօպ իլէ կէօրիւշտիւյիւ եարըմ սա՛աթ միւտտէթինտէ անըն իլէ օլ գատար թաթլը մու՛ամէլէտէ պուլունտու քի, Պօպ անըն կէլիպ չօգ տէֆ՛ա քէնտիսինի կէօրմէք պապընտա քի թէքլիֆինէ պին ճան իլէ րաղի օլտու։ 'Ալէլ խուսուս օ քէնտինին իչպու վա՛տընը իճրա էյլէտի, վէ սա՛աթ իւչ պատտէլէրինտէ Եղուարդըն օտասը էօնիւնտէն հէր կէչտիյի զէման, օրատա քէնտիսի իչիւն տու՛ա 'արզ օլունտըղընը պիլէրէք տա"իմա եավաշ եավաշ եիւրիւր իտի. 'ազըպէթ քէնտիսի տախի քէնտի չախսը իչիւն տու՛ա էթմէյէ տէրունինտէ եէնի պիր արզու ույանմըչ օլտըղընը հիս էյլէտի. Պիր ագչամ Բէյին տախի հէր ագչամ քէնտիսի իչիւն տու՛ա էթտիյինի անկլայարագ անըն գալպինտէքի իչպու պէյլիսիզ արզու քեսպ ի գուվվէթ էյլէտի, վէ օլ իքի չօճուղըն քէնտիսի իչիւն քէմալը մէրագ իլէ Ալլահտան տիլէտիքլէրի չէյէ պիզզաթ արզուքէչ պուլունմագ քէնտիսինին պօրճը իտիյինէ գանտը։

"Իսթէտիյինիզի տիլէյէճէքսինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։"

Եղուարդ իչպու վա՛տա քեամիլէն ինանմըչ իտի, վէ իչպու վա՛տըն չարթ ու չուրութընը քէմալը սատագաթլէ իճրա էտէճէք սուրէթտէ եաշար, եա՛նի կէրչէքտէն Քրիստոստա գալըր իտի, վէ Ալլահ վագթ ը միւնասիպինտէ քէնտի սէօզիւնիւ իճրա

Digitized by Google

էյլէտի ։

Պիր աքշամ Բէյին պաշը շիտտէթլէ աղըրտըղը սըրատա, Պօլ, "Ա՛հ, քեա՛շքէ սանա պիր մու'աավէնէթտէ պուլունապիլսէմ," տէտի ։

Բէյ տէրհալ ճէվապէն տէտի քի "Էվվէթ պուլու-նապիլիրսին, պէնիմ փէք խօշումա կէլէն պիր մու-'աամէլէտէ պուլունապիլիրսին ։"

"Նէ՞ տիր օ ։"

Պօլ իշպու սու՛ալը խայիրանէ վէ շէվգ իլէ սօրտու ։

"Քէնտինի Քրիստոսա վէրմէք ։"

Պօլ պունը իշիտէրէք սարգ վէ թէմքինլի պիր չէհրէ իլէ սիւքիւթ տուրտու ։

Պիրազ սօնրա "Նասըլ վէրէճէյիմի պիլսէմ, վէ-րիր իտիմ," տէտի ։

"Սահի՞հ մի տէյօրսըն ։"

"Էվվէթ, սահիհ. պէքլէմէքտէն վէ պիզզաթ քէն-տիմտէն օսանտըմ ։"

"Նասըլ վէրէճէյինի սանա սէօյլէյէյիմ իճրա էտէ՞ր մի սին ։"

"Հայ, հայ ։" Պօլըն պու սէօզիւ խուլուսա իլէ սէօյլէտիյինէ շիւպհէ եօգ իտի ։

"Էօյլէ իսէ եանըմա տիզ չէօք տէ, Ալլահա; կէր-չէքտէն Խըրիսթիյան օլմագ իսթէտիյինի, վէ քէնտի նէֆսինի շիմտի վէ իլէլ էպէտ Անա վագֆ էթմէյէ վէ սանա էմր էթտիյի հէր շէյի իճրայա հազըր օլ-տուղընը պէյան էյլէ ։"

Պօլ տուրուգսուտը, պիր աղ իսթէքսիզ կէօրիւն-տիւ, վէ 'ագըպէթ տիւզ չէօքտիւ ։ Իւչ խալիս չօ-ճուգ իթթիֆագլէ վէ ճան ու կէօնիւլտէն տու'ա

էտէրլէր իքէն, օտատա սիւքիւնէթ հիւքմ սիւր-մէքտէ իտի. շիւպհէ եօգ քի Թրիստաա գուլաղընը մէյլ էտիպ անլէրին նիյազընը իշիթտի. Պօպ այաղա գալգար իքէն Րէյ էլինի անըն գօլու իւզէրինէ գօյարագ վէ տիկէր էլիյլէ աղըրմագտա օլան պաշընը թութարագ վագար իլէ տէտի քի,

“Էյ միւպարէք Յիսուս, իշթէ սանա թէսլիմ օլան պիր ճան։ Անը գապուլ էտիպ գըյմէթլի գանընլէ եըգա վէ ճէննէթէ միւնասիպ գըլ։ Սէնին վա՛տըլարընա կիւվէնէրէք ճէսարէթլէ տիլէրիզ, վէ վա՛տըլարընըն մուհագգագ օլտըղընը պիլիրիզ։”

Էրթէսի աքշամ Պօպ կիւնահլարընըն եըգանըպ փաքլէնմիշ օլտըղը իւմիտիյլէ անլէրտէն այրըլըպ սէվինճ իլէ օտասընա կիտինճէ, Րէյ տէտի քի “Ետուարտ, Պատ. Հօլպրուքըն սանա կէօնտէրտիյի մէքթուպտա զիքր էթմիշ օլտըղը օլ այէթ նէ՞ իտի։”

“Մէսրուր ըմ, զիրա Րապպ պէնիմ ավազ ու նիյազըմը իշիթտի։” Ետուարտ իշպու այէթի սէվինէրէք վէ կէօզլէրի ըշըլայարագ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 24

“ՊԱԳԸՊ ԹԱՇԸՆ ԵՈՒՎԱՐԼԱՆՄԸՇ ՕԼՏԸՂԸՆԸ ԿԷՕՐՏԻՒԼԷՐ։”

Կիւնլէր չափուք կէչտի. 'Ագըպէթ Ետուարտըն Ա․․ շէհրինէ իլք տէֆ'ա կիրմէսինին իւչիւնճիւ սէնէսինին թէմամ օլտըղը կէճէ կէլտի եէթիշտի։ Ետուարտ իշպու իւչ սէնէ զարֆընտա 'աճա"իպ սուրէթտէ թէրագգը էյլէտի։ Քէմալ ը միւտավէթլէ

ագշամ տէրսլէրինի իլէրի կէօթիւրտիւ ։ Գէնտիսի ղայրէթլի վէ չալըշգան պիր չակիրտ, Րէյ. իսէ սատըգ-պիր խօճա օլտու ։ Բու ագշամ քիւթիւպխանէտէ օ-թուրմըշ Րէյին կէլիշինէ պէքլէմէքտէ իտի իսէ տէ, ախմագընտա իզթիրապ 'ալամէթլէրի կէօրիւնմէքտէ իտի ։ Կատարըն ուզուն մէքթուպլընը պիր տէֆ'ա տա-հա գօյնունտան չըգարտը ։ Կատար իքի հաֆթատա պիր ուզուն պիր մէքթուպ կէօնտէրիր իտի իսէ տէ, օլ մէքթուպլարտա վալիտէսինին 'իլավէ էթտիյի սէօզլէր նատիր իտիլէր ։ 'Իլավէյէ պագար վէ անը թէքրար օգուտը, չօգ թաթլը պիր 'իլավէ իտի. օլ 'իլավէտէ չօգ րահաթ օլտըգլարը, վալիտէսինին սըհ-հէթ ու 'աֆիյէթի պէրքէմալ իտիյի, զիրա միւ-թէվէֆֆա փէտէրինին էօքսիւրմէսի սէպէպիյլէ ույ-գուսը գաչմատըղընտան կէճէլէյին րահաթճա ույու-տըղը, տա"իմա մունթազամ իշի օլուպ հէմ քէնտի-նին հէմ տէ Կատարըն կէչիմինի չըգարապիլտիյին-տէն, պունտան պէօյլէ Եդուարդըն քէնտի գազան-ճընը իսթէտիյի կիպի գուլլանմագա ազատ օլտըղը զիքր օլունմըշ վէ խաթիմէսինտէ չէօյլէ եազըլմըշ իտի ։ "Կատարըն սէօյլէյիշինէ կէօրէ մէքթէպէ կիթ-մէք արզուսընտա սըն. էյէր էօյլէ իսէ, գազանտը-ղըն աքչէյի օլ մագսէտ ուղրընտա գուլլանմագ իւզրէ սագլա ։ Ջէվապըը փէտէրին սէնին օգումըշ պիր ա-տէմ օլաճաղընը զաննէտիյօր իտի. էյէր օգումըշ պիր ատէմ օլուր իսէն, զաննըմճա պապան փէք սէվինիր ։"

Տօղրուսը, Եդուարդ պունտան տահա թաթլը վէ միւշֆիգանէ պիր մէքթուպ ալմամըշ իտի, վէ իչ-թէ օլ մէքթուպ Հօլյուէսինտէն կէլմիշ իտի ։ Էօյլէ ի-

սէ օղլը կիպի վալիտէսի տախի տէյիշիլմիշ իտի։ Լաքին իշթէ ասըլ պու մէքթուպ անը ղայէթլէ բահաթսըզ էթտի, իշթէ թահսիլ ի 'իլմ էտիպ վա'իզլիյէ հազըրլանմագ խուսուսընտա քի էվ-վէլքի շէտիտ արզուսը եինէ ույանտը քի անըն գուվվէթի ալթընտա սայքի էզիլմէքտէ իտի։ Ահ, քէնտիսինին պու արզուսը նէ գատար պէօյիւք իտի. իւչ սէնէ զարֆընտա իշպու արզու զա'իֆ-լէնէէք եէրտէ կիթտիքճէ գուվվէթլէնմիշ իտի։ Լաքին ասըլ մէս"էլէ նէ վէ նասըլ էթմէսի լազըմ կէլտիյինտէ իտի, քի չիւպհէսիզ պունը հալ էթմէյէ տահա հազըր տէյիլ իտի։ Էկէր պուլունտըղը եէր-տէ գալըպ տա մաղազատա պիւթիւն կիւն իշ իլէ մէշղուլ օլսա իտի, պէհէմ հալ լազըմ օլան տէվ-րէ ի թահսիլի նէ վէճհլէ պիթիրէ պիլիր իտի։ Շիմ-տի քէմալ ը ղայրէթլէ իքմալը թահսիլէ թամմ պաշլայանագ վագթը իտի։ Քէնտիսինի քէմալ ը մուհասպէթլէ խանէլէրինէ գապուլ էտիպ կէօյա խանէ (խալգընտան պիրի տիր կիպի անը թաթը գուլլանմըշ օլան սէվկիւլիւ տօսթլարտան այրըլսա իտի, թահսիլ ի 'իլմ էթտիյի զէման նասըլ կէշինէ-ճէք իտի։ 'Ամէպա թահսիլ ի 'իլմէ նէ վէճհլէ մուգ-թէտիր օլաճագ իտի։ Ինշթէ պու սըրատա, եղ-ուարդ, վաթանընտա իքէն կէճէ տու'ա մէճլիսինն-տէ Մր. Հօլպրուքտան իշիթտիյի սան աէօզլէրի, վէ զէման վէրմիշ օլտըղը գարարը խաթրընա կէթի-բէրէք քէնտիսի իլէ թաշընն արասընտա փէք օլ գա-տար պէօյիւք պիր մէսաֆէ գալմամըշ, անճագ թա-շընն եանընա վարմըշ օլուպ պաշգա պիր առըմ ալ-մաղա գատիր տէյիլ տիր տէյիւ տիւշիւնտիւ, վէ

Digitized by Google

քէնտիսինին ուզաղը կէօրմէյէն կէօզլէրինէ օլ թաշ ղայէթ պէօյիւք վէ գըմըլտանմազ կիպի կէօրիւնտիւ ։

Թամամ ղայէթլէ միւքէտտէր օլմաղա պաշլատըղը սըրատա Րէյ կէլէրէք վէ գանափէնին իւսթիւնէ օթուրարագ տէտի քի, "Ղայէթ եօրղուն կէօրիւնիւյօրսըն ։"

Եդուարդ թէլաշլը տէտի քի, "Րէյ, պու ագշամ պանա տէրս վէրէմէզ սին. սըհհէթին փէք օլ գատար եէրինտէ տէյիլ տիր ։"

Րէյ կիւլիւմսիւյէրէք ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Խայըր, սէնինլէ կէօրիւշմէք իսթէտիյիմտէն վէրէմէմ ։ Պիր չէյտէն տօլայը տիւշիւնիւպ թաշընըյօրըմ վէ եարտըմընա միւհթաճ իմ ։ Պու տէֆ՚ա տէրսին գալսըն. իւմիտ էտէրիմ քի վա՛իզ օլմագ պապընտա քի գարարընտան վազ կէչմէմիշսին. Նա՞սըլ տըր ։"

"Խայըր, Րէյ, աալա վազ կէչմէմ ։"

"Պէն տէ էօյլէ սանըյօր իտիմ. անտէն վազ կէչմէք սէնին շանընա եագըշմազ ։ Էօյլէ իսէ, պէլլի պիր իշ կէօրէճէք օլըրսա արթըգ կէ՞լմէմիշ մի տիր ։"

Եդուարդ մահզուն պիր սուրէթտէ, "Էվվէթ, էլպէթթէ, կէլմիշ տիր, ամմա նէ՞ էթմէլի," տէտի ։

"Սանա պէնիմ ֆիքրիմի սէօյլէյէյիմ ։ Եդուարդ, պիւթիւն 'էօմրիւնտէ սէնին քէմալը հարէթլէ եէթիշմէյէ չալըշտըղըն մէնզիլի մագսուտա էրիշմէք արզուսընտա պուլունմըշ օլտըղըմտան խայալէրին վա՞ր մը ։"

Եդուարդ, չէֆգաթքեարանէ սուրէթտէ, "Խայըր, հիչ խայալէրիմ եօգ տըր," տէտի ։

Ռէյ մանզունանէ պիր թէպէսիւմ իլէ ասէտի քի "Էվվէթ, օ արզուտա իսիմ, վէ իւմիտ էտէրիմ քի սեզ տահի պէնիմ կիպի արզունըզտան վազ կէչմէք մէճբուրիյէթինտէ պուլունմազ սընըզ. վագա՛տ չու ատն վազրթլարա կէլինճէյէ զատար իշպու մազսէ տիմանէն վազ կէչմիշ իսիիմի իտահ՛ա էտէմէմ։ Գունտան իւշ սէնէ մուզատտամ հէր կէսնէ 'իլմ թահսիլինտէն վազ կէչիպ գուվվէթլէնմէք իւզրէ էվէ կէլտիմ. պու խուսուսատա նէ տէրէճէ նա՞իլի միւրատտ օլուպ օրմատըզըմ սանա մա՛լիւմ տիր։" Գուրատտա Ռէյ քէնտինին զա՛իֆ վէ գուրումըշ էլի իլէ թէրլի սինրնը սըզատը։ "Շիմտի պէր միւրատտ օլաճաղըմտան պէս պէնիէն զաթ'ի իւմիտ էյլէ միշիմ տիր։" Ռէյ կէօզլէրինի էլլէրիյլէ ըշըգտան մուհաֆիզա էյլէտիքտէն սոնկրա տահա զիյատտէ ֆէրահ ֆէրահ սէօզ սէօյլէմէյէ պաշլատը։ "Պէնիմ իշիւն արթըգ իշ իշտէն կէչմիշ իսէ տէ, սէնին իշիւն կէչմէմիշ տիր. իմտի Եդուարդ իշթէ սանա ուզուն սէօզիւն գըսասը. սէնին իսթի՛տատ, զայրթէթ վէ սրհհէթին պէնիմ տէ փարամ օլտըղընտան, պուսնուն տէօրտիւ պիրլէշէրէք սէնի պէր միւրատ էտէ պիլիրլէր։ Սէն նէ՞ տէրսին։"

Եդուարդ պիւս պիւթիւն շաշմըշ օլարագ "Պէ՞ն մի . . . պէն սէնին ֆիքրինի անկլայամայորըմ," տէտի։

"Տահա աշրղընը սէօյլէյէյիմ. իսթէյորըմ քի սէն պիր ան էվվէլ էյի պիր ի՛տատիյէ, պա՛տէհու գօլէճէ վէ էննիհայէ 'իլմ ի իլահի մէքթէպլինէ միւտավվէմթ էտէսին. իշպու իւշ մուհիմմ խուսուսընն իճրասը իշիւն լազըմ կէլէն վասրթալար էլինիզտէ

հազըր տըր ։ Պու աչըգ տէ՞յիլ մի տիր ։"

Եդուարդ ճէվապէն տէտի քի "Տօղրուսը Բէյ, նէ տէյէճէյիմի, նէ սէօյլէյէճէյիմի պիլէմէյօրըմ. պէնի պիւս պիւթիւն հայրէթտէ պըրագտըն, լաքին . . . մէմնուն իմ ։"

"Էօյլէ իսէ գապուլ էտէճէք սին, տէ՞յիլ մի ։"

"Անճագ քի, —Բէյ ։"

"Նէ՞ վար ։"

"Օ կիպի չէյլէրտէ ի'անէյի րէտտ էթմէք ինսանիյէթին շանընա եագըշըր պիր մու'ամէլէ տէյի՞լ մի տիր ։"

"Փէք եանլըշ պիր մու'ամէլէ տիր ։ Տէտիյիմի սանա իսպաթ էտէյիմ." — տօղրու օթուրարագ 'աչգ ու չէվգ իլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը — ։ "Տիւնեատա պիր ատէմին քէնտի սա'յ ու ղայրէթիյլէ իլէրի կիթմէյէ չալըշըպ չապալամասը տօղրու վէ մէտհէ շայան տըր, ֆագաթ 'ինտիմիզտէ սէվկիլի վէ գըյմէթտար օլան պիր մագսէտին իճրասընա մէտար օլան եարտըմլարը րէտտ էթմէք տախի պէօյիւք համագաթ տըր ։ Իշթէ Ալլահ պանա ագչէ վէրմիշ օլսա պէն անը քէնտիսինէ կէրի վէրմէյէ հազըր վէ միննէթտար ըմ ։ Քէնտի նէֆսիմի վա'իզլիյէ վագֆ էտէ պիլսէ իտիմ, մէմնուն օլուր իտիմ. պու մագսէտլէ քէմալը թէզարրու' իլէ նիյազ էթմիշ վէ չէվգ ու ղայրէթլէ չալըշըպ չապալամըշ իսէմ տէ, Ալլահ պէնի պէրմիւրատ էթմէյի մինասիպ կէօրմէմիշ տիր ։ Պէնիմ վագֆ էտէճէք գուվվէթիմ եօգ, սէնին վար, վէ վագֆ էթմէյէ հազըր սըն ։ Հէտիյէմիզի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէք տէ, պու վէճհլէ սէն պանա իշլէմէյէ ֆուրսաթ վէրէճէք օլասըն, զաննընճա Ալ-

լահ պու հէտիյէտէն տահա՞ ազ մը խօշնուտ օ-լուր :"

Եդուարդ փէք եավաշ եավաշ ճէվապ վէրէրէք "Եա-յըր, ֆագաթ, պէն մագսէտիմի եալընըզ Ալլահըն եարտըմըյլէ իճրա էթմէք իւմիտինտէ իտիմ," տէ-տի :

Բէյ թէքրար եաստըղա տայանարագ ճանը սը-գըլտըղը հալտէ չէօյլէ տէտի,

"Եա՛նի մէքթէպէ կիրմէք իչիւն խայլը սէնէլէր կէչիրիպ տէ չիմտիքի գուվվէթինին նըսֆընը նա-ֆիլէյէ թէլէֆ էթմէյի, պէն քէնտիմ իչիւն պիր չէյ էտէմէտիյիմ սէպէպտէն էլիմտէն կէլէնի սէնին ի-չիւն էթմէյէ պանա ֆուրսաթ վէրմէքլէ օլանճա գուվվէթինի մուհաֆազա էթմէյէ միւրէճճահ սա-յըյօր սըն, հը :"

"Ֆագաթ, Բէյ, պանա եարտըմ էթմէսէն պիլէ, եարտըմա միւհթաճ ատէմլէրին հիսապը եօգ տըր : Տիւնեա, 'իլմ թահսիլինէ չալըշըպ չապալայան ֆա-գիր կէնճլէր իլէ տօլու տըր :"

"Էվվէթ, էօյլէ տիր : Տէմէք քի սէն պանա եար-տըմ էթմէքտէն իսէ, տիւնեանըն օ պիր ուճընտա եաշայան կէնճլէրէ եարտըմ էթմէքտէն տահա զի-յատէ խօշլանըր սըն :"

Եդուարդ չափուճագ Բէյին օթուրտըղը գանա-փէնին եանընա կէլիպ էլլէրինի չէֆգաթլէ անըն գափանըգ կէօզլէրի իւզէրինէ գօտըգտան սօկրա տէտի քի,

"Բէյ, սէնին իչիւն հէր չէյին իճրասընա հազը-րըմ :"

"Պիր ան էվվէլ պիր վա՛իզ օլման իչիւն ագչէմ

իլէ սանա եարտըմ էթմէյէ պէնի պըրագը՞ր մը սըն ։"

"Թէմալը մէմնունիյէթլէ . սէնին պու թէքլիֆին պէօյիւք վէ 'ալիճէնապանէ պիր թէքլիֆ օլտուղ ուն-տէն տօլայը սէնտէն ճան ու կէօնիւլտէն մէմնունըմ ։ Ջանըն էթմէ քի պէն սանա միւթէշէքքիր տէյիլիմ, ֆագաթ պէն տիւշիւնտիւմ քի . . . պէլքի . . . . ։"

Եդուարդ տուրուգալըյարագ սօլուգ ալտըղընտան, Րէյ տէտի քի, "Պիլիրիմ . էֆքեարընը անկլայոր իսէմտէ, ագալլը պու խուսուսա իչիւն եանկըլըշ օլտըգլարընա շիւպհէսիզիմ ։ Պիրատէր, պու մա'ամէլէնլէ պէնի սանա նէ տէրէճէ միննէթտար գըլտըղընա վագըֆ օլսան, մէսրուր օլուրսըն սանըրըմ ։"

"Էվվէլ, տօղրուսընը տէմէլի իսէ, պու էյիլինիզ չիմտիյէ գատար պանա էթտիյինիզ էյիլիքլէրին եանընտա հիչ օ գատար պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր ։ Ջանըմճա օլ էյլիքլէրինիզէ նիսպէթլէ փարա հիչ մէսապէսինտէ տիր ։ Րէյ, ի'թիգատըմճա տիւնեատա սէնին գատար սէվտիյիմ վէ սէվէ պիլէճէյիմ հիչ պիր քիմսէ եօգ տըր ։"

Րէյ Եդուարդըն պու սէօզլիւնիւն սըհհէթինէ ինանմազճասընա կիւլիւմսիւտի իսէ տէ, անտէն փէք խօշլանտը ։ Պիր ազ սիւքիւթ գալտըգտան սօնրա Թաթլըլըգլէ տէտի քի,

"Փէք էյի սըրասընա գօնուլտու . Ջանըմճա պէնտէն չօգ գա'ւիլլի օլաճագ սըն ։ Հէման Ալլահ սէնի միւպարէք գըլա, սէվկիլիմ պիրատէրիմ ։"

Պա'տէհու Եդուարդ օտասընա կիտիպ ուֆագ գըրմըզը Քիթապ ը Մուգատտէսի, քէնտինին օլ գըյմէթլի չըրաղընը չըգարտը, վէ անտէ գայտտա օ-

Digitized by Google

յուլմըշ գապրըն հիքեայէսինի աչարագ օգուլմաղա պաշլայըզ "Վէ պագըզ թաշըն եուվարլանմըշ օլ-սըղլանը կէօրաիւլէր," այէթինէ գատար օգուլմա-ղնա տէվամ էյլէտի։ Ինչպու այէթի էթրաֆընա գուրշուն գալէմիյլէ գալըն չըզղըլար չէքէրէք ինչ-ըէթ էյլէտի, վէ Բապպըն մէլէյինին ուիւնեատա հալա ինչ կէօրմէքտէ օլսըղընա գանտը։

Պու ինչին սըրատընա գանմասընատան իքի կիւն սանկ-ըա, Պապըն եաղըխանէսի էանինտէ սուրատագ "Պապ, եարըն սապահլայըն սիլայա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգաճաղըմ," ատէտի։

Պապ պու սէօզիւն մա'նասընը էյիմէ անկլամագ իւզրէ քէնտի իչինի պրագարագ չէվգ իլէ տէտի քի, "Եա՛, էօյլէ՞ մի։ Ա՛հ, քեա՛ չքի պէն տէ սէնինլէ պէ-ըապէր կէլտէ իտիմ աէ, ատէմլէրին նէ տէյէճէքլէ-ըինի պիր կէօրսէ իտիմ։"

Եգուարդ կիւլէրէք վէ Պապ Թըրնըրտա կէօրիւլէն Թէպէտտիւլտէն նաչի միւթէհայեիր վէ մէսրուր օ-լարագ "Եա՛նի, սէնին հագգընտա, տէյի՞լ մի," տէյիւ սօրտու։

Պապըն տախի քէնտիսինէ մախսուս եաղըխանէսի օլուպ արթըգ իչերի տըշարը կէօնտէրիլմէյօր իտի. օլ մաղազատա նատիրէն օլ գատար չափուք թէ-ըապգը կէօրիւլմիւշ իտի։ Ասլ հագիգաթ չու ի-տի քի Մը. Մինթըրն թա իպթիտատէն Պապ Թըր-նըրըն վա՛իզ, եախսա տա՛մա վէքիլի եախսա հաթ-թա օգուլմըշ պիր քիմսէ պիլէ օլմաղա տէյիլ, ան-ճագ քեամիլ, ղայրէթլի վէ իչինտէ մուվաֆֆագ պիր թաճիր օլմաղա միւնասիպ իտիյինէ հիւքմ էթ-միշ, վէ պինա՞էն 'ալէյհ անտա ֆուրսաթ իթասընա գարար վէրմիշ իտի։

Digitized by Google

Պու սէպէպտէն Պօպ մաղազատա նամ ու չէօհ-րէթ, վէ մաղազատա պուլունան սա՞իր հէվ ու-չագլարրն հիւսն ի թէվէճճիւհիւնիւ գազանտը վէ քէնտիսինի արաշտրրրպ իսթէտիքլէրինի քէնտիսին-ատէն սաթուն ալան միւշթէրիլէրէ մալիք օլտու։ 'Ալէլ խուսուս Պօպ, հէրարէթլի պիր Երիսթիան օլտու։ Ռէյ Մինթըրնը ֆէվգէլ'ատ սէվմէսի վէ սայ-քի անա թափընմասը, սէպէպիյլէ իղվայա կէլմէք մուիսթարաարնտան 'արի գալտը, վէ մաղազա-տա չալըշան ուշագլարա նուֆուզ իշլէթմէյէ պաշ-լատը։ Պօպրն Եդուարդտան զիյատէ սէվիլմէսի թապի՛ի իտի, զիրա Եդուարդ օլ գատար չափուք եիւքսէլտի, վէ Մր. Մինթըրնը պիւթիւն խանէսի խալգըյլէ օլ գատար թէքլիֆսիզ օլտու քի քէնսի իւզէրինէ սա՞իրլէրին հասէտինի ճէլպ էյլէտի։

"Ի՜հ, թիւի," Պօպ Եդուարդա պէօյլէ թէսմիյէ էթմէքտէն հիչ վազ կէչմիչ, վէ ինթիմալ քի հիչ սէ վազ կէչմէյէճէք իտի, "Օրատա հէր քէսէ էյի վէ բահաթ օլտըղըմը վէ անլէրտէն հիչ պիրինի կէօրմէք իսթէմէտիկիմի սէօյլէ։ Օրատա տօսթում պուլընտըղընը զանն էթմէմ, վէ տօղրուաը տօսթու-մընն պուլունմասընա տախի լայըգ տէյիլ իմ։"

Digitized by Google

ՊԱՊ 25

"ՆԷՎՃԻՎԱՆ ՔԷՆՏԻ ԹԱՐԻԳԻՆԻ ՆԷ՞ ԻԼԷ ՓԱՔԼԷՅԷ ՊԻԼԻՐ. ՍԷՆԻՆ ՔԷԼԱՄԸՆԱ ԿԷՕՐԷ ՀԸՖԶ ԷԹՄԷՍԻՅԼԷ ՕԼՈՒՐ:"

Կատար Լէվիս գըրմըզը րէնքլի հէնի ֆիսթանընըն գաթլարընը սիլքիպ պօյնունըն էթրաֆընտաքի կիւզէլ տանթէլանըն էյի կէօրիւնտիւյիւնիւ անկլամագ իւզրէ պէլքի օն տէֆ'ա ուֆագ այինէնին էօնիւնտէն կէչիպ տէօնտիւ. սօնկրա օտատա էտիլէճէք վէ էտիլմէսիյլէ օտանըն տահա զիյատէ կիւզէլ վէ տիւզկիւն կէօրիւնմէսինէ մէտար օլաճագ էքսիք կէտիք պուլունուպ պուլունմատըղընը կէօրմէք իւզրէ օտայը պիր էյիճէ կէօզտէն կէչիրտի:

Իշպու օտատա Կատար քէնտի չօճուգլըղը հէնկեամընը կէչիրմիշ վէ իչինտէն իպթիտա Յովհան վէ խայլը վագթ սօնկրա 'ա"իլէնին փէտէրի արթըգ կէրի տէօնմէմէք իւզրէ տըշարը չըգարըլմըշլար իտի: Վէ լաքին օտա թըպգը էվվէլքի հալտէ տէյիլ իտի. շիմտի օրատա Միլատ եօրթուսը միւնասէպէթիյլէ Մատամ Մինթըրնըն հէտիյէ էթմիշ օլտըղը կիւզէլ խալը սէրիլմիշ իտի. օտանըն քէօշէսինտէ տուրմագտա օլան մասանըն իւսթիւնէ գըրմըզը պէզ սէրիլմիշ վէ անըն իւսթիւնէ պիր գաչ քիթապ վէ ղազէթա գօնմուշ իտի. ուզուն վէ պէյազ փէնճէրէ փէրտէսինին աշաղըքի ուճը եօգարը գալտըրըլմըշ օլուպ կիւնէշին պէրրագ զիյասը օտայը թէնվիր էթմէքտէ իտի. հէր շէյ թէմիզ պէրրագ վէ միւֆէրրիհ իտի: Սօֆրա ագշամ թա'ամը իչիւն գուրուլմուշ իտի. պէյազ սօֆրա պէզինին իւզէրինտէ

իւթիւլէնտիյի զէման պիւքիւլտիւյիւ գաթլար կէօ-
րիւնմէքտէ իտի. սօֆրանքն իւզէրինէ գօնուլմըշ
գատէհ վէ թապագլարքն սայրըլնտան անքն իւքի
տէյիլ իւչ քիչի իչինն գուրուլմըշ օլտրղը կէօրիւլ-
մէքտէ իտի. Կատարքն օտանքն էթրաֆընտա թէ-
լաշլէ կէզիպ տօլաշմասը, վէ մատամ Լէվիսին սրգ
սրգ փէնճէրէտէն տըշարը պագմասը տախի մէ-
րտագլէ պիր քիմսէնին կէլմէսինէ մունթազըր իտիք-
լերինի կէօսթէրմէքտէ իտի։

'Ազըպէթ Կատար տէտի քի, "Շարգ սիւ'աթ գա-
թարը կէլտի. էկէր պու կէճէ կէլիրսէ, իւչ տագիգա-
տան պուրայա եէթիշիր։" Ֆիլ հագիգա իւչ տագի-
գա սօնկրա իպթիտա տըշարքտա չագրլ թաշլա-
ըընքն, պա'տէհու գափունքն էօնիւնտէքի թախ-
թանքն իւզէրինտէ չափուք վէ դուվվէթի պիր
այագ սէսի իշիտիլտի, վէ 'ազըպէթ գափու աչըլըպ
իւչ սէնէ էվվէլ անտէն այրըլմըշ օլան Եդուարդ
Լէվիս իչէրի կիրտի։

Կատար, "Ա՛հ, Թիփ," տէյէրէք իլէրի աթըլմաղա
վէ անքն պօյնունա սարըլմաղա պիւս պիւթիւն հա-
զըր իտիյսէ տէ, օլտրղը եէրտէ տուրա գալտը։ Կա-
տար Թիփ իլէ օլ դատար սէնէ մէքթուպլաշմըշ ի-
տիյսէ տէ, անը տա"իմա գուվվէթի, էսմէր եիւզիւ,
իւսթիւնէ պօղ վէ դապա գումաշտան եափըլմըշ պիր
գաթ բուպա, այաղընա պիր չիֆթ գալքն չիղ-
մէ կիյմիշ վէ պաշընա հասիր պիր չափգա գօմուշ
պիր չօճուգ հալինտէ, եախօտ ագալլի անտէ
պա'ղը թէպէտուիւլաթ կէօրէճէյինի մէ"մուլ էթ-
միշ իտի։ Էվվէթ, չիւպհէսիզ Թիփին պա'ղը տէրէճէ
տէյիշիլմիշ օլաճաղընը պիլիր իտի իսէ տէ, պօյունքն

պու գատար ուզայաճաղընը, վէ էլլէրի իլէ խիւզիւնիւն պու գատար փարլագ վէ Թօմպուլ օլաճաղընը, հախսօտ րուպաըընըն սիյահ վէ կիւզէլ օլուպ իւսԹիւնտէ պիթիպ պէօյիւմիւշ տիր կիպի քէնտիսինէ հագըշաճաղընը, հախսօտ անըն հագաըընըն օլ գատար պէյազ հախսօտ փօԹինլէրինին ուֆագ վէ կիւզէլ օլաճագլարընը զաննէԹմէյօր իտի ։ Պու սէպէպտէն Կատար օլտըղը խէրտէ չապ կիպի տօնուպ հիչ սէս չըգարմատը ։ Ցագաթ վալիտէսի անըն սիմասընտա քէնտինին միւԹէվէֆֆա սէվկիլիւ զօճասընըն, հէփ միհնէԹ ու մէշագգաԹ, ֆագր ու զարուրէԹ, վէ աղըր ու էլէմ զէմանլարընտա սէվմիշ օլտըղը զէվճինին րէսմինի կէօրմէքտէ իտի ։ Օղլունը սէլամլամագ իւզրէ իլէրի կէչինճէ գալպինտէ պուլունան հէփ շէֆգաԹ ու մուհապպէԹինի գըսսաճա շու սէօզլէր իլէ պէյան էյլէտի ։ "Ա՜հ, պէնիմ «Էլլի-ձը-օղլում ։"

Օլ կէճէ օլ խանէտէ պէօյիւք մէսէրրէԹ վար իտի ․ անճագ քի հաԹագ օտաըընըն գափուսը գափալը օլուպ Եդուարդ փէտէրինին հաԹաղը պօշ իտիյինի պիլիր իտի ։

Էրթէսի կիւն շէհրի կէզիպ տօլաշտըղը սըրատա կէօզլիւնէ իլիշէն նէսնէլէր անըն տէրունինտէ նէ 'աճիպ խաթըրէլէր ույանտըրմագտա իտի ։ Հէր խէրի կէօրմէյէ կիթտի ։ Հէր սօգաղը կէզմէյէ վէ չօճուգլըղընտա պասմըշ օլտըղը հէր պիր Թաշըն իւզէրինէ պասմագա հէվէսի վար իտի ։ Գալգըպ, պիր խազ կիւնիւ սապահլայըն խաԹըպ տա պըլըգլարա հասէտ էԹմիշ իտիյի օլ ըրմագ սահիլինէ կիԹտի, վէ օրատա տուրարագ Մր. Հօլպրուքըն Կիրակի

մէքթէպլինտէ պուլունան նիզամսըզ չակիրտլէրէ
մախսուս սընըֆընտան տօլայը Ալլահա համտ էյլէտի ։
Պա՛տէհու մէզ՚արլըղա կիթտի քի օրատա Յովհա-
նըն մէզարը գուրպինտէ քէնտինին նէնի 'էօմրիւ-
պաշլամըշ իտի ։ Յովհանըն ուֆագ մէզարը խանըն-
տա չիմտի ուղուն պիր մէզար տախի վար իտի ․
օրատա տուրարագ փէտէրի իլէ մա՛սում Յովհանը
ճէննէթտէ կէօրէճէյինէ տա՛իր օլան իւմիտտէն տօ-
լայը Ալլահա շիւքր էյլէտի ։ Օրատան պայըրըն է-
թէյինտէքի պէօյիւք գարա աղաճըն խանընա կիթ-
տի, ւէ օրատա տուրարագ ուֆագ գըրմըզը խիւզ-
լիւ Քիթապը Մուգատտէսի պիր տէֆ՚ա տահա
ճէպինտէն չըգարտը վէ մէրագ իլէ անըն սահիֆէ-
լէրինի տէօնտէրտի ․ Մր․ Հօլպրուքըն նէտիյլէ խա-
ղըլմըշ իսմին իւզէրինէ պագտը վէ օլ քիթապտա
օգումըշ օլտըղը իւք այէթի թէքրար աչտը, "Սէ-
նին քէլամըն այագլարըմա չըրաղ վէ եօլըմա նուր
տըր ։" Օլ սէօզիւն կէրչէք օլտըղընը թէքրար պէ
թէքրար պա թէճրիպէ թահգիգ էյլէմիշ իտի ։ Իշ-
թէ հէման օլ աղաճըն ալթընտա օլ սէօզիւն մէն-
ֆա՛աթընը կէօրմիւշ ւէ Շէյթան իլէ ճէնքլէշէրէք
անա ղալիպ կէլմիշ իտի ։ Քիթապը Մուգատտէս-
տէն տօլայը տախի Ալլահա շիւքր էյլէտի ։ Պա՛տէ-
հու տօղրուտան չէհրէ կիթտի, վէ էսքի կիւնլէրին
խաթըրըէսի իչիւն գասսապ տիւքքեանընա կիրտի ։

Պիր քիմսէ Մր․ Տիւյէ տիւքքեանա քիմին կէլտիյի-
նի խապէր վէրտի վէ օ տախի "Վայ, սէ՞ն մի սին, Թիֆ"
տէյիւ չաղըրմաղա հազըրլանտը իսէ տէ, օլ վէճհլէ չա-
ղըրաճագ եէրտէ ղալլէնին արգասընտան չըգըպ րի՛ա-
յէթլէ անըն էլինի թութտու ։ վէ "Նա՞սըլ սընըզ Լէ-

վիս, քէյֆինիզ եէրինտէ՞ մի, սիզի կէօրտիւյիւմէ ռէվինիրիմ," տէտի։

Նա պէօյիւք չէհրտէ եափըլմըշ օլան բուպատա, եա տա բուպայը կիյէնին թէմքին ու վագարընտա էօյլէ պիր չէյ վար իտի քի Մր. Տիւխյի էօնիւնտէ տուրմուշ օլան ուղուն պօյը կէնճէ "Վա՛յ, սէՆ մի սին, Թիփ" չաղըրմագտան մէն՝ էյլէտի։

Մր. Մինթըրն քէմալը մուհապէթլէ անըն էլինի սըզըպ "Պաշգա պիր քիմսէնին պախթիյարլըղընտան տօլայը 'էօմրիւմտէ պու գատար մէսրուր օլտըղըմ հիչ օլմամըշ տըր," տէտիքտէն սոնկրա, "Ըէյ նա՞սըլ տըր։ Ա՜հ, էվվէթ, էվվէթ, ղէվալը-նըն նասըլ օլտըղընը պիլիրիմ։ Պիլիրիմ քի սէն վէ չիւպհէ եօգ քի հէր քէս անը սէվէր," տէյիւ 'իլա-վէ էյլէտի։

Շիմտի զիյարէթ էտիլէճէք մահալ եալընըզ մէք-թէպ գալմըշ իտի։ Եդուարդ տա"իմա կէչմիշ օլտը-ղը օլ ճատտէ եօլտան կէչէր իքէն, պու տէֆ'ա Պօպ Թըրնըրըն քէնտիսի իլէ պէրաբէր պուլուն-մասընա տէրուն ի տիլտէն արզուլատը։ Վէ լաքին իհթիմալէն օ ղէման Պօպ օլ պէօյիւք չէհրտէ վագը' թիւճճար մաղազասընտա պէլքի օլ էսքի մէքթէպի եախօտ անըն իչինտէ կէչիրտիյի օլ աճընըլաճագ կիւնլէրի հիչ խաթրընա պիլէ կէթիրմէյէրէք 'ատէթա պիր թօփ կիպի պիր թարաֆտան օլ պիր թարա-ֆա աթըլմագտա իտի։

Պիզաթ Մր. Պրոզ գափուլը աչտը, վէ թաթ-ըլըգէ անա "Ինէրիյէ պույուրընըզ" տէտի։ Կէ-չէն իւչ սէնէ զարֆընտա օրատա էփէյի թէպէտ-տիւլաթ վուգու' պուլմուշ իտի։ Եդուարդ տէրհալ

տէօնիւպ, պիլտիք թանըտզլարընը, մէսէլա Ուիլի, Հովարտը, Էլիսի վէ սա՞իր պէշ ալթը տօսթլարընը կէօրմէք իւզրէ էթրաֆընա պագտը վէ պիրտէ ան-լէրին չօգտան պէրու 'ալի մէքթէպլէրէ կիրմիշ օլ-աըզլարը խաթրընա կէլտի։ Մէքթէպի թէրը էթ-տիյի զէման, ուզուն թագսիմ տէրսի ալան չա-կիրտլէր չիմտի օլ արզատաքի գանափէլէրտէ օ-թուրուպ ալճէպրա վէ Լաթինճէ էօյրէնմէքտէ ի-տիլէր։ Սիյահ թախթանընն եանընտա օթուրտու, վէ Ցովսէփ Պարթլէթին թագսիմ ֆասլընտան պիր ինէք վէ գօյունա տա՞իր՝ օլան վէ միւ՞էպպէտէն զիք-թէ չայան պուլունան մէ՞սէլէյի հալ էթմէքտէ օլտը-ղընը կէօրտիւ։ Ֆէմալ ը չէվգ իլէ էլինէ պիր 'իլմ ի հիսապ քիթապը ալտը։

"Մր. Պրոզ օլ մէս՞էլէյի տէրիսաթըր էտի՞յօր մը սըն։"

Մր. Պրոզ, կիւլէրէք տէտի քի "Օլ մէս՞էլէնին չիմ-տիյէ գատար զըրգ էլլի չօճուղը չաշըրթմըշ օլտը-ղընը խաթրըմա կէթիրէ պիլիր իսէմ տէ, անա տա՞իր խուսուսի պիր չէյ խաթրըմա կէլմէյօր։"

"Պէնիմ խաթրըմա կէլիյօր. պէնիմ պիրինճի տէֆ'ա օլարագ եիւքսէք սընըֆա կիրմէմէ սէպէպ օլ մէս՞էլէ օլտու։"

"Եա՛, սահի՞հ մի. գօրգարըմ քի զէվալլը Ցովսէ-փին օլ վէճհէլէ եիւքսէք պիր սընըֆա կիրմէսինէ սէպէպ օլմայաճագ տըր. իշթէ Ցովսէփ անա պիւ-պիւթիւն մաղլուպ օլմուշ կիպի կէօրիւնիյօր։"

Մր. Պրոզ զաթէն 'իլմ ի սարֆ տէրսիյլէ մէշղուլ պուլունտըղընտան, Եդուարդ չաշմըշ գալմըշ օլան Ցովսէփէ եարտըմ էթմէյէ չըզըշտը, վէ սիյահ թախ-

թանըն իւզէրինէ պազարագ թաթլըըգլէ տէտի քի,

"Օլ գօյունլար խաթըրըմա կէլիյօր 'Անա մալ օլտու՛ սէօզիւ սէնի շաշըրըյօր, տէ՞յիլ մի։" Եօվսէփ սէօյլէնէրէք ճէվապ վէրիպ տէտի քի "Էվվէթ, էպլէ տիր, անտէ պիր մա՛նա կէօրէմէյօրըմ։"

"Պէն սանա կէօսթէրէյիմ։ Տէյէլիմ քի —" Եդուարդ փէտէրինին քէնտիսինէ էթմիշ օլտըղը իզահաթը պաշտան պաշա պէյան էյլէտի։ Իշպու իզահըն նէթիճէսի պա՛իս ի մէմնունիյէթ օլտու. Եօվսէփ անը անկլայըպ քէմալ ը ղայրէթլէ սու՛ալը հալլ էթմէյէ տէվամ էթտի։

Եդուարդ խօճայա տէօնէրէք տէտի քի, "Պունը փէտէրիմ սանա իշթէ պու վէճհլէ իզահ էյլէտի," վէ կէօզլէրի եաշարտը։

Պիր ազ սօնկրա պիր քիմսէ Մր. Պրոզա պիր թէզքէրէ կէթիրտի։ Մր. Պրոզ անը օգույուպ տա մասասըն իւզէրինէ գօտըղը սըրատա տէտի քի,

"Պագ, Եդուարդ, էկէր մէքթէպտէն գաչաճագ եէրտէ միւտավէմէթ էթմիշ օլսա իտին, շիմտի պու ալճէպրա տէրսինի սանա իզահ էտէրէք, պիր գաչ տագիգատէ պիր եէրէ կիտիպ կէլէ պիլիր իտիմ։ Շէհրտէ պիր տօսթում վար տըր քի, իքինճի թրէնն միւֆարագաթ էթմէզտէն էվվէլ անը կէօրմէյէ ղայէթլէ արզուքէշ իմ։"

"Եինէ պանա իզահ էթ, նէ՞ օլուր։"

Մր. Պրոզ թէ՛աճճիւպ իլէ կէօզլէրինի անըն իւզէրինէ տիքէրէք տէտի քի,

"Ալճէպրա օգումը՞շ մը սըն, Եդուարդ։"

"Պիր ազ։"

"Նէ՞րէյէ գատար եէթիշմիշսին։"

“Գիթիրմիշ իմ։”

Մր. Գրօզ ալճէպրատա ճէզր չըգարմա ֆասըլընը աչարագ,

“Գու մէս՚էլէյի հալլ էտէ պիլէճէյինէ 'ագըլըն քէսէ՞ր մի,” տէյիւ սօրունճա,

Եդուարդ Մր. Գրօզըն չիւպհէլէնտիյինէ կիւլիւմսիւյէրէք “Քէսէր” տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Բէյ ալճէպրայը անա էյիճէ էօյրէթմիշ իտի։

Մր. Գրօզ կիթտի, վէ Եդուարդ սանտալյէսինի մասանըն եանընա կէօթիւրիւպ տէրսի տինկլէմէյէ պաշլատը։ Զօճուգլար Եդուարդըն մէքթէպի թէրք էթտիյի վագթ տահա թագսիմ պապընտա օլտըղընը պիլտիքլէրինտէն պիլկիճլիք սաթըր պէպըլէնմէյէ պաշլատըլար։ Վէ լաքին չիմտի անըն եա ալճէպրանըն պիր գըսմընը եախօտ պէլքի հէփիսինի օգույըպ պիթիրմիշ վէ ազ վագթտան տէրսին հէր պիր սու՚ալընը սայքի հարֆ պէ հարֆ էզպէրլէմիշ օլտըղընը անկլատըլար։

Գ՚ատէհու Մր. Գրօզ տախի կէլիպ քէմալ ը հայրէթ վէ մահզուզիյէթլէ անը տինկլէտի, վէ տէրսին խիթամընտա Եդուարդա,

“Ճան ու տիլտէն 'արզ ը թէշէքքիւր էտէրիմ։ Սէն խօճալըղա հազըրլանմալը սըն. ֆագաթ, Եդուարդ, սէն ալճէպրայը քէնտի պաշընա էօյրէնմէտին, տէյի՞լ մի,” տէտի։

Եդուարդ Բէյի խաթըրընա կէթիրէրէք գըփ գըրմըզը քէսիլտիյի հալտէ, “Խայըր, պէնիմ խօճամ, էն էյի վէ էն ֆիրասէթլի խօճա իտի,” տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Գ՚ատէհու կիտիպ քէնտիսինին էսքի եազը խանէսի

Digitized by Google

ձօնիւնտէ օթուրտու, վէ անըն եինէ քէնտի եազը խանէսի օլտըղըն ը, վէ պիրազ սօնկրա Պօպըն կէլիպ իմլա տէրսինի եօյրէնտիյի սըրատա քէնտիսինէ սըզընար վէրճէճէյինի խայալ էթմէյէ չալըշտը։ Ֆագաթ խայալ էտէմէտի։ Իշլէր տէյիշիլմիշ, չօգ տէյիշիլմիշ իտի։ Էվլէլ պէ էվլէլ շիմտի Րէյի Թանըյօր իտի քի անը օ զէմանլարտա Թանըրմազ իտի։ Եդուարդ քէնտի քէնտինէ, "Էկէր օ զէման Րէյի Թանըսա իտիմ, իշլէր տահա էրքէն տէյիշիրլէր իտի," տէտի։

Շէնրէ 'ավտէթ էտէրէք Մր. Հօլպրուքա բասթ կէլտի, վէ անընլէ պէրապէր եիւրիւմէյէ պաշլատը։

Ուզուն միւլագաթ խիթամ պուլունճա Մր. Հօլպրուք տէտի քի, "Պու վէճհլէ կէլէճէք հաֆթա կիտէճէքսին տէմէք, տէ՞յիլ մի։"

"Էվվէթ, Սալը կիւնիւ, էֆէնտիմ։"

Փէքի, Ալլահ սէնի միւպարէք գըլա տօսթում, նիյթէքիմ զաթէն միւպարէք գըլմըշ տըր, վէ գըլաճագ տըր։" Պիրազ սիւքիւթ տուրտուգտան սօնկրա շէօյլէ 'իլավէ էյլէտի. "Եդուարդ, պիլի՞րմիսին, օղլըմ տահա եանկըշ եօլտա կէզիպ տօլաշմագտա տըր. անը հալա տու'ալարընտա զիքր էտի՞յօր մըսըն։"

Եդուարդ պէլլի վէ աչըգ պիր սէս իլէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, "Տա՜իմա, էֆէնտիմ։ Պատուէլի, Ալլահ ասլա ունութմազ։"

Էկէր Եդուարդ Մր. Մինթըրնըն մաղազասը ձօնիւնտէն կէչէրքէն, քէնտի հագգընտա սէօյլէնիլէն պիր գաչ սէօզիւ իշիտէ պիլսէ իտի, պիր եազ կիւնիւ սապահընտա քէնտիսինին պաղըզլարա խիթա-

պէն սէօյլէմիշ օլտըղը պիր սէօզիւ իմթիմալ քի խաթրընա կէթիրիր իտի։

Մր. Մինթրըն անընն արգասընտան պասգաբաղ, Մր. Տիւիյէ տէտի քի,

"Ինչթէ չէհրին էն էյի վէ իւմիտլի կէնճլէրինտէն պիրի կէչմէքտէ տիր։"

Մր. Տիւի պիրազ կիւլէրէք ճէվապէն "Էվվէթ, էվվէթ," տէտի։ Օլ մահալղըն հէպ միւ'թէպէր քիմսէլէրինին էֆքարը տախի պու մէրքէզտէ իտի։

ՊԱՊ 26

"ԶԻՐԱ ՆԻՋԷ ԿԻՆԼԻՐՏԷՆ ՍՕՆԿՐԱ ԱՆԸ ՊՈՒԼԱՃԱԳՍԸՆ։"

"Կիրինիզ" տէտիքտէն սօնկրա Պատ. Եդուարդ Լէվիս քիթապընը մասանընն իւզէրինէ գօտու, ռանտալիյէսինի կէրիյէ եիթտի վէ միւթալա'ա խանէնին գաւիուսընը չալան քիմսէյի գապուլ էթմէյէ հազըրլանտը։

Պատուելինին տա'վէթինի իշիտերէք իշէրի կիրէն գըզճըղազ "Մր. Լէվիս, փէտերիմ շիմտի փօսթախանէտէն կէլիպ սիզին իշիւն պիր գաչ մէքթուպլար կէթիրտի, իշթէ անլէր," տէտի։

Մր. Լէվիս գօմշուսընընն գըզընա 'արզ ը մէմնունիյէթլէ մէքթուպլարը ալտը, վէ օտատա եինէ սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրիւնճէ սանտալիյէյէ օթուրարաղ անլէրի օգուտմաղա պաշլատը։

Ինչպու մէքթուպլարտան պիրինճիսի պիր վա'իզ թարաֆընտան օլ կիրակի կիւնիւ պէճաիշ ի մինպէր

Digitized by Google

էթմէք մաղազաճըյըլէ եաղըլըմըշ իտի: Իքինճիսի անը հայրէթ վէ մէսրուրիյէթլէ տօլտուրտու, զիրա անըն եաղըրը Ելիս Հօլպրուքըն եաղըրը օլտըղընը թանըտը: Մէքթուպը օգույընճա, 'ալ էլ խուսուս չու տաթլըլար, եա՛նի "Փէտէրիմէ, սիզէ վէրէճէք պիր խապէրի վա՞ր մը տէյիւ սօրտըղըմտա, ճէվապըն "Մէսրուր իմ, զիրա Բապպ պէնիմ ավազ ու նիյազըմը իշիթտի," տէյիւ եազ, վէ պէնիմ իչպու այէթի զիքր էթմէյէ եինէ խուսուսի սէպէպիմ օլտըղընը պէյան էյլէ՛ տէտի: Իշթէ կէօրիւյօրսընըզ քի եալընըզ օլ այէթ, իչպու ուզուն մէքթուպ օլմազսըզըն պիլէ հէփ քէյֆիյէթի պանա պէյան էտէր իտի: Ալլահա համտ էտէրիմ քի սիզի պէնիմ իչիւն տուա էթմէյէ թէշվիք էյլէտի, 'Ալէլ խուսուս Ալլահա շիւքր էտէրիմ քի սիզին նիյազընըզը իշիթտի: Ալլահ սիզի միւպարէք գըլսըն: Շուրասընը տէմէյէ ունութմայայըմ քի փէտէրիմ Ցուլիսին իլք կիրակիսինտէ սիզին եարտըմընըզը տիլէյօր: Ումարըմ քի սիզ իչպու թէքլիֆէ րազը օլուրսընըզ. փէտէրիմին սէօյլէյիշինէ կէօրէ սիզ զաթէն օլ զէմանլարտա սու թարաֆլարա կէլմէք նիյէթինտէ իմիշսինիզ:"

'Աճէպա տիւնեատա Պատ. Լէվիսին քէնտինին էսքի մէքթէպ րէֆիգլինին մէքթուպընը պիր թարաֆա գօտըղը սըրատա մէմնուն վէ մահզուզ օլտըղը գատար մէմնուն վէ մէսրուր օլան պիր քիմսէ օլմուշ մըտըր: Պատ. Լէվիս՝ Ելիս Հօլպրուք իչիւն նէ՛ կիպի պիր միւտավէմէթ վէ պա՛զէն ա՛հ, նէ՛ գատար մէ՛յուսիյէթլէ տուա էյլէմիշ իտի: Գա՛չլարճա տէֆ'ա քէնտի քէնտինի "Բէխավէթտէ պուլունմատըղըմըզ

թագտիրտէ, մէվսիմինտէ պիչէճէյիզ," սէօզիւ իլէ ճէսարէթլէնտիրմէյէ մէճպուր օլմուշ իտի։ Իշթէ քէլամ Ուլլահըն մուհքէմ վէ կէրչէք օլտըղընը եինէ պա թէճրիպէ կէօրտիւ։ Մէքթուպը թէքրար էլինէ ալըպ Էլիսին ագտէմճէ ասլա եազմամըշ օլտըղը "Ռապպտա պիրատէրինիզ," խաթիմէսինէ հայրան հայրան պագտը։

Տահա օգունուլաճագ պիր իւչիւնճի մէքթուպ տախի վար իտի։ Օլ մէքթուպըն եազըսընը տախի թանըյօր իտի. կէչմիշ սէնէլէրտէ օլ եազըյը չօգ տէֆ'ա կէօրմիւշ իտի։ Մէքթուպը կիւլէրէք օգուտը, զիրա օլ մէքթուպ մուհարրիրի կիպի թուհաֆ իտի։

Ա . . . Ցունիս . . . 18 . .

ՍԷՎԿԻՒԼԻՒ ԹԻՓ, — Պու սէնէ սիզ Ցուլիսին տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ մախսուս օլան զիյնէթի իճրա էտէճէ՞ք մի սինիզ։ Պիզ պուրատա էտէճէյիզ, տահա տօղրուսը պիզիմ ավլուտա իճրա էտէճէյիզ։ Պիզ տահա վաթանըմըզտա սէֆիլ վէ փէրիշան չօճուգլար իքէն Մր. Մինթըրնըն էվինտէ իճրա օլունան պու կիպի պիր զիյնէթ պէլքի խաթըրընա կէլիյօր։ Սէնին խաթըրընա կէլմէյօր իսէ, պէնիմքինէ կէլիյօր, վէ պիզիմքի օլ զիյնէթին էքիզ պիրատէրի օլաճագ տըր։ Թանըտըղըմ հէփ սէֆիլ, իւսթիւ պաշը քիրլի վէ տէլիք տէշիք չօճուգլար իշպու զիյնէթէ տա'վէթ օլունմըշլար տըր։ Կիւզէլ ֆիշէնքլէր աթըլաճագ, կիւզէլ կիւզէլ իլահիլէր օգունաճագ, վէ սօֆրայա լէզզէթլի թա'ամլար չըգարըլաճագ։ Զիյնէթ՝ պիր գաթ տահա մունթազամ օլսուն տէյիւ, սօֆրա չըգարմայը զէվճէմ 'իլավէ էյլէտի։ Պիր շէյտէ զէվճէմին փարմաղը

պուլունուրսա, օլ չէյ էքսէրիյա մունթազամ օլուր։ Շիմտի պու մէքթուպըն ասըլ մատտէսինէ կէլէլիմ. օլ մունասէպէթլէ իրատ օլունաճագ նութգը, սէն սէօյլէյէճէք սին։ Գաչամագ գապուլ էթմէմ։ Պու թէրթիպի պիր կիւն էսքի մէքթէպ օտասընտա տիւշիւնտիւմ վէ իճրասընա գարար վէրտիմ։ 'Աճէպա իխթիյարլըղը սէպէպիյլէ Մր. Պրոզըն խօճալըղը պրագմըշ օլտըղընը տույտունը՞զ մը։ 'Աճա՞իպ չէյ, տէ՞յիլ մի։ Պաշգալարը իխթիյարլանմազ տէյիւ զաննէտիյօր իտիմ։ Մէրհում Բէյ՝ Ցուլիսին 4 իւնճիւ կիւնիւնտէ վէֆաթ էթմիշ օլտըղընտան, իպթիտա օլ կիւնտէ զիյնէթ իճրասընա նիյէթիմ եօգ իտի իսէ տէ, պու խուսուստա Մ. Մինթըրըն իլէ կէօրիւշտիւյիւմտէ, օ պանա Բէյին պու չէյտէն մէմնուն վէ մահզուզ օլաճաղընը զիքր էյլէտի, վէ պիլիր սին քի պու կէրչէք տիր։ Սագըն, զաննէ էթմէյէսին քի պիզ չէհրին հէփ էհալիսինի թօփլայաճաղըզ. պէն վէ զէվճէմ Կիրակի մէքթէպինտէ անճագ նըզամըզ սընըֆըն քիւչիւք չակիրտլէրինի սէվիպ անլէրին թէրագգըսընա չալըշտըղըմըզտան եալընըզ անլէրի տա՛վէթ էթտիք։

"Հովարտ իլէ Կատարա հէր հալտէ քէնտիլէրի կէօզլէյէճէյիմիզի խապէր վէր. իսթէրլէրսէ, պիր գաչ հաֆթա էվվէլ կէլիպ պիզիմ էվտէ վագթ կէչիրէ պիլիրլէր։ Աման, ազ գալտը քի ունուտաճագ իտիմ. էկէր եազընլարտա Էլիս Հօլպրուքտան մէքթուպ ալմըշ իսէն, շիւպհէմ եօգ քի շիմտի 'Համտ Ալէլուիա' իլահիսինի օգույօր սըն։

"Պու սաթըրլարը մազգազանըն եազը օտասընտա վէ ղայէթ աճէլէ իլէ եազըյօրըմ։ Հէր հալտէ Ցուլիս 3է գատար պուրայա եէթիշմէլի սինիզ։

Մուհիպպինիզ, ՊՕՊ ԹԸՐՆԸՐ"

Digitized by Google

Ինչպու մէքթուպլար Ճումա էրթէսի ագշամը կէլ-
տի։ Էրթէսի կիւնիւ սապահլայրն կիրակի մէքթէ-
պի նազրը չան չալընճա Պատուելի Նիզամըզ կէ-
լէն չակիրտլէրին սընրքինը թէրքլէ մինպէրէ տոզ-
րու կիթմէյէ պաշլատը։ Էվվէլա փարլագ կէօղլու
քիւչիւք գըզարտան միւրէքքէպ պիր սընրքին էօ-
նիւնտէ օթուրմըշ օլան փարլագ կէօղլու պիր խա-
նըմ իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ տուրտու։

"Կատար, Հովարտա նէ՞րէտէ։"

"Էվտէ, պաշը ագրըյոր։"

"Փէքի. իշթէ սիզէ իքինիզէ տախի խօշ կէլէճէք
մէքթուպլար. տիւն կէճէ կէլտի. պիրի տա՛վէթ-
նամէ տիր։ Հովարտա սէօյլէ քի հէր հալտէ կիթ-
մէյէ չալըշմալըյըզ։ Վալիտէմ սիզի պիզիմ էվտէ
կէօրմէք իսթէյօր. քէնտիսի պու կիւն տըշարը
չրգմատը։"

Պա՛տէհու իլէրի վարտը։ Շակիրտլէր տօղրու օ-
թուրըպ էլ պաղլամաղա պաշլատըլար։ Էկէր Մր.
Լէվիսին սէօյլէմէսինի իսթէրլէրսէ, գուլագ վէրմէ-
լէրի լազամ կէլտիյինի պիլիրլէր իտի։ Հէր կէօղ
քէնտիսինին իւզէրինէ տիքիլինճէ Մր. Լէվիս մէ-
րամընը չու վէճհլէ իֆատէ էթմէյէ պաշլատը։

"Զօճուզլար, պու կիւն սիզէ պէնիմ հագզըմատա
փէք գրսա պիր հիքեայէ նազլ էտէճէյիմ։ Պուն-
տան սէնէլէրճէ էվվէլ պէն հէնուզ քիւչիւք պիր չո-
ճուգ իքէն, կիրակի մէքթէպինտէ պիզէ տէրս վէ-
րէն մու՛ալլիմէ պիր սապահ պիզէ պիր հիքեայէ
նազլ էյլէտի քի պէնիմ Ցիսուսա ճէլպ օլունմամա
վասթա օլտու։ Ալլահտան սօնկրա, էկէր օլ մու-
՛ալլիմէ օլմասա իտի, չիմտի պէն պուրատա պիր ին-

ճիլ վա՛իզի մադամընտա տուրամազ իտիմ։ Օլ խանըմ գըզ պիզիմ տա՛իմի խօճամըզ օլմայըպ օրատա միւսաֆիր իտի։ Թա օ վագթտան չիմտիյէ գատար անը կէօրմէմիշիմ։ Պէօյլիւյլիւպ պիր վա՛իզ օլայըտան պէրու անը պուլուպ քէնտիսինին պիր սա՛աթլըգ սատըգանէ խօճալըղը պէնիմ իչիւն նէլէր էթմիշ իտիյինի անա հիքեայէ էթմէյէ նէ տէրէճէ իշթիյագ չէքտիյիմի խայալ էտէ պիլիրսինիզ։ Պիլիրիմ քի պունտան տօլայը փէք մէսրուր օլուպ ճէսարէթլէնէճէք իտի։ Իհթիմալ քի օ պու վագը՛այը պաշգա խօճալարա նագլ էտէճէք, վէ անլէր միւսթէֆիտ օլաճագլար իտի։ Ֆագաթ անը պուլմագ իչիւն չօգ տիւշիւնիւպ թաշընտըմ, վէ ճան ու կէօնիւլտէն չալըշըպ չապալատըմ իսէ տէ, կէչէն հաֆթայա կէլինճէյէ գատար անը պուլամատըմ։ Պիլիրսինիզ քի, չօճուգլար, սիզէ չօպան օլմագ իւզրէ պէն պուրայա կէլէլիտէն պէրու օն սէնէ կէչմիշ տիր, վէ տահա կէչէն հաֆթա անկլատըմ քի պիւթիւն պու միւտտէթտէ, օ գատար վագթտան պէրու արայըպ թարատըղըմ մու՛ալլիմէտէն անճագ 20 միլ ուզագտա եաշամագտա իմիշիմ։ Պաշգա տահա նէ՞ իշիթտիմ տէյիւ զաննէտէր սինիզ։ Իշիթտիմ քի օ պունտան իքի հաֆթա էվվէլ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Ջօճուգլար, անա արթըգ թէշէքքիւր 'արզ էտէմէմէյէճէյիմի կէօրէրէք իպթիտա ղայէթլէ միւքէտտէր օլտում։ Լաքին պիլիրսինիզ քի Եռե ողեմերեմ։ Իւմիտ էտէրիմ քի չօղա վարմագտան պիր կիւն անա 'արզը թէշէքքիւր էտէ պիլէճէյիմ։ Էվվէթ, ճէննէթէ կիտինճէ, իլք իշիմ անը արայըպ պուլմագ վէ պու վագը՛այը անա հիքեայէ էթմէք օլաճագ

տըր։ Իշթէ կէօրիւյօրսընըզ քի օ պու վագը՛ատան խապէրտար օլաճագ տըր, զիրա սէմավի մէլէքլէրտէն պա՛ղրսը պէլքի չիմտիյէ գատար անա պունու հիքեայէ էթմիշլէր տիր։

"Թամմ պուրաճըգտա խօճալարա խիթապէն պիր սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիմ։ Իշպու վագը՛ա սիզին գալպլէրինիզի զայէթլէ ճէսարէթլէնտիրսէ սէզա տըր, զիրա պու վագը՛ա սիզին տէֆ՛ատլէ պէթիպ մէյվէ վէրէն սէօզլէր սէօյլէտիյինիզի սիզէ իխթար էտէճէք տիր։ Իշպու մէյվէլէր թա Ալլահա եէթիշէճէք իսէ տէ, թաճլարընըզը ալըպ տա "Նէտէ՞ն պունլարըն իւզէրինտէ պու գատար եըլտըզլար վար տըր," տէյլիւ սօրաճաղընըզ վագթա գատար պէլքի սիզէ մա՛լիւմ օլմայաճագ տըր։

"Սէվկիւլիւ չօճուզլար, պէնի Քրիստոսա ճէլզ էտէն օլ հիքեայէյի սիզէ կէլէճէք Կիրակի կիւնիւ նագլ, վէ պիւթիւն կէլէճէք հաֆթա զարֆընտա մէզքիւր հիքեայէնին շակիրտլէրիմտէ 'այնի նէթիճէյի հասըլ էթմէսի պապընտա տու՛ա էտէճէյիմ։

"Պու կիւնէ մախսուս այէթի սիզէ տաղրտաճագ վագթ արթըգ կէլմիշ տիր։ Էկէր սիզտէն պա՛զրսը սիզէ նագլ էթտիյիմ չէյին նէ սէպէպտէն պու այէթի խաթրըմա կէթիրտիյինի ֆիրաստէթլէ անկլայաճագ օլուրլար իսէ, կէլէճէք Կիրակի կիւնիւ պանա պէյան էտէ պիլիրլէր։ Շիմտի չու այէթի պիրլիքտէ սէօյլէյէլիմ. "'Էքմէյինի տուլարըն եիւզիւ իւզէրինէ աթ, զիրա նիչէ կիւնէրտէն ասնկրտանը պուլաճագ սըն։'"

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ

ՄԻՍԱԼԼԷՐԻ

ԸԹՑԱԼԸ ՆԷՎՐԷՑԻՏԷԿԵԱՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ

*Լիսանը Եունանիտէն (Մ'ագսիմոս Բըլանուտ) նամ
Բում քանիպ ճէմ իտուպ ուսլուա էլսինէյի միւխթէլիֆէյէ
թէրճիմէ օլունմուշ տըր.*

ԱՍԻԹԱՆԷ
ՄԱԹՊԱԱՑԻ Ց· ԳԱՎԱՖԵԱՆ
1887

Digitized by Google

Digitized by Google

ԵԶՈՎԲՈՍ

ՆԱՄ

ՄԻՍԱԼԿԻՒ ՖԷՅԼԷՍՕՖԸՆ

ԹԷՐՃԻՄԷՅԻ ՀԱԼԻ

Իշթէ է՛յ աթֆալը նէվրէսիտէկեան
Մուալլիմ Եզովբոս սիզլէրի հէման
Մէքթէպը իրֆանէ իթմէտէ տավէթ
Սիզէ թալիմ էթմէք իչիւն քէմալէթ։

Իւտէպայի միւթէգատիմինտէն էքսէրիսի պէնիյի պէշէրին ահվալինի կիւզէլճէ թէտգըգ ու թէմեիզ իտուպ բէք չօգ նասիհաթլար իլէ անլէրին հալլէրինի ըսլահէ չալըշմըշլար իսէ տէ, Եզովբոսըն գուվվէյի ագլիյէսի մերգումամն ալիմլէրին մավէֆգընտա օլուպ, ինսանլարըն հիւսնի ախլագընա տայըր էօյլէ միւֆիտ վէ միւէսսիր գանունլար վազ էյլէտի քի, քէնտիինտէն էվէլ օլանլարը գաթ պէ գաթ թէգատտիւմ իթմիշ օլտու. զիրա Եզովբոս պէնիյի պէշէրի սէմթի ֆազիլէթէ սէվգ էթմէք իչիւն էօյլէ ինճէտէն ինճէ մանալէրէ, վէ պիր թագըմ հէքեայաթը ֆէվգէլատէյէ միւրաճաաթ էթմէյուպ, իլլա հայվանը նաթըգ օլան ինսանլարը՝ ագըլ ու ֆիքիրտէն պիպէհրէ հայվանաթը ղայրի

նաթրգանքն վասֆ ու էմսալէրի իլէ իգնա, վէ պիր չօգ սատէ մէսէլէր իլէ ռահէյի ինանիյէ-թէ իլգա իթմէք իսթէմիշ իտի քի, պու սու-րէթլէ Եզովբոս քէնտի թէրճիմէյի հալինի ա-տէթա պիր մէտէնիյէթ վէ ֆազիլէթ նիւմունէ-սի մէգամընտա հէր քէսէ իպրազ, վէ քէնտու-սինին նէ տէրէճէ ալիմ վէ ֆազըլ պիր զաթը մէարիֆսիմաթ օլտուղունու ֆիիլէն իսպաթ իթ-մէքլէ, պէ հագգէն ասրընտա պուլունան ֆէյ-լէսոֆլարըն մավէֆգընտա սայրլսա սէղա տրր։

Եզովբոս փռիւգիյա (*) էյալէթինին Ամիրի-յօն նամ շէհրինտէ թէվէլլիւտ իտուպ գատէրի իգթիզասընճա հալի էսարէթտէ պէօյիւտի. ֆէ-լաթուն ֆէյլէսոֆըն (կօրկիյաս) տէնիլէն քիթա-պընտա զիքր իթմիշ օլտուղու (թապիյաթ վէ գանուն չօգ տէֆա եէքտիկէրինէ մուխալիֆ տիրլէր) տէտիյի հիքմէթամիզ սէօզ, Եզովբոսըն հալ ու մէվգրսընա բէք միւթապրգ տիւշմիւշ տիր. զիրա թապիաթ Եզովբոսա կիւզէլ պիր ճան, վէ պիր էֆքեարը սերպէսթիյէ իհսան իթ-

(*) Փռիւգիյա Էնկիւրի իլէ ըստամպոլ արասընտա պէօյիւք պիր էյալէթ օլուպ պիր չօգ շէհիրլէրէ հիւքմ իտէր իտի, Ամի-րիյօն տախի մէզքիւր շէհիրլէրտէն պիրի իտի քի հազրէթի իսա-տէն 600 սէնէ մուգատտէմ Եզովբոս շէհրի մէզքիւրտէ թէվէլլիւտ իթտի, ֆիլ հագրգա մէրգում ֆիրումայէտէն կէլմէ վէ ատէթա էսիր տօղմուշ իտի իսէտ հէր տիւրլիւ մէշգաթը պիլ իխթիյար Ամինայէ կիտէրէք ֆէյլէսոֆլուգ իլմինին մանէվի ճիհէթինի պինթահսիլ, կիյա հայվանաթը տիհանընտան սէօյլէյէրէք իշպու մէսէլէրի գալէմէ ալմաղրլա իւտէպայի Եունանիյէ միյա-նընտա տէրէճէյի նիհայէտտէ քէսպը շէօհրէթ իթմիշ իտի։

միշ իտի իսէ տէ, գանուն, մէրգումը ատի պիր հալ-տէ, եանի էսարէթ իչինէ գօյմուշ իտի. կէրչի գատէր մէրգումը թունտան թունա աթարագ իղաճ իթմիշ իտի իսէ տէ, պունույլա պէրապէր չէքտիյի նէվպէնէվ միհնէթլէր, մումաիլէյհի սալիք օլտուղու մէսլէքտէն ուտուլ իտէմէմիշլէր իտի:

Եղովբոսըն պու հալի եէս իշթիմալի կիւյա քէնտինէ քեաֆի տէյիլմիշ կիպի, էշքեալը տախի օլ տէրէճէ չիրքին վէ տէհշէթլիւ իտի քի, տիւնեատէ պէօյլէ պիր պէտ սուրէթ ատէմ տօղմամըշ տէնսէ միւպալաղա իտիլմիշ օլմազ, չէօյլէ քի գաֆասը սիվրի, պուրնու եասը, պօյու պօյնու գըսսա, տուտագլարը գալըն, վէ զէնկի կէպի սիյահ օլմագըլա՝ մահզա պու սէպէպլէ Եղովբոս (Էթիօբս) եանի հապէշլի (*) թէսմիյէ օլունտուգտան մատէ գարնը ատէթա տըշարը տիւշմիւշ օլտուղու կիպի սըրթընտա տախի միւքէմմէլ պիր գանպուր պուլունմագտա իտի. մէրգումըն պու պէտ չէհրէսինէ իլավէ օլարագ կէրէք բէրբէլիյինտէն վէ կէրէք սէսինին պիչիմսիզլիյինտէն սէօյլէտիյի սէօզլէր ատէթա անլաշըլմազ տէրէճէտէ իտի:

Իշթէ պիչարէ Եղովբոսըն պու թապիի նօգսանիյէթի պուլունտուղու հալ ու մէվգըյա մինասիպ տիւշմիւշ օլմագըլա, քէնտի սահիպլէրինէ

(*) Եզովբոսըն էպէվէյնի Հապէշ մէմալիքինտէն սաթըն ալընմըշ քէօլէլէր օլուպ. Թապիյի քէնտիսի տախի անլէրին սահիպի պուլունան քիմսէնին էսիրի սայըլմագտա իտի.

Digitized by Google

նէ կէօնա խըտմէթ իտէպիլմիշ օլտուղու անլա-
ջըլը · ֆիլ հագըգա մէրգում հէր նէ գատար
սուրէթը զահիրէտէ պէտ չէհրէ , վէ հիւանիւ
սուրէթտէն պիպէհրէ իտի իսէ տէ , պաթընէն
օլ տէրէճէ ալիմ ֆէթին , ֆաղըլ վէ քեամիլ
պիր զաթ իտի քի, էն միւշկիւլմուամմալէրի տախի
գուվվէյի ագլիյէսի սայէսինտէ սուհուլէթլէ
հալլ իտէր իտի ։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՀԱԳԳԸՆԱ ՕԼԱՆ ՊԻՒՀԹԱՆ

Եզովբոսըն պու թապիյի նօգսանիյէթինի է-
ֆէնտիսի կէօրէրէք էվճէ խըտմէթլէրտէ թէճ-
վիզ իթմէյուպ , մէրգումը չիֆթ սիւրմէք իչիւն
քէնտի թարլասընա կէօնտէրտի , Եզովբոս թար-
լայա վարընճա տիկէր ըէնճպէրլէրի հայրէթտէ
պըրագաճագ սուրէթտէ ճանու կէօնիւլտէն չա-
լըշմայա պաշլատը , պիր կիւն էֆէնտիսի քէնտի
սէյֆիյէսինէ կիթմիշ օլմաղըլա պաղչէպանլար-
տան պիրի մուսմանլէյհէ պիր սէպէթ ինճիր հէ-
տիյէ իթտի քի , մէրգում տախի մէՖՖուանիյէթլէ
գապուլ իտուպ (Ագաթօքոս) նամ ուշաղընա թէս-
լիմ իտէրէք համամտան չրգտրգտան սօնրա հու-
զուրունա կէթիրմէսինի էմր իթտի , պու արա
Եզովբոս պիր իշ զըմմըյըլա խանէյէ կէօնտէրիլ-
միշ իտի քի , մէրգում Ագաթօքոս պունը այնի
ֆըրսաթ ատտ իտէրէք գաբու եօլտաշլարընընը
պիրինէ « կէլ չու ինճիրի պիզ եէյէլիմտէ Եզով-
բոսըն իւզէրինէ պըրագալըմ, մէրգում հիչ պիր

Digitized by Google

ճիհէթլէ թէպրիյէյի զիմմէթ իտէմէյուպ ճէզա-
յա չարբըլաճաղը չիւպհէսիզ տիր» տէյէրէք՝
արգատաշընը գանտըրտը, վէ հէր պիր ինճիր
թանէլէրինի եէտիքլէրինտէ, «Վայ հալինէ Ե-
զովբոս» տէյուպ կիւլէրլէր իտի։

Էֆէնտիսի համամտան չըգուպ ինճիրի խա-
թէտիյինտէ, Եզովբոսըն չալըպ եէմիշ օլտուղու-
նու տույունճա տէրէճէյի նիհայէտէ հիտէթլէ-
նէրէք հէման մէրգումը հուզուրունա ճէլպ, վէ
«սէֆիլ մէլուն պանա այըտ օլան ինճիրլէրի եէ-
մէյէ նա՞սըլ ճիւրաթ իթտին» տէյէրէք թէհ-
տիտէ պաշլատը։

Եզովբոս վուգույի հալի տէրան անլատը իսէ
տէ, չի ֆայիտէքի քէնտուսինի միւտաֆաա ի-
տէճէք պիր սէօզ պուլամայուպ, վէ մէրգուման
ուշագլարըն չէհատէթի իլէ մահքիմ օլաճաղը-
նը վէ պու մինասիպէթլէ ֆէնա հալտէ տայագ
եէյէճէյինի ֆէհմ իտէրէք հէման էֆէնտիսինին
այաղընա գաբանտը, վէ պիր միւտտէթ քէն-
տիսինէ միւսա՛ատէ պույուրմասընը ըէճա իթ-
մէքլէ տէրագապ մանթպախա գօշարագ պիր
մըգտար ըլըճագ սու ալըպ էֆէնտիսինին հու-
զուրունա կէթիրտի, վէ բարմաղընը պօղազընա
սալտըրարագ գայ իտինճէ եալընըզ իչտիյի սա-
տէ սու չըգտը· զիրա պիչարէ օլ անէ գատար
հիչ պիր շէյ եէմէմիշ իտի, վէ քէնտինի իթ-
համ իտէն տիւշմէնլէրին տախի քէնտի եաբտըղը
կիպի եաբմալարընը էմր իթմէսի իչին էֆէնտի-
սինէ ըէճա իթտի։

Digitized by Google

Եզովբոսըն էֆէնտիսի մէրգումէն շու ագիլանէ թէտպիլիին թահսին իթմէքլէ մէրգուման ուշագլարա սրճագ սու իչիրտիւպ գայ իթտիրինճէ հէման եէտիքլէրի ինճիրլէրի քեամիլէն իսթիֆրաղ իտէրէք պու սուրէթլէ իրթիքեապ իթմիշ օլտուգլարը մէզմում հալ մէյտանէ չրգտը. վէ Եզովբոսըն տիւչար օլաճաղը տայագ ճէզասընա քէնտիլէրի միսթահաղ օլմաղըլա «էլ իչին գույու գաղան քէնտի տիւչէր» տարպը մէսէլինի քէնտի նէֆսլէրինտէ թէճրիւպէ իթմիշ օլտուլար։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՄԻՍԱՖԻՐ ԲԷՐՎԷՐԼԻՑԻ

Ֆէրտասը կիւն Եզովբոս եինէ միւթասը իւզրէ թարլատա չիֆթ սիւրմէյէ պաշլատը. օլ կիւն (Արտէմիս) (*) նամ իլահէնին պըրահիմլէրինտէն պազըլարը սէյեահաթա չրգըպ եօլու ղայպ իթմիշ օլտուգլարընտան էօթէ պէրի պիր չօգ տօլաշտըգտան սօնրա Եզովբոսա թէսատիւֆ իտէրէք «ամանն պիրատէր (Տիոսըն) (**) աշգընա

(*) (Արտէմիս) նամ իլահէ զէմանը մազիտէ (անահիտ) նամը յըլա էրմէնի միլլէթինին իլահէսի օլտուգտան մատէ թէքմիկ անատօլ ճիհէթինին համիյէսի ատտ օլունմաղըլա, պու մինասիպէթլէ մէրսումէ բուԹըն պըրահիմլէրի Եզովբոստան Թազիմու Թէքրիմ օլունտուլար։

(**) Էզմինէյի մազիյէտէ (Տիյոս) վէ եախօտ (Արամազդ) տէնիլէն իլահ Թէքմիլ իլահլարըն մուազզամ պիր բէտէրի, եանի «հաշա սիւմմէ հաշա» եէրին վէ կէօյիւն խալիգի պուլունան ճէնապը վաճիպ էլ վուճուտ հազրէԹլէրի կիպի խալգտան բէրէսԹիշ գըլընմագտա իտի։

Digitized by Google

օլսուն չէհրին եօլունու պիզէ կէօսթէր տէյու մէրգումա րէճա իթտիքլէրինտէ, օլ տախի տէրագապ մէրգումանը պիր աղաճ կէօլկէսինտէ օթուրտուպ էլինտէն կէլտիյի գատար իքրամ իթտի, վէ պիր մըգտար րահաթ իթտիրտիքտէն սօնրա քէմալի թազիմ ու հիւրմէթլէ էօնլէրինէ տիւշիւպ չէհրին եօլունու իրայէ իթտի․ մէրգումըն պըրահիմլէր Եզէվբօսըն չու միսաֆիր թէրվէրլիյինտէն մէմնուն օլուպ հէման էլլէրինի սէմայէ գալտըրարագ մէրգումըն րէֆահը հալի իչիւն ճէնապը հագտան իսթիրհամ իթտիլէր․ Եզօվբոս կէրէք հէվանըն սըքլէթինտէն, վէ կէրէք եօլուն ուզունլուղունտան ղայէթ եօրղուն օլմաղլըա թարլայա տէօնէր տէօնմէզ հէման եաթըպ ույուեա գալտը, վէ րիւյասընտա կէօրտիւ քի պախթ քէնտիսինէ թէգարրուպ իտէրէք տիլինի աչտը, վէ ագիլանէ մէսէլլէր սէօյլէմէյէ պիր գուտրէթը վէֆգէլատէ պախշ իթտի․ Եզօվբոս ույանտըղընտա «ահ նէ թաթլու պիր ույգու չէքմիշիմ, վէ նէ կիւզէլ պիր րիւյա կէօրտիւմ իշթէ քէմալի սուհուլէթ իլէ լագըրտը իտէպիլիյօրում, ճէնապը գատիրի մութլագ չու ղարիպ քիմսէլէրէ իթտիյիմ էյլիյէ միւքեաֆաթէն տիլիմին պաղըմը չէօզէրէք պու աճիզ գուլունը իհեա էյլէտի, էվէթ հիչ շիւպհէմ եօգ քի տիւնեատէ հէր քէս էքտիյինի պիչէճէք տիր» տէյէրէք միւթէսէլլի օլտու, վէ քէմալի մէմնունիյէթինտէն նաշի պիր գաթ տահա ճան ու տիլտէն չալըշմայա պաշլատը։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՍԱԹԸԼՄԱՍԸ

Պիր կիւն սէյֆիյէնին միւտիւրի պուլունան Ջէնաս նամ քիմսէ էսիրլէրին նասըլ չալըշտըգլարընը թէֆթիշ իթմէք գըմընըյըլա թարլայա կէլմիշ իտի. մէրգում՝ իշճիլէրտէն պիրինին չալըշմատըղընը կէօրտիւքտէ հէման պիչարէնին իւզէրինէ հիւճիւմ պիրլէ խայընճասընա տէօյմէյէ պաշլատը. Եզովբոս զէնասըն պու մէրհամէթսիզլիյինտէն միւթէէսսիր օլարագ՝ մէրգումա խիթապէն «եահու սանա զէրրէ գատար զարարը օլմայան շու պիչարէյի պէօյլէ պիլա ինսաֆ տէօյմէյէ նէ՞ հագգընըզ վար, տօղրուսու պու նապէճա հարաքէթինիզի էֆէնտիմիզէ խապէր վիրէճէյիմ» տէտի. Ջէնաս Եզովբոսըն ճիւրաթ իթմիշ օլտուղու սէօզլէրի իշիտինճէ վէֆգէլատէ թաաճիւպ իթտի, վէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք «մատէմքի մէմուլին ղայրի օլարագ Եզովբոսըն տիլի աչըլտը. տէմէք օլուր քի պէնիմ տէ արթըգ իշիմ պիթտի, զիրա մէրգում էլպէթտէ եաբտըղըմ շէյլէրի էֆէնտիմիզէ խապէր վիրէճէք տիր, իմտի լազըմ կէլիր քի Եզովբոստան էվէլ էֆէնտի իլէ կէօրիւշիւպ մէրգումը իթհամ իթմէքլէ պուրատան տէֆ իթտիրմէլիյիմ» տէյիւպ գարարընը վիրտի։

Ջէնաս պու էֆքեար իլէ չէհիրէ ավտէթ իտուպ, վէ սիմասընտա պիր ասարը մահզունիյէթ օլտուղու հալտէ էֆէնտիսինի սէլամլատը. մումաիլէյհ մէրգումըն մահզունիյէթինին սէպէպի-

նի սիւալ իթտիքտէ, զէնաս ճէվապ վիրուպ «է-
ֆէնտիմ խանէնիզտէ վէֆգէլատէ վէ տէհշէթլիւ
պիր հալ զուհուր իթտի. շէօյլէքի պունճա վա-
գրթտան պէրու ատէթա տիլսիզ օլան Եզովբոս
սիզտէն վէ պէնտէնիզտէն զիյատէ ֆասիհ լա-
գրրտը իտէպիլմէքտէ, վէ պու հալ իսէ պէնճէ
էյի մանա տէյիլ տիր» տէտի, էֆէնտիսի զէ-
նասըն պու սէօզիւնէ թաամիւպ իտէրէք, վէ
տարդընլըգլա «սէսինի քէս՝ սէն մէկէր պու հալի
վէֆգէլատէ պիր շէյմի զանն իտէյօրսուն» տէտի։

Զէնաս տէֆաէն քէմալէ աղաղ պիրլէ «ման
էֆէնտիմ նէ տէյօրսունուզ, Եզովբոսըն կէրէք
պէնտէնիզ վէ կէրէք զաթը ալինիզ իթմիշ օլ-
տուղու հագարաթը սիւքիւթ իլէ կէչտիմ, մէր-
գումըն ճիւրաթ իթմիշ օլտուղու քիւֆրու հա-
գարաթը լիսանըմսա ալմայա ճէսարէթ իտէմէյօ-
րում» տէյինճէ, էֆէնտի Զէնասըն պու սէօզ-
լէրինի պիրլա թէֆթիշ ու թէճէսսիւս թէսլիմ ի-
տէրէք սոն տէրէճէ հիտէթլէնտի, վէ «վայ էօյ-
լէմի. էօյլէ իսէ Զէնաս օլ մէլունը սանա իհալէ
իտէրիմ, իսթէր սաթ իսթէր պիրինէ պաղըշլա
վէլհասըլ նէ եաբարսան եաբ» տէյէրէք Զէնասէ
մէզունիյէթը քեամիլէ իթա իյլէտի։

Զէնաս պէօյլէճէ միւսթագիլանէ Եզովբոսա
սահիպ օլտուգտա՝ պունտան պէօյլէ հայաթ ու
մէմաթը քէնտի եէտինտէ օլտուղունու մէրգու-
մա իյմա իթտի, վէ Եզովբոս տախի «քէյֆին
նասըլ իսթէրսէն էօյլէ եաբապիլիրսին» տէյէ-
րէք սիւքիւթ իթմիշ իքէն, պու արա պաղը հայ-

Digitized by Google

վանաթ սաթըն ալմաղ իչիւն Թիւճճարըն պիրի մահալլի մեզքիւրէ կելերէք Ջենազէ , « սաթըլըգ հայվանլարըն վա՞ր մը տըր » տէյու սուալ իթտի · վէ օլ տախի « հայվանըմ եօգ լաքին սաթըլըգ պիր էսիրիմ վար իսթէրսէն անը ալապիլիրսին » տէյերէք Եղովբոսը Թիւճճարը մէրգումա Թագտիմ իտինճէ , Թիւճճար Եղովբոսըն հալու հէյէթինի սարագայէ ալըպ վէ կիւլերէք « պու պիչիմսիզ վէ գավանօս գըլըգլը մախլուգը նէ՞րէտէն պուլմուշսըն » տէտի , աղաճ քիւթիւյիւմիտիր ինսա՞ն մըտըր , տօղրուսու էկէր սէսինի իշիթմիշ օլմասա իտիմ ատէթա իչի Թօբրաք տօլու պիր Թուլում զաննիտէճէքտիմ · պու պիչիմսիզ հէրիֆի կէօսթէրմէ՞ք իչին մի պէնի եօլումտան ալը գօյտուն » տէյուպ , հէման եօլունա տէվամ իթմէք իստէր իքէն , Եղովբոս մէրգումըն արգասը սըրա գօշարագ աղըճըգ էյլէնմէսինի ըէճա իթտի իսէ տէ , Թիւճճար հիտէթլէնէրէք « տէֆ օլ պէտմախլուգ » տէյուպ պիչարէ Եղովբոսը գովտու , Եղովբոս իսէ մէրգումըն հիտէթինէ էհէմմիյէթ վիրմէյէրէք , սէն պէնի սաթըն ալ վէ ինանքի ասլա բէշիման օլմայաճագսըն , զիրա պէն սանա էօյլէ կիւզէլ խըտմէթ իտէճէյիմ քի Թաաճիւպտէ գալաճագսըն » տէտի , Թիւճճար մէրգումըն եիւզիւնէ պագարագ « սէնին կիպի պիչիմսիզ պիր հէրիֆին պանա նէ ֆայիտէսի օլապիլիր , հաթտա սէնին եիւզիւնի կէօրէնլէր հէմ գօրգար վէ հէմտէ նէֆրէթ իտէրլէր » տէտի , Եղովբոս մէրգումա ճէվապէն « մաազուր պույուրուն է-

Digitized by Google

ֆէնտի, էկէր խանէնիզտէ եարամազ վէ եանղազ չօճուգլար վար իսէ պէնի անլէրէ կէօսթէր քի գօրգուլարընտան պիր տահա եարամազլըգ իտէ-մէզլէր» տէտիյինտէ, թիւճճար մէրգումին պու սէօզիւնտէն մահզուզ օլարագ ղայէթ տուն պիր ֆիյաթլէ եզովբոսը սաթըն ալըպ արգասընա գաթտը վէ խանէսինէ ավտէթ իթտի։

Ֆիլ հագըգա մէրգումին իբի ուֆագ չօճուգ-լարը եզովբոսը կէօրտիւքլէրինտէ գօրգուլարըն-տան աղլամայա պաշլատըգլարընը եզովբոս կէօ-րիւպ էֆէնտիսինէ «կէօրտիւնիւզմի էֆէնտի իշթէ սէօզիւմիւն իճրասընտա պուլունապիլտիմ զիրա չօճուգլար պէնտէն գօրգմայա պաշլատըլար» տէ-տի. վէ թիւճճար տախի կիւլէրէք տիկէր խա-տէմէլէրի սէլամլամասընը էմր իթտի քի անլէր տախի եզովբոսը կէօրիւպ թաաճիւպ իլէ պիրի պիրլէրինէ «էֆէնտիմիզ պու տէհշէթլիւ մախլիւ-գը խանէսինէ կէթիրտիյինէ չօգ եանըլտը. զիրա մութլագա պու էվին իչինտէ պիր պէտ պախտ-ըգ զուհուր իտէճէք տիր» տիմէքտէ իտիլէր։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԳՈՒՎՎԷՑԻ ԱԳԼԻՑԷՍԻ

Պիր գաչ կիւնտէն մէրգում թիւճճար Ան-տօլ ճիհէթինէ կիտէճէք օլմաղըլա, խըտմէթ-քեարլէրինէ եիւքլէրի պաղլամայա վէ իրթէսի կիւնի եօլա չըգմագլըղա հազըր պուլունմալէրինի էմր իթտի. անլէր տախի հէր պիր շէյի հազըր իտուպ կէօթիւրիւլէճէք եիւքլէրի տախի իչէ-

Digitized by Google

ընտէ բայլաշտըլար։ Եղովբոս ալիլ վիճուտ օլ-
մասը մինասիպէթի իլէ քէնտիսինէ խաֆիֆճէ
պիր եիւք վերմէլերինի ըէճա իթտի, վէ ըէֆիգ-
լերի տախի հանկը չէյի իսթէրսէ անը ալմասընը
քէնտի ըէյինէ իհալէ իթտիլեր։ Եղովբոս էօթէ
պէրի կէօզ կէզտիրուպ եիւքլերի թէֆթիշ իթ-
տիքտէն սօնրա էթմէք չուվալընը քէնտիսինէ
վիրմէլերինի ըէճա իթտի քի, մէղքիւր չուվալ
իքի քիշիլիք եիւք օլմաղըլա ըէֆիգլերի մէրգու-
մին չու ահմագլըղընա թաամիլ իտուպ կիւլմէ-
յէ պաշլատըլար։ Հէր նէ հալ իսէ Եղովբոս էթ-
մէք չուվալընը եիւքլէնիպ, վէ սըգլէթինէ թա-
համիլ իտէմէյերէք իքի ատըմնա պիր էօթէ
պէրի եուվարլանըպ տուրուր իտի։ Թիւճճար Ե-
ղովբոսըն սըրթընտաքի եիւքինն սըգլէթինի, վէ
մէրգումին ճան ու կէօնիւլտէն չալըշտըղընը կէօ-
ըէրէք մէճնուն օլտու, վէ քէնտու քէնտույէ
«տօղբուսը պու ատէմ պահասընը չըգարտը,
ատէթա պիր պէյկիր կիպի չալըշըյօր» տիմէք-
տէ իտի։

Գօնագ իթտիքլէրինտէ Եղովբոսա էթմէք տա-
ղըթմասը էմի օլունուպ, մէրգումի տախի սըր-
թընտաքի չուվալտա պուլունան էթմէքլէրին ա-
ըրսընը ըէֆիգլերինէ տաղըթմասըյլա չուվալըն
սըգլէթի եարըյա թէնէզղիւլ իթտի։ Ագշամ օլ-
լունճա Եղովբոս թէքրար արգատաշլարընա էթ-
մէք տաղըտուպ, պու սուրէթլէ եիւքի օլ տէ-
ըէճէ խաֆիֆլէնտի քի արթըգ քէմալի սուհու-
լէթլէ եիւրիւմէյէ պաշլատը։ Ըէֆիգլերի իսէ

Digitized by Google

Եիւքլէրինին ալթընտա էգիլէրէք հէր ան իսթիհզալէրինէ միւճիւպ օլան պու աճալ աճայիպ ատէմին չիրքինլիյինէ նիսպէթէն մալիք օլտուղու գուվվէյի ագլիյէսինի թէֆէքքիւր իտէրէք թաաճիւպ իթմէքտէ իտիլէր։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՖԱ ՍԱԹԸԼՄԱՍԸ

Թաճիրի մէրգում մահալի մագսուտէ էրիչինճէ մայէթինտէ պուլունան քէօլէլէրին բէք չօղունու ղայէթ տօլկուն ֆիյաթ իլէ սաթըպ եանընտա իւչ քիչի գալտը քի պունլարտան պիրի եազըճը վէ տիկէրի խանէնտէ, վէ օլ պիրի տախի Եզովբոս իտի. թիւճճարըն ահուպպասընտան օլան պիր զաթ պու իւչ քէօլէյի տախի տօլկուն ֆիյաթ իլէ սաթմասը իչին Սուսամ ատասընա կէօթիւրմէսինի նասիհաթ իթմիշ օլմաղըլա, մէրգում տախի հէման ճէզիրէյի մէղքիւրէյէ վասըլ օլուպ, եազըճը իլէ խանէնտէյէ կիւզէլ էլպիսէլէր կէյինտիրուպ բաղարա չըգարտը, լաքին Եզովբոսըն վիճուտինէ ույար էլպիսէ պուլամատըղընտան մէրգումա գըլտան մամուլ չուվալ կիպի պիր չէյ կէյտիրտի քի արթըգ պիւսպիւթիւն պիչիմիզ վէ աճալ աճայիպ պիր հալ քէսպ իթտի. Եզովբոսըն շու հալինի կէօրէնլէր, «պու պիչիմիզ մախլուգ հիչ պիր իշէ եարամատըգտան պաշգա օ պիր քէօլէլէրին գըյմէթլէրինէ տախի սէքթէ վիրսէ կէրէք տիր» տէրլէր իտի. Եզովբոս պէօյլէճէ ճիւմլէնին սարագալէրինէ սի-

Digitized by Google

բէր օլտուղունա ասլա ֆիթուր իթմէյուպ, տա-
յիմա տէօրտ եանընը միւտաղըգանէ թէֆթիշ
իտէր տուրուր իտի։

Սիսամ ճէզիրէսի սաքինլէրինտէն (Գըսան-
թօս) նամ ֆէյլէսօֆ պիր կիւն բաղարէ կէլէ-
րէք եղովբոսը մէզքիւր կիյինմիշ գուշանմըշ իքի
նէֆէր քէօլէլերին ըէֆագաթընտա կէօրիւպ,
քէնտու քէնտույէ «չու պիչիմնիզ հէրիֆ պուն-
լարը ըէֆագաթընտա պուլունտուգճա օպիրլէ-
րինին հիւանի սուրէթլէրինի տահա զիեատէ բար-
լաղ կէօսթէրէճէք տիր» տէյուպ, սահիպլէրի-
նին իշկիւզարլըղընա թաճիւպ իթմէքլէ մէր-
գումանէ եաղլաշուպ վէ էվէլա խանէնտէյէ
«գանղը տիյարտէնսին վէ նէ իշ եաբմաղ պիլիր-
սին» տէյու սուալ իթտի. մէրգում տախի «Գայ-
սէրլիյիմ վէ հէր պիր շէյի եաբմաղ պիլիրիմ»
տէյինճէ, եղովբոս սըրբտարաղ կիւլմէյէ պաշ-
լատը. Գանթօսը ըէֆագաթընտա պուլունան
թալէպէլէր եղովբոսը պէօյլէ տիշլէրինի սրբ-
տարաղ կիւլտիւյիւնի վէ կիւլտիւքճէ տէհշէթլի-
պիր հալ քէսպ իթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ հէր
պիրի պիրէր թահգիրամիզ սէօզլէր իլէ մէրգու-
մը սարաղայէ ալըպ էյլէնմէյէ պաշլատըլար.
վէ իշլէրինտէն պիրի տախի եղովբոսը եանընա
եաղլաշարաղ զէվզլէնիպ, նիշլիւն կիւլտիւյինի
սուալ իթտի. եղովբոս տախի մէրգումա ճէվա-
պէն «տէֆ օղ եանընմոան տէնիզ գօյունու» տէ-
յինճէ, թալէպէ ութանտըղընտան գըղարարաղ
պըրաղըպ կիթտի։

Digitized by Google

Գանթոս խանէնտէ օլան քէօլէնին ֆիյաթընը թիւճարա սօրուպ, վէ օլ տախի «պին ղուրուշ տըր» տէյինճէ, «բահալը տըր» տէյէրէք եազըճըլըգ իտէն քէօլէյէ խիթապէն «նէրէլիսին վէ նէ՞ իշ եաբարսըն» տէյու սիւալ իթտի, վէ մէրգում տախի «Լիւտիյա շէհրինտէն իմ վէ հէր պիր իշի եաբապիլիրիմ» տէտիյինտէ, եզովբոս թէքրար կիւլմէյէ պաշլատը. ֆագաթ թալէպէլէր արգատաշլարը պուլունան զաթընն ալմըշ օլտուղու ճէվապը պիլտիքլէրինտէն եզովբոսա կիւլտիւյունին սէպէպինի սօրմայա ճէսարէթ իտէմէտիլէր։

Գանթոս եազըճընըն ֆիյաթընը տախի թիւճարա սօրուպ վէ օլ տախի ֆահիշ պիր ֆիյաթ իսթէտիյինտէ ճանը սըգըլարագ մէրգումանընն եանլարընտան ալըպ եիւրիւյիւ վիրմէքտէ իքէն թալէպէլէր «քէօլէլէրի պէյէնմէտինիզ մի» տէյու սօրտուլար, վէ մէրգում տախի «պիլ աքիս չօգ պէյէնտիմ, լաքին տօղրուսու պիր քէօլէ իշին տէ օ գատար ագճէ վէրիլէմէզ» տէտի. թալէպէլէր տախի «էօյլէ իսէ չու պէտ չէհրէ հէրիֆի սաթըն ալընըզ, զիրա չիւպհէ եօգ քի պու տախի անլէր գատար սիզէ խըտմէթ իտէպիլիր օլտուգտան մաատէ էլպէթ ֆիյաթը տախի ուճուզ օլմալը տըր. վէ էկէր արզու իտէրսէնիզ ագճէսինի պիզ թէտիյէ իտէլիմ» տէտիքլէրինտէ, Գանթոս մէրգումանէ ճէվապէն «հայըր սիզին ագճէնիզէ քէօլէ սահիպի օլմագըզը գապուլ իտէմէմ, վէ պունտան

Digitized by Google

գաթի նազար զէվճէմ զայէթ թիթիզ պիր գա-
տրն օլմազըլա պու չիրքին հէրիֆի հիչ պիր
վէչհ իլէ գ ապուլ իթմէյճէյի չիւպհէսիզ տիր»
տէյինճէ, անլէր տախի «կէօսթէրտիյինիզ սէ-
պէպ իչպու քէօլէյի սաթրն ալմագլըզընըզա մա-
նի օլամազ, զիրա գատրն թայիֆէսինին սէօզ-
լէրինէ էհէմմիյէթ. վէ ըէյլէրինէ իթաաթ օ-
լունմազ տէնիլէն տարպը մէսէլ էլպէթ խաթրը
նըշանընըզ օլմալըտըր» տէտիլէր։

Քսանթոս մէրգումանըն սէօզիւնի թէսլիմ
պիրլէ, «հէլէ ագճէյի վիրմէտէն պիր թէֆթիշ
իտէլիմ» տէյէրէք Եզովբոսա եագլաշտը, վէ «նի-
չիւն մահզուն տուրույօրսուն մէսրուր օլսանա»
տէտի, Եզովբոս «մահզունիյէթիմի խպրազ իտէր
նէ հալ կէօրտիւնիւզ» տէյինճէ, ճիւմլէսի մէր-
գումըն պու թէրպիյէլի ճէվապընը թահսին իթ-
տիլէր. Քսանթոս թէքրար մէրգումա խիթապէն
«նէրէտէնսին» տէյինճէ, «պէն ՉէնԿիյիմ» տէ-
յու ճէվապ վէրտի Եզովբոս. Քսանթոս տախի,
«պէնիմ սօրտուղում օ մատտէ տէյիլ, անճագ
գանղը տիյարտէն օլտուղունու պիլմէք իսթէրիմ»
տէտի. Եզովբոս «պէն վալիտէմտէն օլմուշում»
տէյու ճէվապ վիրտի, «հայըր ճանըմ պէն անը
պիլմէք իսթէմէմ, նէրէտէ տօղմուշ օլտուղունու
սօրույօրում» տէյինճէ, Եզովբոս «տօղրուսու
մուսանտարատամը ավլուտամը վէհասըլ խանէ-
միզին հանկը ճիհէթինտէ տօղտուղումու պիլէ-
մէմ, զիրա վալիտէմ պու խուսուսը պանա հիչ
աշմամըշ տըր» տէտի։

Digitized by Google

Քսանթոս թէքրարէն սէօզէ աղազ իտէրէք «նէ՞ պիլիրսին տէյու» սօրունճա, Եզովբոս տախի «պէն հիչ պիր չէյ պիլմէմ» տէտի. վէ Քսանթոս «նէ՞ տէմէք իսթէյօրսուն» տէտիքտէ՝ Եզովբոս կիւլէրէք «մատէմքի գարու եօլտաշլարըմ հէր պիր չէյի պիլիրլեր իմիշ, իմոի պէնտէնիզէ պիլէճէք պիր չէյ գալմամըշ տըր» տէտի։ Մէրգումէն պու ագիլանէ ճէվապլարընա թալէպէլեր թաաճիւպ իտէրէք «ֆիլ հագրգա պու ատէմ քէնտինին ագիլ վէֆէթին օլտուղունու իսպաթ իթտի, զիրա տիւնեատէ քիմ պէն պիր չէյ պիլիրիմ տէյու իֆթիխար իտէպիլիր» տէտիլէր։

Քսանթոս տէֆաէն սուալէ պաշլայըպ «սէնի սաթըն ալայըմմը» տէյու սօրտու, վէ Եզովբոս տախի «պու սուալինիզին ճէվապը պանա այիտ օլմայըպ անճագ սիզին ըէյինիզէ մէրպուութ տըր. իմոի պէնի սաթըն ալաճագսան ալ, եօգ էկէր ալմայաճագսան իշինէ կիթ վէ պէյհուտէ պէնիմ իլէ էյլէնմէ» տէյինճէ, թալէպէլեր քէնտու քէնտուլէրինէ «վագաա պու ատէմ ուսթամըզը մահճուպ իթտի» տիմէքտէ իտիլեր. Քսանթոս Եզովբոսըն սիմասընա պագարաք «էկէր սէնի սաթըն ալըրսամ եանըմտան գաչաճաղմըսըն» տէյինճէ, Եզովբոս կիւլիմսէյէրէք «էկէր գաչմագ իսթէսէմ ասլա սիզէ սօրմամ, նասըլքի սիզ տախի պու խուսուսը պանա սօրմամպրսընըզ» տէտի. Քսանթոս մէրգումէն ճէվապլէրինէ թաաճիւպ պիրլէ «վագաա կիւզել ճէվապլար վէ-

ըխյօրսուն, լաքին հալ ու հէյէթին չօգ պիչիմսիզ դիր» տէտիյինտէ՝ Եզովբոս «Ֆէյլէսօֆըմ տէյու իֆթիխար իտէնլէր, պիր ատէմին էշքեալընըն չիրքինլիյինէ պագմայըպ, իլլա ագլընա վէ ճանընըն բագըլըղըյըլա կիւզէլլիյինէ տիգգաթ իթմէլի տիրլէր» տէտի ։

Օլ վագըթ Քսանթոս հէման թիւճճարը մէրգում իլէ կէօրիւշիւպ Եզովբոսը ղայէթ տուն պիր ֆիյաթլէ սաթըն ալտը քի, չըրագլարը տէրագապ ագճէյի թէտիյէ իտէրէք մէրգումը պէրապէրլէրինէ ալըպ կիթտիլէր ։

ԵԶՈՎԲՈՍ ՔՍԱՆԹՈՍԸՆ ԽԱՆԷՄԻՆԷ ԿԻՏԷՐ

Քսանթոս խանէմինէ ավտէթ իթտիյինտէ Եզովբոսա գարընըն եանընտա պէքլէմէսինի էմր իթտի ․ մէրգում զէվճէսինին թիթիզլիյինի պիլտիյինտէն մումաիլէյհայը իսթիմզաճ իտուպ կէօյնիւնի ալտըգտան սօնրա Եզովբոսը թագտիմ իթմէք իսթէր իտի ․ պու հալ իլէ մէրգում գարըսընըն եա մէվլասընը ալըպ խալայըգլարտան պիրինէ գարընըն եանընտա պէքլէմէքտէ օլան քէօլէյի ալըպ կէթիրմէսինի էմր իթտի ․ վէ մէրգումէ տախի կիտիպ Եզովբոսը կէօրիւնճէ ատէթա իւրքէրէք «էկէր եէնի կէլէն քէօլէ սէն իսէն հանըմըմըզըն կէօզիւնէ կէօրիւնմէ» տէր, վէ տիկէրլէրի տախի «էկէր պու էվտէ գալաճագսան հալ ու հէյէթինի թաղեիր իթմէլիսին» տէմէքտէ իտիլէր ․ նէ հալ իսէ Եզովբոս հանըմընըն հուզուրունա չըգընճա, մէրգումէ հէման զէհիրլէ

պիր եըլան կեօրմիւշճեսինէ եիւզիւնի էքշիտիպ նէֆրէթ իտէրէք, վէ գօճաանըն սիթեմլէրէ պաշլայարաք «պու մէլուն մախլուգը պանա հագարաթ օլմագ իչի՛ւնմի պուրայէ կէլթիրտին, իմտի արթըգ պէնիմ պու էվտէ իշիմ եօգ» տէմէքտէ իտի. Քսանթոս հիչ պիր վէչհ իլէ գարըսընը իգնա իտէմէտիյինտէն Եղովբոսը թահգիրէ պաշլայըպ» հէր չէյէ պիր ճէվապ պուլուր իքէն չիմտի զէվճէմին հուզուրունտա նի՛չիւն ախըրըզ կիպի տուրույօրսուն» տէտի. վէ Եղովբոս տախի «պէօյլէ պիր գարըյը գուլլուգա ալըպ էյլէտէն գուրթուլմայըսըն» տէյինճէ, Քըսանթոս «սէսինի քէս» տէյու մէրգումու աղարլատը. օլ վագըթ Եղովբոս «էյ վա՜հ, էֆէնտիմ Փէյլէսօֆ սըֆաթընը թաշըյանըզը հալտէ պիր գարըյա էսիր օլմուշտըր» տէյու հայգըրտը, վէ «էյ ալիմ (Եւրիպիտէս) (*) գարըլար հագգընտա տէտիյին կիպի, տէնիզին տէհշէթլիւ տալգալարը, ճօշկուն չայլարըն իթտիքլէրի խասարաթ, աթէշին քիւլ իտիճի գուվվէթի, տիւնեա սէֆալէթինին չէքիլմէզ ըզթըրապը, վէլ հասըլ պիր ֆիթնէքեար գարը, տիւնեատէ ինսանըն րահէթինի իխլալ իտէն հէր նէվ գաղալէրտէն պէլալէրտէն չօգ տէհշէթլիւ տիր տէտիյինէ հագգըն վարըմըշ» տէտի, վէ պատէհու իլավէյի մէգալ օլարագ հանըմընա խիթապէն, «հանըմ էֆէն-

(*) (Եւրիպիտէս) Նամ րում շաիր նիսա Թայիֆէսի ալէյհինտէ բէք չօք շէյլէր եազմըշ օլմաղըլա, էպէտի մէրգում (գատընլարըն տիւշմէնի) տէյու Թէսմիյէ գըլընըր իտի.

Digitized by Google

տի օլմայաքի կէնճ վէ կիւզէլ խըտմէթքեարլար գուլլանմասընըզ, զիրա պու մատտէ հէմ սիզին վէ հէմ տէ ֆէյլէսօֆ սըֆաթը ալըյէսինի թաշըմագ-տա օլան գօճանըզըն նամուսընը սէքթէտար ի-տէճէյի չիւպհէսիզ տիր » տէտի ։

Գարը Եզովբոսըն պու սէօզլէրինի թահսին պիրլէ գօճասընա « պու ատէմ չիրքինլիյինէ նիսպէթէն զայէթ ագըլլը տըր վարըն խանէմիզտէ գալսըն պէն անընլա պարընըրըմ » տէյինճէ, Քսանթոս Եզովբոսա « իշթէ հանըմըն սէնինլէ պարըշտը » տէմէսինտէ, Եզովբոս « տէմէք օլուր քի պէնտէնիզ էօյլէ թախմինինիզ գատար սէֆիլ պիր մախլուգ տէյիլ իմիշիմ, չիւնքի տիւնեատէ պիր գարըյը պարըշտըրմագ բէք գօլայ մատտէ տէյիլ տիր » տէտի ։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԱԳԻԼԱՆԷ ՃԷՎԱՊԼԱՐԸ

Ֆէրտասը կիւն Քսանթոս սէպզէվաթ սա-թըն ալմագ իչիւն Եզովբոսը մայէթինէ ալարագ պաղչէյէ կիթտիքլէրինտէ, պաղչէպան Քսան-թոսա խիթապէն « ճանըմ ֆէյլէսօֆ էֆէնտի պիր միւշկիւլիւմ վար քի հալլ իթմէնիզի րիճա իտէրիմ, շու տիքտիյիմ սէպզէլէրի կէօնակէօն չէրպէթլէր իլէ պէսլէր, վէ կիճէ կիւնտիւզ սու-լատըղըմ հալտէ, կիւճպէլա կիւճ մէյտանէ կէլմէքտէ, վէ պիլաքիս քէնտու քէնտուլէ-րինէ պիթմէքտէ օլան պիր թագըմ չայըր չըր-բըլար իսէ անիտէ պէօյիւյիւպ սէրբիլմէքտէ օլ-

Digitized by Google

տուգլարընըն աճէպա սէպէպի նէ՞ տիր» տէտի ։

Ցիլ հագըրգա պաղչէպանըն պու սուալի ֆէյլէսօֆլուղա այիտ իտի լսէտէ, Քսանթոս լայըգըը վէ ագլէ մուվաֆըգ պիր ճէվապ վիրէմէյէրէք, անճաք «ճէնապը Հագգըն հիքմէթինտէն տիր» տէյէպիլտի ․ Եզովբոս էֆէնտիսինին պու ճէվապընա իսթիհզա իլէ կիւլէրէք «էմր իտինիզտէ պաղչէպանըն սօրտուղու մատտէյէ պէնտէնիզ ճէվապ վիրէյիմ տէյիպ, վէ էֆէնտիսինտէն իսթիզան իտէրէք պահճէպանա շու վէչհիլէ ճէվապ վէրտի, «մալիւմիւնիզ տիր քի իքի տէֆա էվլէնմիշ օլան պիր գատըն թապիյի քէնտի տօղուրտուղու էվլատլարընը իքինճի գօճասընըն իլք գարըսընտան գազանմըշ օլտուղու չօճուգլարտան զիյատէ սէվէճէյի կիպի, թօբրագ տախի այնի վալիտէլէրէ միւշապիհ օլմաղըլա, սէնին տիքտիյին սէպզէլէր քէնտուսի իչիւն էօյէ սայըլըրգ, օթ վէ չալը չըրբըլար իսէ խաս էվլատլարը սայըլմագլա սէնին տիքտիյին սէպզէլէրտէն զիյատէ անլէրի պէսլէյուպ մէյտանէ կէթիրմէսի թապիաթըն գայիտէսինտէն տիր» տէտի ։

Պու ճէվապ պահնչէպանըն միւշքիւլիւնի հալլ իթմիշ օլմաղըլա մէմնունէն Եզովբոսա «թէշէքքիւր իտէրիմ տօստում պէնի պէօյլէ պիր մէրագտան գուրթարտըն, իմտի սէֆա կէլտինիզ, հէր նէ վագըթ սէպզէվաթէ իհթիյաճընըզ օլուրսա հիչ պիր ագճէ էօտէմէքսիզին կէլիպ ալմանըզը րճա իտէրիմ» տէտի ։

Digitized by Google

ԵՋՈՎԲՈՍԸՆ ԻՆԹԻԳԱՄ ԱԼՄԱՍԸ

Գիր կիւն Քսանթոսըն չըրագլարընտան պիրի խօճասընա պիր զիեաֆէթ վերտի, Քսանթոս էնայի թաամտէ էն լէզիզ եէմէքլէրտէն պիրեր բարչա ալըպ Եզովբոսա վերէրէք «պունլարը էվէ կէօթիւրտէ պէնիմ ըրգաթլու սէվկիւլիւմէ վեր» տէտի. Եզովբոս հանըմընն տայիմա քէնտինի զէհգլէնտիյի իչին մէրսուամէտէն ինթիգամ ալմագլըղա պու հալի այնի ֆըրսաթ առտ իտերէք, մէղքիւր լէզիզ թաամլարը հանըմընա կէօնթէրիպ, «պունլարը գօճանըզ կէօնտէրտի, լաքին սիզի իչիւն տէյիլ՝ իլլա ըրգաթլու սէվկիւլիւսի իչիւն եօլատը» տիյէրէք խանէտէ պուլունան ֆինօ քէօբէյինի չըղըրուպ կէթիրտիյի թաամլարը եէտիրիր վէ հէմտէ «կիւզել ֆինօճըղըմ եէ պագալըմ պունլարը էֆէնտիմ անճագ սէնի իչիւն կէօնտէրտի» տէյուպ ճիւմլէսինի քէօբէյէ եէտիրտիքտէն սօնրա էֆէնտիսինին եանընա կիթտի, վէ «էմրինիզ միւճիւպիւնճէ եէմէքլէրի ըրգաթլու սէվկիւլիւնիզէ վերտիմ քի պէնտէնիզ հազրը օլտուղումմ հալտէ ճիւմլէսինի եէյիւպ պիթիրտի» տէտիյինտէ, Քսանթոս «հիչ պիր չէյ տէմէտիմի» տէյու սօրտու, վէ Եզովբոս տախի «հայըր հիչ պիր չէյ տէմէտի, լաքին չիւպհէ եօգ քի գալպինտէն սիզէ թէշէքքիւր իթմիշ օլմալը տըր» տէտի։

Քսանթոսըն զէվճէսի գօճասընընն պու նապէճա հարաքէթինտէն զիեատէսի իլէ տիլկիր օ-

Digitized by Google

լարագ պիր չօգ աղլայըպ սըզլանտըգտան սօնրա հէման հիտտէթ իլէ օտասընա գաբանտը ։

Զիեաֆէթ պիթտիքտէն սօնրա Քսանթոս իչտիյի շէրապլարըն քէյֆի իլէ բիւր նէշէ օլարագ խանէսինէ ավտէթ իտուպ, զէվճէսինին հիտէթինի կէօրիւնճէ թաաճիւպ իտէրէք իշպու ինֆաալինին սէպէպինի սօրտուգտա, մէրգումէ էյրի էյրի գօճասընըն եիւզինէ պագարագ «թաամլարը քիմէ կէօնտէրտին իսէ վար անընլա կէօրիւշ» տէյէրէք մէրգումըն իլթիֆաթընը րէտտ իթտի. Քսանթոս պու իշտէ միւթլագա Եզովբոսըն մէտխալի օլտուղունու ֆարգ իտէրէք գարըսընա խիթապէն «ա՛ սէվկիլիմ նէ տէյօրսունուզ շէրապը պէն իչտիմ սի՞զմի սարխօշ օլտունուզ, մէկէր կէօնտէրտիյիմ թաամլարը աֆիյէթ ի՞թմէտինիզմի իտի» տէյինճէ, օլ վագըթ մէրգումէ քէմալի հիտտէթլէ վուգույի հալի նագըլ իյլտի. Քսանթոս Եզովբոսը չըղըրըպ «թաամլարը քիմէ՞ վիրտին» տէյինճէ, մէրգում՝ քէօբէյի չըղըրտը, վէ «իշթէ ճիւմլէտէն զիեատէ սիզի սէվէն պու ըրգգաթլը տօստունուզա վէրտիմ, զիրա սիզ թաամլարը զէվճէմէ վէր տէմէյուպ, իլա սէվկիլիմէ վէր տէտինիզ իտիքի պէնտէնիզին էֆքեարըմճա պունտան մաատէ սէվկիլինիզ օլամազ, չիւնքի պու հայվանը նէ գատար թէբէլէյիպ տէօյսէնիզ եինէ եանընըզտան գաչմազ, վէ տայիմա սիզէ սիթայիշ իտէր, ֆագաթ զէվճէնիզ սիզի սէվմէքտէ օլտուղունու իյթիրաֆ իթտիյի հալտէ տախի, չօգ տէֆա էն

ուֆագ պիր սիթէմինիզտէն ալընարաք հիտտէթ-
լէնիպ սիզի թահգիրէ գալգըշը» տէտի։

Քսանթոս մէրգումն պու սէօզլէրինի իշի-
տինճէ զէվճէսինէ խիթապէն» կէօրիւյօրսունուզ
քի պէնիմ պու իշտէ ասլա սուչում եօգ տուր.
թէքմիլ գապահաթ եզովբոստա տըր. իմտի
սապր էյլէ քի պիր ալա տայագ աթմագլա ին-
թիգամընըզը ալայըմ» տէյէրէք մէրգումէնին
խաթրընը թաթեիպէ բէք չօգ չալըշտը իսէտէ
պիր միւմքին մուվաֆֆագ օլամատը, վէ հաթտա
մէրգումէ կիզլիճէ էվտէն ֆիրար իտուպ բէտէ-
րինին խանէսինէ կիթտի. օլ վագրթ եզովբոս է-
ֆէնտիսինէ «քէօրէք սիզի զէվճէնիզտէն զիեա-
տէ սէվմէքտէ տիր տէտիյիմտէ հագգըմ եօգ-
մույրմըշ» տէտի։

Քսանթոս պու սուրէթլէ զէվճէսինտէն մու-
ֆարէգաթ իթտիյինէ սօն տէրէճէ մահզուն օլ-
տու, վէ եզովբոս մումանիլէյհին պու հալինի
կէօրէրէք էֆէնտիսինէ «էլէմ իւզրէ օլմայընըզ,
եարըն զէվճէնիզ հէր հալտէ էվէ կէլէճէք տիր»
տէյիպ մէրգումտան պիր մըգտար ագճէ ալտը,
վէ պիր գաչ թանէ թավուգլա պազը մէյվէլէր
սաթըն ալարաք մախսուսէն հանըմընըն պուլուն-
տուղու էվին սօգաղընը տօլաշըպ հէր նասըլսա
խանէյի մէզքիւրտէ պուլունան խըտմէթքեար-
լէրին պիրինէ թէսատիֆ իթտի, վէ մէրգում
խըտմէթքեար էլինտէքի մէքիւլաթը նիչիւն սա-
թըն ամըշ օլտուղունը եզովբոսա սիւալ իտինճէ,
եզովբոս տախի «էֆէնտիմ թէզէվվիւճ իտէճէք

Digitized by Google

օլտուղունտան տիւյիւն թէտարիքեաթը կէօրիւ-
յօրում» տէտի, խըտմէթքեար տախի Եզովբոս-
տան տույտուղու պու հավատիսի քանթոսըն
զէվճէսինէ խապէր վէրինճէ, մէրգումէ ալէթ
թաճիլ հէման խանէսինէ ավտէթ խտէրէք գօ-
ճասըյլա պարըշտը։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԽԸՏՄԷԹԻ

Քանթոս քէնտի թալէպէլէրինէ պիր զիյա-
ֆէթ վիրմէք իսթէյիպ, Եզովբոսա ղայէթ նէ-
ֆիս վէ լէզիզ թաամլար հազըրլամալընը թէն-
պիհ էյլէտի. մէրգում տախի պիր չօգ տօմուզ
տիլի սաթըն ալարագ պահար իլէ գըզարթտը,
վէ պիրէր թանէ միսաֆիրլէրին էօնիւնէ վաղ
իթտի. մէրգուման տիլլէրի եէտիքտէն սօնրա,
իքինճի վէ իւչիւնճիւ թաամլարըն տախի տիլ օլ-
տուղունու կէօրէրէք իշթիքեայէ պաշլայըպ
«պու նէ, ադշամա գատար տիլ մի եէյէճէյիզ»
տէտիլէր իսէ տէ, Եզովբոս ասլա էհէմմիյէթ
վիրմէյէրէք տայիմա տիլ թաամը կէթիրմէքտէ
իտի. Քանթոս հիտէթլէնիւպ Եզովբոսա «պաշ-
գա պիր շէյ եօգ մը» տէտի. Եզովբոս տախի
պի ֆիթուր պիր հալ իլէ «պունտան պաշգա պիր
շէյ եօգ տըր» տէյու ճէվապ վէրինճէ, Քան-
թոս «ալչագ մէլուն պէն սանա նէֆիս թաամլար
հազըրլա տէյու էմր ելթմէտիմ մի իտի» տէյէ-
րէք միսաֆիրլէրին հուզուրունտա մէրգումը
թահգիր իթմէյէ պաշլատը։

Digitized by Google

Եզովբոս քէլամէ աղազ պիրլէ «իթտիյէնիզ հազարաթէ թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին մէկէր տիւնեատէ տիլտէն թաթլու վէ մուգատտէս պիր չէյ օլապիլի՞րմի․ մէկէր հէր պիր ուլումու ֆունունու, սէնայի, միւքեալէմէ, թաաշիւգ, տուա, վէ տահա պունա մէմասիլ չէյլէր մահզա տիլ իլէ թարիֆ օլունմա՞զմը» տէյինճէ, միսաֆիրլէր մէրգումըն իթիրազընը թաստիգ վէ թահսին իթտիլէր։

Պիր քաչ կիւնտէն Քսանթոս պիր զիյաֆէթ տահա վիրմէյէ մէճպուր օլուպ Եզովբոսը ճէլպ իտէրէք, «վէ պէլքի տէտիյինին աքսինի եաբարտա կիւզէլ թաամլար հազըր իտէր էֆքեարըյըլա» կիթ նէ գատար քէօթիւ չէյլէր վար իսէ անլէրի ալըպ թաամ հազըրլա» տէտի. Եզովբոս պու տէֆա տախի միսաֆիրլէրէ արգա արգայա տիլ թագտիմ իտինճէ, մէրգուման աճը աճը չիքեայէթէ պաշլայուպ, «պէ ճանըմ նէ հալ տըր պու պիր տիւզիւյէ տի՞լմի եէյէճէյիզ» տէրլէր իտի, Քսանթոս իսէ պու տէֆա հիտէթ իլէ հայգըրարագ Եզովբոսա «պէ հէյ մէլուն հէրիֆ, սանա նա՞սըլ սէօզ անլաթմալը․ պէն սանա նէֆիս թաամլար հազըրլա տէտիմ, սէն տիլտէն պաշգա պիր չէյ կէթիրմէտին, աքսի օլարագ քէօթիւ թաամ հազըրլա տէտիմ, սէն եինէ տիլ սաթըն ալտըն, նէ հալ տըր պու» տէյինճէ։

Եզովբոս «հազգընըզ վար, ֆագաթ տիւնեատէ տիլտէն պաշգա քէօթիւ պիր չէյ պու-

Digitized by Google

լունապիլի՞րմի․ մէկէր պունճա քիւֆրու հագա-րաթ, ղավղալէր, իֆթիրալէր, վէլհասըլ հէր պիր մէզմում հալլէր տիլ իլէ օլմա՞զմը» տէտի․ օլ վագըթ միւսաֆիրլէրտէն պիրի Քսանթոսա խիթապէն «Հօճա էֆէնտի քէնտինի սագըն, զի-րա պու հէրիֆ պիր կիւն սիզի չըլտըրըթաճաք․ պագսանըզա սիմասը կիպի ագըլ տախի վէֆ-գէլաատէ վէ տէհշէթլու տըր» տէյինճէ, Եզովբոս մէրգումա «ագըլսըզ վէ տէհշէթլիւ սէնսին քի խուզէրինէ էյլէմ՝ օլմայան մատտէլէրէ միւտախէ-լէ իտիյօրսուն» տէտի։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՀԱՔԻՄ ԻԼԷ ՄԻՒՔԵԱԼԷՄԷՍԻ

Պիր կիւն Քսանթոս համամա կիթմէք իս-թէյիպ գալապալըգ վէ եա թէնհա օլտուղընը անլամագ իչիւն Եզովբոսը համամա կէօնտէրտի, էսնայի րահտէ չէհրին հաքիմի Եզովբոսա թէ-սատիւֆ իտէրէք «նէ՞րէյէ կիտիյօրսուն» տէյու սուալ իտինճէ, Եզովբոս «պիլմէմ» տէյու ճէ-վապ վէրտի, հաքիմ քէնտինի իսթիհզա իտիյօր զանն իտէրէք մէրգումը հափս իթմէլէրինի էմր իտինճէ, Եզովբոս հայգըրարագ «տէմէքքի նէ-րէյէ կիթտիյիմի պիլմէմ տէմէյէ հագգըմ վար իմիշ, պագսանա մահբէսէ կիտիյօրում» տէտի, հաքիմ մէրգումըն ագըլնա թաաճիւպ իտէրէք սալը վէրտիրտի։

Եզովբոս համամա վարտըղընտա բէք չօգ գալապալըգ կէօրիւպ էթրաֆը սիւզէրէք կէօր-

տիւ քի համամին գաբուսընտա իրիճէ պիր թաշ վար, վէ մէզքիւր թաշ կէչէն տէօնէնէրէ պիր սէտտը մումանաաթ օլմագտա իտի իսէ տէ, հիչ պիր քիմսէ թաշը գալտըրմաղա սայ իթմէզ իտի, անճագ պիր ատէմին մէզքիւր թաշը գալտըրմասընը կէօրէրէք հէման գօշուպ էֆէնտիսինէ «համամտա եալընըզ պիր ատէմ վար» տէտի։

Քսանթոս համամա վարըպ գալապալըղը կէօրիւնճէ Եզովբոսա ճնէ տիր պու. սէն պանա եալընըզ պիր ատէմ կէօրտիւմ տէմէտինմի իտի» տէտի. Եզովբոս վուգուլի հալի, եանի եալընըզ պիր ատէմին բահէթի ամմէ իչիւն մէզքիւր թաշը գալտըրմասընը հէքեայէ իտինճէ, Քսանթոս կիւլէրէք մերգումին սէօզիւնիւ թաստիք իթտի։

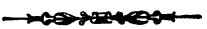

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՖԷՐԱՍԷԹԻ

Պիր կիւն Քսանթոս չըրագլարըյըլա վէ Եզովբոս տախի մայէթինտէ օլարաք միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթտէ պուլունուպ, կէրէք քէնտի վէ կէրէք ճիւմլէ հաղրրուն սօն տէրէճէ սարխօշ օլտուգլարը հալտէ պաղը ֆէյլէսօֆանէ միւպահասալէր աչըլտը, վէ հէր նասընլա Քսանթոս սարխօշլուգլա «Թէքմիլ տէնիզին սույընը պէն քէնտիմ եալընըզ պաշըմա իչէրիմ» տէտի, վէ հաթտա պու խուսուսըն իճրասը իչիւն հաղրրուն-տան պիրի իլէ տախի պահսա կիրիշէրէք թարա-

Digitized by Google

ֆէյն եուզիւքլէրինի թէրհին իթմիշլէր իտի ։

Իրթէ կիւնիւ սապահլէյին Քանթոս եիւ-զիւյիւնի բարմաղընտա կէօրէմէյուպ, նէ օլտու-ղունու Եզովբոսա սիւալ իտինճէ, մէրգում տա-խի ագշամքի զիյաֆէթտէ կէչէն հալլէրի խաթ-րընա կըրատը, Քանթոս վուգույի հալի տու-յուպ նէ եարաճաղընը չաշըրարաք, Եզովբոսա միւրաճաաթլէ «աման պու իշէ պիր չարէ տիւ-շիւնիւպ գուվվէյի ագլիյէն իլէ պէնի շու վար-թատէն խէլաս իթմէլիսին» տէյու րըճա իթտի · Եզովբոս տախի սէօզ վիրէրէք օլ պապատէ էֆէն-տիսինէ պաղը թալիմաթ իթա էյլէտի · չէօյլէ քի, պիր մըգտար սօնրա զիյաֆէթտէ պուլու-նանլար կէլիւպ Քանթոսը պուլտուլար, վէ իլք ագշամքի վատինին իճրասընը թալէպ իթտիլէր ։

Քանթոս Եզովբոստան ալմըշ օլտուղու թա-լիմաթ միւճիպինճէ «բէք ալա պույուրուն տէ-յէրէք մէրգումուն իլէ պէրապէր տէնիզ գըյը-սընա էնտի, վէ պիր պարտագ սու տոլտուրուպ քէնտու իլէ պահս իտէն ատէմէ խիթապէն «ագ-շամքի իթտիյիմ վատ միւճիպինճէ եալընըզ տէ-նիզին սույընը քեամիլէն իչմէյէ հազըր իսէմտէ ֆագաթ տէնիզէ ագմագտա օլան միւթէատտիտ չայլարըն սուլարընը տախի պէրապէր իչմէյի վատ իթմէմիշ իտիմ, իմտի լազըմ կէլիրքի սիզ շու ան-տէ մէզքիւր չայլարըն ճէրիեանընը մէն իթմէլի-սինիզ» տէյինճէ, ճիւմլէսի պու թէտպիր մահ-զա Եզովբոսըն օլտուղունու ֆէհմ իտէրէք, միւ-մաիլէյհին գուվվէյի ագլիյէսինի թահսին իթ-

Digitized by Google

տիլէր, վէ Քսանթոս իլէ պահսա կիրիշէն առէմ տախի մէրգումէն այագլարընա գաբանարաք մաղլուպ օլտուղունու խյթիրաֆ պիրլէ ավֆընը իսթիրհամ իթտի։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԳՈՒՎՎԷՑԻ ՄԻՒՏՐԻՔԷՍԻ

Պիր կիւն Քսանթոս Եզովբոս իլէ պէրապէր չէհրին գապրիսթանընա կիտուպ մէզար թաշլարընը օգումադտա իքէն, Եզովբոս պիր մէզար թաշընէն իւզէրինտէ հէքք օլունմուշ բումֆա, α, (ալֆա), β, (վիդա), δ, (տելդա), ο, (օմիգրօն), ε, (էփսիլօն), θ, (թիդա), χ, (խհի) հարֆլարընը Քսանթոսա կէօսթէրէրէք «էֆէնտի էկէր պու մահալտէն պիր տէֆինէ չրգարաճաք օլուրսամ պանա նէ վէրիրսին» տէյինճէ, Քսանթոս «նըսֆընը վէրտիքտէն մատէ սէնի տախի ազատ իտէրիմ» տէտի։ Եզովբոս մէրգումէն պու վատի իւզէրինէ տէօրտ ատըմ էօյնէրէք թօքրաղը գազըյըպ տէֆինէյի չրգարտը, վէ էֆէնտիսինէ թագտիմ իթմէքլէ, «իմոի վատինիղի իճրա պույուրուն» տէմէսինտէ, Քսանթոս «պէն տէֆինէյէ սահիպ օլմադտան զիեատէ մէզքիւր հուրուֆաթըն մանալէրինի պիլմէք իսթէրիմ, վէ անլէրի հայլու պէյան իթմէտիքճէ սէնի ազատ իթմէմ» տէտի։

Եզովբոս քէլամէ աղազ իտէրէք «պու տէֆինէյի իշպու մահալէ կէօմէն ալիմ պիր զաթ օլմալը տըր, չէօյլէ քի, α, (աբօվաս), β, (վիմա-

Digitized by Google

դա), δ, (տէսէրա), օ, (օրիքսաս), ε, (եւրիսիս), θ, (Թիսաւրոն, χ, (խՀրիսիու) եանի (տէօրԹ ատըմ կիԹտիյինտէ պիր ալԹուն տէֆինէ պուլաճագըն) իպարէյի անլատըր» տէտի, Գըսանթոս պունը իշիտինճէ «մատէմքի սէն պու տէրէճէ ֆէրասէԹլի պիր ատէմսին, իմտի սէնի ազատ իտուպ տա եանըմտան այըրմազ ատէԹա տիվանէլիք տիր» տէտի. Եզովբոս մէրգումըն պու սէօզիւնտէն տիլկիր օլարագ. «էկէր պէնի ազատ իԹմէզսէն պու տէֆինէյէ սահիպ օլամազսըն, զիրա կիտիպ տէֆինէնին ասըլ սահիպի պուլունան Վիզանթիս հիւքիւմտարընա խապէր վէրիրիմ, վէ նասըլ քի պու եազըլար տախի իշպու տէֆինէնին, հիւքիւմտարը միւշարիլէյհին մալի օլտուղունու սէրահէԹէն պէեան իԹմէքտէ տիրլէր. եանի, α, (աբօտօօ) վէր, δ, (Դիմնէսիյօս) Դիմնէսիյօս, β, (վասիլի) գըրալա, օ, ε, (էւրէս) պուլտուղուն, χ, (խՀրիսիու) ալԹուն, θ, (Թիսաւրօն) տէֆինէյի» Եզովբոս պունու տէյէրէք սիւքիւԹ իյլէտի:

Քսանթոս պու էսրարը իշիտինճէ էնտիշէյէ տիւշար օլուպ, վէ տէֆինէյի էլտէն չըգարաճաղընա գանաաԹ կէԹիրէրէք, հէման նըսֆընը Եզովբոսա վէրիպ, սէսինի քէս տէյինճէ, Եզովբոս «պու ալԹունլարը պանա վէրէն սէն տէյիլսին, իլլա իշպու տէֆինէյի պուրայա կէօմէն ատէմ տիր, զիրա պու եազըլարըն մանասը, α, (անէլօմինիս), β, (վատիսանգէս), δ, (տիէլէսԹէ), օ, (օն), ε, (էւրիտէ), θ, (Թիսաւրոն), χ, (խՀրիսիյիւ). եանի, պուլտուղունուզ ալԹուն

Digitized by Google

տէֆինէյի կիտուպ բայլաշըն տէյու էյմա իթմէքտէ տիրլէր » տէտի ։

Գռանիթոս « հայտէ էվէ կիտէլիմտէ ալթունլարը բայլաշալըմտան սօնրա սէնի տախի ազատ իտէրիմ » տէտի իսէ տէ , մէրգումպու էսրարըն զահիրէ չըգմասընտան գօրգուպ , վատինէ իմճազ իթմէտիքտէն մատէ , հալթտա քէմալի իմսաֆսըզլըգլա պիր պէհանէ իլէ տախի Եզովբոսը մահրէսէ աթմազ իսթէտի , Եզովբոս հապսա կիտէր իքէն , « էյ վահ ֆէյլէսօֆլար վէրտիքլէրի սէօզէ պէօյլէ՞ մի րայէթ իթմէլի տիրլէր » տէտիյինի Գըսանթոս իշիտուպ մէրգումըն հալինէ աճըմարագ ճինէ խանէսինէ ալտը , վէ Եզովբոսա « էկէր էսիրլիքտէն խէլաս օլուրսան , շիւպհէ եօգ քի պէնի իթհամ իտէճէքսին » տէտիյինտէ , Եզովբոս տախի ճէվապէն , « սէն շիմտի պէնի իսթէտիյին գատար թազիպ իտէպիլիրսին . լաքին պիր կիւն օլաճագ քի իսթէր իսթէմէզ պէնի ազատ իթմէյէ մէճպուր օլաճագսըն » տէտի ։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՀՈՒՐՐԻՅԷԹԻ

Պու էսնալէրտէ Սիսամ ատասընտա զարիֆ պիր վագաա զուհուր իթմէքլէ ճիւմլէյի տիւշարը էնտիշէ գըլմըշ իտի , շէօյլէ քի , պիր չէհրի այըն իճրասը կիւնի Նակեահան իւքսէքտէն պիր գարագուշ ճէրէ ինէրէք տէվլէթէ այըտ օլան խաթէմի գաբտը , վէ կէօթիւրիւպ պիր

քէօյլէնին գօյնունա պըրագըր · պու հալտէն ահալի տիւչարը իսթիղրագ օլարագ , Քսանթոսա միւրաճաաթ իթմէքլէ պու վագաանըն մանասը նէ օլտուղունու պիլտիրմէսինի րիճա իթտիլէր ։

Քսանթոս նէ ճէվապ վիրէճէյինի շաշըրուպ տիւշիւնմէք իչիւն պիր գաչ կիւն միւհլէթ ալըր , վէ խանէսինէ կէլէրէք մահզուն մահզուն տիւշիւնմէյէ պաշլար ։ Եզովբոս զաթէն իչէ վագըֆ օլմաղըլա էֆէնտիսինէ «Նաֆիլէ եէրտէ մուզթարըպ օլմայընըզ , չարըգ պէնտէնիզի ահալիյէ թագտիմ իտինիզ , վէ էկէր պէնտէնիզ անլէրին միւշկիւլիւնի հալլ իտէճէք օլուրսամ թապիյի եինէ թէքմիլ շէրէֆ սիզէ այըտ օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր » տէտի ։

Քսանթոս մէմնուն օլարագ Եզովբոսը սիսամըլըլարա թագտիմ իթտի , վէ անլէր տախի մէրգումըն հալու հէյէթինի կէօրիւպ եիւքսէք սէտալէր իլէ զէվգըլէնմէյէ պաշլայարագ «պու պէտ չէհրէ ատէ՞մմի պիզիմ միւշկիւլիւմիզի հալլ իտէճէք » տէյէրէք ազիմ շամաթալէր գօբարմագտա իքէն , Եզովբոս էլլէրինի սալլայարագ կիւճ հալ իլէ ահալիյի սուստուրուպ «Էյ Սիսամլըլար սիզ պէնի գայտի էսարէթտէն գուրթարըպ հուրր վէ սէրպէստ իթմէտիքճէ իշպու զուհուրէ կէլէն վագաանըն մանասընը սէօյլէմէյէ ճէսարէթիմ օլամայաճագ տըր » տէյինճէ , ահալի ճիւմլէսի եէք ավազ Քսանթոստան մէրգումըն սէրպէսթիյէթինի թալէպ իթտիլէր ։

Քսանթոս ահալինին թէքլիֆինէ րույի րիզա

Digitized by Google

կէօսթէրմէյէրէք ճէվապ վիրմէմէքտէ իտի ի-
սէտէ, չէհրին հաքիմի մէրգումըն ըէյինէ պէք-
լէմէքսիզին հէման եզովբոսըն հիւբրիյէթինի
հիւքմ վէ իլան իյլէտի, վէ Քսանթոս տախի
խսթէր խսթէմէզ եզովբոսը ազատ իթմէյէ մէճ-
պուր օլտուքի, պիւթիւն ահալի պիր աղըզ «իշ-
թէ Քսանթոս քէօլէսի պուլունան եզովբոսը ա-
զատ իթտի» տէյու նիտա իտէրլէր իտի։

Եզովբոս պու սուրէթլէ սէրպէսթիյէթինի էլ-
տէ իթտիքտէ շու վէչհիլէ քէլամէ աղազ էյլէ-
տի, «էյ Սիսամիրլար նասրլքի մալիւմիւնիզ տիր։
գարագուշ ճիւմլէ գուշլարըն հիւքիւմտարը ատտ
օլունմագտա տըր, իշթէ մէզքիւր հայվանըն
տէվլէթինիզէ այրտ օլան խաթէմի գաբրպտա
պիր քէօլէյէ վէրտիյինտէն խսթիտալ օլունուր
քի, ասրըմըզտա օլան հիւքիւմտարլէրտէն պիրի
պիզզաթ սիզին էլինիզէ հիւքիւմէթինիզի թարի-
մար վէ գավանիյնի միլլիյէնիզի մահվ իթմէքլէ
սիզի էսիր իթմէյի թասավվուր իթմէքտէ տիր»
տէյինճէ, իշպու տէհշէթլիւ խսթիխրաճաթտէն
պիւթիւն Սիսամ ահալիսի ազիմ պիր էնտիշէյէ
կիրիֆթար օլտուլար։

Ֆէլ վագը պիր գաչ կիւնտէն կըրէսոս նամ
Լիւդիյա հիւքիւմտարը, եա խարաճ վէրմէյէրինի
վէ եախօտ ճէնկէ հազըր օլմալարընը Սիսամը-
լարա պիր նամէ իլէ իշար իթտիքի, պիւթիւն
այանը մէմլէքէթ վագը օլան պու թէքլիֆին ի-
զէրինէ թէճէմմիւ իտուպ իսթիշարէյէ պաշլա-
տըլար, վէ եզովբոսըն ըէյինի տախի խսթիֆաար

Digitized by Google

իթտիքլէրինտէ , մէրգում շու վէչհիլէ պէյանը էֆքեար էյլէտի , «էֆէնտիլէր» տէտի , «պահտ տիւնեատէ պիրիպիրինէ մուխթէնագըս իքի թարիգ իրայէ իթմիշ տիր , պիրի հուրրիյէթ թարիգի տիրքի , մէշագգաթ իլէ պաշլար , վէ սուրուրու մահզուզիյէթ իլէ խիթամ պուլուր , վէ տիկէրին եանի թարիգը էսարէթին իպթիտասը սուհուլէթ ու իսթիրահէթ իլէ պաշլար իսէտէ , աղըպէթի բիւր մինհէթ վէ հէզար տիւշվար օլուր» տէմէսինէ , մէճլիս Եղովբոսըն տէտիյի սէօզիւն մանասընը ֆէհմ իտէրէք էքսէրիյէթի արա իլէ հիւքիւմտարըն թէքլիֆինի րէտտ իթտիլէր . Կրէսոս տախի Սիսամիլըլարա իլանը հարպ իթմէք էֆքեարընտա իտի իսէտէ , կէօնտէրմիշ օլտուղու էլչի , «Եղովբոս Սիսամիլըլարըն միւշավիրի պուլունտուգճա ճէնկի գազանմանըզ մուհալ տըր» տէմէսինէ Կրէսոս էլչինին րէյինի պիլթթահսին հէման Սիսամիլըլարա խապէր կէօնտէրիւպ ; Եղովբոսը սէրիան քէնտինէ կէօնտէրմէլէրինի միւսալէհէյէ շարթ պէյան իթտի քի , մէրգումըն տախի պիլա իթիրազ գապուլ իթտիլէր ։

Եղովբոս իշէ վագըֆ օլտուգտա մէճլիսէ խիթապէն , «Էյ Սիսամիլըլար , վագաա Կրէսոս կիպի ատիլ վէ ագիլ պիր հիւքիւմտարըն կիտիպ այաղընը բուս իթմէք պէնիմ իչիւն ազիմ պիր իֆթիխար իսէտէ , ֆագաթ կիթմէզտէն էվէլ սիզէ պիր մէսէլ սէօյլէյէրէք էֆքեարըմը պէյան իթմէք իսթէրիմ, շէօյլէ քի , գուրտլար

Digitized by Google

գոյունլարա գարշը մուհարէպէ այրպ, վէ քէօ-
բէքլէր իսէ գոյունլարը հիմայէ իթմէքտէ ալ-
տուգլարընտան, գուրտլար պիր միւմքիւն սիւ-
բիւյէ եանաշամազ իտիլէր, պու սէպէպտէն
գուրտլար գոյունլարտան միւսալահա թալէպ ի-
տուպ, վէ տայիմա մուհապէթ իլէ պարընմազ
իչիւն սիւրիւնիւն համիլէրի պուլունան քէօբէք-
լէրի ըէհին իսթէտիքլէրինտէ, գոյունլար իչին
նիհայէթինի տիւշիւնմէքսիզին քէմալի ղաֆլէթ-
լէրինտէն նաչի տիւշմէնին թէքլիֆինի մէմնունէն
գապուլ իտուպ քէօբէքլէրի ըէհին մէգամընտա
կէօնտէրտիլէր · գուրտլար իսէ քէօբէքլէրի ույ-
գուլարընընն իչինտէ պիրեր պիրեր բարալատրգ-
տան սօնրա, կէլիւպ համիսիլ գալմըշ օլան գո-
յունլարը տախի մահվ իթտիլէր։

Սիսամըրար պու մէսէլին մանասընը էյիտէն
անլայուպ Եզովբոսը պըրադմագ իսթէմէտիլէր
իսէտ, մէրգում տուրմայուպ էլչի իլէ պէրա-
պէր Կրէսոս հիւքիւմդարընն նէզտինէ կիթտի։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԱԳԻԼԱՆԷ ՀԱՐԱԲԷԹԻ

Եզովբոս գըրալընն նէզտինէ վարտրգտա, մա-
լէք օլտուղու գուվվէյի ագլիյէսի սայէսինտէ
քէնտինի կէրէք հիւքիւմդարա վէ կէրէք վիւ-
քէլասընա սէվտիրուպ քէմալի ասայիշ իլէ իմ-
ըարը էվգաթ իթմէքտէ իտի · վէ մահզա պու
իսթիրահաթը սայէսինտէ մէշհուր օլան մէսէլ-
լէրինի գալէմէ ալարագ հիւքիւմդարէ թագտիմ

Digitized by Google

իթտի քի, միւշարիլէյհ տախի մէմնունիյէթլէ գապուլ իտուպ, Եզովբոսա միւքեաֆաթ թէքլիֆ իթտիքտէ. մէրգում տախի Սիսամլըլար իլէ միւսալէհէ իթմէսինի քէնտինճէ պէօյլէ պիր միւքեաֆաթ սայըլաճաղընը պէյան իթտի, վէ գըրալ տախի մէրգումըն արզուսը միւճիպինճէ հէման պիր գըթա մէքթուպ իլէ Եզովբոսը Սիսամ ճէզիրէսինէ կէօնտէրտի.

Եզովբոս Սիսամլըլարա Կրէսոսըն քէնտուլէրի իլէ պիր սուլհը տայիմի ագտ իթմէք արզուսընտա պուլունտուղունու պէյան, վէ մէրգումանտէն վէֆգէլատէ հիւրմէթու րայէթլէր կէօրտիւքտէն սօնրա, ուլումու ֆունուն իլէ քէսպը շէօհրէթ իթմիշ պազը զէվաթը մէարիֆսիմաթլա կէօրիւշիւպ իմթիհան օլմագ արզուսու իլէ պիր չօգ մէմլէքէթլէր կէզէրէք, նիհայէթ օլ ասըրտա հէր տիւրլի իլմու մարիֆէթ խուսուսընտա մէշհուր օլան Պապիւլ, եանի Պաղտատ շէհրինէ ազիմէթ իթտի ։

Եզովբոս պէլտէյի մէզքիւրէնին հիւքիւմտարը պուլունան Լիգէրոս նամ ատիլ զաթըն սէրայընտա միսաֆիր օլուպ, իւլէմա թարաֆընտան քէնտինէ սուալ օլունան մէսայիլի ֆէյլէսօֆանէլէրի քէմալի սուհուլէթ իլէ ագիլանէ ճէվապլար վիրէրէք մէրգումանըն հայրէթլէրինի միւճիպ օլուր իտի, վէ իշթէ պու սէպէպլէ Եզովբոս հիւքիւմտարը միւշարիլէյհին վէֆգէլատէ հիւրմէթու թէվէճճիւհինէ մազհար օլմուշ իտի ։

Digitized by Google

ԵԶՈՎԲՈՍ (ԷՆՆԱՍԸ) ՃԱՆ ԷՎԼԱՏԸ ԳԱՊՈՒԼ ԻՏԷՐ

Եզովբոս պիլա վէլէտ օլմաղըլա Պապիւլ միւ-թէմէքիւնլէրինտէն Էննաս նամ ասըլզատէ պիր տէլիգանլըյը քէնտույէ ճան էվլատը իտէրէք ասըլ քէնտի էվլատը կիպի հիւքիւմտարէ թագ-տիմ իլթի, վէ գըրալ տախի մէրգումը Եզով-բոսըն թավսիյէսի իւզրէ տէվլէթճէ պիր մէմու-րիյէթէ իսթիխտամ իլթմիշ իտի, ֆագաթ մէր-գում Էննաս նանքէօրլիւք իլէ վէլինիյմէթինին խանէսինտէ իրթիքեապ իլթմէտիյի ըէզալէթ գալմամըշ օլմաղըլա, Եզովբոս խապիսը մէրգու-մը խանէսինտէն գօվտու. Էննաս ախզը ինթի-գամէ գալգըշուպ մէմուրիյնի տէվլէթտէն քէն-տիսինէ հէմէֆքեար պիր քաչ միւֆսիտ իլէ պիլ իլթտիհատ, Եզովբոսըն գըրալա խըյանէթինի թաստիգ իտիճի պիր մէքթուպ թասնի իտուպ, վէ մէրգումըն միւհրի իլէ պիթ թէմհիր գըրալա թագտիմ իլթի։

Գըրալ պու խըյանէթի տույտուգտա սօն տէրէճէ հիտէթլէնիւպ Հէրմիբբոս նամ մա-պէյնճիսինէ պիլա թէֆթիշ Եզովբոսը գաթլ իլթմէսինի ֆէրման իլթմիշ իտի իսէտ, Հէրմիբ-բոս Եզովբոսըն սատրգ տօստու, վէ ադըպէթ-էնտիշ պիր զաթ օլմաղըլա, մէրգումըն ճանքնա գըյմայուպ ճիւմլէտէն կիզլի օլարագ պիր մէզար տէրունինտէ կիզլէմիշ իտի։

Պիր միւտէթ սօնրա Նէքտինաբոս նամ Մը-սըր հիւքիւմտարը Եզովբոսըն գաթլու թէլէֆ ի-

Digitized by Google

տիլտիյինի իշիթտիքտէ, Լիգէրոս գըրալը պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, էկէր իթտիյի թէքլիֆին իճրասընա միւքթէտիր օլուրսա քէնտուսինէ վէրկի վէրէճէյինի, վէ շայէտ գատըր օլամատըղը թագտիրտէ Լիգէրոսըն խարաճկիւզար օլմասընը թէքլիֆ իթտի, հիւքիւմտարը միւշարիւլէյհ կէօնտէրտիյի մէքթուպ իլէ Լիգէրոս գըրալըտան, յէր իլէ կէօյ արասընտա մուալլագ պիր քէօշք ինշա իթմէք իչին պիր գաչ միւհէնտիս թալէպ իթտիքտէն պաշգա, պազը միւշկիւլ սուալլէրին ճէվապընը վիրմէյէ միւգթէտիր ալիմ պիր զաթ տախի իսթէմէքտէ իտի ։

Գըրալ իշպու մէքթուպը օգուեուպ մահզուն օլտու, վէ «Էյվահ էկէր Եզովբոս սաղ օլայըտը միւճէրրէտ պունուն չարէսինի պուլուր իտի» տէմէքտէ իքէն, Հէրմիբբոս գըրալըն հուզուրունա չըգարագ Եզովբոսըն պէր հայաթ օլտուղունու պէյան իթտիքտէ, գըրալ ֆէվգէլատէ մէսրուր օլուպ հէման Եզովբոսը հուզուրունա կէթիրթտի, վէ մէրգումը թազիմ ու թէքրիմտէն սօնրա, Մըսըր հիւքիւմտարընըն կէօնտէրմիշ օլտուղու մէքթուպը Եզովբոսա թագտիմ իթտի ։

Եզովբոս մէքթուպըն մէզաեասընը ֆէհմ իտիպ թէպէսսիւմ իլէ Գըրալա խիթապէն, «էֆէնտիմ Մըսըր հիւքիւմտարընըն իսթէտիյի պինայը ինշա իթմէք իչիւն իլք պահարտա ամէլէլէր կէօնտէրէճէյինիզի իշար պույուրուն» տէտիքտէ, հիւքիւմտար տախի պու մաալտէ պիր մէքթուպ եազարագ էլչիլէր իլէ Մըսըրա իզամ էյլէտի ։

Digitized by Google

ԵԶՈՎՔՈՍ ԳԱՐԱԳՈՒՇ ԵԱՎՐՈՒԼԱՐԸՆԸ ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷ ԻՏԷՐ

Եզովքոս եինէ քէլ էվէլ գըրալըն իլթիֆաթընա մազհար օլտուգտան սօնրա, Նանքէօր եննասըն խըյանէթինի աֆ իտէրէք պիր կէօնա ճէզա վէրտիրմէտիքտէն մատէ, խանէսինտէ գապուլ իթտի, վէ կիճէ կիւնտիւզ ադիլանէ մէթէլլէր, վէ պիր չօգ միւէսսիր նասիհաթլէր իլէ մէրգումը սիլքի ինսանիյէթէ իտխալ իթմէյէ չալըշըր իտի։

Եննաս՝ Եզովքոսըն իչպու ալիճէնապըղընտան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ, ազ միւտէթ զարֆընտա միւհիմ պիր խասթալըղա տիւչար օլուպ վէֆաթ իթտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Եզովքոս գըշ մէվսիմինտէ տէօրթ տանէ գարագուշ եավրուլարը էլտէ իտէրէք, օլ տէրէճէ պիր մէհարէթ իլէ թէրպիյէ իթտի քի կէօրէնլէր հայրէթտէ գալըրլար իտի. չէօյլէ քի տէօրթ նէֆէր չօճուգլարը այրը այրը պիրէր զէնպիլէ գօյուպ գուշլարըն պօյնունա ասարագ էօյլէ պիր ուսթալըգլա թալիմ իթտիրմիշ իտի քի, չօճուգլար, էլլէրինտէ օլան իպլէրին վասըթասըյլա իսթէտիքլէրի կիպի գուշլարը հավատա էօթէ պէրի ուչուրուրլար իտի, վէ հէման իլք պահար մէվսիմի թէգարրուպ իթտիյինտէ գուշլարը վէ չօճուգլարը պէրապէր ալարագ Մըսըրա ազիմէթ իթտի։

Հիւքիւմտար Եզովքոսը էօլմիւշ տիր զաննըն-

Digitized by Google

տա իքէն, մէրգումրն Մըսրրա վիրուտինի տույ-
տուղունտա թաաճիւպ իտէրէք հէման հուզու-
բունա ճէլպ իթտի, վէ հէր նէ միւշկիւլ մուամ-
մալէր սիւալ իթտի իսէ տէ, եզովբոս հէր քէսի
հայրէթտէ պըրագաճագ սուրէթտէ ճիւմլէսինի
տախի հալլ իտէր իտի։

Նէքտանաբոս՝ եզովբոսա «տօղրուսու սիզ ա-
գիլ վէ ֆէթին պիր զաթ իմիշսինիզ· լաքին սը-
բարըշ իթտիյիմ միւհէնտիսլէր նէրէտէ տիրլէր»
տէյինճէ, եզովբոս «էֆէնտիմ, միւրատը ալինիզ
իւզրէ ճիւմլէսի տէ հազրը տըր, անճագ գուլէ-
նին ինշասընա մախսուս օլան մահալի իրայէ իթ-
մէլիսինիզ քի իշէ պաշլասընլար» տէտի· վէ հիւ-
քիւմտար տախի եզովբոսը պէրապէր ալարագ
շէհրին խարիճինէ վարուպ վասի պիր մահալ
կէօսթէրտի։

Եզովբոս թաղիմ իթմիշ օլտուղու չօճուգլարը
ամէլէլէրէ մախսուս պիր չօգ ալաթու էտէվաթ
իլէ պէրապէր զէնպիլլէրէ գօյարագ գուշլարըն
պօյունլարընա աստը, վէ գուշլար տախի հէվայէ
բէրվազ իթտիքլէրինտէ, չօճուքլար եիւքսէք-
տէն ճիւմլէսի պիր աղրզ «չաբրգ թաշ, քիրէճ,
թուղլա կէթիրինիզ քի իշէ պաշլայալըմ» տէյու
նիտա իթմէյէ պաշլատըլար։

Հիւքիւմտար քէմալի հայրէթ իլէ եզովբոսըն
պու թէտաապիրի ագիլանէսինի կէօրիւպ, մահ-
ճուպ վէ մաղլուպ օլտուղունու էյթիրաֆ իթ-
մէքլէ մէրգումը թալթիֆ ու թազիմ իթտիք-
տէն մնատա, պիր չօգ պէհատար հէտիյէլէր իլէ

Digitized by Google

Լիգէրոս գըրալըն նէզտինէ իղամ էյլէտի · Եզովբոս Պապիլըլէ վասըլ օլունճա հիւքիւմտարըն օղ տէրէճէ իլթիֆաթընա մազհար օլտու քի , միւշարիլէյհ Եզովբոսըն պու խըտմէթինէ մուգապիլ , մէրգումըն զիքրինի էպէտի գըլմագ իչիւն ալթունտան մամուլ պիր սանէմ եաբտըրըպ չէհրին էհէմմիյէթլի պիր մէյտանընա րէքզ իթտիրտի :

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԷԼԼԱԴԱՅԷ ԱԶԻՄԷԹԻ

Եզովբոս Պապիլըլէ ավտէթ իթտիքտէն սօնրա Ելլատա ճանիպինի զիեարէթ իթմէք իչիւն հիւքիւմտարտէն իսթիզան իթտի · վէ հիւքիւմտար տախի մէրգումա եինէ Պապիլըլէ ավտէթ իտէճէյինէ տայիր եէմինլէր իթտիրուպ կիթմէսինէ րուխսաթ վէրտի · Եզովբոս Էլլատանըն մէշհուր շէհիրլէրինի քէշթ ու կիւզար իտէրէք պիր չօգ ալիմ զաթլէր իլէ կէօրիւշիւպ մէրգումանը հայրէթտէ պըրագըր իտի · պատէհու Դեղոս նամ ճէզիրէյէ մուվասըլէթ իթտի · Ֆիլվագը ատալըլար Եզովբոսըն ագիլանէ վէ միւէսսիր սէօզլէրինտէն մահզուզ օլտուլար իսէտէ , մէրգումա լայըգըյըլա հիւրմէթ ու րաղպէթ իթմէտիլէր :

Դեղոսլուլարըն պու թէրպիյէսիզլիքլէրի Եզովբոսա ղայէթ կիրան կէլմիշ օլմաղըլա , պազը միւէսսիր թէմսիլլէր իլէ ինսանիյէթսիզլիքլէրինի եիւզլէրինէ վուրտուղունտան մէրգումանըն քին ու ղարազլարընը իւզէրինէ տավէթ իթմիշ իտի ,

Digitized by Google

զիրա Եզովբոս պաշգա մէմլէքէթլէրէ կիտէր տէ քէնտիլէրինի զէմմ իտէր տէյու գօրգարլար իտի, պու սէպէպլէ մէրգումանա ախզը ինթի-գամէ գալգըշըպ տէհշէթլիւ պիր իֆթիրա իլէ իթհամ իթտիլէր։

Շէօյլէ քի, Ապոլոն նամ իլահրն բութխա-նէսինտէն ալթունտան մամուլ մուգատտէս պիր նէսնէ չալարագ, Եզովբոսըն էշեասը տէրունինէ վազ իթմիշլէր իտի. պիչարէ Եզովբոս պու տէհ-շէթլիւ հալտէն պի խապէր օլմաղըլա Դէզոս ճէ-զիրէսինի թէրք իլէ Ֆօգիտա ճանիպինէ կիթմէք իչիւն եօլա չըգմագտա իքէն, նակեահան Դէ-զոսըլար մէրգումըն իւզէրինէ հիւճիւմ պիրլէ, «խըրօզ տըր խըրսըզ տըր» տիյէրէք, հէմման բըրթըլարընը եօգլամայա պաշլատըլար, վէ կիւ-յա նէսնէյի մէսրուգայը էշեալէրին իչինտէն պուլարագ պաղրըշըպ չըգրըշմագլա, Եզովբոսըն միւրթէքիպ վէ ատի պիր սարիգ օլտուզունու ահալիյէ իլան իթտիլէր։

Եզովբոս մէրգումանըն պու խայընլըգլարընը, վէ իրթիքեապ իթմիշ օլտուգլարը հիյլէյի պէյան իթմէքլէ, քէնտինին քեամիլէն պի սուչ օլտու-զունու գուտուրմուշ օլան ահալիյէ անլաթմաղա պէյհուտէ չալըշըր իտի. նիհայէթ իւլ քէլամ զալիմլէր, պիչարէնին ըճա ու նիյազլարընա զէր-ըէ գատար էհէմմիյէթ վիրմէյուպ հէմման հապ-սա իլգա, վէ հաքիմլէր տախի գաթլինէ հիւքմ իթտիլէր։

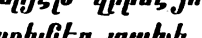

Digitized by Google

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ԳԱՔԼԻԽ

Իրթէսի կիւն Դեզոսլուլար պիր չօգ գալա-
պալըգլա կէլիւպ Եզովբոսը ճէպրէն մահրէտէն
չըգարուպ, Եիւքսէք պիր գայատէն աշաղը աթ-
մագ իչիւն տաղա չըգարտըլար· Եզովբոս պէօյլէ
էմնալի նամէսպուգ պիր հադսըզլըգլա ճանընա
գըյմամալէրինէ տայիր պիր չօգ միսալլէր սէօյլէ-
տի իսէտէ ասլա Թէէսիր իթմէտիյինի կէօրէրէք,
«էյ Դեզոսլուլար, տինլէյին պէնի» տէտի. «վագ-
Թըյըլա ֆարէնին պիրի գուրպաղըյըլա տօստ-
լուգ բէյտա իտէրէք, գուրպաղըյը քէնտի սա-
քին օլտուղու գօնաղա տավէթ իթտի, վէ եէ-
տիրիւպ իչիրտիքտէն սօնրա գուրպաղը տախի
պիլ մուգապէլէ ֆարէյի քէնտինին սաքին օլ-
տուղու մահալէ տավէթ իտուպ, վէ ֆարէ տա-
խի իշպու տավէթէ իճապէթ իթմիշ օլմաղըլա
հէման իքիսի պիրլիքտէ եօլա տիւշտիւլէր, հալ
պու քի գուրպաղընին մէսքէնինէ վասըլ օլմագ
իչիւն չայտան կէչմէլէրի լազըմ կէլէրէք, գուր-
պաղը ֆարէնին այաղընը քէնտի այաղընա պաղ-
լայուպ հէման սույա աթլատը քի, ֆարէ պիթ-
թապի պօղուլմագ մէրքէզլէրինէ կէլէրէք ար-
գատաշընա «էյ վահ զալիմ մէֆթիմէ սէպէպ
սէն օլտուն, լաքին էլպէթտէ պիր կիւն սէն
տախի քէնտինտէն գուվվէթլի պիր զալիմին խըշ-
մընա օղրայարագ էքտիյինի պիչէճէքսին» տէ-
յէրէք պօղուլտու կիթտի։ Ֆիլվագը գարագուշ
սույուն իւզէրինտէ ֆարէնին լէշինի կէօրմէքլէ

Digitized by Google

հէման իւղէրինէ գօյուլլուս, վէ գուրբաղը աս-
խի ֆարէնին այաղընա պաղլանմըշ օլմաղըլա
գուրթուլամայըպ քէնտի տախի ֆարէ իլէ պէ-
րապէր գարագուշա չիքեար օլտու. իշթէ սիզ
տախի եա՛ Դեղոսլուլար, մատէմքի պէնի պէօյլէ
հագսըզլըգլա էօլտիւրիւյօրսունուզ, պիլմիշ օ-
լասընըզ քի պիւթիւն Եունանիսթան վէ Պապիւլ
ահալիսի տէհշէթլիւ սուրէթտէ սիզտէն ինթի-
գամըմը ալաճագլար տըր» տէտի։

Եզովբոս ճան հագգըյրլա պունա պէնզէր
տահա բէք չօգ մէսէլլեր սէօյլէտի իսէտէ, աս-
լա թէէսիր իթմէտիյինի կէօրիպ չարէսի թիւ-
քէնէրէք պիր թագրիպ Ապօլօնըն բուրթխանէ-
սինէ ֆիրար իթտի, լաքին գուտուրմուշ օլան
ահալի մահալի մէզքիւրըն մուգատտէսլիյինէ
տախի էհէմմիյէթ վիրմէյէրէք հէման բուրթխա-
նէյի պաստըլար, վէ պիչարէ Եզովբոսը սիւրիւ-
յէրէք պիր տաղըն պալասընա չըգարըպ մէր-
գումըն ճիյէրլէր բարէլէյիճի ֆէրեատու ֆի-
ղանլէրինէ վէ միւէսսիր քէլամլէրինէ հէվալէյի
սէմմի իթիպար իթմէյէրէք սօն տէրէճէ ինսաֆ-
սըզլըգլա հէման տաղտան աշաղը աթտըլար քի,
պիչարէ տէրագտպ վէֆաթ իթտի։

Ֆիլհագըգա Եզովբոսըն տէտիյի կիպի Դեղոս
ճէզիրէսի ազ միւտէթ զարֆընտա վէպա հաս-
թալըղընտան վէ կէօնա կէօն պէլայի սաուէտանի
իլէ խարապ օլտու, վէ պու զուլումլարըն սէ-
պէպի իլահլարտան սիւալ օլունտուգտա, Եզով-
բոսա իթտիքլէրի խայընլըղըն ճէզասը տըր տէ-

յու խապէր ալընտը․ պունուն իւզէրինէ Դեղօ-
լուլար իթթիֆաքլէրի ղալխըշըյէ Նասըմ ու բէշիման
օլարագ Եղովբոսըն զիքրինի էպէտի գըլմագ ի-
չիւն մէրհումըն նամընա պիր սանէմ րէքս իթ-
տիլէր ։

Կէրէք Եունանիսթան ֆէյլէսօֆլարը վէ կէ-
րէք Եղովբոսըն աշինալէրի պուլունան պիր չօգ
ալիմ ղաթլար, Դեղօսլուլարըն իշպու մուամէ-
լէյի պի ինսաֆանէլէրինի տույտուգլարընտա՝
քէմալի խըշմ ու ղազապլէ ճէզիրէյի մէզքիւրէ-
յէ կէլէրէք, պիչարէ Եղովբոսը գաթլ իտէնլէ-
րի պուլուպ պիրէր պիրէր ճէզայի ըէզալէրինի
վէրտիլէր ։

ԵԶՈՎԲՈՍԸՆ ՄԻՍԱԼԼԷՐԻ

ԽՈՐՈԶ ԻԼԷ ԻՆՃՈՒՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Խորոզը պիրի չէօբլիւքտէ կէզինիր իքէն գըյ-
մէթտար պիր ինճու տանէսի պուլմուշ իսէ տէ,
թահգիր իլէ պիր թարաֆա աթարագ «քեաշքի
պու ինճունը եէրինէ պիր արբա տանէսի պու-
լայըրմ» տէմիշ։

Կըսսէտէն հիսսէ տիր ճահիլէ իպրէթ
Էհլի քեամիլ պիլիւր գատր իլէ գըյմէթ։

Պու ագըլսըզ խորոզ կիպի նէյէլեր
Քէնտու քէնտուլէրէ գըյմէթ պիչէրլեր։

Մէգատիր պիլմէյէն ատէմ էքսէրի
Ֆարգ իտէմէզ ասլա շապ ու չէքէրի։

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԳՈՒԶՈՒՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտ իլէ գուզու պիր բունարտան սու իչ-
մէքտէ իտիլէր, ֆագամ գուրտ բունարը թա
եօգարըսընտա պուլունմագտա իտի իսէտէ, մահ-
զա գուզույը բարալամագ էֆքեարըյըլա հէման
իւզէրինէ հիւճիւմ պիրլէ «պըրէ մէլուն նիչիւն
իչտիյիմ սույը մուրտարլարսըն» տէյինճէ, գու-
զու թիթրէյէրէք, «պէն նամսըլ սույը մուրտար-
լայապիլիրիմ, պագսանա սէն եօգարըտան վէ
պէն թա աշաղըտան իչմէքտէյիզ, վէ պունտան

Digitized by Google

գալթինազար սանա պիր զարար վիրմէք տախ ալա խաթրըմտան կէչմէմիշ տիր» տէմէսինտէ՝ գուրտ «տիւն պապանը կէօրտիւմքի մէլէյէրէք քէօքէ քըլէրի ալէյհիմտէ թէշվիգ իթմէքտէ իտի» տէտի · գուզու, «եանլըշ օլմալը, զիրա պիր այտան զիւատէ տիրքի գասապ պապամը պօղազլատը» տէյու ճէվապ վէրտի · գուրտ, «էօյլէ իսէ վալիտէն օլմալըյըտը» տէտի, գուզու տախի «վալիտէմ պէնի տօղուրտուղունտա էօլմիւշ տիր» տէյինճէ, գուրտ սիւյլէրինի կըճըրտաթարագ «ահ մէլուն պէն կէրէք սէնին վէ կէրէք միլլէթինին պանա օլան ատավէթինի բէք ալա պիլիրիմ» տէյէրէք հէման պիչարէնին իւզէրինէ պիր հիւճիւմ՛լէ բարալայըբ եէմէյէ պաշլատը ։

Իչթէ պու մէսէլին մանասը ճանա
Զալիմ քիմսէլէրի իթմէկտէ իմա ·

Զալիմ զուլմ իթմէյէ վէրինճէ գարար
Քէնտինինճէ հազ պուլուր Փըրսաթըն արար ·

Էօյլէլէրին Փարգը եօգ տըր ճանվէրտէն
Սէն տայըմ խէվֆ էյլէ րուզիւ մահշէրտէն ։

Digitized by Google

ՔԷԼՊ ԻԼԷ ԿԷՕԼԿԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Քէլպին աղզընտա պիր էթ լօդմասը օլտուղու հալտէ չայտան Եիւզերէք կէչէր իքէն, աղզընտաքի լօդմասընըն կէօլկէսինի իրիճէ կէօրիւպ, տահա եաղլը պիր ավ եագալամըշ տըր զաննը յլա, թամալնտան նաշի աղզընտաքի լօդմայը պըրագարագ կէօլկէնին արգասը սըրա գօշմայա պաշլատը, լաքին ալտանմըշ օլտուղունու անլայարագ «էյ վահ, իշթէ թամաքեարլըղըմտան աղզըմտաքի լօդմայը տախի ղայպ իթտիմ» տէմիշ։

Թամաքեարլըգ ղայէթ մէզմում պիր հալ տըր
Պու քէլպին ահվալի պիզէ միսալ տըր.

Հէր քիմ քի հալինէ իթմէզ գանէթ
Թամա՝ անի սէֆիլ իտէր ագըպէթ.

Տիմեատա բիրինճէ կիտէրքէն չօգլար
Էվտէքի պուլկուրտան տախի օլուրլար։

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԹՈՒՐՆԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պօղազավէր գուրտըն պիրի աճէլէ իլէ պիր գոյուն եէմիշ օլմաղըլա, պօղազընա իրիճէ պիր քէմիք պաթմըշ իտի. գուրտ մէզքիւր քէմիյի եալընըզ պաշընա չըգարամայըպ պիր չօգ հայվանաթտէն իսթիմատ իթտի իսէտ, հիչ պիրի ըէճատընա գուլագ ասմայըպ, հաթտա «բէք ալա օլմուշ խայրն ճէզասընը պուլմուշ» տէրլէր իտի.

Digitized by Google

ֆագաթ Թուրնա գուշը գուրտըն թաթլը սէօզ-լէրինտէն իղֆալ օլարագ, հէման ուզունճա կա-կասընը պօղազընա սօգուպ քէմիյի չըգարտըգ-տան սօնրա, գուրտուն վատի միւճիւպինճէ իթ-տիյի խըտմէթէ մուգապիլ միւքեաֆաթ իսթէ-տիյինտէ, գուրտ կիւլէրէք «հայ շաշգըն հայ պիւ աքըլ սէ՛ն պանա միւքեաֆաթ իթմէլիսին, թէշէքքիւր իթսէնէ քի պաշըն պօղազըմտա օլ-տուղու հալտէ գօբարմատըմ» տէմիշ։

Կըսսէտէն հիսսէյի ֆէհմ էյլէ էյ ճան
Նանքէօր քիմսէլէրտէն ուզագ օլ հէման.

Էյլիյին գատրինի պիլմէզ նամէրտլէր
Էյլիյինէ պէտէլ քէօթիւլիւք էյլէր.

Ձալիմլէրէ իմտատ իթմէք խաթա տըր
Ձիրա քի անլէրին խասմի մէվլա տըր։

ԵԸԼԱՆ ԻԼԷ ՉԻՖԹՃԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Չիֆթճինին պիրի գըշ մէվսիմինտէ սօուգտան ույուշմուշ պիր եըլան պուլուպ աճըեարագ խա-նէսինէ կէօթիւրիւր. եըլան ըսընըպ քէնտինէ կէլտիքտէ, էվէլ էմիրտէ գուրթարըճըսը օլան չիֆթճիյէ սօգար, չիֆթճի տախի եըլանա «վա՛յ նանքէօր մէլուն, սանա իթտիյիմ էյլիյէ պէտէլմի տիր պու» տէյէրէք հէման պալթասը իլէ վու-րուպ կէպէրթտի։

Digitized by Google

Ճիպխանէթլէրի ալչագ քիմսէլէր
Հէր նէ տիւրլի տախի էյլիք կէօրսէլէր ·

Իշպու եըլան կիպի խայըն օլուրլար
Լաքին էլպէթ իթտիքլէրին պուլուրլար ·

Սէն մէրտլիքլէ էյլէյէ կէօր իֆթիխար
Թա օլասըն պու ալէմտէ պէրխիւրտար ։

ՄԷՐՔԷՊ ԻԼԷ ԱՐՍԼԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր կիւն մէրքէպ արսլանը թահգիր իլէ սարագայէ ալըր, վէ արսլան տախի հիտէթլէնէրէք հէման պու ահմագ մախլուգըն ճէզասընը վիրէճէքքէն, հիտէթինի զապթ իտուպ «սանա հատտինի պիլտիրմէք պէնճէ բէք գօլայ պիր մատտէ իսէտէ, ֆագաթ սէնին կիպի ագըլըզ վէ թէնպէլ պիր հայվան իլէ տալաշմագտա հիչ պիր վէչհիլէ պէնիմ ճէնապըմա տիւշմէզ» տէմիշ ։

Պու ահմագ մէրքէպին խօշ տըր միսալի
Արսլանընտա ալի ճէնապլըգ հալի ·

Քէնտինտէն զաաֆլէ մէրտի թուվանա
Տալաշմագլըգ ճայիզ տէյիլ տիր ճանա ·

Մէրտ օլան նամէրտտէն ինթիգամ ալմազ
Ֆըրսաթընա տիւշսէ խինէ կէամ ալմազ ։

ՔԷՕՅԼԻԻ ՖԱՐԷ ԻԼԷ ՇԷՀԻՐԼԻ ՖԱՐԷՆԻՆ ՖԱՅԼԸ

Քէօյլիւ ֆարէ խալի պիր մէրատէ սաքին օլ-մայրլա, պիր կիւն տօստու պուլունան շէհիրլի ֆարէյի թաամէ տավէթ իթտի. վէ էանայի թա-ամոէ հազրը իթտկյի լեզիզ եէմէքլերի, եանի ազրճրդ գուրու բակլա, պիր մըգտար տօնուզ եաղըյրլա պիր ազտա բէյնիր բարչաբնը հրֆզ իթմիշ օլտուղու տէլիքտէն չրգարուպ, էլինտէն կէլտիյի գաստար միսաֆիրլինի աղրրլամայա չա-լրչրը իտի իսէտէ, շէհիրլի ֆարէ մէզքիւր եէ-մէքլերէ անճագ տիշլինի տօգանտրրրպ եէմէք-տէն իմթինա, վէ արգաստաշընն ֆագրրլրղընը զէվգլէնէրէք, քէնտինին մալիք օլտուղու սաա-տէթը հալի կէօսթէրմէք իչիւն, քէօյլիյի թէ-վաթիւն իթտիյի գօնաղա տավէթ իթտի. ֆիլվա-գը քէօյլիւ ֆարէ զոյէթ միւզէյեէն պիր սա-լօնտա հազրը իտիլմիշ օլան միւքէմմէլ վէ նէֆիս թաամլէրի կէօրիւպ հայրէթտէ գալտը, վէ հէ-նուզ եէմէյէ պաշլամըշ իքէն, գօնագտա պու-լունան խատէմէլէրտէն պիրի, նակեահան ազիմ պիր շամաթա իլէ սալօնրն դաբրսընը աչրնճա, պու իքի ահպապլար տուչարը խէվֆ ու էնտիշէ օլուպ, անճագ պիրէր տէլիյէ ճան ալթապիլտի-լէր. խատէմէ կիթտիքտէն սօնրա շէհիրլի ֆարէ, ճան հավլի իլէ թիր թիր թիլթրէմէքտէ օլան ահպապընա «պույուր եէմէք եէյէլիմ» տէյին-ճէ, մէրգումի «ամանն արգասաշ պու կիպի հալ-լէր հեր զէման վուգու պուլո՞ւմը» տէյու սօր-

տու, վէ օլ տախի «էքսէրի պէօյլէ չէյլէր օլուր, լաքին նէ չարէ միհնէթ չէքիլմէյինճէ մէսէրրէթ հասրլ օլմազ» տէյինճէ, քէօյլիւ ֆարէ «գալ սաղլըգալ պիրատէր, տօղրուսու էվէլա սաատէթը հալինի կէօրտիւյիւմտէ հասէտ իթտի իտիմ, ֆագաթ մատէմքի հէր զէման պէօյլէ թէհլիքէլէր իչինտէ իմիշսին, իմտի պէնիմ բահէթի գալպ իլէ ֆագրը հալտէ եաշատըղըմ, սէնին զէնկինլիյինտէն չօգ էվլա տըր» տէյերէք ալըպ եիւրիւյիւ վէրմիշ։

Նէյէ եարար օլ սէրվէթ քի բահէթ եօգ
Զէրրէ ասայիշ եօգ թէհլիքէսի չօգ։

Հալինէ չիւքր իտէր էհլի գանէթ
Աղընը չօգ կէօրիւպ սիւրէր սէֆահէթ։

Գանաաթ կիպի պիր նէյմէթ օլմազ
Անտէն էօզկէ պէօյիւք տէվլէթ օլմազ։

ԹԻԼՔԻ ԻԼԷ ԳԱՐԱ ԳԱՐԿԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թիլքի գարա գարկանըն աղզընտա իրիճէ պիր բէյնիր բարչասը կէօրիւպ՝ հէման, «ահ գարկա էֆէնտի պու նէ զարիպ հալ տըր, պէն սէնին թիւյլէրինի սիյահ տըր զանն իտէր իտիմ, իլահի նէ գատար եանըմըշըմ, ահ տէյէպիլիրիմ քի թոյ գուշունըն թիւյլէրի սէնինքի գատար պէօյլէ գար կիպի պէյազ տէյիլ տիր։ տօղրուսու պանա օլ գատար կիւզէլ կէօրունմէքտէսին քի, եիւզիւնէ պագտըգճա ատէթա հայրէթ իտէյօ-

Digitized by Google

ռում՝ տէյուպ, վէ գարկանըն պու միւտահա-
նէլէրտէն մահզուզ օլտուղունու չագարադ, ի-
լավէյի մէգալ պիրլէ, «ահ էֆէնտիմ, թապիաթ
մալիք օլտուղուն պու կիւղէլլեյ պիր գաթ տա-
հա ըէվնադ վիրմէք իչիւն, սանա էօյլէ սուզիշլի
վէ թաթլը պիր սէտա պախշ իթմիշ քի, պիզիմ
պաղչէլէրտէ էօթէն պիւլպիւլլէրին սէտասը, սէ-
նինքինէ նիսպէթէն հիչ սայրլսա ճայիզ տիր»
տէտի, գարկա պու մէտհ ու սիթայիշլէրտէն
քէյֆլէնէրէք, վէ թիլքինին տէտիյինի ֆիիլէն
իսպաթ իթմէք իսթէյիպ, հէման պիւլպիւլ կի-
պի էօթմէք իչիւն աղզընը աչընճա, բէյնիր բար-
չասը եէրէ տիւշտիւ քի, թիլքի կիւլէրէք գապ-
տը, վէ «տօղրուսու սէսինիզ բէք թաթլը իսէ-
տէ, պու ճիւմլէ բէյնիրինիզին տատընա տախի
հիչ տէյճէք եօգ» տէյուպ բէյնիրի աֆիյէթ
իթտի։

Պու տիվանէ գարկա կիպի բէք չօգլար
Գուրու միւտահինտէն մահզուզ օլուրլար։

Քէնտինտէ օլմայան խասսէլէր սէզէր
Թէքէպպիւր իյլէյիւպ պէնլիքտէ կէզէր։

Սէն էրպապը միւտահինլէրտէն սագը
Տօղրույու սէօյլէյէն զաթէ օլ եագը։

Digitized by Google

ԱՐՍԼԱՆ ԻԼԷ ՄԷՐՔԷՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Արսլան գօճայարադ պիր մաղարա տէրու-նինտէ միւզմիւհալ եաթմագտա իքէն, տիկէր հայվանաթլար անրն պու զաֆը հալինտէն ֆըր-սաթէ եաֆիթէ օլուպ, պիլա ֆուլթուր եանընա եագլաշարադ թահգիր իտէրլէր իտի. մէրքէպ տախի անլէրտէն իպրէթ ալըպ արսլանէ չիֆթէ վուրմաղա հազըրլանընճա, արսլան՝ գուրտ իլէ տօնուզա խիթապէն «տօղրուսու սիզտէն կէօր-տիւյիւմ հագարաթ օլ գատար կիւճիւմէ կիթ-մէյուպ, իլլա շու ահմադ էշէյին ճիւրաթ իթ-տիյի հարաքէթ կէօյնիւմէ բէք աղըր կէլեյօր» տէմիշ։

Արսլանլա մէրքէպին կըսսէսի ճանա
Պիլիրսէն բէք կիւզէլ հիսսէ տիր սանա.

Նէ մալինէ կիւվէն նէ գուվվէթինէ
Ցիգգաթ էթ հալինին նիհայէթինէ.

Ցիւշէնի ահրմաղ պիր քիմսէ եահու
Հաթտա չէթմ իտէրլէր գայիտէ տիր պու։

ՄԷՐԲԷՊ ԻԼԷ ՖԻՆՕ ՔԷՕԲԷՅԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ջէնկին ատէմին պիրի քիւչիւք պիր ֆինո քէօբէյինի ղայէթ սէվտիյինտէն տայիմա պէրա-պէր օյնար իտի. մէրքէպ ֆինօնրն մաղհար օլ-տուղու շու իլթիֆաթէ հասէտ իտէրէք, քէն-տու քէնտույէ «ահայիպ շու ուֆաճըգ քէօբէյին նէ խասիյէթի օլապիլիր քի պու գատար սէվի-

լիյօր, բէ՛հ էկէր պաղը պաղը եանչաղլըգլար իթմէսի, վէ սուստա տուրմասը իչին իսէ, պունտանտա գելայ պիր շէյ օլամազ, էլպէթմէ պէն անտէն տահա թօհաֆ վէ տահա ալասընը եաբարըմ» տիյէրէք, հէման պիր սուրէթը սագիլանէտէ գալգըպ շախ տուրտու, վէ կիւյա սուստա տուրույօր կիպի քէօբէյի թագլիտ իթմէք ֆիքրի իլէ էֆէնտինին գուճաղընա աթլայընճա, միւմիլէյհ, մէրքէպին շու հալինէ թաաճիւպ իտէրէք խըտմէթքեարլէրինի չըղըրտը քի, էշէյ ալա պիր սօքա աթարագ հատտինի թանըթտըլար։

Հատտինի թէճավուզ իյլէյէն քիմսէ
Օգույուպ ալսըն պու կըսսէտէն հիսսէ.

Հէր քէսի պիր կէօնա խալգ իթմիշ մէվա
Քիմին էտնա իթմիշ քիմիսին ալա.

Հէր մախպուգընն իսթիտատը պիր տէյիլ
Պէյհուտէյ հասէա իթմէ հատտին պիլ։

ԱՐՍԼԱՆ ԻԼԷ ՖԱՐԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Արսլան եաթըպ ույումագտա իքէն, ֆարէնին պիրի եանընա եագլաշարագ, պէլքի եիւզ տէֆա էթրաֆընը տօլաշտը, վէ նիհայէթ գաֆասընա սըչրայարագ ույանտըրմազա ճիւրաթ իթտի. արսլան հիտէթլէ օեանըպ ֆարէյի եագալատը, վէ հէման բէնչէսի ալթընտա էզէճէք իքէն, պու հալին քէնտի ազամէթինէ լայըգ օլմատըղընը ֆէհմ իտէրէք, ֆարէյի սաղ սէլիմ

սայը վէրտի քի , արսլանըն ալիճէնապլըղընա միննէթտար գալըպ , աղ վագըթտա օլ տախի Ճէրգուսը ճօլխումտէն գուրթարմայա մուվաֆֆագ օլապիլտի · չէօյլէ քի , պիր գաչ կիւնտէն արսլան ավճըլարըն տուզագընա տիւշէրէք հայգըրմասընտան տաղ թաշ թիթրէմէքտէ օլմաղըլա , ֆարէ արսլանըն իշպու աճը աճը ֆէրեատլէրինի իշիտմէնճէ հէման գօշտու կէլտի , վէ աղըն իպլէրինի ըսըրա ըսըրա նիհայէթ գօբարտը , վէ պու սուրէթլէ քէնտի վէլինիյմէթինի խէլաս իտէպիլտի :

Կըսաճէտէն հիսսէ տիր քիմ միսլի արսլան
Մատունինէ ճէֆա իթմէզ մէրտ օլան ·

Էյիւք վէ քէօթիւլիւք գարիպ տիր տէրլէր
Պէօյլէ Թագրիր իտէր էր օղլու էրլէր ·

Սիւլէյման գատար տա օլսան զօրավէր
Գարընճատան սանա էրէր խայր ու շէր :

ՍԱՔՍԱՂԱՆ ԻԼԷ ԹԱՎՎՈՒՍ ԳՈՒՇՈՒՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Սագսաղան նասըլսա պիր չօգ թավվուս գուշը թիւյլէրի էլտէ իտէրէք , անլէրլէ քէնտիսինի թէզյին իտուպ , վէ քէնտինի ասըլ թավվուս գուշունտան տահա կիւզէլ ատտ իտուպ , քէմալի քիպրու ղուրուրինտէն նաշի , արգատաշլարընը թէրք իլէ թավվուսլարա ռէֆագաթ իթտի իսէտէ , պու թէքէպպիւրինին ճէզասընը տախի լայըգըյըլա չէքտի , չիւնքի թավվուսլար

սագսաղանըն իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու հիյ-լէյի չագարուագ, հէման էյրէթի թիւյլէրինի գօ-բարըպ, վէ տէօյէրէք թէբէլէյէրէք իչլէրինտէն տէֆ իթտիլէր · սագսաղան պէօյլէճէ թիւյլէրի տէօքիւլմիւշ րէզիլու րիւսվա օլտուղու հալտէ եինէ էսկի արգատաշլարընըն նէզտինէ կիթտի իսէտէ, անլէրտէն պիր թէսէլլի պուլամատը, զիրա էվվէլճէ անլէրի թահգիր իթմիշ իտի ։

Նէթէր սանա իշպու կըսսէտէն հիսսէ
Թագլիտ իլէ կիւզէլ օլմազ պիր քիմսէ ·

Պու չաշգըն սագսաղան կիպի նէչէլէր
Տիկէրլէրին խասիյէթին հէճէլէր ·

Հէր խասսէյի քէնտի էօզիւնտէ արա
Օլմայասըն սօնրա րէզիլ մասխարա ։

ՍԻՆԷՔԼԷ ԱՐԱՊԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Արապաճընըն պիրի թօզը տումանէ գաթա-րագ սիւրաթլէ արապասընը սիւրմէքտէ իքէն, պիր սինէք վըզըլայարագ կէլիպ արապանըն իւզէ-րինէ գօնմուշ, վէ օլգատար թօզու տումանը չըգարան քէնտի տիր զաննըյլա, քէյֆլէնէ-րէք «օհօ, պէր ՝քէրրէ պագընըզ նէ գատար թօզ տուման չըգարըյօրում» տէմիշ ։

Digitized by Google

Իշպու սինէկ կիպի տախի բէք չօգլար
Խալգըն խասսաէսինյէ իտէր իֆթիխար ։

Էյինտէն հիչ պիր չէյ կէլմէյէն ինսան
Շօլ քէնտի քէնտինէ օլուր սիւլէյման ․

Անմագ օլան տայմա պէնլիքտէ կէզէր
Քէնտինտէ նէվ պէ նէվ խասսէլէր սէզէր ։

ԳԱՐԸՆՃԱ ԻԼԷ ՍԻՆԷՑԻՆ ՖԱՍԼԸ

Սինէք քէնտիսինի հէր հալտէ գարընճանըն մավէֆգընաա զանն իթմէքլէ գարընճայա չուվէչհիլէ խիթապ իթտի «աճապա տիւնեատէ պէնիմ կիպի մուազզէզ վէ միւհթէրէմ պիր մախլուգ տահա օլապիլի՞րմի, պէն հիչ պիր կիւն չալըշմատըգտան մատէ, միւզէյյէն սարայլարա, ուլու վէ մուգատտէս քիլիսալարա սէրպէսթճէ կիրէր չըգար, կէօնակէօն նէֆիս թաամլար իլէ ճանըմը պէսլէր, վէ կիւզէլ գատընլարըն կեահ լալ կիպի տուտագլարը, վէ կեահ կիւլէ պէնզէր եանագլարը՝ իւզէրինէ գօնարագ խըթիրահէթ էյլէրիմ, վէ սէն ա՛ սէֆիլ մախլուգ պէնիմ չու ֆազիլէթիմի կէօրտիւյիւն հալտէ, նա՞սըլ վէ նէ՞ ճէսարէթ իլէ քէնտինի պանա նիսպէթ իտէպիլիրսին ․ սէնքի ա՛ զավալլը պիր տէլիյին իչինէ սըզընարագ պին տիւրլի մէշագգաթ իլէ անճագ պիր պուղտայ թանէսի էլտէ իտէպիլիրսին» տէյինճէ, գարընճա ճէվապէն, «ֆիլվագը տէտիյին տօղրու տըր, սէն սարայլարա կիրէր չըգար ․

վէ կիւզէլ գաւառնլարըն լէթաֆէթլի սիմալէրինէ գօնար օլտուղունու պիլիրիմ, լաքին անլէր սէն-տէն նէֆրէթ իտէրէք տայիմա սէնի գօվարլար։ էվէթ եազըն պէնտէն զիեատէ բահաթ պիր էօ-միւր կէչիրտիյինի թաստիգ իտէրիմ, լաքին գըշ կէլինճէ հալինինճ օլուր պիլի՞միսին։ էվէթ սէն գըշըն սօուգտան տօնարագ տիվարըն պիր քէօ-չէսինտէ աճ սուսըզ կէպէրտիյին հալտէ, պէն համտ օլսուն սըճաճըգ թօբրաղըն ալթընտա, եազըն մէշագաթլար իլէ թօբլամըշ օլտուղում զախիրէյի եէյէրէք քէյֆիմէ պագարըմ։ խմոի եա թէնպէլ հայվան արթըգ սէպինի քէստէ, պէ-նի թահգիրէ գալգըշմա, զիրա էկէր սէն էօմ-բիւնիւն պիր գըսմընը մէշագաթսըզ կէչիրիր ի-սէնտէ, պէն թէքմիլ էօմբիւմի թէհլիքէտէն աբի օլարագ կէչիրմէքտէյիմ» տէտի։

Ամագ սինէք կիպի պազը զէնկինէր
Զալըշգան քիմսէյի թահգիր իտէրէր։

Զէնկին իսէն տախի պօշ տուրմա չալըշ
Գու մէսէլի ֆիքր էթ միհնէթէ ալըշ։

Ագիլ իսէն ըէս տիր սանա պու միսալ
Ցէրլէր գարընճատան սանա իպրէթ ալ։

Digitized by Google

ՄԱՑՄՈՒՆ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր կիւն պիլ ճիւմլէ հայվանաթ քէնտիլէրինէ պիր հիւքիւմտար ինթիխապ իթմէք իչիւն թէ-ճէմմիւ իթտիլէր · մայմուն պու մէսնէտի ճէլիլի էլտէ իթմէքլիյէ ֆան ոթար օլմաղըլա , օլ տէ-րէճէ մահիրանէ օյնայուպ սըչրատը քի , ճիւմ-լէսի հայրէթտէ գալարագ հէման մէրգումը հիւ-քիւմտար նատապ իթտիլէր · լաքին թիլքի մայ-մունըն պէօյլէ պէյհուտէ չէյլէր իլէ հիւքիւմտար նատապ օլտուղունու պիր տիւրլիւ չէքէմէյերէք , պիր տուզագ գուրմայը թասավվուր իտուպ , վէ պիր գույունըն աղզընը եաբրագլար իլէ գաբա-յարագ , մէզքիւր գույույու մայմունա կէօսթեր-մէքլէ « էֆէնտիմ կէչէնտէ շուրատան պիր ալ-թուն տէֆինէսի պուլտում քի , հէր հալտէ զա-թը հիւքիւմտարլէրինիզէ այտ տըր · պիրա մէզ-քիւր տէֆինէ իլէ հիւքիւմէթինիզէ թագվիյէթ վերէպիլիրսինիզ » տէմէսի իլէ , մայմուն տըր հէ-ման գույունըն իչինէ ամբայրպ հիչ պիր չէյ պու-լամատըղընատան թիլքինին տէքու տիւպարէսինէ կէլմիշ օլտուղունու անլատը , թիլքի մէրգումը իսթիհզա իտէրէք , « վա՛հ շաշգըն պուտալա , սէն քէնտի քէնտինի իտարէյէ միւքթէտիր օլա-մատըղըն հալտէ , նամսըլ տիկէրլէրին իտարէսի-նի էլտէ իթմէքլիյէ ճիւրաթ իթտին» տէմիշ ։

Ըէսի իտարէյէ էվէլ կէլմէզտէն
Քէնտինի իտարէ իթմէյի էօյրէն ·

Digitized by Google

Գունը պիլտիրմէյէ հաճէթ մէս իթմէզ
Աղիլ հիւքմ իթմէյէ հիչ հէվէս իթմէզ։

Մայմունըն հալինի ֆիքր իտէր տայըմ
Իչպու մէսէլէյի զիքր իտէր տայըմ։

ԻՆՆԷՔ ԻԼԷ ԳՈՒՐՊԱՂԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Ինէք պիր չայ քէնարընտա օթլանմագտա խ-
քէն, գուրպաղը կէօրիւպ եավրուսունա «ահ էվ-
լատըմ պու օլուր իշտէն տէյիլ տիր։ պէն պու
ինէքտէն քիւչիւք օլմագլըղա թահամմիւլ իտէ-
մէմ, հէր հալտէ պէն տախի անըն կիպի պէօ-
յիւք պիր հայվան օլմալը,ըմ» տէյուպ շիշտիք-
ճէ շիշմէյէ պաշլատը։ եավրուսը վալիտէսինին
պու տիվանէճէ քիւսթախլըղընը կէօրմէքլէ «վաղ
կէչ անանէճիյիմ, վաղ կէչ, սէն անըն ճէստամէ-
թինէ էրէմէզսին» տէտի իսէտէ, օլ տախի «հա-
յըը, հայրը օլմազ, եա պու ինէք գատար պէօ-
յիւրիւմ, վէ եախօտ . . . »։ տիվանէ գուրպա-
ղը սէօզիւնիւ պիթիրէմէտի, զիրա օ գատար
չիշտի գապարտը քի, նիհայէթ զօրունտան չաթ-
լայը վէրտի։

Սէնտէն մատունինէ հէր տէմ նազէր գըլ
Ղուրուր իյլէմէքտէն տայմա հազէր գըլ։

Քէնտինտէն պէօյիւյէ պագարսան էկէր
Պու գուրպաղը կիպի չաթլարսըն ախէր։

Հատտինի թանըյան քիմսէլէր էլպէթ
Հալինէ զիւքր իտուպ իյլէր գանաէթ։

Digitized by Google

ԿԻՃԷ ԳՈՒՇԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գուշլար իլէ պազը հայվանաթը սայիրէ մապէյնինտէ մուհարէպէ զուհր իտուպ, կիճէ գուշը քէնտի հէմճինսլարընըն մաղլուպիյէթինի արզու իտէր օլմաղըլա տուշմէն թարաֆընա կէչտի, հալպուքի պիր աքիպ գուշլարըն ղալէպէ չալտըգլարընը կէօրտիւյիւնտէ իթտիյի ալչագլըղա նատըմ օլտու․ ֆիլ հագըգա կէրէք ղալիպ վէ կէրէք մաղլուպլար, մէրգումըն իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու տինայէթէ հիտէթլէնէրէք կիճէ կիւնտիւզ գօվալամայա պաշլատըլար, վէ իշթէ պու սէպէպտէն տիրքի օլ վագըթտան պէրի կիճէ գուշը պիր միւմքիւն կիւնտիւզիւն կէօրիւնմէյէ ճէսարէթ իտէմէզ։

Հէր նէ օլսա տախի միլլէթին էյ ճան
Անը ճանտան սէվիպ սըրըլմա պիր ան․

Միլլէթին ինքեար իտէն հէր ալչագ
Պու մէսէլտէն իպրէթ ալմալը անճագ․

Եար ու աղեար միեանընտա էօյլէյէր
Հագգըյըլա թահգիր օլուրլար ախէր։

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտըն պիրի լինինէ չէ քիլիպ, էլէ կէչիրտիյի եէմէ քլէրի եէյէրէք կէչինմէքտէ իսկ. Թիլքի պունը տուեարագ հէման գուրտըն եանընա եանաշը, վէ պիր չօգ տէսիսէլէր իլէ եէմէքլէրտէն քէնտինէ տախի բայ չըգարմագլըղա չալըշտը իսէտ, պիր միւմքին մուվաֆագ օլամատըղընտան, պաշգա պիր թէտպիրէ միւրաճաաթլէ հէման չօպանըն նէզտինէ վարուպ, գուրտուն իպքեան իթտիյի մահալի խապէր վիրէրէք, քէնտի գոյունլարընըն պաշ տիւշմանը օլան էօյլէ պիր մուպիրը մախլիւգըն վիճուտինի գալտըրմասընը նասիհաթ իթտի. չօպան Թիլքինին գըլաղուզլուղըյըլա գուրտը վուրուպ էօլտիւրտիւքտէն սոնրա, մահզա քէնտի մէնֆաաթը իչիւն տիկէրլէրին մուսիպէթինի իխթիյար իթմիշ օլան Թիլքիյի տախ կէպէրթտի։

Թիլքի մէշրէպինտէ հիյլէպազ քիմսէ
Ալսա կէրէքտիր պու կըսէտէն հիսսէ.

Քէնտու մէնֆաաթըն կէօզէտիպ անճագ
Զօգլար տօստ պէյնինտէ պըրաղըր նիֆագ.

Վէ լաքին էօյլէլէր բիւշման օլուրլար
Պիր կիւն ախէր ճէզալէրին պուլուրլար։

Digitized by Google

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԳՕՑՈՒՆԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտլար գոյունլարա գարշու մուհարէպէյէ գրեամ իտուպ, վէ քէօրէքլէր իսէ տայիմա գոյունլարը հիմայէ իթտիքլէրինտէն, գուրտլար պիր միւմքիւն գոյունլարա եանաշամազ իտիլէր. պու սէպէպտէն գոյունլարտան միւսալահա թալէպ իտուպ, վէ տայիմ իւլ էվգաթ մուհապէթ իլէ պարընմազ իչիւն սիւրիւնիւն համիլէրի պուլունան քէօրէքլէրի ըէհին իսթէտիլէր. գոյունլար իչին նիհայէթինի տիւշիւնմէքսիզին, քէմալի զաֆլէթլէրինտէն նաչի տիւշմէնին իչպու թէքլիֆինի գապուլ իթմէքլէ քէօրէքլէրի ըէհին մագամինտա գուրտլարըն նէզտինէ կէօնտէրտիքլէրի կիպի, գուրտլարըն էնիկլէրինի տախի պիլ մուգապէլէ ըէհին ալտըլար, վէ պու սուրէթլէ քէնտիլէրինի թէհլիքէտէն արի զանն իթտիլէր իսէտէ, պիլ աքիս ֆէնա հալտէ եանըլտըլար, չիւնքի գուրտլար էնիկլէրինին ուլամալարընը իչիթտիքլէրինտէ, քէօրէքլէրի ույդուլարընտա պօղտուգտան սոնրա, կէլիպ համիսիզ գալմըշ օլան գոյունլարը տախի բարալայըպ պիթիրտիլէր։

Պու մէսէլտէն իպրէթ ալըընլար հէր քէս
Էհլի նիֆագ իլէ իթթիֆագ ապէս.
Սաֆ ատէմլէր պէօյլէ աթէշէ եանար
Տօստունտան զիեատէ տիւշմէնէ գանար.
Տէրլէր քէօրէք տէրիսինտէն բօսթ օլմազ
Զալիմլէր մազլումէ ասլա տօսթ օլմազ։

Digitized by Google

ՕՐՄԱՆ ԻԼԷ ՕՏՈՒՆ ԵԱՐԸՃԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Օտուն եարբճընընն պիրի պալթասընա սապ եաբմագ իչիւն օրմանա միւրաճաաթլէ քէնտինէ պիր աղաճ բարչասը վիրմէսինի ըէճա իթտի, վէ օրման տախի «պաշ իւսթիւնէ» տէյէրէք մերգումընն ըէճասընը գապուլ իթտի իսէտէ, սոնրատան ագլը պաշընա կէլէրէք իթմիշ օլտուղու տէհշէթլիւ խաթայը անլատը. զիրա օտուն եարբճը պալթասընն սաբընը եաբտրգտան սոնրա, պաշլատը աղաճլարը պիչիպ տօղրամայա, էօյլէքի աղ միւտտէթ զարֆընտա թէքմիլ օրման խարապ օլտու կիթտի։

Գու մէսէլ ըէք եէյ տիր ագիլ օլանա
Սաբը պիզտէն պալթա կիրմիշ օրմանա.

Էվէլ տիւշիւն սոնրա պաշլա պիր իշէ
Գուլաղընտա օլսուն պու սէօզ հէմիշէ.

Թէհլիքէլի իշտէն հազէր իթ հէր կեահ
Վիրմէ տիւշմէնինին էլինէ սիլահ։

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ՔԷՕԲԷՑԻՆ ՖԱՍԼԸ

Քէլպ իլէ գուրտ տիւնեատէ ըէֆահը հաբտէ եաշամագ խուսուսընտա կէօրիւշմէլէրինատէ, գուրտ քէօբէյին սէմիզլիյինէ հասէտ իտէրէք, «պիրատէր շու սէմիզլիյինի կէօրիւնճէ սէնին հալին պէնիմքինտէն չօգ ալա օլտուղունա գանի օլմագտայըմ» տէտի. քէլպ ճէվապ վիրուպ «հիչ չիւպհէն օլմասըն, տօղրուսու պիրատէր սէնին էօ-

Digitized by Google

թէքինտէն պէրիքինտէն գօվալանտրդրնը, տէօ-
յիւլիւպ սէօյիւլտիւյիւնի, եաթտրդրն մահալին
սէֆալէթինի, վէլհասրլ չէքտիյին սէրէնճամլէրի
կէօրիւպ հալինի աճրմագտայրմ. պէն իսէ համտ
օլտուն պիր էֆէնտինին գօնաղրնտա ջէմալի խա-
թիրահաթլէ եէյիպ իչէրէք քէյֆիմէ պագ-
մագտայրմ. իմտի էկէր իսթէրսէն սէն տախի
սաքին օլտուղում մահալէ կէլիպ, վէ պէնիմ
եաբտրդրմ իչէրի եաբարագ սաատէթը հալիմէ
հիսսէտար օլապիլիրսին» տէյինճէ, գուրտ գու-
լագլարընը գապարթտը, վէ «նէ՞ եաբմագլրդրմ
լազրմ կէլիր տէյու սորտու. քէօրէք տախի
«եաբաճաղրն չէյ սայքի հիչ նէվինտէն տիր,
չէօյլէքի վահշիլիքտէն վէ խրրսրզլրգտան վաղ
կէչմէլի, վէ արասրրա էֆէնտիմիզի էյլէնտիրմէ-
լիսին» տէտիյինտէ, գուրտ մահզուզ օլարագ
«պու իսէ պիր չէյ տէյիլ, պէն սէնտէն տահա
ալասրնը եաբարրմ» տէյէրէք քէլպ իլէ պէրա-
պէր եօլա տիւշտիւլէր. էմնայի ըահոտ գուրտ
ջէօրէյին պօյնունտաքի թիւյլէրին տէգիւլմիւշ
օլտուղունը կէօրիւպ սէպէպինի սորտու, վէ քէօ-
բէք տախի «պունրն սէպէպի թասմա իլէ պօյ-
նուումտան պաղլատրգլարընտան նէշաթ իթմիշ
տիր» տէտիյինտէ, գուրտ քէմալի էնտիշէ իլէ
«տէմէք օլուրքի սէն իսթէտիյին եէրէ կիթմէյէ
սէրպէսթ տէյիլսին էօյլէ՞մի» տէտի. քէլպ ճէ-
վապ վիրուպ, «ֆիլ վագը տայիմա հէր իսթէտի-
յիմ մահալի կէզէմէմ, լաքին պունտան նէ՞ չը-
գար էլվէրիրքի հիչ պիր չէյէ իհթիեաճըմ եօգ

Digitized by Google

տը» տէյինճէ. գուրտ եարը եօլտան կէրի տէօ-
նէրէք «հոշճա գալ պիրատէր տողրուսու պէն
հուրրիյէթ իլէ եաշամագլըղը տիւնեանըն հիչ պիր
զէնկինլիյինէ տէյիշէմէմ» տէյէրէք, ալըպ եիւ-
րիւյիւ վէրմիշ։

Սէրպէսթլիյէ արզու իթմէտէ հէր քէս
Գիւլպիւլէ սըգլէթ տիր օլսա զէր գաֆէս.

Թապիյի տիր հէր մախլուգա հուրրիյէթ
Վարիտաթէ թէրճիհ օլունմազ էլվէթ.

Լաքին հիւքմ իթմէքչիւն նէֆսինէ ինսան
Հուրրիյէթի թալէպ իթմէլի հէման։

ՔԷՏԻ ԻԼԷ ԽՕՐՕԶԸՆ ՖԱՍԼԸ

Քէտի պիր խանէնին հավլիսինտէ տօլաշմագ-
տա օլան խօրօզը կէօրիւպ իւսթիւնէ սրչրատը,
վէ հէման պօղաճագ իքէն, խօրօզ «պէնիմ ոա-
նա զէրրէ գատար պիր զիյանըմ օլմատըղը հալ-
տէ, նէ հագգըլա ճանըմա գաստ իտիյօրսուն»
տէյինճէ, քէտի, «սուս մէլուն, էկէր պէն սէ-
նին ճէզայը սէզանը վէրմէզսէմ հուզուրը հագ-
տա մէսուլ գալըրըմ, զիրա կէչէն կիւն սահի-
պինին թարլասընա կիրուպտա պուղտայ տանէ-
լէրինի չալարղընը կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ» տէ-
յէրէք, պիչարէ խօրօզը պօղու վէրմիշ։

Digitized by Google

Զալիմ պիր մազլումէ իտինճէ ճէֆա
Քէնտի այպըն անէ թագար չօգ տէֆա.
Շօլ քէնտու քէնտույէ պիր հաքիմ օլուր
Հէման զուլմ իթմէյէ պէհանէ պուլուր.
Տէրլէր զալիմ քէնտի զուլմըն պաստըրըր
Քէսկին խըրսըզ մալ սահիպին աստըրըր։

ԱՏԷՄ ԻԼԷ ՍԱՆԷՄԻՆ (ԲՈՒԹ) ՖԱՍԼԸ

Հէրիֆին պիրի քէնտինի զէնկին իթմէսի ի-չիւն, բէրէսթիչ իթտիյի պիր բութա կիճէ կիւն-տիւզ սէճտէ, Նիյազ վէ բէ.ք չօգ ըէճալէր վէ վատլէր իտէր իտի իսէտէ, պիլ աքիս զէնկին օ-լաճագ եէրտէ կիթտիքճէ տիւչարը ֆագրու զա-բուրէթ օլաուղունա հիտէթլէնէրէ.ք, կիւնիւն պիրինտէ խըշմըլա պիր պալթա վուրուպ բութը բարա բարչա իտինճէ, սանէմին գարնընտա մահֆուզ պուլունան ալթունլարըն եէրէ տէօ-քիւլտիւյիւնի հէրիֆ մահզուզիյէթլէ կէօրիւպ, քէնտու քէնտույէ «պու նասըլ թօհաֆ չէյ, մէկէր պու իլահ ըէճաու նիյազտէն զիեատէ տա-յազ վէ հագարաթտէն մահզուզ օլուր իմիշ» տէր, վէ ալթունլարը թօբլար իմիշ։

Թամաքեարտէն քինայէ տիր պու միսալ
Թամա բէ.ք չօղունը իտէր միզմիհալ.
Մէրհամէթսիզլէրէ քեար իթմէզ նիյազ
Թաշտան սանէմ կիպի գալպի եումշամազ.
Մահզա էճէլ խէվֆի իլէ չար նաչար
Քիսէյի միւրվէթին աղզընը աչար։

Digitized by Google

ԻՀԹԻՑԱՐ ԱՏԷՄ ԻԼԷ ԳԱՐԸԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր ատէմին, պիրի կէնճ վէ տիկէրի եաշլըճա իքի գարբսը օլմաղըլա, իհթիյարլասըգճա հէր իքիսինին արզուլէրինէ մուվաֆըգ սուրէթտէ հարաքէթ իթմէյէ չալըշըր իտի. պունլարըն հէր պիրի գօճասընը քէնտի չէքլ ու սիմասընա մութապըգ իթմէյէ չալըշըպ, մէրգումըն սաչլարընը թարամագ սէվտասը.յըլա սուզան օլմագտա իտիլէր քի, պու հալ զէվալը հէրիֆին պէտպահտըղընը մուճիպ օլմագտա իտի, զիրա կէնճ գարը գօճասընըն պաշընտա պիր պէյազ սաչ կէօրտիւյիւնտէ հէման չէքիւպ գօբարտըղը կիպի, իհթիյար զէվճէսի տախի մէրգումըն սաչլարընը քէնտինինքինէ պէնզէթմէք էֆքեարը իլէ սիյահ սաչլարը գօբարտըղը իչիւն, աղ միւտէթ զարֆընտա պու իքի մէքքեարէլէր զավալը հէրիֆին սաչլարընը գօբարա գօբարա պիւթիւն պիւթիւնէ գաֆասընը տաղ իթտիլէր։

Թայֆէյի նիսայէ էսիր օլան զաթ
Կէօրէմէզ էօմրիւնտէ զէրրէճէ բահաթ.

Անընն չիւն տէրլէր քի գարընընն ֆէնտի
Հէր պիր սուրէթ իլէ էրքէյի եէնտի.

Մէրտլէրին զէն իչիւն գատրի բէսթ օլմազ
Նէֆսինէ ույուպ տա զէն բէրէսթ օլմազ։

Digitized by Google

ԻՀԹԻԵԱՐ ԱՏԷՄ ԻԼԷ ԷՎԼԱՏԼԱՐԸՆԸՆ ՖԱՏԼԸ

Ղայէթ իհթիեար ատէմին պիրի խասթալանըպ էօլէճէ յինի անլատըգտա, էվլատլարընը նէզտինէ ճէլպ իթտի, վէ պիր չօգ ինճէ չըպըգլար կէթիրտէրէք ճիւմլէսինի պիրիպիրինէ պաղլատը քի, դալընճա պիր տէմէթ օլտու, վէ մէզքիւր տէմէթի պէօյիւք օղլունա վէրիպ գըրմասընը էմր իթտի, վէ օլ տախի վար գուվվէթի բազբեա վիրէրէք գըրմայա ճահտ իթտի իսէ տէ, պիր միւմքիւն մուվաֆֆագ օլամատը· իհթիյար պէօյլէճէ մէզքիւր չըպըգ տէմէթինի հէր պիր էվլատընա թագտիմ իթտի, վէ անլէր տախի գըրմայա չապալատըլար· ֆագաթ չըպըգլար պիր տիւրլիւ գըրըլմատը· իհթիյար՝ տէմէթի սէօքիւպ չըպըգլարը այըրտը վէ թէք թէք օլարագ էվլատլարընա տաղըթտը քի, պու սուրէթլէ բէք գօլայ գըրապիլտիլէր· օլ վագըթ իհթիյար քէլամէ աղազ իտէրէք «իշթէ էվլատլարըմ պէն էօլտիւքտէն սօնրա սիզ իթթիֆագ իւզրէ պուլունտուղունուզ հալտե, պու չըպըգ տէմէթի կիպի գուվվէթլի օլուրսունուզ, վէ էկէր պիլ աքիս իթթիֆագ իթմէյէճէք օլուրսանըզ, օլ գատար քէսպը զաաֆ իտէճէքսինիզ քի, ուֆագ պիր ֆէլաքէթլէ բէրիշան օլաճաղընըզա չիւպհէնիզ օլմասըն» տէյերէք վէֆաթ իթմիշ։

Ճիւտա օլմա եավէրինտէն գըլ տըգգաթ
Միւշկիւլ գօբար պիր իբ օլա իքի գաթ·

Digitized by Google

Իթթիֆագլէ պագը գալըր պիր միլլէթ
Իթթիֆագլէ հասըլ օլուր հէր գուվվէթ .

Նիչէ պիր միլլէթի նիֆագու շիգագ
Զագի չագ էյլէմիշ պըրըրպ անճագ :

ԳԱՐԸՆՃԱ ԻԼԷ ԿԷՕԿԷՐՃԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գարընճանըն պիրի գազա իլէ չայա տիւշէրէք, հէման պօղուլմագ մէրքէզինտէ իքէն, կէօկէրճին կէօրիւպ հալինի աճըտը, վէ այաղընըն ալթընտա օլան ուֆաճըգ պիր աղաճ տալընը չայըն իչինէ պըրագտը քի, գարընճա տէրան մէզքիւր տալըն իւզէրինէ չըգարագ, ատէթա պիր գայըղա պինմիշ կիպի չայգանա չալգանա գըյըյը պուլուպ գուրթուլտու . Լաքին պու արա ավճընըն պիրի տախի կիւկէրճինի վուրմագ իչիւն օգունը հազըրլամագտա օլտուղունու գարընճա կէօրմէքլէ ատէրագտապ գօշտու կէլտի, վէ ավճընըն այաղընը շիտտէթլիճէ ըսըրտը ավճը իսէ այաղընը գաշըմագ իչիւն հարաքէթ իթտիյինտէ պիր շամաթա զուհուր օլտուղունտան, կէօկէրճին իշէ վագըֆ օլարագ հէման գաչըպ ճանընը գուրթարապիլտի, վէ իշթէ պու սուրէթլէ գարընճա կէօրտիւյի էյլիյէ պէտէլ, քէնտիսի տախի վէլինիյմէթինի մուհագգագ պիր էօլիւմտէն գուրթարտը :

Digitized by Google

Էյլիք գարիպ պու մէսէլ տիր պիրատէր
Պիր եուտում սույուն տա հագգը վար տէրլէր ·

Էքտիյինի պիչէր ալէմտէ ինսան
Էյլիք խտէն ալըր իւճրէթին Հագտան ·

Սէն էյլիք էթ աթ տէնիզէ քի էլպէթ
Ալըգ պիլմէզ պալըգ պիլիր ագըպէթ ։

ԽԸՐՍԸԶ ԻԼԷ ՎԱԼԻՏԷՍԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Անմագ վալիտէնին պիրի, էվլատընըն հէնկեամը սէպավէթինտէ իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու ուֆագ թէֆէք խըրսըզլըգլարա կէօզ գաբայարագ ճէզա վիրմէքտէն իմթինա իթտիյի իչիւն, պու չիրքին խույ չօճուղա ատէթա պիր թապիաթ օլարագ, պէօյիւտիւքճէ թէզատիւմ իթտի, վէ օլ տէրէճէ քէսպին պիր խըրսըզ օլտու քի, պաշլատը չունուն պունուն խանէսինէ կիրմէյէ, վէ եօլլարտա սիլահ գուվվէթի իլէ եօլճուլարը վէ քեարպանլէրի սօյմայա, վէ նիհայէթ կիւնիւն պիրինտէ եագայը էլէ վէրէրէք գաթլինէ հիւքմ օլունուպ հէման ասըլաճագ իքէն, հաքիմլէրէ, վալիտէսինի սօն տէֆա օլարագ պիր տահա կէօրմէյէ րուխսաթ վէրմէլէրինէ րէճա վէ նիյազ իթտի քի, անլէր տախի րուխսաթ վէրտիլէր · խըրսըզ՝ վալիտէսինի կէօրմէքլէ կիւյա էօբէճէք կիպի պիր հալ կէօսթէրէրէք, հէման մէրգումէնին պօյնունա սարըլտը, վէ հէր նասըլսա պիր թագրիպ տիլինի ըսըրրարագ գօբարտը, վէ սօնրա ահալիյէ խիթա-

պէն «էֆէնտիլէր, էկէր պու սէֆիլ գարը քիւ-
չիւքլիւյիւմտէ ճիւրաթ իթմիշ օլտուղում գապա-
հաթլարա իղմաղը այն իթմէյուպ տա պանա լա-
յըգըյլա ճէզա վէրմիշ օլայլտը, պէն չիմտի պու
տէհշէթլիւ էօլիւմէ միւսթահաղ օլմայաճագտըմ.
իմտի իթտիյիմ մուամէլէ իչիւն պէնի թայիպ
իթմէյինիզ, զիրա պու գարը պէնիմ վալիտէմ
օլմայըպ, իլլա էն տէհշէթլի պիր տիւշմէնիմ սա-
յըլսա կէրէք տիր» տէմիշ։

Մուգատտէս պիր պօրճ տըր հէր վալիտէյէ
Էվլատընա վիրմէք իչիւն թէրպիյէ.

Էվլատընըն սույի ախլագընա հէպ
Տայմա վալիտէյէր օլմատա սէպէպ.

Զիւն աղաճ եաչ իքէն էյիլիր տէրլէր
Ագիլ օլան պու մէսէլի ֆիքր իյլէր։

ԹՕՍՊԱՂԸ ԻԼԷ ԳԱՐԱԳՈՒՇԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թօսպաղը միւթատը իւզրէ եիւզիւ իւսթիւ
սիւրիւնիւպ կիթմէքտէն օսանարագ, կիւնիւն
պիրինտէ գարագուշա, քէնտիսինի եիւքսէքլէրէ
չըգարմասընը ըէճա իթմէքլէ, գարագուշ տախթ
ըէճասընը գապուլ իտէրէք հէման բէնչէլէրի իլէ
թօսպաղըյը թութուպ ուշմաղա պաշլատը. Թօս-
պաղը հավալանտրգճա քէյֆլէնիպ «ահ սէվկի-
լի տօստում, պէն եէր եիւզիւնտէ օլտուղում վա-
գրթ ճիւմլէ հայվանաթ պէնի թահգիր իտէրլէր
իտի, լաքին չիմտի չիւպհէ եօգ պէնիմ շու հա-

Digitized by Google

լիմի կէօրիւպ հասէտ իտէճէքլէր տիր » տէյէրէք քէնտու քէնտինէ իթթիխար իթմէքտէ իքէն, գարագուշ եօրուլտուղունտան բէնչէսինի աչտը, վէ թօսպաղը թա եիւքսէքլէրտէն թաշլարը իւսթիւնէ տիւշիւպ խիւրտիւ խաշ օլտու։

Մաղրուրը ճէզասը վիրմէքչիւն սիւպհան
Հալէրինի թէրթի իտուպ նակեահան.

Պու թօսպաղը կիպի տիլթիքեար իտէր
Եէրտէն եէրէ չարբար խաքիսար իտէր.

Պու մէսէլի տայմա էյլէ թէթէքքիւր
Անգիլ իսէն իթմէ սալա թէքէպպիւր։

ԶԱՂԱՆՕԶ ԻԼԷ ԵԱՎՐՈՒՍԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Զաղանօզ եավրուսունա խիթապէն. « էվլատըմ պիր միւտէթտէն պէրի սէնտէ պիր նօգասանիյէթ կէօրմէքտէյիմ, նիչի՞ն պէօյլէ եան եան եիւրիւյօրսուն, հէր հալտէ քէնտինի տօղրուլթմայա ճահտ իթմէլիսին » տէյինճէ՝ եավրուսը « ա սէվկիւլի աննէճիյիմ պէն սէնտէն էօյրէնտիյիմ կիպի եիւրիւմէքտէյիմ, էկէր պէնի տօղրուլթմագ իսթէրսէն, էվէլա սէն քէնտի չարբըգըղընը տօղրուլթմալըսըն » տէյու ճէվապ վէրմիշ։

Վալիտէյնէ իպրէթ իչիւն մէսէլ տիր
Մանայի ասլիսի ղայէթ կիւզէլ տիր.

Digitized by Google

Էվլատ նամը վալիտ իլէ անըլըր
Ձիւնքի աղած մէյվէսինտէն թանըլըր.

Սէ՛ն քէնտինի ըսլահ էյլէքի մահզա
Սէնտէն իպրէթ ալըն էվլատըն քէզա։

ՔԷՏԻ ԻԼԷ ՖԱՐԷԼԷՐԻՆ ՖԱՍԼԸ

Քէտինին պիրի ֆարէլէրին ճընսընը մահվ իտէճէք գատար թէատտիյէ պաշլամըշ օլմաղըլա, ֆարէլէր քէտինին պու մէզալիմինտէն գուրթուլա պիլմէնին չարէսինի տուշիւնմէք իչիւն թէճէմմիւ իթմիշլէր իտի. Էսնայի միւշավէրէթտէ հէր պիրի տէրին տէրին տիւշիւնմէքտէ իքէն, իչլէրինտէն իհթիյար վէ միւճէրրէպ իւլ աթվար ֆարէնին պիրի աղըր պիր վագար քէսպ իտէրէք քէլամէ աղազ պիրլէ, «պէնիմ էֆքեարըմճա պու զալիմ ճանվէրին պօյնունա պիր չընղըրագ ասմալըյըզ քի, թա ուզագտան կէլտիյինի տույարագ գաչըպ ճանըմըզը գուրթարմայա մէյտան պուլալըմ, իմտի զաննըմ իտէրիմ քի ճիւմլէնիզտէ իրայէ իթտիյիմ շու թէտպիրի թահսին իտէճէքսինիզ» տէտի. Ֆիլհագըգա մէճլիս իհթիյար ֆարէնին կէօսթէրտիյի թարիգի բէսէնտ իթտիլէր իսէ տէ, ֆագաթ ասըլ մասատէ չընղըրաղը քէտինին պօյնունա ասափիլէճէք ճէսուր պիր ֆարէ պուլմագտա իտի քի, ճիւմլէսի պու խուսուսըն միւշքիւլաթընը տէրխաթըր իտէրէք, քիմի պէն իհթիյարըմ, քիմի ալիլ վիճուտըմ, տի-

Digitized by Google

կէրի կէօզիւմ ուզաղը սէչմէզ, եօլլու պիր Թագըմ էօզիւրլէր պէյան իտէրէք, հիչ պիր իչէ գարար վիրէմէյուպ տաղըլըրլար ։

Իչի պաշա չըգարմագտա տըր հիւնէր
Պէյհուտէ լագլագի քաչ բարա իտէր ·
Պագըլարը իրի իրի լաֆ աԹար
Իճրայէ կէլինճէ ամմա եան եաԹար ·
Տէնիզ գատար եաղ տա օլսա Նաֆիլէ
Եինէ բիլավ բիշմէզ գուրու լաֆ իլէ ։

ԿԷՅԻՔ ԻԼԷ ՊՕՅՆՈՒԶԼԱՐԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր կիւն կէյիք պէրրագ պիր սույըն իչինտէ կէօլկէսինի կէօրիւպ, պօյնուզլարընըն չէքիլինի զայէԹ պէյէնտի իսէ տէ, պաճագլարընըն ինճէլիյինի պօյնուզլարընա նիսպէԹէն պիչիմսիզ կէօրէրէք, մահզուն մահզուն տիւշիւնմէքտէ իքէն, նակեահան ավ քէօբէքլէրինին ուզէրինէ հիւճիւմ իԹտիքլէրինի կէօրիւպ, մուԹատը ուզրէ օրմանըն տօղրու տէօրԹ նալ քաչմայա պաշլատը, վէ պէյէնմէտիյի ինճէ պաճագլարընըն խաֆիֆլիյի սայէսինտէ նէֆսինի գուրԹարաճագ իտի իսէ տէ, բէսէնտի իԹմիշ օլտուղու պօյնուզլար աղաճլարըն տալլէրինէ տօլաշարագ ֆիրարընա մանի օլտուգլարընը կէօրիւպ, հէման ԹէպտիլիԷ էֆքեար իլէ, պիր ան ագտէմ Թահսին իԹմիշ օլտուղու պօյնուզլարը Թահգիր, վէ Թահգիր իԹտիյի ինճէ վէ զայիֆ պաճագլարընը Թահսին իԹմէյէ պաշլատը ։

Digitized by Google

Խօտ բէսէնտ վէ ճանիլ օլանլար էքսէր
Քեար ու զարարլէրին Փէհմ իտէմէզլէր .

Հիւսնիւ սուրէթ ինսանլէրէ չօգ տէֆա
Ճէհալէթլէ օլուր մուճիպի ճէֆա .

Պագ քի ճանըն կիւզէլ օլսուն ալէմոէ
Ցիւնեա ահրէթ գալմայասըն մաթէմոէ ։

ԿԷԼԻՆՃԻՔ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ամլրգլա սան տէրէճէ զաաֆլէնմիշ թիլքինին պիրի , նասրլսա տարաճրգ պիր տէլիքտէն պուղ-տայ թարլասընա կիրէր , վէ օլ գատար մահզուզ օլուր քի պիր գաչ կիւն մահալի մէզքիւրտէ գա-լարագ իսթէտիյի կիպի եէր իչէր , վէ կէրէյի կիպի սէմիզլէնիր . հալ պու քի տրշարը չրգմագ արզու իթտիյինտէ , պիր միւմքիւն կիրտիյի տէ-լիյ սրզամայրպ տիշարը չրգամագ օլտու , վէ նասրլ գուրթուլաճաղընա շաշրմրշ գալմրշ , վէ պու հալ իլէ էօթէ պէրի գօշուշմագտա իքէն , կէլինճիք մէրգումըն հալինի կէօրիւպ կիւլէրէք « տօսթում պէյհուտէ եօրուլմա , թա քի պիր գաչ կիւն օլուճ թուրթարագ էսկի հալինի քէսպ իթմէտիքճէ պու տէլիքտէն տիշարը չրգամայա-ճագսըն » տէմիշ ։

Պու գրսսէյի տինլէ մանասընը պիլ
Պագ օլասըն հէր պիր իշտէ միւթատիլ .

Digitized by Google

Սէֆահաթըն սօնու տէրտ ու էլէմ տիր
Պու էմրի խիւտա տըր հիւքմի գատէմ տիր ·

Շիչպօղազըն էքլ իթտիյի թաամը
Աղզընտան պուրընունտան կէլիր էնճամը ։

ԱՐՍԼԱՆ, ԽՕՐՕԶ ՎԷ ՄԷՐՔԷՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր ըխվայէթէ նազարէն արսլան խօրօզ սէսինտէն իւրքէր իմիշ · Ֆիլվագը պիր կիւն խօրօզըն սէսինի իշիտիպ գաչմագտա, վէ մէրքէպին պիրի եօլտա կիտէր իքէն, մէրգումըն ֆիրարընը կէօրիւպ մահզա քէնտինտէն գօրգուպ տա գաչըյօր զաննըյլա հէմէն թաագիպ իթմէյէ պաշլամըշ, արսլան ուզագլանտըգճա Թավլյի խօրօզըն սէսինի իշիթմէտիյինտէն գօրգուսը սաւուշուպ հէմէն կէրի տէօնէրէք մէրքէպի բարալար, մէրքէպ եօլտաշըյի սաալթտա քէնտի քէնտինէ «էյ վահ, տիւնեատէ պէնիմ կիպի ահմագ պիր մախլիւգ օլապիլի՞րմի, արսլան կիպի եըրթըճը պիր ճանավար իլէ տալաշմագ պէնիմ հատտիմմի իտի» տէմիշ ։

Քէնտինէ պիր զարար վիրմէյէնլէրի
Ահմագ քիմսէ գօրգուտուր սանըր էքսէրի ·

Քէնտինտէն պէօյիւքլէ ղավղայէ տալար
Պաշընը պիր օլմազ պէլայէ սալար ·

Հատտինի թանըեան քիմսէ ղէմ չէքմէզ
Հէր քէսէ պաշ էյէն հիչ էլէմ չէքմէզ ։

ԲԻՐԷ ԻԼԷ ԻՆՍԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Բիրէ ատէմին պիրինին գօլունու ըսբրմըշ, վէ օլ տախի եազալայլը հէման էզմէքտէ իքէն, բիրէ «պէ ճանըմ պէն սէնի եալընըզ ըսբրտըմ, սէն իսէ պէնի էօլտիւրիւյօրսուն. պիր քէրրէ տիւշիւնքի պու եաբտըղըն չէյ ատալէթէ մուվաֆֆըգմը տըր» տէյինճէ, մէրգումա տախի «ահ մէլուն էկէր էլինտէն կէլէճէք օլսա պէնի հայտէ հայտէ էօլտիւրիւրսիւն, լաքին չի ֆայտէքի ճանըմա գաստ իթմէք՝ գուվվէթինին խարիճինտէ պիր մատատէ տիր» տէմիշ։

Պու մէշհուր մէսէլի ֆիքր էթ հէճէլէ
Ասլ մանասընը թէֆէքքիւր էյլէ.

Էն ուֆագ պիր կիւնահ զիրա ինտէլ հագ
Ազիմ պիր ճէսամէթ քէսպ իտէր անճագ.

Զիրա քի էլինտէն կէլսէ ինսանըն
Հագգա գարշու թէզեիտ իտէր խսեանըն։

ՃԸՐՃԸՐ ՊԷՕՃԷՑԻ ԻԼԷ ԳԱՐԸՆՃԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Ճըրճըր պէօճէյի պիւթիւն եազ մէվսիմինաէ վագթինի պէսթէ օգուեարագ կէչիրմիշ, վէ գըշըն ֆէնա հալտէ զարուրէթէ տիւշմիւշ օլմաղըլա։ գարընճայէ եանաշըպ «ամանն պիրատեր էկէր ամճըգտան էօմէմէմի խթէրսէն, պանա պիր աղ եէյէճէք էօտիւնճ վէր, զիրա եազտան հիչ պիր չէյ թէտարիք իթմէմիշիմ» տէտի. գարընճա

ճէվապ վիրուպ, «չօգ ֆէնա իթմիշսին, զիրա միսթագպէլի տիւշիւնէրէք պէնիմ կիպի եազ-տան հէր պիր եէյճէյինի թէտարիք իտուպ անպարլարընը տօլտուրմալըյըտըն» տէմէսինտէ, ճըրճըր պէօճէյի ճէվապէն, «պէն օ կիւզէլ մէվսիմտէ ասլա չալըշմայըպ պիւթիւն էօմրիւմի կիճէ կիւնտիւզ թիւրքի օգումագլա կէչիրիրիմ» տէյինճէ, գարընճա զէհքլէնէրէք «վագաա սիզ պունտան ալա պիր շէյ տիւշիւնէմէզսինիզ, մա-տէմքի վագթինին եարըսընը խանէնտէլիյէ հաբ իթմիշսին, իմոի տիկէր եարըսընը տախի քէօ-չէքլիյէ սարֆ էյլէ» տէյուպ հիչ պիր շէյ վիր-մէմիշ տիր։

Թէնպէլէրէ իպրէթ ճըրճըր պէօճէյի
Պօչ լաֆլա կէչիրիր կիւնտիւզ կիճէյի.

Ագիլ օլան սուք սուս չալըշըր տուրուր
Գարընճատան իպրէթ ալըր տէմ ուրուր.

Եազըն չալըշանլար գըշըն եէմիշէր
Տուրկուն կէօլիւն սույը գօգար տէմիշէր։

ՄԷՇԷ ԱՂԱՃԸ ԻԼԷ ԳԱՄԸՇԸՆ ՖԱՍԼԸ

Ուլու պիր մէշէ աղաճը, եագընընտա պի-թէն պիր գամըշ ֆիտանընը թահգիրէ պաշլա-յըպ «վահ զավալը գամըշճըազ, տօղրուսու հա-լինէ բէք ճըյօրում, էն խաֆիֆ պիր բուզի-կեաբէ պիլէ թապավէր օլամայըպ հէման սէր-ֆիրու իտէր տուրուրսուն, լաքին պիր քէրրէ

Digitized by Google

պանա պաք քի էն գըեադ բուզիկեարըլերէ, վէ էն չիտէթլիւ պօրալերէ նամըլ գահրիմանըրգըլա գարշը տուրուրում» տիմէքտէ իքէն, նակեահան տէհշէթլիւ պիր ֆուրթունա գօբարադ սէրտ պիր բուզիկեար էսմէյէ պաշլատը քի, գամըշ բուզիկեարըն էօնիւնտէ տայիմա պաշըննը էյլէրէք, պէլայը սավուշտուրա պիլտի. լաքին մէշէ աղաճը մուգավէմէթ իթմիշ օլմաղըլա, բուզիկեարըն սարմէսինէ թահամմիւլ իտէմէյերէք հէմէն եիւզիւն գօյու եէրէ սէրիլի վէրտի. իշթէ պու սուրէթլէ գօճա մէշէ աղաճը, պիր աղ էվվէլ զաաֆը հալինի թահգիր իթտիյի գամըշճըաղըն էօնիւնտէ եէր իլէ եէքսան օլմուշ իտի:

Կըսսէտէն հիսսէ ալ էյ մէրտի զուրուր
Ասլըն նէ տիր հէլէ պիր միզանէ վուր.

Մէվլա տըր քիպրին խասմը էյ տիլա
Արգանըրգ կէթիրիր պաշըննա պէլա.

Մատէմ քի պիլմէզսին սօնու ն'օլուրսուն
Մաղրուրլանմա պիր կիւն ֆաքըր օլուրսուն.

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԳԱԹԸՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտ եալընըզ պաշըննա օթլանմագտա օլան պիր գաթըր կէօրիւպ հէման բարըլըմագ իսթէտի իսէտէ, գաթըրըն գուվվէթինի վէ նէֆսինի մուհաֆազայէ հազըրլանտըղընը կէօրէրէք, հիյլէ վէ տէսիսէ իլէ մագսատընա էրմէքլիյէ գարար վիրուպ եանընա եանաշտը, վէ կիւյա

Digitized by Google

հաղըդ պիր հէքիմ տիր կիպի գաթըրա «տօս-տում պէն օլ տէրէճէ մահիր վէ հաղըդ պիր թապիպիմ քի, էկէր պիր խասթալըղա միւպթէլա իսէն սէնի թէտավի իթմէյէ հաղղըմ» տէտի · գաթըրըն գուրտտան գօրգմաղա բէք չօգ սէպէպլէրի օլմաղըլա ճէվապ վիրէրէք «թէշէքքիւր իտէրիմ տօքթօր էֆէնտի, համտ օլսուն վիճուտճա պիր խասթալըղըմ եօգ իսէտէ, ֆագաթ կէչէնտէ այաղըմա պիր տիքէն պաթտը, էկէր լութֆէն անը չըգարաճագ օլուրսան իլէլ էպէտ սանա միննէթտար գալաճաղըմ շիւպհէսիզ տիր» տէյէրէք, հէման արտ այաղընը գալտըրըպ գուրտա ուզատը վէրտի · գուրտ իսէ անճագ պէօյլէ պիր ֆըրսաթ կէօզէթտիյինտէն, կիւյա այաղընը մուայէնէ իթմէք իչիւն եագլաշըր եագլաշմազ գաթըր շիտէթլիւ պիր չիֆթէ վուրարագ գուրտըն աղզընը պուրնունու եամեասը իտուպ քաչտը · գուրտ եիւզիւ կէօզիւ գան իչինտէ «էյ վա՜հ պէնիմ գասապլըղըմ նէյիմէ էլվիրմէզ իտի քի, հէքիմլիք վէ պայթարլըգ իթմէյէ ճիւրաթ իթտիմ տէ, պու ճէզայա միւսթահագ օլտում» տէմիշ ։

Էյլէր իչիւն գույու գազանլար տիլա
Շիւպհէ եօգ քի քէնտի տիւշէր էվվէլա ·
Զալիմ իթտիյինի էլպէթտէ պուլուր
Քէնտի գըլըճըյլա պօյնու վուրուլուր ·
Խուլասա նէֆս իչիւն վաճիպ տիր անճագ
Հիյլէպազէ գարշը հիյլէ գուլլանմագ ·

Digitized by Google

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ՔԻՊՐԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտ աճ աճընա տաղլարը տօլաշըրըգան պիր քիպրիյէ բասթ կէլիպ, եէմէք իչիւն իւզէրինէ հիւճիւմ իթտիյինտէ, քիպրի տիր տէրագապ տիքէնլէրինի տօղրուլթտու. գուրտ պու հալ իլէ քիպրիյէ պիր չէյ եաբամայաճաղընը անլայարագ հիյլէյէ գալգըշը, վէ «էկէր չու տիքէնլէրի իւզէրինտէն աթարսան բէք կիւզէլ կէօրիւնէճէքսին» տէտիյինտէ, քիպրի տահա պէթթէր տիքէնլէրինի սիվրիլտէրէք «Ալլահ իթմէսիւն, տօսթում, վագաա պու տիքէնլէր պէնի չիրքին կէօսթէրիրլէր իսէ տէ, հալ պու քի պէնի բէք կիւզէլ սուրէթտէ մուհաֆիզա իթմէքտէ տիրլէր» տէմիշ։

Ճանա էկէր ագլըն սանա եար իսէ
Ցըգդաթլա հըֆզ էյլէ հէր նէն վար իսէ.
Սիլահի ագլ իլէ օլ քի միւսէլլահ
Ղաֆլէթ սէնի մաղլուպ իթմէյէ նակեահ.
Զալիմլէրտէն գապուլ իթմէ նասիհէթ
Պիր պէլայա օղրար պաշըն ագըպէթ։

ԹԻԼՔԻ ԻԼԷ ԽՕՐՕԶԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թիլքինին պիրի բէք չօգ թավուգլար պօղտուգտան սօնրա, նիհայէթ չիֆթճինին գուրմուշ օլտուղու տուզաղընա տիւշտիւ, վէ հէր նէ գատար գուրթուլմայա չալըշտը իսէ տէ, պիր միւնքիւն մուվաֆֆագ օլամայըպ, օրալարտա տօլանշմագտա օլան խօրօզա միւրաճաաթլէ «աման

Digitized by Google

պիրատեր ըէճա իտէրիմ կիմ արգատաշլարըմը պուլ, վէ պաշըմա կէլէն չու պէլայը անլէրէ խապէր վէր» տէյինճէ, խօրօզ գալպինտէն սէվինէրէք «պաշ իւսթիւնէ, չիմտի կիտէր պիլտիրիրիմ» տէյիպ գօշարագ կիթտի վուգուի հալի չիֆթճիյէ անլաթտը քի, օլ սաախի կէլիպ թիլքիյի եօլտիւրմէյէ հազըրլանտը, թիլքի եօլտիւյիւ վագըթտա աղլաեարագ «էյ վա՛հ պանա, եիւզլէրճէ թավուգլարընը պօղտուղում չու խօրօզտան խըլթիմտատ իլմէք քեարը ագըլըմըյըրտը» տէմիշ:

Մաղլումըն ճանընը եագան զալիմլէր
Նէ եիւզլէ անլէրտէն իմտատ իսթէրլէր.

Էյլիք իթ քի էյլիք կէլսին պաշընա
Զէհիր գաթըլմասըն թաթլը աշընա.

Խալգա էյլիք իթմէքլիյէ ահտ էյլէ
Եարըգ ահպապ գազանմայա ճահտ էյլէ:

ԽՕՐՕԶ ԻԼԷ ՀԻՆՏԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Խօրօզ թապիյի գըսգանճ օլմաղըլա, քէնտի թավուգլարը եօնիւնտէ հինտինին գապարտըղընը կէօրէրէք սույի զաննէ վարտը, վէ հիտտէթ իլէ հինտիյէ «պըրէ մէլուն պէնիմ թավուգլարըմա չիրին կէօրիւնմէք իչի՞ն մի գապարըյօրսուն, տէմէքքի անլէրէ կէօզիւն վար» տէյինճէ, հինտի «տօղրուսու եօյլէ պիր չէյ տէյօրսունքի՝ խաթըրըմտան պիլէ կէչմէմիշ տիր, հալ-

պուքի, ուէն պէնիմ տիշիլէրիմին եանընտա եէք-
ուէք սէտա իլէ պէսթէլէր օգուտուղունա պէն
գըսգանըշոմըշլիքի ուէն պէնիմ գասպարըզըմ
չէքմէշոռուն» ասէմիշ։

Գըսկանճլըգ տէնիլէն օ տէհշէթլիւ հալ
Բահէթի ինսանը իթմէտէ իսալ.

Իշլու գըսկանճ խորոզ կիպի չոգ ատէմ
Իպրանտըրըր կէօյնիւն պէյհուտէ հէր ատէմ.

Օլմազ խթէրիսէն ալէմոտ ըահաթ
Սէն հէման խալգ իլէ էյլէ մէմաչաթ։

ԻՆԷՔ ԻԼԷ ՔԷԼՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ինէք ազըճըգ օթլանմազ իշիւն քէյլպին իւ-
զերինտէ եամմիշ օլտուղու օթ երզընընա եազ-
լաշտը, լաքին քէլպ տիշլէրինի կըճըրթատարագ
հավամայա պաշլայընճա, ինէք «պէ հէյ հա-
սէտճի հայվան նիշին պէօյլէ գուտուրուպ օթ
եէմէմէ մանի օլույորսուն, խուսուսաքի պէնիմ
եէտիյիմ չէյ սանա ասլա եարամազ» ասէմիշ։

Հուսուտ օլան չէքմէզ քինմէյի մահզա
Լուզումը օլմազսա տախի ֆարազա.

Հէր չէյի գըսգանը հիչ տօյմազ կէօզիւ
Նարի հասէտ իլէ գավրուլուր էօզիւ.

Պաշգասընըն կէօրսէ հալի ըէֆահընը
Կէօքլէրէ չըգարըր ֆէրեատու ահընը։

Digitized by Google

ՔԷՉԻ ԻԼԷ ԱՐՍԼԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Քէչի ղայէթ եիւքսէք վէ տէօրթ եանը թաշ պայըր պիր եամաճըն իւզէրինտէ օթլամագտա իքէն, արսլան կէօրիւպ բարալամագ խաթէրի իսէ տէ, հալ պու քի եանընա եանաշմագ միւմքիւն օլամայաճաղընը ֆէհմ իտէրէք, քէչի իլէ ահպապլըղա կիրիշտի, վէ «տօսթում պու եիւքսէք եարլարըն իւզէրինտէ եօսունտան պաշգա նէ յէյէճէք պուլամայաճագսըն, ղանն իտէրիմ չու ափաղ մէրայա էնիպ տէ թազէ վէ կիւզէլ օթլարը եէտէն տահա էյի օլմազ մը» տէյինճէ, քէչի խաթիրհղա իլէ ճէվապ վէրիպ «թէշէքքիւր իտէրիմ տօսթում, վագըա տէտիկին կիպի եարմաղա բէք զիեատէ արզում վար իսէ տէ, անճագ սէնին պուրալարտան տէֆ օլմանը պէքլէմէքտէյիմ» տէմիշ։

Գապուլ իտէն տիւշմէնինինտէն նասիհէթ
Թէհլիքէտէն արի օլամազ էլպէթ․

Զիւն տիւշմէնին սանա իթտիյի սէօզլէր
Պիլ քի անճա քէնտի քեարընը կէօզլէր․

Տօսթ իլէ տիւշմէնի թէֆրիգ իտէն զաթ
Պուլուր հէր պիր տէրտ ու պէլատէն նէճաթ։

ՄԱՆՏԱ ԻԼԷ ՖԱՐԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Մանտանըն պիրի չայըրըն իւզէրինտէ եայըլըպ մալիք օլտուղու գուվվէթի տիւշիւնիւր, վէ քէնտի քէնտինէ «Հէլէ արսլան իլէ ֆիլ օլմասըն պազալըմ գուսուր գալան մախլուգաթտէն գուվվէթ ու ճէսամէթտէ հա՛նկըսը պանա նիսպէթ օլապիլիր» տէյուպ, իֆթիխար իթմէքտէ իքէն, նակեահան աղըրըն տէլիյինտէն պիր ֆարէ չըգարագ, մանտանըն այաղընը էօյլէ պիր չիտէթլէ ըսըրտըքի, մանտա աճըսընտան քէնտինի զապթ իտէմէյերէք ավազ ավազ պաղըրտը, վէ ֆարէ կիպի էն քիւչիւք վէ էհէմմիյէթսիզ պիր հայվանըն պիլէ քէնտիսինի թահքիր իտէպիլիր օլտուղունու քէմալի եէսու ֆութուրլա միւշահատէ իտուպ հէման թէպտիլի էֆքեար իթտի։

Հէր նէ օլսան տախի խօտ բէսէնտ օլմա
Ահվալի ճիհանը ֆիքր էյլէ տայմա։
Պու տարպը մէսէլի տիւշիւնքի էրլէր
Ումմադըղըն պիր թաշ պաշ եարար տէրլէր.
Քէմալի իհթիրազլէ տավրան անճա
Խասմին օլուրսատա էկէր գարընճա։

ՖԱՐԷ ԻԼԷ ՍԱՎՐՈՒՍՈՒՆՈՒՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր ֆարէ եավրուսու, վալիտէսինէ իթմիշ օլտուղու պիր սէյեահաթտէ պաշընա կէլէն վագայը շու վէճհ իլէ նագլ իթմէքտէ իտի. «պէր կիւն ղայէթ վասի պիր հավլի կէօրիւպ, նասըլ մահալ օլտուղունու անլամայա մէրագ իթմէքլէ

հէման իչէրիյէ կիրէրէք տէօրթ եանընը տօլաշըրըգան , չէհրէսի կիւզէլ , պագըշը թաթլը , թիւյլէրի ալաճալը վէ գույրուղու պիզիմ գույրուղումուզ կիպի ուզուն վէ հիւսինլիւ պիր հայվանա րասթ կէլիպ օլ տէրէճէ հազզ իթտիմ քի , հէման իւնսիյէթ իթմէք արզուսըյլա եանընա եանաշաճագ օլտում իսէ տէ , ֆագաթ օրալարտա կէզինմէքտէ օլան գույրուղու գըվրըլմըշ վէ պաշը իպիքլի մէլուն գուշուն պիրի քէսկին սէտասըյլա պէնի օլ տէրէճէ իւրքիւթտի քի , հէման թիթրէյէրէք անճա պիր տէլիյէ գաչապիլտիմ» տէյինճէ , վալիտէսի «ա՛հ էվլատըմ, Ալլահա շիւքր էթ քի բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէ սավուշտուրմուշսըն . զիրա սանա կիւզէլ կէօրիւնէն օլ մէլուն հայվանա .քէտի տէրլէր քի պիզիմ պաշ տիւշմէնիմիզ տիր , վէ օլ չիրքին սէսլի գուշ տախի խօրօզ տըր քի , ասլա պիզէ պիր զիեանը օլմամըշ տըր . իմտի ֆիքր էյլէ քի տօսթ իլէ տիւշմանընը ֆէրգ իթմէյէրէք .քէնտինի ատույի էքպէրինին բէնչէսինէ թէսլիմ իտէճէք իմիշսին » տէտի ։

Իշթէ պու կըսսէտէն կիւզէլ պիր հիսսէ
Էյլէ իսթիֆատէ ագլըն վար իսէ .

Տօսթ զաննը իտուպ օլմա հէր շախսէ եագըն
Հիւսնիւ սուրէթինէ ալտանմա սագըն .

Սէնտէն պէօյիւյիւնէ սիւալ էթ տանըշ
Թէճէսսիւս էթ սօնրա անընլա թանըշ ։

ԳԱՐԱԳՈՒՇ ԻԼԷ ԹԱՎՇԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գարագուշ եուվասընտան՝ Թավշան եավրուլարընըն օթլատըգլարընը կէօրէրէք հէմեն իչէրլէրինէ գօյուլտու. վէ գարըլա եավրուլարընա կէօթիւրտիւ. վալիտէլէրի եավրուլարընա գըյմամասը իչիւն բէք չօգ եալվարտը եագարտը իսէ տէ, գարագուշ ասլա տինլէմէյերէք Թավշանլարը պիրէր պիրէր աննէլէրինին կէօզիւ էօնիւնտէ բարալատը. պիչարէ Թավշան սօն տէրէճէ մէյուս օլարագ, եավրուլարընըն ինթիգամընը ալմագ իչին գարագուշուն եուվա եաբմըշ օլտուղու աղաճըն քէօքիւնիւ կիճէ կիւնտիւզ գազըմայա պաշլատը քի, նիհայէթ կիւնիւն պիրինտէ րուզկեար սավուրուպ աղաճը տէվիրտի, վէ գարագուշուն եավրուլարը տախի պու սուրէթլէ հէլագ օլտուլար:

Մազլումա զուլմ իտէն գալըր մաթէմտէ
Էվ եըգանըն էվի օլմազ ալէմտէ.

Ահը եէրտէ գալմազ մազլումըն մահզա
Էյլէնտիյի գալըր տէրլէր Փարասա.

Նէ գատար գուվվէթլի օլսան տա էնճամ
Եինէ զաիֆ սէնտէն ալըր ինթիգամ:

ԱԼԹՈՒՆ ԵՈՒՄՈՒՐԹԱ ԵԱԲԱՆ ԳԱԶԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թամնքեար ատէմին պիրի հէր կիւն պիրէր ալթունտան եումուրթա եուրմուրթլամագ միւ-թատը օլան պիր գազ պէսլէմէքտէ իտի. հէրիֆ գազըն գարնընտա ալթուն մատէնի վար զանը-յըլա խամը թամաընտան նաչի հայվանը պօղա-րագ գարնընը եարտը, ֆագաթ հիչ պիր չէյ պուլամայարագ մէյուս օլտու։

Ալթուն թամաքեարըն քէօր իտէր կէօզիւն
Ագլընը ղայպ իտուպ ունուտուր էօզիւն.

Սէն հազէր իթ տայմա հըրսը թամատէն
Էմին օլմագ իսթէր իսէն պէլատէն.

Ազա բազը օլ քի չօղու պուլասըն
Հագդըյըլա նայիկի սէրվէթ օլասըն.

ՄԷՐՔԷՊ ԻԼԷ ԵՕԼՃՈՒԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Մէրքէպին պիրի եօլունը ղայպ իտէրէք էօթէ պէրի տօլաշըպ տուրուրգան, իքի նէֆէր եօլ-ճուլարա բասա կէլիր. պունլար մէրքէպէ սահիպ օլմագ իսթէտիլէր իսէ տէ ույուշամայըպ, «պէն ալըրըմ սէն ալըրսըն» տէյու պիր մարազա գօ-բարտըլար, վէ նիհայէթ քիմ գուվվէթլի իսէ էշէկ անըն օլտուն տիմէքլէ բէհլիվանլըղա գա-բար վիրուպ հէման պիրի պիրլէրի իլէ պօղազ պօղազա տալաշըրըգան, մէրքէպ մէրգումանըն պու հալինտէն պիլ իսթիֆատէ գաչը վէրտի. վէ

Digitized by Google

անլէր տախի միւնազաանրն ասրլ սէպէպի տէֆ օլտուղունու, եանի մէրքէպին գաշմիշ օլտրղրը կէօրտիւքլէրինտէ տէրագապ պարբշտրլար։

Ղավղա նիզա սէվէն ատէմիէր հէր ան
Պու միսալտէն իպրէթ ալմալը հէման.

Էօզ հադդընա բազը օլմայան ախէր
Էլտէքի ֆբրսաթբն տախի ղայպ իտէր.

Պու մէզմում հալ իլէ էյ մէրտը տէնի
Տախի էշէք պիլէ ալտաթբը սէնի։

ՄԱՑՄՈՒՆ ԻԼԷ ԵԱՎՐՈՒՍԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Մայմունընն պիրի ագլու ֆիքրինի եավրուսընա վէրմիշ օլմաղրլա կիճէ կիւնտիւզ էօրէր սրգբշտրրը իտի; հաթտա պիր կիւն շիտէթի մուհապէթինտէն նաշի օ գատար սրգբշտրրտրքի, նիհայէթ պիչարէ հայվան նէֆէս ալամայարագ պօղուլտու կիթտի։

Պաղը ահմագ վալիտէլէրէ հէլէ
Բէք կիւզէլ իպրէթ տիր իշպու մէսէլէ.

Էվլատընը սէվէյօր սանըր պիչարէ
Էօզ էվլայէ աչար գալպինտէ եարէ.

Էվլատընընն նօգսանընը խոշ կէօրիւր
Մանէվի սուրէթտէ անը էօլտիւրիւր։

Digitized by Google

ՋԱՊԻԹ ԻԼԷ ԽԸՐՍԸԶԸՆ ՖԱՍԼԸ

Զապթիէլէր խըրսըզըն պիրինի գօվալատըլար իքէն, խըրսըզ քէմալի շիթապլէ գաչըպ Նասըլսա եագայը գուրթարտը․ վէ արթըգ քէնտինի հէր վէչհ իլէ էմին զանն իտէր իտի, Ֆիլվագը մէրգում ատալէթի ինսանիյէ բէնչէսինտէն գուրթուլտում էֆքեարընա զահիպ օլմագտա իքէն, ատալէթը իլահիյէտէն ազատէյի նէֆս իտէմէտի․ զիրա էսնայի ֆիրարընտա տէրինճէ պիր չայտան գարշը գըեըյա կէչմէք իսթէմիշ օլմաղլա արզուսինէ մուվաֆֆագ օլամայըպ պօղուլտու կիթտի, վէ իշպու սուրէթլէ ճէնապը Հագգըն ճէզասընա չարբըլմըշ օլտու ։

Ցըգգաթ օլունսա պու խօշ մէսէլէ տիր
Հագկըն ատալէթի իշթէ պէօյլէ տիր ․

Գանուն բէնչէսինտէն թութ քի գուրթուլտուն
Գաչըպ պիր մահալէ միւթմէյին օլտուն ․

Լաքին Հագկըն ճէզասընտան գուրթուլմագ
Միւմքի՞նմի սանըրսըն ա՛ շաշգըն ահմագ ։

ԹԻԼՔԻ ԻԼԷ ԽՕՐՕԶԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թիլքի՝ խօրօզըն եիւքսէք պիր աղաճ իւզէրինտէ տուրտուղունու կէօրիւպ՝ գօշարագ կէլտի, վէ եանընտա եանաշամայաճաղընը անլայարագ աղաճըն ալթընտա սօգուլտու վէ « ա՛հ սէվկիւլիւ տօսթում, միւժտէլէր կէթիրտիմ սանա․ տէմէսին, տիւնքի կիւն թիլքիլէր իլէ խօրօզլար

պէյնինտէ մուսալահա խիմայալանտը, արթըգ պունտան պէօյլէ սիզինլէ գարընտաշ կիպի պարընաճաղըզ. իմտի սէվկիլիւ տօսթում, աղաճտան էն տէ պիզ տախի պիրիպիրիմիզլէ էօբիւշէլիմ» տէյինճէ, խօրօզ ճէվապ վէրիպ «ահ պիրատէր, տօղրուսու վէրտիյին պու հապէրը հավատիստէն բէք մէմնուն օլտում, վէ զանն իտէրիմ քի տօղրու օլմալը, զիրա իշթէ իքի նէֆէր մուժտէճի թաթարլար պիզէ տօղրու կէլիյօրլար. իմտի րէճա իտէրիմ, աղըճըգ էյլէն տէ տէօրտիւմիւզ պիրլիքտէ կիւզէլ պիր մուհապէթ իտէլիմ» տէտի. Թիլքի պու արա իքի թանէ իրիճէ ավ քէօբէքլէրինին քէնտիսինէ տօղրու կէլտիքլէրինի թիլքի կէօրիւպ սօն տէրէճէ թէլաշ իտէրէք հէման աճէլէ իլէ թապանը գալտըրարագ սավուշուվէրտի, վէ խօրօզ տախի քէսկին պիր գուգուրիկու իլէ թիլքիյի մասգարայէ ալմաղա պաշլատը:

Հիյլէպազըն հէր պիր հիյլէսի էլպէթ
Էր եա կէճ մէյտանէ չըգըր ագըպէթ.

Րէզիլ օլուր խալգ իչինտէ աշիքեար
Պու տարպը մէսէլի Ֆիքր իտէր հէր պար.

Եաթսըյատագ եանար մօմու չէյթանըն
Ջահիր օլուր սօնու էլպէթ եալանըն:

ԿԻՒԼ ԻԼԷ ԶԻՁԷՔԼԷՐԻՆ ՖԱՍԼԸ

Թէքմիլ չիչէքլէր կիւլիւն մալիք օլտուղու կիւզէլլիյի, ըէնկինին լէթաֆէթինի վէ գօգուսունուն տիլպէրլիյինի թագտիր ու թահսին պիրլէ «Է՛յ չիչէքլէրին սէրվէրի, ճէնապը Հագ սէնի հիւանիւ սուրէթտէ, լէթաֆէթտէ, թէրավէթտէ, վէլհասըլ հէր պիր խուսուստա պիզիմ մավէֆգըմըզտա խալգ իլթիշ օլմաղլա, ճիւմլէմիզ եէքտիլ ու եէքճիհէթ իշպու խասիյէթի ճէմիլէնիզի թագտիր իլթիմէքլէ, կիւզէլլիք թաճընը սանա թագսիմ իլթիմէքլիյի քէնտիմիզէ վազիֆէ ատտ իտէրիզ» տէտիքլէրինտէ, կիւլ՝ տէրունի տիլտէն պիր ահ չէքիպ «պու խասիյէթլէր պէնիմ նէմէ կէրէք քի, անճագ պիր կիւնիւն իչինտէ աչըլըր վէ սօլար պիթէրիմ, քեաշքի սիզին հալինիզտէն տահա տուն պիր հալտէ օլայըտըմ տա, սիզին գատար էօմրիւմ ուզուն օլայըտը» տէմիշ։

Պու միսալին պիզէ իպրէթի խօշ տըր
Եանի տէմէք իսթէր քի ճիհան պօշ տըր.

Պու կիւն վար եարըն եօգ չէվգի ճիհանընն
Պիր ըիւյա կիպի տիր զէվգի ճիհանընն.

Սանա պագը տէյիլ հիւսն իլէ սէրվէթ
Պիր կիւն տէ մահվ օլուր պիթէր նիհայէթ։

Digitized by Google

ԹՕՅ ԳՈՒՇՈՒ ԻԼԷ ՉԱՅԼԱՂԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թօյ տէնիլէն գուշ էքսէրի էօլտիւյի վագըթ պիր խօշ նաղմէ իլէ էօթմէք մութատը օլտուղունտան, չայլագ թօյըն պու մէսէրրէթինէ թաաճիւպ իտէրէք «պիրատէր, տօղրուսու շու հալտէ հըսս իթտիյին մէսէրրէթէ, վէ աղլայաճագ տէրտէ պէօյլէ սէվինճ իլէ էօթտիւյիւնէ հիչ պիր մանա վէրէմէյօրում» տէյինճէ, թօյ ճէվապ վէրիպ, «էօլէճէյիմի անլատըմ սա, ան-գարիպ իշպու ճիհանըն ղայլէլէրինի, վէ պին տիւրլիւ տէրտ ու մէշագգաթ իլէ կէչիրմիշ օլտուղում շու սէֆիլ էօմիւրտէն գուրթուլաճաղըմա սէվինիյօրում» տէմիշ։

Խայր ամէլլէր իլէ հաշր օլան ատէմ
Էօլտիւյիւնէ զէրրէ գատար եէմէզ ղէմ.
Պու ֆանի ճիհանըն պիլիր ն՚օլտուղուն
Եանի միւմինլէրէ զընտան օլտուղուն.
Էհլի հալ կէօզէտիր էօմրիւ էպէտի
Տիւնեանըն զէվգինէ իթմէզ հասէտի։

ՄԻՒՆԷՃՃԻՄԻՆ ՖԱՍԼԸ

Միւնէճճիմին պիրի ալա արտընա էօնիւնէ պագմագըզըն կէօզլէրինի սէմայէ տօղրու գալտըրըրգ, տայիմա եըլտըզլարը քէշֆ իթմէքտէ իքէն, քէմալի ղաֆլէթինտէն նաշի րէհկիւզարինտէ գազըլմըշ օլան պիր գույույը կէօրէմէյէրէք իչինէ տիւշիւպ պօղուլտու։

Պու կըսսէտէն հիսսէ պու քի նէչէլէր
Ագլընտան եօգարը չէյլէր հէֆէլէր ·

Ագլըն մա վէֆգինտէ օլանը պըրագ
Էլզէմինի տիւչիւն էթրաֆընա պագ ·

Տիւչէրսին պիլլահի պէլայէ սէնտէ
Հաթտա մահիր պիր միւնէճճիմ իսէնտէ ։

ԱՐՍԼԱՆ ԻԼԷ ԳՈՒՐՊԱՂԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Արսլան սուլադ պիր մահալտէ եաթըպ տէրին պիր ույգուեա տալմըշ իքէն, գուրպաղընընն պիրի սուտան չըգարագ ղայէթ քէսկին պիր սէտայըլա պաղըրմասընտան, արսլան տըր սէրս մէրսէ կէ-լէրէք օեանտը, վէ գուվվէթլի պիր հայվան քէն-տիսի իլէ տալաշմաղա կէլմիշ տիր գըյաս իտուպ քէմալի էնտիշէ իլէ էօթէ պէրի պագտը իսէ տէ, գուրպաղըտան պաշգա հիչ պիր չէյ կէօրէմէ-յուպ, պէօյլէ պիր էհէմմիյէթսիզ հայվանտան պու տէրլէճէ գօրգմուշ օլտուղունա մահճուպ օլտու ։

Գուրպաղըտան գօրգան արսլանէ պիր պագ
Իպրէթ ալտա քիպր ու ղուրուրը պըրագ ·

Ինթիրազլէ նազար էյլէ հէր իչէ
Ումմատըղըն սանա վէրիր էնտիշէ ·

Վագթ օլուր քիմ սիւլէյմանէ տաիսի մուր
Տէրլէր հիւքմ էյլէմիշ էյ մէրտի ղուրուր ։

Digitized by Google

ԽՕՐՕԶ ԻԼԷ ՇԱՀԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր թավուգ իչիւն իքի խօրօզ սօն տէրէճէ կիրմիյէթ իլէ պօղուշուպ, նիհայէթի պիրի մաղ-լուպ օլարագ գաչտը. ղալիպ օլան տախի քիւ-մէսին իւզէրինէ չըդըպ քէմալի ղուրուրիյէթլէ գանատլարընը պիրի պիրինէ չարբարագ թավուգ-լարա ֆիթուհաթընը իլան իթմէքտէ իքէն, շա-հին ուզագտան իչի սէյր իթմիշ օլմաղըլա հէման քիւմէսէ տօղրու գօյուլտու, վէ մաղրուրլուգ չէրապը,յըլա սարխօշ օլան խօրօզը գաբըպ կէօ-թիւրտիւ։

Պու կըսէնին հիսէսինի տէրք էյլէ
Ատիլ օլուպ հադսըզըղը թէրք էյլէ.
Հագսըզըգլա մուվաֆադաթ պուլանլար
Էր եա կէճ տիւչարը պէլա օլուրլար.
Պիլքի գազանտըղը թէվֆիգաթ ախէր
Տէրտէ գօր պաշընը էյլէր տէրպէտէր։

ԹԱՄԱՔԵԱՐ ԻԼԷ ԵՕԼՃՈՒՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Սօն տէրէճէ թամաքեար ատէմին պիրի, աս-լա եէմէյէրէք պիրիքտիրմիշ օլտուղու ալթուն-լարը թէնհա պիր մահալտէ կէօմէյի ատէթ իթմիշ օլմաղըլա, գօնշուսը պուլունան ֆագբրընը պիրի տախի իչի սէղէրէք, (եէմէյէնին մալի եէյէնէ հէլալ տըր) մէսէլին ֆէհվասընճա կի-տիպ ալթունլարը չալար. իրթէ կիւնի թամա-քեար միւթատը իւզրէ ալթունլարընը զիյարէթ իթտիյինտէ, հիչ պիր չէյ պուլամատըղընտան

աէրէճէյի Նիհայէտէ մէեռուս օլուպ ահու ֆիղան իլէ աղլար, վէ սաչլըն սագալըն եօլար տուրուր իտի. եօլճուն պիրի տախի մէրգումըն ֆէրեատը զարըն իչիւրիպ սէպէպինի սիւալ իթտիքտէ, թամաքեար «ա՛հ Նասըլ աղլամայըմ, էօմրիւմտէն եւուլ աէրէճէ զիեատէ սէվմիշ օլտուղում այթունլարըմը ղայպ իթտիմ քի, իշթէ չու թաշըն ալթընա կէօմմիւշ իտիմ» տէտի. եօլճու տախի «աճայիպ, բէ.ք պօշ պուլունմուշսըն էվինին պիր քիւշէսինտէ սագլամայըյըտըն քի, լազըմ օլտուղու վագըթ դօլայճա ալըպ խարճ իտէպիլիր իտին» տէտիյինտէ, թամաքեար մէրգումա ճէվապէն «նէ՞, խարճ մը իտէյիմ, նէ՞ տէյօրսուն ալլահասէն, պէն օլ գատար տիվանէ՞միյիմ քի այթունլարըմը խարճ իտէյիմ, պէն անլէրէ ասլա էլ տօգունտըրմայաճագտըմ» տէյինճէ՝ եօլճու տախի, «մատէմ քի անլէրին սանա լուզումը եօղ իմիշ, տէմէ.ք քի պէյհուտէյէ պու գատար աղլայըպ սըզլայօրսուն. իմտի չու թաշը այթունլարը հըֆզ իթտիյին եէրտէ կէօմ, վէ թութ քի տէֆինէն օլտուղու եէրտէ տուրույօր» տէմիշ։

Վարիտաթը վարքէն էրպապը թամա
Ցըգարատէն սէֆիլ կէչինիւր տայմա.
Աքճէ իչիւն ֆէտա իտէր ճանընը
Այթուն գատար սէվմէզ եարատանընը.
Պու տէհշէթլիւ պիր խիսէթ տիր մազալլահ
Ձիւմլէյի հըֆզ իթսիւն ձէնապը Ալլահ։

ԵԱՊԱՆ ՏՕՆՈՒԶՈՒ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր եապան տօնուզու գամըշլըգտա սըգը սըգըյա տիշլէրինի պիլէմէքտէ իքէն թիլքի կէօ-րիւպ, «պիրատէր քիմինլէ տէօյիւշմէյէ հաղըրլանը յօրսուն, մատէմ քի տիւշմէնտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէմէքտէ տիր» տէյինճէ, տօնուզ ճէվապ վէրիպ, քէհ շաշարըմ ագլընա, մէկէր տիւշմէնին կէլմէսինէ՞ մի պէքլէմէլի, չիմոիտէն սիլահըմը պիլէյէրէք հէր պիր վուգուաթէ միւնթազըր օլմագ տահա էվլա տէյի՞լմի տիր» տէմիշ։

Պու մէսէլտէն իսլրէթ ալան ֆէյզ պուլուր
Տիւնեա պէլասընտան միւթմէյին օլուր.
Հէր շէյի էվէլճէ տիւշիւնէն ատէմ
Գուրթուլուր պէլա ու գազատէն հէր տէմ.
Զիրա տէրտ ու պէլա կէլիր նակեահան
Զարէյի տէֆինէ պուլունմազ տէրման։

ԳՕՃԱ ԳԱՐԸ ԻԼԷ ԽԱԼԱՑԸԳԼԱՐԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Զէնկինճէ վէ թիզ մէշրէպ գօճա գարընեն պիրի հէր կիճէ եարըսընտա խօրօզ էօթտիւքտէ խալայըգլարընը օեանտըրըպ իչէ գօշտուրմայը ատէթ իթմիշ իտի. մէրգումէլէր շու թաճիզլիքտէն գուրթուլմագ նիյէթի իլէ սէօզ պիրլիք ի-տէրէք խօրօզը մահվ իթտիլէր. հալպու քի իշլէ-րի տահա ֆէնայէ սարսը, զիրա գօճա գարը վագթընը պիլէմէտիյինտէն նաչի կիճէտէ պիր գաչ տէֆա մէրգումանը օյանտըրմաղա պաշլատը։

Digitized by Google

Սույի նիյէթ իլէ օլան մէշվէրէթ
Մուճիպի ըզթըրապ օլուր նիհայէթ ։

Իշլէմէյէ խահիշ կէրէք ատէմոէ
Թէնպէլ քիմսէ բահէթ օլմազ ալէմոէ ։

Հիչ էմէքսիզ եէմէք օլո՞ւրմու եահու
Տիլլէրոէ սէօյլէնիր պիր մէսէլ տիր պու ։

ՊԱՀՑ ԻԼԷ ՑԷԼԻԳԱՆԼԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Տէլիգանլընըն պիրլի պիր գ.ույունըն աղզընտա եաթըպ ույումադ.տա իքէն, պահտ թէսատիֆլէ օրատան կէչտի, վէ մերգումըն պուլունտուզու թէհլիքէլի հալի կէօրէրէք հէման գ.ելունտան չէ-քիպ օեանտըրտը, վէ «ահ էվլատ էկէր գ.ու-եույա տիչէյիտին հիչ շիւպհէմ եօգ.քի լանէթ օլսուն պահտըմա տէյէրէք պանա իսնատը թէօհ-մէթ իտէճէքտին, ֆաղ.ատ պիր քէրրէ տիւ-շիւնքի սէն քէնտի նէֆսինի մուհաֆազա իտէմէ-տիյին հալտէ պէնիմ պիր սուչըմ օլապիլի՞ըմի» տէմիշ ։

Սէն քէնտին ըսլահէ իյլէմէզսէն ճահտ
Նէ սուրէթլէ սէնի ըսլահ իթսիւն պահտ ։

Պահտընտան շիքեայէթ էյլէմէ ապէս
Թէնտի ամէլինէ մէսուլ տըր հէր քէս ։

Մէվլա սանա ագ.ըլ իյլէմիշ իհսան
Միւտէպպիր օլ հէման քէնտինի գ.ուլլան ։

Digitized by Google

ՊԻՒՅԻՒՃԻՒՆԻՒՆ ՖԱՍԼԸ

Պիւյիւճինին պիրի, քէնտինի կիւյա միւսթագպէլտէ վուգու պուլաճագ հալլէրի քէշֆ իտէպիլմէյէ միւգթէտիր կիպի կէօսթէրէրէք, պիր թագըմ ճահիլ քիմսէլէրի իղֆալ իթմէքտէ իքէն, օ արա խանէսինէ խըրսըզ կիրտիյինի հաղըրտունտան պիրի կէօրմիւշ օլմաղըլա հէման մէրգումըն սէօզիւնի քէսէրէք «եահու սէն տէյիլ միւսթագպէլի, իլլա հալի հազըրը պիլմէյէ տախի միւգթէտիր տէյիլսին, զիրա շու անտէ էվինէ խըրսըզ կիրտիյինտէն պիլէ մալիւմաթըն օլմատըղը հալտէ պիզիմ էսրարըմըզը նասըլ քէշֆ իտէպիլէճէքսին» տէմիշ:

Պէօյլէ քեազիպլէրէ նիչէ ճուհալա
Էմնիյէթ իտէրէք ինանըր հալա.

Պունլար միւսթագպէլի պիլսէյտի էկէր
Աճ սէֆիլ չըրչըպլագ կէզէ՞րմիյ՛տիլէր.

Պու նիւգթէյի թահտը թէֆթիշէ ալան
Էլպէթտէ քի եութմազ տինլէմէզ եալան:

ԷՔԻՆՃԻ ԻԼԷ ԳՕՆՇՈՒՍՈՒՆՈՒՆ ՖԱՍԼԸ

Էքինճինին պիրի պուղտայը վագթինտէ էքմիշ, վէ բէք կիւզէլ պիր մահսուլ եէթիշտիրմիշ օլուպ՝ հէման պիչմէք իւզրէ իքէն, գօնշուսու պուլունան խասիս վէ խայիս պիր ատէմ մէրգումըն պու մուվաֆֆագըյէթինի պիր տիւրլիւ չէքէմէյիւպ, վէ միւճէրրէտ պիչարէյի միւթէ-

ղըրրուր իյլէմէք նիյէթի ֆասիտէսի իլէ , նասըլ-սա պիր թիլքի էլտէ իտէր , վէ գույրուղունա եանար պիր մում պաղլայարագ հայվանը գօն-չուսընըն թարլասընա սալըվըրըր · լաքին պու իզ-նուլլահը Թասլա թիլքի իլէրու կիտէճէք եէր-տէ , կէրույէ տէօնիւպ քէնտի թարլասընա կիր-տի վէ թէքմիլ մահսուլաթընը եագտըգտան մաատէ , էվլինի պաղգընը տախի թութուշտու-րուպ քիւլ իթտի քի , խապիսի մէյգում պու սուրէթլէ տիւշարը ֆագր ու ղարուրէթ օլտու ։

Պու տարպը մէսէլի Ֆիքր էյլէ ճանա
Պունտան էօզկէ իպրէթ օլամազ սանա ․

Զիրա տէրլէր էյլիք իսթէ գօնշունա
Քի տայիմա էյլիք կէլսին պաշընա ․

Խալգըն ղարարընը իսթէյէն էլպէթ
Քէնտի տախի ղարար կէօրիւր ագըպէթ ։

ՍԻՆԷՔ ԻԼԷ ԱՐՍԼԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Սինէք արսլան իլէ ճէնկլէշիպ ագըլը սըրա կիւյա արսլանը մաղլուպ իթմիշ օլտու ․ Ֆիլվա-գը սինէք արսլանըն կեահ սըրթընը կեահ պա-ճագլարընը ըսըրտըգտան սօնրա , գուլագընա վէ պուրնունա տախի կիրմէյէ ճիւրաթ իտուպ նի-հայէթ օ գատար իթտի քի , արսլան պէօյլէ է-հէմմիյէթսիզ պիր մախլիւգըն քէնտինի պու տէ-րէճէ մուղթարըպ իթտիյինէ հիտէթլէնտի , վէ գուտուրտուղունտան նաշի քէնտու քէնտույի

եըրթըպ թելէֆ իթթի · սինէք տախի իթմիշ օլտուղու պու փութուհաթտէն քէյֆլէնիւպ գահրիմանլըղընը արգատաշլարընա իլան իթմէք սէվտասըյըլա վըզլայարագ կէզինմէքտէ իքէն նակեահան էօրիւմճէկին տուզաղընա տիւշիւպ եաբըշա գալտը , վէ տիւշմէնին քէնտինէ տօղրու կէլտիյինի կէօրէրէք « Էյ վահ արսլան կիպի գուվվէթլի պիր ճանվէրէ ղալէպէ չալմըշ իքէն շիմտի էօրիւմճէկին այագլարը ալթընտա էզիլմէք նէ գատար տէհշէթլիւ պիր հալ տըր » տէմիշ ։

Պէյհուտէ Փախր իթմէ էյ մէրտը ղուրուր
Պու թէմսիլէ տըգգաթ էյլէ գուլագ վուր ·

Պու սիւրտիւյիւն տէվրան պէօյլէ կիտէ՞րմի
Պահտըն սանա հէր տէմ եարտըմ իտէ՞րմի ·

Տէնիզի կէչէրսին ամմա սէլամէթ
Չայտա պօղուլուրսուն պէօյլէ նիհայէթ ։

ՊԷՅԿԻՐ ԻԼԷ ՄԷՐՔԷՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Պէյկիր իլէ մէրքէպ պէրապէր կիթմէքտէ իտիլէր , լաքին մէրքէպին սըրթընտաքի եիւք զիեատէսի իլէ աղըր օլմաղըլա , քէնտիսինէ մուավէնէթ իտուպ տէ պիր մըգտար եիւքիւնտէն ալմասընը պէյկիրէ րիճա իթտի իսէ տէ , պէյկիր ասլա գապուլ իթմէտի · պիչարէ մէրքէպ սըրթընտաքի պարի կիրանըն սըգլէթինէ թագաթ կէթիրէմէյէրէք եէրէ սէրիլիպ հէլագ օլտու ·

Digitized by Google

սահիպլ տախի էշէյին տէրիսինի եիւզէրէք եիւ-
քի իլէ պէրապէր պէյկիրէ եիւքլէթտի քի, եօլ-
տա հէմ կիտէր վէ հէմ քէնտու քէնտույէ,
«էյ վահ արգաառաշրմրն եիւքիւնտէն պիր մրգ-
տարրնը եիւքլէնմէյէ իմթինա իթտիյիմ հալտէ,
չիմտի բօսթունը տախի թաշրմագլրդա մէճպուր
օլտում» տէր իմիշ։

Տար կիւնիւնտէ ըէֆիգինէ իմտատ իթ
Սէնին տախի տարտա գալմանը եատ իթ

Պու կիւն անա իսէ եարրն սանա տրը
Պունու ֆիքր էյլէյէն ատէմ տանա տրը.

Մէրհամէթ իթ քի մէրհամէթ պուլասրն
Տիւնեա սրգլէթինտէն էմին օլասրն։

ԹԱՎՇԱՆԼԱՐ ԻԼԷ ԳՈՒՐՊԱՂԸԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Թավշանլար պիր մահալտէ թէճէմմիւ իթ-
մէքլէ գօրդագլրգլարրնտան նաշի չէքիքլէրի
մէշագգալթը, վէ պու եիւզտէն տիւչար օլտուգ-
լարը սէֆալէթի միւզաքէրէ իտուպ պիր չօգ աղ-
լայրպ սրզլատրլար, վէ օլ տէրէճէ մէյուս օլտու-
լարրի հէման ճիւմրէսի պիր աղրզ «էյ վահ պէօյ-
լէ վարա վարա պիզիմ հալիմիզ նիճէ օլաճագ.
ինսանլարտան, քէօբէքլէրտէն, եարրթրճը գուշ-
լարտան, վէլհասրլ հէր պիր հայվանաթտան
գօրգուպ թիթրէմէքտէյիզ, տօղրուսու պէօյլէ
եաշամագտան իսէ էօլմէսի եէյ տիր» տիյէրէք,
քէնտիլէրինի եագրնտա պուլունան պիր չայա

Digitized by Google

աճմագ իչին օլ ճանիպէ տօղրու գօշմայա պաշլատըլար · Հալպուքի չայըն գըյըրընտա օթուրմագտա օլան գուրպաղըլար Թավշանլարըն այագլարը սէսինտէն ուրքէրէք էնտիշէ իլէ չայըն իչինէ աթլատըգլարընը պիր իհթիյար Թավշան կէօրիւպ րէֆիգլէրինէ « արգատաշլար տուրունուզ պէյհուտէ նէֆսիմիզի Թէլէֆ իթմէյէլիմ· զիրա պագսանըլա պիզտէն տահա զիյատէ գօրգագլար վար իմիշ · իմտի պունլարըն հալինէ պագըպտա գէնտիմիզի Թէսէլլի իթմէմիզ լազըմ կէլիր » տէմիշ ։

Հէր նէ գատար սէֆիլ օլսա պիր ատէմ
Քէնտինտէն սէֆի իլէ պագմալը հէր տէմ ·

Անընլա Թէսէլլի պուլսա կէրէք տիր
Էօզ հալինտէն մէմնուն օլսա կէրէք տիր ·

Հէր քէսին քէնտինճէ օլուր քէտէրի
Պէլքի սէնտէն տախի վար պէշ պէԹէրի ։

ԹՈՒԶ ՆԻՒՔԼԻ ՄԷՐՔԷՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Թուզ եիւքլի պիր մէրքէպ չայտան կէչէր իքէն նասըլսա այագը գայարագ չայա տիւշմիւշ, վէ հըրգայըմ տէյու չապալատըղընտան նաշի, սըրԹընտագի Թուզ սուտան էրիյուպ գօլայճա պաղա գալգմըշ, վէ իքինճի տէֆա քիւլլիյէԹլի սիւնկէր եիւքլիւ օլտուղու հալտէ եինէ մէզքիւր չայտան կէչէր իքէն սըրԹընտագի եիւքի Թուզ գըյաս իթմէքլէ, պու տէֆա տախի եիւքինի

խաֆիֆլէթմէք նիյէթի իլէ հէման չայըն իչինէ աթլամըշ իսէտէ, պիլ աքիս սիւնկէր սույը էմտիքճէ եւքի տախի ազըրլաթմըշ. վէ նիհայէթ չըգամայուպ պօղուլմուշ կիթմիշ։

Ագիլ օլան պին էօլչէրտէ պիր պիչէր
Քէնտույէ խայըրլը օլանը սէչէր.
Լաքին ագըլսըզլար մանէնտի խիմար
Քեար իտէյիմ տէրքէն իտէրլէր զարար.
Հէր չէյի տիւշիւնէն ինճէտէն ինճէ
Ասլա միւթէզարուր օլմազ նէթիճէ։

ԱՐԱՊ ՔԷՕԼԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ատէմին պիրի պիր արապ քէօլէ սաթըն ալըպ, պէլքի եըգանըրսա րէնկի պէյազլանըր իւմիտի իլէ հէր կիւն մէրգումը համամլարա կէօնտէրիպ եայգատըր, վէ ագշամլարա գատար սապուն սիւրտիւրիւր իտի. Նիհայէթ իշի օլ տէրէճէյէ վարտըրտը քի, մէրգում զէնկի քէօլէ պէօյլէ միւթէմատիյէն եայգանմագըրզա թահամմիւլ իտէմէյէրէք աղըր տուրէթտէ քէյֆսիզլէնիպ իչէ եարամազ օլտու։

Ուսուլ իլէ ասըլ օլամազ թէպտիլ
Պէյհուտէ եօրուլմա տէյիլ տիր գապիլ.
Տիվանէյէ թէյսիր իթմէզ նասիհէթ
Պէտախայէ սապունլա պուլմազ թէհարէթ.
Թէրպիյէյէ ճէվհէր օլմազ չայ թաշը
Ֆէտա էյլէսէն տէ ճան իլէ պաշը։

ԱԹՄԱՃԱԼԱՐ ԻԼԷ ԿԷՕՎԷՐՃԻՆԼԷՐԻՆ ՖԱՍԼԸ

Աթմաճա տէնիլէն եըրթըճը գուշլար պիրի-պիրլէրի իլէ նիզալէրի օլուպ, պու սէպէպլէ տիկէր գուշլար պունլարըն մէզալիմինտէն գուրթուլմուշլար իտի․ լաքին սաֆտէրուն կէօվէրճինլէր պիր խայըրխահլըգ իթմէք նիյէթի իլէ աթմաճալարըն մապէյնինի պուլարագ պիրիպիրլէրի իլէ պարըշտըրտըլար․ ֆագաթ իշպու խայըրխահլըղըն մալի քէնտիլէրինէ բէք չօղա օթուրտու․ չիւնքի պունլար եինէ մէյտան պուլարագ, կէրէք պիչարէ կիւվէրճինլէրի վէ կէրէք թույուրը սայիրէյի թութուպ պօղմայա պաշլատըլար։

Պըրագ զալիմլէրի Հագտան պուլսունլար
Հէման պիրիպիրլէրինտէն օլսունլար․

Զալիմլէրի նիֆագ իտինճէ իշղալ
Պիր տէրէճէ րահէթ պուլուր էհլի հալ․

Նա էհլինէ էյլիք իտէրսէն էկէր
Օլ էյլիքտէն պէլա պուլուրսուն ախէր։

ԵՕԼՃՈՒ ԻԼԷ ՔԷՕՅԼԻՒՆԻՒՆ ՖԱՍԼԸ

Եօլճունուն պիրի գըշ մէվսիմինտէ շիտտէթլի պիր ֆուրթունայա թութուլուպ, հէման սօուգտան տօնմագ մէրթէպլէրինտէ իքէն, պիր քէօյլիւնիւն գուլիւպէսինէ ճան աթարագ, քէնտինի պիր իքի կիւն միսաֆիր գապուլ իթմէսինի

ըէճա իթմէքլէ, քէօյլիւ տախի մէրգումըն ըէ-
ճասընը գապուլ իտիպ աթէշ եագմաղա մէշղուլ
օլմագտա իքէն, միսաֆիրինին բարմագլարընը
իւֆլէտեյինի կէօրիւպ սէպէպինի սիւալ իթտիք-
տէ, մէրգում «բարմագլարըմ իւշիւյօր տա նէ-
ֆէսիմ իլէ գըզտըրըյօրում» տէյու ճէվապ վէ-
րիր. պիր միւտէթ սոնրա, քէօյլիւ էմնայի թա-
ամտէ, եօլճունուն՝ չօրպայը տախի իւֆլէյէրէք
իշտեյինի կէօրիւպ, թաաճիւպ իլէ պունուն տա-
խի սէպէպինի սորտու, վէ եօլճու «չօրպա բէք
սըճագ օլմաղլա, ազըճըդ սօղուսուն տէյու իւֆ-
լէյօրում» տէյինճէ, քէօյլիւ, սէնին կիպի ալ-
ղընտան հէմ սօղուգ վէ հէմ տէ սըճագ բուզի-
կեար չըգան պիր աատէմի խանէմտէ ալըգօյմագ
Ալլահա գարշը պիր իսեան սայըլսա կէրէք տիր.
իմտի չաբուգ տէֆ օլ խանէմտէն» տէյէրէք
մէրգումու գօվուվէրմիշ։

Պու մէսէլ պիզէրէ խօշ նասիհէթ տիր
Իքի տիլի ատէմիէրէ իպրէթ տիր.

Պէօյլէ պիր շախս սարնըճ կիպի աքս իտէր
Պէլի տէրտէ սոնրա սէօզիւն նաքս իտէր.

Հալու հէյէթինի հէր քէնկէ պօեար
Մէնֆաաթը իշիւն ճիւմէյէ ուեար։

ՖԷՍԱՏՔԵԱՐ ԳԱՐԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Էհլի ֆէսատ գարընըն պիրի թէք տուրմայըպ հէր կիւն գօնշուլարը իլէ միւնազաա իթմէյէ պիրէր պօշ սէպէպլէր արար իտի. գօնշուլար մէրգումէնին պու հալինէ թահամմիւլ իտէմէյէրէք, վարըպ գօճասընա իշթիքեա իթմէքլէ «շու մէլունէ գարընըլա պարընմանըն եօլունը պիզէ կէօսթէր» տէտիքլէրինտէ, մէրգում «աճայիպ, պէնտէն չարէ՞ մի իսթէյօրսունուզ. պէն սիզտէն զիեատէ թաճիզիմ, վէ չարէ նաչար կիճէ կիւնտիւզ մէզպուրէ իլէ պարընմագըըզա մէճպուր օլտուղում հալտէ, պու պէլատէն խէլաս օլմագըըզըմա տայըր պիր չարէ պուլմանըզ իչիւն սիզէ միւրաճաաթ իտէճէք իտիմ» տէմիշ։

Քէօթիւ գարը կիպի տիւնեատէ ալա
Պուլունմազ պիր տահա տէհշէթլիւ պէլա.

Անլէրին չէրրինտէն ճէնապը եէզտան
Րահմ իտուպ ճիւմլէսին հըֆզ իթսիւն հէման.

Կէրչի էյիսինէ պուլունմազ գըյմէթ
Քէօթիւսինին տախի ճէտտինէ լանէթ։

ՍԷՐԽՕՇ ԻԼԷ ԶԷՎՃԷՍԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գարընըն պիրի գօճասընըն սարխօշլուղունտան պիզար գալարագ, մէրգումը պու չիրքին խույտան վազ կէչիրթմէյէ կիճէ կիւնտիւզ պիր իլաճ արար իտի իսէ տէ, պիր միւլքիւն մուվաֆֆագ օլամազ իտի. Նիհայէթ պիր կիւն գօճա-

սը քէնտինտէն պի խապէր քէօր սարխոշ օլտու-
ղու հալտէ, գարը պէլքի խույընտան վազ կէ-
լիր տէյէրէք մէրգումը թաշտան մամուլ պիր
մէզարէ կէօթիւրիւպ եաթըրտը, վէ իւզէրինտէն
գաբույը տախի գաբատը· ագշամ իւսթիւ կի-
տուպ գաբույը վուրունճա, սարխոշ իշէրտէն
«քիմ տիր օ» տէյու սէսլէտի, վէ գարը տա-
խի սէսինի թաղեիր իտէրէք «պէն էօլիւլէրէ
նաֆագա կէթիրմէյէ մէմուրըմ» տէտիյինտէ,
հէրիֆ ճէվապ վէրիպ «պանա նաֆագատան
պահս իթմէ իլլա շարապ կէթիր շարապ, զիրա
պէն եէմէք պահսընը իշիտիրսէմ մահզուն, վէ
շէրապ լաֆզընը տույտուղումտա մահզուզ օլու-
րում» տէյինճէ, գարը «վայ պէնիմ հալիմէ քի
սէնին ըսլահընա միւմքիւն օլամայաճագ· զիրա
պու չիրքին խույ սանա ատէթա պիր թապիաթ
օլմուշ տըր» տէմիշ։

Զիրքին խույ կիթտիքճէ թէզաեիւտ պուլուր
Սայ քի վարա վարա թապիաթ օլուր·

Գումարպազլէ սարխոշ իֆլահ օլամազ
Պու մէզմում ախլազտէն ըէհա պուլամազ·

Սանմա քի նասիհաթ անլէրի հազլար
Էօյլէլէրի անճագ թէնէշիր բազլար։

Digitized by Google

ՔԷՏԻ ԻԼԷ ԹԷՕՐԲԻԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Քէտինին պիրի պիր գույումճը տիւքքեանը-նա կիրիպ եէյէճէք պիր շէյ պուլամատըղընտան, թէօրբիւյի ըսրրըպ եալամայա պաշլար, վէ թէօրբիւնիւն քէրթիյինտէն տիլ ու տիմաղը գանատըգճա, տէմիրտէն գան չըգարըյօր զանընըյըլա սէվինէրէք, օ գատար եալատը վէ օ գատար ըսրրտը քի, նիհայէթ տիլի պիւթիւն պիւթիւնէ իպրանարագ արթըգ հիչ պիր շէյ եէյէմէզ օլտու։

Շուանուն պուանուն ալէյհինտէ կէզէնլէր
Խալգըն տէրտի իլէ եիւրէք իւզէնլէր

Պու միսալտէն իպրէթ ալարագ հէման
Քէնտի տէրտլէրինի տիւշիւնսիւն հէր ան.

Զէմմէ շաեան օլսա տախի եարանըն
Իպրանմասըն տիլին զապթ էթ տիհանըն։

ԻՔԻ ԳՕՆՇՈՒ ԳՈՒՐՊԱՂԸԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիրի պիրլէրինէ գօնշու իքի գուրպաղըլարըն պիրի կէօլտէ սաքին օրուպ ֆագըր հալտէ լաքին բահաթ պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ, վէ տիկէրի գարատա եօլ իւսթիւնտէ պարընըպ եէմէք իչմէք խուսուսընտա գօնշուսընտան չօգ գիեատէ ըէֆահը հալ իւզրէ կէչինիր իտի իսէ տէ, կէօլտէ սաքին օլան գուրպաղը տայիմա գօնշուսունա, ազա գանաաթ իտիպ տէ քէնտի կիպի թէհլիքէսիզ վէ բահէթի գալզ իլէ կէօլտէ սա-

քըն օլմասընը նասիհաթ իտէր իտի. հալ պուքի օլ պէրի գօնշուսընըն նասիհաթընա իթիբադ պիրլէ, «եահու պէն եօլ իւզէրինտէ սաքըն օլմամ իլէ սէնտէն զիեատէ եէյէճէք պուլմազտայըմ» տէյուպ գուլագ ասմազ իտի. Ֆագաթ պիր կիւն նակեահան իւզէրինտէն պիր արապա կէչէրէք ֆէնա հալտէ եարալանտը, վէ հալէթի մէվթտէ իքէն, «էյ վա՜հ պօղազըմ իչիւն էօմրիւմի ֆէտա իթտիմ, քեաշքի գօնշումըն նասիհաթը ագըլլանէսինի տինլէմիշ օլայըտըմ» տէյէրէք ըզհարը նէտամէթ իթմիշ։

Էկէր իսթէր իսէն ալէմտէ րահաթ
Հալինէ շիւքր իտուպ էյլէ գանաաթ.

Տիւնեատէ ազ իլէ իտէն իքթիֆա
Րահէթ եաշար չէքմէզ ճէվր իլէ ճէֆա.

Լանէթ օլսուն օլ սէրվէթէ քիմ ախէր
Եա էօմիւրէ եա նամուսէ սէպէթ իտէր։

ՍԱՆՍԱՐ ԻԼԷ ԿԻՃԷ ԳՈՒՇՈՒՆՈՒՆ ՖԱՍԼԸ

Սանսար՝ կիճէ գուշունու թութուպ հէման պօղաճագ իքէն, գուշ՝ ճանընա գըյմամասընը րիճա իթտիքտէ, սանսար ճէվապ վէրիպ «պէն թապիի գուշ ճընսընըն տիւշմէնի օլտուղում հասէպի իլէ, միւճէրրէտ սէնի պօղմալըյըմ» տէտի. կիճէ գուշու տախի «էյի աննա պիրատէր. պէն ֆարէյիմ վէ գուշլար իլէ ասլա մինասիպէթիմ եօգ տըր» տիմէքլէ եագասընը գուրթար-

Digitized by Google

տրզը կիպի, կիւնիւն պիրինտէ տախի քէտինին բէնչէսինէ տուշէրէք եալվարմայա պաշլամըշ, վէ քէտի տախի «միւմքիւն տէյիլ տիր, զիրա պէն ֆարէլէրին ատուլի էքպէրիյիմ» տէյիպ, հէման բէնչէսի ալթընա ալմագտա իքէն, կիճէ գուշու պու տէֆա տախի նամ ու շանընը տէյիշտիրէ-րէք «պէն ֆարէ ճընսընտան տէյիլիմ, պէնիմ ասըլ ճընսըմ գուշ տըր» տիմէքլէ էօմիւնիւ իքինճի տէֆա օլարագ գուրթարապիլմիշ տիր։

Զէման սանա ույմազսա սէն զէմանէ ույ
Թէպտիլի մէսլէք էթ պու թէմսիլի տույ.

Հալգ իլէ պարընմագ պէօյիւք հիւնէր տիր
Պու մէսէլ պիզլէրէ բէք միւթէպէր տիր.

Զալըշ թէվէճճիւհին գազան ալէմին
Օլմագ իսթէրիսէն պէլատէն էմին։

ԵԱՊԱՆ ԷՇԷՑԻ ԻԼԷ ԱՏԻ ՄԷՐՔԷՊԻՆ ՖԱՍԼԸ

Եապան էշէյի ատի մէրքէպին ըէֆահը հալ իլէ եէյիպ իչտիյինի կէօրէրէք հասէտ իթմէք-տէ իքէն, պիր կիւն սըրթը եիւքլի օլտուղունը, վէ սահիպինին տայիմա պիր սօքա իլէ «տէ՛հ չի՛ուշ» տէյէրէք տէօյտիւյիւնի կէօրտիւյիւնտէ, քէնտի քէնտինէ «պունտան պէօյլէ արթըգ հա-լինէ հասէտ իթմէմ. զիրա էյի անլատըմ քի, չէքտիյին միհն ու մէշագգաթ սաատէթը հա-լինէ տէյմէզ իմիշ։ Իմտի շու ֆագրը հալիմտէ

Digitized by Google

քէնտիմի սէնտէն չօգ զիեատե պախտը յալ ատտ իթմէլիյիմ. զիրա հիչ օլմազսա իսթէտիյիմ եէրի սէրպէսթճէ կէզէպիլիրիմ» տէմիշ։

Մէսուտ զանն իթտիյին մէսուտ տէյիլտիր
Պէլքի սէնտէն տախի պէթթէր սէֆիլ տիր.

Պէօյիւք տաղըն պէօյիւք տաղտաղասը վար
Պու մէսէլ տիլէրտե սէօյլէնիր հէր պար.

Հասէտ իթմէ հէր զէնկինին մալինէ
Վագըֆ օլ պիր քէրրէ անըն հալինէ։

ԳՕՅՈՒՆ ԻԼԷ ՔԷՕԲԷՅԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գօյունըն պիրի գուրտըն բէնչէսինէ տիւշիւպ, ասլա սէս չըգարմայարագ իշին նիհայէթինէ պէքլէմէքտե իտի. գուրտ գօյունըն գաչամա-յաճաղընա էմին օլարագ էօթէ պէրի տօլաշ-մագտա իքէն նասըլսա գօյուն գաչըպ գուր-թուլտու իսէ տէ, ֆագաթ օլ անտէ պիր քէօ-բէյին էլինէ տիւշինճէ, օլ տերէճէ ֆէրեատ ու ֆիղան իթմէյէ պաշլատը քի, չօպան պու-լունտուղու մահալտէն իշիտուպ կէլտի, վէ քէօ-բէյին աղզընտան գօյունը գուրթարտըգտան սօնրա «գուրտ սէնի թութտուղունտա սուս բուս տուրտուղուն հալտե, չիմտի քէօբէյին էլինէ տիւշտիյինտե նիչին պէօյլէ ավազ ավազ պա-ղըրտըն» տէյու սուալ իտինճէ, գօյուն տախի ճէվապ վէրիպ «գուրտ զաթէն պիզիմ տիւշմէ-նիմիզ օլմաղըլա անտէն հէր պիր քէօթիւլիւք

Digitized by Google

մէմուլ տրբ. ֆագաթ քէօրէք պիզիմ մուհա-
ֆազայի նէֆսիմիզէ թային] իքէն, ալէյհիմտէ
պուլունտուղունա տօղրուսու բէք ճանըմ սը-
գըլլը» տէմիշ։

Աղեարտէն էֆզուն տրբ եարին սիթէմի
Տիզխուն իտէր էլպէթ պու հալ ատէմի.
Տիւշմէնինտէն կէօրսէ էկէր բիւր սիթէմ
Անլա տիլխուն օրմաղ կիւճէնմէզ ատէմ.
Լաքին տօստ պիլտիյի պիր ատէմ էկէր
Սիթէմէ կիւլ աթսա օգ օլուր ախէր։

ՄԷՐԲԷՊ ԻԼԷ ԳՈՒՐՊԱՂԸԼԱՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Օտուն եիւքլիւ պիր մէղքէպ կէօլիւն քէնա-
ըընտան կէչէրքէն, նասըլսա այաղը գայարագ
տիւշմիւշ, վէ գալգմաղա մէճալի օլմատըղըն-
տան, աճը աճը ֆէրեատ ու ֆիղան իթմէքտէ
իքէն, կէօլիւն իչինտէ պուլունան գուրպաղըլար
պու տավէթսիզ միսաֆիրին սըզըլթըսընը իչիտիպ
ղէհգլէնէրէք «եահու, նէ պաղըրըպ չըղըրը-
յօրսուն, եա պիզիմ ճանըմըզ եօգմը քի, տօղ-
տուղումուզ կիւնտէն պէրի պու մէշագգաթը չէ-
քիյօրուզ, սէն իսէ պէշ տագըգա պիլէ թահամ-
միւլ իտէմէյիպ քէնտինի բարէլէյօրսուն» տէ-
միշէր։

Պու մէսէլի սանմա քիմ էֆսանէ տիր
Մէրտ իլէ նամէրտէ պիր նիշանէ տիր.

Digitized by Google

Մէրտ ատէմ հէր տէրտէ թահամմիւլ իտէր
Տիւնեա ճէֆասընա թէզաֆիւլ իտէր ։

Գարը կիպի նամէրտ օլանլար ամնա
Հէր չէյտէն իչթիքեա իտէրլէր տայմա ։

ՄԷՐՔԷՊ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Մէրքէպ իլէ թիլքի մապէյնինտէ օլ տէրէճէ սըգը պիր իթթիֆագ բէյտա օլմուշ իտիքի, հաթտա պիր կիւն ալքիսի պիրլիքտէ ավա տախի չըգմըշլար իտի իսէ տէ, նասըլսա պէտպահտըգ-լարընտան նաշի էօնլէրինէ պիր արսլան չըգընճա, թիլքի տիւչար օլտուգլարը թէհլիքէյի ա-զիմէյի ֆէրք պիրլէ, հէմման ճընսընա թապիյի օլան ֆիլթնէքեարլըղը էլէ ալարագ արսլանըն էօ-նիւնէ գօչտու վէ թալթիֆ իտէրէք «աման է-ֆէնտիմ ըէճա իտէրիմ, զալթընըզա թապիյի օ-լան ալիճէնապլըղա հիւրմէթէն պէնիմ կիպի զաաֆ պիր մախլուքէ իլիշիք իթմէյինիզ, անճագ շու ըէֆագաթըմնա պուլունան արգատաշըմըն գանը սիզէ աննէմ սիւտի կիպի հէլալ ու խօշ օլ-սուն» տէտիքտէ, արսլան էշէյին աղբը տավրա-նըշը օլուպ գաչամայաճաղընը պիլտիյինտէն է-վէլա թիլքիյի վէ անտէն սօնրա մէրքէպի բարէ-լէմիշ ։

Էլ իչիւն գազտըղըն գույուեը անճա
Տիւշիւնտէ պատէհու գազը պօեունճա ։

Digitized by Google

Պու տարպը մէսէլին մանասըն պիլքի
Էվէլա սէն քէնտին տիւշէրսին պէլքի ·
Խալգա էյլիք էթ քի էյլիք պուլասըն
Հէր նէվի քէմլիքտէն էմին օլասըն ։

ԳՕՅՈՒՆ ԲԷՕՍԹԷՔԻԼԻ ԳՈՒՐՏԸՆ ՖԱՍԼԸ

Գուրտ պիր գօյուն բէօսթէքիսի գուշանարագ, վէ գօյունլարըն ղաֆլէթինտէն իսթիֆատէ իտէրէք աղըլա կիրէպիլտի, վէ գօյունլարը պու սուրէթլէ պիրէր պիրէր բարալամատա իքէն, սիւրիւնիւն սահիպի գուրտըն պու հիյլէսինէ վագըֆ օլտուգտա հէման թութուպ կէպէրթտի, վէ սըրթընտաքի բէօսթէքիսինի չըգարմայարագ էօյլէճէ աղաճըն պիրինտէն ասը վէրտի · չօպանլար գուրտը գօյուն զաննիթմէքլէ սահիպինէ, պու գօյունու նիչի՞ն տամըշ օլտուղունու սուալ իթտիքլէրինտէ, մէրգում ճէվապ վիրուպ « ֆիլվագը հէր նէ գատար պուննըն բէօսթէքիսի գօյուն իսէ տէ, քէնտի գուրտ օղլու գուրտ տըր · սիզ անըն զահիրտէքի մազլում հալինէ պագմայըն, իլլա պաթընընը քէշֆ իտինքի, էն եըրթըճը ճանավարլարտան պիրի օլտուղունու անլայասընըզ » տէմիշ ։

Էրպապը րիյայը անտըրըր պու հալ
Զիրա նէչէլէր վար պու գուրտա միսալ ·
Գօյուն էսվապըյըլա տօլաշուպ հէր պար
Սաֆ տէրուն քիմսէյի իտէրլէր շիքեար ·
Պագմա անըն զահիրտէքի հալինէ
Ղաֆիլ օլմա տըգգաթ իթ ամալինէ ։

ՊԱԼԸԳ ԱՎՃԸՍԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պալըգճընըն պիրի աղընը տէնիզէ աթարագ պիր միւտէթ պէքլէտիքտէն սոնրա չէքիւպ կէօրտիւքի եալընըզ ուֆագ պիր ըզմարիտ պալըղը թուլթուլմուշ, վէ «պունատա չօգ շիւքիւր» տէտիյինտէ, պալըգ ավճըյա խիթապէն, «աման պալըգճը պաշը, շու քիւչիւքլիւյիմէ հիւրմէթէն պէնի աղատ էյլէ, վէ պէն սանա վատ իտէրիմ քի պէօյիւտիւքտէն սոնրա եինէ ուէնին թօրունա տիւշէրիմ, վէ սէն տախի պու սուրէթլէ թապիյի տահա զիեատտէ ֆայիտէմէնտ օլուրսուն» տէյինճէ, պալըգճը տախի «պէ հէյ շաշգըն, շիմտի հալի հազըրտա էլիմէ կէչմիշ ճիւզի պիր քեաբը պըրագուպտա, միւսթագպէլտէ պիւսպիւթիւն մէճհուլ օլան պէօյիւճէք քեարա իւմիւտ իթմէք ահմագլըգ տէյի՞լմի տիր» տէմիշ։

Պէօյիւնքի թավուղը եարընքի գազա
Թէրճիհ իթմէ սագըն բազը օլ ազա.

Տիւնեատէ գանատթ էհլիլէր միւտամ
Բահէթի գալպ իլէ օլուրլար պէկեամ.

Պու կիւն եէ եարընը տիւշիւնմէ ասլա
Ըզկընը պախշ իտէր քէրիմ տիր Մէվլա։

Digitized by Google

ԷՕՐԻՒՄՃԷՔ ԻԼԷ ԳԸՐԼԱՆԿԸՃԸՆ ՖԱՍԼԸ

Էօրիւմճէք գըրլանկըճ գուշունըն էօթէ պէրի ուշուշարագ սինէքլէրի ավլատըղընը կէօրիւպ, քէնտի նաֆագասընա մանի օլույօր զանընըյըլա, սինէքլէրի չիքեար իթտիյի կիպի գըրլանկըճը տախի թուլթմագ իսթէյէրէք հէման եօլունըն իւզէրինէ պիր տուզագ գուրտու. գըրլանկըճ ուչար իքէն էօրիւմճէյին տուզաղընա տօլաշարագ եարըպ եըրթտըգտան սօնրա էօրիւմճէյի տախի պիր տիվարէ չարբըպ թէլէֆ իթտիքի, էօլտիւյի վագըթ «էյ վա՛հ պէն քէնտի էլիմէ պու էօլիւմէ միւսթահագ օլտում, զիրա սինէքլէրի մաղլուպ իթտիյիմ կիպի, հէր մախլիւգէ տախի զալէպէ չալապիլիրիմ զանընընա իտիմ» տէմիշ։

Պին էօյէր պիր պիչէր ագիլ օլան զաթ
Պիլիր քէնտիսինի քեամիլ օլան զաթ.

Հէր պիր գուշըն էթի եէնմէզ տէմիշէր
Պօղազընտա գալըր սինմէզ տէմիշէր.

Հատտ ու հուտուտընը պիլմէյէն ատէմ
Պաշընը պէլայէ սօգար տէմատէմ։

ԹԱՄԱՔԵԱՐ ԻԼԷ ՕՂԼՈՒՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր թամաքեար ատէմին պաղչէսինտէ պիր էլմա աղաճը օլուպ, էլմալար չիւրիւմէտիքճէ պիր թանէսինի պիլէ գօբարըպ եէմէյէ գըյմազ իտի. հալպուքի մէրգումին ղայէթ ճէօմէրտ պիր էվատը օլմաղըլա, ահուպպասընտան պիր գաչ քի-

Digitized by Google

չիլէրի պիր կիւն պաղչէյէ տավէթ իտէրէք «պու-յուրուն իսթէտիյինիզ գատար չու էլմալարըն էն էյիլէրինի աֆիյէթ իտին, անճագ չիւրիւքլէրէ էլ սունմայըն, զիրա անլէրի պապամ քէնտիսի իչիւն սագլամըշ տըր» տէմիշ։

Մալինին պէքճիսի օլուր Թամաքեար
Քէնտի եէմէզ անճա էլլէրէ եարար.

Վէրէսէսի մէզարընա սէօյէրէք
Մալինի չիւրիւտիւպ եէսէլէր կէրէք.

Հէմ եէր հէմ եէտիրիր էհլի սախավէթ
Արթար մալի հէր տէմ պուլուր պէրէքէթ։

ԽԱՅԸՆ ԷՎԼԱՏ ԻԼԷ ՊԱՊԱՍԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Խայըն էվլատըն պիրի ալիլ վիճուտ վէ ինթի-յար բէտէրինի խանէսինտէն գօվմուշ օլմաղըլա, մէրգում տախի խասթախանէյէ կիտուպ եաթար, վէ պիր կիւն օղլունա «աման էվլատըմ էվինտէ քէնտի ագճէմլէ սաթըն ալմըշ օլտուղըմ պիր չիֆթ քիլիմ վար, անլէրի կէօնտէրքի գըշըն ուզէրիմէ ալայըմ» տէյու րիճա վէ նիյազլէ խապէր կէօնտէրախյինտէ, օղլու տախի քէնտի էվլատըյըլա քիլիմլէրի պապասընա կէօնտէրիր. ինթիյար քիլիմլէրին պիր թանէսինի ալը գօյուպ, վէ օլպիրինի թօրնունա վիրէրէք, «եավրում պու քիլիմի ալ տա պապանա կէօթիւր, վէ սէօյլէ քի տըգգաթլըլա սագլասըն, զիրա պա-

Digitized by Google

նա օլտուղու կիպի, պիր կիւն տախի հէր հալտէ քէնտինէ լուզումը օլաճաղընա ասլա չիւպհէսի օլմասընն» տէմիշ։

Բէտէր ու մատէրէ էյլէմէք ըաղպէթ
Մուգատտէս պիր պօրճ տըր ինսանէ էլպէթ.
Բէտէրինէ հիւրմէթ իթմէյէն էվլատ
Սօն տէմինտէ իտէր ահ իլէ ֆէրեատ.
Վալիտէյնին թահգիր իտէն Ալչագլար
Եարընն ճէհէննէմտէ քիւլ օլաճագլար։

ԱՀՄԱԳ ԹԱՎՈՒՂԸՆ ՖԱՍԼԸ

Ահմագ թավուղընն պիրի պիր քաչ թանէ եըլան եումուրթասը պուլարագ, բիլիճ չըգարմագ նիյէթի իլէ գօլօչգայա օթուրուպ, սըգը սըգըյա եումուրթալարը գըզարըմայա պաշլամըշ իքէն, գըրլանկըճ թավուղընն չու ահմագլըղընը կէօրտիւքտէ եանընա վարըպ «պէ հէյ շաշգընն նէ տիվանէլիք տիր պու սէնին եաբտըղընն, պիլմէյօրմիսընքի չըգարտըղընն բիլիճլէր իպթիտա սէնին կէօզլէրինի օյաճագլար տըր» տէյու թայիպ իյլէմիշ։

Տիգգաթ էթ հիսսէ ալ տինլէ կըսսէյի
Էվինէ օղրաթմա ֆասիտ քիմսէյի.
Էօյլէլէրէ օլմազ ասլա էմնիյէթ
Բահէթինի իխլալ իտէրլէր էլպէթ.
Քէօթիւլէրտէն քէօթիւ տօղար գայտէ տիր
Քէօթիւլէրտէն ուզագ տուրմագ ֆայտէ տիր։

Digitized by Google

ԳԱՐՂԱ ԻԼԷ ԿԻՒՎԷՐՃԻՆԼԷՐԻՆ ՖԱՍԼԸ

Գարա գարղա, գարղալըգտան օսանըպ, վէ կէօվէրճինլէրին ըէֆահը հալլէրինի կէօրմէքլէ հէման կէօվէրճին օլմայը արզուլէյէրէք, պէյազ պօեա իլէ թիւյլէրինի պօեալայըպ տօղրու կէօ-վէրճինլէրին նէզտինէ կիթմիշ, վէ կիւվէրճինլէր տախի պունուն ըէնկինին պէեաղլըղընա ալտա-նարագ քէնտի ճընսլարընտան զանն իտուպ գա-պուլ իթմիշլէր իտի իսէ տէ, հալպու-քի կիւնլէր-տէ պիր կիւն գարղա թապիաթընա մախսուս օ-լան չիրքին սէտասը յըլա (կարգ կարգ) էօթմէյէ պաշլատըղընտա կէօվէրճինլէր գարղանըն հիյլէ-սինէ վագըֆ օլմաղըլա, հէման ճիւմլէսի պիրլիք-տէ իւզէրինէ հիւճիւմ պիրլէ, տէօյիւպ թէբէ-լէյէրէք իչլէրինտէն գօվմուշլար. գարղա քէմալի ըէզալէթի հալ իլէ պիր միւտէթ էօթէ պէրի սիւրիւնտիւքտէն սօնրա, նիհայէթ քէնտի ասըլ հէմճընսլարընն եանլարընտա պարընմագլըղա նիյէթ իթմիշ իսէտէ, անլէր տախի պունուն ըէն-կինին պէյազլըղընը կէօրտիւքլէրինտէ «պու պի-զիմ ճընսըմըզտան տէյիլ տիր» տէմէքլէ իչլէ-րինտէն գօվու վէրմիշլէր, վէ իշթէ մէնֆաաթը իչիւն ճընս տէյիշտիրմէք, վէ ասլընը ինքեար իթմէքլիք սէվտասընա տիւշար օլան պիչարէ գարղա, պու սուրէթլէ կէրէք եապանճըլարընն վէ կէրէք քէնտի միլլէթինին հիմայէսինտէն մահ-ըում գալմըշ տըր։

Մէնֆաաթը իչիւն չօգ ալչագ ատէմ
Ճընս ու մէզհէպինի տէյիշիր հէր տէմ·

Էօյլէլէր միւճէրրէտ րիւսվայ օլուրլար
Նէ հիմայէ նէ տէ րաղպէթ պուլուրլար·

Տօղտուղու մէզհէպտէ էօլիւր էր օլան
Ճընսըն ինքեար իթմէզ միւթէպէր օլան։

ԱՐՍԼԱՆ ԻԼԷ ԵԱՊԱՆ ՏՕՆՈՒԶՋԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Արսլան իլէ եապան տօնուզու ալ մինասիպէթի իլէ պիրիպիրլէրինի եըրթարճասընա տէօյիւշմէքտէ իքէն, ագպապալար տախի իչպու միւտարէպէյի ուզագտան սէյր իտէրէք քէնտի քէնտիլէրինէ «արգատաշլար պու մուհարէպէտէն հասըլ օլան ֆիւթուհաթըն էսէրի անճագ պիզէ եարայաճագ» տէմէքտէ իտիլէր· Ֆիլվաքը արսլան եապան տօնուզընը հէլագ իթմիշ օլմաղըլա ագպապալար տախի կէլիւպ լաշէսինի մէսէրրէթլէ եէտիլէր· Հալպուքի արսլան տախի էսնայի միւտարէպէտէ թէհլիքէլի հալտէ մէճրուհ օլուպ, պիր քաչ կիւնտէն օլ տախի հէլագ օլունճա, ագպապալար անընտա լաշէսինի աֆիյէթ իթտիլէր։

Գավկա նիզա սէվմէն ատէմլէր հէր պար
Գու կիւզէլ միսալէ իթսիւնլէր նազար·

Պիրպիրիյլէ օղրաշընլար զալիմլէր
Հէման խաթիրֆատէ իթսիւն հալիմլէր·

Կէրէք զալիպ կէրէք մաղլուպ պէրապէր
Միւնասըպէթ իւզրէ զարար իտէրլէր։

Digitized by Google

ՄԸՐՔԷՊ ԻԼԷ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Մէրքէպ պիր արսլան բօսթու պուլարագ իւզէրինէ կէյինիփ աճալ աճայիփ պիր հալ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հայվանաթը սայիրէյի գօրգուտուր իքէն, կիւնլէրտէ պիր կիւն թիլքիյէ թէսատիւֆ իտէրէք անը տախի սայըրլարը կիպի թախվիֆ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, թիլքի էշէյին հիյլէսինի չագարագ «վար էյ էշէ օղլու էշէք եօլունա կիթ, պիր կիւն էվէլ սէնին զըրլամանը իշիթմէսէյտիմ, իհթիմալքի պէն տախի չուեարմա չէքինտէն տիւշարը խէվֆ ու էնտիշէ օլայըրտըմ» տէմիշ:

Պէյհուտէ չաղըրմա րաղպէթ պուլմազսըն
Լիպաս իլէ ասըլ զատէ օլմազսըն:

Ճէվհէրի տայիմա պաթընտա արա
Ասալէթի քէնտի զաթընտա արա.

Ասալէթի քիշինին զաթընտա կէրէք
Բօսթույլա արսլան օլամազ էշէք:

ՋՕՊԱՆ ԻԼԷ ՔԷՕԲԷՅԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ջօպանըն պիրի գօյուն սիւրիւսինի, պէսլէտիյի քէօբէյինին հիմայէսինէ իհալէ իթմէքլէ, մուհաֆազալէրինէ էյիճէ մուգայետ օլսուն իչիւն քէօբէյի լայըգըյլա պէսլէր իտի, լաքին քէօբէք կէօրտիւյի պու էյլիյէ մուգապիլ, վէ ճընսընա մախսուս օլան սատագաթըն խիլաֆըն-

Digitized by Google

տա օլարագ, հէր կիւն պիրէր գ-օյուն բարէլէ-յիպ եէմէյի քէնտինէ ատէթ իթմիշ իտիքի, նի-հայէթ չօպան, քէօրէյին պու խայրնլըղնա վա-գըֆ օլտուգտա, հիտէթլէնէրէք այագլարընը պաղլատը, վէ հէման էօլտիւրէճէք իքէն քէօ-բէք նիյազ ու բէճայէ պաշլայըպ, «աման էֆէն-տիմ ճանըմա գըյմա, զիրա պէն սէնին եապան-ճըն օլմատըղըմ հալտէ հաթտա սատրգ տօստու-նում» տէտիյինտէ, չօպան ճէվապ վիրուպ «սէ-նի մէլուն խայրն սէնի, եապանճըմ օլմատըղն վէ սէնի սատրգ տօսթ պիլտիյիմ հալտէ պու տէրէճէ ալչագլըգլա էմանէթէ խըյանէթ իթմիշ օլտուղուն իչիւն, պիր գաթ տահա ճէզայա միւսթահագսըն» տէյէրէք վուրուպ կէպէրթմիշ։

Էմանէթէ էյլէյէնլէր խըյանէթ
Նայիլի միւճազաթ օլուրլար էլպէթ.

Տիւնեատէ սատագաթ վաճիպ ինսանէ
Սատագաթտէն ուտուլ իթմէզ մէրտանէ.

Տօստունա տիւշմէնլիք էյլէյէն ատէմ
Տիւնեա վէ ախիրէթ օլո՞ւրմը խուրրէմ։

ՍԱՏԸԳ ՎԷ ԽԱՑԸՆ ՏՕՍԹԼՈՒՐԸՆ ՖԱՍԼԸ

Ղայէթ զէնկին վէ սահիպ սախավէթ ատէմին պիրի, հէր կիւն ահպապլարընա զիեաֆէթլէր քէշիտէ իթմէքլէ մէրգումանը թալթիֆ ու թէք-րիմ էյլէտիյի կիպի, անլէր տախի կիճէ կիւն-տիւզ մումանիլէյհին եանընտան այրըլմայըպ տա-

յիմա խաթըրնա րայէթ իտէրլէր իտի ․ մէրգում ահուպպասընըն սատագաթընը թէճրիւպէ իթմէք նիյէթի իլէ պիր կիւն ճիւմլէսինի թօբլատը, վէ շու եօլտա իտարէյի քէլամ իթտի ․ « էյ սէվկիլի տօսթլարըմ, մալիւմիւնիւզ օլսունքի տիւշմէնլէրիմիտէն պազըլարը ճանըմա գաստ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգլարընտան էօմրիւմ հէր ան թէհլիգէ թահտընտա օլմաղըլա շու տար վագթըմտա պանա մուավէնէթ իթմէնիզի թէմէննի իտէրիմ» տէմիշ իսէ տէ, սատըգ տօսթ պէլլէտիյի ատէմլէրտէն անճագ իքի քիշինին քէնտի մուավէնէթինէ կէլտիքլէրինի կէօրիւպ, մէրգումանէ խիթապէն « Ֆիլվագը պէնիմ սիզտէն մատէ տօսթում եօղումըշ» տէմէքլէ եալընըզ օլ իքի զաթը նէզտինէ գապուլ պիրլէ տիկէրլէրինի խանէսինտէն թարտ ու թէպեիտ էյլէմիշ ։

Պու մէշհուր մէսէլի Ֆիքր էյլէ էյ ճան
Էյի կիւն տօսթու տըր հէբ խալգը ճիհան ․
Հէր տօսթ պիլտիյինէ կիւման օլունմազ
Սատըգ տօսթա տախի գըյմէթ պուլունմազ ․
Սատըգ տօսթ ինսանէ պէօյիւք սէրվէթ տիր
Էմսալի պուլունմազ նան ու նիյմէթ տիր ։

ՍԻՆԷՔԼԷՐ ԻԼԷ ՊԱԼԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պիր գօնաղըն մաթպախընտա պիր մըգտար պալ տէօքիւլմիւշ օլմաղըլա, սինէքլէր իւզէրինէ գօնուպ եէրքէն այագլարը եաբըշմըշ, վէ պիր միւմքիւն գուրթուլմանըն չարէսինի պուլամաեա-

Digitized by Google

րագ պօղուլաճագլարը հալտէ «էյ վա՛հ հալիմի-զէ քի թաթլու զամնն իտուպ տէ խահիշ իլէ եէ-տիյիմիզ նէսնէ, թէլէֆիմիզէ մուճիպ օլույօր» տէյու ֆէրեատ իթմիշլէր ։

Իշթէ պու կըսսէյի տինլէ իպրէթ ալ
Կիւնահա տէլալէթ իտէր պու միսալ․

Պալ միսալի թաթլու օլմագլա խեան
Խահիշ իլէ տիւշէր իչինէ ինսան․

Կիթտիքճէ պուլաշըր մանէնտի սինէք
Գայրի գուրթուլամազ թա մահշէրէտէք ։

ՊԱՅԿՈՒ ԻԼԷ ԿՈՒՃԷ ԳՈՒՇԸՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Պայկու թապիր օլունան գուշ գաֆէս իչինտէ կիճէյլէ պիր բէնչէրէտէն ասըլմըշ եօթէրբէն, կիճէ գուշը եանըննա եանաշուպ․ «գուզում պիւրատէր չու հալին պանա զիեատէսի իլէ մէրագ օլմուշ տըր, աճապա նիչի՞ն կիւնտիւզին սիւքիւթ տուրուրսունտա կիճէ եօթմէյէ պաշլարսըն» տէյու սուալ իթտիկինտէ, պայկու «պիր տէֆա կիւնտիւզ եօթէրբէն թութուլտումտա ահտ իթտիմքի պունտան պէօյլէ պիր տահա կիւնտիւզին եօթմէյիմ» տէյինճէ, կիճէ գուշը չէնկըլէնէրէք «էյի ամմա ա՛ տօսթում պու իշ թութուլմազտան էվէլ իգթիզայըտը, արթըգ պունտան սօնրա ֆայիտէսի օլապիլի՞րմի» տէմիշ ։

Ակիլ օլ էվվէլա պիր տիւշիւն թաշըն
Տէրտէ օղրամասըն սօնրատան պաշըն ․

Digitized by Google

Էվէլինտէն տիւչիւն սօնուն հէր իշին
Անէ կէօրէ ույտուր հալու ըէվիշին ·
Էր օլան պու սէօզիւ տիլտէ վիրտ իտէր
Սօն բիւշմանլըգ ագճէ իթմէգ պիրատէր ·

ԵԱԼԱՆՃԸ ԶՕՊԱՆԸՆ ՖԱՍԼԸ

Զօպանըն պիրի հիչ ասլու էսասը օլմատըղը հալտե, կիւյա գուրտ կէօրմիւշ կիպի արասըրա պաղըրըպ վէլվէլէ գօբարմայը քէնտինէ ատէթա էյլէնճէ իթմիշ օլմաղըլա, գօնշուլար պիր քաչ տէֆա ալտանուպ իմոատէ գօշտուգլարընտա, չօպան կիւլէրէք «պիր չէյ եօգ» տէյուպ մէրգումանը պէյհուտէյէ եօրտուղունա քէյֆ տույար իտի, ֆագաթ կիւնիւն պիրինտէ մուհագգագ պիր քաչ թանէ գուրտ աղըլա կիրէրէք գօյունլարը բարալատգլարընը կէօրիւպ, ավաղ ավաղ պաղըրարագ գօնշուլարընը եարտըմա տավէթ իթտի իսէ տէ, մէրգուման եինէ եալան սէօյլէյօր զաննըյըլա ասլա եէրլէրինտէն գըմըլտամատըլար, վէ գուրտլար տախի իսթէտիքլէրի կիպի իշլէրինի կէօրմէքլէ, պու եիւզտէն եալանճը չօպան հայլըճա միւթէզարըը օլտուղու հիքեայէ օլունուր։

Պու կըսսէտէն հիսսէ ղայէթ կիւզէլտիր
Ամալարտան գալմա մէշհուր մէսէլտիր ·
Տէրլէր եալանճընըն խանէսի եանմըշ
Վէլաքին տույանլար հիչ ինանմամըշ ·
Եալանը իրթիքեապ իյլէյէն ատէմ
Էվվէլ ախըր օլուր ըիսվայի ալէմ։

Digitized by Google

ՔԷՕՑԼԻԻ ԻԼԷ ՖԱՐԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Քէօյլիւ պիր ատէմին խանէսի դաղա իլէ ա-
թէշ ալուզ եանմագտա, վէ քէնտիսի տախի ու-
զագտան եանկընը սէյր իթմէքտէ իքէն, պիր
ֆարէնին էվտէն տրշարը ֆըրլայըզ ճան հագգը-
յըլա գաչտըղընը կէօրմէքլէ հէման իւզէրինէ
հիւճիւմ իտէրէք եագալամըշ, վէ» ալչագ մէ-
լուն, սէնին տոստլուղուն պէօյլէմի տիր, սաատէ-
թը հալտէ օլտուղում վագըթլար կիճէ կիւնտիւզ
էվիմտէն տրշարը չրգմազըսըն, շիմտի սէֆալէթ-
տէ գալտըղըմը պիլէրէք խանէմի թէլրը իտէյօր-
սուն էօյլէմի, ֆագաթ պու օլուր իշտէն տէյիլ
տիր, նասըլքի սաատէթիմէ հիսէմէնտ օլտուն
իսէ, սէֆալէթիմէ տախի իշթիրագ իթմէլիսին»
տէյէրէք հէման ֆարէյի ալթէշին իշինէ աթմըշ։

Գայտէյի ճիհան տըր չօգ մէրտը տէնի
Ըէֆահը հալինտէ հասր իտէր սէնի.
Վէլաքին օլուրսան տիւշարը էլէմ
Պիր քիմսէ եանընա օղրամազ օլ տէմ.
Սատրգ տոսթու օլան իշպու ալէմտէ
Մէսուտ օլուր գալսա տախի էլէմտէ։

ԷՃԷԼ ԻԼԷ ԻՇԹԻՑԱՐ ԱՏԷՄԻՆ ՖԱՍԼԸ

Ղայէթ ֆագըր վէ իհթիյար ատէմին պիրի
տաղա օտուն քէսմէյէ կիտէր, վէ պիր չօգ օ-
տուն քէստիքտէն սոնրա եիւքլէնիւպ շէհիրէ կէ-
թիրմէք իւզրէ եօլա չրգար իսէ տէ, եիւքի ա-
ղըր վէ եօլ տախի ուզուն օլմազրլա սոն տէրէճէ

Digitized by Google

եօրուվտուղունտան սրրթընտաքի եիւքի եէրէ ա-
թար, վէ «ա՛հ արթրդ պէն պու էօմիւրտէն օ-
սանտրմ, քեաշքի էճէլ կէլիպ ճանրմը ալայրտը
տա շու չէ.քտկիմ մէշագգաթտան խէլաս օլայը-
տրմ» տէր տէմէղ, նակեահան էճէլ մէրգումէն
գարշրսրնտա տիքիլէրէ.ք, «հայր օլա եահու նէ
վար նիչիւն պէնի չրղրրտրն» տէյինճէ, իհթիյար
տէհշէթինտէն նաշի թիթրէյէրէ.ք «ման պի-
րատեր, շու եիւ.քի սրրթրմա եիւ.քլէթմէ.ք իչիւն
սէնի չրղրրտրմ իտի» տէմիշ։

Հէր նէ գատար սէֆիլ օլատա ինսան
Ագբպէթ էօլիւմտէն խէվֆ իտէր հէր ան.

Էօլիւմտէն խէվֆ իտէր պէնիյի պէշէր
Պէօյլէ ինալգ էյլէմիշ ճէնապը բէրվէր.

Հէման պու կրսէտէն ալարագ հիսսէ
Նէֆսինէ սուլի գաստ իթմէսիւն քիմսէ։

ԷՕԼԻՒՄ ԻԼԷ ՄԻԽՍԻՒՆ ՔԻՄՍԷՆԻՆ ՖԱՍԼԸ

Էճէլ նակեահան իհթիյար պիր ատէմին ճա-
նընը ալմաղա կէլտկինտէ, իհթիյար ահ ու ֆէր-
եատէ պաշլայուպ վասիյէթինի եարմագ իչիւն
պիր միւտտէթ միւսաատէ խսթէմիշ իսէ տէ, է-
ճէլ ճէվապ վիրուպ «պէն հէր զէման սանա խա-
ղէր վիրմէ.քտէ իտիմ նիչի՞ւն թէ.քեասիւլ իտուպ
տա թէտարիքեաթտէ պուլունմատրն» տէյինճէ,
իհթիեար «ահայիպ նէ զէման խապէր վէրտին
պէն տահա չիմտի եիւզիւնի կէօրիւյօրում» տէ-

Digitized by Google

տիյինտէ , էճէլ տախի քէլամէ աղաղ պէրլէ « չօգ տէֆա գօնշուլարընը , վէ կէնճ ատէմլէրի , վէ պաղէն տախի սապի չօճուգլարը ալըգ կէօթիւրտիւյիւմի կէօրտիւյիւն հալտէ , պիր կիւն տէ սըրա ոանա կէլէճէյինի նիչի՞ն խաթըրլամատըն , պա խուսուս քի վիճուտինտէ պիր զաաֆէթ հըսիթմէյէ պաշլատըղընտա , իշպու տավէթին վագթը թէգարրուպ իթտիյինի տէր խաթըր իթմէլի տէյի՞լմիյիտին , իմտի մալիւմին օլսունքի , սանա միւսաատէ վիրմէք պէնիմ իգթիտարրըմընն խարիճինտէ պիր մատտէ օլմաղրլա , պա էմրը իլահի իշլէտիյին ամալընն ճէվապընը վիրմէյէ հազըր օլտէյուպ պիչարէ իհթիյարրն ճանընը ալմըշ ։

Ղաֆլէթ ույգուսընտան պիտար օլ եահու
Ճանիպի մէվլատէն պիր տավէթ տիր պու ։

Վայ հալինէ էկէր էյ սէֆիլ ինսան
Սէնի ալտաթմըշսա պու ֆանի ճիհան ։

Էճէլ տավէթճիսի աբանսըզ կէլիր
Աման զէման պիլմէզ բէք անսըզ կէլիր ։

Նա միւքեաֆթաթ եա ճէզայէ հազըր օլ
Ամալինէ կէօրէ հազըր նազըր օլ ։

Միւմիւնէ իքսիրի ազէմ տիր էճէլ
Միւճէրրէտ պայիսի խուրրէմ տիր էճէլ ։

Էճէլ նէֆսի խէլաս էյլէր խաթատէն
Գուրթարըր հէր նէվի տէրտ ու պէլատէն ։

Շօլ տավէթի հազգա ամատէ օլ սէն
Ֆըսգ ու ֆէսահաթտէն ազատէ օլ սէն ։

Digitized by Google

Նէյդ ու պէտի Փէրդ իթ ղաֆլէթտէ գալմա
Նէֆսինէ ույուպտա զիլլէթտէ գալմա .

Սօնրա պէնիմ կիպի բիւշման օլուրսուն
Պէնտէն պէթէր հալի եաման օլուրսուն .

Էֆսանէ զանն իթմէ սէօզիւմ էվլատըմ
Տինլէ անը իքի կէօզիւմ էվլատըմ .

Սէնին չիւն եազըլտը պուՆճա միսալլէր
Իշպու հիքեայէլէր պու ղարիպ հալլէր .

Օգույուպ անլէրի հալին ըսլահ իթ
Ֆազըլ օլ պատէզին թէրքը կիւնահ իթ .

Նէֆսինի խաթատէն իտէ կէօր պէրի
Տայիմա ֆիքր էյլէ Պիտար քէմթէրի .

Թա քի պու ճիհանտէ ըահէթ օլսաբն
Հէմ տախի նայիլի ճէննէթ օլսաբն .

ԽԱԹԻՄԷՑԻ ԷՄՍԱԼԻ ԵԶՈՎԲՈՍ

Digitized by Google

Digitized by Google

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸՆ

ՄԻՒՃԻԶԷԼԻ ՎԷԼՍՏԷԹԻ

—

ԴԸՕՄԸ ԷՎՎԷԼ

Պէնիյի ինանանը իրշատը լիշուն
Նէյէ մուճիզէլէր օլմուշ հիւվէյտա
Հէման ճիւմլէմիզին իմնատը իշիւն
Կէօր նէլէր խալգ իթտի ճէնապը խիւտա

Պու հալ ի թէֆէքքիւր էյլէ պիրատէր
Լութֆու քէրէմիյլէ հալրէթի բէրվէր
Խալգ էյլէտի նէյէ նէյէ ապիղլէր
Իպրէթ օլսուն տէյու պիզէ տայիմա

Եւփիմիանոս նամ շէհրի Բօմատէ
Պիր զաթ վար իտի քի բէք ֆէվգէլատէ
Հէմ քիպար հէմ զէնկին իտի զիյատէ
Հիքմի եիւրիւր իտի ալէմէ հաթտա

Դիրալը նազլըսը հէմ միւշավիրի
Հէր պիր մասալահաթը էրպապը էրի
Հասըլը թուԹտուղու հէր պիր թէտապիրի
Հագգա եարար խալգա տախի աշինա

Digitized by Google

Հէր վէչհ իլէ քեամիլ պու քէրէմքեար զաթ
տայիմա վէրիր իտի մալինէ ղէքեաթ
ֆագըր ֆուգարայա իտուպ իլթիֆաթ
ութֆույլա ճիւմլէսին իտէրտի ինհա
Լ

Ֆըգարայը իտուպ 'ամանէյէ տավէթ
հագլարընտա բէք չօգ իտէրտի հիւրմէթ
էօքսիզլէրի հէմ տուլլարը հիմայէթ
իյլէմէքտէն տույար ըտը բիւր սէֆա

Խանէսինտէ բէր չօգ մէքիւլաթ վարքէն
օրուճ թութար ըտը չէօյլէ քէնտինտէն
էկէրչի եէտիյի թաամը տէրսէն
եիրմի տէօրթ սաաթտա անճադ պիր տէֆա

Պիր զէվճէսի վարտը բէք ալի հիմէմ
հէր հալ իլէ քէնտի կիպի միւհթէրէմ
զահիտե բաքիզէ հէմ էհլի քէրէմ
ֆագըր ֆուգարայա իտէրտի վէֆա

Ադլայիս նամընտա պու գատրն ֆագաթ
մահզուն կէօրիւնիւրտի տայիմիւլ էվգաթ
գալպինտէն չէքէրտի բէք չօգ մէշագգաթ
ֆէրեատու ֆիղանը չըգարտը արշա

Զիւնքի պիչարէնին եօգտը էվլատը
տիւնեատէ էվլատրն պիլմէզտի սատը
ի շթէ պու սէպէպլէ ահու ֆէրեատը
արթ արագ չէքէրտի պին ճէվրու ճէֆա

Digitized by Google

Գօճասընա տէրտի հալի միւքէտտէր
Նէ օլաճագ տօսթում հալիմիզ ախէր
Էյվահ զիւրիւյէթսիզ էօլիւրսէք էկէր
Նամու չէօհրէթիմիզ օլուր պէր հէվա

Պունլար զէվճու զէվճէ հէր ան հէր զէման
Էվլատ արզուսը յլա օլարագ սուզան
Իշպու պէտպահլըզա պուլմագ չիւն իմքեան
պապը հագգա էյլէտիլէր իլթիճա

Ցէտիլէր եա ռասպի զոնի զիւլ ճէլալ
սէնին հիքմէթինտէն օլունմազ սուալ
լաքին պիզի մահզուն իթմէյուպ տէրհալ
պու տէրտի միւշկիւլէ էյլէ պէր տէվա

—

Digitized by Google

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸՆ ՎԷԼԱՏԷԹԻ

ՎԷ ՐՈՒՇՏԻՒ ՓԻՒԼԻՒԳԷ ՎԱՍԼ ՕԼՄԱՍԸ

Էյ ճէնապը պարի րապպիւլ ալէմին
նէ՞ միւմքիւն օլըրընը ֆէհմ իտէ ինսան
մէպզուլ օլըր հէր զէման լութֆու քէրէմին
անը զիքր իթմէքտէ հէր էհլի իման

Իշթէ Եւփիմեանոս զէվճէյլէ նաքեահ
շատու խէնտան օլուպ պուլտուլար ֆէրահ
չիւնքի միւրատլարըն ճէնապը Ալլահ
իհսան իտուպ իթմիշ իտի շատիման

Շէօյլէ՛ քի զէվճէսի մէսէրրէթ իլէ
պէյան իթտի օլտուղունը համիլէ
Եւփիմեանոս տախի ալէլ աճէլէ
պու հալի էթրաֆա իյլէտի իլան

Տօղուզ այտան սօնրա պիր էրքէք էվլատ
տօղուպ զէվճու զէվճէ օլտուլար իրշատ
վաֆթիզ օլուպ Ալէքսիոս գօնտու ատ
տըյլա եաշաըն օ թըֆլը սիպեան

Digitized by Google

Զեվճու զեվճէ հայլի ինթիյար իքէն
հագգըն մուճիզաթը կէօրիւնտի պիրտէն
պու սէպէպլէ հէման ճանըու կէօնիւլտէն
աղլայըպ իթտիլէր շիւքրի եարատան

Ցագըր Ֆըրգալրայը թէքրար պէ թէքրար
լութֆու իհսան իլէ գըլտը միննէթտար
զիյաֆէթլէր թէրթիպ օլտու հէր ճիվար
պիւթիւն Ռոմա շէհրի օլտուլար խէնտան

Հիւսնի լէթաֆէթտէ օ թըֆըլը միւմթազ
հէման օլմուշ ըտը կէհվարէյի նազ
հէր վէչհ իլէ անէ էմսալ պուլունմազ
մէլէք կիպի կիւզէլ իտի օ ճիվան

Ալէքսիյոս վարա վարա ֆէյզ պուլտու
կիթտիքճէ պէօյիւյիւպ նէվ ճիվան օլտու
ագլը տախի աշգը հագ իլէ տօլտու
բէտէրու մատէրի քէսպ իթտիլէր շան

Ազ վագըթտան հէր պիր իլմի էօյրէնտի
պու հալ իլէ օլտու խալգըն բէսէնտի
հօճալարը տախի ղայէթ պէյէնտի
չօճուղըն ագլընա օլտուլար հայրան

Իլմի իլահիյի իյլէտի խիթամ
անասը պապասը օլտուլար պէկեամ
հէր պիր ֆազիլէթլէ հասըլը քէլամ
օլտու ազիզլէրէ էմսալու ագրան

Digitized by Google

Տայըմ օրուճ բէրհիզ թութմագտը քեարի
քիլիսատէն չըգմազ ըտը տըշարի
հէման կիճէլէրի չէօյլէ նաչարի·
կէլիպ խանէսինտէ օլուրտը միհման

Պու հալ իլէ ըիւշտի պիւլիւղէ էրտի
ֆազիլէթլէ մէմլէքէթէ նամ վէրտի
իղվայի նէֆսինէ կէօյսիւնի կէրտի
չէօյլէ քի սըրթընտան չաթլատը չէյթան

Հագտան ղայրիսինէ վիրմէտի մէյիլ
անը իղֆալ իթմէք տէյիլտի գապիլ
ֆէյզու քէմալէթլէ օլարագ տէլիլ ·
իպրէթ ալտը անտէն չօգ էհլի իման

Ցէվամ իտէր իտի իպատէթինէ
բէք չօգլարը կէլիպ զիեարէթինէ
Ալէքսիանոսըն սաատէթինէ
ֆագըր զէնկին ճիւմլէ օլտու տուախան

Իֆֆէթինէ կէօրէ հիւսնի ճէմալի
մէտհէ շայան իտի հէր պիր իմալի
կէնճ եաչընտա իհթիյարլըգ քէմալի
հալու էթվարընտա օլուրտը այան

Բէտէրի սէօզիւնտէն չըգմազ իտի օլ
քիմսէնին ճանընը սըգմազ իտի օլ
պիր գարընճա խաթրըն եըգմազ իտի օլ·
Ասթէ պու սուրէթլէ սիւրէրտի տէվրան

Digitized by Google

Միւրվէթու մէրհամէթ իլէ վէրտի նամ
Էրպապը քէմալէ իտէրտի իքրամ
Հէր պիր խուսուս իլէ հասըլը քէլամ
Հագգա հալգա մագպուլ օլտու հէր զէման

—

ԲԷՏԷՐՈՒ ՎԱԼԻՏԷՍԻ ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸ
ԷՎԼԷՆՏԻՐՄԷՔ ԻՍԹԷՏԻՔԼԷՐԻ ՎԷ ՄԷՐԳՈՒՄԸՆ
Ֆ Ի Ր Ա Ր Ը

Հիքմէթը մէվլայը չիմտի ֆիքր էյլէ
կէօր նէ իպրէթ կէօսթէրիյօր ինսանէ
պու հալի ունութմա տայմա զիքր էյլէ
քի ղալիպ օլասըն լայըն շէյթանէ

Ալէքսիյոս պու հալ իլէ շատ օլտու
կիւնտէն կիւնէ սիննի քէմալին պուլտու
հիւսնի ախլագըյլա գուլագլար տօլտու
հէր քէս մութլու տէտի օլ նէվճիվանէ

Բէտէրու մատէրի օլուպ խէքճիհէթ
անը էվլէրմէյէ իթտիլէր նիյէթ
պու սէպէպլէ օլ ազիզէ ագըպէթ
Թէշէպպիւս իթտիլէր հալի պէյանէ

Digitized by Google

Շէօյլէ քի բէտէրի տէտի էվլատըմ
զայպ օլմասըն տէյու տիւնեատէ ատըմ
սէնի էվլէնտիրմէք պէնիմ միւրատըմ
չիւնքի վագըթ չաթտը կէլտի զէմանէ

Պու սէօզիւ տույունճա Ալէքսիանուս
ասլա կէօսթէրմէյիպ չէհրէյի ապուս
պապասընըն էլին էյլէյէրէք բուս
շու վէչհ իլէ պէտ էյլէտի լիսանէ

Տէտի պապաճըըմ էօմրիւմ էֆէնտիմ
պահսի հայաթըմ կէօնիւլ բէսէնտիմ
պիլմիշ օլ քի հագգա վէրտիմ պէն քէնտիմ
մէյլիմ եօգ տըր ասլա ֆանի ճիհանէ

Զիւնքի ճանըմ իթտիմ հագգա էմանէթ
իշթէ եա սէվկիւլի բէտէր ադըպէթ
միւտէթը էօմրիւմտէ իթմէտիմ բաղպէթ
պէնիմ իթիպարըմ եօգ տըր ղէնանէ

Թէքեէյի իֆֆէթտէ բօստումը սէրտիմ
պէն թա օլ կիւնտէն քի քէմալէ էրտիմ
թէրքի տիւնեա օլմագլըղա սէօզ վէրտիմ
պէօյլէ պաղլէնմիշիմ ահտու բէյմանէ

Պու սէօզլէրի տույուպ պիշարէ բէտէր
տէրտու միհնէթ իլէ օլտու միւքէտտէր
տէտի պու նէ սէօզ տիր էվլատըմ մէկէր
էվլէնմէք կիւնահմը պէնի ինսանէ

Digitized by Google

Էմրը թէզէվվիւճի Ալլահ էմր իթմիշ
նէյչէ պիր ազիզլէր պու եօլա կիթմիշ
էվլատ գաղանարագ մագսատէ եէթմիշ
պու հալ. իլէ շիւքր իթմիշլէր եէզտանէ

Ազիզ քիթապլարտա եօգմըտըր եէրի
խիւտա թագտիս իթմիշ ավրէթլէ էրի
հազրէթի Ադէմիլէ Հէվատէն պէրի.
թէզէվվիւճ իթմիշ տիր կէլէն ճիհանէ

Պու սէօզլէրի տէյուպ բէտէրի հաթտա
իթտի էվլատընա հայրճա ըէճա
լաքին Ալէքսիյոս օլմայրպ իգնա
էֆքեարընտա իսրար իթտի մէրտանէ

Վալիտէսի տախի պու հալտէն ակեահ
օլունճա էյլէտի պին ահ իլէ վահ
պու եօլտա էօմրիւնի իյլէտի թէպահ
պիւլպիւլ կիպի տիւշտի զարու ֆիղանէ

Զըղըրտը օղլունը տէտի էվլատըմ
իւքի կէօզիւմ նուրի շէմի միւրատըմ
մահզուն իթմէ պէնիմ տիլի նաշատըմ
գոյմա վալիտէնի հալի եամանէ

Իշթէ պապան ըլա պէնտէ աշիքեար
կէչտի կիւնլէրիմիզ օլտուգ ինթիյար
պիր կիւն էճէլ բէնչէսինէ կիրիֆթար
օլուրսագ գալըրսըն սէֆիլ եէկեանէ

Digitized by Google

Պիր գըզ պուլալըմ քի սէրվու բէֆթարի
ղօնչէ տիհան նազիք հէր պիր էթվարի
էօլմէտէն միւրվէթին կէօրէլիմ պարի
զիրա կիւվէնիլմէզ չարխը տէվրանէ

Պու սէօզլէրի տէյուպ օլ գատընճըազ
էօբտիւ էվլատընը իյլէտի նիյազ
Ալէքսիյոս տախի նաչար իթիրազ
իտէմէյուպ կէօսթէրմէտի պէհանէ

Գանի օլմուշ կիպի կէօրիւնտի կիւյա
սիւքիւթլէ պու հալի իյլէտի իյմա
աննէսինէ պիր չէյ տէմէտի ամմա
պաթընէն սըղընտը ուլու սիւպհանէ

Բէտէրու մատէրի խէնտան օլտուլար
հէման շատու մէսէրրէթլէ տօլտուլար
տէր հալ ղայէթ կիւզէլ պիր գըզ պուլտուլար
մախտումյարընը բապթ իթտիլէր նըշանէ

Հագըգաթէն պու գըզ կիւզէլտի ղայէթ
տախի ասըլղատէ հէմ էհլի իֆֆէթ
քէման գաչլար իլէ պիր սէրվի գամէթ
հիւանի լէթաֆէթտէ չէօյլէ պիր տանէ

Կիւլլէրէ պէնզէրտի ըուխսարի ալի
մէլէքլէրէ ֆայըգ էթվարու հալի
եանաղընտա պէնլէր հիւրի միսալի
քեաքիւլլէր տէօքիւլմիւշ ինճէ միյանէ

Digitized by Google

Կէչինճէ արասը օն պէշ եիլմի կիւն
աղիմ թէտարիքլէ գուրուլտու տիւյիւն
ճիւմլէ տավէթլիլէր կէլտիլէր պիւթիւն
սազէնտէլէր օթուրտուլար պիր եանէ

Խանէնտէլէր պէսթէ օգուր պիր եանտան
էյշու իչրէմ մէպզուլ տիկէր թարաֆտան
սազլար չալար չէրապ սէլ կիպի ճուշան
ռագգասլար տէօնէրտի միսլի բէրվանէ

Տիւյիւն տէվամ իթտի պիր հաֆթա գատար
սօնրա հէման քիլիսայէ վարտըլար
աղիմ զէյնէթ իլէ Նիքեահ գըլտըլար
ճանու տիլտէն չիւքր իտէրէք ռապպանէ

Լաքին Ալէքսիյոս հալտէն պի ֆիթուր
ասլա իթմէզ իտի ըզհարը սուրուր
անըն իչիւն աղլար իտի իչպու սուր
չիւնքի գալպի պաղլանմըշտը եէզտանէ

Հէրքէս տաղըլընճա կիւվէյի կէլին
կիրտէք օտասընտա կէօրիւպ պիր պիրին
ֆագաթ Ալէքսիյոս չէքէրէք էլին
հագգա նիյազ իթտի սատէտիլանէ

Տէտի ռահմէթ եէրի կէօյիւ եարատան
սէն պանա թահամմիւլ իտէ կէօր իհսան
լութֆ իտուպ գուվվէթ վէր գուլունա հէման
պէնի մաղլուպ իթմէ լայըն չէյթանէ

Digitized by Google

Նա գատըրը միւթլագ եա ղանի Մէվլա
պէն սանա քէնտիմի իթմիշիմ ինտա
քէրէմ գըլ պէնտէնի խըլէմէ ֆէտա
քի մաղլուպ օլմայըմ հիւսնի նիսվանէ

Բաքըզէ զէվճէմի տախը ըլէրտէ
ազըզէլիք իլէ իտուպ բէրվէրտէ
ըսլահ իթ քի եարըն րուզը մահշէրտէ
եիւզիւմ ագ չըգայըմ ուլու տիվանէ

Պու տուայը խըթամ իթտիքտէն սօնրա
կէլինէ խըթապէն տէտի քի ծանա
տինլէ պէնի կիզլի սէօյլիւմ վար սանա
վէ լաքին չըգմասըն պու սըրր մէյտանէ

Էյ կիւլի բագիզէ իշթէ պու կիւնտէն
պէնիմ զէվճէմ տէյիլ հէմշիրէմսին սէն
զիրա քէնտիմ հագգա վէրմիշ իտիմ պէն
էլպէթ վէֆա իթմէլիյիմ բէյմանէ

Պունը տէյուպ խաթէմինի չըգարտը
զէվճէսինին բարմաղընա թագարտը
նիյազ իթտի հէմ եալվարտը եագարտը
անը գապուլ իթսին տէյու ճանանէ

Տէտի պէրկիւզար տըր սանա պու խաթէմ
անը հըֆզ իթմէյէ իտէ կէօր հիմէմ
իշթէ պիրլէշէրէք իքիմիզտէ հէմ
թապի օլմալըյըզ հիւքմի րապպանէ

Digitized by Google

Պու սէօզտէն գըզճըաղ հայրէթտէ գալտը
թաաճիւպ իտուպ պահրը էլէմէ տալտը
քէնտինի պիր օլմազ միհնէթէ սալտը
եագտը ճիյէրինի նարի հիճրանէ

Պատէհու զէվճինէ տէտի էֆէնտիմ
մատէմ քի պէօյլէ տիր էմրինէ պէնտիմ
պէնտէ պիր քիւշէյէ չէքէրէք քէնտիմ
ազիզլիք քիւնճիւնտէ թութարըմ լանէ

Հաչը օլալըմ թաքի չիլէմիզ տօլա
պու հալէ ճանըմըզ սէյամէթ պուլա
պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւնտէ օլա
ճէննէթ իչրէ գավուշուրըզ ճան ճանէ

Ինչթէ պու հալ իլէ օլ բագիդէ ճան
աշգու մուհապէթին իյլէտի նիհան
գատէրինէ թէպիմ օլարադ հէման
թահամմուլ էյլէտի գահրիմանանէ

Ալէքսիյոս աչտը խաղնէ օտասըն
անտէն թէպտիլ ինթտի ճիւմլէ լիպասըն
հէմ տաթի իսթիսհապ իտուպ բարտասըն
հաղրրլանտը կիթմէք իչիւն եապանէ

Զէվճէյի բագինէ էլվէտա ինթտի
պիչարէնին ճանըն ղայէթ ինճինթտի
լաքին պու հալ իլէ մագպատէ եէթտի
կիրմէյէրէք զէրրէ գատար իսեանէ

Digitized by Google

Ուսուլ իլէ էվտէն իյլէտի ֆիրար
ըինճու մէշագգաթը իթտի իխթիյար
տիյարի ղուրպէթէ կիթվէյէ գարար
վէրիպ ըէվան օլտու տէնիզտէն եանէ

Տէնիզ քէնարընա վարտը նէթիճէ
ղայէթլէ գարանլըգ իտի օլ կիճէ
իպրէթ ալըր պունտան ինճէտէն ինճէ
ֆիքր իտէն հէր ատէմ միւտագըգանէ

—

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸՆ ԱՆԹԱԳԵԱՑԷ ԿԻԹՄԷՍԻ ՏԻԼԷՆՃԻԼԻՑԻ ԻԽԹԻՑԱՐ ԻԹՄԷՍԻ ՎԷ ԽԱՏԷՄԷԼԷՐԻՆՏԷՆ ԹԱՆԸԼՄԱՏՂԸ

Թաղեիր օլմազ ասլա թէտպիրլէ գատէր
նէյսէ իճրա օլուր հիւքմի բապպանի
էկէր վէրիլմիշսէ էմրի մուգատտէր
թէպտիլինին հիչ օլուրմը իմքեանի

Բէտէրլէ վալիտէ սապահ գալգտըլար
կէլինլէրին օտաարընա վարտըլար
նէ՞րտէ Ալէքսիյոս տէյու սօրտուլար
իսթինթագ իթտիլէր օլ նէվճիվանի

Պիչարէ գըզճըաղ ֆէրեատ իտէրէք
կէօզլէրինտէն գանը եաշլար տէօքէրէք
էլէրիյլէ տիղին կէօյսիւն տէօյերէք
արչա չըգարըրտը ահու ֆիղանի

Digitized by Google

Տէտի զէվճիմ՝ պէնի պըրագըպ կիթտի
էյվահ պու իֆթիրագ ճանըմա եէթտի
Նարի ֆըրգաթ ճանը դալպիմ ղայէթ ինճիթտի
սիլմէյիմ պիր զէման չէշմը կիրեանի

Պու հալի տույունճա բէտէր վայիտէ
Թէաճիւպ իթտիլէր բէք ֆէվգէլատէ
մախտումլարըն սէօզիւն կէթիրիւպ եատէ
եաջըպ գալտուրտուլար տիլի ահզանի

Վալիտէսի տէր քի հայըֆլար օղլում
պիլմէմ քի նէ իտի սիզէ պու զուլում
ղայպ իթտիմ էլիմտէն պիր տանէ կիւլիւմ
թէրք իթսէմ կէրէք տիր պու կիւլիւսթանի

Կիճէ կիւնտիւզ հէման աղլայըմ արթըգ
ճանում ճիյէրիմի տաղլայըմ արթըգ
պաշըմա գարէլէր պաղլայըմ արթըգ
պունտան սօնրա քիմէ իտէմ կիւմանի

Պէօյլէճէ պիչարէ սաչլարըն եօլտու
տիզլէրին տէօյէրէք զարիզար օլտու
տէրտի գանտէ կիթտի աճապա նօլտու
Ալէքսիյոս կիւլիւմ էվլատըմ հանի

Իհթիյար բէտէրի տախի պիչարէ
աչտը ճիյէրինէ օնուլմազ եարէ
էլպիսէսին իտուպ հէպ բարէ բարէ
ունութմատը իշպու տէրտի նիհանի

Digitized by Google

Տէր քի Ալէքսիյոս օղլում էվլատըմ
աթէշլէրէ եագտըն գալպի Նաշատըմ
շիմտէն սօնրա քիմտէն պուլամ իմտատըմ
Թէրք իթմէմ կէրէք· տիր ղայըրի ճիհանի

Ումիւտիմ չէմինի սէօնտիւրտիւն օղլում·
գալպիմ վիրանէյէ տէօնտիւրտիւն օղլում
պէնի հիճրին իլէ եօլտիւրտիւն օղլում
քէստին պէտէնիմտէն թապու թուվանի

Արշա չըգտը ղայու ֆէրեատըմ սէնսիզ
օլամազ պու տիլի Նաշատըմ սէնսիզ
Ալէքսիյոս օղլում էվլատըմ սէնսիզ
Նիտէմ պու ճիհանըն տէմու տէվրանի

Իշթէ պու հալ իլէ պիչարէ րէտէր
էվլատ տճըսըյլա օլուպ միւքէտտէր
աղլատը սըզլատը վէլաքին ախէր
պուլամատը ասլա տէրտէ տէրմանի

Հէլէ օլ Նէվճիվան պիչարէ զէվճէ
տուրմայըպ աղլարտը կիւնտիւզ վէ կիճէ
կիւլ կիպի սարարըպ· սօլտու Նէթիճէ
ֆէրեատ ըլա կէչտի էօմրիւ զէմանի

Տէր իտի գանտէնին էյ Նէվճիվանըմ
տասալէթլիւ պէյիմ տէվլէթլի խանըմ
պիր ազիմ զուլմէթտէ գալտը պու ճանըմ
մահվ օլտու էօմրիւմին մահիթապանի

Digitized by Google

Գալպիմ մահզուն ճանըմ տէրտու էլէմտէ
հաշրէ գատար եէյտիր գալսամ մաթէմտէ
մատէմ քի Նամիւրատ օլտում ալէմտէ
չիմտէն սօնրա ահ իտէրսէմ նէ՞ մանի

Կէլին օլտում պիր միւրատա էրմէտիմ
կիւլզարը իւմիւտիմ կիւլին տէրմէտիմ
անտէն պաշդասընա կէօնիւլ վէրմէտիմ
ունուտամամ պու ահվալի եամանի

Իշթէ պու հալ իլէ էօյլէ չէնխանէ
պիր կիւնիւն իչինտէ տէօնտի զընտանէ
խըտմէթքեարլար պիլէ տիւշիւպ էֆղանէ
պուլմատըլար պու ֆիրգաթըն իմքեանի

Բէտէրի տէրեայի էլէմէ տալըպ
պիչարէ իհթիյար չարէսիզ գալըպ
հէման տէօրթ թարաֆա խապէրլէր սալըպ
արաթտըրտը չար քիւշէյի ճիհանի

Քիմի հինտէ քիմի աճէմէ կիտէր
քիմիսի Անատօլ Րումէլին կէզէր
քիմի Կիւրճիսթանը թահարրի իտէր
պազըլարը տախի Արապիսթանի

Պէյհուտէյէ կիթտի պունճ'ա հահտ իգտամ
պուլունմատը կիթտի հաս'ըլը քէլամ
Թաքիմ Ալլահ անի կյլէտի իզամ
քէնտի հիքմէթինի իլմտի պէյանի

Digitized by Google

Արամագտա օլսունլար անը հէր եէր
պիզտէ Ալէքսիյօս իլէ պէրապէր
կիտիպտէ կէօրէլիմ նիշլէտի ախէր
գանդը եանէ կիտուպ իթտի տէվրանի

Ալէքսիյօս եօլուն տէրեայէ գուրտու
տէնիզ գըյըսընտա տուայէ տուլտու
սապահ օլանատագ անտէ օթուրտու
ինթիզար իյլէտի լուֆթը սիւպհանի

Սապահլէյին հագըը պիր կէմի պուլտու
հէման գարտանը յլա վարըպ տօսթ օլտու
կէմի եիւքիւն ալըպ միշթէրի տօլտու
կէչմէյէ պաշլատը ուլու իւմմանի

Կէմինին իշինտէ Ալէքսիյանուս
տուա իտուպ եէրի իյլէր իտի բուս
եալընըզ պաշընա օթուրուպ սուս բուս
սէյր իտէրտի պահրը հէմ ասիւմանի

Անթագեայա վարտը կէմի սէլամէթ
միշթէրիսի տաշրա չըգտը նիհայէթ
Ալէքսիյօս տախի իյլէյուպ ղայրէթ
պիր գաչ կիւն օ շէհրի իթտի սէյրանի

Պատէհու հարաքէթ իթտի օրատան
թա Ուրֆայա կիթմէք իշիւն գարատան
հէր վէչհլէ հըֆզ իթտի անը եարատան
վարըպ օ շէհիրտէ գըլտը իսքեանի

Digitized by Google

Անտէ պիր մանասթիր վար իտի զիրա
տէրունինտէ իտի թասվիրի Իսա
իշթէ անը կէօրմէք իշիւն մահէզա
եանրպ թութուշուրտը տիլի սուզանի

Միւպարէք թասվիրի կէօրիւնճէ հէման
շէվգ իլէ բուս իթտի տիտէսի կիրեան
իսթէր իտի անը կէօրէ հէր զէման
պու շէվգու խահիշլէ եանարտը ճանի

Մանասթիրըն հավլիսինտէ էյլէնտի
ազիզ պիր զաթ տէյու խալգտան պէյլէնտի
բէրհիզքեարլրգ հէմ խայր իլէ սէօյլէնտի
կիւն կիւնէ արթարտը շէօհրէթու շանի

Սէֆիլ պիր հալ իլէ մանէնտի միսքին
տիլէնիպ օրատա օլմուշտը սաքին
սատագա թօրլայրպ խալգտան վէլաքին
ֆագիրլարա իյլէր իտի ինանի

Կիճէ կիւնտիւզ հագգա իպատէթինտէ
թասվիրի Իսայը զիյարէթինտէ
սապիթ գատէմ օլուպ զէհատէթինտէ
Ալլահա շիւքր իտի վիրտի զէպանի

Գրլտան կէօմէք կիյիպ օրուճ թութարագ
եօրզանսրզ եաթագսրզ թաշտա եաթարագ
իշթէ պէօյլէ բէրհիզքեարլրգլա միւթլագ
հէր բազար այրրտը մուգատտէս նանի

Digitized by Google

Բէրհիզքեարլըգ օրուճլա վարէ վարէ
պիր թանըլմազ հալէ կէլտի պիչարէ
էօյլէ զաաֆ քէսպ էթտի քի պիր արէ
գաբնատը տիզինին թապու թուվանի

Պէօյլէ էօմիւր սիւրմէքտէյքէն վէլհասըլ
պապասընըն ուշագլարը մութթասըլ
օ կիւնլէր Ուրֆայա օլտուլար վասըլ
ֆագաթ ասլա թանըմատըլար անի.

Անը պիր գաչ տէֆա իտուպ թէմաշա
քիմ օլտուղուն ֆարգ իթմէտիլէր ասլա
էլինէ սատագա վէրտիլէր հաթտա
չիւնքի պէօյլէ իտի էմրի ըապպանի

Լաքին Անէքսիյոս անլէրի պիր եօլ
կէօրիւնճէ թանըտը չէօյլէ պիսսուհուլ
գուլլարընտան իտուպ սատագա գապուլ
ֆիքը իյլէտի նութգը Աւետարանի

Ղայրի մէյուս օլուպ օլ խըտմէթքեարլար
Ուրֆայը թէրք իտուպ եօլա չըգտըլար
թէքրարէն Բօմայա վասըլ օլտուլար
անը պուլմագլըգտան քէսիպ կիւմանի

Իշթէ Անէքսիյոս եինէ պիր էյամ
իթտի անտէ տիլէնճիլիյէ տէվամ
չիւնքի չիլլէ թէքմիլ տէյիլտի էնճամ
հէնուզ կէլմէմիշտի ըահէթ զէմանի

Digitized by Google

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸՆ ԹԷՐՍԻՍԼԷ ԿԻՏԷՐ ԻՐԷՆ ՊԻՀԻՐՄԷԹԻ ԽԻՍՏԱ ԿԷՄԻՆԻՆ ՐՕՄԱ ՍԷՎԱՀԻԼԻՆԷ ՏԻՇՄԷՍԻ ՎԷ ՊԱՊԱՍԸՆԸՆ ԷՎԻՆՏԷ ՏԻԼԷՆՃԻ ԿԻՊԻ ԳԱՑՐԼՄԱՍԸ

Էյ քէրէմլէրքեանի բապիւլ ալէմին
հիքմէթինտէն սուալ օլունմազ սէնին
էմրին հէր նէ իսէ իճրա օլմատա
հէման հիւքմի գատէր եէրին պուլմատա

Ալէքսիյոս Ուրֆա չէհրինտէ հէման
կիւնտէն կիւնէ իյլէմէքտէ քէսպը չան
ահալի քէնտինի զիյարէթ իտէր
պու զաթ ազիզ տէյու չօգ հիւրմէթ իտէր

Զիւնքի էֆչա օլտու ֆաղլու քէմալի
խալգ բէսէնտ իյլէրտի հէր պիր ահվալի
պու հալ եիւրէյինէ ատերտէր աչարտը
Ալէքսիյոս մէտհիյէտէն գաչարտը

Պու սէպէպլէ հէման իյլէտի նիյէթ
Թէրսիս պէլտէսինէ իթմէք ազիմէթ
չիւնքի անտէ Պօղոս ըլէսուլ նամընա
ուլու պիր քիլիսա իտիմիշ իպնա

Digitized by Google

Մէզքիւր քիլիսայը զկայարէթ իչիւն
օլմաղա պաշլատը հալի տիկէր կիւն
հէմանտէմ սահիլի տէրեայէ էնտի
պիր հազըր սէֆինէ պուլարագ պինտի

Կէմի եօլա չըգտը աչարագ եէլքէն
չէօյլէ հէման բուբասընա կէզէրքէն
հավա տըր գարարտը չըգտը ըուզիկեար
տաղլար գատար օլտու հէր պիր տալղալար

Պա հիքմէթի խիւտա ֆուրթունա չըգտը
տալղալար կէմկյի պիր եանէ եըգտը
գըյը պուլամայուպ էնկինէ սալտը
իքի կիւն տէնիզտէ չալգանտը գալտը

Նիհայէթ թէրսիսէ կիտէճէք եէրտէ
Ըօմա սահիլինէ տիւշտի պիր եէրտէ
անիտէ գարայա չըգտը եօլճուլար
Ալէքսիյոս տախի անլէրլէ նաչար

Գարայա չըգարագ տէօնտի տօլաշտը
պու հալ իլէ վաթանընա ուլաշտը
չիւնքի պէօյլէ իտի էմրի եարատան
խանէսի իչինտէ իյլէմէք իսքեան

Ալէքսիյոս մէմլէքէթի կէզէրէք
քէնտի քէնտիսինէ էֆքեար իտերէք
չիմտի նէ եաբայըմ նիտէյիմ տէրտի
տէրտու թէլաշ իլէ եիւրէք իւզէրտի

Digitized by Google

Պիլ թէնհա մահալէ վարբպ օթուրտու
բէտերի էվինէ կիթմէյի գուրտու
լաքին էվվել տօղրու մէսճիտէ կիթտի
հէմ Մէրեէմ անէյի զիյարէթ իթտի

Թէսատիֆէն եօլտա կէօրիպ բէտերին
հէմ հաղզ իթտի հէմ արթբրտը քէտերին
արգասընտան էվինէտէք եիւրիւտի
լաքին եիւրէյինին եաղը էրիտի

Խըտմէթքեարէ հալին արզ իտուպ հէման
զարիպ օլտուղունը իյլէտի պէյան
պապասընտան իտուպ իսթիզան օլտէմ
չրգտը հուզուրունա կիզլիճէ խուրրէմ

Եիւզ սիւրիւպ հիւրմէթլէ գըլտը թէմէնա
շու եօլտա հալինի արզ իթտի անա
տէտի պէն զարիպէմ աման էֆէնտիմ
եէրսիզ եիւրտսըզ հալիմ եաման էֆէնտիմ

Նէ եաթաճաղ եէրիմ նէ եէմէյիմ վար
տիւնեատա պի քէսիմ բէք հալի նաչար
ըէճամը ըէտտ իթմէ գուրպան օլայըմ
պիր գաչ կիւն խանէնտէ միհման օլայըմ

Էլպէթտէքի սէնի շօլ բէրվէրտիկեար
իքի ալէմտէտէ իտէր պէրխուտար
ազիզ պաշըն իչիւն գապուլ էթ պէնի
քիմ ալլահտա գապուլ իյլէսին սէնի

Digitized by Google

Պու սէօղիւ տու�՝ունճա պիչարէ բէտէր
հիւզնի էլէմ իլէ օլտու միւքէտտէր
պիր թանէճիք էվլատընը եաար իթտի
հասրէթիլէ անըն չօգ ֆէրեատ իթտի

Նարի քէտէր իլէ դալպին տաղլատը
սապրը եանըպ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատը
տէտի ուշագլարա պու ֆագրը սիզ
էյիճէ գայբրուպ թալթիֆ իտինիզ

Պիր օտա թէտարիք իտին քի եաթսըն
գօնագտա հէր բիչէն եէմէյէ տաթսըն
օլմայա քի անէ էզապ իտէսիզ
պագրն քի խայր իլէ սէվապ իտէսիզ

Ջիրա պունրն սէօղիւ ճանրմը եագտը
էվլատրմը էօզ խաթրրմա պրրագտը
իչթէ սէֆիլ բէտէր պէօյլէ էմր իթտի
օղլունը էլէրէ պրրագրպ կիթտի

Լաքին օ խայրնլար պու էմրէ ասլա
իթիպար իթմէյուպ իթտիլէր էզա
պիչարէյի խրրբալայրպ լուղի չէպ
հագգրնտա հագարաթ իտէրլէրտի հէպ

Ֆիմի վուրուպ քիմի քիւֆր իտէր իտի
քիմիտէ եիւզիւնէ թիւքիւրիւր իտի
արթան եէմէքլէրի վէրիրլէր մահզա
պու հալ իլէ թահգիր իտէրլէր քէզա

Digitized by Google

Իշլէրինտէն անճագ պիր էհլի սէվապ
Իշպու խայընլըղա իթմէզ իրթիքեապ
օլտուգճա թալթիֆու հիւրմէթ իտէրտի
պու հալ իլէ հագ եօլունա կիտէրտի

Ֆագաթ Ալէքսիյոս պու թահդիրլէրէ
շիւքր իտուպ շիքեայէթ իթմէզտի զէրրէ
հէր ճէվրէ թահամիւլ իյլէյուպ հէման
կէօյիւս կէրէր իտի, միսլի գահրիման

Քիմ օլտուղուն ասլա իթմէյուպ ըզհար
մէշագգաթը չէքէր իտի չալնաչար
Քրիստոսըն աշգըյըլա նաչարի
չէքէրտի պու տէրտի պիլ իխթիյարի

Օրուճ թութուպ չէօյլէ իքի կիւնտէ պիր
եէմէք եէրսէ պիլէ օլ տախի նատիր
իշթէ պու խայըրլը իշլէրլէ հէման
հըրսու հիտէթինտէն չաթլատը շէյթան

Պիչարէնին տէրտի պիր տէյիլ ֆագաթ
կէօնակէօն տէրտլէրի վար իտի հէյհաթ
չէօյլէ քի վալիտէ զէվճու բէտէրի
կէօզլէրի էօնիւնտէ կէօրիւպ էքսերի

Զէքտիքլէրի մէշագաթը կէօրիւրտի
միհնէթլէ եիւրէյին եաղը էրիտի
վալիտէսի աղլար Ալէքսիյոս տէր
սաչլարընը եօլար տիզլէրին տէօյէր

Digitized by Google

Գունճա միւտէթ ունութմամբշ էվլատըն
արշա չըգարըրտը ահու ֆէրնատըն
հէյլէ օլ պիչարէ բէտէրի տայըմ
միհնէթ քիւշէվնտէ օլմուշը գայըմ

Կիճէ կիւնտիւզ տուրմադ ահ իտուպ աղլար
էվլատ ահըսը.յլա ճիյէրին տաղլար
տէր քի Ալէքսիյանոս կէօղիւմին նուրի
սէվկիլի էվլատըմ գալպիմ սուրուրի

Էօլմէտէն ճէմալին պիր քէրրէ կէօրսէմ
կէօզ եաշըմը սիլսէմ միւրատէ էրսէմ
զիրա սէնտէն այրը պաշըմա ճիհան
պիլլահի գարանլըգ զընտան տըր զընտան

Պէտ պահտ կէլին տախի օլուպ պի գարար
պիւլպիւլ կիպի իյլէմէքտէ ահու զար
պաշտան այաղատագ գարէլէր կիյմիշ
էօքսիւզ գուզու կիպի պօյնունը էյմիշ

Քէտէրինտէն կիւլ ճէմալի սարարմըշ
կիւյա սիննու սալի ալթմըշա վարմըշ
սէրվի գատի քիւթահ օլմուշ էյիլմիշ
պիչարէնին ղամիէ պէլի պիւքիւլմիւշ

Ֆէրեատէ տէյէրէք եա՛ Ալէքսիյոս
վէրտիյի խաթէմի իյլէր իտի բուս
տէրտի նէ սուշ իթտիմ նէյլէտիմ սանա
քիմ պու ճէֆալէրի իյլէտին պանա

Digitized by Google

Էյվահ պէնի հասրէթ նարինէ եագտըն
պէօյլէճէ քիւշէյի ղամտէ պըրագտըն
կէլին օլտում հէնուզ թէլիմ պաշըմտա
տուլ պըրագտըն պէնի պու կէնճ եաշըմտա

Գանտէսին էյ պէնիմ նազլը էֆէնտիմ
էյ կէօզիւմին նուրի էյ տիլ բէսէնտիմ
գանդը տիյար օլտու սէնին մէսքէնին
գանտէ տիր էյ պիւլպիւլ աճէպ կիւլշէնին

Եօգսամը հագ սէնի եանընա ալտը
պէնիմտէ հասրէթիմ մահշէրէ գալտը
էյվահ պու իֆթիրագ եաման տըր եաման
եանտըմ հասրէթինէ ղայրի էլ աման

Էկէր ազմի պէգա իթմիշսէն պարի
պէնիտէ նէզտինէ ալ էօմրիւմ վարի
եօգ էկէր ալէմտէ սաղ իսէն հալա
քէրէմ գըլ նիւզիւնի կէլ կէօսթէր պանա

Քեաշքի գանատլանըպ գուշ օլսամ ուշսամ
պուլուպ սէնի տէրտի տէրունիմ աշսամ
չիւնքի պու իֆթիրագ ճանըմա կէշտի
պու խանշէր էօմրիւմին հասրլըն պիշտի

Մատէմ քի պու իմիշ էֆքեարըն ճանըմ
եա նիշիւն գանըմա կիրտին ճիվանըմ
էյ վահ նէ թալիսիզ պէտպահտ իմիշիմ
տիւնեայա նէ գարա կիւնտէ կէլմիշիմ

Digitized by Google

Վալիտէսի իսէ կէլինէ խիթապ
իտուպ պու սուրէթլէ իտէրտի ճէվապ
սէն զէվճինի պէն պիր տանէ օղլումը
իթիրտիմ չէքէրիմ իշպու զուլումը

Վալիտելիք նէրտէ զէվճէլիք նէրտէ
հիչ պէնզէմէզ պու տէրտ պաշգա պիր տէրտէ
նէ կիւզէլ սէօյլէմիշ պու սէօղիւ պիր էր
թաշլար օլմասընլար վալիտէ ախէր

Անը գուճաղըմտա պէօյիւթտիւմ իտի
տիզիմ իւզէրինտէ ույութտում իտի
կէթիրէնէ գատար օ չաղէ էյ վահ
նէլէր չէքտիմ նէլէր շահիտ տիր Ալլահ

Վալիտելէր աղլար կէօզ եաշըն սիլմէզ
վալիտէ օլմայան պու տէրտի պիլմէզ
գըզըմ պէնիմ տէրտիմ սէնտէն պէշ պէթէր
մէրհէմ գապուլ իթմէզ պու եարա ախէր

Իշթէ պու հալ իլէ դայնանա կէլին
պիրի պիրլէրինէ ուզատըպ տիլին
տէրտու պէլա չէքմէք պապընտա հէման
օլուրլարտը եէք տիկէրլէ իմթիհան

Պու զարիպ ըէգապէթ սանրատան էյ տիլ
ֆէրեատու ֆիղանէ օլուրտը թէպտիլ
իքիսի պիր աղըզ աղլարլար իտի
ճանու ճիյէրլէրին տաղլարլար լտի

Digitized by Google

Ալէքսիյօս պու սէօղլէրի տույարագ
սապրը եանար աղլար օլուրտը ղէմիագ
ֆագաթ եինէ քէնտին իթմէզտի պէյան
չիւնքի պէօյլէ իտի էմրի եարատան

Թահամմիւլ իսթէրտի ալլահտան անճա
քէնտինի անլէրտէն իթմէք իչիւն իսվա
ֆագաթ կիզլի կիզլի եանար աղլարտը
ահ իտէրէք ղամ եիւքիւնի պաղլարտը

—

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԸՆ ՊԻՐ ՆԱՄԷ ԻԼԷ ՔԷՆՏԻՆԻ ԸՆՀԱՐ ԻԹՄԷՍԻ ՎԷ ՊԱՏԷՀՈՒ ՎԷՖԱԹ ԻՏՈՒՊ ՃԷՆՆԷԹԸ ԱԼԱՃԷ ՏԱԽԻԼ ՕԼՄԱՍԸ

Կըսսէտէն հիսսէ տիր իշպու հէքեայէ
տըգգաթ իտէն պունտան ալըր սէրմայէ
պիր ադիմ խաղնէյէ մալիք օլուր օլ
Ալլահըն եօլունա սալիք օլուր օլ

Սէն տախի իպրէթ ալ պու հալտէն էյ տիլ
ֆիքրին թէնվիր էյլէ կէլ օլմա ղաֆիլ
հիքմէթի՝ մէվլայը տայըմ ֆիքր էյլէ
պու կըսսէյի միւտամ տիլտէ զիքր էյլէ

Digitized by Google

Կէօր քի նէլէր իտէր աշգը իլահի
պախուսսուս գուշանըն իման սիլահի
իշթէ Ալէքսիյոս պու սիլահ իլէ
շէյթանըն եիւզինէ վուրարագ սիլէ

Սապր իլէ Ալլահտան լութֆու ֆէյզ պուլտու
իքի ալէմտէտէ մուազզէզ օլտու
պունտա օլուպ տայըմ մազհարը րաղպէթ
հէմ տախի պէգատէ պուլտու սէլամէթ

Խիւտանըն աշգընա թէմայիւլ իթտի
հէր ճէվրու ճէֆայէ թէհամիւլ իթտի
զէնկին իքէն ֆագըրլըղը իխթիյար
իտուպ օլ հալ իլէ գըլտը իֆթիխար

Բէտէրու մատէրի իչինտէ քէզա
տուա էյլէր իտի սըտգ ըլա մահզա
մէրտլիք իլէ ֆէտա իթտի եօզիւնի
հէման Քրիստոսըն թութտը սէօզիւնի

Պէօյլէճէ շէյթանէ ղալէպէ չալտը
նամը ազիզլիքլէ չօգ շէրէֆ ալտը
թա քի լութֆ էյլէյուպ Ճէնապը Խիւտա
անա մէրհամէթին էյլէտի իհտա

Պիր մէլայըգ կէօնտէրէրէք ագըպէթ
ազիզի նէզտինէ էյլէտի տավէթ
թամ օթուզ տէօրթ սէնէ պու էթվար իլէ
կէչէրտի եօմրիւնի ահու զար իլէ

Ֆագաթ վագրթ կէլտի վատէսի տօլտու
զիրա քի էմրի հագ եէրինի պուլտու
պիր մէլայրգ կէլտի հասրլը քէլամ
սէլամ վիրուպ սէօզէ էյլէտի տէվամ

Զէշմին բուշէն օլսուն եա Ալէքսիյոս
հագգա տուա իտուպ խագը էյլէ բուս
իշթէ խիւտա սէնի իյլէյօր տավէթ
տուրմա պու տավէթէ էյլէ լճապէթ

Պիլմիշ օլ քի չիլէն տօլտու պատէհու
հագգա թէշէքքիւրլէր իսէ կէօր եահու
ճէննէթը ալատէ հաղրր տրր եէրին
զայրի նէզտինտէսին հէպ ազիզէրին

Կէլէն ճումա կիւնի հէման հազրր օլ
լութֆը ինայէթի հագգա նազրր օլ
թէն եիւքիւնի թէրք էյլէտէ զուրթուլ սէն
զայրի խսթիրահաթ էյլէ ֆէյզ պուլ սէն

Ազիզ մէլէք պունը տէյիպ զայպ օլտու
ազիզին օտասը նուր իլէ տօլտու
օլտէմ Ալէքսիյոս սրագու սէպաթլէ
տէրագապ տուայէ պաշլատը շէօյլէ

Ցէտի եա իլահի խալլագը ճիհան
թէշէքքիւրիմ նաՀսրլ իտէյիմ պէյան
պէնի պու շերէֆէ նայիլ էյլէտին
իսթիյարրմ իլէ սայիլ էյլէտին

Digitized by Google

Սապրու չէքիպ վէրտին պէն իքէն աճիզ
պու կիւնահ.քեար գուլըն իյլէտին ազիզ
պու ֆանի ալէմտէն գուրթարտըն պէնի
ճանըմը սաղ գոյուպ մահվ իթտին թէնի

Պատէհու ուշաղը չաղըրտը օլ տէմ
ըէճայըլա իսթէտի քեաղըտ վէ գալէմ
հէման բէտէրինէ եազտը պիր նամէ
անը թէքրար սալտը տէրտու ալամէ

Տէրտի եա սէվկիլի ազիզ բէտէրիմ
պատիյի հայաթըմ ճանըմ ճիյէրիմ
պէնիմ սէնին օղլուն Ալէքսիյանոս
հիւրմէթլէ իտէրիմ էլլէրինի բուս

Վ.ագաա չօգ էզապ վէրտիմ պէն սանա
քէրէմ գըլ էֆէնտիմ աֆֆ էյլէ պանա
պունճա զէման սանա գան եաշ տէօքտիւրտիւմ
սայքի ճանու ճիյէրինի սէօքտիւրտիւմ

Լաքին նէ եաբայըմ պէօյլէ տիր թագտիր
հիչ թագտիրի խիւտա օլուրմը թաղեիր
ղայրի գընամասըն պէնի պազըսը
պէօյլէ իմիշ պու անլրմըն եազըսը

Պէն քէնտիմի հագգա վէրմիշտիմ չիւնքի
պու եիւզտէն միւրատա էրմիշտիմ չիւնքի
պու սէպէպլէ թէրքը տիյար իյլէտիմ
պըրագըպ խանէմի ֆիրար իյլէտիմ

Digitized by Google

Սէնտէ աննէճիյիմ կէօզիւմին նուրի
սէպէպի հայաթըմ գալպիմ սուրուրի
սանա տախի իթտիմ չօդ ճէվրի ճէֆա
էվլատ կիպի իյլէմէտիմ հիչ վէֆա

Կիճէ կիւնտիւզ սէնի բէք չօդ աղլաթտըմ
տիզլէրին տէօյտիւրտիմ ճանըն տաղլաթտըմ
վէրտիյին էմէյի հէլալ իթ պանա
պու աբր աննէճիյիմ նիյազըմ սանա

Սիզէ ճէվր իյլէմէք տէյիլտի ֆիքրիմ
վէֆա իթմէք իտի պիլլահի զիքրիմ
լաքին չի ֆայտէ քի շօլ հիւքմի գատէր
պէնի սիզտէն ճիւտա իյլէտի ախէր

Սէն տախի սէվկիլի զէվճիմ գըլ քէրէմ
պանա չէթմու սիթէմ իյլէմէ պիրտէմ
սէնինտէ գատէրին պու եիւզտէն իմիշ
հագ սէնի ազիզլիյէ նասպ իթմիշ

Պատէզին ահ իտուպ զար իթմէ ռագբն
թէչէքքիւրլէր իտուպ հագգա օլ եագբն
պէնիմ իչիւն զար իտուպտա աղլամա
մաթէմ իտուպ գարէլէրի պաղլամա

Պէօյլէ հիւքմ էյլէմիշ ճէնապը ալլահ
ահրէթ իչրէ գավուշուրուզ ինշալլահ
սէնի գըզգարընտաշ իթիխազ իթտիմ
պու խուսուստա հագգա չօդ նիյազ իթտիմ

Digitized by Google

Մէվլա Նիյազըմը էյլէտի գապուլ
իթտի սէնի հէման պէն սաղ իքէն տուլ
մուհապէթ նարինէ ճիյէրին եագտըն
զէհատէթ զէնճիրին պօյնունա թագտըն

Լութֆու քէրէմիյլէ ճէնապը եէզտան
վէֆաթըմ կիւնիւնի էյլէտի պէյան
իմտի հէլալ իթտիմ պէն սիզէ մատէմ
սիզտէ պանա հէլալ իտին հէմանտէմ

Սանա վալիտէմէ տա՛տի հաքէզա
բէտերիմէ տօսթլարըմատա մահզա
քէմալի շէվգ իլէ իտերիմ սէլամ
հագգա ըսմարլատըմ սիզի վէսսէլամ

Էյ սէվկիլի էպէվէյնիմ էլվէտա
էյ հէմշիրէմ նազէնինիմ էլվէտա
իշթէ սէօգիւմ պիթտի զիրա գարշըմտա
հագգըն մէլայըգը տուրույօր հաթտա

Պու մէքթուպը եազըպ էյլէտի խիթամ
գաբատը կէօգիւնի հասըլը քէլամ
վէֆաթ իթմիշ իտի Ալէքսիյանոս
կէօրիւնմիւշ կէօգիւնէ պիզզաթ Քըրիստոս

—

Digitized by Google

ԱԶԻԶ ԱԼԷՔՍԻՑԱՆՈՍԸՆ ՃԷՆԱԶԷ ԱԼԱՑԸ ՎԷ ՎՈՒԳՈՒ ՊՈՒԼԱՆ ՀԱԼԼԷՐ

Իշթէ պու վէչհ իլէ օլ զաթը էքրէմ
օլ նէֆսի մուգատտէս ազիզ միւհթէրէմ
մահզա հագտան օլմագ իչիւն ալամէ
էլինտէ օլարագ եազտըղը նամէ

Ռուհը բագբն հագգա իյլէտի թէսլիմ
պու հալ ուշագլար օլմատը մալիմ
կէօյսիւ իւզէրինէ էլին վազ իթմիշ
ազիզ ճանը սէմթի խիւտայա իթմիշ

Կէօզլէրի գաբալը սանքի ույուեօր
ույգուսընտա իսթիրահէթ պուլուեօր
պիր խասըրբն իւզէրինտէ եաթարտը
եազտըղը մէքթուպը էլտէ թութարտը

Օտանըն իչինտէ ղայէթլէ կիւզէլ
պիր լաթիֆ գօգու տբր պիւրիւմիշ էզէլ
օլ գօգույը ալան սանմա օսանբը
ատէթա քէնտինի կիւլչէնտէ սանբը

Հէմ տախի ճէսէտի նուրլէ միւնէվվէր
ալէվլէր իչինտէ սանբրսբն ախէր
անբն չիւն օլմատը պու հալ աշիքեար
վէլաքին քիմսէլէր տեյիլ խապէրտար

Digitized by Google

Զիւնքի աղիզ մէթրուք գալըպ տայիմա
կիւնլէրլէ եալընըզ հէմ թէքու թէնհա
ուշագլար պու սըրրա էրմէզլէր իտի
նիչէ միւտէթ անը կէօրմէզլէր իտի

Ֆագաթ պու միւշէրրէֆ պու ճիամի թահիր
պագ քի նէ հալ իլէ օլունտու զահիր
պիր աղիմ մուճիզէ օլունուպ այան
իշպու քէյֆիյէթի էյլէտի պէյան

Շէօյլէ քի պաշ բաթրիդ պատարագընտա
ան իքի առաքեալ քիլիսասընտա
կէօզէ կէօրիւնմէյիպ պիր մէլէք ախէր
ճիւմլէսինէ վէրտի պու հալի խապէր

Եանի աղիզ խորան իչինտէն նակեահ
պիր սէտա կէլէրէք խալգ օլտու ակեահ
պու սէտայը հէր քէս տույտու աչիքեար
օլ անտէ իթտիլէր թէօվպէ իսթիղֆար

Եանի օ սէս իթտի պու սէօզէ աղազ
քի էյ շաշգըն ահմագ էյ խալգ պէյնամազ
Եւփիմիեանոսըն էվինտէ պիր զաթ
իքի կիւնտէն պէրի իթմիշ տիր վէֆաթ

Ռուհը բագը անըն օլունտու գապուլ
ալահըն սէվտիյի պիր գուլ իտի օլ
պու չէհիրտէ անտէն զահիտ քիմնէ եօգ
էհլի սէվապ հէմ բէրհիղքեար լութֆը չօգ

Digitized by Google

Նէչէ միւտէթ չէքտի տիւնեա ճէֆասըն
կէրէք կայրի սիւրէ ճէննէթ սէֆասըն
ճէսէտի նուր կիպի բարլայոր անըն
տուրմայըպ հէման օլ չէֆահաթքեանըն

Ճէսէտինի քիլիսայէ կէթիրին
օլ միւպարէք նաչէ զիյպու ֆէր վէրին
նաչը քիլիսատէ օլմալը մէտֆուն
քի մուճիզէ զահիր օլա կիւն պէ կիւն

Պու սէօզլէրի տույուպ ահալի ճիւմլէ
կիրիֆթարը հայրէթ օլտուլար չէօյլէ
բաթրիքլէ պէրսպէր գըրալտա հէման
պու ղարիպ ահվալէ օլարագ հայրան

Եւփիմեանոսըն էվինէ չիթապ
էյլէյիւպ վարտըլար չէօյլէ տէրագապ
իթտիլէր օլ բիրի պու սըրրա ակեահ
օլ տախի տէրունտէն չէքէրէք պիր ահ

Ճիւմլէ մէյթին օտասընա կիրտիլէր
կէօզլէրիյլէ մուճիզէյի կէօրտիլէր
Եւփիմեանոս իշին քիւնհինէ էրիւպ
ճէսէտին էլինտէ պիր մէքթուպ կէօրիւպ

Ցէրագապ էյիլտի մէքթուպը պլտը
ֆագաթ օգույունճա պայըլա գալտը
կիւճ հալ իլէ այըլթտըլար օլ բիրի
ճէսէտին իւսթիւնտէն ալտըլար պէրի

Digitized by Google

Նուր իլէ միւլէմմա ազիզին թէնի
աթէշտէ եանըյօր սանքի պէտէնի
սիյմասընտա զահիր օլմուշ շէրաֆէթ
տուտաղը իսթիւնտէ խէնտէյի իզզէթ

Զէվճի վալիտէսի տախի տույտուլար
մէյթին օտասընա վասըլ օլտուլար
պաշլատըլար անլէր տախի ֆէրեատէ
ահու նալէլէրի հատտէն զիյատէ

Խանէնին իչինտէ գօբտու գըյամէթ
սանքի մահշէր եէրի օլտու ագըպէթ
միւմքիւն տէյիլ պունը թարիֆ խյլէմէք
եալընըզ օգուեան ֆիքր իթսէ կէրէք

Եւփիմեանոս էվէլ վարըպ տիզ շէօքտի
բուս իտուպ ճէսէտի կէօզ եաշը տէօքտի
տէտի Ալէքսիյոս սէվկիլի օղլում
պու բիրլիք հալիմտէ պիւքիւլտի գօլում

Թազէլէնտի եիւրէյիմին եարէսի
պու եարէնին արթըգ օլմազ չարէսի
պու միւշկիւլ աճրյա թահամմիւլ օլմազ
պու տէրտտէն էվլատըմ քիմսէ գուրթուլմազ

Եավրում պունճա վագըթ խանէմտէ իքէն
խապէրտար օլմատըմ ղաֆլէթ իլէ պէն
էյվահ պիր տիլէնճի կիպի եօլ թուրթտում
էօզ էվլատըմ օլտուղունը ունուրթտում

Digitized by Google

Եավրուճաղըմ սէնի տէրք իտէմէտիմ
էվլատըմ օլտուղուն ֆէրք իտէմէտիմ
եապանճըլար կիպի իյլէտիմ նազար
էլիմիէ քէնտիմի իյլէտիմ նաչար

Մէկէր ճիյէր բարէմ էվլատըմ իմիշ
թէսէլլիյի գալպի նաչատըմ իմիշ
հարամ օլսուն պանա ղայրի պու ճիհան
քէրէմ գըլ ալ պէնի եանընա հէման

Վալիտէսի տախի ահու ֆէրեատէ
պէտ իյլէտի շէօյլէ հատտէն զիյատէ
տէտի պիր տանէճիք եավրումտան էյ վահ
պունճա վագըթ ասլա օլմատըմ ակեահ

Վալիտէլիք հըսսիյաթըն ղայպ իթտիմ
պու իսմի շէրիֆէ մէկէր այպ իթտիմ
թանըմատըմ պէնտէն տօղան էվլատը
վալիտէ օլմատըմ պէլքիտէ տատը

Էյվահ պիր տիլէնճի զանն իթտիմ սէնի
իշթէ պու տէրտ ախէր էօլտիւրիւր պէնի
ղայրի սէնսիզ եաշայամամ էվլատըմ
ալ պէնի եանընա էյլէ իմտատըմ

Կէօզլէրի եաշ իլէ օլուպ մալիտէ
տիզլէրին տէօյէրտի սէֆիլ վալիտէ
էվլատը իւսթիւնէ տիւշիւպ պայըլտը
աղլատը սըզլատը բէք կիւճ այըլտը

Digitized by Google

Զէվճէսիտէ պիր թարաֆտան ահ խտուպ
տուտի ահլա չարխը սիմսիյահ խտուպ
տէտի էյ վահ հէզարան աֆսուս
եա պէնիմ սէվկիլիմ Ալէքսիյանոս

Պէնիմ չէրան զէվճիմ էֆէնտիմ իքէն
սէնի պիր տիլէնճի զանն խտէրտիմ պէն
աֆսուս խաթա իթտիմ իշլէտիմ կիւնահ
եէրի տիր խտէրսէմ մահշէրէտէք ահ

Խըտմէթ խտուպ միւրատըմա էրմէտիմ
էլիմ իլէ պիր սու պիլէ վէրմէտիմ
պու խաթա աղըր տըր պէնիմ էօզիւմէ
մահշէր կիւնի անը վուրմա եիւզիւմէ

Սէնտէն եատ օլալը սէվկիլի զէվճէմ
ֆէրեատ իլէ կէչտի կիւնտիւզլէ կիճէմ
անըն իչիւն պու տըր նիյազըմ սանա
սէվկիլի մէլէյիմ աֆֆ էյլէ պանա

Պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն պիչարէ
ճանու ճիյէրինի գըլտը սատ բարէ
սաչլարըն եօլարագ էֆղան իյլէտի
կէօրէնլէրին ճանըն բիւրեան իյլէտի

Բէտէրլէ վալիտէ զէվճէսի թէքրար
հիւզնի էլէմ իլէ օլուպ պիգարար
օլ ազիզ ճէսէտի խտուպ տէրաղուշ
բուս իթտիլէր չէօյլէ պիագլու պիհուշ

Digitized by Google

Պատէհու բաթրիգլէ գըրալ կիւճպէլա
անլէրի թէսէլլի խտուպ տայիմա
տէտիլէր չիւքր խտին բապպիյէ հէման
զիրա հիքմէթինի էյլէտի պէյան

Զիւնքի սիզտէն տօղան պու զաթ բիւր չէրէֆ
կէօչմիւշ ազիզլէրէ խտիլտի խէլէֆ
պունը ֆիքր էյլէյուպ իֆթիխար խտին
զիքրի գալպինիզէ եատիկեար խտին

Անլէր պու սէօզլէրի տինլէյուպ նաչար
թէսէլլի օլտուլար կիւյա պիր մըգտար
լաքին եիւրէքլէրի հէպ գան իչինտէ
կէօզլէրի հիւզն իլէ կիրեան իչինտէ

Ճէսէտի գալտըրուպ նասըլսա օլ ան
քիլիսայէ կէօթիւրտիլէր չատիման
էթրաֆընտա մումլար եանտը սէրասէր
էօտ աղաճը քիւնլիւք ասըլպէնտ թիւթէր

Սապահատադ տուա նիյազ գըլընտը
գուտսը իլահիյէ աղաչ գըլընտը
կիճէ սիւպհէ գատար չալընը չանլար
պէգատէ սեվինիր օլ ազիզ ճանլար

Էրթէ կիւնի սապահլէյին էրքէնտէն
թէճէմմիւ էյլէյուպ ահալի պիրտէն
քիլիսանընն տէրունինտէ տօլտուլար
կէօրիւպ ազիզ թէնի խուրրէմ օլտուլար

Digitized by Google

Գուտտասը շէրիֆէ պաշլատը բաթրիք
սարկաւագլար եպիսկոպոսլար պիրլիք
գուտտասս խիթամընա գատար ճէմիյէթ
իթտիլէր ըզհարը հիւզնի նէտամէթ

Բէտէրի զէվճէսի հէմ վալիտէսի
խատէմէկեան խըտմէթքեարան ճիւմլէսի
վարըպ քիլիսատէ հազըր օլտուլար
օլ ազիմ զիյնէթէ նազըր օլտուլար

Պիր կիւմիւշտէն սանտըգ եարըպ միւսէննա
ալթունլա միւզէյեէն բէք կիրան պահա
գօյտուլար սանտըղըն իչինէ մահզուզ
միւպարէք ճէսէտի իթտիլէր մահֆուզ

Նուրլա տօլտու քիլիսանըն տէրունի
միւճիզէլէր իճրա օլտու օլ կիւնի
միւպարէք ճէսէտտէն կիւզէլ գօգուլար
քիլիսա իչինտէ օլտու ինթիշար

Էմր էյլէտի գըրալ խազնէ աչըլտը
փագըր փուգարայա ալթուն սաչըլտը
փուգարանըն գալպի շատիւման օլտու
սուրուրտան կէօզլէրի հէպ կիրեան օլտու

Իսմին եատ իտէրէք ճիւմլէսի շէօյլէ
րահմէթ օգուրլարտը իհթիրամ իլէ
Ալէքսիյոս նամը ինթիշար օլտու
ճիւմլէնին գալպինտէ եատիկեար օլտու

Digitized by Google

Քիլիսա այընը պիթտիքտէն սոնրա
ճէնաղէ ալայը իտիլտի իճրա
Միսլի կէօրիւլմէմիշ պիր զիյնէթ իլէ
Միւպարէք ճէսէտի բիւր հիւրմէթ իլէ

Շէհրին տէրունինի տօլաշտըրտըլար
Թէքրար քիլիսայէ ուլաշտըրտըլար
Էօնտէն խաչալէմիէր դպիրլէր ումում
սոնրա սարկաւագլար էլլէրինտէ մում

Արգատան բարաղլար շէյլէ սէրաբա
Իքի կէչէլէտի օլարագ հէմբա
սոնրա տախի ճիւմլէ եէպիսկոպոսլար
տախի էլլէրինտէ սիմ գաւազանլար

Ուրգասընտան բագրիդ էլինտէ ասա
Բուհանի էլպիսէ իյլէյուպ իքսա
պուխուրտան ԹուԹանլար տախի սէրասէր
ահալի իւսԹիւնէ կիւլ սույը սէրբէր

Խընճա խընճ ահալի պինլէրճէ ասկէր
Բիյատէ սիւվարի ճիւմլէ պէրապէր
շէյլէ Թագսիմ օլուպ հէր իքի եանէ
սարմըշլար Թապուտը միսլի բէրվանէ

ԻշԹէ պէյլէ ալայ իլէ պիԹէքրար
ուլու քիլիսայէ տախիլ օլտուլար
չիւնքի գըրալ էմր իյլէյուպ մահէզա
բաԹրիք տախի ըէյին վէրմիշտի քէզա

Digitized by Google

Եանիյա միւպարէք ճէսէտ եէտի կիւն
գալտը քիլիսատէ քի խալգտա պիւթիւն
խյլէտիլէր կիճէ կիւնտիւզ գիյարէթ
տիլէտիլէր օլ ազիզտէն շէհատէթ

Սըտգու իման իլէ օրուճ թութտուլար
եէմէյի իչմէյի հէպ ունութտուլար
բաթրիքտէն խուսուսի ալարագ իգին
բուս իթտիլէր թապուտընը ազիզին

Քիլիսատէ ճէսէտ եէտի կիւն գալտը
պէօյլէճէ հէր քէստէ միւրատընն ալտը
շիֆասընը պուլտու հաստալար ռազլար
մահզուզ օլուպ հէմ կիւլէրտէ հէմ ազլար

Պու մուճիզէ շույու պուլտու հէր թարաֆ
հէրքէս կիւնահընը իթտի խյթիրաֆ
թէօվպէ թէօվպէ տէյուպ իսթիղֆար
խյլէտիլէր պէօյլէ բիւշմանլըգ ըզհար

Օլ եէտի կիւն միւտէթ պուլունճա խիթամ
ճէմ օլուպ ըուհպանլար հասըլը քէլամ
թէքրարէն պիր ալայ թէչքիլ իթտիլէր
ահալիյլէ մէզարլըղա կիթտիլէր

Անտէ տէֆն օլունտու օլ ազիզ ճէսէտ
օլ զաթէ մէլէքլէր խյլէտի հասէտ
թօբրաղըն իչինտէ օլունտու նիհան
ֆագաթ նամը խալգա պէյան տըր էլան

Digitized by Google

Մէզարբնտան տախի նիչէ միւճիզաթ
զահիր օլուպ խալգը իյլէտի իւքեաթ
քի պու ազիզ հագգըն սէվտիյի իտի
հէմ իւնսու մէլէյին էօվտիյի իտի

Մէզարբնը էյլէյէնլէր զիյարէթ
տէրտլէրինէ տէվա պուլուպ ագբպէթ
ճանու տիլտէն խալգա չիւքիւր իթտիլէր
պէօյլէ ըահի հագբգաթա կիթտիլէր

Էպէվէյնի տախի զէվճի բագիզէ
հէպ վագբֆ օլարագ պու կիզլի բազէ
սէվինէրէք չօգ թէսէլլի պուլտուլար
թէրք իտուպ մաթէմի խէնտան օլտուլար

Թէրքի տիւնեա օլուպ զէհատէթ իլէ
կիճէ կիւնտիւզ հագգա իպատէթ իլէ
էօմիւրլէրի պուլտու պէօյլէճէ խիթամ
ազմի պէգա էյլէտիլէր վէսսէլամ

Թարիխի իսանըն տէօրթ եիւզ օնունտա
Մարկիանոս նամ բաթրիյին կիւնիւնտէ
Օնօրիոս իմբէրաթօր իտի օլ զէման
քի պու ահվալ շայի օլունտու հէր եան

Իշթէ թամ օլ թարիխտէ վէլհասիլ
օլտու Ալէքսիյոս ճէննէթէ վասիլ
Խըրիսթիյան քիլիսասը եէք ճիհէթ
ազիզին նամինա իյլէյուպ հիւրմէթ

Digitized by Google

Էֆալը բաղինէ օլարադ մայիլ
աղիզլէր սիլքինէ էյլէտի տախիլ
պիզ տախի հէր սէնէ նամու շանլարըն
եատ իտէրէք շատ իտէրիզ ճանլարըն

Պունլար իքի զաթ տըր պիրի Գըրաբոս
պիրի տախի մալիւմ Ալէքսիյանոս
պու աղիզլէր իխթիյարի օլարադ
ճամէյի զէյնէթին իտուպ չաքի չադ

Թէրքը սէրվէթ իտուպ քեամիլ օլտուլար
հիւրմէթը Իսայէ նայիլ օլտուլար
Ն'օլտուղուն պիլտիլէր ֆանի ճիհանըն
գաֆասըն էզտիլէր տախի շէյթանըն

Շատ օլսուն բուհլէրի տայիմիզ զէման
շէֆահաթ իթսինլէր պիզլէրէ հէր ան
թաքի պիզտէ օլուպ պիր ֆէյզէ մալիք
անլէրին բահինէ օլալըմ սալիք

Իշթէ պու հէքեայէ եազըլըպ էնճամ
խիթամ օլտու պիթտի հասըլը քէլամ
պիր թանէ սաթըն ալ էյ զաթը շէլֆի
եազան զաթը տախի իտէ կէօր թալթիֆ

ԽԻԹԱՄ

Digitized by Google

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՏՈՒԱ ՎԷ ՆԱՍԻՀԱԹ

Տէնրլէ էյ սէվկիլի ազիզ պիրատէր
իշպու հէքեայէյի օգույունպ ախէր
պագ. քի իպրէթ ալասըն անտէն
եանխյա թօբլայըպ ճէվահիր քեանտէն

Պունտա իրշատ հէմ ահրէթտէ տախի չատ
օլասըն հագ սանա էյլէյէ իմտատ
խայըր ամէլլէրտէն կէրի տուրմա սէն
պէյհուտէ սէօզլէրէ գուլագ վուրմա սէն

Ֆըգարայա սատագա վէր ամիլ օլ
ճէհալէթի թէրք էյլէտէ քեամիլ օլ
էմրի հագգը ֆիքր էյլէ քի պիր զէման
ազիզ ճանըն թէսխիր իթմէսին շէյթան

Խիւտա սէնի ղամտէն ազատ էյլէյէ
իքի ալէմտէ տէ տիլշատ էյլէյէ
լութֆու քէրէմիյլէ րապպիւլ ալէմին
հըֆզ էյլէյէ սէնի քէտէրտէն ամին ։

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HARVARD UNIVERSITY

http://lib.harvard.edu

If the item is recalled, the borrower will be notified of the need for an earlier return.

WIDENER
JUN 7 2008
FEB 25 2008
CANCELLED

WIDENER
JAN 18 2008
JAN 10 2007

WIDENER
JAN 18 2008
FEB 23 2008

Thank you for helping us to preserve our collection!

Digitized by Google

3 2044 004 429 395

Digitized by Google

Digitized by Google